

TOELICHTING

1. ALGEMEEN

1.1 Korte schets van de aanleiding en inhoud van deze regeling

Aanleiding voor deze regeling is de wijziging van het Besluit bodemkwaliteit (hierna ook afgekort als: Bbk) in verband met de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de daarop berustende uitvoeringsbesluiten. In verband daarmee zijn alle bepalingen die zich richten op het toepassen van bouwstoffen, grond en baggerspecie in het stelsel van de Omgevingswet opgegaan, met name in het Besluit activiteiten leefomgeving. Alle andere bepalingen van het Besluit bodemkwaliteit zijn in het besluit zelf blijven staan. Zij richten zich hoofdzakelijk tot bedrijven die specialistische werkzaamheden verrichten en hebben tot doel de deskundigheid en betrouwbaarheid van die bedrijven te waarborgen. De invalshoek van deze bepalingen is dus niet direct de bescherming van de fysieke leefomgeving, alhoewel zij hieraan indirect wel bijdragen. De wettelijke grondslag voor die bepalingen is niet de Omgevingswet, maar de Wet milieubeheer. Dit stelsel wordt aangeduid als het Kwalibo-stelsel (Kwalibo staat voor: Kwaliteitsborging in het bodembeheer). Kenmerk van dit stelsel is dat het een combinatie is van privaatrechtelijke en publiekrechtelijke elementen.

Deze regeling bevat bepalingen ter uitwerking van de resterende bepalingen van het Besluit bodemkwaliteit.

Zij geven allereerst aan hoe in geval van twijfel moet worden bepaald of materiaal als een bouwstof, grond of baggerspecie moeten worden aangemerkt. Dit is nodig om te weten welke bepalingen vervolgens van toepassing zijn op handelingen met dat materiaal, met name ook bij het toepassen overeenkomstig het Besluit activiteiten leefomgeving.

Voorts geven zij aan hoe de verschillende typen milieuverklaringen bodemkwaliteit die in het Besluit bodemkwaliteit zijn onderscheiden en in hoofdzaak geregeld, moeten worden afgegeven en welk onderzoek daarvoor moet worden verricht. Er zijn vijf typen milieuverklaringen, die betrekking kunnen hebben op de kwaliteit van bouwstoffen, grond en baggerspecie die worden toegepast, of de bodem op de toepassingslocatie. De toepasser moet volgens het Besluit activiteiten leefomgeving namelijk beschikken over een milieuverklaring bodemkwaliteit waaruit blijkt dat het toe te passen materiaal aan de in de toepassings situatie geldende kwaliteitseisen voldoet. Deze milieuverklaring bodemkwaliteit heeft de functie van bewijsmiddel dat het materiaal in overeenstemming met het Besluit activiteiten leefomgeving wordt toegepast. Het verrichten van onderzoek en het afgeven van een milieuverklaring bodemkwaliteit omvat werkzaamheden die alleen mogen worden verricht door geaccrediteerde of gecertificeerde en op grond daarvan door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat erkende gespecialiseerde bedrijven.

De regeling wijst tevens de werkzaamheden aan waarvoor bedrijven die de werkzaamheden willen verrichten, geaccrediteerd of gecertificeerd en erkend moeten zijn, en de private, door zogenaamde schemabeheerders opgestelde, normdocumenten die daaraan ten grondslag liggen. Bedrijven die de werkzaamheden mogen verrichten, moeten zich daarbij houden aan de voorschriften die daarover in de normdocumenten zijn opgenomen.

Deze regeling omvat tevens de kwaliteitseisen waaraan de uitkomsten van het onderzoek van het toe te passen materiaal moeten worden getoetst voordat een milieuverklaring bodemkwaliteit kan worden afgegeven, waarin wordt verklaard dat het materiaal aan de kwaliteitseisen voldoet.

Voor bouwstoffen gelden de kwaliteitseisen niet alleen voor het toepassen overeenkomstig het Besluit activiteiten leefomgeving, maar, op grond van het Besluit bodemkwaliteit, ook voor het vervaardigen of invoeren en het verhandelen. De reden dat dit in het Besluit bodemkwaliteit geregeld blijft is dat die handelingen geen directe gevolgen hebben voor de fysieke leefomgeving. Eventuele gevolgen treden pas op bij het toepassen, zodat alleen het toepassen in het kader van de Omgevingswet geregeld is.

De aanpassingen die nodig zijn in verband met de inwerkingtreding van het stelsel van de Omgevingswet en de wijziging van het Besluit bodemkwaliteit die daarvan het gevolg is, leiden tot veel kleine aanpassingen van de Regeling bodemkwaliteit. Deze aanleiding tot veelvuldige

wijziging van de Regeling bodemkwaliteit is aangegrepen om deze regeling tevens te verduidelijken. Aanleiding hiervoor zijn klachten over de onduidelijkheid en ontoegankelijkheid van de eerdere Regeling bodemkwaliteit. Daarom is die regeling, met behoud van inhoud, geheel herschreven. Daarbij is het niet de bedoeling geweest om lopende discussies over inhoudelijke zaken te beslechten en in de regeling te verankeren. Hierbij kan worden gedacht aan een eventuele fundamentele herziening van het Kwalibo stelsel en het opnemen van kwaliteitseisen voor PFAS, het herzien van het toetsingskader voor diepe plassen. Er zijn hiervoor nog geen uitgewerkte voorstellen, zodat er een groot risico zou zijn dat de totstandkoming van de onderhavige regeling zou worden vertraagd. Dit risico is ongewenst, omdat de regeling tijdig gereed moet zijn om tegelijkertijd met het stelsel van de Omgevingswet in werking te kunnen treden.

1.2 Opbouw van de regeling

De regeling is omvangrijk maar op zich eenvoudig van opzet.

In de regeling is hoofdzakelijk geregeld hoe wordt bepaald of materiaal als een bouwstof, grond of baggerspecie moet worden gekwalificeerd, en vervolgens welke stappen moeten worden gevolgd om de onderscheiden typen milieuverklaringen bodemkwaliteit voor bouwstoffen en voor grond en baggerspecie te mogen afgeven en hoe het voorbereidende onderzoek moet worden uitgevoerd. Voor elke milieuverklaring is de regeling volledig uitgeschreven, zodat er geen gebruik hoefde te worden gemaakt van verwijzingen tussen bepalingen van de regeling onderling. Er is een uitgebreide artikelsgewijze toelichting opgenomen, die eveneens zelfstandig raadpleegbaar is. Als men bijvoorbeeld voor een bouwstof een verklaring op grond van een partijkeuring nodig heeft, dan raadpleegt men paragraaf 4.1. Met de rest van de regeling heeft men dan in beginsel niet te maken. Alle benodigde toelichting staat in de artikelsgewijze toelichting bij elkaar onder het desbetreffende artikel. Met deze opzet wordt tegemoet gekomen aan de klacht dat de Regeling bodemkwaliteit onoverzichtelijk was en dat bepalingen niet stonden op de plaats waar men ze in de regeling verwachtte.

Wel moet hierbij worden aangetekend dat een bedrijf om bepaalde werkzaamheden ten behoeve van het onderzoek en de afgifte van een verklaring te mogen verrichten, gecertificeerd en erkend moet zijn en zich bij het verrichten van de werkzaamheid moet houden aan het toepasselijke normdocument. De werkzaamheden die het betreft, en de bijbehorende normdocumenten, zijn opgenomen in bijlage C. Voor het verrichten van de werkzaamheid dient vervolgens ook dat normdocument te worden gehanteerd. Dat is het betrokken bedrijf echter al gewend, omdat het gecertificeerd moet zijn en het toepassen en naleven van het normdocument een voorwaarde is om van een certificaat gebruik te mogen maken.

In het hierna opgenomen schema wordt een overzicht gegeven welke verschillende onderwerpen in welke artikelen worden geregeld.

Onderwerp	Artikelen waarin het onderwerp is geregeld
Hoofdstuk 1 Algemeen	
Algemene bepalingen (o.a. begripsomschrijvingen, zorgplicht)	art. 1.1 - 1.3
Hoofdstuk 2 Kwaliteit van de uitvoering (Kwalibo)	
Bepalingen over Kwalibo (o.a. aanwijzing van erkenningplichtige werkzaamheden en bijbehorende normdocumenten)	art. 2.1 - 2.7
Hoofdstuk 3 Bepaling van het type materiaal	
Bepaling of sprake is van een bouwstof	Paragraaf 3.1: art. 3.1 - 3.5
Bepaling of sprake is van een vormgegeven bouwstof	Paragraaf 3.2: art. 3.6 - 3.10
Bepaling of sprake is van grond of baggerspecie	Paragraaf 3.3: art. 3.6 - 3.12

Onderwerp	Artikelen waarin het onderwerp is geregeld
Hoofdstuk 4 Milieuverklaring voor bouwstoffen	
Verklaring op grond van een partijkeuring	Paragraaf 4.1: art. 4.1 - 4.13
Erkende kwaliteitsverklaring	Paragraaf 4.2: art. 4.14 - 4.32
Fabrikant eigenverklaring	Paragraaf 4.3: art. 4.33 - 4.45
Hoofdstuk 5 Milieuverklaring voor grond en baggerspecie	
Verklaring op grond van een partijkeuring	Paragraaf 5.1: art. 5.1 - 5.16
Verklaring op grond van een bodemonderzoek	Paragraaf 5.2: art. 5.17 - 5.30
Verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart	Paragraaf 5.3: art. 5.31 - 5.37
Erkende kwaliteitsverklaring	Paragraaf 5.4: art. 5.38 - 5.56
Fabrikant eigenverklaring	Paragraaf 5.5: art. 5.57 - 5.69
Hoofdstuk 6 Milieuverklaring voor mijnsteen en vermengde mijnsteen (voormalige mijnbouwgebieden in provincie Limburg)	
Verklaring op grond van een partijkeuring, bodemonderzoek, erkende kwaliteitsverklaring	Art. 6.1 - 6.4
Hoofdstuk 7 Milieuverklaring voor de bodem (bodemlocatie)	
Verklaring op grond van een bodemonderzoek	Paragraaf 7.1: art. 7.1 - 7.11
Verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart	Paragraaf 7.2: art. 7.12 - 7.17
Hoofdstuk 8 Slotbepalingen	
	art. 8.1-8.2

1.3 Inhoudsopgave van de toelichting

Deze nota van toelichting omvat een algemene toelichting (deel I) en een uitgebreide artikelsgewijze toelichting (deel II).

Achtereenvolgende worden de volgende onderwerpen behandeld.

2. Schets van de context van deze regeling

- 2.1 Maatschappelijke opgaven die voor deze regeling als context fungeren
- 2.2 Uitdaging om de betrokken belangen in balans te brengen
- 2.3 Overzicht van de regelgeving
- 2.4 Gevolgen van de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor de Regeling bodemkwaliteit
- 2.5 Positionering van de kwaliteitseisen in de Regeling bodemkwaliteit
- 2.6 Volledige herziening van de regeling, in beginsel zonder inhoudelijke wijzigingen
- 2.7 Enkele inhoudelijke wijzigingen van de Regeling bodemkwaliteit die bij de herziening wel zijn meegenomen
- 2.8 Inhoudelijke wijzigingen van de Regeling bodemkwaliteit die bij de herziening niet zijn meegenomen
- 2.9 Kwalibo
- 2.10 Wettelijke grondslagen van de regeling
- 3. Milieuverklaringen bodemkwaliteit
  - 3.1 Vereiste van een milieuverklaring voor het toepassen van bouwstoffen, grond of baggerspecie
  - 3.2 Verschillende typen milieuverklaringen
  - 3.3 Bespreking van de typen milieuverklaring bodemkwaliteit voor partijen (bouwstoffen, grond of baggerspecie)
    - 3.3.1 De erkende kwaliteitsverklaring
    - 3.3.2 De fabrikant-eigenverklaring
  - 3.4 Milieuverklaringen bodemkwaliteit voor bodemlocaties
    - 3.4.1 Verklaring op grond van een bodemonderzoek
    - 3.4.2 Verklaring op grond van bodemkwaliteitskaart
  - 3.5 Inhoud milieuverklaring bodemkwaliteit
  - 3.6 Vermelding van een specifieke kwaliteit van grond of baggerspecie
  - 3.7 Relatie met Kwalibo
  - 3.8 Omgaan met niet-genormeerde stoffen

4. Toezicht en handhaving

Artikelsgewijze toelichting
 Toelichting op de bijlagen
 Transponeringstabel

2. Schets van de context van deze regeling

2.1 Maatschappelijke opgaven die voor deze regeling als context fungeren

Nederland heeft in de afgelopen 100 jaar een stormachtige ontwikkeling doorgemaakt. Deze ontwikkeling is gepaard gegaan met een ongekennde woning- en utiliteitsbouw- en infrastructuuropgave. Bovendien moeten door de ligging van Nederland in de Delta van de Rijn, Maas en Schelde vaarwegen voortdurend worden gebaggerd en suppletie van het kustfundament moet ons land beschermen tegen de zee. Het toepassen van bouwstoffen, grond en baggerspecie is noodzakelijk om deze werkzaamheden te kunnen uitvoeren, tegelijkertijd is hiervoor ook een randvoorwaarde dat het lukt om van de grote hoeveelheden bij de werkzaamheden vrijkomende grond en baggerspecie te hergebruiken.

Dit alles speelt in de nabije toekomst niet minder. Nederland ziet zich voor grote opgaven gesteld op het gebied van onder meer woningbouw, klimaatadaptatie en energietransitie. Allemaal opgaven waarbij de bodem en ondergrond in het geding zijn en waarvoor grondverzet en baggerwerkzaamheden noodzakelijk zijn. De stijgende zeespiegel en de dalende bodem zijn natuurlijke krachten die eveneens op grote schaal grondverzet en baggerwerkzaamheden nodig maken, willen we in West-Nederland droge voeten houden.

Tegelijkertijd hebben het intensieve gebruik van de bodem, de industrialisatie en andere menselijke activiteiten geleid tot lokale bodemverontreiniging en een diffuse belasting met verontreinigingen van het bodem- en watersysteem.

Vanaf begin jaren tachtig van de vorige eeuw zijn beleid en regelgeving tot stand gekomen om verdere verontreiniging tegen te gaan, locaties te saneren en licht verontreinigde grond en baggerspecie op een veilige manier te hergebruiken. Voor het hergebruiken van licht verontreinigde grond en baggerspecie is in de regelgeving een normenstelsel opgetrokken, waarin rekening is gehouden met de diffuse bodemkwaliteit in Nederland en de risico's van verontreinigende stoffen voor mens en ecologie en verspreiding naar grond- en oppervlaktewater. Daarbij gelden als uitgangspunten het voorzorgbeginsel, het behoud van bodemkwaliteit en blijvende geschiktheid voor het gewenste bodemgebruik.

Een andere grote maatschappelijke opgave is het zo veel mogelijk hergebruiken van afvalstoffen die in grote hoeveelheden en variëteit ontstaan, in het kader van het streven naar een circulaire economie. Het is onwenselijk om al deze afvalstoffen te verbranden of te storten, omdat dit onder meer een grote claim legt op het grondgebruik, blijvende aandacht vraagt om nadelige milieugevolgen te voorkomen, leidt tot onnodig gebruik van grondstoffen waarvoor alternatieven bestaan en ook leidt tot verspilling van materialen waarmee nog iets nuttigs kan worden gedaan. Ook rond dit thema is de nodige regelgeving vastgesteld en nog steeds in ontwikkeling.

Een groot aantal gespecialiseerde bedrijven, bodemonderzoeksbureaus en analyselaboratoria staat klaar om de toepassing van bouwstoffen, grond en baggerspecie te faciliteren middels onderzoek naar de kwaliteit van de materialen en het opstellen van milieuverklaringen bodemkwaliteit die nodig zijn bij de toepassing van de materialen te faciliteren. Op de verschillende specialisatiegebieden is veelal sprake van een sterk concurrerende markt, waardoor de goede kwaliteit van de uitvoering van de werkzaamheden, betrouwbaarheid van rapporten en milieuverklaringen, eerlijke concurrentieverhoudingen en bescherming van opdrachtgevers en consumenten die de geleverde kwaliteit vaak zelf niet goed kunnen beoordelen, onder druk komen te staan. Er is regelgeving vastgesteld om dit alles in goede banen te leiden, waaronder Kwalibo (Kwaliteitsborging in het bodembeheer). Kwalibo gaat uit van een verdeling van verantwoordelijkheden tussen private en publieke partijen, waarbij overeenkomstig het kabinetsbeleid de markt het voortouw neemt.

2.2 Uitdaging om de betrokken belangen in balans te brengen

In beleid en regelgeving waarin de toepassing van bouwstoffen, grond en baggerspecie aan de orde is, wordt een evenwicht nagestreefd tussen alle belangen die in het geding zijn en die soms moeilijk verenigbaar zijn. Verschillende belangen kunnen hier worden genoemd. Het Besluit activiteiten leefomgeving beoogt in samenhang met het Besluit bodemkwaliteit en de Regeling bodemkwaliteit allereerst om het milieu te beschermen tegen het toepassen van materiaal dat verontreinigd is. Tegelijkertijd is echter ook een belangrijke doelstelling van de regelgeving om te stimuleren dat materiaal dat vrijkomt bij infrastructuur-, bouw- en baggerwerkzaamheden zoveel mogelijk nuttig elders toe te passen in andere werkzaamheden waar vraag naar materiaal bestaat. Hiermee wordt voorkomen dat voor het vrijkomende materiaal andere vormen van verwerking moeten worden toegepast, die lager in de voorkeursvolgorde van verwerking van afvalstoffen staan, zoals storten. Tevens wordt daarmee de vraag naar primaire grondstoffen bij de uitvoering van werken beperkt. Vanwege de eindige beschikbaarheid daarvan moet namelijk zo zuinig mogelijk met primaire grondstoffen worden omgesprongen.

Binnen dit spanningsveld van belangen bij het hergebruik van vaak licht verontreinigd vrijkomend materiaal bestaat er in de sfeer van de uitvoering een spanningsveld tussen het beperken van de administratieve lasten voor het uitvoerende bedrijfsleven en opdrachtgevers enerzijds en het faciliteren van het toezicht op de naleving van de toepasselijke regels en de handhaving wanneer de werkzaamheden niet overeenkomstig die regels worden uitgevoerd. Hierbij gaat het in belangrijke mate om een papieren werkelijkheid, in die zin dat het voldoen aan de regels vooral moet blijken uit rapporten en milieuverklaringen bodemkwaliteit. In verband met de grote hoeveelheden materiaal die vrijkomen, is het niet mogelijk om in het kader van toezicht en handhaving grote aantallen fysieke controles uit te voeren. De toepasser van materiaal kan dit ook niet, omdat het verrichten van metingen, analyses en rapportages veelal gespecialiseerde werkzaamheden betreft, die deskundigheid en ervaring vergen om betrouwbare resultaten op te leveren. Administratieve lasten zijn in het systeem daarom een noodzakelijk kwaad, maar vloeien wel voort uit verplichtingen waarvan het nakomen cruciaal is om de beleidsdoelstellingen te kunnen verwezenlijken en alle betrokken belangen recht te doen.

Tot slot is er nog een spanningsveld tussen enerzijds de wens om gebruik te maken van de voordelen van marktwerking en particuliere initiatieven en anderzijds de wens de marktwerking in goede banen te leiden om opdrachtgevers (consumenten) te beschermen tegen inferieure kwaliteit en bedrijven tegen een ongelijke speelveld als door het aanbieden van dergelijke kwaliteit diensten onder de gangbare prijs kunnen worden aangeboden.

De afgelopen jaren zijn de diverse evaluaties over de werking van beleid en regelgeving in het algemeen en in bepaalde casussen in het bijzonder uitgevoerd en hebben de nodige voorvallen de aandacht getrokken, waaruit blijkt dat hoewel in beleid en regelgeving de betrokken belangen op papier in een goede balans zijn gebracht, het bepaald nog niet vanzelfsprekend is dat ook de uitvoeringspraktijk in overeenstemming met de intenties functioneert en dat niet een of meer belangen geweld wordt aangedaan.

Er is sprake van sterke concurrentie op de markt waarop de werkzaamheden worden aangeboden, waardoor er druk staat op de gedegen uitvoering van de werkzaamheden om zo de prijs laag te kunnen houden. Ook de opdrachtgevers willen de kosten die met de werkzaamheden zijn gemoeid, zo laag mogelijk houden en zijn vanwege de aard van het werk vaak onvoldoende in staat om de kwaliteit van het werk te kunnen beoordelen. Daarnaast zijn de noden bij grondverzet en baggerwerkzaamheden om snel en goedkoop van het vrijkomende materiaal af te komen, hoog omdat vertraging en onverwachte ontwikkelingen in de uitvoeringsfase van projecten grote praktische en financiële gevolgen kunnen hebben. Ook is er een spanning in het streven om in het kader van het bevorderen van de circulaire economie afvalstoffen die in grote hoeveelheden en variatie ontstaan zo veel mogelijk her te gebruiken, zonder dat daarmee onverantwoorde risico's voor het milieu worden genomen bij het toepassen of in een latere afvalfase.

Een groot aantal erkende (en gecertificeerde of geaccrediteerde) bodemonderzoeksbureaus en analyselaboratoria staat klaar om het toepassen van bouwstoffen, grond en baggerspecie te faciliteren met onderzoek en het opstellen van rapportages en milieuverklaringen bodemkwaliteit die nodig zijn bij het toepassen van bouwstoffen, grond en baggerspecie. Vanwege de sterke concurrentie op de deelmarkten waarop zij opereren, is in het verleden al gebleken dat regulering van deze werkzaamheden nodig is om de goede kwaliteit van de uitvoering en de betrouwbaarheid van onderzoeksrapporten en milieuverklaringen bodemkwaliteit te kunnen waarborgen en verstoring van eerlijke concurrentieverhoudingen tegen te gaan.

2.3 Overzicht van de regelgeving

Het Besluit bodemkwaliteit vormde tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet het belangrijkste kader waarin regels waren opgenomen om de in paragraaf 2.1 beschreven maatschappelijke opgaven aan te pakken. De Regeling bodemkwaliteit die op grond van dit besluit was vastgesteld voorzag in de nodige uitvoeringsregels. In deze regeling werd weer verwezen naar een groot aantal private normdocumenten, waarin bodemrelevante werkzaamheden werden gereguleerd. Voor deze regelgeving boden met name de Wet milieubeheer (hierna ook afgekort als: Wm), de Wet bodembescherming en de Waterwet de benodigde wettelijke grondslagen.

Het Besluit bodemkwaliteit had in het bijzonder de volgende doelstellingen:

- verantwoord (her)gebruik van bouwstoffen;
- vermindering van het gebruik van primaire materialen (grondstoffen);
- meer en verantwoord hergebruik van grond en baggerspecie;
- bescherming van de bodem (met inbegrip van het grondwater) en het oppervlaktewater;
- verbetering van de kwaliteit van de uitvoering door bedrijven en opdrachtgevers;
- opheffen van stagnaties en verstoring van eerlijke concurrentie op de markt;
- vereenvoudiging van eerdere regelgeving;
- vermindering van administratieve lasten;
- verbetering van de handhaafbaarheid;
- betere aansluiting bij andere beleidsthema's en Europees beleid en regelgeving.

Het voorgaande overziende kan worden geconstateerd dat in het kader van het Besluit bodemkwaliteit, zoals dat luidde voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet, uiteenlopende onderwerpen vanuit verschillende invalshoeken samenkwamen. De bepalingen van het besluit waren in drie pijlers ondergebracht.

De eerste pijler beoogde te waarborgen dat bouwstoffen in de hele keten van het vervaardigen of invoeren tot en met de het toepassen aan bepaalde milieukwaliteitseisen voldoen. Deze regels zijn gebaseerd op hoofdstuk 9 van de Wet milieubeheer ('Stoffen en producten'), behalve de regels over het toepassen.

De tweede pijler bevat algemene regels over het toepassen van bouwstoffen, grond en baggerspecie op de landbodem en in oppervlaktewaterlichamen. Deze regels waren nu nog gebaseerd op hoofdstuk 8 Wm, de Wet bodembescherming en de Waterwet.

De derde pijler van het besluit betrof de 'Kwaliteitsborging in het bodembeheer' (Kwalibo), dat is gebaseerd op hoofdstuk 11a Wm.

De komst van de Omgevingswet heeft voor het Besluit bodemkwaliteit ingrijpende veranderingen meegebracht. Met het Aanvullingsbesluit bodem zijn de regels over het toepassen van bouwstoffen, grond en baggerspecie in het stelsel van de Omgevingswet ingebouwd, met name in het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna ook afgekort als: BAL). Het toepassen van bouwstoffen, grond of baggerspecie heeft namelijk onmiskenbaar directe gevolgen voor de fysieke leefomgeving. Daarom zijn de regels die daarop betrekking hebben, nu in het kader van de Omgevingswet gesteld. Het gaat om de regels die eerder waren gebaseerd op hoofdstuk 8 Wm, de Wet bodembescherming en de Waterwet (ondergebracht in deels de eerste pijler en in de tweede pijler). De regels voor het toepassen van bouwstoffen zijn opgenomen in paragraaf 123 BAL. De regels voor het toepassen van grond en baggerspecie zijn opgenomen in paragraaf 124 BAL. De regels voor het toepassen van mijnsteen en vermengde mijnsteen in de voormalige mijnbouwgebieden in de provincie Limburg zijn opgenomen in paragraaf 125 BAL.

Hierdoor is van het oorspronkelijke Besluit bodemkwaliteit een kleiner deel overgebleven, dat met name betrekking heeft op Kwalibo, het kwalificeren van materiaal als bouwstof, grond of baggerspecie en het afgeven van een milieuverklaring bodemkwaliteit en het verrichten van het daarvoor benodigde onderzoek.

De grondslagen voor de resterende bepalingen van het Besluit bodemkwaliteit zijn in de onderdelen van de Wet milieubeheer blijven staan die niet in het stelsel van de Omgevingswet zijn geïntegreerd, met name in de hoofdstukken 9 en 11a. De reden daarvan is dat de activiteiten die hierin worden gereguleerd, geen directe gevolgen voor de fysieke leefomgeving hebben dan wel

het oogmerk waarmee de activiteiten zijn gereguleerd, niet is gericht op het beschermen van de fysieke leefomgeving. De regels die in het Besluit bodemkwaliteit zijn blijven staan, hebben tot doel om de kwaliteit van uitvoering te verbeteren van aangewezen werkzaamheden die gevolgen kunnen hebben voor het milieu, in het geval van het Besluit bodemkwaliteit vooral de bodem, en om de integriteit te waarborgen van degenen die deze werkzaamheden uitvoeren. Dit is uiteraard indirect ook van belang voor de bescherming van de fysieke leefomgeving, maar dit is niet de primaire invalshoek.

Ten eerste gaat het om de vakbekwaamheid en betrouwbaarheid van de uitvoerende bedrijven. Ten tweede gaat het om het tegengaan van verstoring van de markt door bedrijven die het niet zo nauw met de milieubescherming nemen. Hierdoor worden bedrijven die een hogere, gewenste kwaliteit bieden, waarbij wel zorgvuldig met het milieu wordt omgesprongen, in een ongunstiger concurrentiepositie gebracht.

Ten derde strekken deze regels ter bescherming van de opdrachtgever tegen slecht uitgevoerde werkzaamheden. Dit is om verschillende redenen van belang. Het gaat om specialistische werkzaamheden waarvan de opdrachtgever vaak niet kan beoordelen of ze goed zijn uitgevoerd. Achteraf is het resultaat van een eventueel slecht uitgevoerde werkzaamheid vaak niet meer of alleen tegen hoge kosten ongedaan te maken of naar een voldoende niveau te verheffen. Dit geldt bijvoorbeeld voor een bodemenergiesysteem dat verkeerd is geïnstalleerd. Hierdoor kan het diepere grondwater uit bovenliggende bodemlagen verontreinigd raken of het kan onvoldoende functioneren waardoor het verwachte energierendement niet wordt behaald. Een ander voorbeeld is het afgeven van een onjuiste of onvolledige milieuverklaring over de kwaliteit van een toe te passen partij grond of baggerspecie. Wanneer de toepasser van de partij in goed vertrouwen afgaat op de milieuverklaring bodemkwaliteit en deze achteraf onvolkomenheden blijkt te bevatten en de gekeurde partij waarop de verklaring betrekking heeft, in werkelijkheid niet aan de kwaliteitseisen blijkt te voldoen, dan moet de toepasser de partij in beginsel verwijderen omdat deze niet had mogen worden toegepast.¹

2.4 Gevolgen van de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor de Regeling bodemkwaliteit

Voor de Regeling bodemkwaliteit heeft de komst van de Omgevingswet veel minder ingrijpende veranderingen meegebracht dan voor het Besluit bodemkwaliteit zelf. Dat komt doordat de meeste regels in de Regeling bodemkwaliteit geen betrekking hebben op het toepassen van bouwstoffen, grond en baggerspecie, het onderwerp dat het grootste deel van het Besluit bodemkwaliteit vormde en dat vanwege de gevolgen hiervan voor de fysieke leefomgeving naar de Omgevingswet is overgegaan, in het bijzonder het Besluit activiteiten leefomgeving. De indeling van de Regeling bodemkwaliteit is wel gewijzigd. De regels waren geordend via de hoofdstukindeling van het Besluit bodemkwaliteit. In hoofdstuk 2 de rond Kwalibo opgenomen, in hoofdstuk 3 voor bouwstoffen en in hoofdstuk 4 voor grond en baggerspecie. De regels in hoofdstuk 3 en 4 van de regeling liepen uiteen van regels voor het toepassen, het opstellen van milieuverklaringen tot instructies voor decentrale overheden bij het opstellen van gebiedspecifiek beleid. Doordat de regels voor het toepassen en instructies voor decentrale overheden zijn verhuisd naar het stelsel van de Omgevingswet ligt het accent van de nieuwe Regeling bodemkwaliteit naast Kwalibo op de regels die betrekking hebben op het opstellen van de milieuverklaring die nodig is bij het toepassen van bouwstoffen, grond en baggerspecie.

In de nieuwe Regeling bodemkwaliteit 2021 (zie voor de redenen waarom een nieuwe regeling is vastgesteld paragraaf 2.6) worden in hoofdstuk 2 werkzaamheden aangewezen waarvoor het verplicht is die onder een erkenning bodemkwaliteit uit te voeren overeenkomstig de normdocumenten die in de regeling zijn aangewezen (uitwerking van het Kwalibo stelsel), in hoofdstuk 3 algemene regels gegeven om materiaal als bouwstof, grond of baggerspecie te kunnen kwalificeren en is in hoofdstuk 4 tot en met 7 uitgewerkt op welke wijze het onderzoek ten behoeve van het afgeven van milieuverklaringen bodemkwaliteit moet worden verricht en de afgifte van milieuverklaringen bodemkwaliteit moet plaatsvinden.

---

¹ Zie als voorbeeld: Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, 29 april 2020, nr. 201900727/1/A1 (ECLI:NL:RVS:2020:1167).

De regels die in de Regeling bodemkwaliteit waren opgenomen, hadden dus vooral betrekking op het grootste deel van pijler 1 (behalve het toepassen van bouwstoffen) en op pijler 3. De wettelijke grondslagen voor deze regels zijn in het de Wet milieubeheer en het daarop gebaseerde Besluit bodemkwaliteit blijven staan.

Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet konden de bepalingen van de Regeling bodemkwaliteit in beginsel in aangepaste vorm ook weer in de onderhavige regeling worden opgenomen.

2.5 Positionering van de kwaliteitseisen in de Regeling bodemkwaliteit

Op één aspect van de verdeling van onderwerpen tussen het Besluit activiteiten leefomgeving (op grond van de Omgevingswet) en het Besluit bodemkwaliteit (op grond van de Wet milieubeheer) moet nog apart worden ingegaan, namelijk de kwaliteitseisen waaraan toe te passen partijen bouwstoffen, grond en baggerspecie volgens eerstgenoemd besluit moeten voldoen.

De kwaliteitseisen die in bijlage A (voor bouwstoffen), onderscheidenlijk bijlage B (voor grond en baggerspecie) bij de onderhavige regeling zijn opgenomen, hebben in feite een drievoudige functie. In de eerste plaats zijn de kwaliteitseisen gericht op het onderzoek van de kwaliteit van een partij bouwstoffen, grond of baggerspecie en het afgeven van een milieuverklaring bodemkwaliteit, zoals gereguleerd in het kader van het Besluit bodemkwaliteit, in het bijzonder de onderhavige regeling. In de tweede plaats wordt in het Besluit activiteiten leefomgeving naar deze kwaliteitseisen verwezen omdat toe te passen partijen bouwstoffen, grond of baggerspecie hieraan moeten voldoen. De milieuverklaring bodemkwaliteit dient als bewijsmiddel dat een partij aan de toepasselijke kwaliteitseisen voldoet.

In de derde plaats moeten bouwstoffen die worden vervaardigd of verhandeld voordat zij worden toegepast, eveneens aan de kwaliteitseisen voldoen, en ook in dit geval dient de milieuverklaring bodemkwaliteit weer als bewijsmiddel dat dit het geval is. Deze verplichtingen zijn weer in het kader van het Besluit bodemkwaliteit (maar dan op grond van hoofdstuk 9 van de Wet milieubeheer) gesteld.

In beginsel zouden de kwaliteitseisen voor bouwstoffen, grond en baggerspecie zowel in het kader van het Besluit bodemkwaliteit, met het oog op het onderzoek van de kwaliteit van partijen bouwstoffen, grond of baggerspecie moeten worden opgenomen, als in het Besluit activiteiten leefomgeving, met het oog op het toepassen van partijen bouwstoffen, grond of baggerspecie. De kwaliteitseisen vervullen hun belangrijkste functie bij het onderzoek van de kwaliteit van partijen bouwstoffen, grond en baggerspecie en het afgeven van milieuverklaringen bodemkwaliteit voor die partijen. Daarnaast kunnen de kwaliteitseisen voor het vervaardigen en verhandelen van bouwstoffen alleen in het Besluit bodemkwaliteit worden gesteld, omdat deze werkzaamheden geen directe gevolgen hebben voor de fysieke leefomgeving.

In het kader van het Besluit activiteiten leefomgeving is de toepasser, die alleen bouwstoffen, grond en baggerspecie mag toepassen die aan de kwaliteitseisen voldoen, voor het bewijs dat dit het geval is afhankelijk van de juistheid, volledigheid en actualiteit van de milieuverklaring bodemkwaliteit waarover hij als verplicht bewijsmiddel moet beschikken. Of de milieuverklaring bodemkwaliteit toereikend is, kan hij zelf niet beoordelen, omdat hij voor het onderzoek en de analyse van de resultaten daarvan, gespecialiseerde bedrijven moet inschakelen die voor het verrichten van de desbetreffende werkzaamheden gecertificeerd of geaccrediteerd en erkend moeten zijn. Hij is desondanks wel degene die door het bevoegd gezag wordt aangesproken als een toegepaste partij niet aan de kwaliteitseisen blijkt te voldoen en de partij derhalve in strijd met het Besluit activiteiten leefomgeving is toegepast. Het is daarom van groot belang dat in het kader van het Besluit bodemkwaliteit, met name in de Regeling bodemkwaliteit, goede waarborgen worden geschapen dat de milieuverklaringen bodemkwaliteit kloppen.

In het kader van de Regeling bodemkwaliteit vervullen de kwaliteitseisen een actieve functie, omdat zij direct aansturend zijn voor de werkzaamheden van de bedrijven die onderzoek doen en verklaringen bodemkwaliteit afgeven en tevens bepalend voor het vervaardigen en verhandelen van bouwstoffen.

In het kader van het Besluit activiteiten leefomgeving hebben de kwaliteitseisen geen direct aansturende functie. Zij werken in de praktijk indirect door via het bewijsmiddel van de milieuverklaring bodemkwaliteit. Om te voorkomen dat de kwaliteitseisen door niet gelijktijdige aanpassing van de Regeling bodemkwaliteit, onderscheidenlijk het Besluit activiteiten leefomgeving, in de tijd uit elkaar gaan lopen, is geconcludeerd dat het verstandig is om de

kwaliteitseisen slechts één keer in de regelgeving op te nemen. Er moet een keuze worden gemaakt tussen het Besluit bodemkwaliteit, in het bijzonder de Regeling bodemkwaliteit 2021, enerzijds en het Besluit activiteiten leefomgeving anderzijds. Omdat de functie van de kwaliteitseisen in het Besluit activiteiten leefomgeving volgend is ten opzichte van functie van de kwaliteitseisen die in het kader van het Besluit bodemkwaliteit in de Regeling bodemkwaliteit 2021 zijn gesteld en het Besluit activiteiten leefomgeving geen regels kan bevatten voor het vervaardigen en verhandelen van bouwstoffen, is besloten de kwaliteitseisen in het kader van Besluit bodemkwaliteit te stellen, in het bijzonder om deze kwaliteitseisen op te nemen in de Regeling bodemkwaliteit 2021.

2.6 Volledige herziening van de regeling, in beginsel zonder inhoudelijke wijzigingen

De onderhavige regeling vervangt de Regeling bodemkwaliteit in haar geheel, maar regelt wel dezelfde onderwerpen en ondergaat in beginsel inhoudelijk geen wijzigingen. Daarom wordt deze regeling aangeduid met de citeertitel Regeling bodemkwaliteit 2021 om daarmee de continuïteit van de regeling te onderstrepen.

De in paragraaf 2.3 omschreven doelstellingen van het Besluit bodemkwaliteit zijn ook weer de doelstellingen van de nieuwe regelgeving die dit besluit bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft vervangen. Deze doelstellingen dagen uit om in de regelgeving telkens weer een nieuwe stap vooruit te zetten om deze in de praktijk te kunnen verwezenlijken.

Naast de noodzaak tot herformulering en herstructurering van de regeling als gevolg van de komst van de Omgevingswet is een andere reden dat de regeling in haar geheel is herschreven en opnieuw vastgesteld dat er mogelijkheden werden gezien om de Regeling bodemkwaliteit te verduidelijken en daarmee tegemoet te komen aan kritiek die er was op de leesbaarheid, begrijpelijkheid en eenduidigheid van de regeling, zoals onder meer gebleken uit de evaluatie van het Besluit bodemkwaliteit in 2011. Deze kritiek kwam allereerst uit de hoek van de bedrijven die de belangrijkste normadressaat van de regeling zijn, zowel bedrijven die werkzaamheden verrichten die onder Kwalibo vallen en waarvoor een erkenning bodemkwaliteit is vereist om de werkzaamheden te mogen verrichten als, voor zover zij niet onder Kwalibo vallen, bedrijven die milieuverklaringen bodemkwaliteit verlenen en daarvoor onderzoek doen, alsmede opdrachtgevers tot het verrichten van dergelijke werkzaamheden. Daarnaast kwam de kritiek ook uit de hoek van de handhavers.

De bepalingen van de Regeling bodemkwaliteit waren niet altijd duidelijk en eenduidig. Zo was niet altijd duidelijk tot welke normadressaten bepalingen zich richtten en gaven bepalingen geregeld aanleiding tot discussie over de uitleg en complicaties in de uitvoering en bij de handhaving.

Om de in het voorgaande weergegeven redenen is de gelegenheid dat de regeling in verband met de komst van de Omgevingswet toch al moest worden aangepast, aangegrepen om een geheel nieuwe, verbeterde versie van de Regeling bodemkwaliteit op te stellen.

Als belangrijkste doelstellingen van deze operatie kunnen de volgende worden genoemd.

1. afstemmen op de (uitvoerings)regelgeving op grond van de) Omgevingswet;
2. verbeteren van de structuur van de regeling;
3. schrappen van gedetailleerde instructies hoe andere overheden taken of bevoegdheden moeten uitoefenen;
4. uitschrijven van ontbrekende bepalingen die wel in de normdocumenten staan;
5. beter onderscheid maken tussen hoofd- en bijzaken;

Ad 1 afstemmen op de (uitvoerings)regelgeving op grond van de) Omgevingswet

Vanzelfsprekend moet de regeling in overeenstemming worden gebracht met de Omgevingswet en de daarop gebaseerde uitvoeringsregelgeving en aan de resterende

bepalingen van het aangepaste Besluit bodemkwaliteit. Dit is geen aanleiding voor inhoudelijke wijzigingen. Zo zijn de aanduidingen van verschillende kwaliteitsklassen aangepast en de aanduidingen van specifieke kwaliteiten grond en baggerspecie nieuw ingevoerd, omdat deze in overeenstemming te brengen met de aanduidingen in het Besluit activiteiten leefomgeving. De kwaliteitseisen die hiervoor gelden, kwamen ook al in de Regeling bodemkwaliteit voor en zijn inhoudelijk niet gewijzigd.

Ad 2 verbeteren van de structuur van de regeling

De structuur van de regeling is aangepast teneinde deze beter te laten aansluiten op de resterende bepalingen van het Besluit bodemkwaliteit en ook goed te laten aansluiten op het Besluit activiteiten leefomgeving, in overeenstemming met de in het Aanvullingsbesluit bodem uiteengezette verhouding tussen het Besluit bodemkwaliteit en het Besluit activiteiten leefomgeving. Dit is gedaan door alle regels over onderzoek en afgifte voor elk type milieuverklaring bodemkwaliteit in een aparte paragraaf volledig uit te schrijven en bij elk artikel een uitgebreide artikelsgewijze toelichting op te nemen. Dit zou kunnen worden verkort door van overeenkomstige toepassing verklaring van andere regels of door verwijzingen naar andere paragrafen van de toelichting. Dat leidt tot heen en weer geblader en interpretatie wat precies wordt bedoeld, omdat er bij van overeenkomstige toepassing naast overeenkomsten ook altijd verschillen bestaan. Daarom is daarvoor niet gekozen. Dit maakt de regeling weliswaar veel uitgebreider, maar maakt het mogelijk dat degene die de regeling raadpleegt zich daarbij beperkt tot de bepalingen over het afgeven van een milieuverklaring bodemkwaliteit en het verrichten van onderzoek die in zijn concrete geval aan de orde zijn. Er wordt nagenoeg geen gebruik meer gemaakt van het van overeenkomstige toepassing verklaren van bepalingen situatie om te voorkomen dat in een bepaalde situatie verschillende onderdelen van de regeling moeten worden geraadpleegd. Er is naar gestreefd alle relevante bepalingen zoveel mogelijk bij elkaar te zetten, wat er toe heeft geleid dat (min of meer) dezelfde bepalingen die op verschillende situaties betrekking hebben, op verschillende plaatsen in de regeling zijn opgenomen. Bovendien kan zo worden voorkomen dat lastig te raadplegen bepalingen moeten worden opgenomen om (veelal kleine) afwijkingen tussen de bepalingen onderling te regelen, hetgeen de eerdere Regeling bodemkwaliteit moeilijk leesbaar maakte. In de eerdere regeling leidde het begrip 'van overeenkomstige toepassing' ook tot interpretatieproblemen omdat de kleine verschillen tussen verschillende situaties die deze formulering dekte, niet allemaal waren uitgeschreven. In de onderhavige regeling is alleen een uitzondering gemaakt met betrekking tot mijnsteen en vermengde mijnsteen waarvoor onderzoek wordt verricht en een milieuverklaring bodemkwaliteit wordt afgegeven met het oog op het toepassen daarvan in de voormalige mijnbouwgebieden in enkele gemeenten in de provincie Limburg. Deze situatie doet zich slechts voor in een beperkt gebied en het volledig opnieuw uitschrijven van de regeling daarvoor zou tot veel extra bepalingen leiden. In dit geval zouden die bepalingen bovendien precies gelijk zijn aan die andere bepalingen. Daarnaast zijn de bepalingen over partijkeuringen ook van toepassing op het toelatingsonderzoek en de verificatiekeuring ten behoeve van een erkende kwaliteitsverklaring of fabrikant-eigenverklaring. In het toelatingsonderzoek dat ten behoeve van het afgeven van die typen milieuverklaring bodemkwaliteit moet plaatsvinden, moeten onder meer ook een aantal partijkeuringen worden verricht. Daardoor kunnen zich geen onduidelijkheden voordoen die tot misverstanden kunnen leiden, omdat bepalingen niet geherinterpreteerd hoeven te worden maar op precies dezelfde wijze kunnen toegepast omdat in alle situaties van dezelfde partijkeuring sprake is.

Een ander voorbeeld van een structurele aanpassing die, zonder dat dit inhoudelijke wijzigingen tot gevolg heeft, tot veel nieuwe regels heeft geleid, is het uitschrijven van de bepalingen over het onderzoek ten behoeve van het benoemen van specifieke kwaliteiten van grond of baggerspecie die vereist zijn voor specifieke toepassingen zoals onderscheiden in het Besluit activiteiten leefomgeving. Bovendien zijn de kwaliteitseisen die voor deze specifieke kwaliteiten gelden, nu in afzonderlijke tabellen in bijlage B (de

tabellen 3a tot en met 3e) opgenomen. Dit komt de duidelijkheid en het gebruiksgemak ten goede. Het opnemen van een groot aantal tabellen heeft uiteraard wel tot een sterke uitbreiding van bijlage B geleid. Hieraan liggen dus geen inhoudelijke wijzigingen ten grondslag. Er worden evenveel kwaliteitseisen gesteld en deze zijn dezelfde als voorheen. Alleen voor grond en baggerspecie die bestemd is om te worden toegepast in een diepe plas zijn nu kwaliteitseisen opgenomen die eerder niet in de Regeling bodemkwaliteit voorkwamen. Deze eisen werden echter ook toen al wel gehanteerd, maar hadden een buitenwettelijke status doordat ze in beleidsdocumenten waren opgenomen. Zij werden op dezelfde wijze gehanteerd als andere kwaliteitseisen en zijn daarom nu in de regeling zelf opgenomen. Bovendien is het toepassen van grond en baggerspecie anders dan eerder in het Besluit bodemkwaliteit het geval is, nu in het Besluit activiteiten leefomgeving als afzonderlijke vorm van toegestane functionele toepassing opgenomen.

Bepalingen die op te verrichten onderzoek betrekking hebben en verklaringen die betrekking hebben op het afgeven van een milieuverklaring bodemkwaliteit, zijn meer uit elkaar getrokken. Deze werkzaamheden worden door verschillende personen verricht en vallen deels onder Kwalibo, maar deels ook niet.

Verder worden in de regeling verantwoordelijkheden van alle partijen die bij de toepassing van de regels zijn betrokken, duidelijker gespecificeerd dan het geval was in de eerdere Regeling bodemkwaliteit. De belangrijkste verbeteringen hebben betrekking op de structurering van de bepalingen en verduidelijking wie de normadressaten daarvan zijn. Wat het laatste betreft, de regeling richt zich nu, in navolging van de daarin van toepassing verklaarde normdocumenten die al golden, uitdrukkelijker ook op degenen die voorbereidende handelingen, zoals onderzoek, verrichten (monsterneming, vooronderzoek betreffende de bodemlocatie waaruit grond of baggerspecie wordt ontgraven, aandacht voor de aanwezigheid van niet-genormeerde stoffen en andere parameters in bouwstoffen, grond en baggerspecie).

Dit kan worden geïllustreerd met het voorbeeld van het toepassen van thermisch gereinigde grond in een dijk. Deze grond voldeed anders dan in de milieuverklaring bodemkwaliteit (toen: milieuhygiënische verklaring) was aangegeven niet aan de toepasselijke kwaliteitseisen en bevatte daarnaast andere verontreinigingen die de grond ongeschikt maakten om te worden toegepast. In dit voorbeeld was volgens de rechter duidelijk dat de toepasser door verontreinigde grond aangebracht te houden in strijd met de wettelijke zorgplichten handelde. Minder duidelijk was welke verplichtingen op de producent en leverancier van de grond en op het laboratorium dat de grond had geanalyseerd, rustten om deze situatie te voorkomen. De toepasser was namelijk afgegaan op de informatie in de milieuverklaring bodemkwaliteit en hoefde bij het aanbrengen van de grond volgens de rechter er niet op zijn bedacht dat de grond niet aan de kwaliteitseisen en de zorgplicht voldeed. In de regeling wordt nu uitdrukkelijk voorgeschreven dat in het onderzoek ter voorbereiding van het afgeven van een milieuverklaring bodemkwaliteit en in de verklaring zelf uitdrukkelijk ook aandacht moet worden besteed aan andere verontreinigende stoffen dan die deel uitmaken van het standaardonderzoekspakket, ook als hiervoor in bijlage B geen kwaliteitseisen zijn opgenomen, alsmede aan andere relevante parameters die de grond in het licht van de zorgplicht ongeschikt voor toepassing kunnen maken. Daarnaast is duidelijker geregeld dat voorafgaand aan een partijkeuring of bodemonderzoek een vooronderzoek moet worden verricht om te achterhalen welke activiteiten op de bodemlocatie waaruit de grond of baggerspecie is of wordt ontgraven, hebben plaatsgevonden, waardoor de bodem ter plaatse wellicht met bepaalde verontreinigende stoffen of andere relevante parameters verontreinigd is geraakt. Aan deze stoffen en andere parameters moet dan in de partijkeuring of het bodemonderzoek uitdrukkelijk ook aandacht worden besteed, naast de aandacht die er altijd moet zijn voor de stoffen en andere parameters die deel uitmaken van het standaardonderzoekspakket. Op zichzelf gaat het hier niet om nieuwe verplichtingen, want deze stonden ook al in de Regeling bodemkwaliteit, maar ze zijn nu wel duidelijker geformuleerd en hebben in de systematiek van de regeling een prominente plaats gekregen om het belang ervan te onderstrepen.

Ad 3 schrappen van gedetailleerde instructies hoe andere overheden taken of bevoegdheden moeten uitoefenen

Instructies hoe gemeenten en waterbeheerders hun bodemkwaliteitskaarten moeten vaststellen, met name de verwijzing naar de Richtlijn voor het opstellen van bodemkwaliteitskaarten zijn komen te vervallen. Deze kaarten hebben betrekking op de gemeente of het beheergebied van de overheid die de kaart vaststelt en maakt het mogelijk een milieuverklaring bodemkwaliteit direct op de kaart en een vooronderzoek te baseren, zonder daarvoor individueel een partijkeuring of bodemonderzoek te verrichten. Deze verklaring kan in beginsel alleen worden gebruikt voor grondverzet binnen het kaartgebied. In de Regeling bodemkwaliteit waren gedetailleerde instructies opgenomen waarin werd geregeld op welke wijze decentrale overheden bodemkwaliteitskaarten moesten opstellen. Dergelijke instructies passen niet in de filosofie van de Omgevingswet dat decentrale overheden goed in staat zijn om aan hun verantwoordelijkheden de juiste vorm en inhoud te geven. Daarom zijn ze grotendeels geschrapt.

Een ander voorbeeld is de verwijzing naar de toe te passen Risicotoolbox Bodembeheer die in de Regeling bodemkwaliteit voorkwam. De risicotoolbox bodem is een instrument van het RIVM waarmee de risico's van een kwaliteit van de bodem bij een bepaald bodemgebruik voor mens en ecologie inzichtelijk wordt gemaakt. Dat instrument geeft daarmee nuttige informatie voor het vaststellen van maatwerk op de kwaliteitseisen voor het toepassen van grond en baggerspecie in het kader van het Besluit activiteiten leefomgeving. Het is een aanbevolen werkwijze. Voorheen was het verplicht om een uitdraai van die risicotoolbox bij de nota bodembeheer te voegen zodat de gemeenteraad daarvan kennis kon nemen bij de vaststelling.

De instrumenten die in de Regeling bodemkwaliteit voor verplicht gebruik waren voorgeschreven, zoals de Richtlijn bodemkwaliteitskaarten en de Risicotoolbox bodembeheer, blijven voor gemeenten en waterbeheerders beschikbaar zodat zij daar gebruik van kunnen maken wanneer ze dat willen. De richtlijn bodemkwaliteitskaarten blijft beschikbaar via de website van NEN. Deze hulpinstrumenten hebben namelijk in de loop der jaren hun waarde wel bewezen.

Ad 4. uitschrijven van ontbrekende bepalingen die wel in de normdocumenten staan

Missing links die alleen in de normdocumenten waarnaar in de Regeling bodemkwaliteit werd verwezen, aan de orde kwamen, zijn nu ook in de regeling zelf opgenomen. Alle onderwerpen die in de regeling aan de orde komen, zijn op hoofdlijnen volledig geregeld. Hiermee wordt niet beoogd verandering te brengen in de verhouding tussen de regeling en de normdocumenten, maar om de regeling te verduidelijken en betere handvatten te bieden voor publiekrechtelijke handhaving (bestuursrechtelijk en strafrechtelijk) van de belangrijkste verplichtingen uit de normdocumenten. Weliswaar kunnen alle onderdelen van de normdocumenten waarnaar in de regeling wordt verwezen, zoals de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in haar jurisprudentie herhaaldelijk heeft bevestigd, publiekrechtelijk worden gehandhaafd en geldt er in beginsel zelfs een handhavingsplicht, en was dit op zichzelf niet onduidelijk, er bestond op dit punt toch onvrede over de verhouding tussen de regeling en de normdocumenten. De kritiek kwam er onder meer op neer dat bedrijven vonden dat de bestuursrechtelijke handhaving zich te veel op details van de normdocumenten richtte, terwijl van handhavers het geluid kwam dat de normdocumenten soms te weinig aanknopingspunten bodem om naleving daarvan te bewerkstelligen. Wat het laatste betreft kan worden opgemerkt dat de normdocumenten niet als regelgeving zijn opgesteld en ook niet altijd voldoen aan de daaraan volgens de Aanwijzingen voor de regelgeving gestelde eisen (die voor normdocumenten niet gelden). Ook zijn de normdocumenten opgesteld door private partijen, waarbij de wetgever niet aan tafel zit om mee te schrijven. De wetgever heeft een eigen verantwoordelijkheid om aan te geven wat voor hem de belangrijke punten bij regulering zijn. Door de regeling te completeren met een uitwerking van de *missing links* wordt duidelijk gemaakt wat als belangrijke verplichtingen worden beschouwd en kan voortaan ook meer aandacht worden besteed aan de handhaafbaarheid daarvan. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling dat alleen met een verwijzing naar de normdocumenten

wordt volstaan. Zoals hierna wordt toegelicht, bestaat het stelsel van Kwalibo niet alleen uit een privaatrechtelijke spoor van normdocumenten en accreditatie en certificatie, maar uitdrukkelijk ook uit een publiekrechtelijk spoor om bestuursrechtelijke en zo nodig strafrechtelijk tegen niet nakoming van verplichtingen te kunnen optreden. Recente ontwikkelingen, met name enkele stelsel- en deelevaluaties van de werking en naleving van Kwalibo, onderstrepen het belang dat dit spoor goed kan functioneren.

Ad 5 Onderscheid maken tussen hoofd- en bijzaken

De kritiek dat sprake zou zijn van een te gedetailleerde bestuursrechtelijke handhaving van de normdocumenten in de praktijk is aanleiding geweest om nog eens goed te kijken naar hoofd- en bijzaken. Daarbij is als uitgangspunt gehanteerd dat de belangrijkste bepalingen (die als 'essentiële bepalingen worden aangeduid) niet alleen in de normdocumenten zijn opgenomen, maar ook in de tekst van de regeling zelf, om daarmee hun belang te onderstrepen. Het gaat alleen om de normdocumenten die betrekking hebben op de onderwerpen die in de tekst van de regeling zijn uitgewerkt. In bijlage C wordt naar meer normdocumenten verwezen. Voor een deel van die normdocumenten zijn de essentiële bepalingen opgenomen in een normdocument waarnaar in bijlage C wordt verwezen in plaats van de gedetailleerde normdocumenten waar eerder naar werd verwezen. Dit was al ten tijde van de Regeling bodemkwaliteit gebeurd.

Voor de naleving van de toepassingsregels is de 'papierene werkelijkheid' van de milieuverklaring bodemkwaliteit van groot belang, en tevens een kwetsbaar punt. Deze kwetsbaarheid kan worden omschreven met het gezegde 'papier is geduldig'. Anders dan bij een consumentenproduct komt er bij de producten waar het hier om gaat, meestal geen *feedback* als het niet aan de vereisten en verwachtingen voldoet. Controle ter plaatse is doorgaans onbegonnen werk, zeker wanneer er geen aanwijzingen bestaan dat er iets niet in orde is. Aan het product zelf valt doorgaans niet af te zien of het aan de kwaliteitseisen om te mogen worden toegepast, voldoet. De milieuverklaring bodemkwaliteit vormt daarvoor het belangrijkste bewijs, met dien verstande dat dit slechts een bewijsmiddel is. Dat laatste houdt in dat wanneer in het kader van controle of toezicht blijkt dat het product niet aan de kwaliteitseisen voldoet, een milieuverklaring bodemkwaliteit waarin wordt gesteld dat dit wel het geval is, opzij wordt gezet. Degene die een rapport heeft opgesteld of een verklaring bodemkwaliteit heeft afgegeven is verantwoordelijk voor de juistheid, volledigheid en actualiteit van de informatie die in het rapport of de verklaring milieukwaliteit is opgenomen en kan er op worden aangesproken wanneer daar iets aan blijkt te mankeren en eventueel ook door de afnemer van het product die in goed vertrouwen op de verklaring bodemkwaliteit is afgegaan, aansprakelijk worden gesteld voor extra kosten die door worden gemaakt en schade die wordt geleden als gevolg van de tekortkomingen in een milieuverklaring bodemkwaliteit. Vanwege de papierene werkelijkheid van de milieuverklaring bodemkwaliteit is het van doorslaggevend belang dat het daaraan ten grondslag liggende onderzoek zorgvuldig wordt uitgevoerd en de afgifte van de verklaring volgens de regels plaatsvindt. Tekortkomingen daarin zijn daarom niet slechts 'formaliteiten' maar raken de kern van de voorschriften die moeten worden nageleefd om te verzekeren dat de regeling aan haar doel kan beantwoorden.

2.7 Enkele inhoudelijke wijzigingen van de Regeling bodemkwaliteit die bij de herziening wel zijn meegenomen

Zoals in het voorgaande al is toegelicht, is met deze volledige herziening van de Regeling bodemkwaliteit beoogd om de regeling beter te structureren en te verduidelijken, in beginsel zonder dat inhoudelijke wijzigingen zijn aangebracht.

Bij wijze van uitzondering zijn wel enkele inhoudelijke wijzigingen meegenomen die voortvloeien uit een al in 2011 uitgevoerde evaluatie², omdat het verwerken van de daaruit voortvloeiende aanbevelingen al lange tijd gepland stond en dit grotendeels met de doelstellingen van de herziening samenviel. De belangrijkste aanbeveling was namelijk

² <https://www.bodemplus.nl/onderwerpen/wet-regelgeving/bbk/evaluatie/>.

het beter structureren en verduidelijken van de Regeling bodemkwaliteit en het beter benoemen van de verantwoordelijkheden van de partijen die bij de uitvoering en naleving van de regeling betrokken zijn. Inhoudelijke wijzigingen die uit de toenmalige evaluatie als verbeterpunten naar voren kwamen zijn in dit verband eveneens meegenomen. Het gaat om de volgende drie onderwerpen:

1. invoering van kwaliteitseisen voor grond en baggerspecie met het oog op het toepassen in een diepe plas;
2. aanscherping van kwaliteitseisen voor het verspreiden van baggerspecie uit watergangen op aangrenzende landerijen; en
3. afschaffing van IBC-toepassingen van bouwstoffen.

Ter toelichting wordt het volgende opgemerkt.

Ad 1. In bijlage B zijn nu kwaliteitseisen opgenomen voor grond en baggerspecie met het oog op het toepassen daarvan in een diepe plas. Deze eisen werden in de praktijk wel gehanteerd, maar hadden in afwijking van de kwaliteitseisen voor andere toepassingen, geen wettelijke status. De kwaliteitseisen waren eerder opgenomen in de circulaire en handreiking herinrichting diepe plassen.³

Ad 2. Er zijn aangescherpte kwaliteitseisen opgenomen voor het verspreiden van baggerspecie uit watergangen op aangrenzende landerijen. Dit is gebeurd in combinatie met een verruiming van de toepassingsmogelijkheden van dergelijke baggerspecie tot een groter gebied. Er is dus sprake van een totaalpakket waarbij enerzijds het milieu en toekomstig (landbouwkundig) gebruik van de bodem betere bescherming wordt geboden maar anderzijds voor de waterschappen nog steeds sprake is van uitvoerbare verplichtingen.

Ad 3. Er zijn geen regels meer opgenomen over zogenaamde IBC-toepassingen van bouwstoffen. Bij de omzetting van het Besluit bodemkwaliteit naar het Besluit activiteiten leefomgeving zijn de bepalingen over het toepassen van IBC-bouwstoffen onder IBC condities (isoleren, beheersen controleren) uitgefaseerd. Dat is een uitvloeisel van de green deal 'verduurzaming nuttige toepassing AEC bodemas^[1]' uit 2012. Onderdeel van de green deal is dat de toepassing van IBC bouwstoffen zou worden uitgefaseerd. Om dit mogelijk te maken is door de producenten van AVI bodemas, ook wel AEC bodemas genoemd, geïnvesteerd in het opwerken van de bodemmassen tot een bouwstof die voldoet aan de kwaliteitseisen voor vormgegeven en niet-vormgegeven bouwstoffen. Daardoor hoeven deze bouwstoffen niet meer onder het regime van IBC bouwstoffen te worden toegepast. Voor een nadere toelichting op de achtergrond van het uitfaseren van IBC bouwstoffen wordt naar de toelichting op het Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet^[2] verwezen.

Het onder IBC condities toepassen van bouwstoffen bracht met zich mee dat in de Regeling bodemkwaliteit eisen waren opgenomen aan de wijze van aanbrengen, in stand houden en monitoren van de isolerende voorzieningen. Ook waren in de Regeling bodemkwaliteit afwijkende kwaliteitseisen opgenomen voor IBC bouwstoffen. Zowel de afwijkende kwaliteitseisen als de voorschriften voor de wijze van aanbrengen, in stand houden en monitoren van isolerende voorzieningen bij de toepassing van IBC bouwstoffen komen in deze regeling niet meer terug. Via het overgangsrecht van het Besluit bodemkwaliteit, als opgenomen in het Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet, is geregeld dat de verplichtingen voor het in stand houden en monitoren van de isolerende voorzieningen, zoals opgenomen in de Regeling bodemkwaliteit die voorafgaand aan inwerkingtreding van deze regeling gold, van toepassing blijven op de toepassingen waarin IBC bouwstoffen reeds zijn toegepast.

Daarnaast zijn er drie inhoudelijk wijzigingen opgenomen die los staan van de in 2011 uitgevoerd evaluatie.

4. De geldigheid van het recht om voor partijen van een product een fabrikant-eigenverklaring af te geven is beperkt tot 5 jaar, met verleningsmogelijkheid van telkens

³

^[1] Green Deal Verduurzaming nuttige toepassing AEC-bodemmas, Rijksoverheid, Vereniging Afvalbedrijven, 7 maart 2012

^[2] Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet, t.z.t. verwijzen naar publicatie in Staatsblad.

5 jaar, in plaats van de eerdere onbeperkte geldigheidsduur. Dit is gedaan om extra waarborgen te bieden om misbruik te voorkomen.

5. Voor de keuring van bouwstoffen is nu een maximale partijgrootte van 10.000 ton gesteld. In de eerdere Regeling bodemkwaliteit was aan de maximale partijgrootte nog geen beperking gesteld. De reden voor deze wijziging is dat met een keuring van een individuele partij die groter is dan 10.000 ton, bij het voorgeschreven aantal van 12 grepen geen betrouwbare uitspraak over de kwaliteit van de partij kunnen worden gedaan.

6. Voor baggerspecie dat als zand uit de zee territoriale wordt ontgraven en die is bestemd voor toepassing ten behoeve van suppleties langs de kustlijn, is alleen nog een vooronderzoek verplicht gesteld. Het vooronderzoek is bedoeld om na te gaan of er mogelijk sprake is van bijzondere omstandigheden waardoor de baggerspecie op de ontgravingslocatie een afwijkende kwaliteit kan hebben. Bodemonderzoek op zee is lastig uit te voeren en doorgaans, tenzij er sprake is van bijzondere omstandigheden, ook niet nodig omdat de baggerspecie in het algemeen van constante kwaliteit is. Dit wordt dan ook niet meer voorgeschreven, tenzij er op grond van het vooronderzoek reden is om aan te nemen dat sprake is van een afwijkende kwaliteit. Voor een uitgebreider toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.19.

2.8 Inhoudelijke wijzigingen van de Regeling bodemkwaliteit die bij de herziening niet zijn meegenomen

Andere inhoudelijke wijzigingen dan in het voorgaande besproken, zijn niet meegenomen. De reden daarvan is dat de herziening van de Regeling bodemkwaliteit die noodzakelijk is geworden als gevolg van de wijzigingen in het Besluit bodemkwaliteit in verband met de inwerkingtreding van het stelsel van de Omgevingswet, niet tot vertraging van de inwerkingtreding van de Omgevingswet mag leiden doordat zij niet op tijd kan worden afgerond. Onnodige risico's die tot vertraging kunnen leiden, moeten worden vermeden. Een (grotendeels) beleidsneutrale herziening, zonder inhoudelijke wijzigingen, is al een zo veelomvattende operatie dat deze operatie is losgekoppeld van andere aanpassingen van de regelgeving die de inwerkingtreding van de Omgevingswet noodzakelijk maakt. Voor deze operatie was meer tijd nodig, allereerst voor de ambtelijke voorbereiding. Daarnaast moet royaal tijd worden uitgetrokken voor inspraak en consultatie.

De uitvoering van het Besluit bodemkwaliteit heeft de afgelopen jaren geregeld tot ophef geleid omdat de naleving van het besluit soms tekortschiet. Hierdoor zijn de onderwerpen die in het kader van het besluit geregeld zijn, maatschappelijk, politiek en bestuurlijk sterk in de belangstelling komen te staan. De meningen over mogelijke maatregelen die tot verbeteringen zouden kunnen leiden en de wenselijkheid daarvan, zijn verdeeld. Hoewel sommige discussies over te treffen maatregelen al enkele jaren lopen, zijn zij nog niet afgerond en andere discussies verkeren nog in het beginstadium. Dit is de reden dat het meenemen van mogelijke verbeteringen bij de herziening van de Regeling bodemkwaliteit met het oog op vertraging van deze operatie, veel te risicovol is geacht. De kans dat inhoudelijke wijzigingen van de Regeling bodemkwaliteit voor alle onderwerpen waarover nu discussies lopen, op tijd zou zijn afgerond, werd als klein ingeschat. Bovendien zou dit het zicht ontnemen op welke wijze de beleidsneutrale omzetting van de Regeling bodemkwaliteit naar de Regeling bodemkwaliteit 2021 heeft plaatsgevonden, omdat de regeling daarbij in een volledig nieuw jasje is gestoken en alleen met behulp van uitgebreide transponeringstabellen kan worden verantwoord welke bepalingen van de oude regeling op welke plaats in de nieuwe regeling zijn terechtgekomen, onderscheidenlijk welke bepalingen van de nieuwe regeling corresponderen met bepalingen van de oude regeling, onderscheidenlijk normdocumenten waarnaar in de oude regeling werd verwezen.

Ook zou de invoering van nieuwe bepalingen waarschijnlijk leiden tot de invoering van nieuwe administratieve lasten en ook andere consequenties voor de uitvoering en naleving kunnen hebben, die moeten worden onderzocht en met de doelgroepen besproken en die tot discussie zouden leiden die met de aanpassing aan de Omgevingswet niets uitstaande hebben.

Tot slot leiden de lopende discussies over onderwerpen die aan het Besluit bodemkwaliteit gerelateerd zijn, vrijwel zeker tevens tot wijzigingen in het Besluit bodemkwaliteit. Dit

betekent dat aan de uitkomsten van deze discussies op het niveau van een ministeriële regeling geen uitvoering kan worden gegeven.

De wijziging van dat besluit met het oog op de inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft haar beslag gekregen in het Aanvullingsbesluit bodem^{pm}, dat al is vastgesteld. Voor nieuwe wijzigingen moet de volledige procedure van vaststelling van een algemene maatregel van bestuur worden doorlopen, waarmee zo veel tijd is gemoeid dat dit niet meer voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet zou kunnen worden afgerond, zelfs niet als voor elk te regelen onderwerpen al uitgewerkte tekstvoorstellen klaar zouden liggen.

Het gaat om de volgende onderwerpen:

- de verwerking van de evaluatie van Kwalibo;
- de invoering van een nieuw normstelsel (milieuhygiënisch toetsingskader) voor het toepassen van grond en baggerspecie in diepe plassen;
- de normstelling voor PFAS;
- de invoering van een gedetailleerd uitgewerkte systematiek voor het omgaan met niet genormeerde stoffen;
- eventuele wijzigingen als gevolg van de discussie over het toepassen van granuliet in oppervlaktewater;
- actualisatie van verwijzingen naar normdocumenten.

Als voor deze onderwerpen duidelijk is wat er in de regelgeving moet worden opgenomen zal een voorstel voor aanpassing van onderhavige regeling en eventueel het Besluit bodemkwaliteit en de besluiten onder de Omgevingswet worden opgesteld en voor inspraak en consultatie worden opengesteld.

2.9 Kwalibo

Voor het goede begrip wordt nog een kleine toelichting op 'Kwalibo' gegeven.

Kwalibo heeft tot doel de kwaliteit van aangewezen werkzaamheden die gevolgen voor de bodemkwaliteit kunnen hebben, te verbeteren en een gelijk speelveld te verzekeren tussen bedrijven die dergelijke werkzaamheden verrichten door eisen te stellen aan kennis, vakkundigheid en ervaring van het daar werkzame personeel, de organisatie van het bedrijf en de zorgvuldige uitvoering van de werkzaamheden. Kwalibo kent een privaatrechtelijke en publiekrechtelijke component. Privaatrechtelijk zijn de normdocumenten die door de zogenaamde schemabeheerders worden opgesteld en die de grondslag vormen voor eveneens op privaatrechtelijke grondslag plaatsvindende accreditatie van bedrijven en de wijze waarop de werkzaamheden waarvoor bedrijven zijn geaccrediteerd of gecertificeerd moeten worden uitgevoerd. Accreditatie en certificatie vinden plaats op basis van vrijwilligheid. Een bedrijf dat ervoor kiest om zich voor het verrichten van een werkzaamheid te laten accrediteren of certificeren mag zich op de markt met het predicaat 'geaccrediteerd' dan wel 'gecertificeerd' tooien, wat hem een concurrentievoordeel kan opleveren omdat dit opdrachtgevers die op zoek zijn naar een geschikt bedrijf dat voor hen gespecialiseerde werkzaamheden kan verrichten, het vertrouwen geeft dat zij bij de keuze van een geaccrediteerd of gecertificeerd bedrijf op kwaliteit en betrouwbaarheid mogen rekenen. Andere bedrijven mogen de werkzaamheden waarop de normdocumenten betrekking hebben, echter ook verrichten, maar zij mogen zich daarbij alleen niet als geaccrediteerd of gecertificeerd bedrijf voordoen. Het is dus niet verplicht om zich te laten accrediteren of certificeren. Voor een dergelijke verplichting biedt het privaatrecht geen grondslag.

Verplichtingen kunnen alleen via een publiekrechtelijke regeling worden opgelegd. Als voor de werkzaamheid een publiekrechtelijke erkenning verplicht wordt gesteld, mag de werkzaamheid niet zonder erkenning worden verricht. Deze moet zijn gebaseerd op een accreditatie of certificatie. In een dergelijk geval mag de werkzaamheid dus niet zonder accreditatie of certificatie worden verricht, maar dat is een gevolg van een publiekrechtelijke regeling. In het Besluit bodemkwaliteit is voor een dergelijke aanpak gekozen. Voor werkzaamheden die in (bijlage C bij) de Regeling bodemkwaliteit zijn aangewezen, geldt de verplichting dat de persoon die de werkzaamheid verricht, daarvoor

op grond van het toepasselijke normdocument moet zijn erkend door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat en dat hij zich na erkenning bij de uitoefening van de werkzaamheid aan dat normdocument houdt. Doordat in regeling naar de toepasselijke normdocumenten wordt verwezen, worden zij juridisch verbindend. Zonder erkenning mogen de desbetreffende werkzaamheden niet worden verricht en als erkende bedrijven de normdocumenten niet naleven kan daartegen bestuursrechtelijk en/of strafrechtelijk worden opgetreden. Er is dus publiekrechtelijk geen sprake van vrijwilligheid, omdat de vrijblijvendheid daarvan onvoldoende waarborgen biedt dat de eerder geschetste beleidsdoelen kunnen worden verwezenlijkt. Het verplichtende karakter van de publiekrechtelijke regels beoogt de kwaliteit van de bedrijven en het gelijke speelveld tussen bedrijven te verzekeren.

Het publiekrechtelijke spoor is volgend op het privaatrechtelijke spoor, in die zin dat eerst privaatrechtelijke normdocumenten moeten zijn opgesteld en bedrijven eerst privaatrechtelijk moeten zijn geaccrediteerd of gecertificeerd. Pas daarna kunnen zij in het verplichtende publiekrechtelijke spoor verder gaan. Omdat erkenning niet mogelijk is zonder voorafgaande accreditatie en certificatie en erkenning verplicht is om aangewezen werkzaamheden te mogen uitvoeren, zijn accreditatie en certificatie voor die werkzaamheden ook niet langer meer een kwestie van vrijwilligheid.

In de uitgangspunten en uitwerking van Kwalibo is in het Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet (waarbij ook enkele wijzigingen werden aangebracht in de resterende bepalingen van het Besluit bodemkwaliteit) geen verandering gebracht. Dit betekent dat er ook geen aanleiding of mogelijkheid is om in de onderhavige regeling op dit punt veranderingen aan te brengen. Zoals in de vorige paragraaf is opgemerkt is het functioneren van Kwalibo in de praktijk geëvalueerd en wordt de verwerking van de resultaten van de evaluatie niet in deze regeling meegenomen.

Wel is de gelegenheid dat de Regeling bodemkwaliteit met de onderhavige regeling volledig opnieuw is uitgeschreven, aangegrepen om de bepalingen die hierin over Kwalibo waren opgenomen te vereenvoudigen. Dit is met name gebeurd door gedetailleerde regels die de eerdere bepalingen moeilijk te begrijpen maakten, over te hevelen naar bijlage C waarin de werkzaamheden worden aangewezen die onder Kwalibo vallen, alsmede de normdocumenten die bij de erkenning van personen en de uitoefening van werkzaamheden door die personen in acht moeten worden genomen. Door de details in nieuwe kolommen in bijlage C toe te voegen en uit de bepalingen in de tekst van de regeling te schrappen, staat alle informatie nu bij elkaar en worden verwijzingen die de eerdere bepalingen nog extra moeilijk leesbaar maakten, nu vermeden.

Omdat de regeling op het punt van Kwalibo geen inhoudelijke veranderingen meebrengt, wordt voor een verdere toelichting verwezen naar de artikelsgewijze toelichting op hoofdstuk 2 en de toelichting op bijlage C.

2.10 Wettelijke grondslagen van de regeling

Deze regeling is gebaseerd op de meeste delegatiebepalingen die in het Besluit bodemkwaliteit zijn opgenomen om onderwerpen bij ministeriële regeling te regelen.

Ingevolge artikel VII van het Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet is in het Besluit bodemkwaliteit een nieuw artikel 25g opgenomen. Hierin zijn alle eerder bestaande delegatiegrondslagen die te maken hadden met de kwalificatie van materialen als bouwstof, grond of baggerspecie, de milieuverklaring bodemonderzoek en het daarvoor benodigde onderzoek alsmede de kwaliteitseisen die voor het afgeven van milieuverklaringen bodemonderzoek voor bouwstoffen, grond en baggerspecie en de bodem gelden, in één artikel bij elkaar gezet. In het Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet zijn alleen de onderdelen van het besluit aangepast die verband hielden met onderwerpen die nu in het kader van de Omgevingswet geregeld zijn. De eerdere hoofdstukken 3 en 4 zijn daarbij geheel vervangen door een nieuw hoofdstuk 2a en een zeer beknopt hoofdstuk 3a.

Dat gold niet voor het onderwerp Kwalibo. In de onderhavige regeling worden ook onderwerpen geregeld die verband houden met Kwalibo, met name de aanwijzing van

erkenningplichtige werkzaamheden en de normdocumenten die bij het verrichten van die werkzaamheden moeten worden gehanteerd. Deze bepalingen zijn gebaseerd op de al bestaande delegatiebepalingen in hoofdstuk 2 Bbk.

Het voorgaande komt er op neer dat de eerder bestaande delegatiegrondslagen voor de Regeling bodemkwaliteit materieel gezien zijn blijven voortbestaan en nu weer kunnen worden gebruikt om dezelfde onderwerpen die in die regeling waren geregeld nu ook weer te regelen in de onderhavige regeling.

Alle delegatiegrondslagen worden genoemd in de aanhef van deze regeling.

3. Milieuverklaringen bodemkwaliteit

3.1 Vereiste van een milieuverklaring voor het toepassen van bouwstoffen, grond of baggerspecie

De toepasser van een partij bouwstoffen, grond of baggerspecie moet volgens het Besluit bodemkwaliteit beschikken over een of meer milieuverklaringen bodemkwaliteit, waaruit blijkt wat de kwaliteit van het toe te passen materiaal, onderscheidenlijk de ontvangende bodem, is. De kwaliteit van de bodem, grond of baggerspecie wordt in de milieuverklaring vermeld. Daaruit kan worden afgeleid of een partij bouwstoffen, grond of baggerspecie die voor toepassing is bedoeld, voor genormeerde stoffen aan de kwaliteitseisen voldoet en welke relevante niet genormeerde stoffen in welke concentraties voorkomen. De milieuverklaring dient als bewijs dat een partij bouwstoffen, grond of baggerspecie voldoet aan de kwaliteitseisen die voor het toepassen gelden.

In de Regeling bodemkwaliteit 2021 is ook weer een belangrijke plaats voor de milieuverklaring bodemkwaliteit ingeruimd. Kort gezegd werkt het als volgt. De toepasser van bouwstoffen, grond of baggerspecie moet bij het toepassen beschikken over een milieuverklaring die informatie geeft over de kwaliteit van de toe te passen partij, alsmede ingeval van toepassen van grond en baggerspecie over een milieuverklaring die informatie geeft over de kwaliteit van de ontvangende bodem. Het komt er voor toepassingen van grond en baggerspecie op de (water)bodem op neer dat de toe te passen partij ten minste dezelfde kwaliteit moet hebben als de ontvangende (water)bodem. Het uitgangspunt is namelijk dat geen verslechtering van de bestaande bodemkwaliteit mag optreden. Daarnaast moet worden getoetst aan de functie die aan de toepassingslocatie op de landbodem is toegekend, met name landbouw/natuur, wonen of industrie. Als de voor de functie gewenste kwaliteit beter is dan de bestaande kwaliteit mogen alleen grond en baggerspecie worden toegepast die de daarvoor vereiste betere kwaliteit bezit, zodat met het oog op de functie van de locatie geleidelijke verbetering van de bestaande kwaliteit optreedt. Voor toepassing van grond en baggerspecie in een oppervlaktewaterlichaam geldt alleen dat geen verslechtering van de bestaande kwaliteit mag optreden, maar zijn geen functietoekenningen vastgesteld waarmee eveneens rekening moet worden gehouden.

Voor toepassing van grond en baggerspecie zijn naast algemene kwaliteitseisen ook nog specifieke kwaliteitseisen gesteld voor specifieke toepassingen, die hierna nog zullen worden genoemd. De kwaliteitseisen die voor bouwstoffen zijn gesteld, gelden voor de hele keten van de vervaardiging en invoer tot en met de toepassing. Hier worden geen specifieke toepassingen onderscheiden. Voor alle toepassingen in het hele land gelden dezelfde kwaliteitseisen en er hoeft niet te worden getoetst aan de kwaliteit van de bodem op de toepassingslocatie.

Om aan de benodigde milieuverklaring bodemkwaliteit te komen, moet de toepasser een onderzoeksbureau in de arm nemen, dat het onderzoek, met inbegrip van de bemonstering en eventueel veldwerk, verricht. Een laboratorium verricht een analyse van de meetresultaten. Op grond daarvan wordt een milieuverklaring bodemkwaliteit afgegeven, die de nodige informatie (wat dit moet zijn, zal hierna nog worden besproken) over de kwaliteit van de partij bouwstoffen, grond of baggerspecie vermeldt. De kwaliteit bepaalt de toepassingsmogelijkheden van de partij.

De toepasser moet er op kunnen vertrouwen dat de milieuverklaring juist en volledig is, want de kwaliteit van een partij bouwstoffen, grond of baggerspecie is er niet aan af te zien. Dat houdt niet alleen in dat de informatie over de concentraties van emissies van verontreinigende stoffen juist is, maar ook dat de milieuverklaring informatie geeft over alle verontreinigende stoffen en andere relevante parameters. Het bodemonderzoek en de milieuverklaring richten zich momenteel in de

praktijk voornamelijk nog op zogenaamde genormeerde stoffen, d.w.z. stoffen waarvoor in de Regeling bodemkwaliteit kwaliteitseisen waren gesteld, en voor grond en baggerspecie dan weer vooral op de stoffen die deel uitmaken van het standaardonderzoekspakket, een selectie van de meest relevante stoffen (bouwstoffen moeten voor alle genormeerde stoffen worden onderzocht, daarvoor geldt geen standaardonderzoekspakket). Aan andere relevante, met name niet genormeerde, verontreinigende stoffen, zoals PFAS, en andere parameters dan stoffen, zoals de zuurgraad, wordt in de praktijk vaak (te) weinig aandacht besteed.

In de onderhavige regeling zijn de bestaande verplichtingen met betrekking tot niet genormeerde stoffen en parameters uitdrukkelijker uitgewerkt, teneinde in de praktijk de gewenste kwaliteitsslag te maken. Zo wordt het ook voor opdrachtgevers duidelijker wat zij aan onderzoeksbureaus en laboratoria moeten vragen en mogen verwachten, zodat verrassingen in de fase van toepassen van bouwstoffen, grond of baggerspecie beter kunnen worden voorkomen.

Het vermelden van de aanwezigheid van (zogenaamde niet-genormeerde) verontreinigende stoffen en andere parameters die niet in bijlage A of B bij deze regeling zijn vermeld, is relevant met het oog op de inachtneming van de zorgplicht die is opgenomen in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bij het toepassen van een partij bouwstoffen, grond of baggerspecie. Dat houdt in dat een partij bouwstoffen, grond of baggerspecie niet mag worden toegepast als de concentraties of emissies van niet-genormeerde stoffen nadelige gevolgen heeft voor de leefomgeving.

De toepasser is ervoor verantwoordelijk dat de partij bouwstoffen, grond of baggerspecie die hij toepast, aan de voor de (specifieke) toepassing geldende kwaliteitseisen voldoet. Voor een partij bouwstoffen moet de producent of importeur de milieuverklaring bodemkwaliteit (laten) opstellen, omdat deze er van het begin van de keten bij moet zitten en bij het vervaardigen of invoeren en op de markt brengen en verhandelen de partij bouwstoffen al moet begeleiden. Voor een partij grond of baggerspecie hoeft de milieuverklaring er pas bij de toepassing te zijn. De praktijk is dat de leverancier, of producent, van de grond of baggerspecie de milieuverklaring bodemkwaliteit bij de partij meeleverd. De toepasser weet anders immers niet of hij de partij wel kan toepassen. Als de toepasser een specifieke toepassing van de partij voor ogen staat, bijvoorbeeld een grootschalige toepassing of toepassing in een diepe plas, zal hij dat aan de leverancier kenbaar moeten maken, zodat hij over een eventueel aan te schaffen partij de benodigde kwaliteitsinformatie krijgt om te kunnen bepalen of hij de partij de beoogde toepassing mag geven. De toepasser zal dus vaak niet de opdrachtgever zijn voor het onderzoek van de partij en de afgifte van de milieuverklaring.

Als bouwstoffen, grond of baggerspecie worden toegepast die niet voldoen aan de toepasselijke kwaliteitseisen, moet het toegepaste materiaal in beginsel worden verwijderd. De enige die daar in de praktijk toe bevoegd zal zijn, is de toepasser, als rechthebbende op de toepassingslocatie. Als hij dat niet vrijwillig doet, kan hij een last onder dwangsom of een bestuursdwanganschrijving van het bevoegd gezag tegemoet zien. Dit overkwam bijvoorbeeld een waterschap, dat in een dijk grootschalig, 120.000 ton (4000 vrachtwagens), thermisch gereinigde grond had toegepast. De grond bleek achteraf ongeschikt voor toepassing te zijn. Er was hierdoor verontreiniging van bodem, grondwater en oppervlaktewater met zware metalen, sulfaat en zout ontstaan. De milieuverklaring gaf geen informatie waaruit het waterschap dat van te voren had kunnen opmaken. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (de hoogste bestuursrechter van Nederland) heeft onlangs geoordeeld dat de gemeente terecht een last onder dwangsom (tot 750.000 euro) tot het waterschap had gericht dat het de verontreiniging van de bodem onder de toegepaste grond ongedaan moest maken.⁴ Het waterschap verweerde zich onder meer met de stelling dat het niet wist dat de grond verontreinigd was, omdat de grond met milieuverklaring was geleverd. Er bleken meer en andere zware metalen in de grond te zitten dan in de milieuverklaring vermeld, en sulfaat en zout waren helemaal onvermeld gebleven, kennelijk omdat dit stoffen zijn waarvoor in de Regeling bodemkwaliteit geen kwaliteitseisen voor toepassing zijn gesteld. De rechter was het er op zich mee eens dat het waterschap niet te verwijten viel dat het de grond had toegepast (toepassen in de zin van 'aanbrengen') en daarom de verontreiniging niet had kunnen voorkomen. In zoverre was er dan ook geen sprake van overtreding van de zorgplicht, inhoudende dat de verontreiniging had moeten worden voorkomen. De rechter oordeelde echter ook dat het waterschap op grond van de zorgplicht wel verantwoordelijk kon worden gehouden voor het laten

⁴ ABRvS 29 april 2020, nr. 201900727/1/A1 (ECLI:NL:RVS:2020:1167).

liggen van de toegepaste grond (toepassen in de zin van 'aangebracht houden'). De zorgplicht houdt namelijk ook in dat de optredende verontreiniging zoveel mogelijk moet worden beperkt en ongedaan gemaakt en het waterschap was (na onderzoek) wel bekend met het optreden van de verontreiniging. Citaat: "De zorgplicht kan ook worden overtreden als er, wanneer de verontreiniging zich eenmaal voordoet, niet alle maatregelen worden genomen die redelijkerwijs kunnen worden gevegd om de verontreiniging en de directe gevolgen daarvan te beperken en zoveel mogelijk ongedaan te maken." Het waterschap kan er niet mee volstaan om alleen maatregelen nemen ter beperking van de (beperkte) verontreiniging, maar moet verdergaande maatregelen nemen, namelijk de oorspronkelijke situatie van vóór de toepassing herstellen. Het waterschap heeft inmiddels besloten de toegepaste grond weer te verwijderen. Ter voorkoming van misverstanden, dit is een publiekrechtelijke verantwoordelijkheid, d.w.z. dat het waterschap degene is die actie moet ondernemen om de ongewenste situatie te beëindigen. Hiervan te onderscheiden zijn de strafrechtelijke verantwoordelijkheid en de privaatrechtelijke aansprakelijkheid. Op deze laatste wordt hier niet ingegaan, maar het belang van een betrouwbare milieuverklaring bodemkwaliteit mag duidelijk zijn.

Dat de toepasser voor de toepassing van een partij bouwstoffen, grond of baggerspecie verantwoordelijk is, en ook voor de eventuele verwijdering, komt op het eerste gezicht misschien onrechtvaardig over. Echter, niemand anders is daartoe bevoegd, want de rechthebbende op de toepassingslocatie is de enige die de zeggenschap heeft wat daar gebeurt, en dat heeft bijvoorbeeld de leverancier niet. Bovendien is het logisch de verantwoordelijkheid in eerste instantie bij de toepasser te leggen, omdat hij het initiatief tot de toepassing heeft genomen, en daarom ook moet worden aangesproken op eventuele problemen die daaruit voortvloeien. Met het oog daarop zijn in deze regeling de verantwoordelijkheden voor het onderzoeksbureau en het laboratorium uitdrukkelijk omschreven, zodat duidelijker is dat zij verantwoordelijk zijn voor de juistheid en volledigheid van de resultaten van hun werkzaamheden. Deze verantwoordelijkheid om daarvoor in te staan is in artikel 1.2 nog eens benadrukt.

Door die verantwoordelijkheden duidelijker vast te leggen, zullen onderzoeksbureaus en laboratoria die bij de uitvoering van hun werkzaamheden tekort zijn geschoten via een privaatrechtelijke procedure door de toepasser beter daarop kunnen worden aangesproken.

Toch moet afsluitend worden opgemerkt dat een ketenaanpak, waarbij opeenvolgende schakels handelingen met hetzelfde product verrichten, een uitdaging blijft om goed te regelen en in de praktijk te brengen.

3.2 Verschillende typen milieuverklaringen

In het hiernavolgende is een schema opgenomen waarin een overzicht is gegeven van de typen milieuverklaring bodemkwaliteit die er zijn en is voor ieder van de onderscheiden verklaringen aangegeven voor welke doeleinden deze beschikbaar zijn. In paragraaf 3.3 worden de onderscheiden typen milieuverklaringen bodemkwaliteit toegelicht.

Er zijn 5 verschillende typen milieuverklaring bodemkwaliteit (aangegeven in de bovenste rij van het schema). Zij zullen hierna nog worden toegelicht. De milieuverklaringen bodemkwaliteit in kolom 4 (verklaring op grond van een bodemonderzoek) en kolom 5 (verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart) kunnen betrekking hebben op zowel een bodemlocatie als een partij grond, baggerspecie die uit een bodemlocatie wordt ontgraven.

Bij wijze van inleiding van korte toelichting op het schema en inleiding op paragraaf 3.3 wordt het volgende opgemerkt.

Het stelsel van milieuverklaringen bodemkwaliteit heeft als vertrekpunt een individueel onderzoek (een partijkeuring of bodemonderzoek) van een partij bouwstoffen, grond of baggerspecie om na te gaan of de partij aan de toepasselijke kwaliteitseisen voldoet en voor een milieuverklaring bodemkwaliteit in aanmerking komt. Een milieuverklaring bodemkwaliteit is vereist om de partij volgens het Besluit activiteiten leefomgeving te mogen toepassen en dient als bewijsmiddel om aan te tonen dat de partij voldoet aan de kwaliteitseisen waaraan volgens het Besluit activiteiten leefomgeving moet worden voldaan. Op grond van een individueel onderzoek kan een verklaring op grond van een partijkeuring, onderscheidenlijk een verklaring op grond van een bodemonderzoek, worden afgegeven.

De andere verklaringen zijn ontwikkeld om de onderzoekslasten, kosten, tijdverlies en administratieve lasten te verminderen. Dit gebeurt met name door in situaties waarin er voldoende waarborgen zijn dat alle vervaardigde partijen aan de kwaliteitseisen voldoen, niet voor elke vervaardigde partij een individueel onderzoek te vereisen. Er kan dan een erkende kwaliteitsverklaring of fabrikant-eigenverklaring worden verleend voor alle partijen die met dezelfde grondstoffen, op dezelfde wijze en onder dezelfde omstandigheden worden vervaardigd. In een voorafgaand toelatingsonderzoek wordt nagegaan of daarvoor voldoende waarborgen bestaan. In feite zijn dit productverklaringen.

Voor bouwstoffen zijn de erkende kwaliteitsverklaring en de fabrikant-eigenverklaring de standaard. De producent beheerst in het algemeen het productieproces zodanig dat een constante kwaliteit kan worden gewaarborgd die voldoet aan de kwaliteitseisen. De meeste producten kiezen er uit een oogpunt van lastenverlichting voor om dan geen individuele verklaringen op grond van een partijkeuring voor hun product af te geven.

Voor partijen grond of baggerspecie die uit verschillende bodemlocaties worden ontgraven, is er vanwege de variatie in kwaliteit (als gevolg van natuurlijk verschillen in bodemkwaliteit en de activiteiten die op een locatie hebben plaatsgevonden) zelden sprake van een voldoende gewaarborgde constante goede kwaliteit. In beginsel zal elke partij grond of baggerspecie daarom op haar eigen merites moeten worden beoordeeld.

Om voor grond en baggerspecie ook lastenverlichting te bieden, is de verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart geïntroduceerd. Een bodemkwaliteitskaart wordt opgesteld door het bevoegd gezag en geeft een beeld van de kwaliteit van de onderscheiden deelgebieden in het gebied waarop de kaart betrekking heeft. Er kan dan een milieuverklaring bodemkwaliteit worden afgegeven op grond van de kaart, zonder dat het nodig is om een individueel bodemonderzoek te verrichten. Een dergelijk onderzoek heeft namelijk al plaatsgevonden in het kader van het opstellen van de kaart. Wel moet een vooronderzoek worden verricht om vast te stellen of op de betreffende locatie geen sprake is van een met de bodemkwaliteitskaart afwijkende situatie.

In het schema wordt een overzicht gegeven welke typen milieuverklaringen bodemkwaliteit. Deze hoofdzaken zijn geregeld in het Besluit bodemkwaliteit zelf.

Soorten milieuverklaringen bodemkwaliteit →	1. Verklaring op grond van een partijkeuring	2. Erkende kwaliteitsverklaring	3. Fabrikant-eigenverklaring	4. Verklaring op grond van een bodemonderzoek	5. Verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart
onderwerp waarop de verklaring betrekking heeft ↓					
Voor partijen materiaal (bouwstoffen, grond, baggerspecie)					
	voor een individuele, al vervaardigde partij	voor elke te vervaardigen partij)	voor elke te vervaardigen partij	voor een individuele partij die uit een bodemlocatie wordt ontgraven	voor elke partij die uit een bodemlocatie wordt ontgraven
bouwstof	ja	ja	ja	nee	nee
grond	ja	ja	ja	ja	ja
baggerspecie	ja	ja	ja	ja	ja
Voor een bodemlocatie					
bodem	nee	nee	nee	ja	ja

De hiernavolgende schema's geven een overzicht welke stappen achtereenvolgens moeten worden gezet ter verkrijging van het recht om een erkende kwaliteitsverklaring dan wel fabrikant-eigenverklaring af te geven of om een milieuverklaring bodemkwaliteit af te geven op grond van een partijkeuring, bodemonderzoek of bodemkwaliteitskaart. De schema's worden besproken in

paragraaf 3.2. Hierbij moet nog de kanttekening worden gemaakt dat de schema's zich richten op de hoofdzaken, maar niet los van de tekst van de regeling kunnen worden gebruikt. Zij dienen alleen als hulpmiddel bij het toegankelijk maken van de tekst van de regeling. De tekst van de regeling is bepalend.

Verklaring op grond van een partijkeuring (voor (in mindere mate) bouwstoffen en voor grond en baggerspecie)		
Procedurestap	Door wie?	Bijzonderheden
partijkeuring	in opdracht van de producent	<ul style="list-style-type: none"> - de keuring omvat verschillende onderdelen: + monsterneming + voorbehandeling + meten concentraties en emissies en analyse + toetsing van meetresultaten + opstellen van een rapport - de onderscheiden werkzaamheden moeten worden verricht door bedrijven die voor die werkzaamheden door een certificerende instelling zijn gecertificeerd en door de Minister van I en W erkend
afgeven milieuverklaring bodemkwaliteit	in opdracht van de producent die de partij wil leveren	met de milieuverklaring wordt de koppeling gelegd tussen de rapportage van de partijkeuring en de partij
vervaardigen en afleveren van de gekeurde partij van het product met verklaring op grond van een partijkeuring	door producent	<ul style="list-style-type: none"> eenmalig gebruik van de verklaring alleen na splitsing van een partij is ook een afleverbon vereist

Erkende kwaliteitsverklaring (voor bouwstoffen en voor (in mindere mate) grond en baggerspecie)		
Procedurestap	Door wie?	Bijzonderheden
aanvraag om certificaat voor: 1. product (bijlage C, categorie 2) 2. vervaardigen van product zonder partijkeuring (bijlage C, categorie 10)	door producent bij certificerende instelling	<ul style="list-style-type: none"> De certificerende instelling moet door Raad van Accreditatie zijn geaccrediteerd en door de Minister van I en W zijn erkend voor: - product (bijlage C, categorie 2) - personen (bijlage C, categorie 6)
Toelatingsonderzoek - 5 of 10 partijkeuringen (naar keuze) - beoordeling van systeem van kwaliteitsbewaking	door of onder toezicht van certificerende instelling	<ul style="list-style-type: none"> - van elke partijkeuring moet een rapport worden opgemaakt - van de resultaten van onderzoek moet een rapport worden opgemaakt, onder vermelding van de keuringsfrequentie (per stof) voor de verificatiekeuringen
verlening van de beide certificaten	door certificerende instelling	geeft recht op gebruikmaking van certificaat bij het vervaardigen en leveren van een als gecertificeerd gekwalificeerd product, zonder

Erkende kwaliteitsverklaring (voor bouwstoffen en voor (in mindere mate) grond en baggerspecie)		
		daarvoor elke partij afzonderlijk te moeten onderzoeken
aanvraag om erkenning voor het vervaardigen van product met erkende kwaliteitsverklaring (alleen bijlage C, categorie 10, niet bijlage C, categorie 2)	door producent bij Minister van I en W	Zowel het certificaat voor het product als voor het vervaardigen van het product moet bij de erkenning worden ingediend
verlening van erkenning	door Minister van Infrastructuur en Waterstaat	geeft recht op het afgeven van een erkende kwaliteitsverklaring voor een product, zonder daarvoor elke partij afzonderlijk te moeten onderzoeken
vervaardigen van product	door producent	producent vervaardigt product onder toepassing van systeem van kwaliteitsbewaking
afgifte erkende kwaliteitsverklaring (milieuverklaring bodemkwaliteit)	door producent	een hoeveelheid van het product wordt voorzien van een erkende kwaliteitsverklaring en afleverbon die de partij koppelen aan de voor het product afgegeven productcertificaat
afleveren van product met erkende kwaliteitsverklaring	door producent	bij de partij moeten de erkende kwaliteitsverklaring en ook een afleverbon zitten
verificatiekeuringen	door producent	keuringsfrequentie wordt per stof bepaald deze keuringen zijn vereist om recht te behouden om erkende kwaliteitsverklaring te blijven afgeven

Fabrikant-eigenverklaring (voor bouwstoffen en voor (in mindere mate) grond en baggerspecie)		
Procedurestap	Door wie?	Bijzonderheden
toelatingsonderzoek - 10 partijkeuringen - beoordeling van systeem van kwaliteitsbewaking	door producent	- van elke partijkeuring moet een rapport worden opgemaakt - van de resultaten van onderzoek moet een rapport worden opgemaakt
bevestiging van juistheid en volledigheid van het toelatingsonderzoek	door certificerende instelling	de certificerende instelling moet door Raad van Accreditatie zijn geaccrediteerd en door de Minister van I en W zijn erkend voor het afgeven van kwaliteitsverklaringen
(na verlening bevestiging)		geeft gedurende 5 jaar recht op gebruikmaking van certificaat bij het vervaardigen en leveren van een als gecertificeerd gekwalificeerd product, zonder daarvoor elke partij afzonderlijk te moeten onderzoeken

Fabrikant-eigenverklaring (voor bouwstoffen en voor (in mindere mate) grond en baggerspecie)		
melding aan de Minister van I en W van het recht om fabrikant-eigenverklaring af te geven	door producent	
Vervaardigen van product	Door producent	producent vervaardigt product onder toepassing van systeem van kwaliteitsbewaking
afgifte fabrikant eigenverklaring (milieuverklaring bodemkwaliteit)	door producent	een hoeveelheid van het product wordt voorzien van een fabrikant eigenverklaring en afleverbon die de partij koppelen aan de voor het product afgegeven fabrikant eigen verklaring
afleveren van product met fabrikant-eigenverklaring	door producent	bij de partij moet de fabrikant eigen verklaring en ook een afleverbon zitten
Na 5 jaar: Controle of nog steeds aan de voorwaarden voor het afgeven van een fabrikant-eigenverklaring wordt voldaan	door producent	partijkeuringen zijn niet verplicht
bevestiging van conclusies van de controle	door certificerende instelling	de certificerende instelling moet door Raad van Accreditatie zijn geaccrediteerd en door de Minister van I en W zijn erkend voor het afgeven van kwaliteitsverklaringen
(na bevestiging conclusie)		geeft gedurende 5 jaar recht op gebruikmaking van certificaat bij het vervaardigen en leveren van een als gecertificeerd gekwalificeerd product, zonder daarvoor elke partij afzonderlijk te moeten onderzoeken
melding aan de Minister van I en W van het recht om fabrikant-eigenverklaring af te geven	door producent	
Na 5 jaar: Herhaling voorgaande cyclus (controle)		

Verklaring op grond van een bodemonderzoek (voor grond en baggerspecie)		
Procedurestap	Door wie?	Bijzonderheden
vooronderzoek m.b.t. een bodemlocatie (ontgravingslocatie)	in opdracht van de producent die grond of baggerspecie die uit de bodemlocatie wordt ontgraven, wil leveren	van het vooronderzoek moet een rapport worden opgemaakt
bodemonderzoek op een bodemlocatie (ontgravingslocatie) en rapportage	in opdracht van de producent die grond of baggerspecie die uit de bodemlocatie wordt ontgraven, wil leveren	- het bodemonderzoek omvat verschillende onderdelen: + monsterneming (veldwerk) + voorbehandeling + meten concentraties en emissies en analyse + toetsing van meetresultaten + opstellen van een rapport

Verklaring op grond van een bodemonderzoek (voor grond en baggerspecie)		
		- het bodemonderzoek (uitgezonderd toetsing en rapportage) moet worden verricht door een bedrijf dat moet zijn gecertificeerd door een certificerende instelling en erkend door de Minister van I en W
Afgeven milieuverklaring bodemkwaliteit	in opdracht van de producent die grond of baggerspecie die uit de bodemlocatie wordt ontgraven, wil leveren	met de milieuverklaring wordt de koppeling gelegd tussen de rapportage van het bodemonderzoek en de partij.
afleveren van de partij die uit de bodemlocatie is ontgraven met verklaring op grond van een bodemonderzoek	door producent	eenmalig gebruik van de verklaring alleen na splitsing van een partij is ook een afleverbon vereist

N.B. voor de bodem op een (ontvangende) bodemlocatie waarop grond of baggerspecie wordt toegepast, kan een verklaring op grond van een bodemonderzoek worden afgegeven. Hiervoor is niet een apart schema opgenomen.

Verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart (voor grond en baggerspecie)		
Procedurestap	Door wie?	Bijzonderheden
bodemonderzoek m.b.t. kaartgebied	in opdracht van de gemeente (landbodem) of waterbeheerder (waterbodem)	
Vaststelling van bodemkwaliteitskaart	door de gemeente (landbodem) of waterbeheerder (waterbodem)	
Vooronderzoek m.b.t. een bodemlocatie (ontgravingslocatie binnen het kaartgebied) en rapportage	in opdracht van de producent die grond of baggerspecie die uit de bodemlocatie wordt ontgraven, wil leveren	- Dit onderzoek heeft tot doel om na te gaan of de bodemkwaliteitskaart mogelijk niet representatief is voor de bodemlocatie - als de kaart niet representatief is moet een bodemonderzoek plaatsvinden - van het vooronderzoek moet een rapport worden opgemaakt
Afgeven milieuverklaring bodemkwaliteit	in opdracht van de producent die grond of baggerspecie die uit de bodemlocatie wordt ontgraven, wil leveren	met de milieuverklaring wordt de koppeling gelegd tussen de bodemkwaliteitskaart en de uit de bodem (te) ontgraven partij.
afleveren van de partij die uit de bodemlocatie is ontgraven met verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart	door de producent	eenmalig gebruik van de verklaring alleen na splitsing van een partij is ook een afleverbon vereist

N.B. voor de bodem op een (ontvangende) bodemlocatie waarop grond of baggerspecie wordt toegepast, kan eveneens een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart worden afgegeven. Hiervoor is niet een apart schema opgenomen.

3.3 Bespreking van de typen milieuverklaring bodemkwaliteit voor partijen (bouwstoffen, grond of baggerspecie)

Om een partij volgens het Besluit activiteiten leefomgeving te mogen toepassen, moet de partij voldoen aan de daarvoor geldende kwaliteitseisen (welke dat zijn wordt hierna nog besproken). Het vertrekpunt daarvoor is, zoals gezegd, dat elke partij bouwstoffen, grond of baggerspecie afzonderlijk moet worden gekeurd door middel van een partijkeuring. Als daaruit blijkt dat de onderzochte partij aan de kwaliteitseisen voldoet, mag een verklaring op grond van een partijkeuring worden verleend.

Deze individuele aanpak, die zich richt op elke partij afzonderlijk, leidt iedere keer tot kosten en wachttijd voordat voor de partij een verklaring kan worden afgegeven en de partij mag worden toegepast.

Daarom zijn de andere milieuverklaringen geïntroduceerd. Zij hebben gemeenschappelijk dat zij zijn bedoeld om de afgifte van milieuverklaringen te vergemakkelijken en de daarmee gemoeide administratieve lasten, onderzoeksinspanningen, kosten en tijdsbeslag te verminderen.

De erkende kwaliteitsverklaring en de fabrikant-eigenverklaring kunnen voor verschillende partijen bouwstoffen, grond of baggerspecie worden afgegeven zonder dat elke partij eerst afzonderlijk door middel van een partijkeuring (of bodemonderzoek van de bodem waaruit een partij grond of baggerspecie wordt ontgraven) moet worden onderzocht. In feite hebben deze verklaringen betrekking op (alle partijen van) een gespecificeerd product. De verklaringen mogen pas worden afgegeven wanneer de producent voor zijn product eerst met goed gevolg door een toelatingsonderzoek is gekomen. Uit het toelatingsonderzoek moet blijken of er voldoende waarborgen bestaan dat partijen bouwstoffen, grond of baggerspecie die worden geproduceerd, van constante kwaliteit zijn en voldoen aan de kwaliteitseisen die voor het toepassen gelden. Daarvoor is vooral van belang dat zij op steeds dezelfde wijze met steeds dezelfde grondstoffen worden vervaardigd en dat de producent er een intern kwaliteitssysteem op na houdt om de kwaliteit te bewaken. Dit systeem stelt eisen aan de kwalificaties van het personeel, de organisatie van het bedrijf en de registratie van controles.

3.3.1 De erkende kwaliteitsverklaring

Om het recht te verkrijgen op het afgeven van een erkende kwaliteitsverklaring moet de producent die het product waarvoor de verklaring wordt afgegeven, zijn gecertificeerd en erkend. Het certificaat wordt afgegeven door een certificerende instelling, de erkenning bodemkwaliteit door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

Voor certificering en erkenning is vereist dat het product van constante kwaliteit is, dus van partij tot partij weinig schommelingen in kwaliteit vertoont, en ruimschoots aan de kwaliteitseisen voldoet. Bij een combinatie van constante kwaliteit en een ruime marge van de gemeten kwaliteit tot de toepasselijke kwaliteitseisen zijn er voldoende waarborgen dat alle partijen die worden vervaardigd, niet individueel meer hoeven te worden gecontroleerd.

Het toelatingsonderzoek omvat een productcontrole en een beoordeling van het systeem van kwaliteitsbewaking dat de producent op de productielocatie hanteert en dat tot doel heeft de constante goede kwaliteit van het product te waarborgen.

De productcontrole in het kader van het toelatingsonderzoek bestaat uit een aantal (normale) partijkeuringen. Het systeem van kwaliteitsbewaking is er op gericht dat tijdens de productie wordt gecontroleerd of op dezelfde wijze en met dezelfde grondstoffen wordt geproduceerd en nog steeds sprake is van hetzelfde product dat in de productcontrole is onderzocht.

Dat aan deze voorwaarden voor het afgeven van een erkende kwaliteitsverklaring wordt voldaan, moet worden aangetoond door middel van een toelatingsonderzoek.

Het toelatingsonderzoek wordt verricht door een private certificeringsinstelling in opdracht van de producent. De certificeringsinstelling die het toelatingsonderzoek verricht, moet daarvoor zijn geaccrediteerd door de Raad voor Accreditatie en erkend door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

Het toelatingsonderzoek wordt verricht in het kader van de privaatrechtelijke certificering van de producent voor het vervaardigen van een product. De invalshoek is niet zozeer het vervaardigen zelf, maar het mogen doen van uitspraken over de kwaliteit van nog te vervaardigen producten

zonder dat het nodig is elke partij van het product eerst individueel vooraf te keuren. Het product dat de producent vervaardigt, kan een bouwstof, grond of baggerspecie zijn. Erkende kwaliteitsverklaringen hebben vaak betrekking op bouwstoffen, in mindere mate op grond of baggerspecie. De reden daarvan is dat een constante goede kwaliteit bij het vervaardigen van bouwstoffen meestal beter kan worden gewaarborgd dan bij het vervaardigen van grond of baggerspecie. Voor het vervaardigen van bouwstoffen worden doorgaans dezelfde grondstoffen gebruikt en dezelfde werkwijzen toegepast, terwijl daarentegen de bodem waaruit grond of baggerspecie wordt ontgraven vaak een wisselende kwaliteit heeft als gevolg van natuurlijke verschillen tussen locaties en de activiteiten die zich op de locatie of in de omgeving daarvan hebben afgespeeld. In het eerste geval kan de eis van een individuele keuring van elke vervaardigde partij worden versoepeld, terwijl dat in het laatste geval vanwege de wisselende kwaliteit niet wenselijk is omdat geen betrouwbare uitspraken kunnen worden gedaan over de te verwachten kwaliteit van iedere nog te vervaardigen partij.

De producent moet op grond van de verkregen certificatie een erkenning bodemkwaliteit aanvragen bij de Minister van Infrastructuur en Waterstaat en moet eerst zijn (gecertificeerd en) erkend voordat hij voor de door hem geproduceerde bouwstof, grond of baggerspecie (hierna: product) een erkende kwaliteitsverklaring mag afgeven. Dat laatste is namelijk een werkzaamheid die is aangewezen in bijlage C en die derhalve onder Kwalibo valt. Daarom geldt voor het mogen verrichten daarvan het vereiste van een accreditatie of certificatie en een erkenning bodemkwaliteit.

Het product dat de producent vervaardigt, moet eveneens door een private certificeringsinstelling zijn gecertificeerd, maar het hoeft niet door de minister te zijn erkend, zoals wel vereist is voor de producent. De minister kan volgens het Besluit bodemkwaliteit namelijk alleen een erkenning bodemkwaliteit verlenen voor het verrichten van werkzaamheden. De certificerende instelling die het product certificeert, zal doorgaans dezelfde zijn die de producent certificeert, maar dat hoeft niet.

Het vervaardigen van het product als zodanig is geen werkzaamheid waarvoor een erkenning bodemkwaliteit verplicht is. Het vereiste van een erkenning bodemkwaliteit heeft namelijk betrekking op de werkzaamheid 'afgeven van een erkende kwaliteitsverklaring' voor alle toekomstige partijen van het product die de producent zal vervaardigen. De erkenning geeft hem het recht een milieuverklaring bodemkwaliteit af te geven zonder dat het nodig is voor elke partij eerst een afzonderlijk onderzoek in de vorm van een partijkeuring (of bodemonderzoek) te verrichten.

Dit betekent dat ook (niet gecertificeerde,) niet erkende producenten het product mogen vervaardigen en dat dergelijke producten ook mogen worden toegepast (of, als het een bouwstof betreft, op de markt mag worden gebracht). Als de producent echter niet door middel van erkenning het recht heeft verkregen om een erkende kwaliteitsverklaring af te geven, moet hij elke partij van het product aan een individuele partijkeuring onderwerpen en mag hij voor de partij alleen een individuele verklaring op grond van een partijkeuring afgeven.

Er moeten voor behoud van het recht om erkende kwaliteitsverklaringen af te geven regelmatig verificatiekeuringen worden verricht om na te gaan of de vervaardigde partijen aan de kwaliteitseisen blijven voldoen. Ook deze verificatiekeuringen zijn normale partijkeuringen. De frequentie waarmee de keuringen moeten worden verricht, kan per stof verschillen, dus er hoeven per keuring niet steeds evenveel stoffen te worden onderzocht. De keuringsfrequentie hangt af van de mate van variatie in kwaliteit en de afstand tot de kwaliteitseis, met andere woorden hoeveel risico op overschrijding van de kwaliteitseis er bestaat. Naarmate de variatie groter is en de afstand tot de norm kleiner, nemen de risico's op overschrijding toe en moet de kwaliteit dus vaker worden geverifieerd. Het is zelfs mogelijk dat voor een stof (tijdelijk) individuele partijkeuringen moeten worden verricht. Dat geldt dan echter niet voor andere stoffen, waarvoor een gunstiger keuringsfrequentie kan worden gehanteerd.

De keuringsfrequentie moet al in het toelatingsonderzoek worden bepaald, met het oog op de eerste te verrichte keuring na het toelatingsonderzoek. Daarna wordt de keuringsfrequentie telkens aangepast met iedere keuring die wordt verricht. Het nieuwste resultaat in de reeks verrichte keuringen wordt dan toegevoegd en het oudste resultaat vervalt. Op grond van de nieuwe reeks

van 5 of, naar keuze van de producent, 10 partijkeuringen wordt de keuringsfrequentie voor de volgende te verrichten keuring bepaald.

Als de kwaliteit dicht tegen de kwaliteitseis aan ligt, is het risico groter dat er partijen tussen zitten die niet aan de kwaliteitseisen voldoen. Als er onvoldoende garantie is dat alle partijen die worden geproduceerd voldoen aan de kwaliteitseisen, dan kan niet met een erkende kwaliteitsverklaring worden gewerkt en moet de kwaliteit telkens met een individuele partijkeuring worden vastgesteld. Er kan dan echter nog wel steeds een erkende kwaliteitsverklaring worden verleend. De omstandigheid dat voor een stof elke partij afzonderlijk moet worden gekeurd, maakt dat op zichzelf niet onmogelijk.

Er kan op verschillende manieren worden aangetoond dat voldoende is gewaarborgd dat nog te vervaardigen partijen aan de toepasselijke kwaliteitseisen zullen voldoen. De basis daarvoor wordt gevormd door een aantal individuele partijkeuringen van het product, te weten 5 of 10, naar keuze van de producent. Door de keuringsresultaten onderling te vergelijken ontstaat een indruk van enerzijds de kwaliteit van het product in relatie tot de kwaliteitseis (hoe royaal wordt aan de eis voldaan?), en anderzijds de variatie in kwaliteit tussen de verschillende keuringen (hoe constant is de kwaliteit?).

Er kunnen, naar keuze van de producent, verschillende methoden worden toegepast om de keuringsfrequentie voor het verrichten van de verificatiekeuringen stof te bepalen. De keuringsfrequentie moet voor elke te onderzoeken stof afzonderlijk worden bepaald. Voor de te onderzoeken stoffen gelden dus verschillende keuringsfrequenties.

(1) De k-waardetoets gaat uit van combinatie van een grote mate van constantheid van de kwaliteit van het product en een behoorlijke veiligheidsmarge tussen de gemeten kwaliteit en de kwaliteitseis.

(2) De gammatoets heeft een wat grotere wisseling in kwaliteit maar een grotere veiligheidsmarge.

(3) De verdelingsvrije toets omvat een langere reeks van partijkeuringen die in aanmerking worden genomen. Hierdoor komt er in de loop van de tijd steeds meer informatie over het product beschikbaar, omdat de meetreeks telkens wordt uitgebreid. Er kunnen daardoor met meer zekerheid uitspraken worden gedaan over de te verwachten kwaliteit van nieuw te vervaardigen partijen van het product. Doordat er zo grotere waarborgen bestaan voor de constante kwaliteit kan een wat minder grote veiligheidsmarge tot de kwaliteitseis worden gehanteerd.

3.3.2 De fabrikant-eigenverklaring

Het toelatingsonderzoek voor een fabrikant-eigenverklaring wordt verricht door de producent zelf. Dat lijkt op het eerste gezicht weinig waarborgen te bieden, ook al moet een certificeringsinstelling het toelatingsonderzoek wel controleren en een bevestiging afgeven dat het toelatingsonderzoek op correcte wijze is uitgevoerd. Er is geen (private) certificering of (publieke) erkenning vereist, noch voor de producent, noch voor het product. Er zijn zelfs geen verificatiekeuringen verplicht. Daarom is de fabrikant-eigenverklaring alleen toegestaan als sprake is van een combinatie van een zeer beperkte variatie in kwaliteit en een grote afstand tot de kwaliteitseis.

Als het toelatingsonderzoek met goed gevolg is verricht, heeft de producent gedurende 5 jaar het recht om voor alle partijen van zijn product die hij vervaardigt, een fabrikant-eigenverklaring af te geven, zonder tussentijds verificatiekeuringen te hoeven verrichten. In de eerdere Regeling bodemkwaliteit gold geen beperking in de tijd. De periode van 5 jaar kan telkens met 5 jaar worden verlengd als met een controleonderzoek is aangetoond dat nog steeds aan alle voorwaarden voor het afgeven van een fabrikant-eigenverklaring wordt voldaan. Dit is een van de weinige inhoudelijke veranderingen in de Regeling bodemkwaliteit 2021 ten opzichte van de eerdere Regeling bodemkwaliteit.

Net als de erkende kwaliteitsverklaring wordt de fabrikant-eigenverklaring vooral voor bouwstoffen gebruikt. Vanwege de variatie in kwaliteit tussen partijen grond en baggerspecie, zeker als die uit verschillende bodemlocaties worden ontgraven, bestaan er onvoldoende waarborgen voor een constante goede kwaliteit om daarvoor een fabrikant-eigenverklaring af te geven en zal in beginsel een afzonderlijke beoordeling van elke individuele partij moeten plaatsvinden. Er kunnen zich echter wel omstandigheden voordoen dat wel sprake is van een gewaarborgde constante kwaliteit. Dat is bijvoorbeeld het geval als een groot aantal partijen uit dezelfde bodemlocatie wordt ontgraven. Ook zand kan in aanmerking komen. Daarnaast is er ook sprake van grond als deze

niet uit de bodem is ontgraven, maar in een productieproces wordt vervaardigd. Een voorbeeld is tarragrond, een product dat bij het schoonmaken van landbouwproducten vrijkomt.

Het is de keuze van de producent of hij een erkende kwaliteitsverklaring of fabrikant-eigenverklaring wil afgeven, gesteld dat hij aan de voorwaarden daarvoor voldoet. De fabrikant-eigenverklaring wordt, wat betreft grond en baggerspecie, tot nu toe vrijwel uitsluitend gebruikt door de fabrikanten van tarragrond.

3.4 Milieuverklaringen bodemkwaliteit voor bodemlocaties

In het voorgaande zijn verschillende typen van een milieuverklaring bodemkwaliteit beschreven die voor partijen grond of baggerspecie kunnen worden afgegeven op grond van een onderzoek van de kwaliteit van partijen. Hierbij kan onderscheid worden gemaakt tussen een verklaring op grond van een afzonderlijk onderzoek van elke individuele partij die is vervaardigd (de verklaring op grond van een partijkeuring) en verklaringen voor serieproductie, waarbij op grond van een toelatingsonderzoek het afzonderlijke onderzoek van individuele partijen mag worden overgeslagen, te weten de erkende kwaliteitsverklaring en de fabrikant-eigenverklaring. Daarnaast zijn er echter ook typen milieuverklaringen bodemkwaliteit die zijn gebaseerd op een onderzoek van de kwaliteit van de bodem op de locatie waaruit een partij grond of baggerspecie wordt ontgraven. Ook daarbij kan weer onderscheid worden gemaakt tussen een verklaring op grond van een afzonderlijk onderzoek dat ten behoeve van een individuele partij wordt verricht (de verklaring op grond van een bodemonderzoek) en een verklaring die voor partijen kan worden gebruikt zonder dat een afzonderlijk onderzoek van elke individuele te ontgraven partij nodig is, namelijk de verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart.

Beide typen milieuverklaring bodemkwaliteit kunnen ook betrekking hebben op de kwaliteit van de bodem. Informatie over de kwaliteit van de bodem is volgens het Besluit activiteiten leefomgeving vereist om een partij grond of baggerspecie te mogen toepassen. Er mogen namelijk geen partijen worden toegepast die op de locatie van toepassing (de ontvangende bodem) tot verslechtering van de bestaande bodemkwaliteit leiden. Voor eenmalig gebruik is dan weer de verklaring op grond van een bodemonderzoek beschikbaar, terwijl de bodemkwaliteitskaart kan worden gebruikt voor alle toepassingen in het kaartgebied.

3.4.1 Verklaring op grond van een bodemonderzoek

Deze verklaring wordt afgegeven op grond van een onderzoek van de kwaliteit van de bodem op een bepaalde bodemlocatie. De verklaring kan betrekking hebben op een partij grond of baggerspecie die uit de onderzochte bodemlocatie wordt ontgraven of op ontvangende bodem op de locatie zelf. Het bodemonderzoek wordt speciaal verricht met het oog op het afgeven van een milieuverklaring bodemkwaliteit voor de individuele partij of de specifieke bodemlocatie.

Voorafgaand aan het eigenlijke bodemonderzoek moet een vooronderzoek worden verricht. Het doel van het onderzoek verschilt al naar gelang de milieuverklaring bodemkwaliteit waarvoor het onderzoek wordt verricht, is gericht op een te ontgraven partij dan wel de bodem op de te onderzoeken locatie. In het eerste geval moet in het vooronderzoek worden nagegaan of er op de te onderzoeken bodemlocatie sprake is van partijen van verschillende kwaliteit en welke verontreinigende stoffen en andere voor de toepassing relevante parameters op de bodemlocatie kunnen worden verwacht. Het gaat daarbij niet alleen om stoffen die deel uitmaken van het standaardonderzoekspakket, waar in het bodemonderzoek altijd naar moet worden gekeken. Of andere verontreinigende stoffen of andere relevante parameters relevant zijn wordt met name bepaald door de toepasbaarheid van een partij waarin die stoffen of andere parameters voorkomen in het licht van de zorgplicht die is opgenomen in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Of een partij toepasbaar is moet in het kader van de zorgplicht worden beoordeeld door degene die de partij toepast. De milieuverklaring bodemkwaliteit hoeft geen uitspraak over de toepasbaarheid van de partij, maar moet alleen de aanwezigheid van de verontreinigende stoffen en andere relevante parameters vermelden en de concentratie, emissie, waarde of het gehalte daarvan alsmede, voor de verontreinigende stoffen die wel deel uitmaken van het standaardonderzoekspakket, de kwaliteitsklasse waarin de partij op grond daarvan moet worden ingedeeld.

Voor een verklaring op grond van een bodemonderzoek die betrekking heeft op de bodem van een te onderzoeken locatie is het vooronderzoek beperkt van opzet, omdat het alleen is gericht op de te verwachten aanwezigheid van verontreinigende stoffen die tot het standaardonderzoekspakket behoren, en andere stoffen die in tabel 1 (voor de landbodem) of tabel 2 (voor de waterbodem) van bijlage B zijn opgenomen. De bodem hoeft namelijk alleen in een bodemkwaliteitsklasse te worden ingedeeld en die wordt alleen bepaald door de stoffen die in vorenbedoelde tabellen zijn genormeerd.

Het vooronderzoek bestaat uit een dossier-onderzoek of er aanwijzingen zijn voor de aanwezigheid van verontreinigende stoffen of andere relevante parameters, met name aanwijzingen die zijn te ontleen aan vroegere activiteiten die op de te onderzoeken bodemlocatie of in de omgeving daarvan hebben plaatsgevonden en waarbij verontreinigende stoffen in de bodem kunnen zijn geraakt, zoals bestrijdingsmiddelen in een boomgaard.

Of die verontreinigende stoffen er werkelijk zitten moet blijken uit het eigenlijke bodemonderzoek, waarin de concentraties of emissies worden gemeten.

Als in het vooronderzoek gebleken is dat sprake is van verschillenden partijen, moet vervolgens de onderzoeksstrategie voor het 'echte' bodemonderzoek worden bepaald. Er zijn dan verschillende mogelijkheden. De partijen mogen in het bodemonderzoek en de daarop gebaseerde verklaring niet over één kam worden geschoren, maar moeten gescheiden worden gehouden en afzonderlijk worden onderzocht. Een op grond van het bodemonderzoek af te geven verklaring mag ook maar op één partij betrekking hebben.

Een bodemonderzoek om de kwaliteit van een te ontgraven partij te bepalen, is in wezen een partijkeuring *in situ* (d.w.z. een partijkeuring waarbij een partij van het materiaal wordt onderzocht terwijl deze zich nog in bodem bevindt). Beide onderzoeken zijn echter niet helemaal hetzelfde. Er is namelijk ook een partijkeuring *in situ* mogelijk, d.w.z. een partijkeuring van een partij die nog niet ontgraven is en zich nog in de bodem bevindt.

Een belangrijk verschil tussen het bodemonderzoek en de partijkeuring (*in situ*) is dat het veldwerk in het kader van een bodemonderzoek alleen door gecertificeerde en erkende bedrijven mag worden verricht. Voor monsterneming in het kader van een partijkeuring is certificatie en erkenning ook vereist, maar op grond van een ander normdocument. Om als milieuverklaring dezelfde mate van betrouwbaarheid te kunnen waarborgen komen de eisen voor een partijkeuring en bodemonderzoek ten behoeve van een milieuverklaring inhoudelijk overeen.

Een partijkeuring *in situ* kan op de normale wijze worden verricht. De monsterneming geldt dan niet als veldwerk, zoals bij een bodemonderzoek.

Praktische overwegingen bepalen welk type onderzoek wordt verricht en welk type milieuverklaring wordt afgegeven. Dit zijn niet zozeer praktische overwegingen van de opdrachtgever, maar vooral van het bedrijf waaraan de opdracht wordt gegeven. Een bedrijf dat in veldwerk gespecialiseerd is kan dan ook bodemonderzoek doen voor een verklaring over een partij, zonder dat het personeel in dienst is dat is opgeleid voor monsterneming in het kader van een partijkeuring op grond van een ander normdocument. Omgekeerd kan het voor een bedrijf dat niet is gecertificeerd en erkend voor het doen van veldwerk aantrekkelijk zijn om incidenteel een *in situ* partijkeuring te doen volgens de regels van een partijkeuring.

Of voor een partij een partijkeuring dan wel bodemonderzoek plaatsvindt, maakt voor de opdrachtgever uit een oogpunt van lastenverlichting in beginsel geen verschil.

Voor de waterbodem ligt dit echter anders. Dat komt doordat de onderliggende normdocumenten voor bodemonderzoek voor de landbodem, onderscheidenlijk de waterbodem, verschillen. De situatie is echter ook anders. De bodem is vaak heel plaatselijk verontreinigd als gevolg van activiteiten op die specifieke plaats. Daarentegen is de waterbodem meer dynamisch van karakter. De kwaliteit wordt door andere meer indirecte invloeden op de kwaliteit van het oppervlaktewater bepaald. Ook vindt er tussen waterbodem en het oppervlaktewater uitwisseling plaats (adorptie aan de bodem en nalevering van de bodem naar water). Daardoor is variatie in de kwaliteit van de waterbodem op een andere ruimtelijke schaal te verwachten dan de verschillen in de kwaliteit van de landbodem. De normdocumenten voor landbodem en waterbodem houden rekening met deze verschillen.

Er is ook verschil tussen het bodemonderzoek plaatsvindt ten behoeve van het afgeven van een verklaring die betrekking heeft op de bodem, onderscheidenlijk een uit de bodem te ontgraven partij grond of baggerspecie. Aan het onderzoek van een partij worden hogere eisen gesteld dan

aan het onderzoek van de bodem, omdat het in het laatste geval een veel grotere hoeveelheid materiaal betreft en het erg duur zou worden de kwaliteit van de bodem net zo nauwkeurig te onderzoeken als in een onderzoek van de kwaliteit van een partij gebeurt.

3.4.2 Verklaring op grond van bodemkwaliteitskaart

Een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart kan pas worden afgegeven wanneer de gemeenteraad of waterbeheerder een bodemkwaliteitskaart heeft vastgesteld. Dit is een feitelijk criterium. Dus ook een bodemkwaliteitskaart die voor de inwerkingtreding van deze regeling door de gemeenteraad of de waterbeheerder is vastgesteld, kan na inwerkingtreding als grondslag voor het afgeven van een milieuverklaring worden gebruikt.

Het bevoegd gezag neemt daarmee in feite de onderzoeksverplichtingen van toepassers over door de bodemkwaliteit van het gebied waarvoor de kaart wordt vastgesteld, 'in kaart te brengen', met als doel voor grondverzet en baggerwerkzaamheden een aanzienlijke lastenbesparing te verwezenlijken. Als grond of baggerspecie uit het kaartgebied wordt ontgraven, hoeft alleen de kwaliteit van de kaart te worden afgelezen en is geen verder onderzoek meer nodig, behoudens een vooronderzoek om te controleren dat zich geen omstandigheden voordoen waardoor de kaart niet representatief is voor de kwaliteit van de bodem op de desbetreffende locatie. Daarbij moet natuurlijk wel worden vastgesteld of de betreffende locatie deel uitmaakt van die bodemkwaliteitskaart. Verontreinigde locaties, zoals een voormalige gasfabriek, mogen geen onderdeel uitmaken van die kaart. Voor grond die vrijkomt uit dergelijke locaties moet specifiek onderzoek worden verricht. Verschillen in kwaliteit tussen deelgebieden in het kaartgebied mogen niet over één kam worden geschoren.

Een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart kan alleen worden afgegeven ten behoeve van het toepassen binnen het kaartgebied van partijen grond en baggerspecie die zijn ontgraven uit een bodemlocatie die eveneens binnen het kaartgebied is gelegen of die is gelegen in het kaartgebied van een bodemkwaliteitskaart die door een ander bevoegd gezag is vastgesteld, als het bevoegd gezag voor de locatie waar de partij wordt toegepast de verklaring op grond van die kaart als bewijsmiddel heeft erkend. Dit betekent dat gemeente A voor het toepassen van een partij grond ook een verklaring kan erkennen wanneer de partij is ontgraven uit een locatie van de landbodem die is gelegen binnen het kaartgebied van een bodemkwaliteitskaart van gemeente B die door gemeente A als grondslag voor het afgeven van een milieuverklaring bodemkwaliteit is aanvaard. Gemeente A kan voor het toepassen van een partij baggerspecie een verklaring erkennen wanneer de partij is ontgraven uit een locatie van de waterbodem die is gelegen binnen het kaartgebied van een bodemkwaliteitskaart van de waterbeheerder die door gemeente A is aanvaard als grondslag voor het afgeven van een milieuverklaring bodemkwaliteit.

Het bevoegd gezag moet aldus instaan voor de toepassingen van grond en baggerspecie in zijn gebied die zijn gebaseerd op de benodigde kwaliteitsinformatie op de kaart. In de Regeling bodemkwaliteit waren regels opgenomen waaraan het bevoegd gezag bij het vaststellen van een bodemkwaliteitskaart moest voldoen. Onder meer was voorgeschreven welke methodiek daarbij moest worden toegepast. Deze regels komen in de onderhavige regeling niet meer terug. Het past minder goed in de filosofie die met de Omgevingswet ingang heeft gevonden om gedetailleerd voor te schrijven hoe andere overheden hun werk moeten doen. Het bevoegd gezag moet er zelf voor instaan dat grondverzet of hergebruik van baggerspecie binnen zijn gebied op verantwoorde wijze plaatsvindt wanneer het daarbij lastenverlichting wil aanbieden door een bodemkwaliteitskaart vast te stellen. Wanneer het voldoende vertrouwen heeft in een bodemkwaliteitskaart die door een ander bevoegd gezag is vastgesteld, kan het bevoegd gezag ook die kaart aanvaarden als grondslag voor een milieuverklaring bodemkwaliteit waarvan in zijn gebied gebruik kan worden gemaakt. Ook dit is een besluit dat zonder verdere bemoeienis van de wetgever aan het bevoegd gezag kan worden overgelaten. Dit sluit aan bij de mogelijkheid van gebiedsspecifiek beleid dat het bevoegd gezag voor (een deel van) zijn gebied kan vaststellen, waarbij binnen het aangegeven gebied voor het toepassen van grond en baggerspecie die uit dat gebied is ontgraven, specifieke toepassingsnormen gelden.

Ten behoeve van het vaststellen van een bodemkwaliteitskaart moet ook bodemonderzoek worden verricht. Het bevoegd gezag doet dat onderzoek vaak niet zelf, maar besteedt dit uit aan een

bedrijf dat over een certificaat en erkenning beschikt om het noodzakelijke veldwerk te mogen verrichten.

Als er een bodemkwaliteitskaart voor een gebied is vastgesteld is het overigens niet verplicht daarvan gebruik te maken. Ook dan mag bijvoorbeeld worden gekozen voor een bodemonderzoek als grondslag voor het afgeven van een milieuverklaring bodemkwaliteit.

3.5 Inhoud milieuverklaring bodemkwaliteit

De milieuverklaring bodemkwaliteit geeft informatie over de kwaliteit van een partij (of alle partijen van een product) bouwstoffen, grond of baggerspecie of de kwaliteit van de bodem op een bepaald bodemlocatie, met het oog op het toepassen van bouwstoffen, grond of baggerspecie op de landbodem of waterbodem of het verspreiden in oppervlaktewater.

Voor bouwstoffen is het stelsel van kwaliteitseisen eenvoudig. De kwaliteitseisen gelden niet alleen voor het toepassen, zoals bij grond en baggerspecie, maar ook voor het vervaardigen, invoeren, op de markt brengen en verhandelen van een partij. De partij van de bouwstof moet voldoen aan alle kwaliteitseisen die voor de stoffen die in bijlage A zijn vermeld, eveneens in die bijlage zijn opgenomen. Er wordt bij bouwstoffen dus, ook weer anders dan bij grond en baggerspecie, geen gebruik maakt van een standaardonderzoekspakket, dat met andere relevante verontreinigende stoffen die in een partij aanwezig kunnen zijn, wordt uitgebreid. Het gaat vooral om kwaliteitseisen die betrekking hebben op emissies of concentraties.

De bouwstoffen mogen dan in het hele land voor alle toepassingen worden gebruikt omdat ze in alle toepassingsituaties voldoende bescherming bieden. Als een van de stoffen niet aan de kwaliteitseis voldoet, mag de partij nergens worden toegepast. Er doet zich dus maar één situatie voor waarop een milieuverklaring betrekking kan hebben: de bouwstof voldoet voor alle stoffen waarvoor kwaliteitseisen gelden, aan die eisen en mag dan blijkens de milieuverklaring overal in Nederland worden toegepast (er geldt een beperkt aantal uitzonderingen die in de artikelsgewijze toelichting worden besproken).

Voor partijen grond en baggerspecie is het stelsel van kwaliteitseisen ingewikkelder. Er bestaat namelijk een veelheid aan toepassingsituaties. Uitgangspunt bij het toepassen van grond en baggerspecie is dat de kwaliteit van de bodem daardoor niet mag verslechteren. Omdat grond en baggerspecie volgens het Besluit activiteiten leefomgeving niet terugneembaar hoeven te worden toegepast, maar ze op den duur deel gaan uitmaken van de bodem, moet elke partij grond of baggerspecie in een kwaliteitsklasse worden ingedeeld. Volgens het Besluit activiteiten leefomgeving mag een partij grond of baggerspecie alleen worden toegepast als de partij in dezelfde of een betere kwaliteitsklasse is ingedeeld dat de ontvangende bodem waarop de partij wordt toegepast.

De indeling van een toe te passen partij grond of baggerspecie of van de bodem op de locatie waarop de partij wordt toegepast, in een kwaliteitsklasse vindt plaats aan de hand van de concentraties van verontreinigende stoffen waarvoor in tabel 1 (landbodem) of tabel 2 (waterbodem) van bijlage B voor de onderscheiden kwaliteitsklassen kwaliteitseisen zijn opgenomen. Anders dan bij bouwstoffen hoeft een partij grond of baggerspecie of de bodem voor niet alle stoffen te worden onderzocht, maar kan het onderzoek worden beperkt tot de stoffen die deel uitmaken van het standaardonderzoekspakket, alsmede de andere verontreinigende stoffen die blijkens het verrichte vooronderzoek aanwezig kunnen zijn.

Daarnaast moet in het vooronderzoek voor alle toe te passen partijen grond en baggerspecie worden nagegaan of er op de bodemlocatie waaruit de partij wordt ontgraven, ook andere verontreinigende stoffen dan vermeld in tabel 1 en tabel 2 van bijlage B of andere relevante parameters aanwezig kunnen zijn. In de verklaring hoeven alleen de concentraties of emissies van de stoffen en gehalten of waarden van de andere parameters te worden gemeld. Deze hoeven niet te worden getoetst omdat er voor deze stoffen en andere parameters geen kwaliteitseisen zijn gesteld. De selectie van de te onderzoeken stoffen en andere parameters wordt bepaald door de relevantie van hun aanwezigheid voor het mogen toepassen van de partij met inachtneming van de zorgplicht in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Of de stoffen of andere parameters een partij daadwerkelijk ongeschikt maken voor de voorgenomen toepassing moet worden beoordeeld door de toepasser, tot wie de zorgplicht zich richt. Hierover hoeft in een

milieuverklaring bodemkwaliteit dus geen informatie te worden opgenomen. Het bedrijf dat de toe te passen partij onderzoekt kan hierover geen uitspraak doen omdat het vaak niet bekend is met de voorgenomen toepassing en de partij uiteindelijk ook een andere dan de voorgenomen toepassing kan krijgen. Daarom hoeft in de milieuverklaring bodemkwaliteit alleen de informatie te worden opgenomen die de toepasser nodig heeft om te kunnen beoordelen of de voorgenomen toepassing is toegestaan.

Over de indeling van een partij grond of baggerspecie in kwaliteitsklassen kan tot slot nog het volgende worden opgemerkt. Anders dan voor bouwstoffen, waarvoor geldt dat een partij voor alle genormeerde stoffen aan de kwaliteitseis moet voldoen, geldt dat soms niet voor grond en baggerspecie. Voor een indeling in de kwaliteitsklasse landbouw/natuur voor toepassing van grond of baggerspecie op de landbodem geldt dat, afhankelijk van het aantal gemeten stoffen, voor een bepaald aantal stoffen een zekere overschrijding van de kwaliteitseis is toegestaan zonder dat dit tot een andere klasse-indeling leidt. De partij mag dan voor die stof bijvoorbeeld in de kwaliteitsklasse 'wonen' zitten.

Verder hoeft voor het onderzoek van de kwaliteit van partijen grond en baggerspecie in beginsel alleen te worden uitgegaan van de stoffen die tot het te onderzoeken standaardonderzoekspakket behoren. Met dien verstande dat naast de stoffen van het standaardonderzoekspakket ook alle andere verontreinigende stoffen en andere relevante parameters moeten worden onderzocht, die relevant kunnen zijn voor de voorgenomen toepassing met inachtneming van de zorgplicht in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Dit kunnen zowel andere genormeerde stoffen (waarvoor in bijlage B kwaliteitseisen zijn opgenomen) als niet genormeerde stoffen zijn. Wat relevant is wordt bepaald door de zorgplicht die bij het toepassen in acht moet worden genomen. Daarbij moeten allereerst de relevante stoffen worden geselecteerd. Dat gebeurt met name via het vooronderzoek, dat verplicht is. Dit houdt in dat de geschiedenis van de bodemlocatie waaruit grond of baggerspecie is of wordt ontgraven, wordt onderzocht, om te zien of er activiteiten hebben plaatsgevonden waarbij verontreinigende stoffen, of bodemvreemde materialen, in de bodem geraakt kunnen zijn. Zo kunnen in de bodem waar zich een boomgaard heeft bevonden, stoffen voorkomen die afkomstig zijn uit bestrijdingsmiddelen die daar zijn gebruikt. Dit is vrij waarschijnlijk en moet voor de te verwachten stoffen worden onderzocht. Ook moet de geschiedenis van de partij worden onderzocht, met name of deze door splitsing van een partij of door samenvoeging van partijen is ontstaan. Het mengen van verschillende kwaliteiten door samenvoegen van partijen is niet toegestaan. Samenvoegen van (kleine) partijen is een werkzaamheid waarvoor een bedrijf (grondbank) gecertificeerd en erkend moet zijn.

Desgewenst kan in een milieuverklaring bodemkwaliteit die betrekking heeft op grond of baggerspecie ook worden vermeld dat een partij een specifieke kwaliteit bezit die de partij geschikt maakt voor een specifieke toepassing in de zin van het Besluit activiteiten leefomgeving. Daarop wordt ingegaan in de volgende paragraaf.

3.6 Vermelding van een specifieke kwaliteit van grond of baggerspecie

De milieuverklaring bodemkwaliteit moet in elk geval de informatie over de kwaliteit van een partij grond of baggerspecie bevatten, die voor elke toepassing op de landbodem, onderscheidenlijk in een oppervlaktewaterlichaam/op de waterbodem, ten minste is vereist. Dat houdt in dat de partij in kwaliteitsklassen moet worden ingedeeld, zowel voor toepassen op de landbodem als voor toepassen in een oppervlaktewaterlichaam, voor welke toepassingen verschillende kwaliteitsklassen gelden. Deze informatie is in beginsel voldoende voor de meeste situaties van toepassing op de landbodem, onderscheidenlijk in een oppervlaktewaterlichaam.

In een milieuverklaring bodemkwaliteit die betrekking heeft op een partij grond of baggerspecie, kunnen in aanvulling op de minimaal vereiste informatie over de kwaliteitsklassen waarin een partij is ingedeeld, ook eventuele specifieke kwaliteiten van de partij worden vermeld.

Het zou onnodig kostbaar zou zijn als een milieuverklaring bodemkwaliteit kwaliteitsinformatie zou moeten bevatten over de geschiktheid van een partij grond of baggerspecie voor toepassing in alle onderscheiden toepassingsituaties die in het Besluit activiteiten leefomgeving worden onderscheiden. Een partij kan namelijk maar één toepassing tegelijkertijd krijgen, dus de informatie voor de andere toepassingsituaties zou nutteloos zijn en de daarmee gemoeide onderzoekskosten zouden nodeloos moeten worden gemaakt.

Als de opdrachtgever (dat kan de leverancier zijn die een partij wil leveren die de toepasser nodig heeft, maar ook de toepasser zelf) al weet dat de partij in een specifieke toepassingssituatie zal worden toegepast, kan hij gericht opdracht geven om de partij ook te onderzoeken op haar geschiktheid voor die situatie. Voor grootschalige toepassing mag bijvoorbeeld alleen emissiearme grond of emissiearme baggerspecie worden gebruikt, dus moet de milieuverklaring bodemkwaliteit vermelden dat een zodanig toe te passen partij emissiearm is.

De eerdere Regeling bodemkwaliteit regelt niet uitdrukkelijk wat er in een milieuverklaring bodemkwaliteit moet en mag staan, terwijl ook in het Besluit bodemkwaliteit al sprake was van specifieke toepassingen waarvoor grond en baggerspecie aan specifieke kwaliteitseisen moet voldoen en waarvoor ook al bewijsmiddelen beschikbaar moesten zijn waaruit bleek dat een toegepaste partij grond of baggerspecie aan de toepasselijke kwaliteitseisen voldeed. Dit is in de onderhavige regeling wel uitdrukkelijk geregeld. Als voor een partij grond of baggerspecie een specifieke toepassing in de zin van het Besluit activiteiten leefomgeving is voorzien, dan moet de begeleidende milieuverklaring bodemkwaliteit in de benodigde informatie voorzien, waaruit blijkt dat de partij de vereiste specifieke kwaliteit bezit. Het toepassen van de partij is volgens het Besluit activiteiten leefomgeving is zonder deze milieuverklaring bodemkwaliteit niet toegestaan.

In het hierna opgenomen schema zijn de verschillende specifieke kwaliteiten weergegeven, die voor het toepassen van een partij grond of baggerspecie volgens het Besluit activiteiten leefomgeving in specifieke toepassingssituaties zijn vereist. De kwaliteitseisen voor de onderscheiden specifieke kwaliteiten zijn opgenomen in de tabellen 3a tot en met 3e van bijlage B.

Samenvattend kan het volgende worden opgemerkt. Het is niet verplicht om voor een specifieke toepassing de hiervoor benodigde kwaliteitsinformatie in de milieuverklaring op te nemen, naast de indeling van de partij in kwaliteitsklassen ten behoeve van toepassen op de landbodembodem of in oppervlaktewater. De vermelding van een specifieke kwaliteit van de partij is vrijwillig en alleen vereist als de toepasser de partij een specifieke toepassing wil geven. Door het onderzoek te richten op de voorgenomen specifieke toepassing, kunnen de onderzoekslasten tot de strikt benodigde kwaliteitsinformatie beperkt blijven.

Specifieke kwaliteit grond of baggerspecie	Specifieke toepassing
emissiearme grond of emissiearme baggerspecie	Grootschalige toepassing
voor verspreiden op de landbodembodem geschikte baggerspecie	Verspreiden van baggerspecie uit kleine wateren, zoals sloten, op aangrenzende landerijen
voor verspreiden in zoet oppervlaktewater geschikte baggerspecie	Verspreiden van baggerspecie in een zoet oppervlaktewaterlichaam
voor verspreiden in zout oppervlaktewater geschikte baggerspecie	Verspreiden van baggerspecie in een zout oppervlaktewaterlichaam
voor toepassen in een diepe plas geschikte grond of baggerspecie	Toepassen in een diepe plas; er mag een slechtere kwaliteit grond of baggerspecie worden gebruikt, mits de beëindigde toepassing met een schonere afdeklaag wordt afgeschermd
voor toepassen als afdeklaag in een diepe plas geschikte grond of baggerspecie	Zie bovenstaande
Tarragrond	

Uit het voorgaande blijkt dat het verstandig is, teneinde nodeloze onderzoekskosten uit te sparen, om in de milieuverklaring bodemkwaliteit voor een partij grond of baggerspecie pas specifieke kwaliteitsinformatie op te nemen als men weet welke toepassing de partij krijgt.

3.7 Relatie met Kwalibo

Niet alle onderdelen van het afgeven van een milieuverklaring bodemkwaliteit, op grond van voorafgaand onderzoek, vallen onder Kwalibo. Onder Kwalibo vallen werkzaamheden waarvoor een persoon (veelal een bedrijf) gecertificeerd (door een private certificeringsinstelling) of

geaccrediteerd (door de Raad voor accreditatie) en vervolgens door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat erkend moet zijn. Bij de aanvraag om erkenning zal het certificaat of de accreditatie moeten worden bijgevoegd.

In bijlage C is een overzicht gegeven van werkzaamheden die onder Kwalibo vallen. Bij het afgeven van een milieuverklaring bodemkwaliteit spelen een aantal van die aangewezen werkzaamheden een rol. Met name het verrichten van partijkeuringen, het verrichten van veldwerk en het analyseren van de genomen monsters zijn werkzaamheden die aan de orde zijn voorafgaand aan de afgifte van de milieuverklaring bodemkwaliteit. Voor het afgeven van een milieuverklaring bodemkwaliteit zijn geen certificatie/accreditatie en erkenning nodig, zodat iedereen de verklaring kan afgeven, uitgezonderd de erkende kwaliteitsverklaring. De onderzoeksrapporten moeten daarom wel duidelijk zijn, met name duidelijke conclusies bevatten of de onderzochte partij aan de toepasselijke kwaliteitseisen wordt voldaan.

3.8 Omgaan met niet-genormeerde stoffen

Volgens de eerdere Regeling bodemkwaliteit moest in het onderzoek van een partij bouwstoffen, grond of baggerspecie niet alleen aandacht worden besteed aan genormeerde stoffen, d.w.z. stoffen waarvoor in bijlage A of bijlage B een kwaliteitseis is opgenomen, maar ook aan niet-genormeerde stoffen waarvoor in deze bijlagen geen kwaliteitseis is opgenomen. De aanwezigheid van een dergelijke stof, of een andere parameter, kan meebrengen dat de partij niet op de voorgenomen wijze kan worden toegepast omdat het toepassen in strijd zou zijn met de zorgplicht die op grond van artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving op de toepasser rust. Als het gaat om verontreinigende stoffen die in bijlage B zijn opgenomen, worden de uitkomsten van de meting van die stoffen in de partijkeuring of het bodemonderzoek, meegenomen bij de indeling van de partij grond of baggerspecie in een kwaliteitsklasse. De indeling in een kwaliteitsklasse wordt namelijk gebaseerd op alle (genormeerde) stoffen waarvoor in bijlage B een kwaliteitseis is opgenomen, niet alleen op de stoffen die deel uitmaken van het standaardonderzoekspakket. Voor niet-genormeerde verontreinigende stoffen is dit niet mogelijk. Van die stoffen moet in de partijkeuring of het bodemonderzoek alleen de aanwezigheid worden vastgesteld, en, indien aanwezig, de concentratie of, voor zover relevant, emissie worden bepaald. De concentratie of emissie van de stof moet in de milieuverklaring bodemkwaliteit worden vermeld, zodat de toepasser beschikt over de nodige informatie om te bepalen of de partij, in het licht van de zorgplicht, op de voorgenomen wijze mag worden toegepast. Het laboratorium dat de meetresultaten analyseert, hoeft daarover dus geen uitspraak te doen, evenmin als degene die de milieuverklaring bodemkwaliteitonderzoek afgeeft. Zij zijn namelijk niet verantwoordelijk voor het toepassen. De omstandigheden bij het toepassen zijn bepalend of de aanwezigheid van een verontreinigende stof of andere relevante parameter daar eventueel aan in de weg staat. Zelfs als zij bekend zijn met de voorgenomen toepassing, wil dat nog niet zeggen dat de partij ook daadwerkelijk op de voorgenomen wijze wordt toegepast, omdat dit door de toepasser wordt bepaald. Daarom valt het buiten hun verantwoordelijkheid om uitspraken te doen over de toepassings(on)mogelijkheden.

In de partijkeuring of het bodemonderzoek gaat het er wat betreft de niet-genormeerde verontreinigende stoffen niet om de aanwezigheid te bepalen van willekeurig welke verontreinigende stof, omdat dat zou leiden tot een veel te omvangrijke en vooral ook te ongerichte onderzoeksverplichting. Er zijn immers zeer veel stoffen, die afhankelijk van de omstandigheden bij het toepassen in meer of mindere mate verontreinigend zouden kunnen zijn. De onderzoeksverplichting kan worden toegespitst op de verontreinigende stoffen waarvan de mogelijke aanwezigheid in het vooronderzoek naar voren is gekomen, d.w.z. verontreinigende stoffen die kunnen worden gerelateerd aan de geschiedenis van de bodemlocatie waaruit de grond of baggerspecie is of wordt ontgraven, in het bijzonder de verontreinigende stoffen die, naast de stoffen die deel uitmaken van het standaardonderzoekspakket (opgenomen in bijlage J), in de bodem kunnen zijn terechtgekomen bij activiteiten die op of in de omgeving van de locatie hebben plaatsgevonden, met name verontreinigende stoffen die bij bedrijfsprocessen in het verleden plachten te worden toegepast. Het is dus niet de bedoeling om in het wilde weg alles te gaan onderzoeken. Indicaties dat een verontreinigende stof op de te onderzoeken bodemlocatie aanwezig zou kunnen zijn, moeten echter wel serieus worden genomen. Mocht een verontreinigende stof later toch in een partij worden aangetroffen, dan wordt de toepasser van de partij daarop aangesproken, die op zijn beurt de producent of leverancier van de partij hierop kan

aanspreken, en zijn verder terug in de keten eventueel ~~weer~~ het onderzoekbedrijf of analyselaboratorium dat aan de eventuele aanwezigheid van de stof aandacht had moeten besteden in beeld, omdat er signalen waren of hadden moeten worden opgevangen dat de stof op de bodemlocatie of in de partij zou kunnen voorkomen.

In de onderhavige regeling is de verplichting om de aanwezigheid van een niet-genormeerde stof te vermelden op de milieuverklaring bodemkwaliteit bestemdigd ten opzichte van de eerdere Regeling bodemkwaliteit. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat werkt in samenwerking met decentrale overheden en bedrijfsleven aan een algemene methodiek voor het omgaan met niet-genormeerde stoffen in de bodem. Deze algemene methodiek moet voor toepassers en toezichthouders een handvat opleveren voor de invulling van de zorgplicht bij de aanwezigheid van niet-genormeerde verontreinigende stoffen.

4. Toezicht en handhaving

Deze regeling is gebaseerd op bepalingen van het Besluit bodemkwaliteit, die zijn gebaseerd op de hoofdstukken 9 en 11a van de Wet milieubeheer.

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat is bevoegd gezag voor toezicht op en handhaving van de naleving van de regels die zijn gesteld op grond van hoofdstuk 11a, zoals in dit geval de regels die betrekking hebben op Kwalibo. Dit volgt uit artikel 18.2a, derde lid, van de Wet milieubeheer. Daarnaast is de minister ook bevoegd gezag voor de regels die zijn gesteld op grond van hoofdstuk 9 van de Wet milieubeheer, zoals in dit geval de kwaliteitseisen die aan bouwstoffen worden gesteld bij het vervaardigen of invoeren en verhandelen daarvan. Dit volgt uit artikel 18.2b, eerste lid, onder a, van de Wet milieubeheer.

Dit wil niet zeggen dat de minister de enige is die in het kader van toezicht en handhaving bevoegd gezag is met betrekking tot de milieuverklaring bodemkwaliteit. Op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving moet de toepasser van een partij bouwstoffen, grond of baggerspecie beschikken over een juiste, volledige en actuele milieuverklaring bodemkwaliteit. In het kader van het Besluit activiteiten leefomgeving kan dus ook het bevoegd gezag met betrekking tot het toepassen dus toezien op de aanwezigheid van een milieuverklaring bodemkwaliteit die overeenkomstig het Besluit bodemkwaliteit is verleend. Dit betekent dat een milieuverklaring juist, volledig en actueel moet zijn, maar bijvoorbeeld ook dat een vooronderzoek moet zijn verricht bij een milieuverklaring die betrekking heeft op de kwaliteit van de bodem op de toepassingslocatie.

Het Besluit bodemkwaliteit, onderscheidenlijk het Besluit activiteiten leefomgeving, richten zich tot verschillende normadressaten. Het Besluit bodemkwaliteit richt zich tot het uitvoerend bedrijfsleven dat diensten verricht, te weten het doen van onderzoek en metingen, het opstellen van rapporten, het analyseren van de meetresultaten en het afgeven van milieuverklaringen bodemkwaliteit, alsmede het verrichten van werkzaamheden die zijn aangewezen in bijlage C (Kwalibo). Het Besluit activiteiten leefomgeving richt zich tot de toepasser van een partij bouwstoffen, grond of baggerspecie, d.w.z. degene die de fysieke activiteit uitvoert of laat uitvoeren.

Gelet op het verschil in normadressaat kan vanwege bijvoorbeeld een verkeerde milieuverklaring bodemkwaliteit twee keer toezicht en handhaving plaatsvinden, gericht op degene die de verklaring heeft afgegeven, onderscheidenlijk degene die van de verklaring gebruik maakt. Dit is dus wat anders dan tweemaal tegen dezelfde overtreding optreden. In het eerste geval gaat het erom te bewerkstelligen dat de persoon die de milieuverklaring heeft afgegeven, dat voortaan op de voorgeschreven wijze doet, in het laatste geval gaat het er om dat bij de toepassing een milieuverklaring bodemkwaliteit beschikbaar is die overeenkomstig de regels is verleend en derhalve als bewijsmiddel kan worden gebruikt dat een toegepaste partij aan de kwaliteitseisen voldoet. In het eerste geval gaat het er uiteindelijk vooral om dat personen die zich professioneel bezighouden met bepaalde werkzaamheden, in dit voorbeeld het afgeven van een milieuverklaring, hun vak verstaan en betrouwbaar opereren. In het laatste geval gaat het er uiteindelijk vooral om dat de kwaliteit van de toegepaste bouwstoffen, grond en baggerspecie aan de toepasselijke kwaliteitseisen voldoen, zodat geen onaanvaardbare gevolgen voor het milieu optreden. Dit neemt niet weg dat, zoals eerder al toegelicht, de papieren werkelijkheid van een milieuverklaring bodemkwaliteit een essentiële functie bij de toepassing van de regelgeving speelt, omdat deze verklaring in de praktijk als het voornaamste bewijsmiddel zal fungeren dat aan de regels is

voldaan. Er vinden zoveel toepassingen plaats dat onmogelijk elke toepassing en milieuverklaring bodemverklaring kan worden gecontroleerd. Daarom is het van essentieel belang dat de papierwinkel van beide kanten, bij de verlening en bij de gebruikmaking, in orde is.

Gelet op de wisselwerking tussen de verlening van een milieuverklaring en de gebruikmaking daarvan is het wenselijk dat toezichthouders en handhavers die zich op de verlening, onderscheidenlijk gebruikmaking, richten, hun bevindingen onderling uitwisselen. Stel dat de toezichthouder ontdekt dat een milieuverklaring bodemkwaliteit waarvan bij het toepassen gebruik is gemaakt, tekortkomingen vertoont, dan is dit ook interessant voor de toezichthouder die bevoegd is met betrekking tot de verlening van de verklaring. Dit kan een incidentele misser zijn geweest, maar er kan ook sprake zijn van meer structurele tekortkomingen bij het onderzoek, de analyse van meetresultaten of de verlening. In dat geval is het van belang dat het bedrijf dat de werkzaamheden uitvoert, de nodige maatregelen neemt om dat overeenkomstig de regels te gaan doen.

Als daartoe aanleiding bestaat kan ook een signaal worden gegeven aan het bevoegd gezag voor de strafrechtelijke handhaving. Daartoe bestaat met name aanleiding als er bewust bij het onderzoek of in de verklaring regels zijn overtreden. Er zijn twee grondslagen voor strafrechtelijk optreden. In de eerste plaats vallen overtredingen van de bepalingen van het Besluit bodemkwaliteit en de Regeling bodemkwaliteit onder de Wet op de economische delicten (Wed), maar er kan ook sprake zijn van overtredingen die onder het Wetboek van Strafrecht vallen, bijvoorbeeld valsheid in geschrifte of zelfs bedrog. De toepasselijkheid van de Wed volgt uit artikel 1a, 1°, Wed (bepalingen van hoofdstuk 9 Wm) en artikel 1a, s°, Wed (bepalingen van hoofdstuk 11a Wm).

Voor zover de werkzaamheden onder Kwalibo vallen, is er sprake van een publiek-privaat stelsel. Als degene die, nog steeds in het besproken voorbeeld, een milieuverklaring bodemkwaliteit heeft afgegeven dat op onjuiste gronden of onjuiste wijze heeft gedaan, dan is dat gebeurd in strijd met niet alleen de regeling, maar ook het toepasselijke normdocument waarnaar in bijlage C wordt verwezen. Dat betekent dat de geaccrediteerde certificerende instelling, onder toezicht van de Raad voor de Accreditatie, in het kader van de controle op de naleving van de voorwaarden om van een door de instelling verleend certificaat gebruik te mogen maken moet controleren of er wat verkeerd is gegaan en zo ja, wat, en zo nodig ook sanctionerend moet optreden. Dit kan leiden tot schorsing of zelfs intrekking van het certificaat en op zijn minste zal het betrokken bedrijf orde op zaken moeten stellen om ervoor te zorgen dat de werkzaamheden waarvoor het is gecertificeerd, voortaan overeenkomstig het normdocument worden uitgevoerd. De certificerende instelling heeft als verlener van het certificaat een belangrijke taak om er op toe te zien dat de daarbij gestelde voorwaarden om van het certificaat gebruik te mogen maken, worden nageleefd. Zij is nadrukkelijk ook controleur, en niet alleen adviseur of opdrachtnemer die op aanvragen certificaten verleent. Niet alleen toezichthouders onderling maar ook toezichthouders en certificerende instellingen kunnen informatie uitwisselen die voor toezicht en controle van wederzijds belang kan zijn. Gelet op de verschillende rol van het bevoegd gezag, onderscheidenlijk de certificerende instelling, kunnen zij, als daartoe aanleiding bestaat, allebei de nodige actie ondernemen om naleving van de toepasselijke voorschriften te bewerkstelligen. Er is ook dan geen sprake van dubbele sanctionering voor dezelfde overtreding. De omstandigheid dat het bevoegd gezag optreedt mag voor de certificerende instelling geen aanleiding zijn om die reden optreden achterwege te laten. Certificering is de basis van het Kwalibo-stelsel, waarop ook de erkenning door de minister is gebaseerd, dus het is van groot belang dat de certificerende instelling bewaakt dat het bedrijf dat zij heeft gecertificeerd, hier zijn verantwoordelijkheid neemt. De reden dat destijds gekozen is voor een publiek-privaat stelsel is het vertrouwen dat in het goede functioneren van het private deel van het stelsel wordt gesteld, waaronder controle en zo nodig sanctionering.

Er kunnen natuurlijk nog andere invalshoeken voor toezicht en handhaving zijn dan het verrichten van werkzaamheden die onder Kwalibo vallen of het afgeven van milieuverklaringen bodemkwaliteit, onderscheidenlijk het vereiste van een milieuverklaring bij het toepassen van bouwstoffen, grond of baggerspecie.

Bij grond en baggerspecie is veelal sprake van afvalstoffen zodat ook bepalingen van de afvalstoffenregelgeving van toepassing kunnen zijn. Het toepassen valt bovendien niet alleen onder

het Besluit activiteiten leefomgeving, maar voor projecten is vaak ook een omgevingsvergunning vereist voor andere aspecten (zoals gebruik van een waterstaatswerk, mogelijke gevolgen voor beschermde natuurwaarden, overlast en hinder als gevolg van de werkzaamheden, arbeidsomstandigheden tijdens het toepassen) dan door dat besluit worden bestreken. Daarop wordt in dit verband niet ingegaan, omdat zij niet het onderwerp van deze regeling zijn.

Wat betreft de handhaafbaarheid van de bepalingen is ernaar gestreefd de regeling te verduidelijken door alle bepalingen uit te schrijven en niet meer te werken met van overeenkomstige toepassing-verklaring (waarvan bij het volledig uitschrijven in de onderhavige regeling vaak bleek dat deze constructie tot veel discussie aanleiding gaf welke interpretatieruimte er nodig was voor de 'overeenkomstige' toepassing in een andere situatie dan in de bepaling zelf omschreven). Door voor elk type onderzoek en voor elk type milieuverklaring bodemkwaliteit de bepalingen volledig uit te schrijven is beoogd maximale duidelijkheid te bieden. Daarbij zijn alle tussenstappen uitgeschreven. Anders dan in de eerdere Regeling bodemkwaliteit zijn voor de onderwerpen die in deze regeling geregeld zijn, alle essentiële bepalingen in de regeling zelf opgenomen, en wordt niet voor sommige tussenstappen alleen naar de normdocumenten verwezen, ook al zou dat op zichzelf voldoende zijn om toezicht te kunnen houden en zo nodig ook handhavend op te treden. Zo wordt voorkomen dat in de fase van toezicht en handhaving door de ILT (namens de minister) discussie ontstaat over het belang van een verplichting die niet is nageleefd. Alle bepalingen die in de regeling zijn opgenomen, worden van essentieel belang geacht om voldoende waarborgen te bieden dat partijen bouwstoffen, grond en baggerspecie aan de toepasselijk kwaliteitseisen voldoen. Verder is van de opgedane ervaringen en evaluaties gebruik gemaakt om multi-interpretabele of in elk geval onduidelijke bepalingen te verduidelijken en van een uitgebreide artikelsgewijze toelichting te voorzien waarin is aangegeven wat de bedoeling van een bepaling is.

5. Gevolgen voor bedrijven, burgers en overheden

Het onderzoeksbureau SIRA Consulting heeft onderzoek gedaan naar de financiële effecten van de regeling voor burgers, bedrijven en overheden.

Bij het overzetten van de regeling naar de nieuwe structuur zijn slechts beperkte (eerder afgestemde) beleidswijzigingen doorgevoerd. Het gevolg is dat er in het algemeen geen sprake is van aanvullende lasten of regeldruk.

Onderstaand wordt een overzicht gegeven van de gevolgen die de aanpassing van de regeling wel met zich meebrengt. Dit zijn kennisnamekosten en duidelijker eisen aan de milieuverklaring (bedrijfsleven), de eis een fabrikant-eigenverklaring elke 5 jaar te vernieuwen en de maximale partijgrootte voor bouwstoffen (producenten/bedrijfsleven) en strengere kwaliteitseisen voor baggerspecie die wordt verspreid op de aangrenzende landbodem (overheden/waterschappen). Tegenover de kosten staan in alle gevallen (niet financieel kwantificeerbare) voordelen, en wordt de toekomstige milieukwaliteit van de bodem beter geborgd.

Regeldruk bedrijfsleven (kennisnamekosten en milieuverklaring)

Ten eerste zijn er de kennisnamekosten. Gebruikers van de regeling moeten zich verdiepen in de inhoud van de regeling. Dit is een eenmalige actie. Met de nieuwe regeling is ervoor gekozen om elke specifiek onderwerp apart uit te schrijven, in plaats van verwijzingen op te nemen naar andere bepalingen. De kennisnamekosten worden daardoor beperkt. Ook zullen rapportagestandaarden van onder andere adviesbureaus met verwijzingen naar de regeling worden geactualiseerd. Dit is een eenmalige actie. Hierbij kunnen de transponeringstabellen die in de bijlage bij deze toelichting zijn openomen, behulpzaam zijn.

Ook de eisen aan een milieuverklaring bodemkwaliteit zijn explicieter benoemd. Hoewel de eisen nu ook al in de eerdere Regeling bodemkwaliteit bestonden (eventueel via een verwijzing naar een toepasselijk normdocument) zijn, is nu duidelijker gesteld dat deze moeten worden gevolgd. Dat betekent dat formats van bedrijven (en overheden) moeten worden aangepast. Dit is een eenmalige actie. Daarnaast zijn er beperkte doorlopende kosten voor het volledig invullen van een milieuverklaring bodemkwaliteit.

De verduidelijking van de regeling levert uiteindelijk ook voordeel op, informatie kan sneller worden gevonden en discussie kan worden voorkomen. Ditzelfde geldt voor de duidelijker eisen

aan een milieuverklaring bodemkwaliteit. Dergelijke structurele voordelen zijn niet financieel te kwantificeren.

Bedrijfsleven (aanvullende eisen)

Een nieuwe eis is dat de fabrikant-eigenverklaring voor grond en bouwstoffen elke 5 jaar moet worden vernieuwd. Nu was er geen einddatum. Er is een beperkt aantal producenten van grond of bouwstoffen die gebruik maken van deze fabrikant eigen verklaring. Voor de verlenging moet het onder andere kwaliteitssysteem opnieuw worden gecontroleerd door een certificeringsinstelling. Nieuwe onderzoeken (partijkeuringen) zijn niet verplicht gesteld.

Voor de fabrikant staan hier geen extra opbrengsten tegenover. Wel wordt op deze wijze meer zekerheid gegeven over de constante kwaliteit van het geleverde product (niet kwantificeerbaar voordeel).

De maximale partijgrootte voor keuring van bouwstoffen is begrensd op 10.000 ton, eerder was dit niet begrensd. De achterliggende reden is dat bij keuring van een individuele partij die groter is dan 10.000 ton, op grond van het voorgeschreven aantal van 12 grepen geen betrouwbare uitspraak over de kwaliteit van de partij kan worden gedaan. De situatie kwam daardoor zelden voor, waardoor de extra kosten beperkt blijven tot incidentele situaties. De begrenzing van de maximale partijgrootte levert evident meer zekerheid op voor de toepasser van de bouwstof en daarmee een (niet kwantificeerbaar) voordeel.

Regeldruk overheden

- waterschappen

Het meest in het oog springende effect van de gewijzigde regeling is de aanpassing van de normstelling voor het verspreiden van baggerspecie op aangrenzende percelen langs watergangen. Deze aanpassing heeft direct gevolg voor de betrokken overheden (in dit geval de waterschappen) en is daarom ook in overleg met de waterschappen tot stand gekomen.

De normstelling voor het verspreiden van bagger op aangrenzende percelen is strenger geworden, waardoor een klein deel van de bagger (naar schatting maximaal 5 %) niet meer zondermeer mag worden verspreid. Daartegenover staat dat de wel verspreidbare bagger over een groter gebied mag worden verspreid, tot 10 kilometer van de herkomstlocatie (dit volgt uit het Besluit activiteiten leefomgeving).

Voor verspreiden van baggerspecie op de landbodem bij landbouwkundig gebruik zijn met de nieuwe Regeling bodemkwaliteit specifieke kwaliteitseisen van toepassing die zijn gebaseerd op het principe van toxische druk van *het mengsel van verontreinigende stoffen* dat in de baggerspecie aanwezig is. Deze kwaliteitseisen zijn aangescherpt zodat ze beter aansluiten bij het landbouwkundig gebruik van de percelen waarop bagger wordt verspreid.

Het (niet direct kwantificeerbare) voordeel van de ruimere mogelijkheden voor verspreiden van baggerspecie op landbouwgronden tot 10 kilometer afstand van de plaats van baggeren, het voorkomen van tijdrovende discussies over waar de grens ligt van aan de watergang grenzende gronden (discussies tussen het waterschap en de toezichthouders van gemeenten) en de betere aansluiting van de kwaliteit van de baggerspecie bij het landbouwkundig gebruik en daarmee de betere acceptatie door agrariërs weegt volgens de waterschappen voldoende op tegen het nadeel van het vinden van een andere bestemming voor een beperkt deel van de baggerspecie.

Overzicht

Een overzicht van de door Sira geraamde financiële effecten staat in de volgende tabellen.

- Samenvatting regeldruk bedrijven

Onderwerp	Enmalig (aanpassingen, kennisnamekosten)	Structureel
Aanpassen rapportageformats	Minimaal € 37.800 Maximaal € 151.200	-
Milieuverklaringen	Minimaal € 236.700	€ 60.800

	Maximaal € 473.500	
Fabrikant-eigenverklaring	-	Minimaal € 16.000 Maximaal € 19.700
Maximale partijgrootte Bouwstoffen	-	Minimaal € 33.800 Maximaal € 74.000
Totaal	Minimaal € 274.500 Maximaal € 624.700	Minimaal € 111.000 Maximaal € 155.000

- Samenvatting regeldruk overheden		
Onderwerp	Eenmalig	Structureel⁵
Direct verspreiden baggerspecie	-	Minimaal € 6.500.000 Maximaal € € 18.375.000
Totaal	-	Minimaal € 6.500.000 Maximaal € 18.375.000

Onderwerp	Eenmalig	Structureel ⁶
Direct verspreiden baggerspecie (§3.3)	-	Minimaal € 6.500.000 Maximaal € € 18.375.000
Totaal	-	Minimaal € 6.500.000 Maximaal € 18.375.000

2. ARTIKELEN

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1.1 (begripsomschrijvingen)

Artikel 1.1 omvat omschrijvingen van een groot aantal begrippen die in de regeling worden gebruikt. Kenmerk van deze omschrijvingen is dat daarin geen inhoudelijke verplichtingen of bevoegdheden zijn opgenomen. De begripsomschrijvingen zijn vooral bedoeld om de toch al uitgebreide bepalingen iets te kunnen vereenvoudigen door gebruik te maken van een begrip in plaats van een hele volzin om de inhoud van dit begrip weer te geven.

Zo dienen een aantal begrippen als verkorte aanduiding van normdocumenten die door verschillende schemabeheerders zijn vastgesteld, waarnaar in de tekst van de regeling en met name in bijlage C en bijlage D wordt verwezen. Het betreft de begrippen ASTM-norm, BRL SIKB, NEN, NEN-EN, NEN-ISO, NPR en NVN.

Er is ook een aantal begrippen, waarvoor in de omschrijving alleen wordt verwezen naar de bepaling van deze regeling of andere regelgeving waarin die begrippen worden omschreven of gebruikt, of in de omschrijving alleen een beschrijvende samenvatting van die bepaling kan worden gegeven. Het betreft de begrippen bepalingsgrens, besluit, bodem, CAS-nr., gammatoets, k-waardetoets, oppervlaktewaterlichaam, standaardonderzoekspakket, verdelingsvrije toets, verificatiekeuring, voormalige mijnbouwgebieden en *vormgegeven bouwstof*. Voor een toelichting kan worden verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij de desbetreffende bepalingen of bijlagen van deze regeling.

De begrippen zout oppervlaktewaterlichaam en zout oppervlaktewaterlichaam sluiten aan op het zoutgehalte dat in oppervlaktewateren wordt aangetroffen. Deze begrippen zijn vooral relevant met het oog op het verspreiden van baggerspecie in een oppervlaktewaterlichaam, omdat de

⁵ Hierbij is belangrijk dat er sprake is van grote, niet te kwantificeren voordelen.

⁶ Hierbij is belangrijk dat er sprake is van grote, niet te kwantificeren voordelen.

kwaliteitseisen voor het verspreiden van baggerspecie in een zoet en zout oppervlaktewater verschillen van elkaar. De begrippen andere relevante parameter, andere verontreinigende stof dan in bijlage A vermeld en andere verontreinigende stof dan in bijlage B vermeld hebben betrekking op verontreinigende stoffen en parameters die niet zijn genormeerd doordat daarvoor in bijlage A of bijlage B geen kwaliteitseis is opgenomen. Voor genormeerde stoffen worden de gemeten concentraties en emissies getoetst aan de kwaliteitseisen van bijlage A of bijlage B. In het eerste geval gaat het om bouwstoffen die moeten voldoen aan alle kwaliteitseisen voor stoffen die in bijlage A zijn vermeld. In het tweede geval gaat het om de grond en baggerspecie die op grond van een toetsing van gemeten concentraties en emissies aan de voor de onderscheiden kwaliteitsklassen in bijlage B opgenomen kwaliteitseisen in een kwaliteitsklasse moeten worden ingedeeld. Omdat voor niet-genormeerde stoffen geen kwaliteitseisen in de regeling zijn opgenomen, kan daaraan ook niet worden getoetst. Daarom moeten van die stoffen en andere parameters de concentraties, emissies, waarden en gehalten worden vastgesteld en in de milieuverklaring bodemkwaliteit vermeld. Met behulp van die informatie moet de toepasser van een partij bouwstoffen, grond of baggerspecie beoordelen of de partij geschikt is om op of in de bodem of in een oppervlaktewaterlichaam te worden toegepast. Dit moet worden beoordeeld in het licht van de bepalingen van paragraaf 4.123 en 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving of de zorgplicht in artikel 2.11 van dat besluit.

In het tweede lid zijn vanwege de lengte van de begripsomschrijvingen twee begrippen in een aparte bepaling omschreven. Het invoegen van deze lange begripsomschrijvingen zou ten koste gaan van de leesbaarheid van het eerste lid en mogelijk tot verwarring leiden welke bepalingen van de begripsomschrijving deel uitmaken. Het betreft de begrippen specifieke kwaliteit van een partij baggerspecie, specifieke kwaliteit van een partij grond, specifieke toepassing van een partij baggerspecie en specifieke toepassing van een partij grond. In het Besluit activiteiten leefomgeving is voor bepaalde (specifieke) toepassingen voorgeschreven dat zij aan specifieke kwaliteitseisen moeten voldoen. Dit houdt in dat een op dergelijke, specifieke, wijze toegepaste partij grond of baggerspecie een specifieke kwaliteit moet bezitten. De begripsomschrijvingen geven eenvoudigweg een opsomming van alle in het Besluit activiteiten leefomgeving onderscheiden specifieke kwaliteiten en specifieke toepassingen.

Artikel 1.2 (verantwoordelijkheden van de normadressaten)

Deze bepaling vormt een uitwerking van artikel 16 Bbk en behelst een zorgplicht die is toegespitst op de verplichtingen die in de onderhavige regeling zijn opgenomen. Zij kan worden gezien als een overkoepelende 'paraplu' boven alle specifieke verplichtingen die in deze regeling zijn opgenomen over metingen, analyses, rapporten en milieuverklaringen bodemkwaliteit.

Artikel 16 BBK luidt als volgt: "Het is een persoon of instelling verboden een resultaat van een werkzaamheid te gebruiken of aan een ander ter beschikking te stellen indien hij weet of redelijkerwijs had kunnen vermoeden dat dit resultaat, gelet op het doel waarvoor dit wordt gebruikt, geen betrouwbaar beeld verschaft van de eigenschappen, aard, hoedanigheid of samenstelling van de bodem, grond, baggerspecie of bouwstof."

Dat artikel is overgenomen uit het eerdere Uitvoeringsbesluit kwaliteitsborging milieubeheer. In de toelichting bij artikel 9 van dat besluit, die ook ten tijde van het Besluit bodemkwaliteit relevant bleef, werd destijds onder meer opgemerkt:

"Van personen en instellingen die handelen conform vastgestelde normdocumenten kan normaliter gesteld worden dat zij zorgdragen voor een kwalitatief goede uitvoering en de nodige zorgvuldigheid in acht nemen. In een dergelijk geval zal over het algemeen geen sprake zijn van het in strijd handelen met artikel 9. Niettemin zijn er situaties denkbaar dat personen en instellingen die conform kwaliteitsafspraken neergelegd in normdocumenten werken toch niet zorgvuldig te werk gaan. Een laboratorium dat bijvoorbeeld een monster krijgt aangeboden terwijl hij weet of gezien de gang van zaken zou kunnen vermoeden dat dit monster niet afkomstig is van de locatie waarop het onderzoek betrekking heeft, handelt niet zorgvuldig indien hij toch overgaat tot analyse (conform het normdocument) en het opstellen van een analysestaat. Voor deze en andere situaties is artikel 9 in het besluit opgenomen."

"Resultaten van werkzaamheden zijn bijvoorbeeld een rapport dat is opgesteld naar aanleiding van een uitgevoerd bodemonderzoek, een analysestaat en een verslag van een uitgevoerde inspectie.

Deze resultaten kunnen onder meer worden «gebruikt» voor het verkrijgen van een beschikking van het bestuursorgaan of als bewijs dat een voorziening voldoet aan de wettelijke eisen. Met één van deze doelen kan een resultaat ook aan een ander ter beschikking worden gesteld.”

“Bij betrouwbaar gaat het erom dat men zich op de resultaten kan verlaten. Er moet sprake zijn van een objectief gerechtvaardigd vertrouwen in de resultaten. De mate van betrouwbaarheid vloeit enerzijds voort uit de wijze waarop een werkzaamheid is uitgevoerd en anderzijds uit de wijze waarop de resultaten worden gebruikt. Indien bij de uitvoering van de werkzaamheid de nodige zorgvuldigheid is betracht, bijvoorbeeld door te handelen conform vastgestelde protocollen, dan zullen de resultaten een betrouwbaar beeld verschaffen. Geen betrouwbaar beeld wordt echter verschaft indien deze resultaten worden gebruikt voor een ander doel dan waarvoor ze oorspronkelijk waren bedoeld. Dat is bijvoorbeeld aan de orde indien resultaten van een partijkeuring worden gebruikt voor het bewijs dat een andere dan de onderzochte partij voldoet aan de wettelijke eisen.”

“Het artikel is in het besluit opgenomen om de mogelijkheden voor de handhaving te verbeteren en dient meer als vangnet dan als afzonderlijke verplichting. Normaliter zal op de naleving van deze verplichting geen separaat toezicht worden gehouden.”

Het gaat in artikel 1.2 niet alleen om ‘werkzaamheden’, te weten de werkzaamheden die zijn aangewezen in bijlage C bij deze regeling, maar ook om andere handelingen die in deze regeling zijn geregeld en niet onder Kwalibo vallen.

Met artikel 1.2 wordt uitdrukking gegeven aan de verwachting dat degene die een rapport uitbrengt of een milieuverklaring bodemkwaliteit afgeeft een actieve houding en betrokkenheid aan de dag legt ter verzekering van de juistheid, volledigheid en actualiteit van een rapport of milieuverklaring bodemkwaliteit, en de kwaliteit van handelingen, zoals metingen en analyses, die daaraan ten grondslag liggen en waarvoor hij vaak de opdrachtgever is. Zowel de rapporten als de milieuverklaringen bodemkwaliteit vervullen een cruciale rol bij het toepassen van bouwstoffen, grond of baggerspecie. De bouwstoffen, grond en baggerspecie moeten voldoen aan de toepasselijke kwaliteitseisen. De toepasser wordt daarop afgerekend, omdat hij ervoor verantwoordelijk is dat bouwstoffen, grond of baggerspecie worden toegepast overeenkomstig de toepasselijke regels. De toepasser is ook degene die het in zijn macht heeft om bouwstoffen, grond of baggerspecie die niet aan de regels of kwaliteitseisen voldoen, te verwijderen. Hij kan echter de juistheid van rapporten of verklaringen niet beoordelen, omdat hij hiervoor afhankelijk is van de gespecialiseerde expertise die hij daarvoor moet inhuren. Het is dus van groot belang dat hij terecht kan afgaan op de rapporten en verklaringen die zijn opgesteld. De regels van Kwalibo moeten bewerkstelligen dat de personen die rapporten opstellen en verklaringen of daarvoor voorbereidende werkzaamheden verrichten, zoals bodembemonstering, bodemonderzoek en analyse van de resultaten en toetsing van de uitkomsten van het onderzoek, daarvoor zowel naar kennis en ervaring als organisatie en betrouwbaarheid in staat zijn. Als zij hun werkzaamheden naar behoren overeenkomstig de toepasselijke normdocumenten en het Besluit bodemkwaliteit en de Regeling bodemkwaliteit uitvoeren, is in beginsel aan de verplichtingen van dit artikel voldaan. Artikel 1.2 voegt dus geen extra verplichtingen toe aan de verplichtingen die voortvloeien uit de andere bepalingen van de regeling. Het artikel is vooral bedoeld om de verantwoordelijkheid voor de juistheid, volledigheid en actualiteit van rapporten en verklaringen bodemkwaliteit duidelijk te beleggen. Hierdoor moet het voor de toepasser die bij het toepassen van bouwstoffen, grond of baggerspecie op overtreding van kwaliteitseisen wordt aangesproken, eenvoudiger worden om daardoor gemaakt kosten of geleden schade te verhalen op degene die in de milieuverklaring bodemkwaliteit de informatie heeft verstrekt waaruit zou blijken dat wel aan de kwaliteitseisen werd voldaan.

Bij ernstige nalatigheid kan ook strafrechtelijk worden opgetreden.

Artikel 1.3 (uitgaven normdocumenten)

In bijlage C wordt een groot aantal normdocumenten opgesomd die als grondslag dienen voor een certificering of accreditatie en op basis daarvan een erkenning bodemkwaliteit en die door (gecertificeerde of geaccrediteerde en) erkende bedrijven in acht moeten worden genomen bij het uitvoeren van de activiteiten waarvoor zij zijn (gecertificeerd of geaccrediteerd en) erkend. In bijlage C wordt steeds gespecificeerd om welke versie van het normdocument het gaat. Er moet

steeds een specifieke versie worden aangewezen, omdat normdocumenten anders kunnen worden aangepast, zonder dat de minister zich erover moet uitspreken dat dit normdocument geschikt is om in het kader van het Besluit bodemkwaliteit en de Regeling bodemkwaliteit te worden gehanteerd.

In de tekst van de Regeling bodemkwaliteit wordt ook verwezen naar normdocumenten. Daarbij wordt niet gespecificeerd naar de versie die wordt bedoeld. Dit gebeurt in bijlage D, zodat de leesbaarheid van de regeling niet wordt belast met gedetailleerde informatie.

Als een nieuwe versie van een normdocument wordt uitgebracht of een aanvulling daarop, dan moet eerst bijlage C of bijlage D worden geactualiseerd door naar de nieuwe versie of aanvulling te verwijzen.

Er is dus sprake van een statische verwijzing naar normdocumenten en niet een dynamische verwijzing, waarbij wijzigingen en aanvullingen van normdocumenten in het kader van regelgeving automatisch rechtskracht krijgen.

Hoofdstuk 2 Kwaliteit van de uitvoering

Artikel 2.1 (aanwijzing van werkzaamheden en normdocumenten)

Dit artikel wijst de werkzaamheden aan waarop het Kwalibo-stelsel betrekking heeft (eerste lid). Daarnaast worden voor elke aangewezen werkzaamheden de normdocumenten aangewezen die de grondslag zijn voor de verlening van een erkenning bodemkwaliteit door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat die voor het mogen verrichten van de werkzaamheid is vereist (tweede lid). Deze normdocumenten moeten door een erkend bedrijf bij het verrichten van de werkzaamheid waarvoor het is erkend, worden nageleefd (derde lid).

Het normdocument is door de verwijzing geen onderdeel van de Regeling bodemkwaliteit geworden, omdat het niet de status van regelgeving heeft aangezien het niet is opgesteld door een bestuursorgaan waaraan regelgevende bevoegdheid is toegekend. Door de verwijzing heeft het normdocument echter in de context van het Besluit bodemkwaliteit wel juridisch verbindende kracht gekregen. Erkende bedrijven moeten zich er dus aan houden. Bij overtreding kan daartegen bestuursrechtelijk en eventueel ook strafrechtelijk worden opgetreden. Als daartoe aanleiding bestaat kan los daarvan ook de erkenning worden geschorst of ingetrokken.

Wanneer van een normdocument een nieuwe versie uitkomt zal deze nieuwe versie in bijlage C worden opgenomen indien deze voldoet aan de eisen van artikel 25 Bbk. Vanaf het moment van inwerkingtreding van het geactualiseerde normdocument zal de nieuwe versie moeten worden toegepast. Vaak wordt er een overgangstermijn gehanteerd. Gedurende een bepaalde periode zullen beide normdocumenten naast elkaar gelden. Voor de erkenning van een persoon of instelling voor een werkzaamheid waarop het normdocument van toepassing is, zal dan worden uitgegaan van de versie die ten grondslag heeft gelegen aan de certificatie of accreditatie.

De werkzaamheden en bijbehorende normdocumenten worden aangewezen in bijlage C (eerste lid, onderscheidenlijk tweede lid).

In de eerdere Regeling bodemkwaliteit waren de werkzaamheden zowel in de regeling zelf als in bijlage C aangewezen en de bijbehorende normdocumenten alleen in bijlage C. De dubbeling van de aanwijzing van werkzaamheden op twee plaatsen is er nu uitgehaald door ook de werkzaamheden alleen in bijlage C aan te wijzen.

Dit geldt ook voor enkele uitzonderingen die op de aanwijzing van werkzaamheden eerst in de regeling zelf werden gemaakt, en die nu ook alleen in bijlage C zijn opgenomen.

Artikel 2.2 (vereiste van een erkenning bodemkwaliteit)

Het eerste lid bepaalt dat voor in bijlage C aangewezen werkzaamheden een erkenning bodemkwaliteit is vereist. Deze bepaling is gebaseerd artikel 15 Bbk.

Dit gebeurt op grond van een certificatie of accreditatie die aan de persoon die de erkenning bodemkwaliteit aanvraagt, is verleend (artikel 2.3) en bij de aanvraag is gevoegd. De certificatie en accreditatie worden verleend op grond van het toepasselijke normdocument en dat geldt vervolgens ook voor de erkenning bodemkwaliteit. Een normdocument kan op verschillende deelwerkzaamheden betrekking hebben. Een certificatie of accreditatie en daarop gebaseerde

erkenning bodemkwaliteit hoeven niet per se voor het hele scala van deelwerkzaamheden dat door het normdocument wordt bestreken, te worden aangevraagd, maar een aanvraag kan ook op een of meer deelwerkzaamheden betrekking hebben (tweede lid).

Deelwerkzaamheden worden ook wel 'werkgebieden' genoemd. Een voorbeeld hiervan is BRL SIKB 7500 Beoordelingsrichtlijn Bewerken van verontreinigde grond en baggerspecie, waarbij in protocol 7510 de volgende werkgebieden worden onderscheiden: thermische reiniging, extractieve reiniging/bewerking, eenvoudige procesmatige zandscheiding van (zandige) baggerspecie, biologische reiniging/behandeling (incl. landfarming), koude immobilisatie en fysische scheiding (nat of droog zeven). Het is dus mogelijk een erkenning voor de werkzaamheid Bewerken van verontreinigde grond en baggerspecie aan te vragen voor bijvoorbeeld alleen het werkgebied thermische reiniging. Dit moet dan in de erkenning bodemkwaliteit uitdrukkelijk worden vermeld. Er wordt geen erkenning verleend voor werkzaamheden waarvoor degene die de erkenning aanvraagt, niet is gecertificeerd of geaccrediteerd, omdat de erkenning bodemkwaliteit in zoverre niet op een certificaat of accreditatie is gebaseerd, zoals bij de verlening van erkenning uitgangspunt is. Het bedrijf hoeft bij de uitoefening van de werkzaamheden waarvoor het is erkend, alleen de onderdelen van het voor de desbetreffende categorie van werkzaamheden in bijlage C aangewezen normdocument na te leven, waarin de met erkenning uitgeoefende werkzaamheden zijn beschreven. De erkende persoon mag uiteraard geen deelwerkzaamheden verrichten die weliswaar onder het normdocument vallen, maar waarvoor hij niet is gecertificeerd of geaccrediteerd en erkend.

Werkzaamheden die weliswaar ook in de Regeling bodemkwaliteit worden geregeld, maar die niet in bijlage C zijn aangewezen, zijn niet erkenningplichtig. Dit geldt bijvoorbeeld voor de afgifte van een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart of het splitsen van partijen. Dergelijke werkzaamheden mogen in beginsel door een ieder worden verricht, mits deze persoon zich daarbij aan de toepasselijke regels houdt.

Artikel 2.3 (certificatie, accreditatie)

Uitgangspunt van Kwalibo is dat het bedrijfsleven normdocumenten opstelt en wanneer daarvoor een breed draagvlak binnen de sector bestaat vaststelt, en op grond daarvan certificaten of accreditaties verleent aan personen die de in het normdocument beschreven werkzaamheid willen verrichten en ook de daarvoor benodigde opleidingen verzorgt en examens afneemt, en tot slot ook controle op de naleving van de normdocumenten verricht en zo nodig sanctionerend optreedt. Daarnaast is dit private stelsel door Kwalibo in het publieke domein getrokken door voor het verrichten van de aangewezen werkzaamheden ook een erkenning bodemkwaliteit voor te schrijven en voor het verrichten van de werkzaamheden naleving van het normdocument verplicht te stellen. Hierdoor kan ook toezicht en bestuursrechtelijke en eventueel strafrechtelijke handhaving van de naleving van de normdocumenten plaatsvinden. Bovendien wordt naleving van de normdocumenten dan verplicht voor een ieder die een aangewezen werkzaamheid verricht, terwijl certificatie en accreditatie plaatsvinden op grond van vrijwilligheid om als gecertificeerd of geaccrediteerd bedrijf te mogen opereren, bij wijze van kwaliteitsonderscheiding. Door de verplichtstelling wordt beoogd te voorkomen dat bedrijven dat de concurrentie tussen bedrijven ten koste gaat van de kwaliteit van de uitvoering van de werkzaamheden gaat, met alle gevolgen van dien voor de met Kwalibo te beschermen belangen.

Gelet op de volgende rol van de erkenning bodemkwaliteit in dit stelsel ten opzichte van certificatie en accreditatie kan alleen een erkenning bodemkwaliteit worden verleend nadat de persoon die erkend wil worden eerst is gecertificeerd of geaccrediteerd. Daarom moet hij bij de aanvraag een certificaat of accreditatie overleggen (eerste lid).

Voor aangewezen werkzaamheden geldt dat ofwel certificatie ofwel accreditatie is vereist, dus niet allebei tegelijkertijd.

Of een erkenning op certificatie, dan wel op accreditatie, volgt, is in bijlage C voor elke werkzaamheid die in die bijlage is aangewezen, afzonderlijk vermeld (tweede lid).

Artikel 2.4 (persoonsregistratie)

Werkzaamheden worden veelal verricht door een rechtspersoon, maar in het geval van milieukundige begeleiding, monsterneming bij partijkeuringen en veldwerk zijn dat natuurlijke

personen. Artikel 19, tweede lid, Bbk bepaalt dat deze persoon moet worden vermeld op de erkenning. Dit wordt ook wel persoonsregistratie genoemd. In de eerdere Regeling bodemkwaliteit was dit in de regeling zelf geregeld. Er is nu uit een oogpunt van overzichtelijkheid voor gekozen om dit in bijlage C te doen, zodat in één oogopslag duidelijk wordt welke werkzaamheden zijn aangewezen en welke normdocumenten daarvoor gelden en wanneer persoonsregistratie is vereist om de werkzaamheden te mogen uitvoeren.

Artikel 2.5 (aanwijzing website voor lijsten met erkende personen en instellingen)

Het is van belang dat bekend is welke personen en instellingen voor het verrichten van werkzaamheden zijn erkend omdat alleen zij die werkzaamheden mogen verrichten. Dit is van belang voor zowel de opdrachtgever die in bijlage aangewezen werkzaamheden alleen mag laten verrichten door en daarvoor erkende persoon of instelling, als de toezichthouder of certificerende instelling of Raad voor de accreditatie.

Deze informatie wordt door Bodemplus bekendgemaakt op een openbare, voor iedereen raadpleegbare, website. Deze bepaling geeft uitvoering aan artikel 19, vierde lid, van het besluit.

Volgens artikel 2.7, tweede lid, gebeurt dat alleen voor zover de persoon die het betreft, daarmee heeft ingestemd. Die instemming moet bij de aanvraag van de erkenning worden bijgevoegd. Zonder die instemming zou in voorkomende gevallen in strijd gehandeld kunnen worden met de regelgeving ter bescherming van persoonsgegevens. Dat is niet het geval indien voor de verwerking van de persoonsgegevens instemming is verleend. Instemming is vrijwillig. Zonder verkregen instemming kan echter geen erkenning bodemkwaliteit worden verleend omdat het ongewenst is dat een persoon 'onder de radar' werkzaamheden kan verrichten waarvoor een erkenning is vereist.

Artikel 2.6 (werkzaamheden die in onafhankelijkheid moeten worden verricht)

Dit artikel geeft uitvoering aan artikel 17 Bbk en regelt de onafhankelijkheid van personen en instellingen die bepaalde werkzaamheden uitvoeren. De reden hiervoor is, dat een vermenging van functies en belangen (dubbele petten) moet worden voorkomen, omdat dit een verhoogd risico oplevert voor regelovertreding. Daarom is in dit artikel geregeld voor welke, in bijlage C aangewezen, werkzaamheden de verplichte functiescheiding geldt. Deze ziet enerzijds op de relatie tussen de persoonlijk of zakelijk rechthebbende van de bodem, de grond of de baggerspecie en anderzijds op de persoon of instelling die daarop of daarmee werkzaamheden verricht. Het belangrijkste zakelijke recht is het eigendomsrecht. Dit betekent bijvoorbeeld dat de eigenaar van een terrein geen in bijlage C aangewezen werkzaamheid op dat terrein mag verrichten, tenzij aan de voorwaarden van artikel 17, derde lid, is voldaan. Andere voorbeelden zijn, dat een certificeringsinstelling geen eigen personeel mag certificeren en dat een inspectie-instelling geen voorziening mag inspecteren die ze zelf heeft aangelegd.

Om alle informatie bij elkaar te houden op één plaats is ook dit weer aangegeven in bijlage C.

Artikel 2.7 (aanvraagformulieren)

Voor een aanvraag voor een erkenning, een wijziging of een verzoek tot (gedeeltelijke) intrekking van een verleende erkenning moet gebruik worden gemaakt van een formulier dat verkrijgbaar is via de website van Bodem+ en dat kan worden gedownload via <http://www.bodemplus.nl/>. Bij de aanvraag moet een verklaring van instemming worden gevoegd dat informatie over de erkende persoon wordt bekendgemaakt op een lijst als bedoeld in artikel 2.5. Verwezen wordt naar de toelichting op dat artikel.

Hoofdstuk 3 Bepaling van het type materiaal

Paragraaf 3.1.1 Bepaling of sprake is van een bouwstof

Artikel 3.1 (bepaling van totaalgehalten aluminium, calcium en silicium)

Doorgaans is het volstrekt duidelijk of materiaal als een bouwstof moet worden aangemerkt of niet. Er kan echter twijfel bestaan of materiaal aan de omschrijving van het begrip bouwstof voldoet.

Onder bouwstof wordt in artikel 1 van het Besluit bodemkwaliteit verstaan: materiaal dat is bestemd om te worden toegepast waarin de totaalgehalten aan silicium, calcium en aluminium tezamen meer dan 10 gewichtsprocent van dat materiaal bedragen, met uitzondering van vlakglas, metallisch aluminium, grond of baggerspecie;

Bepalend is dus het totaalgehalte aluminium, calcium en silicium in het materiaal. In twijfelgevallen moet worden nagegaan wat het totaalgehalte van deze stoffen in het materiaal is. Dat moet gebeuren op de wijze die in paragraaf 3.1.1 is aangegeven.

Artikel 3.2 (monsterneming en voorbehandeling)

Het zou veel te duur zijn om het volledige materiaal te onderzoeken. Daarom wordt volstaan met het onderzoeken van een representatief deel van het materiaal. De wijze waarop dit deel moet worden geselecteerd en behandeld wordt geregeld in NVN 7312 (zoals gespecificeerd in bijlage D). In deze bepaling zijn enkele essentiële bepalingen uit dat normdocument opgenomen. Er moeten 12 grepen uit het te onderzoeken materiaal worden genomen en die moeten over 3 mengmonsters van elk 4 grepen worden verdeeld (eerste lid). Daarna moet er een voorbehandeling plaatsvinden (tweede lid).

Volgens het derde lid moeten de 3 mengmonsters worden vermalen en in deelmonsters verdeeld. Vervolgens moet hieruit een deelmonster met een minimale omvang van 250 gram worden genomen, in totaal voor 3 mengmonsters dus 3 deelmonsters (vierde lid). De deelmonsters moeten weer verder worden vermalen tot nog fijner materiaal (vijfde lid). De bedoeling van deze behandeling is dat er een homogene samenstelling van de monsters van te onderzoeken materiaal wordt verkregen, zodat op basis van een onderzoek van de monsters een representatieve uitspraak over het materiaal kan worden gedaan.

Artikel 3.3 (monsterneming en voorbehandeling: elementen en proefstukken)

Deze bepaling beschrijft de werkwijze voor de monsterneming en voorbehandeling als sprake is van elementen en proefstukken. Dit zijn materialen waaruit geen grepen kunnen worden genomen op de wijze die is beschreven in artikel 3.2. Een voorbeeld van een element is een betonplaat. Een voorbeeld van een proefstuk is een immobilisaat dat na vervaardiging en uitharding wordt voorzien van een milieuverklaring bodemkwaliteit. Elementen of proefstukken worden bemonsterd door van het materiaal stukken af te halen die net als grepen representatief zijn voor het te onderzoeken materiaal.

Artikel 3.4 (analyse)

Dit artikel beschrijft de wijze waarop de te onderzoeken deelmonsters moeten worden geanalyseerd. Dit wordt beschreven in ASTM-norm D 3682-13 (zoals gespecificeerd in bijlage D). Van de drie bepalende stoffen aluminium, calcium en silicium moet eerst afzonderlijk per stof worden bepaald wat het gehalte in het deelmonster is, allemaal uitgedrukt in gewichtsprocenten. Het totaalgehalte wordt berekend door de verkregen gewichtsprocenten van de drie stoffen op te tellen. Als het totaalpercentage meer dan 10 is, moet het materiaal als een bouwstof worden aangemerkt.

Artikel 3.5 (rapportage)

Uiteraard moet van een onderzoek naar de aard van materiaal ook een rapport worden opgemaakt waarin wordt beschreven op welke wijze het onderzoek heeft plaatsgevonden en wat daarvan de resultaten waren. Ook moet er een conclusie worden opgenomen of sprake is van een bouwstof of niet. Er moet dus niet alleen een rapport worden opgemaakt als het resultaat van het onderzoek is dat sprake is van een bouwstof.

Paragraaf 3.1.2 Bepaling of een bouwstof vormgegeven is

Artikel 3.6 (criteria voor vormgegeven bouwstoffen)

Artikel 3.6 is een inleidende bepaling voor de verdere toepassing van paragraaf 3.1.2.

Voor het bepalen van emissies uit een bouwstof is van belang of de bouwstof vormgegeven is of niet. Bij een vormgegeven bouwstof gaat het om een bouwstof die alleen aan de oppervlakte uitloopt. De bouwstof mag dan niet na verloop van tijd alsnog uit elkaar vallen, want dan wordt het contactoppervlakte veel groter en dus ook de emissies, want dan loopt ook de binnenkant van de aanvankelijk nog vormvaste bouwstof uit. De vormvastheid van de bouwstof speelt dus vooral een rol bij het bepalen van emissies om die vervolgens te kunnen toetsen aan de voor een bouwstof geldende kwaliteitseis. Dit is geregeld in hoofdstuk 4.

De vormvastheid van een bouwstof hoeft alleen te worden onderzocht in geval van twijfel.

Blijkens de omschrijving van het begrip *vormgegeven bouwstof in artikel 1.1 gaat het om een bouwstof met een volume per kleinste eenheid van ten minste 50 cm³, die onder normale omstandigheden een duurzame vormvastheid heeft.*

De bepalende elementen van deze omschrijving zijn dus 'volume per kleinste eenheid' en 'duurzame vormvastheid'. Deze elementen worden uitgewerkt in artikel 3.7 en artikel 3.8, onderscheidenlijk artikel 3.9.

Artikel 3.7 (bepaling volume kleinste eenheid op basis van afmetingen)

Deze bepaling werkt het element volume van de kleinste eenheid uit, om te kunnen bepalen of sprake is van een vormgegeven bouwstof. Dat is alleen het geval als de eenheden van de bouwstof een zeker volume hebben.

Als alle eenheden ongeveer even groot zijn, is artikel 3.7 van toepassing, anders artikel 3.8.

De kleinste eenheid van een vormgegeven bouwstof heeft de grootste contactoppervlakte en relatieve emissie. Deze eenheid wordt berekend op de gebruikelijke wijze door lengte, breedte en hoogte te vermenigvuldigen. Daarvan moet het volume van de holten en gaten aan het oppervlak worden afgetrokken, want het volume daarvan maakt geen deel uit van de bouwstof. Het gaat bij het bepalen van het volume van een eenheid van een bouwstof dus niet om de berekening van het contactoppervlakte van de eenheid die bepalend is voor de emissie.

Omdat het eerste lid weliswaar een makkelijk toe te passen, maar niet erg nauwkeurige methode is, moet volgens het tweede lid een meer nauwkeurige berekening van het volume plaatsvinden via de onderdompelingsmethode als het niet op grond van het eerste lid meteen al duidelijk is dat het volume van de eenheid ruimschoots groter is dan het minimaal vereiste volume om van een vormgegeven bouwstof te kunnen spreken. Deze methode is beschreven in NEN-EN 13383-2 (gespecificeerd in bijlage D).

Artikel 3.8 (bepaling volume kleinste eenheid op basis van zeefproef)

Deze bepaling geeft de bepalingswijze voor het volume van de kleinste eenheid van een bouwstof, als sprake is van een granulaire bouwstof die uit eenheden van ongelijkmatige grootte bestaat. Dit gebeurt met toepassing van de zeefmethode. Door gebruik van verschillende zeven wordt eerst bepaald wat de verdeling van de korrelgrootte (eenheden) van de bouwstof is. Deze methode is beschreven in NEN-EN 13383-2 (gespecificeerd in bijlage D). Om praktische redenen en uit een oogpunt van kostenbesparing hoeft niet het volledige materiaal te worden onderzocht maar mogen hieruit monsters worden genomen, die elk bestaan uit één greep. Het volume van de kleinste eenheid wordt bepaald door de maat van de zeef waardoor ten minste 95% van de massa van een monster valt. Bij gebruik van een grofmaziger zeef zou de massa volledig door de zeef vallen, zodat dit geen goede methode is om de kleinste eenheid te bepalen. Bij gebruik van een fijnmaziger zeef blijft een groot deel op de zeef liggen. Dat is wel een goede methode om de kleinste eenheid uit het materiaal te halen, maar het gaat om het volume van het grootste deel van de korrels.

Het gaat hier om materialen die (in de toepassing) op de langere termijn alsnog hun vormvastheid verliezen (door inwerking van water), of materialen die in hun toepassing zullen afslijten en daarmee hun vormvastheid verliezen.

In bijlage F is de wijze van uitvoering van de zeefproef nader toegelicht.

Artikel 3.9 (bepaling duurzame vormvastheid)

De duurzame vormvastheid is het andere element om te bepalen of sprake is van een vormgegeven bouwstof. Dit wordt bepaald volgens NEN 7375 (gespecificeerd in bijlage D). Het gaat er om dat een bouwstof in de loop van de tijd zijn vorm blijft behouden en niet uiteenvalt in kleinere eenheden of massa verliest.

Of sprake is van een acceptabel massaverlies wordt bepaald volgens een criterium dat verschillend is al naar gelang de aard van de bouwstof, zoals aangegeven in het tweede lid.

Voor de bouwstoffen die worden gebruikt voor bepaalde toepassingen die zijn omschreven in paragraaf 3 van bijlage F, geldt dat zij in die toepassingen niet als duurzaam vormvast worden aangemerkt en derhalve moeten worden onderzocht op de wijze die voor niet-vormgegeven bouwstoffen is voorgeschreven.

Artikel 3.10 (rapportage)

Uiteraard moet van een onderzoek naar de vormvastheid van een onderzochte bouwstof ook een rapport worden opgemaakt waarin wordt beschreven op welke wijze het onderzoek heeft plaatsgevonden en wat daarvan de resultaten waren. Ook moet er een conclusie worden opgenomen of sprake is van een vormgegeven bouwstof of niet. Er moet dus niet alleen een rapport worden opgemaakt als het resultaat van het onderzoek is dat sprake is van een vormgegeven bouwstof.

Paragraaf 3.3 Grond en baggerspecie

Artikel 3.11 (bepaling of sprake is van grond of baggerspecie)

Doorgaans is het volstrekt duidelijk of materiaal als grond of baggerspecie moet worden aangemerkt of niet. Er kan echter twijfel bestaan of materiaal aan de omschrijving van het begrip grond of baggerspecie voldoet. Het onderscheid tussen grond en baggerspecie wordt volgens de begripsomschrijving van grond en baggerspecie gemaakt door de plaats van vrijkomen van het materiaal, met name of het materiaal al dan niet uit de waterbodem is ontgraven. Of sprake is van grond of baggerspecie wordt allereerst bepaald door toetsing aan de inhoudelijke criteria van de begripsomschrijving. Het materiaal moet om als grond of baggerspecie te kunnen doorgaan qua samenstelling van minerale delen en organische stof en de verhouding en structuur daarvan vergelijkbaar zijn met de natuurlijke bodem. Baggerspecie moet bovendien zijn vrijgekomen uit de waterbodem. Er is geen sprake van grond als het materiaal als baggerspecie moet worden gekwalificeerd. Voor grond geldt de herkomst uit de landbodem niet als voorwaarde. Ook een vervaardigd product kan grond zijn.

Het gaat om natuurlijke bodem in het algemeen, dus niet per se om de bodem zoals deze in Nederland voorkomt. Het zou te ingewikkeld worden om onderscheid te maken tussen alle mogelijk bodemtypen die voorkomen, omdat er alleen al in Nederland zeer veel bodemtypen zijn, en die ook grote verschillen vertonen. Bovendien heeft grond afkomstig uit andere landen veelal een samenstelling van minerale delen en organische stof en een verhouding en structuur daarvan die vergelijkbaar is met de bodems in Nederland. Bij het toepassen van grond en baggerspecie spelen verschillen tussen de toe te passen grond en de ontvangende bodem verder geen rol. Het Besluit activiteiten leefomgeving stelt in paragraaf 4.124 niet de eis dat toe te passen grond of baggerspecie ook in fysische zin vergelijkbaar is met de ontvangende bodem. In de toepassingsregels wordt alleen gekeken naar de concentraties van stoffen of waarden of gehalten van andere relevante parameters of optredende emissies uit stoffen. Kortom, er wordt puur gekeken naar de milieugevolgen van het toepassen van grond of baggerspecie.

In artikel 1 Bbk zijn de volgende begripsomschrijvingen van baggerspecie en grond opgenomen.

- baggerspecie: materiaal dat is vrijgekomen uit de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam en dat bestaat uit minerale delen met een maximale korrelgrootte van 2 millimeter en organische stof in een verhouding en met een structuur zoals deze in de bodem van nature worden aangetroffen, alsmede van nature in de bodem voorkomende schelpen en grind met een korrelgrootte van 2 tot 63 millimeter;

- grond: vast materiaal dat bestaat uit minerale delen met een maximale korrelgrootte van 2 millimeter en organische stof in een verhouding en met een structuur zoals deze in de bodem van nature worden aangetroffen, alsmede van nature in de bodem voorkomende schelpen en grind met een korrelgrootte van 2 tot 63 millimeter, niet zijnde baggerspecie;

Met het oog op het voorgaande moet dus worden gekeken naar de geschiedenis van ontgraving van het materiaal. Daaruit kan volgen dat sprake is van baggerspecie (tweede lid) en hoeft verder niet meer te worden nagegaan of sprake is van grond.

Als niet zonder meer duidelijk is of materiaal dat op grond van de herkomst in elk geval als baggerspecie dan wel als grond kan worden aangemerkt, ook grond of baggerspecie in de zin van het Besluit bodemkwaliteit is, dan kan de fysische samenstelling worden bepaald volgens het vierde tot en met zesde lid.

Uit de begripsomschrijving van grond of baggerspecie blijkt dat het gehalte organisch stof een bepalend element is. Volgens het vierde lid wordt dat bepaald volgens NEN 5754 (gespecificeerd in bijlage D).

Een andere bepalend element is de hoeveelheid minerale delen. Al naar gelang de fijnheid van de minerale delen wordt grond onderscheiden in lutum, silt, zand, schelpen en grind (naar olopende grootte van de delen). Dit wordt bepaald volgens twee andere normdocumenten, NEN 5753 en NEN 5104 (gespecificeerd in bijlage D).

Op grond van de verkregen onderzoeksresultaten wordt aan de hand van de methodiek van NEN 5104 bepaald of sprake is van grond of baggerspecie. In de NEN 5104 is aangegeven welke verschillende verhoudingen van minerale delen en organische stof van nature in de Nederlandse bodem worden aangetroffen. De verhouding van minerale delen en organische stof in hette onderzoeken monster kan daarmee worden vergeleken door het gehalte aan organisch stof, lutum-silt en zand te bepalen

Artikel 3.12 (rapportage)

Uiteraard moet van een onderzoek naar de aard van het onderzochte materiaal ook een rapport worden opgemaakt waarin wordt beschreven op welke wijze het onderzoek heeft plaatsgevonden en wat daarvan de resultaten waren. Ook moet er een conclusie worden opgenomen of sprake is van een baggerspecie of grond of geen van beide.

Hoofdstuk 4 Het afgeven van een milieuverklaring bodemkwaliteit voor partijen bouwstoffen

Paragraaf 4.1 Verklaring op grond van een partijkeuring

Artikel 4.1 (toepassingsgebied)

Voor bouwstoffen kan gebruik worden gemaakt van verschillende typen milieuverklaringen bodemkwaliteit. Naast de verklaring op grond van een partijkeuring zijn ook een erkende kwaliteitsverklaring en fabrikant-eigenverklaring mogelijk.

In artikel 4.1 is het toepassingsgebied van paragraaf 4.1 aangegeven. Deze bepaling is opgenomen om de toegankelijkheid en leesbaarheid van de regeling te vergroten, zodat de lezer meteen weet dat paragraaf 4.1 betrekking heeft op verrichten van een partijkeuring en het afgeven van een verklaring op grond van een partijkeuring en de kaders waarbinnen de partijkeuring verder een rol kan spelen. Zij roept geen juridische verplichtingen in het leven.

Hoofdonderwerp van paragraaf 4.1 is het verrichten van een partijkeuring van individuele partijen van een bouwstof en het afgeven van een verklaring op grond van het verrichte onderzoek met het oog op het verrichten van handelingen met de partij als bedoeld in artikel 33 Bbk (eerste lid). De handelingen waarom het gaat zijn het vervaardigen, invoeren, voor toepassing in Nederland of voor handelsdoeleinden voor de Nederlandse markt voorhanden hebben, vervoeren of aan een ander ter beschikking stellen van bouwstoffen. Deze handelingen mogen niet worden verricht zonder dat voor de partij waarop de handelingen betrekking hebben, een milieuverklaring

bodemkwaliteit is verleend, waaruit blijkt dat de desbetreffende partij bouwstoffen aan de toepasselijke kwaliteitseisen voldoet.

Voor het toepassen is als eis gesteld dat de toepasser beschikt over een milieuverklaring bodemkwaliteit waaruit blijkt dat de toe te passen partij bouwstoffen voldoet aan de kwaliteitseisen waaraan de partij volgens het BAL moet voldoen. De kwaliteitseisen voor het afgeven van een milieuverklaring bodemkwaliteit voor een partij bouwstoffen zijn opgenomen in bijlage A bij deze regeling. Regels met betrekking tot het toepassen zijn opgenomen in paragraaf 4.123 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Een partijkeuring is een onderzoek naar de kwaliteit van de bouwstoffen, waarbij eerst de emissies en concentraties van stoffen van bijlage A worden gemeten en vervolgens worden getoetst aan de toepasselijke kwaliteitseisen die eveneens in bijlage A zijn opgenomen. Daarnaast moeten de emissies, concentraties, gehalten en waarden van eventuele andere relevante stoffen en andere parameters worden gemeten. Hiervoor zijn geen kwaliteitseisen gesteld. De relevantie wordt bepaald door de eisen die aan de toepasbaarheid van de bouwstoffen voortvloeien uit de zorgplicht die is opgenomen in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

De partijkeuring moet voor elke partij afzonderlijk verricht.

Partijkeuringen worden niet alleen verricht ten behoeve van het afgeven van een verklaring op grond van een partijkeuring voor elke partij afzonderlijk, maar ook in het kader van een toelatingsonderzoek op grond waarvan de producent van een bouwstof een certificaat voor het vervaardigen daarvan kan krijgen, welk certificaat een vereiste is voor het verkrijgen van een dienovereenkomstige erkenning die hem het recht geeft om voor de door hem vervaardigde partijen van de bouwstof een erkende kwaliteitsverklaring af te geven. Ook voor het verkrijgen van het recht om een fabrikant eigen verklaring af te geven moet een toelatingsonderzoek worden verricht welke is gebaseerd op partijkeuringen van de bouwstof waarvoor de fabrikant eigenverklaring wordt opgegeven. Het afgeven van de erkende kwaliteitsverklaring, onderscheidenlijk fabrikant-eigenverklaring, is geregeld in paragraaf 4.2, onderscheidenlijk 4.3.

De partijkeuringen in het kader van het toelatingsonderzoek moeten worden verricht overeenkomstig paragraaf 4.1. Dit zijn dus normale partijkeuringen, die echter niet direct als grondslag dienen voor het afgeven van een milieuverklaring bodemkwaliteit, in het bijzonder een verklaring op grond van een partijkeuring.

Voorts vervullen partijkeuringen nog een rol in het kader van de verificatiekeuringen ten behoeve van het afgeven van een erkende kwaliteitsverklaring. Dit zijn ook normale partijkeuringen overeenkomstig paragraaf 4.1, met dien verstande dat er een beperkt aantal afwijkingen gelden teneinde nodeloos onderzoek te voorkomen.

Artikel 4.2 (omschrijving partijkeuring)

De partijkeuring heeft tot doel om te onderzoeken of een partij van een bouwstof voldoet aan de kwaliteitseisen die in bijlage A bij de regeling zijn opgenomen voor de in die bijlage vermelde verontreinigende stoffen. Alleen wanneer dat het geval is, kan voor de partij bouwstoffen een verklaring op grond van een partijkeuring worden afgegeven.

Een partij bouwstoffen moet voor alle in bijlage A opgenomen stoffen zijn onderzocht en voor elke stof aan de toepasselijke kwaliteitseis voldoen. De kwaliteitseisen van bijlage A kunnen betrekking hebben op emissies of concentraties van stoffen. Emissie-eisen gelden met name voor zware metalen en anorganische stoffen. Zij zijn opgenomen in tabel 1 van bijlage A. Concentratie-eisen gelden met name voor organische stoffen. Zij zijn opgenomen in tabel 2 van bijlage A.

Daarnaast moet in de partijkeuring worden onderzocht of er in de bouwstof andere verontreinigende stoffen of andere relevante parameters voorkomen. Deze moeten in de milieuverklaring bodemkwaliteit worden vermeld, omdat zij de bouwstoffen ongeschikt kunnen maken voor toepassing. Of dit eventueel het geval is volgt uit de zorgplicht die is opgenomen in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving en de bepalingen van paragraaf 4.123 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Een voorbeeld van een relevante parameter is een afwijkende pH. Zo zijn er wel eens staalslakken met een afwijkende pH toegepast in oppervlaktewater. De

uitspoeling van vrije kalk uit de bouwstof leidde tot verhoging van de pH van het oppervlaktewater met een grote vissterfte tot gevolg.

De mogelijke ongeschiktheid moet in de concrete omstandigheden van de toepassing worden beoordeeld door de toepasser, op grond van de informatie over de emissies, concentraties, gehalten of waarden die in de milieuverklaring over de bouwstof zijn verstrekt. Zo kunnen bepaalde bouwstoffen wel op de landbodem maar niet in oppervlaktewater worden toegepast. Het laboratorium dat de meetresultaten analyseert, of degene die de milieuverklaring bodemkwaliteit afgeeft, hoeft dus geen uitspraak te doen over mogelijke ongeschiktheid voor toepassing, omdat hiervoor in bijlage A geen kwaliteitseisen zijn gesteld en de mogelijke ongeschiktheid alleen in combinatie met de voorgenomen toepassing kan worden beoordeeld door de toepasser.

Artikel 4.3 (omvang van de partij)

Een partij waarvoor een partijkeuring wordt verricht mag niet groter zijn dan 10.000 ton. Dit betekent dat voor een grotere partij geen verklaring op grond van een partijkeuring kan worden afgegeven, omdat een dergelijke verklaring niet op een partijkeuring van een partij van een dergelijke omvang kan worden gebaseerd.

Een bepaling als artikel 4.3 was nog niet in de Regeling bodemkwaliteit opgenomen. Zij is nu wel opgenomen omdat bij keuring van een partij die groter is dan 10.000 ton, op grond van het voorgeschreven aantal van 12 grepen geen betrouwbare uitspraak over de kwaliteit van de partij kan worden gedaan. Dit is onwenselijk omdat de toepasser van de partij er volgens het Besluit activiteiten leefomgeving voor verantwoordelijk is dat een door hem toegepaste partij aan alle kwaliteitseisen voldoet. Hij moet dus op de milieuverklaring bodemkwaliteit kunnen vertrouwen zodat hij geen partij bouwstoffen toepast die niet aan de kwaliteitseisen voldoen. De milieuverklaring bodemkwaliteit dient hiervoor als belangrijkste bewijsmiddel en is daarom verplicht gesteld, maar ontslaat de toepasser niet van de verplichting de toegepaste bouwstoffen weer te verwijderen als zij niet aan de toepasselijke kwaliteitseisen blijken te voldoen, zelfs niet als hij een milieuverklaring bodemkwaliteit kan overleggen waaruit zou blijken dat dit wel het geval is. De eventuele onjuistheid of onvolledigheid van een milieuverklaring bodemkwaliteit laat dus onverlet dat de toegepaste partij aan de kwaliteitseisen moet voldoen. Volgens het Besluit activiteiten leefomgeving kan een milieuverklaring bodemkwaliteit dus niet als vrijwaring dienen wanneer een toegepaste partij bouwstoffen anders dan de verklaring doet vermoeden, toch niet aan de kwaliteitseisen blijken te voldoen. Uit een oogpunt van milieubescherming is immers alleen relevant dat een toegepaste partij daadwerkelijk aan de kwaliteitseisen voldoet. Dit is bevestigd in een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.⁷ Uiteraard moeten worden voorkomen dat zich zodanige situaties voordoen. De schade die van tekortkomingen in de milieuverklaring bodemkwaliteit het gevolg is, moet de toepasser zien te verhalen op de producent van de bouwstoffen die de verklaring heeft afgegeven.

De lasten van de nieuwe bepaling zijn (zeer) beperkt, omdat bij bouwstoffen weinig met verklaringen op grond van een individuele partijkeuring wordt gewerkt en het ongebruikelijk is om partijkeuringen te verrichten voor partijen van meer dan 10.000 ton, vanwege de onbetrouwbaarheid van de daarmee verkregen resultaten. Er zal daarom geen betekenisvolle toename van de lasten plaatsvinden. Mocht desondanks in de praktijk een beperkte toename van de lasten plaatsvinden, dan is deze gerechtvaardigd omdat de onderzoeksresultaten alleen dan betrouwbaar genoeg zijn om de toepassing van de partij te kunnen toestaan. In dit verband kan er nog op worden gewezen dat in de toelichting bij de Regeling bodemkwaliteit eerder al werd opgemerkt dat het bij de keuring van een zeer grote partij nodig kan zijn om meer grepen te verrichten dan het voorgeschreven minimumaantal grepen om een representatieve uitspraak over de kwaliteit van een partij van een bouwstof te kunnen doen. Ook daarom mag worden aangenomen dat er in de praktijk niet van een lastenstijging sprake is.

In de praktijk worden de meeste bouwstoffen vervaardigd in een productieproces waarbij een constante kwaliteit van de partijen is verzekerd en de kans op een afwijkende kwaliteit die niet aan de kwaliteitseisen voldoet, is geminimaliseerd. Wanneer dit in een toelatingsonderzoek is aangetoond, kan een certificaat en op basis daarvan een erkenning worden verkregen voor het

⁷ ABRvS 29 april 2020, nr. 201900727/1/A1 (ECLI:NL:RVS:2020:1167).

vervaardigen van bouwstoffen die zonder individuele partijkeuring met een erkende kwaliteitsverklaring door de producent op de markt mogen worden gebracht. Een alternatief is om te werken met een fabrikant eigen verklaring waarbij eveneens het vereiste om iedere partij te keuren ontbreekt vanwege de constante en geborgde kwaliteit van de bouwstof.

Als er individuele partijkeuringen ten behoeve van een verklaring op grond van een partijkeuring nodig zijn gaat het om in de regel om secundaire bouwstoffen die bij sloop van hun eerdere toepassing vrijkomen en is er in de regel geen sprake is van een productieproces waarbij constante kwaliteit is gewaarborgd. De voorkeur van producenten die met vaste grondstoffen volgens een vast productieproces bouwstoffen vervaardigen, gaat uit naar een erkende kwaliteitsverklaring of een fabrikant-eigenverklaring, omdat hiermee uiteraard minder onderzoekslasten en administratieve lasten zijn gemoeid dan met individuele partijkeuringen. Dit is in de praktijk dan ook de gebruikelijke werkwijze. Als de vervaardigde bouwstoffen niet homogeen van kwaliteit zijn, is het van belang dat een individuele partijkeuring wordt verricht om betrouwbare resultaten te verkrijgen.

Artikel 4.4 (monsterneming en voorbehandeling)

Om een betrouwbare uitspraak te kunnen doen over de kwaliteit van een partij bouwstoffen moet daaruit een representatief monster worden genomen. Hiervoor is vereist dat aselect ten minste 12 grepen uit de partij worden genomen. Deze moeten afwisselend worden verdeeld over twee mengmonsters van een gelijk aantal grepen, zodat twee mengmonsters van ieder ten minste 6 grepen worden verkregen. Voor een nadere toelichting op de reden van deze regeling wordt verwezen naar de toelichting op artikel 4.8.

De monsternemer of opdrachtgever kunnen besluiten om meer grepen te nemen als de situatie hierom vraagt, bijvoorbeeld als bekend is dat sprake is van een relatief hoge heterogeniteit van de partij of als de afnemer dit verlangt. Meer grepen kunnen in dergelijke gevallen helpen om een representatieve uitspraak over de kwaliteit van de partij te doen en grotere zekerheid te verkrijgen dat de partij aan de toepasselijke kwaliteitseisen voldoet en mag worden toegepast.

Er is bij de keuring van partijen bouwstoffen in vergelijking met partijen grond en baggerspecie sprake van een beperkt aantal grepen. De reden is dat bouwstoffen in het algemeen speciaal worden vervaardigd en dat daarbij met constante productieprocessen en dezelfde grondstoffen wordt gewerkt. Dit leidt tot een relatief stabiele kwaliteit van de bouwstoffen. Bouwstoffen zijn hierdoor in het algemeen homogeen van kwaliteit, zoals ook blijkt uit het veelvuldig gebruik van de erkende kwaliteitsverklaring of fabrikant-eigenverklaring.

De voorbehandeling (tweede lid) vindt plaats in het laboratorium en heeft tot doel dat het te analyseren materiaal zoveel mogelijk wordt gehomogeniseerd. Dit is van belang omdat bij de bepaling van de emissies en concentraties van stoffen in het materiaal niet het volledige materiaal hoeft te worden geanalyseerd (zie de artikelen 4.5 en 4.7).

Artikel 4.5 (bepaling emissies)

Voor het onderzoek kunnen verschillende onderzoeksmethoden worden toegepast, waarvoor verschillende normdocumenten zijn voorgeschreven, namelijk een beschikbaarheidsproef en een kolomproef (geregeld in het eerste lid) en, onder omstandigheden, ook een diffusieproef (geregeld in het tweede lid). De opdrachtgever kan de onderzoeksmethode kiezen die voor hem het meest praktisch en voordelig is. Bij de keuze zijn de aard van de te onderzoeken bouwstof, de snelheid en de kosten van het onderzoek en de kans dat in het onderzoek een overschrijding van de voor de bouwstof geldende kwaliteitseisen wordt geconstateerd, de bepalende factoren. Alle onderzoeksmethoden leveren voldoende betrouwbare resultaten op om aan te tonen dat bouwstoffen aan de toepasselijke kwaliteitseisen voldoen.

Bij een diffusieproef wordt alleen gekeken naar de uitloging van stoffen die aan het contactoppervlak van de bouwstof plaatsvindt. Deze onderzoeksmethode mag alleen bij duurzaam vormgegeven bouwstoffen worden gebruikt. Bij toepassing van een duurzaam vormgegeven bouwstof vindt in het algemeen geen emissie vanuit het binnenste van de bouwstof plaats. Bij een diffusieproef worden hierdoor relatief beperkte emissies gemeten, die echter wel een betrouwbaar

beeld van de werkelijkheid geven. Zo mogelijk wordt in de praktijk daarom vaak voor deze onderzoeksmethode gekozen.

Een nadeel van de diffusieproef is dat hiermee 64 dagen (lees: wachttijd) zijn gemoeid (derde lid). Dit is in vergelijking met de beschikbaarheidsproef een lange periode, wat reden kan zijn om niet voor een diffusieproef te kiezen. De beschikbaarheidsproef kan namelijk in één dag worden gedaan. Het nadeel daarvan is echter dat zij sneller een overschrijding van de geldende kwaliteitseisen oplevert. Als met een beschikbaarheidsproef naar verwachting kan worden aangetoond dat de bouwstof aan de kwaliteitseisen voldoet, is dat reden om vanwege de snelheid en geringe kosten voor deze onderzoeksmethode te kiezen. Deze methode wordt vooral gebruikt voor bouwstoffen die ruimschoots aan alle kwaliteitseisen voldoen. Als de beschikbaarheidsproef blijkt geeft van een overschrijding van de kwaliteitseisen, wil dat niet automatisch zeggen dat de bouwstof niet aan de kwaliteitseisen voldoet. Er kan dan reden zijn om alsnog een kolomproef uit te voeren. Een kolomproef geeft nauwkeuriger resultaten die veelal lager uitvallen, zodat daarmee in voorkomende gevallen alsnog kan worden aangetoond dat de bouwstof toch aan de kwaliteitseisen voldoet. Met een kolomproef is eveneens een relatief lange wachttijd, 30 dagen, gemoeid en de kosten zijn hoger dan van een beschikbaarheidsproef. Voor de uitvoering van een kolomproef mag de opdrachtgever kiezen tussen NEN 7373 of NEN 7383. De uitkomst van beide proeven is exact gelijk, maar de ene proef geeft meer inzicht in de wijze van verloop van de uitloging in de tijd, terwijl de andere goedkoper is. In de praktijk wordt daarom meestal voor de goedkoopste optie gekozen.

Een kolomproef is voorgeschreven voor korrelvormige materialen, die volgens de begripsomschrijving in artikel 1 van de regeling als niet-vormgegeven bouwstoffen moeten worden aangemerkt, of een vormgegeven bouwstof die is gefragmenteerd. Dergelijke bouwstoffen hebben een groter contactoppervlak, waardoor hogere emissies optreden. Er mag dan ook geen diffusieproef worden toegepast, omdat hierbij een onderschatting van de optredende emissies optreedt.

De eenheid waarin emissies worden uitgedrukt, verschilt al naar gelang de onderzoeksmethode die wordt toegepast. De diffusieproef levert een resultaat op dat wordt uitgedrukt in mg/m^2 , terwijl de resultaten van een beschikbaarheidsproef en kolomproef worden uitgedrukt in mg/kg droge stof.

Blijkens de formulering van het tweede lid mag de diffusieproef voor alle stoffen worden uitgevoerd als voor één stof een diffusiegecontroleerd traject kan worden vastgesteld. De emissies van de stoffen die uit de bouwstof optreden, moeten worden onderzocht volgens NEN 7375 (derde lid). De berekening van de optredende emissies moet eveneens volgens NEN 7375 worden uitgevoerd (vierde lid).

Tot slot is het vijfde lid een bijzondere regeling getroffen om de emissies van stoffen uit zeer open asfaltbeton (ZOAB), zeer open cementbeton of open colloïdaal beton te onderzoeken. Deze moeten altijd met een kolomproef volgens NEN 7373 of NEN 7383 worden bepaald. De reden daarvan is dat deze vormgegeven bouwstoffen door hun open structuur een relatief grote en moeilijk te bepalen contactoppervlakte hebben. Hierdoor is de diffusieproef voor de vaststelling van de uit de bouwstof optredende emissies een minder betrouwbare onderzoeksmethode. De beschikbaarheidsproef geeft voor deze bouwstoffen vaak een overschrijding te zien en is hierdoor eveneens een minder geschikte onderzoeksprocedure.

Artikel 4.6 (bepaling emissies uit slecht doorlatende bouwstoffen)

Bij het uitvoeren van een kolomproef ter bepaling van de uit een bouwstof optredende emissies van een stof wordt gebruik gemaakt van geconditioneerd water, waarmee de uitloging in de normale buitenlucht over een lange periode wordt nagebootst. Als een bouwstof echter nauwelijks vloeistof doorlatend is kan de kolomproef niet goed worden uitgevoerd, omdat de doorstroming van de vloeistof door de kolom dan te langzaam gaat. In het algemeen zullen de emissies van stoffen uit niet doorlatende bouwstoffen gering zijn. De bouwstof wordt namelijk maar matig doorspoeld met neerslag die op de bouwstof valt. Daardoor vindt minder snel uitloging plaats. In een dergelijk geval is het de bedoeling dat de emissies van de te onderzoeken stoffen worden berekend met toepassing van bijlage K. Hierbij vindt een omrekening plaats alsof de vloeistof op normale wijze door de bouwstof zou zijn gelopen.

Artikel 4.7 (bepaling samenstelling)

De concentraties, gehalten of waarden van te onderzoeken stoffen en andere relevante parameters moeten worden bepaald met toepassing van het normdocument AP 04 of, als daarin geen methode is beschreven, de best beschikbare technieken. De werkzaamheden die in dit normdocument zijn beschreven mogen alleen worden verricht door geaccrediteerde en erkende laboratoria.

Artikel 4.8 (toetsing)

Nadat de monsterneming heeft plaatsgevonden en de emissie, concentraties, gehalten of waarden van de relevante stoffen en andere parameters in een partij van een bouwstof zijn bepaald, moeten deze onderzoeksresultaten worden getoetst aan de toepasselijke kwaliteitseisen. Deze zijn alleen vastgesteld voor stoffen die in bijlage A zijn vermeld, en zijn voor die stoffen eveneens in bijlage A opgenomen (eerste lid). Tabel 1 van die bijlage bevat kwaliteitseisen voor emissies, die betrekking hebben op zware metalen en anorganische stoffen. Tabel 2 bevat kwaliteitseisen voor concentraties van organische stoffen en asbest.

Voor andere stoffen dan in bijlage A vermeld, en voor andere parameters geldt dat alleen de emissies, concentraties, gehalten of waarden in de milieuverklaring bodemkwaliteit hoeven te worden gemeld. Omdat hiervoor geen kwaliteitseisen zijn gesteld, kunnen de onderzoeksresultaat daaraan ook niet worden getoetst. De toepasser van de partij bouwstoffen moet bepalen in hoeverre de aanwezigheid van de stof of andere parameter zich in het licht van de zorgplicht die hij daarbij in acht moet nemen, tegen toepassing van de partij verzet.

In het tweede lid is bepaald dat in enkele specifieke situaties die zich kunnen voordoen en die zijn omschreven in onderdeel I van bijlage G, de daarin beschreven methodiek moet worden toegepast. Het gaat dan bijvoorbeeld om de situatie dat een stof door het laboratorium is gerapporteerd als kleiner dan de rapportagegrens. In dat geval moet voor die stof de concentratie worden berekend op basis van de bepalingen in onderdeel I van bijlage G.

In het derde lid is aangegeven dat vormgegeven bouwstoffen die met een beschikbaarheidsproef of een kolomproef zijn onderzocht, moeten worden getoetst aan de kwaliteitseisen die voor niet-vormgegeven bouwstoffen gelden. Deze zijn weergegeven in mg/kg droge stof. Als voor vormgegeven bouwstoffen een diffusieproef heeft plaatsgevonden moeten de kwaliteitseisen voor vormgegeven bouwstoffen worden gehanteerd. Deze kwaliteitseisen hebben betrekking op emissies door uitloging van stoffen uit het contactoppervlak van de bouwstof en zijn daarom weergegeven in mg/m². Als alleen uitloging van stoffen uit het contactoppervlak van de bouwstof plaatsvindt, treden lagere emissies op. Daarom kan een kwaliteitseis voor een vormgegeven bouwstof hoger zijn dan een kwaliteitseis voor een niet-vormgegeven (of gefragmenteerde vormgegeven) bouwstof en toch hetzelfde beschermingsniveau bieden. Bij een niet-vormgegeven bouwstof vindt uitloging van stoffen plaats uit het volledige volume van de bouwstof en moeten daarom strengere kwaliteitseisen worden gesteld om hetzelfde beschermingsniveau te waarborgen.

In het vierde lid is aangegeven dat om te bepalen of een bouwstof voor een stof aan een kwaliteitseis voldoet, moet worden uitgegaan van de gemiddelde emissie of concentratie van de stof, bepaald over het totaal van de onderzochte mengmonsters. Dit zijn doorgaans twee mengmonsters van ieder 6 grepen (zie artikel 4.4). Er moet voor elke onderzochte stof van bijlage A afzonderlijk aan de eveneens in die bijlage voor de stof opgenomen kwaliteitseis worden getoetst. Alleen als het gemiddelde van de beide mengmonsters voor elke stof van bijlage A aan de toepasselijke kwaliteitseis voldoet, mag voor de bouwstof een verklaring op grond van een partijkeuring worden afgegeven. Als voor een of meer stoffen van bijlage A het gemiddelde van de beide mengmonsters boven de toepasselijke kwaliteitseis ligt, mag voor de bouwstof geen verklaring op grond van een partijkeuring worden afgegeven.

Over de achtergrond van deze methodiek kan het volgende worden opgemerkt. De reden dat 2 mengmonsters van 6 grepen moeten worden samengesteld en niet alle 12 grepen tot één mengmonster mogen worden samengevoegd, is dat fouten in de berekening van de emissie of concentratie van een stof eerder worden opgemerkt als er twee mengmonsters zijn waarvan de uitkomsten met elkaar kunnen worden vergeleken. Bij opvallende verschillen, d.w.z. als de

uitkomsten voor de beide mengmonsters meer dan 2,5 keer uiteenlopen, moet worden gecontroleerd of er een fout is gemaakt, omdat bouwstoffen doorgaans een vrij homogene samenstelling hebben. Als blijkt dat er geen fouten zijn gemaakt, kan overeenkomstig het vierde lid worden uitgegaan van het gemiddelde van de uitkomsten van de beide mengmonsters (vijfde lid). Als er bij de monsterneming wel fouten blijken te zijn gemaakt, moeten er opnieuw monsters worden genomen en opnieuw door het laboratorium worden geanalyseerd. Het onderzoek moet dan dus worden overgedaan. Als de fouten in het laboratorium fouten bij de analyse van de monsters blijken te zijn, kunnen echter dezelfde monsters opnieuw worden geanalyseerd en hoeft het onderzoek dus maar gedeeltelijk te worden overgedaan. Als er geen sprake is geweest van fouten, maar de opdrachtgever aanleiding ziet om opnieuw monsters te nemen of de al genomen monsters opnieuw te laten analyseren, moeten ook de eerder verkregen onderzoeksresultaten worden meegenomen en met de nieuw verkregen resultaten worden gemiddeld. Er is dan immers sprake van gelijkwaardige resultaten. Bij de toepassing van het vierde lid mogen geen resultaten buiten beschouwing worden gelaten. Er mag dus niet alleen worden uitgegaan van het gunstigste resultaat dat is verkregen.

Er is uit kosten oogpunt volstaan met 2 mengmonsters, zodat de 12 grepen niet afzonderlijk hoeven te worden geanalyseerd. Doordat 12 grepen moeten worden genomen, kan voldoende rekening worden gehouden met eventuele variaties van kwaliteit binnen de partij bouwstoffen.

Artikel 4.9 (rapportage partijkeuring)

Het is belangrijk dat de wijze waarop de partijkeuring is verricht en de resultaten die dit onderzoek heeft opgeleverd, verifieerbaar zijn. Daarom moeten zij worden vastgelegd in een rapport (eerste lid), zodat achteraf kan worden gecontroleerd op welke informatie de milieuverklaring bodemkwaliteit die is afgegeven, was gebaseerd.

In het tweede lid worden de minimale inhoudsvereisten voor het rapport opgesomd.

Dit zijn allereerst gegevens die het mogelijk maken om de specifieke partij bouwstoffen waarop het onderzoek betrekking had en waarvoor de verklaring wordt afgegeven, te identificeren. Met behulp van deze gegevens moet kunnen worden gecontroleerd dat de verklaring daadwerkelijk betrekking heeft op de partij waar ze bij wordt gepresenteerd (tweede lid, onderdelen a, b en c). Uit de toelichting bij voorgaande bepalingen bleek al dat het onderscheid tussen vormgegeven en niet-vormgegeven bouwstoffen in het bijzonder van belang is voor de wijze waarop het onderzoek moet worden verricht en de kwaliteitseisen waaraan moet worden getoetst, reden om voor te schrijven dat van het karakter van de bouwstof uitdrukkelijk melding moet worden gemaakt (tweede lid, onderdeel b).

Daarnaast moeten in het rapport gegevens worden opgenomen die inzichtelijk maken op welke wijze het onderzoek is verricht en de analyse van de onderzoeksresultaten heeft plaatsgevonden (tweede lid, onderdelen d tot met i).

De analyseresultaten hebben de vorm van emissiewaarden en concentratiewaarden van de stoffen die zijn onderzocht en moeten worden getoetst aan de kwaliteitseisen die daarvoor in tabel 1 (voor vormgegeven bouwstoffen) en tabel 2 (voor niet-vormgegeven bouwstoffen) van bijlage A zijn opgenomen (onderdeel k). Van andere stoffen dan vermeld in bijlage A, en andere relevante parameters die zijn onderzocht, moet alleen melding worden gemaakt (onderdeel l). Deze informatie stelt de toepasser in staat om te bepalen of de partij mogelijk ongeschikt is voor toepassing overeenkomstig het Besluit activiteiten leefomgeving.

Wanneer een partijkeuring heeft plaatsgevonden, moet daarvan altijd een rapport worden opgemaakt, niet alleen in geval voor de partij overeenkomstig artikel 4.10 een verklaring op grond van een partijkeuring kan worden afgegeven wanneer uit de partijkeuring is gebleken dat de partij voor toepassing geschikt is. Op deze manier wordt voorkomen dat partijkeuringen die niet tot afgifte van een verklaring op grond van een partijkeuring kunnen leiden, aan het zicht worden onttrokken en er over de desbetreffende partij geen informatie beschikbaar is. De partij is dan een afvalstof die moet worden afgegeven aan een persoon die bevoegd is om afvalstoffen in ontvangst te nemen, omdat toepassing als bouwstof niet mogelijk is.

Artikel 4.10 (voorwaarden voor het afgeven van een verklaring op grond van een partijkeuring)

Een verklaring op grond van een partijkeuring kan alleen worden afgegeven als de partij van een bouwstof door middel van een partijkeuring is onderzocht en daarvoor overeenkomstig artikel 4.9 een rapport is opgesteld (eerste lid, onderdeel a). Het is van belang dat de verklaring voldoende gegevens bevat om de partij waarop zij betrekking heeft, te kunnen identificeren als partij die de partijkeuring heeft ondergaan op grond waarvan het rapport is opgesteld en is geconcludeerd dat de partij aan alle kwaliteitseisen van bijlage A voldoet (eerste lid, onderdelen b en c). Voor de partij is in geval van een individuele partijkeuring geen afleverbon nodig omdat de verklaring op grond van een milieuverklaring al de informatie bevat die het mogelijk maakt om de partij te identificeren.

Het tweede lid houdt in dat geen verklaring op grond van een partijkeuring mag worden afgegeven voor een partij die door samenvoeging is ontstaan. Samenvoeging is alleen toegestaan als voor elke samengevoegde partij een milieuverklaring bodemkwaliteit beschikbaar is. Dat is normaal gesproken het geval, omdat een partij niet zonder milieuverklaring op de markt mag worden gebracht. Voor het samenvoegen van partijen is daarom geen milieuverklaring bodemkwaliteit meer nodig. Wel moet er volgens artikel 4.12, tweede lid, voor de samengevoegde partij een afleverbon zijn, waarin de geschiedenis van de partij is vastgelegd, met inbegrip van de samenvoeging. Als bij een van de partijen onverhoopt een milieuverklaring bodemkwaliteit ontbreekt, heeft de houder van de partij een probleem. Hij zal de partij dan niet aan een ander kunnen leveren maar moeten inleveren bij een persoon die een vergunning heeft voor het in ontvangst nemen van afvalstoffen. Het ontbreken van een milieuverklaring bodemkwaliteit bij een partij, mag niet worden 'gerepareerd' door alsnog een partijkeuring te laten verrichten voor een samengevoegde partij waarin die partij is opgegaan.

Artikel 4.11 (inhoud verklaring op grond van een partijkeuring)

Artikel 4.11 regelt welke informatie in een verklaring op grond van een partijkeuring moet worden opgenomen. Met behulp van deze informatie moet onder meer de partij kunnen worden geïdentificeerd als de partij die in de partijkeuring is onderzocht. Ook moet een verwijzing naar het rapport (artikel 4.9) worden opgenomen (eerste lid, onderdeel b), zodat kan worden gecontroleerd of de partijkeuring op de juiste wijze is verricht. Een verklaring op grond van een partijkeuring mag alleen worden afgegeven als naar aanleiding van de partijkeuring mocht worden geconcludeerd dat de partij van de bouwstof voor alle stoffen van bijlage A aan de daarvoor in die bijlage opgenomen kwaliteitseisen voldoet (eerste lid, onderdeel c, 3°) en van de eventuele aanwezigheid van voor de toepassing relevante andere verontreinigende stoffen of andere parameters melding is gemaakt (eerste lid, onderdeel c, 4°). Het is niet nodig om voor elke stof van bijlage A ook de emissiewaarde of concentratiewaarde in de verklaring te vermelden, omdat de toepasser alleen hoeft te weten dat de partij van de bouwstof aan alle kwaliteitseisen die in bijlage A zijn opgenomen, voldoet. In dat geval mag hij de partij namelijk onder alle omstandigheden toepassen, tenzij de aanwezigheid van een andere stof dan in bijlage A vermeld, of een andere parameter daaraan volgens de zorgplicht in de weg staat.

De verklaring moet van een uniek nummer zijn voorzien, omdat er voor elke partij slechts één milieuverklaring mag zijn afgegeven en een milieuverklaring omgekeerd ook maar op één partij betrekking kan hebben. Dit helpt om de partij te identificeren als de partij waarop de verklaring betrekking heeft.

Tot slot moet de verklaring worden ondertekend door de natuurlijke persoon die de verklaring heeft afgegeven of een natuurlijke persoon die door degene die de verklaring heeft afgegeven, daartoe is geautoriseerd (eerste lid, onderdeel e). De informatie in de verklaring moet juist en volledig zijn, omdat de afnemer daarop afgaat wanneer hij de partij wil toepassen. Als de informatie in de verklaring onjuist of onvolledig is of de verklaring niet volgens de toepasselijke regels is afgegeven, kan hij geen gebruik maken van de verklaring als bewijsmiddel dat de partij aan de toepasselijke kwaliteitseisen voldoet. Een partij van een bouwstof die van een verklaring is voorzien, krijgt financiële waarde doordat zij daarmee op de markt kan worden gebracht en verkocht.

Het is van belang dat degene die de partij op de markt brengt, zich daarbij realiseert dat de milieuverklaring van doorslaggevende betekenis is voor de toepassingsmogelijkheden en de afnemer daarvoor alleen wil betalen omdat hij ervan uitgaat dat hij bij toepassing kan afgaan op de milieuverklaring. Zonder daarbij gevoegde milieuverklaring zou de partij niet kunnen worden

verkocht omdat zij dan in Nederland niet kan worden toegepast. Ook als de partij bouwstoffen naar het buitenland wordt uitgevoerd, moet hiervoor een milieuverklaring bodemkwaliteit voor zijn afgegeven om te voorkomen dat de partij alsnog zonder milieuverklaring in Nederland wordt toegepast.

De reden dat degene die de verklaring afgeeft, deze persoonlijk moet ondertekenen is dat hij zich moet realiseren dat de milieuverklaring bodemkwaliteit een sleutelfunctie vervult om de partij op de markt te mogen brengen en dat hij er volgens artikel 1.2, tweede lid, persoonlijk voor moet instaan dat de informatie in de verklaring, voor zover dat redelijkerwijs van hem kan worden gevergd, juist, volledig en actueel is. In voorkomende gevallen, wanneer duidelijk met de informatie in de verklaring is geknoeid, kan degene die de verklaring heeft ondertekend of die daartoe opdracht heeft gegeven, ook strafrechtelijk worden vervolgd wegens valsheid in geschrifte.

Het tweede en derde lid zijn ontleend aan noten die waren opgenomen in bijlage A bij de Regeling bodemkwaliteit. In de milieuverklaring bodemkwaliteit kan melding worden gemaakt van de geschiktheid voor bepaalde specifieke toepassingen, waarbij minder strenge kwaliteitseisen kunnen worden gehanteerd. In een dergelijk geval is het van belang dat in de verklaring duidelijk wordt aangegeven dat de bouwstof alleen voor die toepassingen geschikt is en ongeschikt voor andere toepassingen. Vanwege het bijzondere belang van deze vermelding is dit niet meer in een noot in een bijlage aangegeven, maar in de tekst van de regeling zelf zodat zij beter opvalt.

Het gaat allereerst om toepassingen in grote oppervlaktewateren, waar voldoende verdunning optreedt. Het gaat voorts om toepassingen in zoute of brakke wateren, waar toepassing van partijen die van bepaalde stoffen, met name chloride en het metaal vanadium, hogere concentraties bevatten dan normaal zijn toegestaan, uit milieuoogpunt geen aanleiding tot bezwaren geeft.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij bijlage A, waarin onder meer wordt toegelicht wat onder 'grote oppervlaktewateren' wordt verstaan.

Artikel 4.12 (afleverbon)

In beginsel moet elke partij van een bouwstof die op de markt wordt gebracht (door de producent aan een afnemer wordt geleverd), vergezeld gaan van een afleverbon waarmee die partij individueel kan worden geïdentificeerd als de partij waarop de begeleidende milieuverklaring bodemkwaliteit betrekking heeft. Dit is echter niet nodig als voor een partij een verklaring op grond van een partijkeuring is afgegeven. Een dergelijke verklaring is namelijk eveneens een document dat op elke individuele partij betrekking heeft en bevat alle informatie die ook in de afleverbon moet worden opgenomen om de partij waarop de milieuverklaring bodemkwaliteit betrekking heeft te kunnen identificeren.

Alleen als een partij door samenvoeging is ontstaan is wel een afleverbon vereist (eerste lid). Volgens artikel 4.10, tweede lid, kan voor een samengevoegde partij namelijk geen verklaring op grond van een partijkeuring worden verstrekt. Er is in dit geval daarom wel een afleverbon nodig die de nodige informatie bevat om de partij te kunnen identificeren en de geschiedenis van de partij, in het bijzonder de samenvoeging, te documenteren.

In het tweede lid is aangegeven welke informatie de afleverbon moet bevatten. Dit zijn voor de hand liggende zaken, die onder meer van belang is om de samengevoegde partij te kunnen identificeren (tweede lid, onderdeel h), alsmede de partijen die zijn samengevoegd (tweede lid, onderdeel i) eveneens te kunnen identificeren. Deze informatie omvat voorts de namen en adressen van degene die de afleverbon heeft afgegeven, van de producent van elke partij, van degene die de partijen heeft samengevoegd en van de leverancier en de eerste afnemer van de samengevoegde partij (tweede lid, onderdelen b-f).

Tot slot moet de afleverbon worden ondertekend door de natuurlijke persoon die de afleverbon heeft afgegeven of een natuurlijke persoon die door degene die de afleverbon heeft afgegeven, daartoe is geautoriseerd (tweede lid, onderdeel k). De afleverbon vervult een belangrijke functie omdat de partij hiermee kan worden geïdentificeerd als de partij waarop de milieuverklaring bodemkwaliteit die bij de partij wordt verstrekt, betrekking heeft. Daarom moet in de afleverbon voor elke partij die is samengevoegd, van elk van de samengevoegde partijen het unieke nummer van de milieuverklaring bodemkwaliteit worden vermeld (tweede lid, onderdeel g). De afleverbon is

dus de verbindende schakel tussen de partij en de begeleidende milieuverklaringen bodemkwaliteit die voor de samengevoegde partijen zijn afgegeven. Op het belang van de milieuverklaring is al ingegaan in de toelichting bij artikel 4.11.

Het is van belang dat degene die voor een partij een afleverbon afgeeft, zich realiseert dat de afleverbon bepalend is voor de toepassingsmogelijkheden van de samengevoegde partij en de afnemer van deze partij daarvoor alleen wil betalen omdat hij ervan uitgaat dat hij de partij kan toepassen. Zonder daarbij gevoegde afleverbon kan de toepasser niet aantonen dat voor alle samengevoegde partijen een milieuverklaring bodemkwaliteit is afgegeven waaruit blijkt dat de partijen aan de toepasselijke kwaliteitseisen voldoen. Er is geen milieuverklaring bodemkwaliteit die op de samengevoegde partij betrekking heeft, omdat voor een samengevoegde partij geen verklaring op grond van een partijkeuring of andere milieuverklaring bodemkwaliteit mag worden afgegeven en eventuele andere milieuverklaringen bodemkwaliteit zich diskwalificeren omdat zij bijvoorbeeld niet de juiste grootte van de samengevoegde partij vermelden en dus duidelijk is dat zij niet op de partij van toepassing zijn.

De reden dat degene die de afleverbon afgeeft, deze persoonlijk moet ondertekenen of moet laten ondertekenen door een persoon die daartoe door hem is geautoriseerd, is dat het van belang is dat hij zich de sleutelfunctie van de afleverbon realiseert en dat hij er volgens artikel 1.2, tweede lid, persoonlijk voor instaat dat de informatie die in de afleverbon is opgenomen, voor zover dat hem redelijkerwijs kan worden aangerekend, juist, volledig en actueel is. In voorkomende gevallen, wanneer duidelijk met de informatie in de afleverbon is geknoeid, kan degene die de afleverbon heeft ondertekend of die daartoe opdracht heeft gegeven, ook strafrechtelijk worden vervolgd wegens valsheid in geschrifte.

Artikel 4.13 (splitsing van een partij)

Dit artikel heeft betrekking op de splitsing van een partij bouwstoffen in verschillende partijen. Hiervoor is geen erkenning nodig. Wel is vereist dat de splitsing goed wordt gedocumenteerd zodat altijd kan worden achterhaald of partijen zijn afgesplitst van een grotere partij en welke partij dat was.

Na de splitsing kan voor de afgesplitste partij nog steeds gebruik worden gemaakt van de verklaring op grond van een partijkeuring die bij de oorspronkelijke partij behoorde, en de afleverbon in geval van een partij die door samenvoeging is ontstaan (eerste lid). Dat laatste zal in de praktijk echter niet vaak voorkomen.

Er bestaan voldoende waarborgen dat de verklaring op grond van een partijkeuring die voor een partij is afgegeven ook betrouwbare informatie geeft over de kwaliteit van afgesplitste partijen, onder meer omdat de te analyseren mengmonsters moeten worden voorbehandeld zodat de monsters voldoende zijn gehomogeniseerd en een minimumaantal grepen uit de partij moet worden genomen, waarvan de grootte bovendien aan een maximum is gebonden.

In geval alleen een verklaring op grond van een partijkeuring voor de partij beschikbaar is, moet voor de afgesplitste partij een afleverbon worden verstrekt. In geval voor een samengevoegde partij al wel een afleverbon beschikbaar is, moet daarvan een gewaarmerkte en gedateerde kopie van kopie worden gemaakt. In de afleverbon, onderscheidenlijk kopie van de afleverbon, moet aanvullende informatie over de afgesplitste partij worden verstrekt, waarmee de geschiedenis van de partij, in het bijzonder de splitsing, wordt gedocumenteerd (eerste lid).

In het tweede lid is omschreven om welke aanvullende informatie het gaat. Deze heeft allereerst betrekking op degene die de partij heeft afgesplitst en de informatie in de afleverbon, onderscheidenlijk kopie van de afleverbon, heeft verstrekt (doorgaans dezelfde persoon; tweede lid, onderdelen a en b) en op de (eerste) afnemer van de afgesplitste partij (onderdeel c). Daarnaast moet informatie worden verstrekt over de afgesplitste partij, namelijk de grootte (in tonnen; tweede lid, onderdeel d). Andere relevante informatie, bijvoorbeeld over de gesplitste partij, is al in de verklaring op grond van een partijkeuring dan wel de afleverbon opgenomen en hoeft daarom niet weer te worden verstrekt. Wel moet in de afleverbon het unieke nummer van de verklaring op grond van de partijkeuring worden opgenomen (tweede lid, onderdeel e). In geval van een kopie van de afleverbon hoeft dit niet, omdat in de oorspronkelijke afleverbon al de nummers van de verklaringen op grond van een partijkeuring die zijn afgegeven voor de partijen die zijn samengevoegd, worden vermeld. De afleverbon, onderscheidenlijk kopie van de

afleverbon, moeten worden voorzien van een eigen uniek nummer, dat in het laatste geval niet hetzelfde mag zijn als het unieke nummer van de afleverbon zelf (tweede lid, onderdeel f). Verder moet worden verklaard dat de afgesplitste partij deel uitmaakte van de partij waarop de verklaring op grond van een partijkeuring, onderscheidenlijk de afleverbon, waarvan voor de afgesplitste partij gebruik wordt gemaakt, oorspronkelijk betrekking had (tweede lid, onderdeel g).

Tot slot moet de kopie van de verklaring op grond van een partijkeuring, onderscheidenlijk de afleverbon, waarop de aanvullende informatie is vermeld, worden ondertekend door de natuurlijke persoon die de kopie heeft afgegeven of een natuurlijke persoon die door degene die de kopie heeft afgegeven, daartoe is geautoriseerd (tweede lid, onderdeel h). De reden daarvan is dat een natuurlijke persoon persoonlijk kan worden aangesproken op de juistheid en volledigheid van de informatie die in de kopie is opgenomen. Verwezen wordt naar de toelichting op artikel 4.11, onderscheidenlijk 4.12.

Paragraaf 4.2 Erkende kwaliteitsverklaring

Artikel 4.14 (toepassingsbereik)

In het eerste lid is het toepassingsgebied van paragraaf 4.2 aangegeven. Deze bepaling is opgenomen om de toegankelijkheid en leesbaarheid van de regeling te vergroten, zodat de lezer meteen weet welke onderwerpen in deze paragraaf worden behandeld. Zij roept geen juridische verplichtingen in het leven.

Hoofdonderwerp van paragraaf 4.2 is het afgeven van een erkende kwaliteitsverklaring met het oog op het verrichten van handelingen met de partij als bedoeld in artikel 33 Bbk en het verrichten van het daarvoor benodigde onderzoek (eerste lid). De handelingen waarom het gaat zijn het vervaardigen, invoeren, voor toepassing in Nederland of voor handelsdoeleinden voor de Nederlandse markt voorhanden hebben, vervoeren of aan een ander ter beschikking stellen van bouwstoffen. Deze handelingen mogen niet worden verricht zonder dat een milieuverklaring bodemkwaliteit voorhanden is, waaruit blijkt dat de desbetreffende partij bouwstoffen aan de kwaliteitseisen voldoet.

Voor het toepassen is als eis gesteld dat de toepasser beschikt over een milieuverklaring bodemkwaliteit waaruit blijkt dat de toe te passen partij bouwstoffen voldoet aan de kwaliteitseisen waaraan de partij volgens het Besluit activiteiten leefomgeving moet voldoen. De kwaliteitseisen voor het afgeven van een milieuverklaring bodemkwaliteit voor een partij bouwstoffen zijn opgenomen in bijlage A bij deze regeling. Regels met betrekking tot het toepassen zijn opgenomen in paragraaf 4.123 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Met betrekking tot bouwstoffen kan gebruik worden gemaakt van verschillende typen milieuverklaringen bodemkwaliteit. Naast een erkende kwaliteitsverklaring zijn ook een verklaring op grond van een partijkeuring en fabrikant-eigenverklaring mogelijk.

Ter voorkoming van een misverstand dat in de praktijk wel eens bestaat, wordt nog het volgende opgemerkt. Een erkende kwaliteitsverklaring is een type milieuverklaring bodemkwaliteit. Het productcertificaat is niet hetzelfde als de erkende kwaliteitsverklaring. Wel heeft het productcertificaat een relatie met de erkende kwaliteitsverklaring, omdat een productcertificaat een van de voorwaarden is om een erkende kwaliteitsverklaring te mogen verlenen. Op de relatie tussen de erkende kwaliteitsverklaring en het productcertificaat wordt uitgebreider ingegaan in de toelichting bij artikel 4.15.

Artikel 4.15 (voorwaarden voor het afgeven van een erkende kwaliteitsverklaring)

Een producent die een bouwstof vervaardigt waarvoor hij een erkende kwaliteitsverklaring wil afgeven, moet aan een aantal vereisten voldoen. Deze vereisten moeten waarborgen dat de bouwstoffen die hij vervaardigt, van constante kwaliteit zijn en dat elke door hem vervaardigde partij aan de kwaliteitseisen voldoet, zonder dat het nodig is dat elke partij aan een individuele partijkeuring wordt onderworpen die dat moet bevestigen.

Een eerste vereiste is dat de producent is gecertificeerd en erkend voor het vervaardigen van het type bouwstof waarvoor hij de erkende kwaliteitsverklaring wil gaan afgeven. Een tweede vereiste is dat ook de bouwstof waarom het gaat, is gecertificeerd.

Hij heeft dus twee (privaatrechtelijke) certificaten nodig, een voor het vervaardigen van de bouwstof (tweede lid) en een voor de bouwstof zelf (derde lid). Deze certificaten hoeven niet door dezelfde certificerende instelling te zijn afgegeven, maar dit mag wel. Dit is zo geregeld in de hierop betrekking hebbende normdocumenten die bij certificatie worden gehanteerd, waarbij wordt aangesloten. Het normdocument voor het vervaardigen van een bouwstof is aangewezen in categorie 10 van bijlage C bij de regeling en het normdocument voor de bouwstof in categorie 2 van bijlage C.

Alleen voor het vervaardigen van de bouwstof geldt het vereiste dat de producent, op grond van beide certificaten die hij bij de aanvraag van een erkenning bodemkwaliteit moet overleggen, ook een (publiekrechtelijke) erkenning bodemkwaliteit heeft verkregen. Voor de bouwstof als product kan geen erkenning worden verleend. In het kader van hoofdstuk 11a is er namelijk alleen sprake van erkende werkzaamheden, niet van erkende producten. Aan de erkenning bodemkwaliteit voor het vervaardigen van een bouwstof is het recht gekoppeld om voor partijen van het desbetreffende type bouwstof een erkende kwaliteitsverklaring af te geven.

In het eerste lid is alleen het vereiste van erkenning bodemkwaliteit voor het vervaardigen van bouwstoffen gesteld. Alleen de erkenning bodemkwaliteit heeft namelijk een publiekrechtelijke status en kan onderwerp van een publiekrechtelijke regeling zijn. De erkenning bodemkwaliteit wordt verleend door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

Volgens artikel 11, derde lid, Bbk moet een erkenning bodemkwaliteit die op grond van het besluit wordt verleend, zijn gebaseerd op een certificatie of accreditatie. Dit houdt in dat de certificatie of accreditatie voorafgaat aan de erkenning bodemkwaliteit. Certificering of accreditatie vindt plaats op grond van het toepasselijke (privaatrechtelijke) normdocument. De erkenning bodemkwaliteit die op een certificatie of accreditatie is gebaseerd, moet dus eveneens op dat normdocument zijn gebaseerd. In dit geval is een certificatie vereist.

Het vereiste van certificatie is als zodanig niet rechtstreeks in de regeling gesteld. Certificatie is namelijk een privaatrechtelijk instrument. Een certificaat wordt op vrijwillige aanvraag door de producent door een private certificerende instelling verstrekt, die hiervoor moet zijn geaccrediteerd door de Raad voor Accreditatie en vervolgens erkend door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. Certificatie geeft de producent het recht om door hem vervaardigde bouwstoffen met een certificaat op de markt te brengen. Het certificaat is dus een kwaliteitskenmerk, dat aangeeft dat het product of het bedrijf of de persoon die een bepaalde werkzaamheid verricht, aan bepaalde kwaliteits- en betrouwbaarheidsvereisten voldoet.

Wil een producent een erkenning bodemkwaliteit verwerven, dan is certificatie of accreditatie niet langer een zaak van vrijwilligheid, maar een verplichting, omdat anders geen erkenning bodemkwaliteit kan worden verkregen en dus ook niet het recht om een erkende kwaliteitsverklaring af te geven. Het blijft wel de keuze van de producent om een erkenning bodemkwaliteit aan te vragen. Zo niet, dan staat het ontbreken daarvan niet in de weg aan het vervaardigen van de bouwstof als zodanig, maar kan de producent daarvoor alleen geen erkende kwaliteitsverklaring afgeven. Hij moet dan voor elke partij een afzonderlijke partijkeuring laten verrichten en voor elke partij afzonderlijk een verklaring op grond van een partijkeuring afgeven.

Artikel 4.16 (vereisten voor het toelatingsonderzoek)

De producent moet om het recht te verkrijgen om voor door hem vervaardigde partijen van een bouwstof een erkende kwaliteitsverklaring af te geven, zonder dat elke partij eerst nog aan een onderzoek moet worden onderworpen, eerst met goed gevolg een toelatingsonderzoek doorlopen en op grond daarvan worden gecertificeerd. Vervolgens moet de producent ook nog worden erkend door de Minister van I en W. Het vereiste van een erkenning bodemkwaliteit heeft betrekking op het vervaardigen van het type bouwstof waarvoor hij een erkende kwaliteitsverklaring wil gaan afgeven. Bij de aanvraag om een erkenning bodemkwaliteit moet de producent niet alleen een certificaat voor het vervaardigen van het desbetreffende type bouwstof overleggen, maar ook een certificaat voor de bouwstof zelf. Dit is toegelicht onder artikel 4.14.

Het toelatingsonderzoek moet in opdracht van de producent worden verricht door een certificerende instelling die daarvoor door de Raad voor Accreditatie is geaccrediteerd en door de

Minister van I en W is erkend. De certificerende instelling moet voldoen aan de vereisten die in het eerste lid zijn gesteld. Deze vereisten houden in dat de certificerende instelling zowel moet zijn geaccrediteerd en erkend op grond van:

- a. het normdocument voor het certificeren van producenten voor het vervaardigen van bouwstoffen (aangewezen bij categorie 6 van bijlage C voor de aangewezen werkzaamheid certificering van personen voor werkzaamheden die in de uitoefening van een bedrijf worden uitgevoerd); en
- b. het normdocument voor het certificeren van bouwstoffen (aangewezen bij categorie 2 van bijlage C voor de aangewezen werkzaamheid afgeven van kwaliteitsverklaringen op grond van een nationale BRL).

Het toelatingsonderzoek dat de producent moet laten verrichten door een (geaccrediteerde en erkende) certificerende instelling van zijn keuze, vindt plaats in het kader van de certificering voor het vervaardigen van het type bouwstof waarvoor hij een erkende kwaliteitsverklaring wil gaan afgeven. Dit toelatingsonderzoek hoeft niet te worden herhaald om een erkenning bodemkwaliteit te kunnen verkrijgen. De erkenning bodemkwaliteit wordt namelijk gebaseerd op de afgegeven certificatie. Alleen voor het afgeven van de certificatie geldt de voorwaarde dat met goed gevolg een toelatingsonderzoek is afgelegd. Ten behoeve van de erkenning wordt alleen gecontroleerd of de certificatie op grond van een toelatingsonderzoek is verleend en of er eventueel aanwijzingen zijn dat het toelatingsonderzoek niet op de voorgeschreven wijze heeft plaatsgevonden. In artikel 4.16, eerste lid, is daarom alleen geregeld dat het bij de erkenning bodemkwaliteit overgelegde certificaat is gebaseerd op een toelatingsonderzoek en dat dit toelatingsonderzoek aan de daarvoor geldende eisen moet voldoen.

In het toelatingsonderzoek wordt nagegaan of er voldoende waarborgen bestaan dat de partijen van een type bouwstof dat de producent vervaardigt, voortdurend aan de kwaliteitseisen voldoen. Het komt er op neer dat de producent het productieproces zo 'in de vingers heeft' dat hij in staat is bouwstoffen van een constante kwaliteit te vervaardigen die voor de stoffen van bijlage A ruimschoots voldoen aan de toepasselijke kwaliteitseisen. In het toelatingsonderzoek moet niet alleen worden bevestigd dat de te onderzoeken bouwstoffen aan de kwaliteitseisen voldoen, maar ook dat door de producent een intern kwaliteitssysteem wordt gehanteerd waarmee hij doorlopend kan waarborgen dat alle door hem vervaardigde en te vervaardigen partijen van de bouwstof aan de kwaliteitseisen voldoen. Deze waarborgen komen er op neer dat de gebruikte grondstoffen, het toegepaste productieproces en de gehanteerde kwaliteitsbewaking dat de juiste grondstoffen worden gebruikt en de productie op de juiste wijze plaatsvindt, uitsluiten dat zodanige variaties in kwaliteit van de vervaardigde bouwstoffen optreden dat er aanleiding is voor twijfel of alle door hem vervaardigde partijen van de bouwstof bij voortduring aan alle kwaliteitseisen (blijven) voldoen.

De elementen waaruit het toelatingsonderzoek bestaat, zijn weergegeven in het tweede lid en worden in paragraaf 4.2 in hoofdlijnen uitgewerkt. Deze omvatten een productcontrole (onderdeel a; uitgewerkt in artikel 4.16) en een beoordeling van het systeem van kwaliteitsbewaking dat de producent hanteert (onderdeel b; uitgewerkt in artikel 4.17).

In onderdeel b is aangegeven aan welke vereisten het systeem van kwaliteitsbewaking moet voldoen. Dit systeem moet waarborgen dat de bouwstoffen die worden vervaardigd, nog steeds overeenstemmen met de bouwstoffen die in het kader van het toelatingsonderzoek aan een productcontrole zijn onderwerpen en aan de toepasselijke kwaliteitseisen blijven voldoen. De kwaliteitseisen hebben betrekking op de stoffen die bijlage A zijn vermeld en zijn eveneens in die bijlage opgenomen. Daarnaast moet de aanwezigheid worden onderzocht van andere verontreinigende stoffen dan in bijlage A vermeld, en van andere relevante parameters. Van deze aanwezigheid moet alleen melding worden gemaakt omdat hiervoor geen kwaliteitseisen zijn gesteld. Op grond van deze informatie over de aanwezigheid van dergelijke stoffen of andere parameters en de emissies, concentraties, gehalten of waarden daarvan kan de toepasser zich een oordeel vormen of de bouwstof in het licht van de zorgplicht, is opgenomen in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving, mogelijk ongeschikt is voor de voorgenomen toepassing.

Met het oog op de verificatiekeuringen die zijn vereist om de erkende kwaliteitsverklaring voor partijen van de bouwstof te mogen blijven afgeven, moet voor alle relevante stoffen en andere parameters ook de frequentie van de verificatiekeuringen worden bepaald. Deze hangt vooral af

van de mate van variatie in kwaliteit tussen verschillende partijen uit hetzelfde productieproces en de afstand tot de toepasselijke kwaliteitseis. Bij grotere variatie of kleinere afstand moet er vaker een verificatiekeuring plaatsvinden. De frequentie wordt voor elke stof afzonderlijk bepaald overeenkomstig de artikelen 4.19 tot en met 4.21.

Artikel 4.17 (toelatingsonderzoek: productcontrole)

De productcontrole in het kader van het toelatingsonderzoek moet, naar keuze van de producent, vijf of tien partijkeuringen omvatten. Deze partijkeuringen moeten een representatief beeld geven van de bouwstoffen die worden vervaardigd. De producent bepaalt of vijf dan wel tien partijkeuringen worden verricht. Als er tien partijkeuringen worden verricht en de resultaten van elke partijkeuring onderling weinig uiteenlopen, is de frequentie waarmee verificatiekeuringen moeten worden verricht, lager. Is de bouwstof van een zeer stabiele kwaliteit dan kan op basis van vijf partijkeuringen tot de conclusie worden gekomen dat er met een lage frequentie verificatiekeuringen mogen worden verricht.

De partijkeuringen in het kader van de productcontrole moeten worden verricht overeenkomstig paragraaf 4.1. Dit zijn normale partijkeuringen. De resultaten van elke partijkeuring moeten worden vastgelegd in een rapport, dat ook weer aan de normale vereisten moet voldoen (artikel 4.9). Dit is geregeld in het tweede lid.

Het derde lid maakt het mogelijk dat verschillende producenten van hetzelfde type bouwstof samen een toelatingsonderzoek doorlopen, om zo kosten en andere lasten te besparen. Zij mogen dan ook samen de verificatiekeuringen uitvoeren. Volgens het vierde lid moet iedere deelnemende producent ten minste één partijkeuring van door hem vervaardigde bouwstoffen laten verrichten en aantonen dat de bouwstof die hij vervaardigt overeenkomt met bouwstoffen die de andere deelnemende producenten vervaardigen. De bouwstoffen moeten met dezelfde grondstoffen en op dezelfde wijze worden vervaardigd.

Artikel 4.18 (toelatingsonderzoek: beoordeling systeem van kwaliteitsbewaking)

Deze bepaling heeft betrekking op de beoordeling van het systeem van kwaliteitsbewaking dat de producent van een bouwstof toepast. Deze beoordeling is, naast de productcontrole, een belangrijk element van het toelatingsonderzoek dat wordt verricht. In het toelatingsonderzoek moet worden onderzocht of er voldoende garanties zijn dat het systeem van kwaliteitsbewaking als zodanig doeltreffend is om te waarborgen dat de bouwstoffen die worden vervaardigd van constante kwaliteit zijn en aan de kwaliteitseisen voldoen en dat er tevens voldoende garanties zijn dat het systeem ook daadwerkelijk en correct wordt toegepast.

In het tweede lid is omschreven welke onderdelen een systeem van kwaliteitsbewaking moet bevatten.

Hierin moeten om te beginnen alle stappen van het productieproces waarop het toelatingsonderzoek betrekking heeft, nauwkeurig en gedetailleerd worden vastgelegd (tweede lid, onderdeel a), vanaf het begin (de grondstoffen die worden gebruikt) tot en met het eind (de aflevering aan de afnemers). Informatie over de acceptatiecriteria is nodig om inzicht te krijgen hoe wordt gecontroleerd dat de hoedanigheid en kwaliteit van de grondstoffen die worden afgenomen, aan de verwachtingen voldoen. Informatie over de data van vervaardiging is nodig om in het kader van controle of toezicht te kunnen herleiden wanneer een partij is vervaardigd. Dit is met name van belang om te kunnen nagaan wat de reden van een eventuele afwijkende kwaliteit is. Informatie over de opslag is ook nodig, omdat de wijze van opslag invloed kan hebben op de kwaliteit van de bouwstoffen, die hierdoor kan veranderen.

De beschrijving van het productieproces is het referentiepunt voor het systeem van kwaliteitsbewaking, waarin wordt gecontroleerd of de bouwstoffen die worden vervaardigd, overeenkomen met bouwstoffen die het toelatingsonderzoek zijn onderzocht en dezelfde kwaliteit hebben (tweede lid, onderdeel b). De bouwstoffen moeten voldoen aan de kwaliteitseisen die gelden voor de stoffen van bijlage A. Voor andere verontreinigende stoffen en voor andere parameters gelden geen kwaliteitseisen. Hiervoor geldt dat de emissies, concentraties, waarden en gehalten binnen de bandbreedte moeten blijven van de resultaten van de partijkeuringen die in het

kader van de productcontrole zijn verricht. Een partij van de bouwstof heeft niet dezelfde kwaliteit als de partijen van de bouwstof die in het toelatingsonderzoek zijn onderzocht, wanneer een van de hoogste gemeten emissies, concentraties, waarden of gehalten wordt overschreden. In de erkende kwaliteitsverklaring worden van deze andere verontreinigende stoffen en andere relevante parameters alleen de hoogste gemeten emissies, concentraties, waarden of gehalten vermeld. Dit is namelijk de meest ongunstige situatie die in het toelatingsonderzoek is aangetroffen en die zich opnieuw kan voordoen. De toepasser van de bouwstof beschikt daarmee over de informatie die hij nodig heeft om te kunnen beoordelen of de aanwezigheid van deze stoffen of andere parameters in het licht van de zorgplicht (opgenomen in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving) die hij in acht moet nemen, aan toepassing van de bouwstof in de weg staan. In de milieuverklaring bodemkwaliteit hoeft hierover geen uitspraak te worden gedaan. Het is de verantwoordelijkheid van de toepasser om dit te beoordelen.

Om het goede functioneren van het systeem van kwaliteitsbewaking te kunnen garanderen moet de producent van de bouwstof een organisatie hebben en procedures hanteren die hem grip geven op de omstandigheden die bepalend zijn voor de constante kwaliteit van de bouwstof en die hem in staat stellen om tijdig in te grijpen wanneer de kwaliteitsbepalende omstandigheden in het geding komen. Kwaliteitsbewaking is dus wat anders dan al improviserend naar bevind van zaken handelen om zaken die verkeerd dreigen te gaan, bij te sturen. Deze randvoorwaarden voor het waarborgen van het goede functioneren van het systeem van kwaliteitsbewaking moeten zijn vastgelegd in een handboek waarin wordt aangegeven waarvoor de verschillende organisatieonderdelen aan de lat staan. Hierdoor moet de toepassing van de wezenlijke elementen van het systeem van kwaliteitsbewaking gestroomlijnd verlopen en een automatisme zijn. Een goed functionerend systeem van kwaliteitsbewaking komt derhalve niet uit de lucht gevallen. Dit is een veelomvattend samenstel van kritische succesfactoren, die hun weerslag moeten hebben in organisatie en procedures. Dit moet vooraf goed worden doordacht en uitgewerkt (tweede lid, onderdeel c).

De erkende kwaliteitsverklaring mag voor de vervaardigde partijen van een bouwstof worden afgegeven zonder dat het nodig is om die partijen in een partijkeuring afzonderlijk te onderzoeken. Er moeten daarom garanties zijn dat partijen van verschillende bouwstoffen of verschillende kwaliteiten niet kunnen worden verwisseld en van een verkeerde verklaring voorzien die geen getrouw beeld geeft van de hoedanigheid en kwaliteit van de desbetreffende partij (tweede lid, onderdeel d). Een erkende kwaliteitsverklaring mag alleen worden afgegeven voor partijen die zijn geïdentificeerd als partijen die overeenkomen met de partijen die in het toelatingsonderzoek zijn onderzocht.

Er moet altijd rekening mee worden gehouden dat in het productieproces haperingen optreden. Er moet vooraf over worden nagedacht welke corrigerende maatregelen dan worden genomen om te verzekeren dat het bedrijf de grip op de gang van zaken terugkrijgt. Deze maatregelen moeten worden vastgelegd als onderdeel van het systeem van kwaliteitsbewaking, zodat zij tijdig uit de kast kunnen worden getrokken als zich ongewenste ontwikkelingen voordoen (tweede lid, onderdeel e).

Documentatie van de wijze van uitvoering van de beeldbepalende elementen van het systeem van kwaliteitsbewaking is een belangrijk sluitstuk van een goed functionerend systeem (tweede lid, onderdeel f). Dit is ook van belang voor controle en toezicht achteraf, waarbij het van belang is dat kan worden gereproduceerd wat er is voorgevallen.

Artikel 4.19 (toelatingsonderzoek: keuringsfrequentie voor in bijlage A vermelde stoffen)

Een onderdeel van het toelatingsonderzoek, dat al in artikel 4.16, tweede lid, onder c, werd genoemd en dat in dit artikel wordt uitgewerkt, is het bepalen van de keuringsfrequentie waarmee voor stoffen en andere parameters verificatiekeuringen moeten worden verricht wanneer eenmaal het recht is verkregen om voor partijen van de bouwstof een erkende kwaliteitsverklaring af te geven. Verificatiekeuringen moeten worden verricht om te controleren of een bouwstof voor de eerder onderzochten stoffen en andere parameters nog steeds aan de toepasselijke kwaliteitseisen voldoet, of, als daarvoor geen kwaliteitseisen zijn gesteld, constante kwaliteit vertonen.

Bepalend voor de keuringsfrequentie zijn de spreiding van de meetresultaten van de concentraties of emissies van een stof die in de achtereenvolgende partijkeuringen is opgetreden, en de afstand van de gemeten kwaliteit tot de toepasselijke kwaliteitseis.

Als de spreiding van de keuringsresultaten beperkt is, vertonen de onderzochte partijen van de bouwstof een constante kwaliteit zodat met minder verificatiekeuringen kan worden volstaan om de kwaliteit van nieuwe vervaardigde partijen van de bouwstof te controleren. Bij een beperkte spreiding zijn uitschieters waarbij een partij niet aan de toepasselijke kwaliteitseis blijkt te voldoen, namelijk minder waarschijnlijk.

Hetzelfde geldt als de emissies of concentraties van een stof in de onderzochten partijen van de bouwstof ruim onder de toepasselijke kwaliteitseis zitten. Ook dan zijn uitschieters tot een niveau boven de kwaliteitseis in een nieuw vervaardigde partij minder waarschijnlijk.

De producent kan in het toelatingsonderzoek en de latere verificatiekeuringen zelf kiezen welke methodiek hij wil toepassen om de keuringsfrequentie te bepalen. Hij kan kiezen tussen de zogenaamde k-waardetoets, de gammatoets en de verdelingsvrije toets. Hij kan daarbij voor de te onderzoeken stoffen voor verschillende methoden kiezen. De uitkomst kan zijn dat voor de ene stof vaker verificatiekeuringen moeten worden verricht dan voor de andere. Door niet alle stoffen aan de hoogste keuringsfrequentie voor de meest kritische stof te onderwerpen, worden de kosten voor de verificatiekeuringen tot het noodzakelijke beperkt.

De begrippen k-waardetoets, gammatoets en verdelingsvrije toets zijn omschreven in artikel 1. In de k-waardetoets gaat het om een combinatie van constantheid van de kwaliteit en afstand tot de kwaliteitseis.

In de gammatoets gaat het om de afstand tot de kwaliteitseis, die groter moet zijn dan in de k-waardetoets om alleen-bepalend te zijn voor de keuringsfrequentie.

In de verdelingsvrije toets gaat het juist om de grotere constantheid van de kwaliteit in een langere reeks van partijkeuringen, waarbij de onderzochte partijen voor een stof telkens aan de toepasselijke kwaliteitseis blijken te voldoen. De afstand van de gemeten kwaliteit tot de toepasselijke kwaliteitseis is voor de keuringsfrequentie dan geen bepalende factor meer omdat op grond van het grote aantal partijkeuringen waarbij telkens aan de kwaliteitseis werd voldaan, de verwachting gerechtvaardigd is dat nieuw vervaardigde partijen daar ook steeds aan voldoen.

De wijze waarop de k-waardetoets, gammatoets en verdelingsvrije toets moeten worden uitgevoerd is beschreven in de toepasselijke onderdelen van bijlage H (tweede lid).

Artikel 4.20 (toelatingsonderzoek: bijzondere bepalingmethoden voor de keuringsfrequenties voor in bijlage A vermelde stoffen)

Volgens artikel 4.20 kan voor een stof van bijlage A een afwijkende keuringsfrequentie gelden in plaats van de keuringsfrequentie die uit toepassing van artikel 4.19 zou volgen (derde lid).

Voor stoffen en andere parameters waarvoor geen kwaliteitseisen zijn gesteld, wordt de keuringfrequentie afgeleid van de keuringsfrequentie die voor stoffen van bijlage A is bepaald (zie artikel 4.21).

Artikel 4.20 (toelatingsonderzoek: bijzondere bepalingmethoden voor de keuringsfrequenties voor in bijlage A vermelde stoffen)

Dit artikel heeft, net als artikel 4.19, betrekking op het bepalen van de keuringsfrequenties voor het verrichten van verificatiekeuringen voor stoffen die in bijlage A zijn vermeld. Artikel 4.20 bevat afwijkende keuringsfrequenties die moeten worden gehanteerd in plaats van de keuringsfrequentie die met toepassing van artikel 4.19 zou zijn bepaald.

Als de emissies of concentraties van een stof van bijlage A in alle partijkeuringen die in het kader van het toelatingsonderzoek zijn verricht, zeer laag zijn, d.w.z. lager dan de bepalingsgrens die in bijlage L is opgenomen, kan worden volstaan met een verificatiekeuring die eens per 5 jaar wordt verricht (eerste lid). Er is dan immers nauwelijks sprake van een risico dat de bouwstof voor die stof niet aan de kwaliteitseis voldoet. Bij zo lage emissies of concentraties is de variabiliteit als mee te nemen aspect niet van belang.

Het tweede lid bepaalt dat in geval in de verrichte partijkeuringen asbest is aangetroffen, telkens wanneer voor een andere stof van bijlage A een verificatiekeuring moet worden uitgevoerd, eveneens een verificatiekeuring voor asbest moet worden uitgevoerd. Dit houdt verband met de risico's van deze stof. Als in de partijkeuringen geen asbest is aangetroffen, mag de laagste keuringsfrequentie die voor een andere stof is bepaald, ook voor asbest worden aangehouden. Het risico dat in een partij van de bouwstof dan toch asbest wordt aangetroffen is bij gelijkblijvende productieomstandigheden beperkt.

Artikel 4.21 (toelatingsonderzoek: keuringsfrequenties voor niet in bijlage A vermelde stoffen en andere parameters)

Dit artikel heeft betrekking op de keuringsfrequentie voor stoffen die niet in bijlage A zijn vermeld (waarop de artikelen 4.19 en 4.20 betrekking hebben), en voor andere parameters die relevant kunnen zijn voor de eventuele ongeschiktheid van een partij van een bouwstof voor toepassing in het licht van de zorgplicht in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Ook voor die stoffen en andere parameters moeten met enige regelmaat verificatiekeuringen worden uitgevoerd om te controleren of in de loop van de productie geen toename van concentraties, emissies, waarden of gehalten optreedt. Omdat hiervoor in de Regeling bodemkwaliteit geen kwaliteitseisen zijn opgenomen, kunnen de gebruikelijke methoden ter bepaling van de keuringsfrequentie niet worden toegepast. De keuringsfrequentie moet in dit geval dus op andere wijze worden vastgesteld. Het gaat hier om stoffen en andere parameters waarvan het voorkomen een bouwstof ongeschikt kan maken voor toepassing. Daarom moet zij bij elke verificatiekeuring die volgens artikel 4.19 moet worden uitgevoerd, worden meegenomen. De keuringsfrequentie is dus gelijk aan de hoogste keuringsfrequentie die volgens artikel 4.19 moet worden gehanteerd.

Artikel 4.22 (toelatingsonderzoek: rapportage)

De wijze waarop het toelatingsonderzoek is verricht en de resultaten die het onderzoek heeft opgeleverd, moeten worden vastgelegd in een rapport (eerste lid). Het toelatingsonderzoek vormt namelijk de grondslag voor de certificering van een producent en het product. Deze certificering vormt op haar beurt weer de grondslag voor de erkenning bodemkwaliteit die de producent het recht geeft om partijen van de bouwstof die hij heeft vervaardigd met een erkende kwaliteitsverklaring op de markt te brengen, zonder eerst voor elke partij afzonderlijk een partijkeuring te hoeven verrichten. Het is vanwege de centrale functie van het toelatingsonderzoek in dit geheel van belang dat verificerbaar is dat een producent terecht gebruik maakt van het recht om voor de door hem vervaardigde bouwstof een erkende kwaliteitsverklaring af te geven. Het rapport bevat de daarvoor benodigde informatie.

Vanzelfsprekend moet de naam van de certificeringsinstelling die het toelatingsonderzoek heeft verricht, worden vermeld (tweede lid, onderdeel a) en moet het rapport met een uniek nummer kunnen worden geïdentificeerd in relatie tot de producent en het type bouwstof dat door hem wordt vervaardigd (tweede lid, onderdeel l).

De producent(en) en het desbetreffende type bouwstof moeten ook kunnen worden geïdentificeerd (tweede lid, onderdelen b en c).

Voorts moeten de unieke nummers van de rapporten die zijn opgemaakt van elke partijkeuring die in het kader van het toelatingsonderzoek is verricht, worden vermeld (tweede lid, onderdeel d).

Van alle verrichten partijkeuringen moeten de rapporten met overeenstemmende unieke nummers zijn bijgevoegd (derde lid). Deze informatie is weer nodig met het oog op controle en toezicht of later vervaardigde partijen van de bouwstof overeenkomen met de partijen van de bouwstof die in het toelatingsonderzoek zijn onderzocht.

Een belangrijke maatstaf om een erkende kwaliteitsverklaring te mogen afgeven is namelijk dat de bouwstoffen die zijn onderzocht, op dezelfde wijze en met dezelfde grondstoffen zijn vervaardigd (tweede lid, onderdelen e en f).

Uiteraard is ook van belang dat de conclusie wordt vermeld of de bouwstof voor alle stoffen van bijlage A voldoet aan de toepasselijke kwaliteitseisen (tweede lid, onderdeel f) en of in de bouwstof andere verontreinigende stoffen of andere relevante parameters voorkomen. (tweede lid, onderdeel g). Deze laatste informatie heeft de toepasser die de partij afneemt, nodig om in het

licht van de zorgplicht in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving te kunnen bepalen of de partij vanwege het voorkomen van die stoffen of andere parameters mogelijk ongeschikt is om (op de voorgenoemde wijze) te worden toegepast.

Als een partij niet voor alle stoffen van bijlage A aan de toepasselijke kwaliteitseisen voldoet, is de uitslag van het toelatingsonderzoek negatief en kan voor het vervaardigen van de bouwstof geen certificaat worden afgegeven, en derhalve ook geen erkenning bodemkwaliteit die recht geeft op het afgeven van een erkende kwaliteitsverklaring voor partijen van de bouwstof die de producent gaat vervaardigen. In dat geval moet voor elke partij overeenkomstig paragraaf 4.1 een partijkeuring plaatsvinden en een verklaring op grond van een partijkeuring worden afgegeven. Ook wanneer een stof niet aan de toepasselijke kwaliteitseis blijkt te voldoen, moet een rapport van het toelatingsonderzoek worden opgemaakt, omdat dit rapport dient ter documentatie van het onderzoek dat is verricht en de resultaten daarvan.

In het rapport van het toelatingsonderzoek moet ook een conclusie zijn opgenomen of het systeem van kwaliteitsbewaking voldoende waarborgen biedt dat de bouwstoffen die de producent gaat vervaardigen, overeenkomen met de bouwstoffen die in het toelatingsonderzoek zijn onderzocht en voldoen aan de eisen voor toepassing (tweede lid, onderdeel h) en dat het systeem van kwaliteitsbewaking ook daadwerkelijk zal worden gehanteerd en naar behoren zal functioneren (tweede lid, onderdeel k). Bij onderdeel h gaat het om het ontwerp en de geschiktheid van het systeem, bij onderdeel k om de omstandigheden die bepalend zijn voor een juiste toepassing daarvan in de praktijk.

Als op grond van het toelatingsonderzoek een certificaat voor het vervaardigen van de bouwstof kan worden verleend en op grond daarvan ook een erkenning bodemkwaliteit is verkregen, moeten voor elke stof van bijlage A regelmatig verificatiekeuringen worden verricht om te controleren of de vervaardigde bouwstoffen nog steeds aan de kwaliteitseisen voldoen. Met het oog op de te verrichten verificatiekeuringen moet voor elke stof die in bijlage A is vermeld, alsmede voor de andere verontreinigende stoffen en andere relevante parameters waarvan het voorkomen in de erkende kwaliteitsverklaring moet worden aangegeven, de keuringsfrequentie worden vermeld (tweede lid, onderdelen i en j). Hiervoor zijn specifieke bepalingen opgenomen in de artikelen 4.29 tot en met 4.31.

In het derde lid is bepaald dat de rapporten van alle partijkeuringen die in het kader van het toelatingsonderzoek zijn verricht, bij het rapport van het toelatingsonderzoek moeten zijn bijgevoegd. Van elke partij die in het kader van het toelatingsonderzoek aan een partijkeuring is onderworpen, moet een keuringsrapport worden opgesteld. Als vijf partijen zijn onderzocht moeten dus vijf keuringsrapporten worden bijgevoegd. Aan de hand van deze rapporten kan worden gecontroleerd wat de hoedanigheden waren van de bouwstof die in het toelatingsonderzoek is onderzocht en wat de kwaliteit daarvan was. De situatie tijdens het toelatingsonderzoek is het referentiepunt voor het mogen afgeven van een erkende kwaliteitsverklaring voor nieuwe partijen die van de bouwstof worden vervaardigd.

Artikel 4.23 (aanvraag van een erkenning bodemkwaliteit voor het vervaardigen van bouwstoffen)

Volgens artikel 11, derde lid, Bbk moet een erkenning bodemkwaliteit zijn gebaseerd op een accreditatie of certificatie. Daarom moet een producent die een erkenning bodemkwaliteit aanvraagt voor het vervaardigen van bouwstoffen, welke hem het recht geeft om voor door hem vervaardigde partijen van de bouwstof een erkende kwaliteitsverklaring af te geven, bij de aanvraag een certificaat voor die werkzaamheid verstrekken (artikel 10, tweede lid, onder c). In gaat in dit geval om twee certificaten, omdat een certificaat voor het vervaardigen van bouwstoffen (certificaat, bedoeld in categorie 10 van bijlage C) alleen kan worden verstrekt als ook de bouwstof als zodanig is gecertificeerd (certificaat, bedoeld in categorie 2 van bijlage C).

Het verstrekken van de certificaten is een belangrijke voorwaarde voor het verlenen van een erkenning bodemkwaliteit (onderdelen a en b).

De publiekrechtelijke erkenning bodemkwaliteit is volgend op de privaatrechtelijke certificatie. Het is niet de bedoeling om het toelatingsonderzoek dat ten behoeve van de certificatie al door de certificerende instelling is verricht, over te doen. Dit zou tot onnodige extra lasten leiden, omdat ervan moet worden uitgegaan dat de certificerende instelling zijn werk goed heeft gedaan. De

erkenning bodemkwaliteit heeft vooral tot doel aanknopingspunten te bieden voor toezicht en handhaving om de naleving van de normdocumenten ook langs publiekrechtelijke weg te kunnen verzekeren.

Behalve de benodigde certificaten moet ook het in artikel 4.22 bedoelde rapport worden verstrekt, waarin het toelatingsonderzoek dat aan de certificatie is voorafgegaan is gedocumenteerd (onderdeel c). Dit rapport heeft alleen betrekking op het certificaat voor het vervaardigen van een bouwstof, omdat alleen voor die werkzaamheid een erkenning bodemkwaliteit kan worden verleend. Weliswaar is om dat certificaat te verkrijgen ook een certificaat voor de bouwstof vereist, maar omdat voor de bouwstof als zodanig geen erkenning bodemkwaliteit kan worden afgegeven, is het niet nodig om ook het daarvoor opgemaakte rapport te verstrekken.

Artikel 4.24 (recht op afgifte van een erkende kwaliteitsverklaring)

Dit artikel bepaalt dat de producent die een erkenning bodemkwaliteit voor het vervaardigen van bouwstoffen heeft verkregen, daarmee het recht heeft verkregen om voor door hem vervaardigde partijen van de bouwstof een erkende kwaliteitsverklaring af te geven. Hij hoeft dan niet meer elke partij bouwstoffen die hij vervaardigt, eerst individueel te laten keuren om daarvoor een verklaring op grond van een partijkeuring te mogen afgeven. Het vereiste van erkenning bodemkwaliteit is niet zozeer gericht op het vervaardigen van de bouwstoffen als zodanig, maar op het recht om voor de vervaardigde bouwstoffen een erkende kwaliteitsverklaring te mogen afgeven. Ook zonder erkenning bodemkwaliteit mogen de bouwstoffen worden vervaardigd, alleen moet er dan een individuele partijkeuring plaatsvinden van elke vervaardigde partij om daarvoor een verklaring op grond van een partijkeuring te kunnen afgeven. Voor de erkenning bodemkwaliteit geldt dat dezelfde aspecten in orde moeten zijn als vereist voor certificatie. Dat houdt in dat er tijdens het vervaardigen van partijen van de bouwstof een goed systeem van kwaliteitsbewaking moet zijn en ook daadwerkelijk naar behoren moet functioneren (eerste lid, onderdeel a) en dat er waarborgen moeten zijn dat de bouwstoffen die worden vervaardigd, niet afwijken van de bouwstoffen die in de productcontrole in het kader van het toelatingsonderzoek zijn onderzocht (eerste lid, onderdeel b). Het gaat er hierbij dus vooral om dat is verzekerd dat de situatie die in het toelatingsonderzoek is onderzocht, wordt gecontinueerd tijdens de vervaardiging van de bouwstoffen die op de markt worden gebracht en toegepast. Als dat niet meer het geval blijkt te zijn, mag voor de partij geen erkende kwaliteitsverklaring worden afgegeven (vierde lid). Dit is bijvoorbeeld aan de orde als er andere grondstoffen worden gebruikt of het productieproces is aangepast. Het gaat er niet zozeer om dat een partij van de bouwstof voor een stof van bijlage A niet aan de toepasselijke kwaliteitseis voldoet. Het systeem van kwaliteitsbewaking zou dat moeten voorkomen. Het gaat er om dat meer fundamentele zaken veranderen en niet meer kan worden gesproken van een bouwstof die met dezelfde grondstoffen van ten minste dezelfde kwaliteit en op dezelfde wijze is vervaardigd als is onderzocht in het toelatingsonderzoek.

Het toelatingsonderzoek is vooral een systeemcontrole, waarbij het er om gaat of er voldoende vertrouwen bestaat dat het niet nodig is om de kwaliteit van elke vervaardigde partij bouwstoffen afzonderlijk te controleren. De situatie die tijdens het toelatingsonderzoek wordt onderzocht, moet representatief zijn voor de latere fase van vervaardigen en op de markt brengen van bouwstoffen.

Voor elke partij mag maar één type milieuverklaring bodemkwaliteit worden afgegeven, omdat anders onduidelijk is welke waarborgen dat de partij aan de kwaliteitseisen voldoet, er precies zijn. Is dat een individuele partijkeuring geweest, uitmondend in een verklaring op grond van een partijkeuring, of een algemeen onderzoek van grondstoffen, productieproces en kwaliteitsbewaking die een stroom bouwstoffen van constante goede kwaliteit genereert? Als een erkende kwaliteitsverklaring wordt afgegeven en tevens een verklaring op grond van een partijkeuring, wordt daarmee een onduidelijk signaal afgegeven over de betrouwbaarheid van de erkende kwaliteitsverklaring die wordt afgegeven in de context van een systeem waarbij afzonderlijke keuringen van individuele partijen juist niet nodig zijn. Op zichzelf is het zo dat een verklaring op grond van een partijkeuring die op een individuele partijkeuring is gebaseerd, een betrouwbaar bewijsmiddel is, maar in dit geval sluit ze niet aan bij de keuze die de producent heeft gemaakt om bouwstoffen met een erkende kwaliteitsverklaring te vervaardigen.

Het derde lid heeft het oog op de situatie dat individuele partijen van de bouwstof die worden vervaardigd, volgens bijlage H elk afzonderlijk moeten worden gekeurd. Er bestaan dan volgens de

daarvoor gehanteerde onvoldoende waarborgen dat de partijen van de bouwstof die worden vervaardigd, voor de desbetreffende stof altijd aan de toepasselijke kwaliteitseis zullen voldoen. In dat geval moet voor de stof een afzonderlijke partijkeuring van elke individuele partij worden verricht overeenkomstig paragraaf 4.1. Er kan dan echter nog wel steeds een erkende kwaliteitsverklaring voor de partij worden afgegeven als is gebleken uit de verificatiekeuring dat de partij voldoet aan de kwaliteitseis als opgenomen in bijlage A. Wanneer uit de verificatiekeuringen is gebleken dat de situatie is verbeterd kan weer van de individuele partijkeuring worden afgestapt.

Artikel 4.25 (inhoud erkende kwaliteitsverklaring)

In deze bepaling is weergegeven welke informatie een erkende kwaliteitsverklaring moet bevatten. Uiteraard moet de naam worden vermeld van de producent die is erkend voor het afgeven van een erkende kwaliteitsverklaring voor de partijen van de bouwstof die hij vervaardigt (eerste lid, onderdeel a).

Verder moet het unieke nummer van het in artikel 4.22 bedoelde rapport met de resultaten van het toelatingsonderzoek worden vermeld. Dit is onder meer van belang voor het toezicht, bijvoorbeeld om nieuw vervaardigde partijen te kunnen vergelijken met de partijen van de bouwstof die in het toelatingsonderzoek zijn onderzocht (eerste lid, onderdeel b).

De belangrijkste informatie die in het rapport over het toelatingsonderzoek is opgenomen, moet ook in de erkende kwaliteitsverklaring worden opgenomen, zowel ten behoeve van de afnemers partijen van de bouwstof als het toezicht (eerste lid, onderdeel c).

Er moet een nauwkeurige beschrijving van de bouwstof worden gegeven, zodat de bouwstof die is onderzocht, kan worden geïdentificeerd (1°). Ook moet worden vermeld dat de bouwstoffen voor alle stoffen van bijlage A aan de toepasselijke kwaliteitseisen voldoen (2°). Van de aanwezigheid van andere verontreinigende stoffen en andere relevante paramaters moet alleen melding worden gemaakt, omdat hiervoor geen kwaliteitseisen gelden waaraan de emissies, concentraties, gehalten en waarden kunnen worden getoetst. De concentraties, emissies, gehalten of waarden van de aangetroffen stoffen en andere parameters moeten eveneens worden vermeld (3°). Deze informatie heeft de toepasser nodig om de toepassingsmogelijkheden van een partij te beoordelen in het licht van de zorgplicht die is opgenomen in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Een uniek nummer identificeert de erkende kwaliteitsverklaring in relatie tot de partij van de bouwstof waarvoor de verklaring telkens wordt afgegeven (eerste lid, onderdeel e).

Tot slot moet een erkende kwaliteitsverklaring worden ondertekend door de natuurlijke persoon die de verklaring heeft afgegeven of een natuurlijke persoon die door degene die de verklaring heeft afgegeven, is geautoriseerd om de verklaring te ondertekenen (eerste lid, onderdeel f). De informatie in de verklaring moet juist en volledig zijn, omdat de afnemer daarop afgaat wanneer hij de partij gaat toepassen. Als de informatie in de verklaring onjuist of onvolledig is of de verklaring niet volgens de toepasselijke regels is afgegeven, kan hij geen gebruik maken van de verklaring als bewijsmiddel dat de partij aan de kwaliteitseisen voldoet. Als de partij feitelijk niet aan de toepasselijke kwaliteitseisen blijkt te voldoen, is de partij in strijd met het Besluit activiteiten leefomgeving toegepast en moet zij in beginsel worden verwijderd. De toepasser kan zich dan niet op de erkende kwaliteitsverklaring beroepen.

Het is van belang dat degene die de partij vervaardigt en op de markt brengt, zich daarbij realiseert dat de verklaring de partij financiële waarde geeft en daarnaast van doorslaggevende betekenis is omdat zij bepalend is voor de toepassingsmogelijkheden van de partij. De afnemer wil alleen voor een partij betalen in de veronderstelling dat hij voor de toepassingsmogelijkheden van de partij kan afgaan op de milieuverklaring.

Degene die de verklaring afgeeft, moet zich realiseren dat de verklaring in het economisch verkeer een financiële waarde vertegenwoordigt en voor de toepassingsmogelijkheden van de partij een sleutelfunctie vervult. Daarom moet hij deze persoonlijk ondertekenen. De persoon die de verklaring heeft ondertekend, moet er volgens artikel 1.2, tweede lid, persoonlijk voor instaan dat de informatie in de verklaring, voor zover deze hem redelijkerwijs kan worden aangerekend, juist, volledig en actueel is. Als dit niet het geval is, kan de toepasser proberen om de door hem geleden schade, bijvoorbeeld de kosten van het verwijderen van de partij, op hem te verhalen. In voorkomende gevallen, wanneer duidelijk met de informatie in de verklaring is geknoeid, kan

degene die de verklaring heeft ondertekend, bovendien strafrechtelijk worden vervolgd wegens valsheid in geschrifte.

Het tweede en derde lid hebben betrekking op beperkte toepassingsmogelijkheden van een partij in grote oppervlaktewaterlichamen (tweede lid) of in zoute of brakke milieus (derde lid) die onder andere omstandigheden niet bestaan. Voor een toelichting wat onder grote oppervlaktewateren wordt verstaan, wordt verwezen naar de toelichting bij bijlage A. In deze bijzondere situaties geldt voor bepaalde stoffen volgens bijlage A een afwijkende, hogere kwaliteitseis omdat toepassing van de partij onder de aangegeven omstandigheden geen onaanvaardbare gevolgen voor het milieu heeft. Zo kan toepassing van een partij bouwstoffen die een verhoogd gehalte chloride heeft normaal gesproken niet plaatsvinden omdat het milieu gevoelig kan zijn voor verhoogde zoutconcentraties. Dit is echter niet relevant als het milieu van nature al zout of brak is, want dan is het milieu al op de verhoogde zoutconcentratie ingesteld en heeft het toepassen van bouwstoffen met een verhoogd zoutgehalte geen gevolgen. Als de desbetreffende stof in een verhoogde concentratie in de partij aanwezig is, kan een erkende kwaliteitsverklaring toch worden afgegeven wanneer in de verklaring duidelijk is aangegeven dat de partij alleen geschikt is voor toepassing als zich de in bijlage A aangegeven bijzondere omstandigheden voordoen. Bovendien moet, om verkeerde toepassingen te voorkomen, in de verklaring ook uitdrukkelijk worden vermeld dat de partij ongeschikt is om in andere omstandigheden te worden toegepast.

Artikel 4.26 (afleverbon)

Artikel 4.26 heeft betrekking op de afleverbon. De afleverbon moet een partij van een bouwstof van het begin (de vervaardiging) tot het eind (de toepassing). De afleverbon moet de informatie bevatten die het mogelijk maakt de partij steeds te kunnen identificeren als dezelfde partij, waarop de erkende kwaliteitsverklaring betrekking heeft. Allereerst is dat informatie over de afgifte van de afleverbon in de fase van de vervaardiging wanneer de afleverbon voor het eerst wordt afgeven (tweede lid, onderdelen a en b). Ook moet informatie worden opgenomen over de leverancier en afnemer). Het gaat alleen om de eerste afnemer. De afleverbon hoeft niet steeds te worden aangevuld met informatie over opvolgende afnemers. Hoofdstuk 11a van de Wet milieubeheer biedt hiervoor namelijk geen grondslag. Feitelijk moet elke opvolgende afnemer er echter wel voor zorgen dat hij een afleverbon vraagt en aan een opvolgende afnemer doorgeeft, omdat de uiteindelijke toepasser volgens het Besluit activiteiten leefomgeving over een afleverbon moet beschikken wanneer hij de partij toepast en deze dus aan hem zal moeten worden verstrekt wanneer hij de partij afneemt.

In de afleverbon moet ook het unieke nummer worden vermeld van de erkende kwaliteitsverklaring die voor de partij is afgeven (tweede lid, onderdeel e). Met de afleverbon kan worden aangetoond dat de erkende kwaliteitsverklaring die een partij begeleidt, op de partij betrekking heeft.

De partij van de bouwstof moet ook duidelijk worden omschreven. Dit houdt in dat de naam en de aard van de bouwstof moeten worden vermeld, evenals de omvang van de oorspronkelijke partij die door de producent is afgeleverd. Dit laatste is van belang om te kunnen nagaan dat de partij niet is samengevoegd met andere partijen of in verschillende partijen is gesplitst (tweede lid, onderdeel f).

Tot slot moet de afleverbon worden ondertekend door de natuurlijke persoon die de afleverbon heeft afgegeven of een natuurlijke persoon die door degene die de afleverbon heeft afgegeven, daartoe is geautoriseerd (tweede lid, onderdeel g). Verwezen wordt naar de toelichting op artikel 4.25. De natuurlijke persoon die de afleverbon heeft ondertekend, kan persoonlijk worden aangesproken op de juistheid en volledigheid van de informatie die in de afleverbon is opgenomen, voor zover die hem redelijkerwijs kan worden toegerekend. Wanneer de informatie niet op waarheid berust, kan deze persoon bovendien persoonlijk kan worden vervolgd op grond van valsheid in geschrifte.

Artikel 4.27 (splitsing van een partij)

Dit artikel heeft betrekking op de splitsing van een partij bouwstoffen in verschillende partijen. Hiervoor is geen erkenning nodig. Wel is vereist dat de splitsing goed wordt gedocumenteerd, zodat altijd kan worden achterhaald of partijen zijn afgesplitst van een grotere partij en welke

partij dat was. Dit moet blijken uit informatie, die wordt opgenomen in een kopie van de afleverbon.

Na de splitsing kan voor de afgesplitste partij nog steeds gebruik worden gemaakt van de erkende kwaliteitsverklaring die bij de oorspronkelijke partij behoorde (eerste lid). Het systeem van kwaliteitsbewaking biedt voldoende waarborgen dat partijen die worden afgesplitst van een partij waarvoor een erkende kwaliteitsverklaring is verleend, zelf ook weer aan alle toepasselijke kwaliteitseisen voldoen. Ook van de oorspronkelijke afleverbon kan nog steeds gebruik worden gemaakt, maar wel moet deze worden aangevuld met informatie waarmee de splitsing wordt gedocumenteerd (eerste lid). Deze aanvullende informatie moet worden aangevuld op een gewaarmerkte en gedateerde kopie van de afleverbon, omdat de afleverbon is bedoeld om de gesplitste en daarvan afgesplitste partijen te identificeren (tweede lid). De vereiste informatie heeft betrekking op degene die de partij heeft afgesplitst en de informatie op de kopie van de afleverbon heeft opgenomen (doorgaans dezelfde persoon; tweede lid, onderdelen a en b), alsmede op de afnemer van de afgesplitste partij (tweede lid, onderdeel c). Daarnaast moet informatie worden verstrekt over de afgesplitste partij, namelijk de grootte (in tonnen; tweede lid, onderdeel d). Informatie over de gesplitste partij is al in de oorspronkelijke afleverbon opgenomen. De kopie van de afleverbon moet worden voorzien van een eigen uniek nummer, dat niet hetzelfde is als dat van de afleverbon zelf (tweede lid, onderdeel e). Tot slot moet worden verklaard dat de afgesplitste partij deel uitmaakte van de partij waarop de erkende kwaliteitsverklaring waarvan voor de afgesplitste partij gebruik wordt gemaakt, oorspronkelijk betrekking had (tweede lid, onderdeel f). Tot slot moet de kopie van de afleverbon worden ondertekend door de natuurlijke persoon die de afleverbon heeft afgegeven of een natuurlijke persoon die door degene die de kopie van de afleverbon heeft afgegeven, daartoe is geautoriseerd (tweede lid, onderdeel g). Verwezen wordt naar de toelichting op artikel 4.25. De natuurlijke persoon die de kopie van de afleverbon heeft ondertekend, kan persoonlijk worden aangesproken op de juistheid en volledigheid van de informatie die in de kopie van de afleverbon is opgenomen, voor zover die hem redelijkerwijs kan worden toegerekend. Wanneer de informatie niet op waarheid berust, kan deze persoon bovendien persoonlijk kan worden vervolgd op grond van valsheid in geschrifte.

Artikel 4.28(bewaarplicht)

Deze bepaling verplicht de producent om het rapport van het toelatingsonderzoek (dat op grond van artikel 4.22, eerste lid, moet worden opgemaakt) te bewaren zo lang hij gebruik maakt van het recht om een erkende kwaliteitsverklaring af te geven voor de door hem vervaardigde partijen van een bouwstof. Hij moet het rapport bewaren tot vijf jaar nadat aan dit recht een eind is gekomen (onderdeel a). Dezelfde bewaarplicht geldt voor de documentatie over het functioneren van het systeem van kwaliteitsbewaking en de resultaten daarvan in de praktijk en het register dat in het kader van het systeem van kwaliteitsbewaking wordt bijgehouden. Het recht om een erkende kwaliteitsverklaring af te geven, is gekoppeld aan de geldigheid van de erkenning bodemkwaliteit voor het vervaardigen van bouwstoffen die aan de producent is verleend. De extra periode van vijf jaar is aan de bewaartermijn toegevoegd met het oog op toezicht en handhaving die in die periode, als daartoe aanleiding bestaat, nog kunnen plaatsvinden. Na afloop van deze periode kan redelijkerwijs niet meer worden verwacht dat nog controle en toezicht zullen plaatsvinden waarvoor de informatie nog moet worden bewaard.

Het rapport van het toelatingsonderzoek geeft de referentiesituatie weer die in het toelatingsonderzoek is onderzocht. Door vergelijking met deze referentiesituatie kan worden gecontroleerd of de nieuw vervaardigde partijen van de bouwstof nog steeds overeenkomen met de partijen van de bouwstof die in het toelatingsonderzoek zijn onderzocht. Wanneer in de tussentijd veranderingen zijn opgetreden, kan het toelatingsonderzoek niet meer de garantie bieden dat de vervaardigde bouwstoffen nog steeds aan de kwaliteitseisen voldoen. Het onderzoek had immers op een andere situatie betrekking, zodat de erkende kwaliteitsverklaring in een andere situatie niet als bewijsmiddel worden gebruikt dat een partij van de bouwstof aan de toepasselijke kwaliteitseisen voldoet. Er is dan dus geen grond meer voor het afgeven van een erkende kwaliteitsverklaring. De erkende kwaliteitsverklaring kan evenmin als bewijsmiddel worden gebruikt als het rapport van het toelatingsonderzoek niet voorhanden is. Er kan dan namelijk niet worden gecontroleerd of aan de eisen voor het afgeven van een erkende kwaliteitsverklaring is

voldaan. Er moet in het kader van controle en toezicht altijd kunnen worden nagegaan of alle voorwaarden voor het (blijven) afgeven van een erkende kwaliteitsverklaring zijn vervuld.

Artikel 4.29 (verificatiekeuring)

Nadat een producent voor het vervaardigen van een bouwstof is erkend zouden er in theorie voldoende waarborgen moeten bestaan dat de bouwstoffen die worden vervaardigd, aan de toepasselijke kwaliteitseisen voldoen. Er moeten echter van tijd tot tijd nog wel verificatiekeuringen worden verricht om te controleren of alle stoffen nog steeds aan de kwaliteitseisen voldoen en of het systeem van kwaliteitsbewaking nog naar behoren functioneert (eerste lid). De essentie van het systeem van de erkende kwaliteitsverklaring is niet dat de vervaardigde partijen van de bouwstof aan de kwaliteitseisen voldoen, want deze verplichting geldt voor alle milieuverklaringen bodemkwaliteit, maar dat het geheel van toelatingsonderzoek, verificatiekeuringen en kwaliteitsbewaking voldoende waarborgen biedt dat het niet meer nodig is om alle vervaardigde partijen afzonderlijk te onderzoeken om te controleren of de vervaardigde partijen van de bouwstof aan de kwaliteitseisen voldoen.

De frequentie waarmee de verificatiekeuringen moeten worden verricht, verschilt per stof, al naar gelang de mate van constantheid van de emissies of concentraties van de stof. Alle stoffen en andere parameters moeten echter van tijd tot tijd in een verificatiekeuring 'aan de beurt komen'. Naarmate de kwaliteit van de vervaardigde bouwstof constanter is kan de frequentie waarmee verificatiekeuringen moeten worden verricht om de kwaliteit van de bouwstof te controleren, afnemen. Er bestaat dan voldoende zekerheid dat de kwaliteit van de bouwstoffen constant goed is, zodat het overbodig is om dat telkens weer te controleren. De keuringsfrequentie van elke te onderzoeken stof of andere parameter wordt bepaald overeenkomstig de artikelen 4.19 tot en met 4.21 (derde lid, onderdeel d). Dit zijn dezelfde bepalingen die al in het kader van het toelatingsonderzoek voor het bepalen van de keuringsfrequentie moesten worden toegepast. Als het toelatingsonderzoek door verschillende producenten van hetzelfde type bouwstof gezamenlijk is verricht, kunnen ook de verificatiekeuringen gezamenlijk door hen worden uitgevoerd. De verificatiekeuring wordt dan door een van de deelnemende producenten verricht en de resultaten daarvan gelden dan voor alle deelnemende producenten (tweede lid).

Een verificatiekeuring bestaat uit een normale partijkeuring ter bepaling van de emissies, concentraties, gehalten en waarden van de stoffen en andere parameters waarvoor een verificatiekeuring moet worden verricht (derde lid, onderdeel a). Al naar gelang de voor elke stof te hanteren keuringsfrequentie moeten per verificatiekeuring verschillende stoffenpakketten worden onderzocht. Daarbij gaat het er om te controleren of de onderzochte partij voor de desbetreffende stof of andere parameter nog steeds aan de toepasselijke kwaliteitseisen voldoet en vast te stellen welke mate van constantheid de kwaliteit van de vervaardigde partijen van de bouwstof voor die stof of andere parameter vertoont (derde lid, onderdeel c). Van het resultaat van de keuring wordt, met toepassing van de artikelen 4.19 tot en met 4.21, vervolgens de keuringsfrequentie voor de te verrichten volgende verificatiekeuringen afgeleid (derde lid, onderdeel d).

Mocht onverhoopt blijken dat de onderzochte partij voor een stof of andere parameter niet aan de toepasselijke kwaliteitseis voldoet, dan moet via het systeem van kwaliteitsbewaking worden nagegaan wat de oorzaak daarvan is. Als voor de vervaardiging van de bouwstof nog steeds dezelfde grondstoffen van ten minste dezelfde kwaliteit worden gebruikt en de bouwstof ook nog op dezelfde wijze plaatsvindt, dan zou een overschrijding van de toepasselijke kwaliteitseis immers niet mogen voorkomen. Wel kan het voorkomen dat een verificatiekeuring voor een stof boven de kwaliteitseis in bijlage A voor die stof uitkomt, zonder dat er sprake is van structurele overschrijding van die kwaliteitseis omdat de kwaliteit van een bouwstof nooit helemaal constant is en enige inherente variatie kent. Er is een beperkte kans dat de uitslag van een verificatiekeuring een uitschieter in de kwaliteit laat zien. Een dergelijke uitschieter heeft nog geen invloed op het recht om een erkende kwaliteitsverklaring voor de bouwstof af te geven, maar heeft wel direct invloed op de frequentie waarmee verificatiekeuringen moeten worden verricht. Daarvan uitgaande is de verificatiekeuring vooral bedoeld om schommelingen van de kwaliteit in beeld te brengen, die bepalend zijn voor de mate van zekerheid waarmee mag worden aangenomen dat de vervaardigde partijen van de bouwstof voor de onderzochte stof of andere parameter aan de kwaliteitseis

voldoen. Wanneer er sprake is van grotere schommelingen of een kleinere afstand tot de toepasselijke kwaliteitseis dan verwacht, is er aanleiding voor verhoging van de keuringsfrequentie.

De verificatiekeuring omvat een normale partijkeuring, die moet worden verricht overeenkomstig paragraaf 4.1 (vierde lid). Daarbij gelden uit een oogpunt van lastenverlichting echter wel enkele vereenvoudigingen. Er hoeft namelijk maar één mengmonster te worden onderzocht, in plaats van twee, zoals in een normale partijkeuring, bijvoorbeeld in het kader van het toelatingsonderzoek. Het mengmonster mag uit (minimaal) 6 grepen bestaan, in plaats van 12, zoals in een normale partijkeuring vereist. Als volgens de artikelen 4.19 tot en met 4.21 vanwege schommelingen in de kwaliteit van de vervaardigde partijen voor elke partij een verificatiekeuring moet worden verricht, moeten er meer eisen aan de te verrichte partijkeuring worden gesteld, omdat de betrouwbaarheid van het systeem van afgifte van een erkende kwaliteitsverklaring dan meer te wensen overlaat. Er mag dan weliswaar nog steeds met één mengmonster worden volstaan, maar er moeten wel meer grepen worden verricht voor de samenstelling van dat mengmonster. Het aantal grepen bedraagt 12 voor vormgegeven bouwstoffen en 32 voor niet-vormgegeven bouwstoffen. De heterogeniteit van niet-vormgegeven bouwstoffen is doorgaans groter dan van vormgegeven bouwstoffen. Om de kwaliteit van alle partijkeuring te kunnen garanderen moeten voor niet-vormgegeven bouwstoffen daarom meer grepen worden verricht dan voor vormgegeven bouwstoffen.

Afhankelijk van het materiaal kan een grotere monsternemingsinspanning meer kosteneffectief zijn voor het verbeteren van de kwaliteit van een partijkeuring dan het in meervoud laten analyseren van mengmonsters. Een te geringe monsternemingsinspanning in relatie tot de heterogeniteit van een specifiek product kan leiden tot een hogere keuringsfrequentie of een ongunstiger toetsingsregime. Behalve dat dit de kwaliteit van het product niet ten goede komt, levert dit onnodige onderzoekskosten op. De producent is dus gebaat bij een voldoende monsternemingsinspanning. Bij bouwstoffen komt heterogeniteit veel minder vaak voor dan bij grond en baggerspecie.

Na elke verificatiekeuring wordt de keuringsfrequentie voor de onderzochte stof(fen) of andere parameter(s) opnieuw vastgesteld (vijfde lid). Dit gebeurt op grond van de voortschrijdende resultaten van de achtereenvolgens verrichte partijkeuringen, waarbij telkens het resultaat van de oudste keuring van de reeks vervalt en het nieuwste wordt toegevoegd, behalve als gebruik wordt gemaakt van het berekenen van de keuringsfrequentie met de verdelingsvrijetoets. De keuringsfrequentie wordt op grond van de reeks vervolgens met toepassing van bijlage H bepaald. Bij de verdelingsvrije toets wordt gekeken naar het totaal aan resultaten in de tijd en wordt de systematiek van voortschrijdende resultaten waarbij steeds naar eenzelfde aantal keuringen (5 of 10) wordt gekeken, niet toegepast.

Van elke verificatiekeuring moet een rapport worden opgemaakt. Omdat de verificatiekeuring bestaat uit een normale partijkeuring volgens paragraaf 4.1 moet ook het rapport aan de eisen van die paragraaf voldoen. Deze zijn weergegeven in artikel 4.9. Omdat de verificatiekeuring er vooral op is gericht de keuringsfrequentie van de onderzochte stoffen en andere parameters vast te stellen, is in het zesde lid uitdrukkelijk bepaald dat het rapport in elk geval deze informatie moet bevatten.

Artikel 4.30 (verificatiekeuring: bijzondere keuringsfrequenties)

Artikel 4.30 bevat een specifieke regeling bij het bepalen van de keuringsfrequentie volgens de gangbare methodiek van artikel 4.29, vijfde lid, waarbij steeds van de voortschrijdende resultaten van de achtereenvolgende partijkeuringen die zijn verricht, wordt uitgegaan. In enkele bijzondere situaties, die in het eerste lid zijn omschreven, zou een verandering die in beginsel als een positieve ontwikkeling, moet worden aangemerkt, ertoe leiden dat de resultaten van achtereenvolgende keuringen een grotere spreiding gaan vertonen dan zonder die ontwikkeling het geval zou zijn geweest. Dat zou betekenen dat de positieve ontwikkeling wordt 'bestraft' met een hogere keuringsfrequentie.

Volgens het tweede lid hoeft bij het vaststellen van de keuringsfrequentie tijdelijk geen rekening te worden gehouden met de grotere spreiding van de keuringsresultaten die tot de hogere keuringsfrequentie zou leiden, maar mag de oude keuringsfrequentie gehanteerd blijven worden. Dit is in de eerste plaats aan de orde in geval van een structurele kwaliteitsverbetering van de bouwstof, die bijvoorbeeld kan optreden doordat van dezelfde grondstoffen een betere kwaliteit

wordt gebruikt (eerste lid, onder a), In de tweede plaats is dit aan de orde wanneer een betere analysemethode wordt gehanteerd (eerste lid, onder b).

Volgens het derde lid wordt pas op de nieuwe keuringsfrequentie overgestapt wanneer de nieuwe situatie zich inmiddels zodanig heeft gestabiliseerd dat de beschikbare verificatiekeuringen een representatief beeld geven van de waarborgen die er zijn voor de constante kwaliteit van de bouwstof. De producent kan de certificerende instelling dan om toestemming vragen om van de nieuwe keuringsfrequentie uit te gaan. Bij een kwaliteitsverbetering van de bouwstof wordt de afstand van de gemeten kwaliteit tot de kwaliteitseis groter waardoor de keuringsfrequentie in het algemeen kan worden verlaagd, behalve als de spreiding van de meetresultaten een stuk groter wordt.

Artikel 4.31 (verificatiekeuring: wisseling van keuringsfrequentie)

Uit de toets die in het kader van de verificatiekeuring met toepassing van bijlage H is verricht, kan volgen dat voor de desbetreffende stof of andere partijmeter elke nieuw vervaardigde partij van de bouwstof aan een partijkeuring moet worden onderworpen. In een dergelijke situatie moeten eerst een aantal nieuwe partijkeuringen worden verricht, voordat, wanneer de keuringsresultaten daartoe aanleiding geven, met toepassing van bijlage H op een lagere keuringsfrequentie mag worden overgestapt. Om voldoende vertrouwen te kunnen hebben in de constante kwaliteit van nieuw vervaardigde partijen van de bouwstof moet de keuringsfrequentie op ten minste tien partijkeuringen worden gebaseerd, waartoe ook de bepaling van de partijkeuringen die in het toelatingsonderzoek zijn verricht, kunnen behoren. Er moeten ten minste vijf nieuw vervaardigde partijen achter elkaar individueel zijn gekeurd. Dat houdt in dat er ten hoogste vijf partijkeuringen mogen worden meegenomen die met een andere keuringsfrequentie dan een individuele partijkeuring zijn verricht.

Artikel 4.32 (opschorting van recht op afgifte van een erkende kwaliteitsverklaring)

Het recht om een erkende kwaliteitsverklaring af te geven wordt van rechtswege opgeschort zo lang de producent niet voldoet aan zijn verplichting om de vereiste verificatiekeuringen, volgens de juiste keuringsfrequentie, te verrichten. Een regelmatige controle van de goede werking van het productieproces en systeem van kwaliteitsbewaking is essentieel om voldoende vertrouwen te kunnen hebben dat nieuwe vervaardigde partijen van de bouwstof voor elke relevante stof of andere parameter aan de toepasselijke kwaliteitseisen voldoen. Het recht op het verrichten van een kwaliteitsverklaring is geschorst vanaf het moment waarop een verificatiekeuring had moeten worden verricht en deze is overgeslagen. De producent kan de schorsing opheffen door de vereiste verificatiekeuring alsnog te verrichten.

Paragraaf 4.3 Fabrikant-eigenverklaring

Artikel 4.33 (toepassingsbereik)

Voor het toepassen van partijen van een bouwstof kan gebruik worden gemaakt van verschillende typen milieuverklaringen bodemkwaliteit. Naast de fabrikant-eigenverklaring zijn dit de verklaring op grond van een partijkeuring en de erkende kwaliteitsverklaring. Het vereiste dat een partij bouwstoffen vergezeld gaat van een milieuverklaring bodemkwaliteit waaruit blijkt dat een partij bouwstoffen aan de kwaliteitseisen voldoet, geldt niet alleen voor de toepasser die bouwstoffen overeenkomstig paragraaf 4.123 BAL toepast, maar op grond van artikel 33 Bbk ook voor degene die de bouwstof vervaardigt, invoert, voor toepassing in Nederland of voor handelsdoeleinden voor de Nederlandse markt voorhanden heeft, vervoert en aan een ander ter beschikking stelt.

In het eerste lid is het toepassingsgebied van paragraaf 4.3 aangegeven. Deze bepaling is opgenomen om de toegankelijkheid en leesbaarheid van de regeling te vergroten, zodat de lezer meteen weet welke onderwerpen in deze paragraaf worden behandeld. Zij roept geen juridische verplichtingen in het leven.

Hoofdonderwerp van paragraaf 4.3 is het afgeven van een fabrikant-eigenverklaring met het oog op het toepassen van partijen van een bouwstof (eerste lid). Dit laatste is geregeld in paragraaf 4.123 van het Besluit activiteiten leefomgeving (BAL). Voor het toepassen is als eis gesteld dat de toepasser beschikt over een milieuverklaring bodemkwaliteit waaruit blijkt dat de toe te passen partij van een bouwstof voldoet aan de kwaliteitseisen waaraan de partij volgens het Besluit activiteiten leefomgeving moet voldoen. De kwaliteitseisen voor het afgeven van een milieuverklaring bodemkwaliteit voor een partij van een bouwstof zijn opgenomen in bijlage A bij deze regeling.

Een belangrijk verschil tussen een fabrikant-eigenverklaring en een erkende kwaliteitsverklaring is dat er rondom een fabrikant-eigenverklaring geen overheidsbemoediging is. Voor het afgeven van een fabrikant-eigenverklaring is, anders dan bij een erkende kwaliteitsverklaring, niet vereist dat de producent gecertificeerd en erkend is voor het vervaardigen van een type bouwstof (categorie 10 van bijlage C) en ook is niet vereist dat het desbetreffende type bouwstof gecertificeerd is (categorie 2 van bijlage C).

Er wordt volstaan met een eenmalig toelatingsonderzoek. Een belangrijk verschil tussen de fabrikant-eigenverklaring en de erkende kwaliteitsverklaring is dat het voor het behoud van het recht om voor door de producent vervaardigde partijen van een bouwstof een fabrikant-eigenverklaring af te geven, anders dan bij een erkende kwaliteitsverklaring, niet nodig is om met regelmaat verificatiekeuringen te verrichten. In een verificatiekeuring wordt gecontroleerd of nieuwe partijen van de bouwstof die de producent vervaardigt, nog steeds aan de kwaliteitseisen voldoen.

Omdat certificering van de producent niet is vereist, heeft de certificerende instelling ook een andere rol. Anders dan bij de erkende kwaliteitsverklaring wordt het toelatingsonderzoek ter verkrijging van het recht om een fabrikant-eigenverklaring af te geven niet door de certificerende instelling verricht, maar door de producent zelf. Dit moet gebeuren onder toezicht van een certificerende instelling, die moet controleren of de producent het onderzoek op juiste wijze heeft verricht.

De eisen aan de constantheid van het productieproces en de kwaliteit van het materiaal liggen bij een fabrikant-eigenverklaring, met het oog op het ontbreken van verificatiekeuringen, nog hoger dan bij een erkende kwaliteitsverklaring. Een fabrikant-eigenverklaring mag alleen worden afgegeven als uit het toelatingsonderzoek blijkt dat de bouwstoffen die worden vervaardigd zo ruimschoots aan de kwaliteitseisen voldoen (afstand tot de norm) dat het onwaarschijnlijk is dat er tussen vervaardigde partijen bouwstoffen uitschieters kunnen zitten die niet aan de kwaliteitseisen voldoen. Daarnaast moeten kwaliteitsvariaties tussen partijen bouwstoffen tot een minimum beperkt zijn (zeer geringe variabiliteit van de kwaliteit). Als aan die twee voorwaarden is voldaan, kunnen verificatiekeuringen achterwege blijven.

Het is de vrije keuze van de producent van de bouwstof of hij gebruik wil maken van de mogelijkheid om een erkende kwaliteitsverklaring af te geven dan wel een fabrikant-eigenverklaring, mits hij uiteraard voldoet aan de voorwaarden voor het afgeven van de desbetreffende verklaring.

Artikel 4.34 (verplichting om toelatingsonderzoek te verrichten)

Een producent die een type bouwstof vervaardigt waarvoor hij een fabrikant-eigenverklaring wil afgeven, moet een toelatingsonderzoek verrichten. Anders dan bij een erkende kwaliteitsverklaring het geval is, kan hij dat ook zelf doen en hoeft dit niet door een certificerende instelling te worden verricht. Wel moet hij het onderzoek door een certificerende instelling laten controleren. Het kenmerk van een fabrikant-eigenverklaring is dat de producent van de bouwstof ervoor verantwoordelijk is dat hij bouwstoffen vervaardigt die gegarandeerd aan de toepasselijke kwaliteitseisen voldoet. Alvorens voor zijn product voor het eerst een fabrikant-eigenverklaring te kunnen afgeven, moet de producent dat in een toelatingsonderzoek eerst ten genoegen van een certificerende instelling aantonen. De producent hoeft niet te zijn gecertificeerd en erkend voor het vervaardigen van een type bouwstof en het desbetreffende type bouwstof hoeft ook niet te zijn

gecertificeerd. Na het toelatingsonderzoek vinden er ook geen verificatiekeuringen meer plaats om de kwaliteit van de vervaardigde partijen van de bouwstof regelmatig te controleren. Daarom worden aan de constante hoge (milieu)kwaliteit van de bouwstof extra strenge eisen gesteld, zodat het risico dat partijen van de bouwstof toch de kwaliteitseisen overschrijden en daarvoor eigenlijk geen milieuverklaring bodemkwaliteit zou mogen worden afgegeven, tot een minimum wordt beperkt.

De producent moet voor het toezicht op het toelatingsonderzoek een certificerende instelling inschakelen die daarvoor is geaccrediteerd en erkend. De certificerende instelling moet voldoen aan de vereisten die in het tweede lid zijn gesteld. De vereisten houden in dat de certificerende instelling zowel is gecertificeerd en erkend op grond van het normdocument voor het certificeren van producenten voor het vervaardigen van bouwstoffen waarvoor een producent een fabrikant-eigenverklaring wil afgeven (aangewezen bij categorie 6 van bijlage C) als een normdocument voor het certificeren van bouwstoffen (aangewezen bij categorie 2 van bijlage C).

Er zijn onder categorie 2 van bijlage C verschillende beoordelingsrichtlijnen voor diverse typen bouwstoffen aangewezen. Voor het toetsen van het toelatingsonderzoek moet de certificerende instelling aantoonbare kennis en ervaring hebben met het certificeren van bouwstoffen. Die kennis en ervaring wordt aanwezig verondersteld als de certificerende instelling is erkend en geaccrediteerd voor het certificeren van bouwstoffen op grond van een van de in categorie 2 van bijlage C opgenomen beoordelingsrichtlijnen. Omdat niet elke bouwstof waarvoor een toelatingsonderzoek wordt uitgevoerd, onder de reikwijdte van een specifieke beoordelingsrichtlijn valt, is er voor gekozen om niet naar een erkenning bodemkwaliteit en accreditatie van de certificerende instelling voor een specifieke beoordelingsrichtlijn te verwijzen.

De elementen waaruit het toelatingsonderzoek bestaat, zijn weergegeven in het derde lid en worden in paragraaf 4.3 in hoofdlijnen uitgewerkt. Deze omvatten een productcontrole (onderdeel a; uitgewerkt in artikel 4.35) en een beoordeling van het systeem van kwaliteitsbewaking dat de producent hanteert (onderdeel b; uitgewerkt in artikel 4.37).

In onderdeel b is aangegeven aan welke vereisten het systeem van kwaliteitsbewaking moet voldoen. Dit systeem moet waarborgen dat de partijen van de bouwstof die worden vervaardigd, nog steeds overeenstemmen met de partijen van de bouwstof die in het kader van het toelatingsonderzoek aan een productcontrole zijn onderwerpen en aan de toepasselijke kwaliteitseisen blijven voldoen.

Het gaat om de kwaliteitseisen voor alle stoffen die in bijlage A zijn vermeld.

Daarnaast moet de aanwezigheid worden onderzocht van andere verontreinigende stoffen dan in bijlage A vermeld, en van andere relevante parameters. Van deze aanwezigheid moet slechts melding worden gemaakt, aangezien hiervoor geen kwaliteitseisen zijn gesteld. Op grond van deze informatie over de aanwezigheid van dergelijke stoffen of andere parameters en de emissies, concentraties, gehalten of waarden daarvan kan de toepasser zich een oordeel vormen of partijen van de bouwstof in het licht van de zorgplicht, is opgenomen in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving, mogelijk ongeschikt is voor de voorgenomen toepassing.

In het vierde lid is aangegeven dat de partijen van de bouwstof die in het kader van de productcontrole of de kwaliteitsbewaking worden onderzocht, voor alle stoffen die in bijlage A zijn opgenomen moeten voldoen aan de kwaliteitseisen die daarvoor in die bijlage zijn opgenomen (vierde lid, onderdeel a). Tevens moet voor alle stoffen van bijlage A zijn voldaan aan het criterium voor het verkrijgen van het recht op de afgifte van een fabrikant eigenverklaring voor het product. Zie voor dat criterium ook de toelichting bij artikel 4.35 (vierde lid, onderdeel b).

Daarnaast moet de aanwezigheid van andere verontreinigende stoffen dan in bijlage A en andere relevante parameters worden vermeld omdat de aanwezigheid van die stoffen of parameters de bouwstoffen niet ongeschikt mogen maken om te worden toegepast (vierde lid, onderdeel c). De eventuele ongeschiktheid moet worden bepaald aan de hand van de niet met concrete normen ingevulde zorgplicht, die voor het toepassen van bouwstoffen is opgenomen in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 4.35 (toelatingsonderzoek: productcontrole)

De productcontrole in het kader van het toelatingsonderzoek moet ten minste 10 partijkeuringen omvatten. Dit levert dus even zoveel rapporten op. Deze partijkeuringen moeten een representatief beeld geven van de partijen van een bouwstof die worden vervaardigd (constante kwaliteit) en de kwaliteit daarvan (die vervolgens aan de kwaliteitseisen moet worden getoetst). Uit het voorgaande volgt dat niet direct bij aanvang van de productie al met een fabrikant-eigenverklaring kan worden gewerkt. Er moeten eerst een aantal partijen zijn vervaardigd waarvoor een verklaring op grond van een partijkeuring is afgegeven, dus na individuele partijkeuringen. Een fabrikant-eigenverklaring komt pas in beeld als de producent eerst een aantal partijen heeft vervaardigd en daaruit voldoende zekerheid heeft verkregen dat hij bouwstoffen van constante kwaliteit vervaardigt. Dat moet dan vervolgens in een toelatingsonderzoek, in het bijzonder de productcontrole als onderdeel daarvan, met een aselechte keuze van te onderzoeken partijen worden aangetoond. Het is dus niet de bedoeling dat alleen de eerste 10 partijen die worden vervaardigd, als onderzoeksmateriaal dienen, tenzij die eerste 10 partijen representatief zijn voor de bouwstoffen die de producent vervaardigt.

Anders dan in het toelatingsonderzoek ten behoeve van de erkende kwaliteitsverklaring kan niet met vijf partijkeuringen worden volstaan, maar moeten altijd tien partijkeuringen worden verricht. Als er tien partijkeuringen worden verricht en de resultaten van elke partijkeuring onderling weinig uiteenlopen, zijn er meer waarborgen voor constante kwaliteit. Het grotere aantal partijkeuringen wordt gerechtvaardigd doordat voor een fabrikant-eigenverklaring geen verificatiekeuringen hoeven te worden verricht.

De partijkeuringen in het kader van de productcontrole moeten worden verricht overeenkomstig paragraaf 4.1. Dit zijn normale partijkeuringen. De resultaten van elke partijkeuring moeten worden vastgelegd in een rapport, dat ook weer aan de normale vereisten moet voldoen (artikel 4.9, eerste lid). Dit is geregeld in het tweede lid. Omdat er ten minste 10 partijkeuringen moeten worden verricht, moeten er ook 10 rapporten worden opgemaakt.

In het derde lid is een drietal verschillende vereisten opgenomen om te verzekeren dat er voldoende waarborgen zijn dat het risico beperkt is dat partijen bouwstoffen die worden vervaardigd niet aan de kwaliteitseisen voldoen. Voor elke stof die is vermeld in bijlage A moet worden voldaan aan één van deze drie vereisten. Met andere woorden, als één stof niet voldoet aan één van de drie vereisten, dan komt de bouwstof niet in aanmerking voor het afgeven van een fabrikant-eigenverklaring.

De kwaliteit moet ruimschoots voldoen aan de kwaliteitseisen en er moet sprake zijn van een geringe variabiliteit in de kwaliteit van de bouwstoffen.

Als de aanwezigheid van een stof van bijlage A in alle partijen die in het toelatingsonderzoek worden onderzocht, onder de bepalingsgrens ligt, is voldoende gewaarborgd dat partijen bouwstoffen die worden vervaardigd, voor die stof aan de kwaliteitseis voldoen (onderdeel b). Dit is ook het geval als de k-waarde, berekend aan de hand van de resultaten van de 10 partijkeuringen die voor elke stof van bijlage A moeten worden uitgevoerd, voor alle stoffen van bijlage A groter is dan 2,07. Dat volgt uit bijlage I (onderdeel a).

Tot slot kan ook gebruik worden gemaakt van de gammatoets. In de gammatoets is sprake van meer variatie tussen de concentraties van een stof in de verschillende partijen dan in de k-waardetoets is toegestaan, maar voldoen alle partijen voor die stof ruimschoots aan de kwaliteitseis uit bijlage A. 'ruimschoots voldoen' is uitgedrukt in de gammawaarde. Zo voldoen bij een gammawaarde van 0,76 alle waarnemingen in het toelatingsonderzoek aan 76% van de kwaliteitseis die in bijlage A is opgenomen. In bijlage I waarnaar in onderdeel c wordt verwezen is voor vormgegeven bouwstoffen een gammawaarde van 0,82 als toetscriterium opgenomen en voor niet-vormgegeven bouwstoffen van 0,76.

De kwaliteit moet ruimschoots voldoen aan de kwaliteitseisen en er moet sprake zijn van een geringe variabiliteit in de kwaliteit van de bouwstoffen.

Als de aanwezigheid van een stof van bijlage A in alle partijen die in het toelatingsonderzoek worden onderzocht, onder de bepalingsgrens ligt, is voldoende gewaarborgd dat partijen bouwstoffen die worden vervaardigd, voor die stof aan de kwaliteitseis voldoen (onderdeel a). Dit is ook het geval als de k-waarde, berekend aan de hand van de resultaten van de 10 partijkeuringen die voor elke stof van bijlage A moeten worden uitgevoerd, voor alle stoffen van bijlage A groter is dan 2,07 (onderdeel b).

Tot slot kan als alternatief voor de k-waardetoets ook gebruik worden gemaakt van de gammatoets. In de gammatoets is sprake van meer variatie tussen de concentraties van een stof in de verschillende partijen dan in de k-waardetoets is toegestaan, maar voldoen alle partijen voor die stof ruimschoots aan de kwaliteitseis uit bijlage A. 'ruimschoots voldoen' is uitgedrukt in de gammawaarde. Zo voldoen bij een gammawaarde van 0,76 alle waarnemingen in het toelatingsonderzoek aan 76% van de kwaliteitseis die in bijlage A is opgenomen.

In het vierde lid is een specifieke eis gesteld voor asbest. Als alle te onderzoeken partijen van de bouwstof aan deze eis is voldaan bevatten de partijen zo weinig asbest dat er voldoende waarborgen zijn dat te vervaardigen partijen voldoen aan de kwaliteitseis die voor asbest is opgenomen in bijlage A. De eis die in het vierde lid is gesteld is 10% van de kwaliteitseis. Bij de fabrikant-eigenverklaring is de kwaliteitseis voor asbest hetzelfde als bij andere milieuverklaringen bodemkwaliteit. De eis in het vierde lid dient alleen als criterium of, wat asbest betreft, sprake is van een situatie die zich leent voor het afgeven van een fabrikant-eigenverklaring.

Artikel 4.36 (toelatingsonderzoek: eerdere productcontrole)

In artikel 4.36 wordt toegestaan om voor het toelatingsonderzoek gebruik te maken van eerder verrichte partijkeuringen (eerste lid). In het toelatingsonderzoek worden aselect gekozen partijen van de bouwstof onderzocht. In eerste instantie kan voor de vervaardigde partijen alleen een verklaring op grond van een partijkeuring worden verleend, die op een individuele partijkeuring is gebaseerd (zie ook de toelichting op artikel 4.35). Daarom is het dus mogelijk dat er sprake is van eerder verrichte partijkeuringen. Ook voor deze partij(keuring)en geldt dat ze, om voor representatief te kunnen doorgaan, alleen in het toelatingsonderzoek kunnen worden betrokken als ze aselect zijn gekozen.

De essentie van een fabrikant-eigenverklaring is dat deze verklaring betrekking heeft op partijen van een bouwstof die op dezelfde wijze en met dezelfde grondstoffen zijn vervaardigd, omdat alleen dan sprake kan zijn van een gewaarborgde constantie kwaliteit van de partijen van een bouwstof. Die eis moet dus ook aan eerdere partijkeuringen worden gesteld (tweede lid). Omdat het alleen zinvol is in een toelatingsonderzoek te investeren als sprake is van een productielijn waar in beginsel telkens hetzelfde gebeurt, is het op zichzelf niet onwaarschijnlijk dat ook eerdere partijkeuringen al aan de gestelde vereisten voldeden.

Het derde lid staat uit een oogpunt van lastenbeperking toe dat verschillende producenten van hetzelfde producttype bouwstof in het kader van het toelatingsonderzoek gezamenlijk de partijkeuringen uitvoeren. Elke deelnemende producent moet zelf ten minste één partijkeuring uitvoeren die betrekking heeft op een partij van de bouwstof die hij zelf heeft vervaardigd (vierde lid). Daarnaast moet worden aangetoond dat is voldaan aan het algemene vereiste voor het afgeven van een fabrikant-eigenverklaring, dat de partijen van de bouwstof door alle deelnemende producenten op dezelfde wijze en met dezelfde grondstoffen worden vervaardigd (vierde lid). Als daarvan geen sprake is, dan rechtvaardigen de omstandigheden niet dat een fabrikant-eigenverklaring wordt afgegeven, omdat die dan geen verantwoorde kwaliteitswaarborgen kan bieden. De gemeenschappelijke partijkeuringen betekenen niet dat met één toelatingsonderzoek voor alle deelnemende producenten kan worden volstaan. De partijkeuringen vinden plaats in het kader van de productcontrole. Daarnaast omvat het toelatingsonderzoek echter ook een systeem van interne kwaliteitsbewaking. Dit is specifiek voor iedere producent en moet dus telkens afzonderlijk worden onderzocht.

Artikel 4.37 (toelatingsonderzoek: beoordeling systeem van kwaliteitsbewaking)

Deze bepaling heeft betrekking op de beoordeling van het systeem van kwaliteitsbewaking dat de producent van een type bouwstof toepast. Deze beoordeling is, naast de productcontrole, een belangrijk element van het toelatingsonderzoek dat wordt verricht. In het toelatingsonderzoek moet worden onderzocht of er voldoende garanties zijn dat het systeem van kwaliteitsbewaking als zodanig doeltreffend is om te waarborgen dat de bouwstoffen die worden vervaardigd van constante kwaliteit zijn en aan de kwaliteitseisen voldoen en dat er tevens voldoende garanties zijn dat het systeem ook daadwerkelijk en correct wordt toegepast.

In het tweede lid is omschreven welke onderdelen een systeem van kwaliteitsbewaking moet bevatten.

Hierin moeten om te beginnen alle stappen van het productieproces waarop het toelatingsonderzoek betrekking heeft, nauwkeurig en gedetailleerd worden vastgelegd (tweede lid, onderdeel a), vanaf het begin (de grondstoffen die worden gebruikt) tot en met het eind (de aflevering aan de afnemers). Informatie over de acceptatiecriteria is nodig om inzicht te krijgen hoe wordt gecontroleerd dat de hoedanigheid en kwaliteit van de grondstoffen die worden afgenomen, aan de verwachtingen voldoen. Informatie over de data van vervaardiging is nodig om in het kader van controle of toezicht te kunnen herleiden wanneer een partij is vervaardigd. Dit is met name van belang om te kunnen nagaan wat de reden van een eventuele afwijkende kwaliteit is. Informatie over de opslag is ook nodig, omdat de wijze van opslag invloed kan hebben op de kwaliteit van de bouwstof, die hierdoor kan veranderen.

De beschrijving van het productieproces is het referentiepunt voor het systeem van kwaliteitsbewaking, waarin wordt gecontroleerd of de partijen van de bouwstof die worden vervaardigd, overeenkomen met de partijen van de bouwstof die in het toelatingsonderzoek zijn onderzocht en dezelfde kwaliteit hebben (tweede lid, onderdeel b). Alle onderzochte partijen moeten voor elke stof van bijlage A voldoen aan de in die bijlage opgenomen toepasselijke kwaliteitseisen.

Voor andere verontreinigende stoffen dan in bijlage A vermeld en voor andere parameters gelden geen kwaliteitseisen. Hiervoor geldt dat de hoogste tijdens het toelatingsonderzoek aangetroffen emissies, concentraties, waarden of gehalten niet mogen worden overschreden. Een partij van een bouwstof heeft niet dezelfde kwaliteit als de partijen van de bouwstof die in het toelatingsonderzoek zijn onderzocht, wanneer een van de hoogste gemeten emissies, concentraties, waarden of gehalten wordt overschreden.

In de fabrikant-eigenverklaring moeten van deze andere verontreinigende stoffen en andere relevante parameters alleen de hoogste gemeten emissies, concentraties, waarden of gehalten worden vermeld. Dit is namelijk de meest ongunstige situatie die in het toelatingsonderzoek is aangetroffen en die zich opnieuw kan voordoen. De toepasser van de bouwstof beschikt daarmee over de informatie die hij nodig heeft om te kunnen beoordelen of de aanwezigheid van deze verontreinigende stoffen of andere relevante parameters in het licht van de zorgplicht (opgenomen in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving) die hij in acht moet nemen, aan toepassing van de bouwstoffen in de weg staan. In de milieuverklaring bodemkwaliteit hoeft hierover geen uitspraak te worden gedaan. Het is de verantwoordelijkheid van de toepasser om dit te beoordelen.

Om het goede functioneren van het systeem van kwaliteitsbewaking te kunnen garanderen moet de producent van de bouwstof een organisatie hebben en procedures hanteren die hem grip geven op de omstandigheden die bepalend zijn voor de constante kwaliteit van de bouwstof en die hem in staat stellen om tijdig in te grijpen wanneer de kwaliteitsbepalende omstandigheden in het geding komen. Kwaliteitsbewaking is dus wat anders dan al improviserend naar bevind van zaken handelen om zaken die verkeerd dreigen te gaan, bij te sturen. Deze randvoorwaarden voor het waarborgen van het goede functioneren van het systeem van kwaliteitsbewaking moeten zijn vastgelegd in een handboek waarin wordt aangegeven waarvoor de verschillende organisatieonderdelen aan de lat staan. Hierdoor moet de toepassing van de wezenlijke elementen van het systeem van kwaliteitsbewaking gestroomlijnd verlopen en een automatische zijn. Een goed functionerend systeem van kwaliteitsbewaking komt derhalve niet uit de lucht gevallen. Dit is een veelomvattend samenstel van kritische succesfactoren, die hun weerslag moeten hebben in organisatie en procedures. Dit moet vooraf goed worden doordacht en uitgewerkt (tweede lid, onderdeel c).

De fabrikant-eigenverklaring mag voor de vervaardigde partijen van de bouwstof worden afgegeven zonder dat het nodig is om die partijen in een partijkeuring afzonderlijk te onderzoeken. Er moeten daarom garanties zijn dat partijen van verschillende typen of kwaliteiten bouwstoffen niet kunnen worden verwisseld en van een verkeerde verklaring voorzien die geen getrouw beeld geeft van de hoedanigheid en kwaliteit van de desbetreffende partij (tweede lid, onderdeel d). Een fabrikant-eigenverklaring mag alleen worden afgegeven voor partijen die zijn geïdentificeerd als partijen die overeenkomen met de partijen die in het toelatingsonderzoek zijn onderzocht.

Er moet altijd rekening mee worden gehouden dat in het productieproces haperingen optreden. Er moet vooraf over worden nagedacht welke corrigerende maatregelen dan worden genomen om te verzekeren dat het bedrijf de grip op de gang van zaken terugkrijgt. Deze maatregelen moeten worden vastgelegd als onderdeel van het systeem van kwaliteitsbewaking, zodat zij tijdig uit de kast kunnen worden getrokken als zich ongewenste ontwikkelingen voordoen (tweede lid, onderdeel e).

Documentatie van de wijze van uitvoering van de beeldbepalende elementen van het systeem van kwaliteitsbewaking is een belangrijk sluitstuk van een goed functionerend systeem (tweede lid, onderdeel f). Dit is ook van belang voor controle en toezicht achteraf, waarbij het van belang is dat kan worden gereproduceerd wat er is voorgevallen.

Artikel 4.38 (toelatingsonderzoek: rapportage)

De wijze waarop het toelatingsonderzoek is verricht en de resultaten die het onderzoek heeft opgeleverd, moeten worden vastgelegd in een rapport (eerste lid). Het toelatingsonderzoek vormt namelijk de grondslag voor de grondslag voor de fabrikant-eigenverklaring die de producent het recht geeft om partijen grond of baggerspecie die hij heeft vervaardigd met een fabrikant-eigenverklaring op de markt te brengen, zonder eerst voor elke partij afzonderlijk een partijkeuring te hoeven verrichten. Het is vanwege de centrale functie van het toelatingsonderzoek in dit geheel van belang dat verifieerbaar is dat een producent terecht gebruik maakt van het recht om voor de door hem vervaardigde bouwstof een fabrikant-eigenverklaring af te geven. Het rapport bevat de daarvoor benodigde informatie.

Vanzelfsprekend moet de naam van de producent die het toelatingsonderzoek heeft verricht, worden vermeld (tweede lid, onderdeel a) en moet het rapport met een uniek nummer kunnen worden geïdentificeerd in relatie tot de producent en het type bouwstof dat door hem wordt vervaardigd (tweede lid, onderdeel k).

Het type bouwstof moet ook kunnen worden geïdentificeerd (tweede lid, onderdeel b).

Ook moet informatie worden gegeven over de certificeringsinstelling die op het toelatingsonderzoek van de producent toezicht heeft gehouden (tweede lid, onderdeel c).

Voorts moeten de unieke nummers van de rapporten die zijn opgemaakt van elke partijkeuring die in het kader van het toelatingsonderzoek is verricht, worden vermeld, in totaal dus 10 nummers (tweede lid, onderdeel d). Van alle verrichten partijkeuringen moeten de rapporten met overeenstemmende unieke nummers zijn bijgevoegd (vierde lid). Deze informatie is weer nodig met het oog op controle en toezicht of later vervaardigde partijen van een bouwstof overeenkomen met de partijen van een bouwstof die in het toelatingsonderzoek zijn onderzocht.

Een belangrijke maatstaf om een fabrikant-eigenverklaring te mogen afgeven is namelijk dat de partijen van de bouwstof die zijn onderzocht, op dezelfde wijze en met dezelfde grondstoffen zijn vervaardigd. De partijen van de bouwstof die in de productcontrole zijn onderzocht, moeten daarom representatief zijn voor het in de fabrikant-eigenverklaring te vermelden type bouwstof (tweede lid, onderdeel e).

In een fabrikant-eigenverklaring moet worden vermeld of alle onderzochte partijen voor alle stoffen van bijlage A voldoen aan de kwaliteitseisen die voor die stoffen in die bijlage zijn opgenomen (tweede lid, onderdeel f).

Daarnaast is het met het oog op de verplichting om in de fabrikant-eigenverklaring melding te maken van andere verontreinigende stoffen en andere relevante parameters van belang dat in het rapport van het toelatingsonderzoek wordt aangegeven in hoeverre deze in de onderzochte partijen zijn aangetroffen. Hiervan moeten de hoogste in een partijkeuring gemeten concentraties, emissies, waarden of gehalten worden vermeld, omdat voor de toepasbaarheid van een partij in het licht van de zorgplicht in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving juist de slechtst aangetroffen situatie die zich kan voordoen van belang is (tweede lid, onderdeel h).

Ook wanneer niet alle onderzochte partijen van de bouwstof aan de toepasselijke kwaliteitseisen waarnaar onderzoek is gedaan, blijken te voldoen, moet een rapport van het toelatingsonderzoek worden opgemaakt, omdat dit rapport dient ter documentatie van het onderzoek dat is verricht en de resultaten daarvan.

In het rapport van het toelatingsonderzoek moet ook een conclusie zijn opgenomen of het systeem van kwaliteitsbewaking voldoende waarborgen biedt dat de partijen van de bouwstof die de producent gaat vervaardigen, overeenkomen met de partijen van de bouwstof die in het toelatingsonderzoek zijn onderzocht en voldoen aan de kwaliteitseisen (en dat het systeem van kwaliteitsbewaking ook daadwerkelijk zal worden gehanteerd en naar behoren zal functioneren (tweede lid, onderdeel j)). Het gaat zowel om het ontwerp en de geschiktheid van het systeem, als om de omstandigheden die bepalend zijn voor een juiste toepassing daarvan in de praktijk.

Wanneer gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid dat verschillende producenten partijkeuringen ten behoeve van het toelatingsonderzoek doen, moet worden aangetoond dat deze betrekking hebben op partijen van de bouwstof die op dezelfde wijze en met dezelfde grondstoffen zijn vervaardigd. Dit moet zowel worden aangetoond voor de partijen van de bouwstof die de producent die een fabrikant-eigenverklaring wil verlenen, vervaardigt als de partijen van de bouwstof die in de partijkeuring in het kader van het toelatingsonderzoek zijn onderzocht en die door verschillende producenten zijn vervaardigd.

In het vierde lid is bepaald dat de rapporten van alle partijkeuringen die in het kader van het toelatingsonderzoek zijn verricht, bij het rapport van het toelatingsonderzoek moeten zijn bijgevoegd. Van elke partij die in het kader van het toelatingsonderzoek aan een partijkeuring is onderworpen, moet een keuringsrapport worden opgesteld. Omdat 10 partijen moeten worden onderzocht moeten 10 keuringsrapporten worden bijgevoegd.

Aan de hand van deze rapporten kan worden gecontroleerd wat de hoedanigheden waren van de partijen van de bouwstof die in het toelatingsonderzoek is onderzocht en wat de kwaliteit daarvan was. De situatie tijdens het toelatingsonderzoek is het referentiepunt voor het mogen afgeven van een fabrikant-eigenverklaring voor nieuwe partijen van de bouwstof die worden vervaardigd.

Artikel 4.39 (recht op afgifte van een fabrikant-eigenverklaring)

Een producent die het recht heeft om een fabrikant-eigenverklaring af te geven hoeft niet meer elke partij van de bouwstof die hij vervaardigt, eerst individueel te laten keuren, zoals voor het afgeven van een verklaring op grond van een partijkeuring is vereist. De producent moet dan aan vijf voorwaarden voldoen, die in het eerste lid worden weergegeven.

Allereerst moet de producent een toelatingsonderzoek hebben verricht waaruit blijkt dat aan de voorwaarden van artikel 4.35, derde en vierde lid, is voldaan (onderdeel a). Deze houden met name in dat is gewaarborgd dat te vervaardigen partijen van de bouwstof voor alle stoffen die in bijlage A zijn vermeld, aan de toepasselijke kwaliteitseisen voldoen.

Een certificeringsinstelling moet hebben bevestigd dat het toelatingsonderzoek juist is uitgevoerd en dat de producent op grond van het door hem uitgevoerde onderzoek terecht de conclusie heeft getrokken dat hij aan de voorwaarden voldoet om voor de partijen van de bouwstof die hij vervaardigt een fabrikant-eigenverklaring te mogen afgeven (onderdeel b).

De fabrikant-eigenverklaring mag alleen worden afgegeven voor partijen die overeenkomen met partijen die in het toelatingsonderzoek zijn onderzocht (onderdeel c). Dit betekent dat zij op dezelfde wijze en met dezelfde grondstoffen moeten zijn vervaardigd.

Ook moet de producent het systeem van kwaliteitsbewaking dat hij in het toelatingsonderzoek met positief resultaat heeft onderzocht, op de locatie van vervaardiging op juiste wijze blijven toepassen (onderdeel d).

Tijdens het vervaardigen van partijen van de bouwstof moet er een goed systeem van kwaliteitsbewaking zijn dat ook naar behoren moet functioneren (eerste lid, onderdeel a) en er moeten waarborgen zijn dat de partijen van de bouwstof die wordt vervaardigd, niet afwijken van de partijen van de bouwstof die in de productcontrole in het kader van het toelatingsonderzoek zijn onderzocht (eerste lid, onderdeel b). Het gaat er vooral om dat de situatie die in het toelatingsonderzoek is onderzocht, wordt gecontinueerd tijdens de vervaardiging van partijen van de bouwstof die op de markt worden gebracht en toegepast. In het toelatingsonderzoek wordt onderzocht of daar voldoende waarborgen voor zijn. Het gaat dus niet zozeer om de situatie tijdens het toelatingsonderzoek, maar om de waarborgen dat de partijen van de bouwstof die in omloop worden gebracht, aan de kwaliteitseisen voldoen. Het toelatingsonderzoek is dus vooral een systeemcontrole, waarbij het er om gaat of er voldoende vertrouwen bestaat dat niet elke

vervaardigde partij van de bouwstof afzonderlijk hoeft te worden gecontroleerd, omdat er sprake is van een zeer constante kwaliteit van een schoon product. De situatie die tijdens het toelatingsonderzoek wordt onderzocht, moet representatief zijn voor de latere vervaardigde partijen van de bouwstof. Wanneer partijen van de bouwstof niet overeenkomen met de partijen van de bouwstof die hij in het toelatingsonderzoek heeft onderzocht, mag de producent geen fabrikant-eigenverklaring afgeven (derde lid). Zo lang hij gebruik maakt van zijn recht op het afgeven van een fabrikant-eigenverklaring mag hij dergelijke partijen ook niet aan een partijkeuring onderwerpen en alsnog met een verklaring op grond van een partijkeuring op de markt brengen. Het zou de waarborgen die de fabrikant-eigenverklaring beoogt te bieden ondergraven, omdat er kennelijk iets mis is in het productieproces of bij de uitvoering van het proces van kwaliteitsbewaking of verschillende producten die de producent vervaardigt, zijn verwisseld of door elkaar geraakt. Tenzij uit nader onderzoek blijkt dat incidenteel sprake was van een afwijkende partij en er waarborgen zijn dat een dergelijke situatie zich niet nog een keer kan voordoen, kan de producent voor nieuwe partijen van een bouwstof geen fabrikant-eigenverklaring meer afgeven, omdat hij niet aan de voorwaarden daarvoor voldoet dat alle partijen worden overeenkomen met de partijen die in het toelatingsonderzoek zijn onderzocht.

Tot slot moet de producent van het voornemen om een fabrikant-eigenverklaring af te geven, melding doen aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat (onderdeel e). Omdat de overheid er bij de fabrikant-eigenverklaring niet aan te pas komt (anders dan bij een erkende kwaliteitsverklaring waarvoor een erkenning bodemkwaliteit is vereist) maar de producent zelf het toelatingsonderzoek initieert en uitvoert, is de overheid er niet automatisch van op de hoogte dat een producent een fabrikant-eigenverklaring met publiekrechtelijke status afgeeft. Voor het toezicht op de naleving van de voorwaarden voor het afgeven van een fabrikant-eigenverklaring, is het van belang dat de overheid weet welke producenten voor welke bouwstof een fabrikant-eigenverklaring afgeven. Vanwege het belang dat de overheid op de hoogte is, is het melden een voorwaarde om van een fabrikant-eigenverklaring te mogen afgeven, en niet enkel een administratieve meldingsplicht. Voor het doen van een melding moet gebruik worden gemaakt van een modelverklaring, die is te vinden op de website van Bodemplus, een onderdeel van Rijkswaterstaat. Daarbij moet een bevestiging van de juiste en volledige uitvoering van het toelatingsonderzoek die is afgegeven door een certificeringsinstelling, worden meegestuurd (vierde lid). Met het oog op de vermelding van de naam van de producent op een website (vijfde lid), moet de producent tevens een verklaring van instemming met de vermelding meesturen. Dit houdt verband met de Europese verordening inzake de bescherming van persoonsgegevens⁸. Dergelijke gegevens mogen openbaar worden gemaakt als betrokkene daarmee heeft ingestemd. De verordening vereist dat toestemming wordt gegeven door middel van een duidelijke actieve handeling, bijvoorbeeld een (elektronische) schriftelijke verklaring, waaruit blijkt dat de betrokkene instemt met deze wijze van verwerking van zijn persoonsgegevens (artikel 6, eerste lid, onder a; overweging 32). Zonder toestemming is de verwerking niet rechtmatig. Als geen toestemming wordt gegeven is de melding overeenkomstig het eerste lid, onder e, niet volledig en kan geen gebruik worden gemaakt van het recht om een fabrikant eigenverklaring af te geven.

De namen van de producenten en hun producten waarvoor zij een fabrikant-eigenverklaring afgeven, worden bekendgemaakt op een website (vijfde lid), zodat afnemers van partijen van de bouwstof kunnen controleren dat de producent tot het afgeven van een dergelijke verklaring gerechtigd is. Degene die de partij verhandelt of toepast is op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving namelijk verantwoordelijk dat hij daarbij over een rechtmatig afgegeven milieuverklaring bodemkwaliteit beschikt en dat de partij aan alle toepasselijke kwaliteitseisen voldoet.

Nieuw ten opzichte van de eerdere Regeling bodemkwaliteit is dat het recht om een fabrikant-eigenverklaring af te geven tot vijf jaar is beperkt (eerste lid). Dit recht is na een eenmalig toelatingsonderzoek dus niet meer 'eeuwigdurend'. Deze 5-jaarlijkse controle is bedoeld als extra waarborg. Na het toelatingsonderzoek hoeft namelijk niet door een certificerende instelling te

⁸ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95.46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (PbEU 2016 L 119).

worden gecontroleerd of de producent nog steeds aan alle voorwaarden voor het afgeven van een fabrikant-eigenverklaring voldoet, zoals met verificatiekeuringen voor het afgeven van een erkende kwaliteitsverklaring wel is voorgeschreven. De enige controle vindt plaats in het kader van het toezicht door de ILT. In de praktijk vindt er weinig toezicht plaats omdat het in beginsel schone partijen van een bouwstof van zeer constante kwaliteit betreft waar geen prioriteit voor toezicht ligt. Veel komt dus aan op een goed toelatingsonderzoek, maar dat kan niet voorkomen dat in de loop der tijd veranderingen in het productieproces kunnen optreden, in het gebruik van grondstoffen of in de werkwijze of in het systeem van het kwaliteitsbewaking. Het is daarom verstandig om na vijf jaar opnieuw te kijken of het productieproces nog steeds hetzelfde functioneert en dezelfde uitkomsten heeft als tijdens het toelatingsonderzoek het geval was. Het recht om een fabrikant-eigenverklaring af te geven kan na 5 jaar worden verlengd wanneer uit een onderzoek blijkt dat nog steeds onder dezelfde omstandigheden partijen van hetzelfde type bouwstof worden vervaardigd. De producent kan dan weer gedurende een periode van 5 jaar een fabrikant-eigenverklaring voor zijn product afgeven. De extra lasten die met deze controle zijn gemoeid, zijn bij onveranderde omstandigheden beperkt. Als de omstandigheden wel veranderd zijn, moet opnieuw een toelatingsonderzoek plaatsvinden om een fabrikant-eigenverklaring te mogen afgeven. In het kader van het 5-jaarlijkse controleonderzoek kunnen partijkeuringen overeenkomstig paragraaf 4.1 worden verricht, zoals bij het toelatingsonderzoek, maar om lastenverzwaring te voorkomen is dit niet verplicht gesteld. De nadruk ligt namelijk op de omstandigheden waaronder partijen van de bouwstof worden vervaardigd, zoals het gebruik van grondstoffen en de kwaliteitscontrole tijdens het productieproces.

Voor elke partij mag maar één type milieuverklaring bodemkwaliteit worden afgegeven (tweede lid), omdat anders onduidelijk is welke precieze waarborgen dat de partij aan de kwaliteitseisen voldoet, worden geboden. Is dat een individuele partijkeuring geweest, uitmondend in een verklaring op grond van een partijkeuring, of een algemeen onderzoek van een productieproces en de organisatie, werkwijze en het personeel van de producent die een stroom bouwstoffen van constante kwaliteit genereert? Als een fabrikant-eigenverklaring wordt afgegeven en tevens een verklaring op grond van een partijkeuring, wordt een onduidelijk signaal afgegeven over de betrouwbaarheid van de fabrikant-eigenverklaring, die geen individuele partijkeuring nodig zou moeten hebben. Op zichzelf is het zo dat een verklaring op grond van een partijkeuring die op een individuele partijkeuring is gebaseerd, een betrouwbaar bewijsmiddel is, maar in dit geval sluit ze niet aan bij de keuze die de producent heeft gemaakt om bouwstoffen met een fabrikant-eigenverklaring te vervaardigen.

Artikel 4.40 (inhoud fabrikant-eigenverklaring)

In deze bepaling is weergegeven welke informatie een fabrikant-eigenverklaring moet bevatten. Uiteraard moet de naam worden vermeld van de producent die gerechtigd is tot het afgeven van een fabrikant-eigenverklaring voor de partijen van de bouwstof die hij vervaardigt (eerste lid, onderdeel a).

Verder moet het unieke nummer van het rapport met de resultaten van het toelatingsonderzoek worden vermeld (eerste lid, onderdeel b). Dit is onder meer van belang voor het toezicht, bijvoorbeeld om nieuw vervaardigde partijen te kunnen vergelijken met de partijen van de bouwstof die in het toelatingsonderzoek zijn onderzocht.

De belangrijkste informatie die in het rapport over het toelatingsonderzoek is opgenomen, moet ook in fabrikant-eigenverklaring worden opgenomen, zowel ten behoeve van de afnemers partijen van de bouwstof als het toezicht (eerste lid, onderdeel c).

Er moet een nauwkeurige beschrijving van het type bouwstof worden gegeven, zodat de bouwstof die is onderzocht, kan worden geïdentificeerd (1°).

Ook moet worden vermeld dat de bouwstof voor alle stoffen die in bijlage A zijn vermeld, voldoet aan de toepasselijke kwaliteitseisen (2°). Zo niet, dan mag geen fabrikant-eigenverklaring worden afgegeven. Van de aanwezigheid van andere verontreinigende stoffen en andere relevante paramaters moet alleen melding worden gemaakt, omdat hiervoor geen kwaliteitseisen gelden waaraan de emissies, concentraties, gehalten en waarden kunnen worden getoetst. De concentraties, emissies, gehalten of waarden van de aangetroffen stoffen en andere parameters moeten eveneens worden vermeld (3°). Deze informatie heeft de toepasser van de bouwstof nodig

om de toepassingsmogelijkheden van een partij te beoordelen in het licht van de zorgplicht die is opgenomen in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Een uniek nummer identificeert de fabrikant-eigenverklaring in relatie tot de partijen van de bouwstof waarvoor de verklaring telkens wordt afgegeven (eerste lid, onderdeel d).

Tot slot moet een fabrikant-eigenverklaring worden ondertekend door de natuurlijke persoon die de verklaring heeft afgegeven of een natuurlijke persoon die door degene die de verklaring heeft afgegeven, is geautoriseerd om de verklaring te ondertekenen (eerste lid, onderdeel e). De informatie in de verklaring moet juist en volledig zijn, omdat de afnemer daarop afgaat wanneer hij de partij verhandelt of toepast. Als de informatie in de verklaring onjuist of onvolledig is of de verklaring niet volgens de toepasselijke regels is afgegeven, kan hij geen gebruik maken van de verklaring als bewijsmiddel dat de partij aan de toepasselijke kwaliteitseisen voldoet. Als een partij die wordt toegepast, voor een stof feitelijk niet aan de daarvoor geldende kwaliteitseis blijkt te voldoen, is de partij in strijd met het Besluit activiteiten leefomgeving toegepast en moet zij in beginsel worden verwijderd. De toepasser kan zich dan niet op de fabrikant-eigenverklaring beroepen.

Degene die de verklaring afgeeft, moet zich realiseren dat de verklaring in het economisch verkeer een financiële waarde vertegenwoordigt en voor de toepassingsmogelijkheden van de partij een sleutelfunctie vervult. Daarom moet hij deze persoonlijk moet ondertekenen.

De persoon die de verklaring heeft ondertekend, moet er volgens artikel 1.2, tweede lid, persoonlijk voor instaan dat de informatie in de verklaring, voor zover deze hem redelijkerwijs kan worden aangerekend, juist, volledig en actueel is. Als dit niet het geval is, kan de toepasser proberen om de door hem geleden schade, bijvoorbeeld de kosten van het verwijderen van de partij, op hem te verhalen. In voorkomende gevallen, wanneer duidelijk met de informatie in de verklaring is geknoeid, kan degene die de verklaring heeft ondertekend, bovendien strafrechtelijk worden vervolgd wegens valsheid in geschrifte.

Artikel 4.41 (afleverbon)

Artikel 4.41 heeft betrekking op de afleverbon. De afleverbon moet een partij van een bouwstof van het begin (de vervaardiging) tot het eind (de toepassing) begeleiden. De afleverbon moet de informatie bevatten die het mogelijk maakt de partij steeds te kunnen identificeren als dezelfde partij, waarop de fabrikant-eigenverklaring betrekking heeft. Allereerst is dat informatie over de afgifte van de afleverbon in de fase van de vervaardiging wanneer de afleverbon wordt afgeven (tweede lid, onderdelen a en b). Ook moet informatie worden opgenomen over de leverancier en afnemer (tweede lid, onderdelen c en d). Het gaat alleen om de eerste afnemer. De afleverbon hoeft niet steeds te worden aangevuld met informatie over opvolgende afnemers. Hoofdstuk 11a van de Wet milieubeheer biedt hiervoor namelijk geen grondslag. Feitelijk moet elke opvolgende afnemer er echter wel voor zorgen dat hij een afleverbon vraagt en aan een opvolgende afnemer doorgeeft, omdat de uiteindelijke toepasser volgens het Besluit activiteiten leefomgeving over een afleverbon moet beschikken wanneer hij de partij toepast en deze dus aan hem zal moeten worden verstrekt wanneer hij de partij afneemt.

Met de afleverbon kan worden aangetoond dat de fabrikant-eigenverklaring die een partij begeleidt, op de partij betrekking heeft. Dit is alleen mogelijk als het unieke nummer van de fabrikant-eigenverklaring wordt vermeld (tweede lid, onderdeel e).

De partij van de bouwstof moet ook duidelijk worden omschreven (tweede lid, onderdeel f). Dit houdt in dat een beschrijving van het type bouwstof moet worden gegeven die voldoende nauwkeurig is te kunnen bevestigen dat het om hetzelfde type bouwstof gaat, en ook de grootte van de partij moet worden vermeld. Dit laatste is van belang om te kunnen nagaan dat de partij niet is samengevoegd met andere partijen of in verschillende partijen is gesplitst.

De afleverbon moet zelf ook een uniek nummer hebben (tweede lid, onderdeel g).

Tot slot moet de afleverbon worden ondertekend door de natuurlijke persoon die de afleverbon heeft afgegeven of een natuurlijke persoon die door degene die de afleverbon heeft afgegeven, daartoe is geautoriseerd (tweede lid, onderdeel h). De natuurlijke persoon die de afleverbon heeft ondertekend, kan persoonlijk worden aangesproken op de juistheid en volledigheid van de informatie die in de afleverbon is opgenomen, voor zover die hem redelijkerwijs kan worden toegerekend. Wanneer de informatie niet op waarheid berust, kan deze persoon bovendien persoonlijk kan worden vervolgd op grond van valsheid in geschrifte.

Artikel 4.42 (splitsing van een partij)

Dit artikel heeft betrekking op de splitsing van een partij van een bouwstof in verschillende partijen. Hiervoor is geen erkenning nodig. Wel is vereist dat de splitsing goed wordt gedocumenteerd, zodat altijd kan worden achterhaald of partijen zijn afgesplitst van een grotere partij en welke partij dat was. Dit moet blijken uit informatie, die wordt opgenomen in een kopie van de afleverbon.

Na de splitsing kan voor de afgesplitste partij nog steeds gebruik worden gemaakt van de fabrikant-eigenverklaring en afleverbon die bij de oorspronkelijke partij behoorde (eerste lid). Het systeem van kwaliteitsbewaking biedt voldoende waarborgen dat partijen die worden afgesplitst van een partij waarvoor een fabrikant-eigenverklaring is verleend, zelf ook weer aan alle toepasselijke kwaliteitseisen voldoen. Ook van de oorspronkelijke afleverbon kan nog steeds gebruik worden gemaakt, maar wel moet deze worden aangevuld met informatie waarmee de splitsing wordt gedocumenteerd (eerste lid).

Deze aanvullende informatie moet worden aangevuld op een gewaarmerkte en gedateerde kopie van de afleverbon, omdat de afleverbon is bedoeld om de gesplitste en daarvan afgesplitste partijen te identificeren (tweede lid). De vereiste informatie heeft betrekking op degene die de partij heeft afgesplitst en de informatie op de kopie van de afleverbon heeft opgenomen (doorgaans dezelfde persoon; derde lid, onderdelen a en b), alsmede op de eerste afnemer van de afgesplitste partij (tweede lid, onderdeel c). Daarnaast moet informatie worden verstrekt over de afgesplitste partij, namelijk de grootte (in tonnen; tweede lid, onderdeel d). Informatie over de gesplitste partij is al in de oorspronkelijke afleverbon opgenomen. De kopie van de afleverbon moet worden voorzien van een eigen uniek nummer, dat niet hetzelfde is als dat van de afleverbon zelf (tweede lid, onderdeel e). Tot slot moet worden verklaard dat de afgesplitste partij deel uitmaakte van de partij waarop de fabrikant-eigenverklaring waarvan voor de afgesplitste partij gebruik wordt gemaakt, oorspronkelijk betrekking had (tweede lid, onderdeel f).

Tot slot moet de kopie van de afleverbon worden ondertekend door de natuurlijke persoon die de afleverbon heeft afgegeven of een natuurlijke persoon die door degene die de kopie van de afleverbon heeft afgegeven, daartoe is geautoriseerd (tweede lid, onderdeel g). De natuurlijke persoon die de kopie van de afleverbon heeft ondertekend, kan persoonlijk worden aangesproken op de juistheid en volledigheid van de informatie die in de kopie van de afleverbon is opgenomen, voor zover die hem redelijkerwijs kan worden toegerekend. Wanneer de informatie niet op waarheid berust, kan deze persoon bovendien persoonlijk kan worden vervolgd op grond van valsheid in geschrifte.

Artikel 4.43(bewaarplicht)

Deze bepaling verplicht de producent om het rapport van het toelatingsonderzoek (dat op grond van artikel 4.38, eerste lid, moet worden opgemaakt) te bewaren zo lang hij gebruik maakt van het recht om een fabrikant-eigenverklaring af te geven voor de door hem vervaardigde partijen van de bouwstof. Hij moet het rapport bewaren tot vijf jaar nadat aan dit recht een eind is gekomen (aanhef en onderdeel a). Dezelfde bewaarplicht geldt voor de documentatie over het functioneren van het systeem van kwaliteitsbewaking en de resultaten daarvan in de praktijk en het register dat in het kader van het systeem van kwaliteitsbewaking overeenkomstig artikel 4.36, eerste lid, onder f, wordt bijgehouden (aanhef en onderdeel b).

De extra periode van vijf jaar is aan de bewaartermijn toegevoegd met het oog op toezicht en handhaving die in die periode, als daartoe aanleiding bestaat, nog kunnen plaatsvinden. Na afloop van deze periode kan redelijkerwijs niet meer worden verwacht dat nog controle en toezicht zullen plaatsvinden waarvoor de informatie nog moet worden bewaard.

Het rapport van het toelatingsonderzoek geeft de referentiesituatie weer die in het toelatingsonderzoek is onderzocht. Door vergelijking met deze referentiesituatie kan worden gecontroleerd of de nieuwe partijen van de bouwstof nog steeds overeenkomen met de partijen van de bouwstof die in het toelatingsonderzoek zijn onderzocht. Wanneer in de tussentijd veranderingen zijn opgetreden, kan het toelatingsonderzoek niet meer de garantie bieden dat de vervaardigde partijen van de bouwstof nog steeds aan de voorwaarden voor het afgeven van een fabrikant-eigenverklaring voldoen. Het onderzoek had immers op een andere situatie betrekking,

zodat de fabrikant-eigenverklaring in een andere situatie niet als bewijsmiddel worden gebruikt dat een partij van de bouwstof aan de toepasselijke kwaliteitseisen voldoet. Er is dan dus geen grond meer voor het afgeven van een fabrikant-eigenverklaring. De fabrikant-eigenverklaring kan evenmin als bewijsmiddel worden gebruikt als het rapport van het toelatingsonderzoek niet voorhanden is. Er kan dan namelijk niet worden gecontroleerd of aan de eisen voor het afgeven van een fabrikant-eigenverklaring is voldaan. Er moet in het kader van controle en toezicht altijd kunnen worden nagegaan of alle voorwaarden voor het (blijven) afgeven van een fabrikant-eigenverklaring zijn vervuld.

Artikel 4.44 (verlenging)

Het recht om een fabrikant-eigenverklaring af te geven eindigt na vijf jaar. Er moet dan een controle plaatsvinden of nog steeds aan de voorwaarden voor het afgeven van een fabrikant-eigenverklaring wordt voldaan (eerste lid). Daarbij moet worden gecontroleerd of de partijen van de bouwstof nog steeds op dezelfde wijze worden geproduceerd als tijdens het toelatingsonderzoek dat vijf jaar eerder is verricht, bijvoorbeeld of dezelfde grondstoffen worden gebruikt, dezelfde productiemethode wordt gehanteerd en het systeem van kwaliteitsbewaking nog steeds naar behoren functioneert. Het volstaat dat wordt gecontroleerd of er in de omstandigheden die destijds zijn onderzocht geen verandering is gekomen. Er hoeft dus niet opnieuw een volledig toelatingsonderzoek te worden verricht. Dit houdt in dat niet opnieuw partijkeuringen hoeven plaats te vinden. De resultaten van het onderzoek worden gemotiveerd vastgelegd in een rapport. Ook moet weer door een certificeringsinstelling worden bevestigd dat de controle juist is uitgevoerd en dat de producent terecht de conclusie heeft getrokken dat hij aan de voorwaarden voldoet om voor de partijen van de bouwstof die hij vervaardigt, een fabrikant-eigenverklaring te mogen blijven afgeven.

Wanneer uit de controle is gebleken dat nog steeds aan de voorwaarden voor het afgeven van een fabrikant-eigenverklaring wordt voldaan, heeft de producent opnieuw voor een periode van vijf jaar het recht om een fabrikant-eigenverklaring af te geven wanneer hij aan de voorwaarden blijft voldoen. De verlengingsmogelijkheid is niet eenmalig maar blijft bestaan zo lang de producent van het recht om een fabrikant-eigenverklaring af te geven gebruik wil blijven maken.

De voorwaarden zijn weergegeven in het tweede lid. De voorwaarden komen overeen met die zijn aangegeven in artikel 4.35, derde en vierde lid, en zijn onder dat artikel toegelicht, waarnaar korthedshalve wordt verwezen. Van de verlenging moet ook weer een melding worden gedaan aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, waarvoor weer gebruik kan worden gemaakt van het modelformulier dat te vinden is op de website van Bodemplus en ook is weer een instemmingsverklaring van de producent nodig dat zijn naam op de website van Bodemplus mag worden vermeld (derde lid). Niet geregeld De verlenging wordt bijgewerkt op de website waar wordt bijgehouden welke producenten voor welke bouwstoffen een fabrikant-eigenverklaring mogen afgeven en tot wanneer dit recht loopt (vierde lid).

Artikel 4.45 (tussentijdse wijzigingen)

Een fabrikant-eigenverklaring kan alleen betrouwbare informatie over de kwaliteit van een partij van een bouwstof geven als geen wijzigingen optreden in het productieproces van de bouwstof, bijvoorbeeld in de wijze van vervaardiging of de grondstoffen die worden gebruikt. Als sprake is van dergelijke wijzigingen, mag de producent geen fabrikant-eigenverklaring meer afgeven (tweede lid).

Hij moet dit, met gebruikmaking van de website van Bodemplus (tweede lid), ook melden aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat (eerste lid), die vervolgens de naam van de producent van de website van Bodemplus verwijdert (vierde lid), zodat er geen verwarring kan ontstaan dat de producent geen recht meer heeft om voor door hem vervaardigde partijen van een bouwstof nog langer een fabrikant-eigenverklaring af te geven (derde lid).

Hoofdstuk 5 Het afgeven van een milieuverklaring bodemkwaliteit voor partijen grond en baggerspecie

Paragraaf 5.1 Verklaring op grond van een partijkeuring

Artikel 5.1 (toepassingsgebied)

Voor het toepassen van partijen grond en baggerspecie kan gebruik worden gemaakt van verschillende typen milieuverklaringen bodemkwaliteit. Naast de verklaring op grond van een partijkeuring zijn dit de verklaring op grond van een bodemonderzoek, de verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart, de erkende kwaliteitsverklaring en de fabrikant-eigenverklaring.

In artikel 5.1 is het toepassingsgebied van paragraaf 5.1 aangegeven. Deze bepaling is opgenomen om de toegankelijkheid en leesbaarheid van de regeling te vergroten, zodat de lezer meteen weet dat paragraaf 5.1 betrekking heeft op verrichten van een partijkeuring en het afgeven van een verklaring op grond van een partijkeuring en de kaders waarbinnen de partijkeuring verder een rol kan spelen. Zij roept geen juridische verplichtingen in het leven.

Hoofdonderwerp van paragraaf 5.1 is het verrichten van een partijkeuring van individuele partijen grond en baggerspecie en het afgeven van een verklaring op grond daarvan met het oog op het toepassen op of in de bodem of in een oppervlaktewaterlichaam (eerste lid). Een partij mag niet worden toegepast zonder dat voor de partij een milieuverklaring bodemkwaliteit is verleend die de informatie bevat die de toepasser nodig heeft om te beoordelen of de voorgenomen toepassing van de partij volgens het Besluit activiteiten leefomgeving is toegestaan. Regels met betrekking tot het toepassen zijn opgenomen in paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Daarnaast geldt de zorgplicht die is opgenomen in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Een partijkeuring is een onderzoek naar de kwaliteit van de grond of baggerspecie. Allereerst moeten de concentraties van stoffen van bijlage B worden gemeten en getoetst aan de eveneens in die bijlage opgenomen toepasselijke kwaliteitseisen. Daarnaast moeten de emissies, concentraties, gehalten en waarden van eventuele andere verontreinigende stoffen en andere relevante paramaters die blijkens het vooronderzoek in de partij kunnen voorkomen, worden gemeten. Hiervoor zijn geen kwaliteitseisen gesteld. Met behulp van de informatie die in de milieuverklaring bodemkwaliteit is opgenomen, d.w.z. de concentraties, emissies, gehalten of waarden van de verontreinigende stoffen of andere parameters, moet de toepasser bepalen of de partij grond of baggerspecie toepasbaar is overeenkomstig de zorgplicht die is opgenomen in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

De partijkeuring moet voor elke partij afzonderlijk verricht.

Partijkeuringen worden niet alleen verricht ten behoeve van het afgeven van een verklaring op grond van een partijkeuring voor elke partij afzonderlijk, maar ook in het kader van een toelatingsonderzoek op grond waarvan de producent van grond of baggerspecie een certificaat voor het vervaardigen daarvan kan krijgen, welk certificaat een vereiste is voor het verkrijgen van een dienovereenkomstige erkenning die hem het recht geeft om voor de door hem vervaardigde partijen van de grond of baggerspecie een erkende kwaliteitsverklaring af te geven (tweede lid). Ook voor het verkrijgen van het recht om een fabrikant eigen verklaring af te geven moet een toelatingsonderzoek worden verricht dat is gebaseerd op partijkeuringen van de grond of baggerspecie waarvoor de fabrikant eigenverklaring wordt afgegeven. Het afgeven van de erkende kwaliteitsverklaring, onderscheidenlijk fabrikant-eigenverklaring, is geregeld in paragraaf 5.4, onderscheidenlijk 5.5.

De partijkeuringen in het kader van het toelatingsonderzoek moeten worden verricht overeenkomstig paragraaf 5.1. Dit zijn dus normale partijkeuringen, die echter niet direct als grondslag dienen voor het afgeven van een milieuverklaring bodemkwaliteit, in het bijzonder een verklaring op grond van een partijkeuring.

Voorts vervullen partijkeuringen nog een rol in het kader van de verificatiekeuringen ten behoeve van het afgeven van een erkende kwaliteitsverklaring. Dit zijn ook normale partijkeuringen overeenkomstig paragraaf 5.1, met dien verstande dat er een beperkt aantal afwijkingen gelden teneinde nodeloos onderzoek te voorkomen.

De verklaring op grond van een bodemonderzoek is vergelijkbaar met een verklaring op grond van een partijkeuring, in die zin dat hiervoor ook een individueel onderzoek voor elke partij moet plaatsvinden. Het bodemonderzoek is ook vergelijkbaar met een partijkeuring, in die zin dat sprake

is van een in situ partijkeuring, die betrekking heeft op de bodem waaruit de partij grond of baggerspecie waarvoor de verklaring op grond een bodemonderzoek wordt afgegeven, later wordt ontgraven.

Artikel 5.2 (omschrijving partijkeuring)

De partijkeuring heeft tot doel om te onderzoeken in welke kwaliteitsklasse een partij grond of baggerspecie moet worden ingedeeld (onderdeel a). Een partij moet altijd in twee kwaliteitsklassen worden ingedeeld, zowel voor het toepassen op of in de landbodem als voor het toepassen in een oppervlaktewaterlichaam. De beide kwaliteitsklassen moeten worden vermeld in de verklaring op grond van een partijkeuring die voor de partij grond of baggerspecie wordt afgegeven. De indeling geschiedt op grond van de onderzoeksresultaten met betrekking tot de onderzochte stoffen die zijn opgenomen in tabel 1 (landbodem), onderscheidenlijk 2 (oppervlaktewaterlichaam) van bijlage B. Voor elke klasse geldt een bandbreedte. Zo begint de kwaliteitsklasse wonen bij de bovenwaarde van de kwaliteitsklasse landbouw natuur en eindigt zij bij de bovenwaarde die in bijlage B voor de klasse wonen is vermeld, die tevens de onderwaarde is waarbij de klasse industrie begint.

Het onderzoek van een partij grond of baggerspecie heeft allereerst betrekking op de stoffen die in tabel 1 en tabel 2 van bijlage B zijn opgenomen en andere parameters die deel uitmaken van het standaardonderzoekspakket dat is opgenomen in bijlage J bij de regeling. Deze bijlage is nieuw. Zij is toegevoegd voor de duidelijkheid, maar er is ten opzichte van de oude Regeling bodemkwaliteit geen sprake van een inhoudelijke verandering. Als blijkt het vooronderzoek ook andere stoffen van bijlage B in de partij kunnen voorkomen, moeten ook deze in de partijkeuring worden onderzocht. De verkregen meetresultaten moeten eveneens bij de indeling van de partij in een kwaliteitsklasse worden meegenomen.

Elke stof van bijlage B of andere parameter waarvan een concentratie, emissie, gehalte of waarde is gemeten, moet worden getoetst aan de eveneens in bijlage B opgenomen kwaliteitseis die daarop van toepassing is. Vervolgens moet de partij overeenkomstig artikel 5.11 worden ingedeeld in een kwaliteitsklasse, met het oog op zowel het toepassen op of in de landbodem als het toepassen in een oppervlaktewaterlichaam.

De kwaliteitseisen van bijlage B hebben vooral betrekking op concentraties van stoffen. Een partij grond of baggerspecie wordt na het toepassen deel van de bodem doordat anders dan voor bouwstoffen het vereiste van terugneembaarheid van de toepassing niet geldt. Daarom zijn voor grond en baggerspecie vooral concentratie-eisen gesteld. Daarmee komen ook alle verontreinigende stoffen die in de grond of baggerspecie aanwezig zijn, uiteindelijk in de bodem terecht. Bij normale toepassingen op de bodem wordt met betrekking tot de kwaliteit van toe te passen grond rekening gehouden met de bodemkwaliteit ter plaatse. Dat is niet het geval bij grootschalige toepassingen, waarvoor alleen emissie-arme grond of baggerspecie mag worden gebruikt (die onder onderdeel b vallen). Hiervoor zijn eisen opgenomen in tabel 3a van bijlage B (onderdeel b).

Als het voornemen bestaat om de partij grond of baggerspecie op een specifieke wijze toe te passen zoals volgt uit paragraaf 4.124 van het BAL, moet gebruik worden gemaakt van een specifieke kwaliteit grond of baggerspecie. De specifieke kwaliteiten worden opgesomd in artikel 1.1, tweede lid. Hiervoor zijn in afzonderlijke tabellen (3a tot en met 3e) van bijlage B kwaliteitseisen opgenomen. De specifieke kwaliteit moet in de milieuverklaring bodemkwaliteit worden vermeld naast de kwaliteitsklasse waarin de partij grond of baggerspecie is ingedeeld. Het gaat hierbij alleen om maximumwaarden waaraan de grond of baggerspecie moet voldoen. Deze maximumwaarden geven één grens aan, zonder onderscheid te maken in kwaliteitsklassen.

In artikel 1.1, tweede lid, worden de specifieke kwaliteiten vermeld die hierna worden opgesomd, met vermelding van de tabel van bijlage B waarin voor de desbetreffende kwaliteit de kwaliteitseisen zijn opgenomen.

- a. 'emissiearme grond' (tabel 3a);
- b. 'emissiearme baggerspecie' (tabel 3a);
- c. 'voor verspreiden op de landbodem geschikte baggerspecie' (tabel 3b);
- d. 'voor verspreiden in zoet oppervlaktewater geschikte baggerspecie' (tabel 3c);
- e. 'voor verspreiden in zout oppervlaktewater geschikte baggerspecie' (tabel 3c);

- f. 'voor toepassen in een diepe plas geschikte grond' (tabel 3d);
- g 'voor toepassen in een diepe plas geschikte baggerspecie' (tabel 3e);
- h. 'voor toepassen als afdeklaag in een diepe plas geschikte grond' (tabel 3d); en
- i. 'voor toepassen als afdeklaag in een diepe plas geschikte baggerspecie' (tabel 3e).

In de partijkeuring moet verder worden onderzocht welke concentraties, emissies, gehalte of waarden van andere verontreinigende stoffen dan in bijlage B vermeld of andere relevante parameters in de partij aanwezig zijn (onderdeel c). Het mogelijk voorkomen van deze stoffen en andere parameters is het resultaat van het vooronderzoek dat altijd moet worden uitgevoerd (artikel 5.4). Het voorkomen van de aangetroffen stoffen en andere parameters moet in de milieuverklaring bodemkwaliteit worden vermeld, evenals hun concentraties, emissies, gehalten of waarde. Op grond van deze informatie kan de toepasser beoordelen of de partij grond of baggerspecie hierdoor in het licht van de zorgplicht die is opgenomen in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving mogelijk ongeschikt is voor de voorgenomen toepassing. Het laboratorium dat de meetresultaten analyseert, of degene die de milieuverklaring bodemkwaliteit afgeeft, hoeft geen uitspraak te doen over de mogelijke ongeschiktheid voor toepassing, omdat de bepalingen van het Besluit activiteiten leefomgeving tot de toepasser zijn gericht.

Tot slot is voor het toepassen ook van belang of er bodemvreemd materiaal in de partij voorkomt en zo ja, wat de aard en hoeveelheid daarvan is (onderdeel d). Op grond van deze informatie kan de toepasser beoordelen of de partij grond of baggerspecie hierdoor in het licht van de toepasselijke bepalingen van paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving mogelijk ongeschikt is voor de voorgenomen toepassing.

Artikel 5.3 (omvang van de partij)

Een partij die in een partijkeuring wordt onderzocht, mag niet groter zijn dan 10.000 ton. Dit betekent dat geen verklaring op grond van een partijkeuring voor een grotere partij kan worden afgegeven, omdat een dergelijke verklaring niet op een partijkeuring van een partij van een dergelijke omvang kan zijn gebaseerd.

Een bepaling als artikel 5.3 was eerder eveneens in de Regeling bodemkwaliteit opgenomen. De reden dat daarvoor is dat bij keuring van een partij die groter is dan 10.000 ton, bij een gelijkblijvend minimum aantal grepen een minder betrouwbare uitspraak over de kwaliteit van de grond of baggerspecie wordt gedaan. Dit is onwenselijk omdat de toepasser van de partij er volgens het Besluit activiteiten leefomgeving voor verantwoordelijk voor is dat een door hem toegepaste partij aan alle daarvoor geldende eisen voldoet. De milieuverklaring bodemkwaliteit dient hiervoor als belangrijkste bewijsmiddel. De toepasser kan dit zelf niet beoordelen, maar moet op de milieuverklaring bodemkwaliteit kunnen vertrouwen zodat hij alleen partij grond of baggerspecie toepast die aan alle toepasselijke eisen voldoet. De milieuverklaring bodemkwaliteit dient hiervoor als belangrijkste bewijsmiddel. Een verklaring bodemkwaliteit ontslaat de toepasser niet van de verplichting de toegepaste grond of baggerspecie weer te verwijderen als een partij niet aan de eisen blijkt te voldoen, zelfs niet als hij een milieuverklaring bodemkwaliteit kan overleggen waaruit zou blijken dat dit wel het geval is. De eventuele onjuistheid of onvolledigheid van een milieuverklaring bodemkwaliteit laat dus onverlet dat de toegepaste partij volgens het Besluit activiteiten leefomgeving aan alle toepasselijke eisen moet voldoen. Een milieuverklaring bodemkwaliteit kan dus niet als vrijwaring dienen, wanneer een toegepaste partij grond of baggerspecie anders dan de verklaring doet vermoeden, toch niet aan de kwaliteitseisen blijkt te voldoen. Uit een oogpunt van milieubescherming is namelijk alleen relevant dat een toegepaste partij daadwerkelijk aan de kwaliteitseisen voldoet. Dit is bevestigd in een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.⁹ Uiteraard moet worden voorkomen dat zich zodanige situaties voordoen. De schade die van tekortkomingen in de milieuverklaring bodemkwaliteit het gevolg is, moet de toepasser zien te verhalen op de producent of leverancier van de grond of baggerspecie die de verklaring heeft afgegeven.

Hierbij moet worden bedacht dat een individuele partijkeuring ten behoeve van een verklaring op grond van een partijkeuring de standaardsituatie is, omdat de bodem waaruit de grond en

⁹ ABRvS 29 april 2020, nr. 201900727/1/A1 (ECLI:NL:RVS:2020:1167).

baggerspecie wordt ontgraven, een wisselende kwaliteit heeft en er hierdoor niet bij voorbaat van een homogene kwaliteit mag worden uitgegaan. Daarom zijn voor grond en baggerspecie, anders dan voor bouwstoffen, de erkende kwaliteitsverklaring en de fabrikant-eigenverklaring van beperkte betekenis. Deze laatste zijn vooral geschikt bij een productieproces waarbij een constante kwaliteit van elke partij is verzekerd. Hun rol uit een oogpunt van vermindering van (administratieve) lasten wordt overgenomen door de verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart, maar daar zijn geen partijkeuringen voor nodig.

Voor onderzoek van partijen op het voorkomen van asbest mag de te onderzoeken partij hooguit 2.000 ton zijn (tweede lid). Dit geldt alleen voor zover het om asbest gaat. Voor andere stoffen bedraagt de partijgrootte ook dan nog steeds ten hoogste 10.000 ton. De onderzochte partij moet voor onderzoek naar asbest dan in deelpartijen van ten hoogste 2.000 ton worden verdeeld. De reden hiervoor is dat asbest vaak zeer heterogeen verdeeld in partijen grond voorkomt waardoor bij een grotere omvang van de partij de kans bestaat dat er een onvoldoende representatief beeld ontstaat van het gehalte van asbest in de partij.

Artikel 5.4 (uitvoering vooronderzoek)

Het is van groot belang dat de toepasser van een partij grond of baggerspecie kan vertrouwen op de informatie over de kwaliteit van de grond of baggerspecie die in de milieuverklaring bodemkwaliteit is opgenomen, zodat hij bij het toepassen van de partij aan alle toepasselijke verplichtingen ingevolge het Besluit activiteiten leefomgeving voldoet. Daarbij gaat het met name om de indeling in kwaliteitsklassen voor het toepassen op of in de bodem en in een oppervlaktewaterlichaam en het voorkomen van andere verontreinigende stoffen dat in bijlage B vermeld, en andere relevante parameters of bodemvreemd materiaal.

Om te voorkomen dat er stoffen of andere parameters over het hoofd worden gezien, is in het eerste lid een vooronderzoek verplicht gesteld. Vooronderzoek is altijd verplicht, niet alleen als er een vermoeden bestaat dat in een partij naast de stoffen en parameters die deel uitmaken van het standaardonderzoekspakket (vermeld in bijlage J) ook andere verontreinigende stoffen of andere relevante parameters in de partij kunnen voorkomen.

In het tweede lid worden de situaties opgesomd waaraan in het vooronderzoek in het bijzonder aandacht moet worden besteed, omdat in die situaties een verhoogd risico bestaat dat er naast de stoffen en andere parameters die deel uitmaken van het standaardonderzoekspakket, ook andere verontreinigende stoffen en andere relevante parameters in de partij grond of baggerspecie aanwezig zijn waardoor de partij ongeschikt kan zijn om overeenkomstig het BAL te worden toegepast. Deze stoffen en andere parameters moeten in het vervolgonderzoek naast de stoffen en parameters van het standaardonderzoekspakket eveneens worden onderzocht.

Allereerst moet in het vooronderzoek onderzoek worden gedaan naar de geschiedenis van de bodemlocatie waaruit een partij grond of baggerspecie is ontgraven, in het bijzonder welke activiteiten en ontwikkelingen daar hebben plaatsgevonden waarbij verontreinigingen in de bodem kunnen zijn terechtgekomen (tweede lid, onderdeel a). Zo moet het vervolgonderzoek voor grond die blijkt het vooronderzoek afkomstig is uit een voormalige boomgaard, niet alleen worden verricht naar stoffen van het standaardonderzoekspakket, maar ook naar bestrijdingsmiddelen die in de boomgaard zijn gebruikt. Hetzelfde geldt voor baggerspecie uit een sloot naast de boomgaard.

Voorts moet in het vooronderzoek worden nagegaan in hoeverre een partij is ontstaan door splitsing van een partij of door samenvoeging van partijen (tweede lid, onderdeel b). Partijen grond of baggerspecie die door samenvoeging zijn ontstaan, mogen niet op de markt worden gebracht met een verklaring op grond van een partijkeuring die door of in opdracht van de toepasser is opgesteld. Dit kan alleen een erkende kwaliteitsverklaring zijn. De erkende kwaliteitsverklaring moet worden opgesteld door een bedrijf dat is gecertificeerd en erkend op grond van BRL 9335. Of sprake van een afgesplitste partij is relevant omdat er voor de partij dan volgens artikel 5.16 een afleverbon voorhanden moet zijn.

Daarnaast zijn nog twee situaties aangegeven waarin geen vooronderzoek overeenkomstig NEN 5725 of NEN 5717 verplicht is, maar er toch aanleiding is om in het vooronderzoek na te gaan of hierdoor specifieke verontreinigingen in een partij kunnen zijn terechtgekomen (tweede lid, onderdeel b).

Allereerst kan zich de situatie voordoen waarin de partij als nevenproduct is ontstaan bij het bewerken van een product waarbij aanhangende grond vrijkomt, zoals in het geval van tarragrond, die ontstaat bij het afspoelen van grond van gewassen of gewasrestanten of bij zeefgrond. In dit geval kan het gaan om bestrijdingsmiddelen, die in het verleden gebruikt zijn op het land waar de gewassen geteeld zijn of waarmee oogstproducten zijn behandeld.

Voorts kan zich de situatie voordoen waarin de partij is gereinigd overeenkomstig BRL 7500 door een bedrijf dat daartoe over een erkenning bodemkwaliteit op grond van het besluit beschikt. In dit geval kunnen verontreinigingen worden verwacht op grond van de herkomst van de gereinigde grond (partij-specifieke parameters) of in verband met het reinigingsproces (proces-kritische parameters). Voorbeeld van proces-kritische parameters bij thermisch gereinigde grond zijn sulfaat en de pH.

Uit de jurisprudentie blijkt dat er bij thermische gereinigde grond of baggerspecie een verhoogd risico bestaat dat er naast de stoffen en parameters van het standaardonderzoekspakket ook andere verontreinigingen in de grond of baggerspecie voorkomen.¹⁰

Bij onzorgvuldig vooronderzoek of het ontbreken van vooronderzoek kan voor het vervolgonderzoek ten behoeve van de milieuverklaring bodemkwaliteit een verkeerde onderzoeksstrategie worden gekozen en kunnen verontreinigende stoffen over het hoofd worden gezien waarin het vervolgonderzoek naar de kwaliteit van de grond of baggerspecie aandacht aan moet worden besteed. Ook de milieuverklaring bodemkwaliteit die op het vervolgonderzoek is gebaseerd, kan dan onjuiste of onvolledige informatie geven over de kwaliteit van de partij grond of baggerspecie waarop zij betrekking heeft. Hierdoor ontstaat het risico dat een partij als minder verontreinigd wordt gekwalificeerd dan zij in werkelijkheid is. Daarmee worden twee van de belangrijkste beleidsuitgangspunten ondermijnd, namelijk dat wat schoon is schoon moet blijven en dat toe te passen grond of baggerspecie geschikt moet zijn voor het beoogde gebruik van de locatie waar de grond of baggerspecie is toegepast. Dat kan grote consequenties hebben, zoals blijkt uit de al genoemde jurisprudentie, die voor rekening komen van degene die in goed vertrouwen op de juistheid en volledigheid van de milieuverklaring bodemkwaliteit is afgegaan.¹¹

De resultaten van het vooronderzoek zijn van belang voor de uitvoering van de partijkeuring. Dit dient tot uiting te komen in het monsternemingsplan. Zo heeft het vermoeden van de aanwezigheid van asbest gevolgen voor de toegestane maximale partijgrootte die wordt gekeurd, alsmede voor de wijze van bemonsteren. Ook het vermoeden van de aanwezigheid van verontreinigende stoffen en andere relevante parameters dan die geen deel uitmaken van het standaardonderzoekspakket, is van belang voor een volledige analyse van de mengmonsters. In geval van een vermoeden van de aanwezigheid van vluchtige verbindingen, zoals aromaten, betekent dit bijvoorbeeld dat aanvullende monsterneming noodzakelijk is door middel van steektoestellen.

In het vooronderzoek moeten specifieke verontreinigingen in beeld worden gebracht die in een partij grond of baggerspecie kunnen voorkomen (derde lid). Het gaat daarbij allereerst om verontreinigende stoffen van bijlage B en andere parameters die deel uitmaken van het standaardonderzoekspakket (derde lid, onderdeel a). De reden daarvan is dat in het vervolgonderzoek in het bijzonder kan worden gelet op stoffen die volgens het vooronderzoek logischerwijze zouden moeten worden aangetroffen. Als dat niet het geval is kan een verkeerde onderzoeksstrategie zijn gekozen of kunnen er fouten bij het onderzoek zijn gemaakt of kan blijken dat in het vooronderzoek van een verkeerde hypothese is uitgegaan.

Daarnaast gaat het om verontreinigende stoffen die in bijlage B zijn vermeld, maar geen deel uitmaken van het standaardonderzoekspakket (derde lid, onderdeel b). Het gaat alleen om de aanwezigheid van stoffen in een concentratie die de kwaliteitseis voor de bovengrens van de kwaliteitsklasse landbouw/natuur (met het oog op het toepassen op of in de landbodem),

¹⁰ ABRvS 29 april 2020, nr. 201900727/1/A1 (ECLI:NL:RVS:2020:1167).

¹¹ ABRvS 29 april 2020, nr. 201900727/1/A1 (ECLI:NL:RVS:2020:1167).

onderscheidenlijk de kwaliteitsklasse niet verontreinigt (met het oog op het toepassen in een oppervlaktewaterlichaam), overschrijdt. De reden daarvan is dat grond en baggerspecie met een lagere concentratie van een verontreinigende stof van bijlage B altijd mag worden toegepast, zodat het niet relevant is hieraan in het vervolgonderzoek aandacht te besteden. Een zo geringe aanwezigheid van een stof van bijlage B kan de indeling van de grond of baggerspecie in een kwaliteitsklasse dus niet beïnvloeden.

Daarnaast gaat het om andere verontreinigende stoffen en andere relevante parameters dan in bijlage B vermeld, die de grond of baggerspecie ongeschikt kunnen maken om te worden toegepast (derde lid, onder c). Dergelijke ongeschiktheid kan volgen uit de zorgplicht die is opgenomen in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving. De milieuverklaring bodemkwaliteit moet hierover informatie bevatten die de toepasser in staat stelt om te beoordelen in hoeverre een partij grond of baggerspecie de voorgenomen toepassing kan krijgen.

Tot slot moet er worden gekeken naar het mogelijk voorkomen van bodemvreemd materiaal, omdat de aanwezigheid daarvan de partij volgens paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving ongeschikt kan maken voor de voorgenomen toepassing (derde lid, onderdeel d).

Het vooronderzoek moet worden verricht overeenkomstig NEN 5725, indien het betrekking heeft op grond, onderscheidenlijk NEN 5717, indien het betrekking heeft op baggerspecie. Dit is vastgelegd in het vierde lid.

Artikel 5.5 (rapportage vooronderzoek)

De resultaten van het vooronderzoek moeten worden vastgelegd in een rapport (eerste lid). De inhoud van het rapport is weergegeven in het tweede lid en volgt logischerwijze uit de artikelen 5.3 en 5.4.

Het rapport moet allereerst gegevens bevatten over het onderzoek zelf, met name gegevens over degene die het vooronderzoek heeft verricht (tweede lid, onderdeel a) en een beschrijving van de wijze waarop het vooronderzoek is uitgevoerd en de bronnen die zijn geraadpleegd (tweede lid, onderdeel b).

Vervolgens moet het onderzoek aangeven of sprake is van een situatie die aanleiding geeft voor een vermoeden van de aanwezigheid van andere verontreinigende stoffen of andere relevante parameters dan die deel uitmaken van het standaardonderzoekspakket. Het gaat om activiteiten en ontwikkelingen die hebben plaatsgevonden op de bodemlocatie van ontgraving van de partij (tweede lid, onderdeel c) en de totstandkomingsgeschiedenis van de partij, in het bijzonder of sprake is geweest van splitsing, samenvoeging, reiniging of bewerking of een nevenproduct (tweede lid, onderdeel d).

Tot slot moet het mogelijk voorkomen van verontreinigende stoffen en andere relevante parameters worden vermeld, alsmede bodemvreemd materiaal (tweede lid, onderdelen e en f). In het vervolgonderzoek moet hier onderzoek naar worden gedaan. Voor zover het stoffen van bijlage B betreft die geen deel uitmaken van het standaardonderzoekspakket, hoeft alleen melding te worden gemaakt van stoffen die mogelijk voorkomen in een concentratie boven de concentratiewaarde van de klasse 'landbouw/natuur', onderscheidenlijk de kwaliteitsklasse 'niet verontreinigd'. Bij een lagere concentratie mag de grond of baggerspecie namelijk overal vrij mogen worden toegepast, zodat deze stoffen geen rol spelen bij de indeling van de partij in een kwaliteitsklasse.

Het rapport moet een uniek nummer hebben, zodat kan worden voorkomen dat rapporten worden verward en niet meer op de onderzochte partij betrekking hebben (tweede lid, onderdeel g).

Artikel 5.6 (uitvoering onderzoek)

Na het vooronderzoek is de informatie beschikbaar die nodig is om in het kader van de partijkeuring het vervolgonderzoek, de eigenlijke partijkeuring, naar behoren te kunnen verrichten. Als de uitkomsten van de partijkeuring dat rechtvaardigen kan voor de onderzochte partij grond of baggerspecie, vervolgens een verklaring op grond van een partijkeuring worden verleend. De wijze waarop het vervolgonderzoek moet worden uitgevoerd, is geregeld in de artikelen 5.7 tot en met 5.14 (eerste lid).

Het gaat allereerst om de stoffen van bijlage B en andere parameters die deel uitmaken van het standaardonderzoekspakket (tweede lid, onder a). Het standaardonderzoekspakket is weergegeven in bijlage J. Deze stoffen moeten worden betrokken bij de indeling van de partij in kwaliteitsklassen voor het toepassen op of in de landbodem, onderscheidenlijk in een oppervlaktewaterlichaam. Daarnaast gaat het om alle andere verontreinigende stoffen en andere relevante parameters die in het vooronderzoek als relevant naar voren zijn gekomen (tweede lid, onder b, d en e). Als het een stof betreft die in bijlage B is vermeld, gaat het alleen om stoffen die kunnen voorkomen in een concentratie boven de grens van de klasse 'landbouw/natuur', onderscheidenlijk 'niet verontreinigd', omdat grond en baggerspecie van de klasse 'landbouw/natuur' of 'niet verontreinigd', vrij mogen worden toegepast en niet van invloed kunnen zijn op de indeling in een kwaliteitsklasse (tweede lid, onderdeel b).

Als de wens bestaat om in de milieuverklaring bodemkwaliteit een specifieke kwaliteit te vermelden, moeten ook onderzoek worden gedaan naar de concentraties en, wanneer grootschalige toepassing wordt voorgenomen, de emissies van stoffen (tweede lid, onderdeel c). Volgens het Besluit activiteiten leefomgeving mag alleen grond of baggerspecie worden toegepast die voldoet aan de kwaliteitseisen die gelden voor de daarvoor benodigde specifieke kwaliteit. In het onderzoek moeten dan ook de stoffen en andere parameters worden onderzocht die relevant zijn voor de specifieke toepassing. Dit is dus alleen verplicht als het voornemen bestaat om de partij te gebruiken voor een specifieke toepassing, om te voorkomen dat achteraf nog aanvullend onderzoek nodig is voordat de partij in een specifieke toepassing kan worden toegepast. Uiteraard moet de voorgenomen specifieke toepassing dan al wel bekend zijn. De specifieke kwaliteiten die grond of baggerspecie voor de onderscheiden specifieke toepassingen moeten bezitten, zijn opgesomd in artikel 1.1, tweede lid. Voor deze specifieke kwaliteiten zijn in afzonderlijke tabellen (3a tot en met 3e) van bijlage B kwaliteitseisen opgenomen. De specifieke kwaliteit kan desgewenst in de milieuverklaring bodemkwaliteit worden vermeld, naast de kwaliteitsklassen waarin de partij grond of baggerspecie is ingedeeld, die altijd moeten worden vermeld.

Tot slot moet ook onderzoek worden gedaan naar het voorkomen van bodemvreemd materiaal omdat dit volgens paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving aan de toepassing van de partij in de weg kan staan (tweede lid, onderdeel f).

Artikel 5.7 (monsterneming en voorbehandeling)

Om een betrouwbare uitspraak te kunnen doen over de kwaliteit van een partij grond of baggerspecie moet daaruit een representatief monster worden genomen. De volledige beschrijving van de wijze waarop het onderzoek van de kwaliteit van een partij grond of baggerspecie moet plaatsvinden is beschreven in het toepasselijke normdocument, te weten SIKB-protocol 1001. Deze vereisten zijn juridisch verbindend doordat in het eerste lid een verwijzing naar dit normdocument is opgenomen. Naleving van de normdocumenten kan in het kader van het Besluit bodemkwaliteit dus ook publiekrechtelijk worden gehandhaafd.

Uit de partij moeten ten minste 100 grepen worden genomen. Dit kan op twee manieren gebeuren: aselekt of als punten volgens een regelmatig driedimensionaal raster (tweede lid). Het gaat er om dat er voldoende spreiding is over de partij, omdat de kwaliteit van de bodem waaruit de partij grond of baggerspecie is ontgraven, zelden homogeen is. Daarom moeten er, om een betrouwbare uitspraak over de kwaliteit van de partij te kunnen doen, veel meer grepen worden genomen dan bij de bemonstering van bouwstoffen het geval is.

In geval van een in situ partijkeuring uit een partij grond of baggerspecie onder een verhardingslaag of uit een diepe bodemlaag mag worden volstaan met ten minste twaalf grepen die worden genomen volgens SIKB-protocol 1001. Deze uitzonderingen hebben praktische redenen. In geval van een verhardingslaag moet door een harde laag worden geboord, in geval van een diepe bodemlaag moet diep worden geboord. De kosten nemen dan aanzienlijk toe. Daarom worden dan geen 100 grepen vereist.

De grepen die overeenkomstig het tweede lid, onderscheidenlijk derde lid, zijn genomen, worden afwisselend verdeeld over twee mengmonsters van een gelijk aantal grepen, dus ten minste ieder 50 (vierde lid). De reden hiervoor is toegelicht onder artikel 5.8.

Om de volgens het vierde lid verkregen mengmonsters geschikt te maken voor analyse en toetsing aan de kwaliteitseisen, moeten zij worden voorbehandeld met toepassing van de technieken die zijn aangegeven in AP 04 (vijfde lid). De voorbehandeling vindt plaats in het laboratorium en heeft tot doel dat het te analyseren materiaal zoveel mogelijk wordt gehomogeniseerd. Dit is van belang omdat bij de bepaling van de emissies en concentraties van stoffen in het materiaal niet het volledige materiaal hoeft te worden geanalyseerd.

Artikel 5.8 (bepaling samenstelling)

De concentraties, emissies, gehalten of waarden van de te onderzoeken verontreinigende stoffen en andere relevante parameters en de aard en hoeveelheid bodemvreemd materiaal in een partij grond of baggerspecie worden bepaald met toepassing van het normdocument AP 04, of, als hiervoor in AP 04 geen methode is beschreven, de best beschikbare technieken (eerste lid). Werkzaamheden volgens dit normdocument mogen alleen worden verricht door geaccrediteerde en erkende laboratoria (Kwalibo).

Volgens artikel 5.7 moeten er 2 mengmonsters worden samengesteld. De reden dat niet alle grepen tot één mengmonster mogen worden samengevoegd, is dat fouten in de berekening van de concentratie, gehalten of waarden van een verontreinigende stof of andere relevante parameter eerder kunnen worden opgemerkt als er twee mengmonsters zijn waarvan de uitkomsten met elkaar kunnen worden vergeleken. Bij opvallende verschillen, d.w.z. als de uitkomsten voor de beide mengmonsters meer dan 2,5 keer uiteenlopen, moet worden gecontroleerd of er een fout is gemaakt, omdat door de voorbehandeling in beginsel immers een vrij homogene samenstelling moet zijn verkregen. Als blijkt dat er geen fouten zijn gemaakt, kan worden uitgegaan van het gemiddelde van de uitkomsten van de beide mengmonsters. Als er bij de monsterneming wel fouten blijken te zijn gemaakt, moeten er opnieuw monsters worden genomen en opnieuw door het laboratorium worden geanalyseerd. Het onderzoek moet dan dus worden overgedaan. Als de fouten in het laboratorium bij de analyse van de monsters blijken te zijn gemaakt, kunnen echter dezelfde monsters opnieuw worden geanalyseerd en hoeft het onderzoek dus maar gedeeltelijk te worden overgedaan. Als er geen sprake is geweest van fouten, maar de opdrachtgever aanleiding ziet om opnieuw monsters te nemen of de al genomen monsters opnieuw te laten analyseren, moeten ook de eerder verkregen onderzoeksresultaten worden meegenomen en met de nieuw verkregen resultaten worden gemiddeld. Er is dan immers sprake van gelijkwaardige resultaten. Er mogen geen resultaten buiten beschouwing worden gelaten. Er mag dus niet alleen worden uitgegaan van het gunstigste resultaat dat is verkregen.

Artikel 5.9 (omrekening voor lutum en organische stof)

De kwaliteitseisen hebben betrekking op een standaardbodem, waarbij de 'standaard' is gerelateerd aan de gehalten lutum en organisch stof, in gewichtsprocenten van het totale drooggewicht. De standaard voor lutum is 25 % minerale bestanddelen met een diameter kleiner dan 2 µm, voor organisch stof 10 %.

De metingen van de concentraties van stoffen die overeenkomstig artikel 5.8 zijn uitgevoerd, hebben betrekking op een partij grond of baggerspecie zoals die uit de bodem is ontgraven. Dat is niet de standaardbodem. Om een uitspraak te kunnen doen in welke kwaliteitsklasse de partij moet worden ingedeeld, moeten de gemeten concentraties van de onderzochte stoffen worden omgerekend naar de standaardbodem (eerste lid). In onderdeel II van bijlage G is aangegeven op welke wijze de omrekening moet worden uitgevoerd (tweede lid). Verwezen wordt naar de toelichting op die bijlage.

Artikel 5.10 (bepaling emissies)

Voor grootschalige toepassingen mag alleen emissiearme grond of emissiearme baggerspecie worden gebruikt. Dit is een specifieke kwaliteit waarvoor de partij grond of baggerspecie moet

voldoen aan de kwaliteitseisen voor de emissies van stoffen, die in tabel 3a van bijlage B zijn opgenomen. Naast de eisen aan de specifieke kwaliteit emissiearme grond of emissiearme baggerspecie gelden voor grootschalige toepassingen ook eisen aan de kwaliteitsklasse waarin de grond en baggerspecie is ingedeeld.

De emissie van een stof uit een partij grond of baggerspecie wordt bepaald door voor ten minste één van de volgens artikel 5.6, derde lid, verkregen mengmonsters een kolomproef te verrichten. Bij de uitvoering van een kolomproef mag de opdrachtgever kiezen tussen NEN 7373 of NEN 7383. De reden dat maar voor één mengmonster een kolomproef is vereist, is dat op grond van de spreiding van de concentraties in de twee mengmonsters die ter bepaling van de concentraties van stoffen in de grond of baggerspecie zijn genomen, al duidelijk is of sprake is van een heterogene situatie. De uitloging die tot emissies van stoffen leidt, is bovendien minder gevoelig voor een grote spreiding omdat in het onderzoek een hoeveelheid van één kilo monstermateriaal wordt onderzocht. In een monster van een dergelijke omvang zit voldoende variatie opgesloten. Bij de analyse van de concentraties van stoffen in een mengmonster wordt daarentegen een veel kleinere hoeveelheid materiaal daadwerkelijk onderzocht. Het te onderzoeken deelmonster ontstaat na een procedure van malen en splitten van het mengmonster zodat het deelmonster dat wordt verkregen, representatief is voor het mengmonster van 50 grepen.

Wat betreft de keuzemogelijkheid tussen NEN 7373 en NEN 7383 kan het volgende worden opgemerkt. NEN 7383 is speciaal ontwikkeld voor gebruikers die alleen zijn geïnteresseerd in de cumulatieve uitloging van de te onderzoeken stoffen aan het eind van de kolomproef. Dit is de methode die in de praktijk doorgaans wordt toegepast. Er wordt dan volstaan met het bepalen van de emissies van de stoffen die is opgetreden wanneer 10 liter vloeistof per kg droge stof door de kolom is gestroomd, waarna de emissies vervolgens aan de kwaliteitseis worden getoetst. NEN 7383 is een vereenvoudigde weergave van NEN 7373. In NEN 7373 wordt niet alleen de cumulatieve uitloging bepaald wanneer 10 liter per kg droge stof door de kolom is gestroomd, maar worden ook enkele tussenstanden van het uitlogingsproces opgemaakt om een beeld te krijgen hoe de uitloging in de tijd verloopt. Dit levert extra informatie op, bijvoorbeeld dat in het begin een piekuitloging optreedt en daarna geen uitloging meer plaatsvindt of dat sprake is van een gelijkmatige uitloging. Deze informatie is echter niet nodig om vast te stellen of aan de kwaliteitseisen wordt voldaan, maar kan om andere redenen van belang zijn. Uiteraard mag ook het eindresultaat wanneer 10 liter door de kolom is gestroomd, dat via NEN 7373 is verkregen, worden gebruikt om de verkregen concentraties aan de kwaliteitseisen te toetsen.

Bij een kolomproef is er sprake van een groot contactoppervlak en worden hoge emissies gemeten. De reden dat een kolomproef moet worden uitgevoerd is dat de grond of baggerspecie na toepassing deel gaat uitmaken van de bodem. Daarom moeten de concentraties, gehalten en waarden van stoffen en andere parameters zo nauwkeurig mogelijk worden bepaald. De resultaten van een kolomproef worden voor de concentraties van stoffen uitgedrukt in mg/kg droge stof. Met een kolomproef zijn 30 dagen (lees: wachttijd) gemoeid.

Als een kolomproef wordt uitgevoerd om de uit de grond of baggerspecie optredende emissies van een stof te bepalen, gebeurt dit met behulp van geconditioneerd water, waarmee de uitloging in de normale buitenlucht over een lange periode wordt nagebootst. Als grond of baggerspecie echter nauwelijks vloeistof-doorlatend is kan de kolomproef niet goed worden uitgevoerd, omdat de doorstroming van water te langzaam gaat. In het algemeen zullen de emissies van stoffen uit niet doorlatende grond of baggerspecie in de praktijk gering zijn doordat de grond of baggerspecie maar matig wordt doorspoelt met neerslag die op de grond en baggerspecie valt, zodat ook minder snel uitloging plaatsvindt. In dat geval worden de emissies van de te onderzoeken stoffen berekend met toepassing van bijlage K (derde lid). Hierbij vindt een omrekening plaats alsof de vloeistof op normale wijze zou zijn doorgelopen.

In het vierde lid is bepaald dat de emissie van een stof niet hoeft te worden bepaald wanneer al de concentratie van een stof is bepaald en is getoetst aan de emissietoetswaarde die voor de stof is opgenomen in tabel 3a van bijlage B. Er is dan voldaan aan de kwaliteitseis die voor de emissie van de stof is gesteld voor de kwaliteit 'emissiearme grond' of 'emissiearme baggerspecie'.

De emissies van de te onderzoeken stoffen in een partij grond of baggerspecie worden bepaald met toepassing van het normdocument AP 04 (vijfde lid). Werkzaamheden volgens dit normdocument mogen alleen worden verricht door geaccrediteerde en erkende laboratoria (Kwalibo).

Artikel 5.11 (indeling in een kwaliteitsklasse)

Om te kunnen bepalen in hoeverre een partij grond of baggerspecie overeenkomstig paragraaf 4.124 van het BAL mag worden toegepast, moet de partij ten minste altijd in een kwaliteitsklasse worden ingedeeld (eerste lid). Voor elke partij geldt namelijk het vereiste dat de partij niet mag worden toegepast op een bodemlocatie die in een betere kwaliteitsklasse is ingedeeld, omdat dan sprake zou zijn van verslechtering van de bodemkwaliteit en de regelgeving er op is gericht om dat te voorkomen. Een partij moet in twee kwaliteitsklassen worden ingedeeld, met het oog op het toepassen op of in de bodem, onderscheidenlijk het toepassen in een oppervlaktewaterlichaam.

De indeling in een kwaliteitsklasse geschiedt aan de hand van de resultaten van de metingen die zijn verricht voor stoffen die zijn vermeld in tabel 1 (landbodem), onderscheidenlijk 2 (oppervlaktewaterlichaam), van bijlage B. Dat zijn allereerst de stoffen die deel uitmaken van het standaardonderzoekspakket en daarnaast de andere stoffen van bijlage B die blijkens het vooronderzoek relevant zijn en in het vervolgonderzoek in de partij zijn aangetroffen boven de bovengrens voor de kwaliteitsklasse 'landbouw/natuur' (landbodem) of 'niet verontreinigd' (oppervlaktewaterlichaam). Alleen voor stoffen die in tabel 1 en tabel 2 van bijlage B zijn vermeld, worden namelijk kwaliteitsklassen onderscheiden, waarvoor een reeks van oplopende concentratiewaarden is opgenomen. Voor andere verontreinigende stoffen dan in bijlage B vermeld, en andere relevante parameters die in het onderzoek zijn aangetroffen, hoeven alleen de concentraties, emissies, gehalten en waarden te worden vermeld. De toepasser moet beoordelen of zij in het licht van de zorgplicht van artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving mogelijk in de weg staan aan de voorgenomen toepassing van de partij.

Een partij baggerspecie die op de landbodem wordt toegepast, moet worden ingedeeld in een kwaliteitsklasse van de landbodem, omdat anders niet kan worden vastgesteld of het toepassen tot een verslechtering van de bodemkwaliteit leidt. Om dat vast te stellen moet de kwaliteitsklasse van de partij worden vergeleken met de kwaliteitsklasse van de ontvangende landbodem. Bij toepassing van een partij baggerspecie in een oppervlaktewaterlichaam is daarentegen de indeling van de ontvangende waterbodem in een kwaliteitsklasse bepalend voor de toepassingsmogelijkheden. Het verschil in begrenzing van de kwaliteitsklassen tussen de landbodem en de waterbodem kan betekenen dat baggerspecie van een kwaliteit die op de landbodem niet mag worden toegepast (omdat deze niet voldoet aan de kwaliteitseisen voor indeling in de klasse industrie), wel mag worden toegepast in een oppervlaktewaterlichaam (omdat de partij wel voldoet aan de kwaliteitseisen voor de klasse matig verontreinigd). Uit dit voorbeeld blijkt tevens dat het niet zo is dat grond altijd alleen hoeft te worden ingedeeld in een kwaliteitsklassen die voor grond en de landbodem is opgenomen in tabel 1 van bijlage B en baggerspecie in een kwaliteitsklasse die voor baggerspecie en de waterbodem is opgenomen in tabel 2 van bijlage B, maar dat ook het omgekeerde kan voorkomen, dat grond moet worden ingedeeld in een kwaliteitsklasse van tabel 2 en baggerspecie in een kwaliteitsklasse van tabel 1. Dit hangt af van de voorgenomen toepassing overeenkomstig het Besluit activiteiten leefomgeving, op of in de landbodem, onderscheidenlijk in een oppervlaktewaterlichaam.

Hieronder zijn in een schematische weergave de klassen vermeld waarin grond en baggerspecie, onderscheidenlijk de landbodem en waterbodem, worden onderscheiden (eerste lid). De benamingen lopen uiteen, en gedeeltelijk ook de begrenzing. De begrenzing in tabel 2 van bijlage B van de klassen 'licht verontreinigd' en 'matig verontreinigd' lopen niet parallel met de begrenzing in tabel 1 van bijlage B van de klassen wonen en industrie. De reden hiervan is dat bij de opstelling van de kwaliteitseisen voor de landbodem, onderscheidenlijk de waterbodem, wordt uitgegaan van een verschillende systematiek. Bij de landbodem speelt de functietoekenning een belangrijke rol bij de vaststelling van de geschiktheid van grond of baggerspecie om te worden toegepast. Bij de indeling van de landbodem in kwaliteitsklassen is hiermee rekening gehouden. Bij de waterbodem wordt niet met functietoekenning gewerkt, maar speelt het herverontreinigings niveau een belangrijke rol bij de indeling in kwaliteitsklassen. Het herverontreinigingsniveau is gerelateerd aan

de kwaliteit van sediment dat in de vorm van zwevend stof met de grote rivieren ons land binnenkomt en op de waterbodem neerslaat.

Voor de indeling van een partij grond of baggerspecie in een kwaliteitsklasse wordt uitgegaan van het gemiddelde van de resultaten van de monsters die zijn onderzocht (tweede lid). Dat zijn er in beginsel twee (zie artikel 5.7, vierde lid).

Voor de indeling van een partij grond of baggerspecie in een kwaliteitsklasse moet voor elke onderzochte stof van tabel 1 of tabel 2 van bijlage B de kwaliteitsklasse worden bepaald waarin de partij wat betreft die stof moet worden ingedeeld (derde lid). De indeling wordt bepaald door de slechtst scorende stof.

Blijkens het derde lid bepaalt de slechtst scorende stof in welke kwaliteitsklasse de partij moet worden ingedeeld. De partij wordt ingedeeld in de klasse waarvan de onder- en bovengrenzen de gemeten concentratie van de stof insluiten.

In het vierde lid is bepaald dat in bepaalde situaties die zich kunnen voordoen en die zijn omschreven in onderdeel I van bijlage G, de daar beschreven methodiek moet worden toegepast. Het gaat dan bijvoorbeeld om de situatie dat een stof door het laboratorium is gerapporteerd als kleiner dan de rapportagegrens. In dat geval moet voor die stof de concentratie worden berekend op basis van de bepalingen in onderdeel I van bijlage G.

In het vijfde lid is een bijzondere indelingsregeling getroffen voor de kwaliteitsklasse 'landbouw/natuur' (landbodembodem) en 'algemeen toepasbaar' (waterbodembodem). In afwijking van het vijfde lid is niet zonder meer altijd de slechtst scorende stof bepalend voor de indeling in die kwaliteitsklassen, maar wordt afhankelijk van het aantal stoffen dat is onderzocht, een bepaald aantal overschrijdingen van de kwaliteitseisen voor de kwaliteitsklasse 'landbouw/natuur' of 'algemeen toepasbaar' toegestaan, zonder dat dit gevolgen heeft voor de indeling van de partij. Naarmate er meer stoffen zijn onderzocht, zijn er meer overschrijdingen toegestaan.

Bij het voorgaande geldt echter een kanttekening dat volgens het zesde lid de overschrijding van de kwaliteitswaarde die voor de stof als bovengrensgrens voor de klasse landbouw/natuur of 'algemeen toepasbaar' is aangegeven, niet meer mag bedragen dan 2 maal de waarde van die bovengrens en ook niet meer dan de bovengrens voor de kwaliteitsklasse wonen. Stel dat de grens voor een stof voor de kwaliteitsklasse landbouw/natuur 4 is, dan mag de concentratie van de stof voor de indeling van de partij in de klasse landbouw/natuur ten hoogste 8 bedragen (dus niet $4+8=12$). Als echter de bovengrens voor de klasse wonen 7 is, dan mag de partij niet in de klasse landbouw/natuur worden ingedeeld als de concentratie van de desbetreffende stof in de partij 8 is. De partij moet dan in de klasse wonen worden ingedeeld.

Voor nikkel is een uitzondering gemaakt omdat de bovengrens die voor nikkel voor de kwaliteitsklasse wonen is gesteld, nagenoeg gelijk is aan de achtergrondwaarde die als bovengrens voor de kwaliteitsklasse 'landbouw/natuur' of 'algemeen toepasbaar' is gesteld. Het vijfde lid zou dan voor nikkel geen praktische meerwaarde hebben.

Artikel 5.12 (toetsing specifieke kwaliteit)

Als het voornemen bestaat om de partij grond of baggerspecie op een specifieke wijze toe te passen, zoals in het Besluit activiteiten leefomgeving onderscheiden, moet sprake zijn van een specifieke kwaliteit grond of baggerspecie.

Met het oog op een specifieke toepassing kan in een milieuverklaring bodemkwaliteit worden vermeld dat de partij grond of baggerspecie voldoet aan de kwaliteitseisen voor de voor een aangegeven specifieke toepassing vereiste specifieke kwaliteit. Dit is extra informatie die in een milieuverklaring bodemkwaliteit kan worden opgenomen, naast de altijd vereiste indeling in twee kwaliteitsklassen (zie artikel 5.11). Het extra vereiste onderzoek zal alleen worden gedaan als de voorgenomen toepassing al bekend is. Het is te duur om bij een partij altijd alle onderzoek te laten doen dat nodig is om voor het volledige scala van mogelijke specifieke toepassingen informatie over de kwaliteit van een partij in de milieuverklaring bodemkwaliteit op te nemen

De verkregen onderzoeksresultaten moeten dan worden getoetst aan de toepasselijke tabel van de tabellen 3a tot en met van 3e bijlage B, en in voorkomende gevallen, onderdeel I van bijlage G. In het laatste geval gaat het bijvoorbeeld om de situatie dat een stof door het laboratorium is gerapporteerd als kleiner dan de rapportagegrens. In dat geval moet voor die stof de concentratie worden berekend op basis van de bepalingen in onderdeel I van bijlage G. Bij de tabellen 3a t/m 3e zijn telkens toetsingsregels opgenomen voor het toetsen aan de in de betreffende tabel opgenomen kwaliteitseisen.

Voor de toetsing van een partij grond of baggerspecie aan een specifieke kwaliteitseis wordt uitgegaan van het gemiddelde van de resultaten van de monsters die zijn onderzocht (tweede lid). Dat zijn er in beginsel twee (zie artikel 5.7, derde lid).

De specifieke kwaliteiten zijn opgesomd in artikel 1.1, tweede lid. Voor de onderscheiden specifieke kwaliteiten grond en baggerspecie zijn in afzonderlijke tabellen van bijlage B kwaliteitseisen opgenomen (derde lid). De specifieke kwaliteit kan in de milieuverklaring bodemkwaliteit worden vermeld naast de kwaliteitsklassen waarin de partij grond of baggerspecie is ingedeeld. Het gaat om de volgende specifieke kwaliteiten, met vermelding van de tabel van bijlage B waarin voor de desbetreffende kwaliteit de kwaliteitseisen zijn opgenomen:

- a. 'emissiearme grond' (tabel 3a);
- b. 'emissiearme baggerspecie' (tabel 3a);
- c. 'voor verspreiden op de landbodem geschikte baggerspecie' (tabel 3b);
- d. 'voor verspreiden in zoet oppervlaktewater geschikte baggerspecie' (tabel 3c);
- e. 'voor verspreiden in zout oppervlaktewater geschikte baggerspecie' (tabel 3c);
- f. 'voor toepassen in een diepe plas geschikte grond' (tabel 3d);
- g. 'voor toepassen in een diepe plas geschikte baggerspecie' (tabel 3e);
- h. 'voor toepassen als afdeklaag in een diepe plas geschikte grond' (tabel 3d); en
- i. 'voor toepassen als afdeklaag in een diepe plas geschikte baggerspecie' (tabel 3e).

Het gaat hierbij om maximumwaarden waaraan de grond of baggerspecie moet voldoen. Er is geen sprake van verschillende kwaliteitsklassen. Met inachtneming van de toetsregels die in de betreffende tabel zijn opgenomen mag geen enkele stof de kwaliteitseis overschrijden (vierde lid). Als dat wel het geval is, dan is de conclusie dat de partij niet voldoet aan de kwaliteitseisen om voor de beoogde specifieke toepassing te mogen worden gebruikt en mag in de milieuverklaring bodemkwaliteit niet worden vermeld dat de partij de specifieke kwaliteit bezit.

Artikel 5.13 (partijkeuring: rapportage)

Het is belangrijk dat de wijze waarop de partijkeuring is verricht en de resultaten die dit onderzoek heeft opgeleverd, verifieerbaar zijn. Daarom moeten zij worden vastgelegd in een rapport (eerste lid), zodat achteraf kan worden gecontroleerd op welke informatie de milieuverklaring bodemkwaliteit die is afgegeven, was gebaseerd.

In het tweede lid worden de minimale inhoudsvereisten voor het rapport opgesomd.

Dit zijn allereerst gegevens die het mogelijk maken om de specifieke partij grond of baggerspecie waarop het onderzoek betrekking had en waarvoor de milieuverklaring op grond van een partijonderzoek wordt afgegeven, te identificeren. Met behulp van deze gegevens moet kunnen worden gecontroleerd dat de verklaring daadwerkelijk betrekking heeft op de partij waar ze bij wordt gepresenteerd (tweede lid, onderdelen a en b).

Daarnaast moeten in het rapport gegevens worden opgenomen die inzichtelijk maken op welke wijze het onderzoek is verricht en de analyse van de onderzoeksresultaten heeft plaatsgevonden (tweede lid, onderdelen c tot met j).

De verklaring moet voorts informatie bevatten die de toepasser van de partij nodig heeft om te beoordelen of de voorgenomen toepassing is toegestaan. Hiervoor moet hij allereerst weten in welke kwaliteitsklassen voor toepassen op of in de landbodem, onderscheidenlijk in een oppervlaktewaterlichaam, de partij is ingedeeld (tweede lid, onderdeel k). Daarnaast moet hij informatie hebben over het voorkomen van andere verontreinigende stoffen dan in bijlage B vermeld, en andere relevante parameters die de partij in het licht van de zorgplicht in artikel 2.11

van het Besluit activiteiten leefomgeving ongeschikt kunnen maken om te worden toegepast (tweede lid, onderdeel l). Een vermelding van de concentraties en emissies van de onderzochte stoffen in elk mengmonster en de gemiddelden daarvan in alle monsters tezamen, is wenselijk in verband met de toepassing van artikel 5.8, tweede lid (controle op fouten bij een groot verschil in uitkomst van de analyse van de twee mengmonsters).

Er moet ook informatie worden opgenomen over het voorkomen van bodemvreemd materiaal in verband met de bepalingen die daaromtrent zijn opgenomen in paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving (tweede lid, onderdeel n).

Met het oog op een voornemen specifieke toepassing kan het rapport ook aangeven in hoeverre de grond of baggerspecie voldoet aan de kwaliteitseisen voor de specifieke kwaliteit die daarvoor alleen mag worden gebruikt (tweede lid, onderdeel o). De partij mag alleen voor de specifieke toepassing worden gebruikt als is onderzocht in hoeverre de grond of baggerspecie de vereiste specifieke kwaliteit bezit en in de milieuverklaring bodemkwaliteit is aangegeven dat de partij de daarvoor vereiste specifieke kwaliteit bezit.

Wanneer een partijkeuring heeft plaatsgevonden, moet daarvan altijd een rapport worden opgemaakt, niet alleen in geval voor de partij overeenkomstig artikel 5.14 een verklaring op grond van een partijkeuring kan worden afgegeven wanneer uit de partijkeuring is gebleken dat de partij voor toepassing geschikt is. Op deze manier wordt voorkomen dat partijkeuringen die niet tot afgifte van een verklaring op grond van een partijkeuring kunnen leiden, aan het zicht worden onttrokken en er over de desbetreffende partij geen informatie beschikbaar is. De partij is dan een afvalstof die moet worden afgegeven aan een persoon die bevoegd is om afvalstoffen in ontvangst te nemen, omdat toepassing als grond of baggerspecie niet mogelijk is.

Artikel 5.14 (voorwaarden voor het afgeven van een verklaring op grond van een partijkeuring)

Een verklaring op grond van een partijkeuring kan alleen worden afgegeven als de partij grond of baggerspecie in een vooronderzoek en vervolgens (vervolg)onderzoek (partijkeuring) is onderzocht en daarvoor rapporten zijn opgesteld overeenkomstig artikel 5.5, eerste lid, onderscheidenlijk 5.13, eerste lid (onderdelen a en b). Het is van belang dat de verklaring voldoende gegevens bevat om de partij waarop zij betrekking heeft, te kunnen identificeren als partij die de partijkeuring heeft ondergaan op grond waarvan het rapport is opgesteld.

Voor de partij is in geval van een individuele partijkeuring geen afleverbon nodig omdat de verklaring op grond van een partijkeuring al de informatie die het mogelijk maakt om de partij te identificeren.

Er mag geen verklaring op grond van een partijkeuring worden afgegeven voor een partij die door samenvoeging is ontstaan (onderdeel d). In dat geval moet de partij worden afgeleverd aan een persoon die afvalstoffen in ontvangst mag nemen en is gecertificeerd en erkend om grond en baggerspecie samen te voegen overeenkomstig BRL 9335 (grondbank).

De verklaring mag alleen worden afgegeven als de partij grond of baggerspecie waarop zij betrekking heeft, in een kwaliteitsklasse is ingedeeld, zowel voor toepassen op de landbodem als voor toepassen in een oppervlaktewaterlichaam (onderdeel e). Er moeten dus altijd twee kwaliteitsklassen in de verklaring zijn vermeld. Als er andere verontreinigende stoffen dan in bijlage B vermeld, of andere relevante parameters in de partij voorkomen moeten deze worden vermeld, alsmede hun concentraties, emissies, gehalten of waarden (onderdeel f). Ook het voorkomen van bodemvreemd materiaal moet worden vermeld, alsmede de aard en de hoeveelheid daarvan (onderdeel g). Deze informatie is van belang voor de toepasser die in het licht van de zorgplicht die is opgenomen in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving moet beoordelen in hoeverre hij de partij op de voorgenomen wijze mag toepassen.

Artikel 5.15 (inhoud verklaring op grond van een partijkeuring)

Artikel 5.15 regelt welke informatie ten minste in een verklaring op grond van een partijkeuring moet worden opgenomen. Met behulp van deze informatie moet onder meer de partij kunnen worden geïdentificeerd als de partij die in de partijkeuring is onderzocht. Ook moet een verwijzing naar de rapporten van het vooronderzoek (artikel 5.5) en het vervolgonderzoek (de partij (artikel

5.13) worden opgenomen (eerste lid, onderdeel b), zodat kan worden gecontroleerd of de partijkeuring op de juiste wijze is verricht en voorbereid.

Met behulp van een omschrijving van de partij en de grootte daarvan kan worden nagegaan of de verklaring op grond van een partijkeuring betrekking heeft op dezelfde partij grond of baggerspecie die in de partijkeuring is onderzocht (eerste lid, onderdeel d, 1° en 2°).

Een verklaring op grond van een partijkeuring mag alleen worden afgegeven als de partij in een kwaliteitsklasse voor toepassen op de landbodem, onderscheidenlijk toepassen in een oppervlaktewaterlichaam, is ingedeeld (eerste lid, onderdeel d, 3°). Dit gebeurt op grond van de concentraties, gehalten en waarden van stoffen en andere parameters die zijn vermeld in tabel 1 en tabel 2 van bijlage B. Het is niet nodig voor elke stof van bijlage B de vastgestelde emissie of concentratie ook in de verklaring te vermelden, omdat deze informatie alleen wordt gebruikt voor de indeling in een kwaliteitsklasse en de toepasser die informatie niet nodig heeft om te kunnen bepalen of hij de partij mag toepassen. Deze gegevens zijn al opgenomen in het rapport waarin van de partijkeuring verslag is gedaan en waarvan in de verklaring melding moet worden gemaakt. Naar keuze kan in de verklaring melding worden gemaakt van een specifieke kwaliteit die de partij grond of baggerspecie bezit en die is vereist voor een specifieke toepassing van de partij overeenkomstig paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving (eerste lid, onderdeel d, 4°). De specifieke kwaliteiten zijn weergegeven in artikel 1.1, tweede lid.

Verder moet melding worden gemaakt van de eventuele aanwezigheid van andere verontreinigende stoffen dan in bijlage B vermeld, of andere parameters die in het licht van de zorgplicht in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving aan de toepassing van de partij in de weg kunnen staan (eerste lid, onderdeel d, 5°).

Ook de aard en hoeveelheid bodemvreemd materiaal moet worden vermeld, met het oog op de toepassingsmogelijkheden in het licht van paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving (eerste lid, onderdeel d, 6°).

De verklaring moet van een uniek nummer zijn voorzien, omdat er voor elke partij slechts één milieuverklaring mag zijn afgegeven en een milieuverklaring omgekeerd ook maar op één partij betrekking kan hebben (eerste lid, onderdeel e). Dit helpt om de partij te identificeren als de partij waarop de verklaring betrekking heeft.

Tot slot moet de verklaring worden ondertekend door de natuurlijke persoon die de verklaring heeft afgegeven of een natuurlijke persoon die door degene die de verklaring heeft afgegeven, daartoe is geautoriseerd (eerste lid, onderdeel f). De informatie in de verklaring moet juist en volledig zijn, omdat de afnemer daarop afgaat wanneer hij de partij wil toepassen. Als de informatie in de verklaring onjuist of onvolledig is of de verklaring niet volgens de toepasselijke regels is afgegeven, kan de toepasser geen gebruik maken van de verklaring als bewijsmiddel dat de partij aan de toepasselijke kwaliteitseisen voldoet. Een partij grond of baggerspecie die van een verklaring is voorzien, krijgt financiële waarde doordat zij daarmee op de markt kan worden gebracht en verkocht. Het is van belang dat degene die de partij op de markt brengt, zich daarbij realiseert dat de milieuverklaring van doorslaggevende betekenis is voor de toepassingsmogelijkheden en de afnemer daarvoor alleen wil betalen omdat hij ervan uitgaat dat hij bij toepassing kan afgaan op de milieuverklaring.

De reden dat degene die de verklaring afgeeft, deze persoonlijk moet ondertekenen is dat hij zich moet realiseren dat de milieuverklaring bodemkwaliteit een sleutelfunctie vervult om de partij te mogen toepassen en dat hij er volgens artikel 1.2, tweede lid, persoonlijk voor moet instaan dat de informatie in de verklaring, voor zover dat redelijkerwijs van hem kan worden gevergd, juist, volledig en actueel is. In voorkomende gevallen, wanneer duidelijk met de informatie in de verklaring is geknoeid, kan degene die de verklaring heeft ondertekend of die daartoe opdracht heeft gegeven, ook strafrechtelijk worden vervolgd wegens valsheid in geschrifte.

Het tweede lid is afkomstig uit een noot in een van de bijlagen bij de eerdere Regeling bodemkwaliteit. Deze bepaling is nu opgenomen in de tekst van de regeling zelf, zodat zij beter opvalt. Voor sommige specifieke toepassingen van een grond en baggerspecie die niet aan de kwaliteitseisen voor algemene toepassing voldoen, kan toch een verklaring op grond van een partijkeuring worden afgegeven ten behoeve van een zodanige toepassing. Het gaat met name om toepassing in zoute of brakke wateren, in welk geval verhoogde, in bijlage B aangegeven, concentraties van chloride geen milieuproblemen opleveren. Het is dan uiteraard wel van belang

dat de verklaring op grond van een partijkeuring er op heel duidelijke (in het oog springende) wijze melding van maakt dat de partij grond of baggerspecie niet geschikt is voor algemene toepassing, maar alleen voor toepassing in zoute of brakke wateren.

In het derde lid is een specifieke bepaling opgenomen voor grootschalige toepassing van partijen baggerspecie, die evenals het tweede lid afkomstig is uit een noot in een van de bijlagen bij de eerdere Regeling bodemkwaliteit. Een partij baggerspecie kan in de kwaliteitsklasse industrie worden ingedeeld als het oliegehalte is gelegen tussen de 500 en 2000 mg/kg, onder de randvoorwaarde dat de toepassing uitsluitend plaatsvindt in een grootschalige toepassing op de landbodem. Voor andere toepassingen is de normstelling voor de kwaliteitsklasse 'industrie' begrensd op 500 mg/kg d.s. (droge stof). Wanneer een partij baggerspecie met een gehalte minerale olie tussen 500 en 2000 mg/kg d.s. in de kwaliteitsklasse 'industrie' is ingedeeld, moet in de milieuverklaring bodemkwaliteit op in het oog springende wijze worden vermeld dat de partij uitsluitend geschikt is voor grootschalige toepassing op de landbodem en moet tevens worden vermeld dat de partij ongeschikt is voor andere toepassingen op de landbodem. Wanneer een partij baggerspecie in de klasse 'industrie' is ingedeeld op grond van een gehalte minerale olie van ten hoogste 500 mg/kg d.s., dan mag de partij worden toegepast overeenkomstig het reguliere toepassingsregime van paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Er hoeft dan geen specifieke vermelding op de milieuverklaring te worden aangebracht.

Het vierde lid bevat ten slotte een specifieke bepaling voor het gehalte Tributyltin in baggerspecie. Ook deze bepaling is weer afkomstig uit een noot in een van de bijlagen bij de eerdere Regeling bodemkwaliteit. Bij een gehalte Tributyltin tussen 0,115 mg Sn/kg d.s. en 0,250 mg Sn/kg d.s. moet in de verklaring op in het oog springende wijze worden vermeld dat de partij uitsluitend geschikt is voor verspreiden in een zout oppervlaktewaterlichaam in de Waddenzee en de Zeeuwse delta en wordt tevens uitdrukkelijk vermeld dat de baggerspecie niet geschikt is voor verspreiden in andere zoute oppervlaktewaterlichamen. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij tabel 3c van bijlage B.

Artikel 5.16 (splitsing van een partij)

Dit artikel heeft betrekking op de splitsing van een partij grond of baggerspecie in verschillende partijen. Hiervoor is geen erkenning nodig. Wel is vereist dat de splitsing goed wordt gedocumenteerd zodat altijd kan worden achterhaald of partijen zijn afgesplitst van een grotere partij en welke partij dat was.

Na de splitsing kan voor de afgesplitste partij nog steeds gebruik worden gemaakt van de verklaring op grond van een partijkeuring die bij de oorspronkelijke partij behoorde. Wel moet voor de afgesplitste partij dan een afleverbon worden afgegeven (eerste lid). In de afleverbon moet aanvullende informatie over de afgesplitste partij worden verstrekt, waarmee de geschiedenis van de partij, in het bijzonder de splitsing, wordt gedocumenteerd (eerste lid).

Er bestaan voldoende waarborgen dat de verklaring op grond van een partijkeuring die voor een partij is afgegeven ook betrouwbare informatie geeft over de kwaliteit van afgesplitste partijen. Volgens de regels voor de milieubelastende activiteit graven in het Besluit activiteiten leefomgeving moeten partijen van een verschillende kwaliteit van elkaar worden onderscheiden en afzonderlijk worden ontgraven.

In het tweede lid is omschreven om welke aanvullende informatie het gaat. Deze heeft allereerst betrekking op degene die de partij heeft afgesplitst en de informatie in de afleverbon, heeft verstrekt (doorgaans dezelfde persoon; tweede lid, onderdelen a en b) en op de (eerste) afnemer van de afgesplitste partij (onderdeel c). Daarnaast moet informatie worden verstrekt over de afgesplitste partij, namelijk de grootte in tonnen (tweede lid, onderdeel d). Andere relevante informatie, bijvoorbeeld over de gesplitste partij, is al in de verklaring op grond van een partijkeuring opgenomen en hoeft daarom niet weer te worden verstrekt. Wel moet in de afleverbon het unieke nummer van de verklaring op grond van de partijkeuring worden opgenomen (tweede lid, onderdeel e). De afleverbon, onderscheidenlijk kopie van de afleverbon, moeten worden voorzien van een eigen uniek nummer, dat in het laatste geval niet hetzelfde mag zijn als het unieke nummer van de afleverbon zelf (tweede lid, onderdeel f). Verder moet worden verklaard

dat de afgesplitste partij deel uitmaakte van de partij waarop de verklaring op grond van een partijkeuring waarvan voor de afgesplitste partij gebruik wordt gemaakt, oorspronkelijk betrekking had (tweede lid, onderdeel g).

Tot slot moet de kopie van de verklaring op grond van een partijkeuring, onderscheidenlijk de afleverbon, waarop de aanvullende informatie is vermeld, worden ondertekend door de natuurlijke persoon die de kopie heeft afgegeven of een natuurlijke persoon die door degene die de kopie heeft afgegeven, daartoe is geautoriseerd (tweede lid, onderdeel h). De reden daarvan is dat een natuurlijke persoon persoonlijk kan worden aangesproken op de juistheid en volledigheid van de informatie die in de kopie is opgenomen. Verwezen wordt naar de toelichting op artikel 5.15.

Paragraaf 5.2 Verklaring op grond van een bodemonderzoek

Artikel 5.17 (toepassingsgebied)

In artikel 5.17 is het toepassingsgebied van paragraaf 5.2 aangegeven. Deze bepaling is opgenomen om de toegankelijkheid en leesbaarheid van de regeling te vergroten, zodat de lezer meteen weet waarop paragraaf 5.2 betrekking heeft. Deze paragraaf bevat regels over het verrichten van een bodemonderzoek en het afgeven van een verklaring op grond van een bodemonderzoek voor een partij grond of baggerspecie die uit de onderzochte bodemlocatie wordt ontgraven. Een milieuverklaring bodemkwaliteit is nodig voor het toepassen van een partij grond of baggerspecie. Regels met betrekking tot het toepassen zijn opgenomen in paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Een partij mag niet worden toegepast zonder dat voor de partij een milieuverklaring bodemkwaliteit is verleend die de informatie bevat die de toepasser nodig heeft om te kunnen beoordelen of de voorgenomen toepassing van de partij volgens het Besluit activiteiten leefomgeving is toegestaan

Ook paragraaf 7.1 bevat regels over het verrichten van bodemonderzoek en het afgeven van een verklaring op grond van een bodemonderzoek, maar die regels hebben betrekking op de bodem van de onderzochte bodemlocatie, waarop grond of baggerspecie wordt toegepast (de ontvangende bodem). Artikel 5.17 roept geen juridische verplichtingen in het leven.

Materiaal dat zich nog in de bodem bevindt, wordt nog niet als grond of baggerspecie aangemerkt maar als bodem. Dat neemt niet weg dat de verklaring op grond van een bodemonderzoek wel op grond of baggerspecie betrekking heeft, ondanks het feit dat het bodemonderzoek betrekking heeft op de bodem van een de te onderzoeken bodemlocatie. Het onderzoek is namelijk gericht op het bepalen van de kwaliteit van het bodemmateriaal nadat het uit de onderzochte bodemlocatie is ontgraven, teneinde het materiaal op een andere bodemlocatie weer te kunnen toepassen. Zo lang het materiaal zich nog in de bodem bevindt, is sprake van een te ontgraven partij grond of baggerspecie.

Het bodemonderzoek ten behoeve van een verklaring op grond van een bodemonderzoek die betrekking heeft op een partij grond of baggerspecie, verschilt van een partijkeuring omdat hiervoor een verschillende onderzoeksmethodiek geldt. Daarnaast moet het bedrijf dat het bodemonderzoek verricht, gecertificeerd en erkend zijn voor het verrichten van veldwerk. Voor het verrichten van een partijkeuring zijn ook een certificatie en erkenning bodemkwaliteit vereist, maar deze hebben betrekking op het nemen van monsters.

Het analyseren van de onderzoeksresultaten mag in beide gevallen alleen gebeuren door een geaccrediteerd en erkend laboratorium.

Een verklaring op grond van een bodemonderzoek is in zoverre vergelijkbaar met een verklaring op grond van een partijkeuring dat beide verklaringen worden afgegeven op grond van een individueel onderzoek van de kwaliteit van een (toekomstige) partij. Bij bodemonderzoek betreft het een partij in situ, d.w.z. een partij die zich nog op de bodemlocatie bevindt waaruit zij later zal worden ontgraven.

Als alternatief voor een bodemonderzoek is een partijkeuring van een partij in situ ook mogelijk. De partijkeuring moet dan plaatsvinden overeenkomstig paragraaf 5.1.

Voor de keuze om voor een milieuverklaring bodemkwaliteit een bodemonderzoek dan wel een partijkeuring te verrichten, geven praktische overwegingen de doorslag, bijvoorbeeld welk bedrijf wordt ingeschakeld. De inhoudelijke vereisten zijn vergelijkbaar.

Artikel 5.18 (omschrijving bodemonderzoek)

Het bodemonderzoek heeft tot doel om te onderzoeken wat de kwaliteit van een nog te ontgraven partij grond of baggerspecie is en richt zich op de bodemlocatie waaruit de partij wordt ontgraven.

In de eerste plaats moet worden onderzocht in welke kwaliteitsklasse de partij moet worden ingedeeld (onderdeel a). Een partij moet altijd worden ingedeeld in twee kwaliteitsklassen, met het oog op toepassen op of in de landbodem, onderscheidenlijk in een oppervlaktewaterlichaam. Voor een kwaliteitsklasse geldt een bandbreedte die loopt vanaf de ondergrens (waarvoor de strengste kwaliteitseis geldt) tot de bovengrens van die klasse. De kwaliteitseis die in bijlage B voor een klasse geldt, geef de bovengrens aan. Het bodemonderzoek heeft in elk geval betrekking op de stoffen die zijn opgenomen in tabel 1 (landbodem) of tabel 2 (waterbodem) van bijlage B en die deel uitmaken van het standaardonderzoekspakket. Het standaardonderzoekspakket is opgenomen in bijlage J. Het gaat om stoffen waarvoor geldt dat er meer dan 5% kans is dat de stof wordt aangetroffen in een concentratie die boven de achtergrondwaarde ligt.

Daarnaast richt het onderzoek zich op verontreinigende stoffen van tabel 1 of tabel 2 van bijlage B die geen deel uitmaken van het standaardonderzoekspakket, voor zover die blijkens het vooronderzoek op de bodemlocatie aanwezig kunnen zijn in concentraties boven de bovengrens voor de kwaliteitsklasse 'landbouw/natuur' (landbodem) of 'algemeen toepasbaar' (waterbodem).

Het standaardonderzoekspakket omvat ook enkele andere parameters dan stoffen, die een ondersteunende rol spelen bij de klassenindeling, omdat ze gebruikt worden voor de omrekening van gemeten concentraties naar gestandaardiseerde concentraties die getoetst kunnen worden aan de kwaliteitseisen. Zij spelen geen rol bij de klassenindeling.

Andere verontreinigende stoffen dan in tabel 1 en tabel 2 van bijlage B vermeld, en andere relevante parameters hoeven alleen te worden onderzocht als ze kunnen voorkomen in concentraties, emissies, gehalten of waarden die relevant zijn om de toepasbaarheid van de partij overeenkomstig artikel 2.11 (zorgplicht) en paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving te kunnen beoordelen (onderdeel c). De mogelijke relevantie van een stof of andere parameter moet blijken uit het vooronderzoek. In hoeverre de stoffen of andere parameters daadwerkelijk aanwezig zijn, moet worden onderzocht in het bodemonderzoek dat op het vooronderzoek volgt. De resultaten daarvan moeten in de milieuverklaring bodemkwaliteit worden vermeld. Op grond daarvan is het aan de toepasser om te bepalen in hoeverre de partij beantwoordt aan de eisen die aan de beoogde toepassing worden gesteld.

Ook moet onderzoek worden gedaan naar de eventuele aanwezigheid van bodemvreemd materiaal, eveneens met het oog op de toepasbaarheid overeenkomstig paragraaf 4.124 (onderdeel b).

Als de wens bestaat om in de verklaring op grond van een bodemonderzoek ten behoeve van een voorgenomen specifieke toepassing melding te maken van de daarvoor vereiste specifieke kwaliteit van een partij, dan moet in het bodemonderzoek eveneens worden onderzocht of de partij aan de daarvoor geldende kwaliteitseisen voldoet (onderdeel b). Dit is echter naar keuze omdat het niet verplicht is om in een milieuverklaring bodemonderzoek een of meer (of alle) specifieke kwaliteiten van een partij te vermelden. De specifieke kwaliteiten die worden onderscheiden, zijn opgesomd in artikel 1.1, tweede lid.

Artikel 5.19 (uitvoering vooronderzoek)

Het is van groot belang dat kan worden vertrouwd op de informatie over de kwaliteit van een partij grond of baggerspecie die in de daarvoor afgegeven milieuverklaring bodemkwaliteit is opgenomen, niet alleen de juistheid daarvan maar ook de volledigheid en actualiteit. Er mogen geen verontreinigende stoffen of andere relevante parameters buiten beeld blijven, die de toepasbaarheid van de grond of baggerspecie overeenkomstig artikel 2.11 en paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving kunnen beïnvloeden, omdat de partij dan mogelijk niet voldoet aan de verwachtingen van de afnemer die de partij wil toepassen.

Met het oog daarop is in het eerste lid vooronderzoek verplicht gesteld. Vooronderzoek is altijd verplicht, niet alleen als er een vermoeden bestaat dat in een te ontgraven partij naast de stoffen en andere parameters van het standaardonderzoekspakket ook andere verontreinigende stoffen of andere relevante parameters kunnen voorkomen die relevant zijn voor toepassing overeenkomstig artikel 2.11 van het BAL of paragraaf 4.124 BAL.

In het tweede lid is bepaald waarop het vooronderzoek in het bijzonder moet worden gericht. Allereerst moet in het vooronderzoek onderzoek worden gedaan naar de geschiedenis van de desbetreffende bodemlocatie, in het bijzonder de activiteiten die daar zijn verricht waarbij verontreinigingen op of in de bodem kunnen zijn terechtgekomen. Uit die informatie kan eventueel een verhoogd risico worden afgeleid dat er naast de stoffen en andere parameters die deel uitmaken van het standaardonderzoekspakket, nog meer verontreinigende stoffen en andere relevante parameters in de bodem kunnen voorkomen. Zo moet het bodemonderzoek dat op het vooronderzoek volgt, als de te onderzoeken bodemlocatie een voormalige boomgaard betreft, ook worden gericht op het voorkomen van bestrijdingsmiddelen die in boomgaarden plagen te worden gebruikt. Hetzelfde geldt voor baggerspecie uit een sloot naast de boomgaard.

Voorts moet in het vooronderzoek worden nagegaan in hoeverre de te onderzoeken bodemlocatie uit één dan wel verschillende partijen bestaat. Deze informatie bepaalt vervolgens welke onderzoeksstrategie in het bodemonderzoek moet worden gevolgd. Een milieuverklaring bodemkwaliteit heeft betrekking op een individuele partij. Elke partij moet aan de toepasselijke milieukwaliteitseisen voldoen. De milieuverklaring bodemkwaliteit moet daarover uitsluitend bieden. Daarom moet het bodemonderzoek ook specifiek op de te ontgraven partij betrekking hebben.

De onderzoeks aanpak verschilt tussen de landbodem en de waterbodem.

Een bodemlocatie op de landbodem moet zo worden begrensd dat na ontgraving van het materiaal uit de bodem sprake is van één partij. Of sprake is van één partij moet blijken uit het vooronderzoek dat moet worden verricht. Als zich binnen de onderzoekslocatie kwaliteitsverschillen voordoen, moeten daar verschillende partijen worden onderscheiden. Het bodemonderzoek moet voor elke te onderscheiden partij afzonderlijk worden uitgevoerd.

Voor de waterbodem vindt in het vooronderzoek daarentegen nog geen onderzoek plaats in hoeverre op de te onderzoeken bodemlocatie sprake is van verschillende partijen. Eerst wordt het bodemonderzoek uitgevoerd. Als in de onderzochte bodem verschillende kwaliteiten worden aangetroffen, is sprake van verschillende partijen en moeten daarvoor ook verschillende milieuverklaringen bodemkwaliteit worden afgegeven.

Dit verschil in aanpak tussen landbodem en waterbodem vloeit voort uit de achterliggende normdocumenten die in de regeling voor het bodemonderzoek zijn aangewezen. Bij de waterbodem is vaak sprake van werkzaamheden over een grotere afstand, waardoor er behoefte is om het onderzoek naar de kwaliteit van de waterbodem in driedimensionale eenheden of vakken uit te voeren. Zo wordt bij lintvormige oppervlaktewateren per 500 meter lengte een mengmonster genomen.

Bij onzorgvuldig vooronderzoek kan voor het vervolgonderzoek (in dit geval een bodemonderzoek) ten behoeve van de milieuverklaring bodemkwaliteit een verkeerde onderzoeksstrategie worden gekozen. Met name kunnen hierdoor relevante verontreinigende stoffen of andere relevante parameters over het hoofd worden gezien, waardoor in het vervolgonderzoek naar de kwaliteit van de grond of baggerspecie aan die stoffen of andere parameters ten onrechte geen aandacht wordt besteed. Ook de milieuverklaring bodemkwaliteit die op het vervolgonderzoek is gebaseerd, kan dan onjuiste of onvolledige informatie geven over de kwaliteit van de partij grond of baggerspecie waarop zij betrekking heeft. Hierdoor ontstaat het risico dat een partij als minder verontreinigd wordt gekwalificeerd dan zij in werkelijkheid is.

Gelet op het voorgaande moet in het vooronderzoek ook worden nagegaan welke onderzoeksstrategie in het daarop volgende bodemonderzoek moet worden gehanteerd. NEN 5740 heeft op onderzoek van de landbodem betrekking, NEN 5720 op onderzoek van de waterbodem. Deze normdocumenten werken voor verschillende situaties verschillende onderzoeksstrategieën uit.

Wat betreft de landbodem kan alleen een verklaring op grond van een bodemonderzoek worden afgegeven in geval blijkt het vooronderzoek volgens NEN 5740 een van de drie onderzoeksstrategieën kan worden toegepast die worden genoemd in artikel 5.20, eerste lid. Als uit het vooronderzoek naar voren komt dat volgens NEN 5740 een andere onderzoeksstrategie moet worden gevolgd, dan moet een partijonderzoek worden gedaan en kan voor de te ontgraven partij alleen een verklaring op grond van een partijonderzoek worden afgegeven. Een bodemonderzoek zou dan onvoldoende nauwkeurige en betrouwbare informatie geven over de kwaliteit van te ontgraven partijen. Een verklaring op grond van een bodemonderzoek kan overeenkomstig paragraaf 7.1 echter nog wel worden afgegeven als zij niet op een te ontgraven partij grond of baggerspecie betrekking heeft maar op de bodem op de onderzochte bodemlocatie.

De resultaten van het vooronderzoek dienen tot uiting te komen in het monsternemingsplan. Zo heeft het vermoeden van de aanwezigheid van asbest effect op de toegestane maximale partijgrootte die wordt gekeurd (2.000 i.p.v. 10.000 ton) en op de wijze van bemonsteren. De mogelijkheid van de aanwezigheid van andere stoffen en andere parameters dan deel uitmaken van het standaardonderzoekspakket is van belang voor een volledige analyse van de mengmonsters. In het geval van een vermoeden van de aanwezigheid van vluchtige verbindingen, zoals aromaten, is aanvullende monsterneming noodzakelijk door middel van steektoestellen.

Het vooronderzoek moet worden verricht overeenkomstig NEN 5725, indien het betrekking heeft op grond, onderscheidenlijk NEN 5717, indien het betrekking heeft op baggerspecie. Dit is vastgelegd in het vierde lid.

Het vooronderzoek kan ook worden gericht op de geschiktheid van partijen baggerspecie die uit een waterbodemplaat worden ontgraven ten behoeve van een specifieke toepassing als aangegeven in het vijfde lid.

In onderdeel a gaat het om baggerspecie die wordt ontgraven uit de territoriale zee en die is bestemd voor toepassing ten behoeve van suppleties langs de kustlijn. Het vooronderzoek is er op gericht om na te gaan of zich op de te ontgraven locatie geen bijzondere voorvallen hebben voorgedaan, waardoor niet op voorhand kan worden aangenomen dat de baggerspecie die daaruit wordt ontgraven, niet verontreinigd is. Als er geen indicaties blijken te bestaan dat de zeebodem ter plaatse zodanig verontreinigd is dat ze niet geschikt is om in suppleties langs de kustlijn te worden toegepast, mag een verklaring op grond van een bodemonderzoek direct op grond van het vooronderzoek worden afgegeven en is geen verder bodemonderzoek nodig. In de verklaring kan de partij dan in de kwaliteitsklasse 'algemeen toepasbaar' worden ingedeeld (waarvoor een speciale regeling is getroffen in artikel 5.25, zevende lid). De reden van deze regeling is dat baggerspecie die uit zee afkomstig is, doorgaans niet verontreinigd is en in dit geval weer in vergelijkbare omstandigheden wordt toegepast, waardoor dit niet op milieubezwaren stuit.

In onderdeel b gaat het om baggerspecie die uit een bepaalde en niet op specifieke verontreiniging verdachte watergang in beheer bij een waterschap afkomstig is en die is bestemd om te worden verspreid op aangrenzende landerijen. Ook dan kan met een vooronderzoek worden volstaan en hoeft geen bodemonderzoek te worden verricht. Voor dergelijke watergangen mag worden aangenomen dat de baggerspecie voldoet aan de kwaliteitseisen voor de specifieke kwaliteit 'voor verspreiden op de landbodem geschikte baggerspecie'. In het vooronderzoek moet wel worden onderzocht of er mogelijk sprake is van lokale verontreiniging (zie artikel 5.20, vierde lid, onderdeel b, waarin enkele situaties worden beschreven die hiervoor als een indicatie kunnen worden beschouwd).

Artikel 5.20 (rapportage vooronderzoek)

De resultaten van het vooronderzoek moeten worden vastgelegd in een rapport (eerste lid).

De minimale inhoud van het rapport is weergegeven in het tweede lid en volgt logischerwijze uit het doel van het vooronderzoek, zoals beschreven in artikel 5.18.

Het rapport moet allereerst gegevens bevatten over het onderzoek zelf, met name gegevens over degene die het vooronderzoek heeft verricht (tweede lid, onderdeel a) en een beschrijving van de wijze waarop het vooronderzoek is uitgevoerd en de bronnen die zijn geraadpleegd (tweede lid, onderdeel b).

Het vooronderzoek moet aangeven of op de bodemlocatie activiteiten hebben plaatsgevonden of zich ontwikkelingen hebben voorgedaan, die aanleiding geven om de aanwezigheid te vermoeden van verontreinigende stoffen of andere relevante parameters (tweede lid, onderdeel c). Als daaruit naar voren komt dat op de te onderzoeken bodemlocatie mogelijk verontreinigende stoffen of andere relevante parameters dan wel bodemvreemd materiaal voorkomen die relevant kunnen zijn voor de toepassingsmogelijkheden van daaruit te ontgraven partijen grond of baggerspecie overeenkomstig het Besluit activiteiten leefomgeving, moeten deze in het rapport worden vermeld (tweede lid, onderdeel d).

In het bijzonder moet aandacht worden besteed aan het mogelijk voorkomen van verontreinigende stoffen en andere relevante parameters die niet in tabel 1 en tabel 2 van bijlage B worden vermeld, alsmede bodemvreemd materiaal (tweede lid, onderdelen e en f). Die stoffen en andere parameters moeten namelijk niet altijd worden onderzocht, omdat ze geen deel uitmaken van het standaardonderzoekspakket. Daarom moet hieraan in het vooronderzoek speciaal aandacht worden besteed, zodat ze in het vervolgonderzoek niet over het hoofd worden gezien. Verontreinigende stoffen van bijlage B die geen deel uitmaken van het standaardonderzoekspakket, hoeven echter alleen te worden vermeld als zij mogelijk voorkomen in een concentratie die is gelegen boven de concentratiewaarde van de kwaliteitsklasse 'landbouw/natuur', onderscheidenlijk 'niet verontreinigd'. Als stoffen in een lagere concentratie voorkomen mag de grond of baggerspecie overal vrij worden toegepast. Die stoffen spelen bij de indeling van de partij in een kwaliteitsklasse daarom geen rol en het is dan dus ook niet nodig om de precieze concentraties te weten.

Met het oog op het bepalen van de onderzoeksstrategie moeten worden vermeld welke te onderscheiden partijen op de te onderzoeken bodemlocatie voorkomen. Deze moeten voldoende precies worden afgebakend, omdat hierop de onderzoeksstrategie in het bodemonderzoek wordt gebaseerd (tweede lid, onderdeel g). Elke te onderscheiden partij moet in het bodemonderzoek namelijk afzonderlijk worden onderzocht.

In het rapport moet tot slot een conclusie worden opgenomen welke onderzoeksstrategie in het te verrichten bodemonderzoek moet worden gevolgd (tweede lid, onderdeel h). In NEN 5740 (voor de landbodem), onderscheidenlijk NEN 5720 (voor de waterbodem), worden verschillende onderzoeksstrategieën beschreven en is aangegeven in welke situaties deze moeten worden gehanteerd.

Het rapport moet een uniek nummer hebben, zodat kan worden voorkomen dat rapporten worden verward en niet meer op de onderzochte bodemlocatie of daaruit ontgraven partij betrekking hebben (tweede lid, onderdeel i). In dat geval bevat het rapport uiteraard geen betrouwbare informatie meer in de situatie waarin hiervan gebruikt wordt gemaakt.

Het derde lid bevat een specifieke regeling voor baggerspecie die wordt ontgraven uit de territoriale zee en die is bestemd voor toepassing ten behoeve van suppleties langs de kustlijn. Het vooronderzoek is er op gericht om na te gaan of zich op de te onderzoeken bodemlocatie geen bijzondere voorvallen of ontwikkelingen hebben voorgedaan, waardoor niet op voorhand kan worden aangenomen dat de baggerspecie die daaruit wordt ontgraven, niet verontreinigd is. Als er geen indicaties blijken te bestaan dat de zeebodem waaruit de baggerspecie wordt ontgraven verontreinigd is geraakt, mag met het vooronderzoek worden volstaan en mag de baggerspecie zonder verder bodemonderzoek, direct op grond van het vooronderzoek in de kwaliteitsklasse 'algemeen toepasbaar' worden ingedeeld (waarvoor een speciale regeling is getroffen in artikel 5.25, zevende lid). De reden daarvan is dat baggerspecie uit bij suppleties in vergelijkbare omstandigheden weer wordt toegepast, zodat er geen reden is voor milieubezwaren.

Hiermee worden onnodige lasten voorkomen. Omdat er geen bodemonderzoek hoeft te worden gedaan, hoeft in het vooronderzoek uiteraard geen aandacht te worden besteed aan de in het bodemonderzoek te volgen onderzoeksstrategie. Daarover hoeft in het rapport dus niets te worden opgenomen. Ook hoeft niet specifiek aandacht te worden besteed aan het voorkomen van verontreinigende stoffen en andere relevante parameters die uit de bodemlocatie te ontgraven baggerspecie ongeschikt kunnen maken om in kustsuppleties te worden toegepast. Het vooronderzoek is er in algemene zin op gericht of zich activiteiten of ontwikkelingen op de bodemlocatie hebben voorgedaan waardoor daar sprake kan zijn van lokale verontreinigingen in de te ontgraven waterbodem. Als dat niet het geval is, mag ervan uitgegaan dat andere verontreinigende stoffen of andere relevante parameters niet van belang zijn (tweede lid, onderdeel e).

Het vierde lid omvat een vergelijkbare bepaling als het derde lid, maar dan voor baggerspecie die uit een watergang afkomstig is en die bestemd is om te worden verspreid op aangrenzende landerijen. Ook dan kan met een vooronderzoek worden volstaan (vierde lid, onderdeel b) en hoeft geen bodemonderzoek te worden verricht. Omdat de baggerspecie door afspoeling van grond van de aangrenzende landerijen in de watergang is terechtgekomen, mag worden aangenomen dat de baggerspecie voldoet aan de kwaliteitseisen voor de specifieke kwaliteit 'voor verspreiden op de landbodem geschikte baggerspecie'. De baggerspecie wordt toegepast onder vergelijkbare omstandigheden, zodat dit niet op milieubezwaren hoeft te stuiten. Het toepassen leidt dan niet tot verslechtering van de bestaande kwaliteit. Dit is anders wanneer uit het vooronderzoek is gebleken dat er indicaties zijn voor lokale verontreiniging. In geval zich bijzondere omstandigheden hebben voorgedaan als bedoeld in het vierde lid, onderdeel b, is er reden om nader te onderzoeken of de bodem daardoor lokaal verontreinigd is geraakt. Dan kan niet al op grond van het vooronderzoek de conclusie worden getrokken dat een te ontgraven partij baggerspecie geschikt is voor verspreiden.

Artikel 5.21 (uitvoering bodemonderzoek)

Het vooronderzoek is er vooral op gericht om de in het bodemonderzoek te hanteren onderzoeksstrategie te bepalen (artikelen 5.18 en 5.19).

Het bodemonderzoek moet worden verricht overeenkomstig NEN 5740, als het de landbodem betreft (tweede lid), onderscheidenlijk NEN 5720, als het de waterbodem betreft (vijfde lid).

In deze normdocumenten worden voor verschillende situaties die zich kunnen voordoen, verschillende onderzoeksstrategieën beschreven.

Als het onderzoek betrekking heeft op de landbodem, kan een bodemonderzoek alleen als grondslag voor het afgeven van een verklaring op grond van bodemonderzoek fungeren als uit het vooronderzoek is gebleken dat een van de drie in NEN 5740 beschreven onderzoeksstrategieën die in het eerste lid zijn genoemd, moet worden gevolgd. Het gaat om de onderzoeksstrategieën voor:

1. een schone bodem;
2. een schone bodem op een grootschalige locatie; of
3. een partij niet-schone grond uit een diffuus belast gebied met een heterogene verdeling van de verontreinigende stof.

Als uit het vooronderzoek blijkt dat in de aangetroffen situatie op de onderzochte bodemlocatie een andere dan een van de drie in het eerste lid genoemde onderzoeksstrategieën moet worden gevolgd, kan het bodemonderzoek alleen worden gebruikt als grondslag voor het afgeven van een verklaring op grond van een bodemonderzoek voor de bodem op de onderzochte bodemlocatie overeenkomstig paragraaf 7.1. Het bodemonderzoek kan dat niet worden gebruikt als grondslag voor een verklaring op grond van een bodemonderzoek die betrekking heeft op een partij grond of baggerspecie die uit de onderzochte bodemlocatie wordt ontgraven. Voor een conclusie over de kwaliteit van een partij levert het bodemonderzoek dan onvoldoende nauwkeurige en betrouwbare uitspraken op.

Een uit de landbodem te ontgraven partij grond die in een bodemonderzoek wordt onderzocht, mag niet groter zijn dan 10.000 ton (derde lid). Als sprake is van een schone bodem op een grootschalige locatie (een van de te onderscheiden situaties bij toepassing van NEN 5740; zie eerste lid, onder 2°) geldt deze maximumgrens niet. In dat geval voorziet NEN 5740 in een andere wijze van onderzoek, die al volgens het tweede lid moet worden gevolgd. Er worden dan aselekt gekozen partijen van 10.000 ton onderzocht. Als daaruit blijkt dat de partijen steeds voldoen aan de kwaliteitseisen voor de kwaliteitsklasse 'landbouw/natuur' dan hoeft niet elke partij die uit de te onderzoeken bodemlocatie wordt ontgraven, aan een bodemonderzoek te worden onderworpen. Dat de te onderzoeken partij maximaal 10.000 ton groot mag zijn, betekent niet automatisch dat de milieuverklaring op grond van een bodemonderzoek ook alleen maar op een partij van maximaal 10.000 ton betrekking mag hebben, al zal dat in de praktijk wel vaak het geval zijn. Partijen die op de bodemlocatie worden onderscheiden, kunnen groter dan 10.000 ton zijn. Voor de hele partij kan één verklaring worden afgegeven, als in bodemonderzoeken deelpartijen van telkens 10.000 ton zijn onderzocht en daaruit is gebleken dat alle deelpartijen dezelfde kwaliteit hebben.

Een maximumgrens was eerder ook in de Regeling bodemkwaliteit opgenomen (voor grond). Bij grotere partijen dan 10.000 ton wordt er bij een gelijkblijvend minimaantal grepen een minder betrouwbare uitspraak over de kwaliteit van de partij gedaan. Dit is niet wenselijk, omdat de toepasser op de verklaring moet kunnen vertrouwen. Hij mag alleen partijen grond en baggerspecie toepassen die aan de toepasselijke kwaliteitseisen voldoen. De milieuverklaring bodemkwaliteit dient als belangrijkste bewijsmiddel daarvoor. De hoeveelheidsbeperking is daarom een belangrijk voorschrift in deze regeling.

Voor bodemonderzoek van te ontgraven partijen dat betrekking heeft op asbest, mag de te onderzoeken partij hooguit 2.000 ton bedragen (vierde lid). Voor andere stoffen bedraagt de partijgrootte, ook als de mogelijke aanwezigheid van asbest moet worden onderzocht, nog steeds maximaal 10.000 ton. Voor het onderzoek naar asbest moet de partij dan in vijf deelpartijen worden verdeeld. De reden voor deze kleinere partijomvang is dat asbest in het algemeen niet gelijkmatig verspreid in de bodem voorkomt en de aanwezigheid van deze stof bij onderzoek van een grotere partij over het hoofd kan worden gezien. Daarnaast betreft het een stof die hoge risico's voor de gezondheid meebrengt. Aan de betrouwbaarheid van de onderzoeksresultaten naar asbest moeten daarom hoge eisen worden gesteld.

De reden dat bij een bodemonderzoek dat betrekking heeft op een uit de onderzochte bodemlocatie te ontgraven partij geen grondwater hoeft te worden onderzocht, is dat het grondwater geen deel uitmaakt van de te ontgraven partij en informatie over de kwaliteit van het grondwater dus niet relevant is voor het toepassen van de partij.

Artikel 5.22 (bepaling samenstelling)

De concentraties, emissies, gehalten of waarden van te onderzoeken verontreinigende stoffen en andere relevante parameters in een partij grond of baggerspecie die uit de te onderzoeken bodemlocatie worden ontgraven, worden bepaald met toepassing van het normdocument AP 04. Dit normdocument wordt ook voor partijkeuringen gebruikt. Daarnaast kan ook normdocument AS 3000 worden toegepast, dat op bodemonderzoek betrekking heeft. Dit is geregeld in het eerste lid. Werkzaamheden volgens dit normdocument mogen alleen worden verricht door geaccrediteerde en erkende laboratoria (Kwalibo).

Volgens de in artikel 5.21 eerste lid genoemde onderzoeksstrategieën van NEN5740 moeten er 2 mengmonsters worden samengesteld. De reden dat niet alle grepen tot één mengmonster mogen worden samengevoegd, is dat fouten in de berekening van de concentratie, gehalten of waarden van een verontreinigende stof of andere relevante parameter eerder kunnen worden opgemerkt als er twee mengmonsters zijn waarvan de uitkomsten met elkaar kunnen worden vergeleken. Bij opvallende verschillen, d.w.z. als de uitkomsten voor de beide mengmonsters meer dan 2,5 keer uiteenlopen, moet worden gecontroleerd of er een fout is gemaakt, omdat door de voorbehandeling in beginsel immers een vrij homogene samenstelling moet zijn verkregen. Als blijkt dat er geen fouten zijn gemaakt, kan worden uitgegaan van het gemiddelde van de uitkomsten van de beide mengmonsters. Dit is geregeld in het tweede lid. Als er bij de monsterneming wel fouten blijken te zijn gemaakt, moeten er opnieuw monsters worden genomen die opnieuw door het laboratorium moeten worden geanalyseerd. Het onderzoek moet dan dus worden overgedaan. Als de fouten in het laboratorium bij de analyse van de monsters blijken te zijn gemaakt, kunnen dezelfde monsters opnieuw worden geanalyseerd en hoeft het onderzoek dus maar gedeeltelijk te worden overgedaan. Als er geen sprake is geweest van fouten, maar de opdrachtgever aanleiding ziet om opnieuw monsters te nemen of de al genomen monsters opnieuw te laten analyseren, moeten ook de eerder verkregen onderzoeksresultaten worden meegenomen en met de nieuw verkregen resultaten worden gemiddeld. Er is dan immers sprake van gelijkwaardige resultaten. Er mogen geen resultaten buiten beschouwing worden gelaten. Er mag dus niet alleen worden uitgegaan van het gunstigste resultaat dat is verkregen.

Artikel 5.23 (omrekening voor lutum en organische stof)

De kwaliteitseisen hebben betrekking op een standaardbodem, waarbij de 'standaard' is gerelateerd aan de gehalten lutum en organisch stof, in gewichtsprocenten van het totale

drooggewicht. De standaard voor lutum is 25 % minerale bestanddelen met een diameter kleiner dan 2 µm, voor organisch stof 10 %.

De metingen van de concentraties van stoffen die overeenkomstig artikel 5.22 zijn uitgevoerd, hebben betrekking op een partij grond of baggerspecie zoals die uit de bodem is ontgraven. Dat is niet de standaardbodem. Om een uitspraak te kunnen doen in welke kwaliteitsklasse de partij moet worden ingedeeld, moeten de gemeten concentraties van de onderzochte stoffen worden omgerekend naar de standaardbodem (eerste lid). In onderdeel II van bijlage G is aangegeven op welke wijze de omrekening moet worden uitgevoerd (tweede lid). Verwezen wordt naar de toelichting op die bijlage.

Artikel 5.24 (bepaling emissies)

Voor grootschalige toepassingen mag alleen emissiearme grond of emissiearme baggerspecie worden gebruikt. Dit is een specifieke kwaliteit waarvoor de partij grond of baggerspecie moet voldoen aan de kwaliteitseisen voor de emissies van stoffen, die in tabel 3a van bijlage B zijn opgenomen. Voor grootschalige toepassingen gelden naast de eisen aan de specifieke kwaliteit emissiearme grond of emissiearme baggerspecie ook eisen aan de kwaliteitsklasse waarin de grond en baggerspecie is ingedeeld.

Om de emissies van een stof uit een partij grond of baggerspecie te bepalen, moet voor ten minste één van de volgens NEN 5740 of NEN5720, verkregen mengmonsters een kolomproef worden verricht. Bij de uitvoering van een kolomproef mag de opdrachtgever kiezen tussen NEN 7373 of NEN 7383. De reden dat maar voor één mengmonster een kolomproef is vereist, is dat op grond van de spreiding van de concentraties in de mengmonsters die moeten worden genomen, al duidelijk is of sprake is van een heterogene situatie. De uitloging die tot emissies van stoffen leidt, is bovendien niet zo onderhevig aan een grote spreiding omdat in het onderzoek een hoeveelheid van één kilo monstermateriaal wordt onderzocht. In een monster van een dergelijke omvang zit voldoende variatie opgesloten. Bij de analyse van de concentraties van stoffen in een mengmonster wordt daarentegen een veel kleinere hoeveelheid materiaal daadwerkelijk onderzocht. Het te onderzoeken deelmonster ontstaat na een procedure van malen en splitsen van het mengmonster zodat het deelmonster dat wordt verkregen, representatief is voor het mengmonster.

Wat betreft de keuzemogelijkheid tussen NEN 7373 en NEN 7383 kan het volgende worden opgemerkt. NEN 7383 is speciaal ontwikkeld voor gebruikers die alleen zijn geïnteresseerd in de cumulatieve uitloging van de te onderzoeken stoffen aan het eind van de kolomproef. Dit is de methode die in de praktijk doorgaans wordt toegepast. Er wordt dan volstaan met het bepalen van de emissies van de stoffen die is opgetreden wanneer 10 liter vloeistof per kg droge stof door de kolom is gestroomd. De emissies worden dan vervolgens aan de kwaliteitseis getoetst. NEN 7383 is een vereenvoudigde weergave van NEN 7373. In NEN 7373 wordt niet alleen de cumulatieve uitloging bepaald wanneer 10 liter per kg droge stof door de kolom is gestroomd, maar worden ook enkele tussenstanden van het uitlogingsproces opgemaakt om een beeld te krijgen hoe de uitloging in de tijd verloopt. Dit levert extra informatie op, bijvoorbeeld dat in het begin een piekuitloging optreedt en daarna geen uitloging meer plaatsvindt of dat sprake is van een gelijkmatige uitloging. Deze informatie is echter niet nodig om vast te stellen of aan de kwaliteitseisen wordt voldaan, maar kan om andere redenen van belang zijn. Uiteraard mag ook het eindresultaat van de toepassing van NEN 7373, wanneer 10 liter door de kolom is gestroomd, worden gebruikt om de verkregen concentraties aan de kwaliteitseisen te toetsen.

Bij een kolomproef is er sprake van een groot contactoppervlak en worden hoge emissies gemeten. De reden dat een kolomproef moet worden uitgevoerd is dat de grond of baggerspecie na toepassing deel gaat uitmaken van de bodem. Daarom moeten de concentraties, gehalten en waarden van stoffen en andere parameters zo nauwkeurig mogelijk worden bepaald. De resultaten van een kolomproef worden voor de concentraties van stoffen uitgedrukt in mg/kg droge stof. Met een kolomproef zijn 30 dagen (lees: wachttijd) gemoeid.

Als een kolomproef wordt uitgevoerd om de uit de grond of baggerspecie optredende emissies van een stof te bepalen, gebeurt dit met behulp van geconditioneerd water, waarmee de uitloging in de normale buitenlucht over een lange periode wordt nagebootst. Als grond of baggerspecie echter

nauwelijks vloeistof-doorlatend is kan de kolomproef niet goed worden uitgevoerd, omdat de doorstroming van water te langzaam gaat. In het algemeen zullen de emissies van stoffen uit niet doorlatende grond of baggerspecie in de praktijk gering zijn doordat de grond of baggerspecie dan maar matig wordt doorspoeld met neerslag die op de grond en baggerspecie valt, zodat ook minder snel uitloging plaatsvindt. In dat geval worden de emissies van de te onderzoeken stoffen berekend met toepassing van bijlage K (derde lid). Hierbij vindt een omrekening plaats alsof de vloeistof op normale wijze zou zijn doorgelopen.

In het vierde lid is bepaald dat de emissie van een stof niet hoeft te worden bepaald wanneer de concentratie van een stof is bepaald en vervolgens getoetst aan de emissietoetswaarde die voor de stof is opgenomen in tabel 3a van bijlage B. Er is dan voldaan aan de kwaliteitseis die voor de emissie van de stof is gesteld voor de kwaliteit 'emissiearme grond' of 'emissiearme baggerspecie'.

De emissies van de te onderzoeken stoffen in een partij grond of baggerspecie worden bepaald met toepassing van het normdocument AP 04 (vijfde lid). Werkzaamheden volgens dit normdocument mogen alleen worden verricht door geaccrediteerde en erkende laboratoria (Kwalibo).

Artikel 5.25 (indeling van een partij grond of baggerspecie in een kwaliteitsklasse)

Om te kunnen bepalen in hoeverre een partij grond of baggerspecie overeenkomstig paragraaf 4.124 van het BAL mag worden toegepast, moet de partij ten minste altijd in een kwaliteitsklasse worden ingedeeld (eerste lid). Voor elke partij geldt namelijk het vereiste dat de partij niet mag worden toegepast op een bodemlocatie die in een betere kwaliteitsklasse is ingedeeld, omdat dan sprake zou zijn van verslechtering van de bodemkwaliteit en de regelgeving erop is gericht om dat te voorkomen.

Een partij moet in twee kwaliteitsklassen worden ingedeeld, met het oog op het toepassen op of in de landbodem, onderscheidenlijk het toepassen in een oppervlaktewaterlichaam.

De indeling in een kwaliteitsklasse geschiedt aan de hand van de resultaten van de metingen die zijn verricht voor stoffen die zijn vermeld in tabel 1 (landbodem), onderscheidenlijk 2 (oppervlaktewaterlichaam), van bijlage B. Dat zijn allereerst de stoffen die deel uitmaken van het standaardonderzoekspakket, daarnaast de andere stoffen van bijlage B die blijkens het vooronderzoek relevant zijn en in het vervolgonderzoek (het eigenlijke bodemonderzoek) in de partij zijn aangetroffen boven de bovengrens voor de kwaliteitsklasse 'landbouw/natuur' (landbodem) of 'niet verontreinigd' (oppervlaktewaterlichaam). Alleen voor stoffen die in tabel 1 en tabel 2 van bijlage B zijn vermeld, worden kwaliteitsklassen onderscheiden, waarvoor een reeks van oplopende concentratiewaarden is opgenomen.

Voor andere verontreinigende stoffen dan in bijlage B vermeld, en andere relevante parameters die in het onderzoek zijn aangetroffen, hoeven alleen de concentraties, emissies, gehalten en waarden te worden vermeld. De toepasser moet beoordelen of de aanwezigheid van deze stoffen of andere parameters in het licht van de zorgplicht van artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving mogelijk in de weg staat aan de voorgenomen toepassing van de partij.

Een partij baggerspecie die op de landbodem wordt toegepast, moet worden ingedeeld in een kwaliteitsklasse van de landbodem, omdat anders niet kan worden vastgesteld of het toepassen tot een verslechtering van de bodemkwaliteit leidt. Om dat vast te stellen moet de kwaliteitsklasse van de partij worden vergeleken met de kwaliteitsklasse van de ontvangende landbodem. Bij toepassing van een partij baggerspecie in een oppervlaktewaterlichaam is daarentegen de indeling van de ontvangende waterbodem in een kwaliteitsklasse bepalend voor de toepassingsmogelijkheden. Het verschil in begrenzing van de kwaliteitsklassen tussen de landbodem en de waterbodem kan betekenen dat baggerspecie van een kwaliteit die op de landbodem niet mag worden toegepast (omdat deze niet voldoet aan de kwaliteitseisen voor indeling in de klasse industrie), wel mag worden toegepast in een oppervlaktewaterlichaam (omdat de partij wel voldoet aan de kwaliteitseisen voor de klasse matig verontreinigd). Uit dit voorbeeld blijkt tevens dat er reden is om grond of baggerspecie altijd in twee kwaliteitsklassen in te delen. Grond moet dus al naar gelang het toepassen op of in de landbodem, dan wel in een

oppervlaktewaterlichaam, plaatsvindt, in verschillende kwaliteitsklassen worden ingedeeld en dus niet alleen in de kwaliteitsklasse die voor de landbodem geldt, waaruit de grond is ontgraven. De eisen zowel grond als baggerspecie met het oog op toepassen op of in de landbodem zijn opgenomen in tabel 1 van bijlage B en ook weer voor zowel grond als baggerspecie met het oog op toepassen in een oppervlaktewaterlichaam in tabel 2 van bijlage B.

Hieronder zijn in een schematische weergave de klassen vermeld waarin grond en baggerspecie, onderscheidenlijk de landbodem en waterbodem, worden onderscheiden (eerste lid). De benamingen lopen uiteen, en gedeeltelijk ook de begrenzing. De begrenzing in tabel 2 van bijlage B van de klassen 'licht verontreinigd' en 'matig verontreinigd' lopen niet parallel met de begrenzing in tabel 1 van bijlage B van de kwaliteitsklassen 'wonen' en 'industrie'. De reden hiervan is dat bij de opstelling van de kwaliteitseisen voor de landbodem, onderscheidenlijk de waterbodem, wordt uitgegaan van een verschillende systematiek. Bij de landbodem speelt de functietoekenning een belangrijke rol bij de vaststelling van de geschiktheid van grond of baggerspecie om te worden toegepast. Bij de indeling van de landbodem in kwaliteitsklassen is hiermee rekening gehouden. Bij de waterbodem wordt niet met functietoekenning gewerkt, maar speelt het herverontreinigingsniveau een belangrijke rol bij de indeling in kwaliteitsklassen. Het herverontreinigingsniveau is gerelateerd aan de kwaliteit van sediment dat in de vorm van zwevend stof met de grote rivieren ons land binnenkomt en op de waterbodem neerslaat.

Voor de indeling van een partij grond of baggerspecie in een kwaliteitsklasse wordt uitgegaan van het gemiddelde van de resultaten van de monsters die zijn onderzocht (tweede lid). Voor de indeling van een partij grond of baggerspecie in een kwaliteitsklasse moet voor elke onderzochte stof van tabel 1 of tabel 2 van bijlage B de kwaliteitsklasse worden bepaald waarin de partij wat betreft die stof moet worden ingedeeld (derde lid). De indeling wordt bepaald door de slechtst scorende stof.

Blijkens het derde lid bepaalt de slechtst scorende stof in welke kwaliteitsklasse de partij moet worden ingedeeld. De partij wordt ingedeeld in de klasse waarvan de onder- en bovengrenzen de gemeten concentratie van de stof insluiten.

In het vierde lid is bepaald dat in bepaalde situaties die zich kunnen voordoen en die zijn omschreven in onderdeel I van bijlage G, de daar beschreven methodiek moet worden toegepast. Het gaat dan bijvoorbeeld om de situatie dat een stof door het laboratorium is gerapporteerd als kleiner dan de rapportagegrens. In dat geval moet voor die stof de concentratie worden berekend op basis van de bepalingen in onderdeel I van bijlage G.

In het vijfde lid is een bijzondere indelingsregeling getroffen voor de kwaliteitsklasse 'landbouw/natuur' (landbodem) en 'algemeen toepasbaar' (waterbodem). In afwijking van het vijfde lid is niet zonder meer altijd de slechtst scorende stof bepalend voor de indeling in die kwaliteitsklassen, maar wordt afhankelijk van het aantal stoffen dat is onderzocht, een bepaald aantal overschrijdingen van de kwaliteitseisen voor de kwaliteitsklasse 'landbouw/natuur' of 'algemeen toepasbaar' toegestaan, zonder dat dit gevolgen heeft voor de indeling van de partij. Naarmate er meer stoffen zijn onderzocht, zijn er meer overschrijdingen toegestaan.

Bij het voorgaande geldt echter een kanttekening dat volgens het zesde lid de overschrijding van de kwaliteitswaarde die voor de stof als bovengrensgrens voor de klasse 'landbouw/natuur' of 'algemeen toepasbaar' is aangegeven, niet meer mag bedragen dan 2 maal de waarde van die bovengrens en ook niet meer dan de bovengrens voor de kwaliteitsklasse 'wonen'. Stel dat de grens voor een stof voor de kwaliteitsklasse 'landbouw/natuur' 4 is, dan mag de concentratie van de stof voor de indeling van de partij in de kwaliteitsklasse 'landbouw/natuur' ten hoogste 8 bedragen (dus niet $4+8=12$). Als echter de bovengrens voor de klasse wonen 7 is, dan mag de partij niet in de klasse landbouw/natuur worden ingedeeld als de concentratie van de desbetreffende stof in de partij 8 is. De partij moet dan in de klasse wonen worden ingedeeld. Voor nikkel is een uitzondering gemaakt omdat de bovengrens die voor nikkel voor de kwaliteitsklasse 'wonen' is gesteld, nagenoeg gelijk is aan de achtergrondwaarde die als bovengrens voor de kwaliteitsklasse 'landbouw/natuur' of 'algemeen toepasbaar' is gesteld. Het vijfde lid zou dan voor nikkel geen praktische meerwaarde hebben.

Het zevende lid bevat een specifieke bepaling voor de indeling van baggerspecie die wordt ontgraven uit de waterbodem in de territoriale zee en die is bestemd om te worden toegepast in suppleties langs de kust. Als in een vooronderzoek geen indicaties zijn gevonden dat de desbetreffende bodemlocatie verontreinigd zou kunnen zijn, dan mag de baggerspecie direct op grond van het vooronderzoek worden ingedeeld in de kwaliteitsklasse 'algemeen toepasbaar'. Er hoeft dan geen bodemonderzoek te worden gedaan, zoals normaal gesproken voor de indeling van een partij grond of baggerspecie in een kwaliteitsklasse is vereist. Op grond van artikel 5.29, vijfde lid, mag deze kwaliteitsklasse ook in de verklaring op grond van een bodemonderzoek worden vermeld, maar wel met de uitdrukkelijke kanttekening dat de baggerspecie alleen geschikt is voor toepassing in suppleties langs de kust.

Artikel 5.26 (toetsing specifieke kwaliteit)

Als het voornemen bestaat om de partij grond of baggerspecie op een specifieke wijze toe te passen, zoals in het Besluit activiteiten leefomgeving onderscheiden, moet sprake zijn van een specifieke kwaliteit grond of baggerspecie (opgesomd in artikel 1.1, tweede lid).

Met het oog op een specifieke toepassing kan in een milieuverklaring bodemkwaliteit worden vermeld dat de partij grond of baggerspecie voldoet aan de kwaliteitseisen voor de specifieke kwaliteit die voor een aangegeven specifieke toepassing is vereist. Dit is extra informatie die in een milieuverklaring bodemkwaliteit kan worden opgenomen, naast de altijd vereiste indeling in twee kwaliteitsklassen. Het extra vereiste onderzoek zal alleen worden gedaan als de voorgenomen toepassing al bekend is. Het is te duur om bij een partij altijd alle onderzoek te laten doen dat nodig is om voor het volledige scala van mogelijke specifieke toepassingen informatie over de kwaliteit van een partij in de milieuverklaring bodemkwaliteit te kunnen opnemen.

De verkregen onderzoeksresultaten moeten dan worden getoetst aan de toepasselijke tabel van de tabellen 3a tot en met 3e van bijlage B, en in voorkomende gevallen, onderdeel I van bijlage G. In het laatste geval gaat het bijvoorbeeld om de situatie dat een stof door het laboratorium is gerapporteerd als kleiner dan de rapportagegrens. In dat geval moet voor die stof de concentratie worden berekend op basis van de bepalingen in onderdeel I van bijlage G. Bij de tabellen 3a t/m 3e zijn telkens toetsingsregels opgenomen voor het toetsen aan de in de betreffende tabel opgenomen kwaliteitseisen.

Voor de toetsing van een partij grond of baggerspecie aan een specifieke kwaliteitseis wordt uitgegaan van het gemiddelde van de resultaten van de monsters die zijn onderzocht (tweede lid). Dat zijn er in beginsel twee (zie artikel 5.7, derde lid).

De specifieke kwaliteiten zijn opgesomd in artikel 1.1, tweede lid. Voor de onderscheiden specifieke kwaliteiten grond en baggerspecie zijn in afzonderlijke tabellen van bijlage B kwaliteitseisen opgenomen (derde lid). De specifieke kwaliteit kan in de milieuverklaring bodemkwaliteit worden vermeld naast de 2 kwaliteitsklassen waarin de partij grond of baggerspecie is ingedeeld.

Het gaat om de volgende specifieke kwaliteiten, met vermelding van de tabel van bijlage B waarin voor de desbetreffende kwaliteit de kwaliteitseisen zijn opgenomen:

- a. 'emissiearme grond' (tabel 3a);
- b. 'emissiearme baggerspecie' (tabel 3a);
- c. 'voor verspreiden op de landbodem geschikte baggerspecie' (tabel 3b);
- d. 'voor verspreiden in zoet oppervlaktewater geschikte baggerspecie' (tabel 3c);
- e. 'voor verspreiden in zout oppervlaktewater geschikte baggerspecie' (tabel 3c);
- f. 'voor toepassen in een diepe plas geschikte grond' (tabel 3d);
- g. 'voor toepassen in een diepe plas geschikte baggerspecie' (tabel 3e);
- h. 'voor toepassen als afdeklaag in een diepe plas geschikte grond' (tabel 3d); en
- i. 'voor toepassen als afdeklaag in een diepe plas geschikte baggerspecie' (tabel 3e).

Het gaat hierbij om maximumwaarden waaraan de grond of baggerspecie moet voldoen. Er is geen sprake van verschillende kwaliteitsklassen. Met inachtneming van de toetsregels die in de betreffende tabel zijn opgenomen mag geen enkele stof de kwaliteitseis overschrijden (vierde lid). Als dat wel het geval is, dan is de conclusie dat de partij niet voldoet aan de kwaliteitseisen die gelden voor de specifieke kwaliteit en dat de partij dus niet in aanmerking komt om voor de

beoogde specifieke toepassing te worden gebruikt. In milieuverklaring bodemkwaliteit mag dan niet worden vermeld dat de partij de specifieke kwaliteit bezit.

Artikel 5.27 (rapportage bodemonderzoek)

Het is belangrijk dat de wijze waarop de partijkeuring is verricht en de resultaten die dit onderzoek heeft opgeleverd, verifieerbaar zijn. Daarom moeten zij worden vastgelegd in een rapport (eerste lid), zodat achteraf kan worden gecontroleerd op welke informatie de milieuverklaring bodemkwaliteit die is afgegeven, was gebaseerd.

In het tweede lid worden de minimale inhoudsvereisten voor het rapport opgesomd.

Dit zijn allereerst gegevens die het mogelijk maken om de specifieke partij grond of baggerspecie waarop het onderzoek betrekking had en waarvoor de milieuverklaring op grond van een partijonderzoek wordt afgegeven, te identificeren. Met behulp van deze gegevens moet kunnen worden gecontroleerd dat de verklaring daadwerkelijk betrekking heeft op de partij waar ze bij wordt gepresenteerd (tweede lid, onderdelen a en b).

Daarnaast moeten in het rapport gegevens worden opgenomen die inzichtelijk maken op welke wijze het onderzoek is verricht en de analyse van de onderzoeksresultaten heeft plaatsgevonden (tweede lid, onderdelen c tot met j).

De verklaring moet voorts informatie bevatten die de toepasser van de partij nodig heeft om te kunnen beoordelen of de voorgenomen toepassing is toegestaan. Hiervoor moet hij allereerst weten in welke beide kwaliteitsklassen voor toepassen op of in de landbodem, onderscheidenlijk in een oppervlaktewaterlichaam, de partij is ingedeeld (tweede lid, onderdeel i). Daarnaast moet hij informatie hebben over het voorkomen van andere verontreinigende stoffen dan in bijlage B vermeld, en andere relevante parameters die de partij in het licht van de zorgplicht in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving ongeschikt kunnen maken om te worden toegepast (tweede lid, onderdeel l). Een vermelding van de concentraties en emissies van de onderzochte stoffen in elk mengmonster en de gemiddelden daarvan in alle monsters tezamen, is wenselijk in verband met de toepassing van artikel 5.22, tweede lid (controle op fouten bij een groot verschil in uitkomst van de analyse van de twee mengmonsters)).

Er moet ook informatie worden opgenomen over het voorkomen van bodemvreemd materiaal, dit in verband met de bepalingen die daaromtrent zijn opgenomen in paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving (tweede lid, onderdeel o).

Met het oog op een voorgenomen specifieke toepassing kan het rapport ook aangeven in hoeverre de grond of baggerspecie voldoet aan de kwaliteitseisen voor de specifieke kwaliteit die daarvoor alleen mag worden gebruikt (tweede lid, onderdeel p). De partij mag alleen voor de specifieke toepassing worden gebruikt als is onderzocht in hoeverre de grond of baggerspecie de vereiste specifieke kwaliteit bezit en in de milieuverklaring bodemkwaliteit is aangegeven dat de partij de daarvoor vereiste specifieke kwaliteit bezit.

Met het oog op een voornemen specifieke toepassing kan het rapport ook aangeven in hoeverre de grond of baggerspecie voldoet aan de kwaliteitseisen voor de specifieke kwaliteit die daarvoor alleen mag worden gebruikt (tweede lid, onderdeel p). De partij mag alleen voor de specifieke toepassing worden gebruikt als is onderzocht in hoeverre de grond of baggerspecie de vereiste specifieke kwaliteit bezit en in de milieuverklaring bodemkwaliteit is aangegeven dat de partij de daarvoor vereiste specifieke kwaliteit bezit.

Wanneer een bodemonderzoek heeft plaatsgevonden, moet daarvan altijd een rapport worden opgemaakt, niet alleen in geval voor de partij overeenkomstig artikel 5.29 een verklaring op grond van een bodemonderzoek inderdaad kan worden afgegeven, wanneer uit het bodemonderzoek is gebleken dat de partij voor toepassing geschikt is. Op deze manier wordt voorkomen dat een bodemonderzoek dat niet tot afgifte van een verklaring op grond van een bodemonderzoek kan leiden, aan het zicht wordt onttrokken. Er is dan over de partij die uit de onderzochte bodemlocatie is of wordt ontgraven, geen informatie beschikbaar. De partij is dan een afvalstof die moet worden afgegeven aan een persoon die bevoegd is om afvalstoffen in ontvangst te nemen, omdat toepassing als grond of baggerspecie niet mogelijk is.

Artikel 5.28 (voorwaarden voor het afgeven van een verklaring op grond van een bodemonderzoek)

Een verklaring op grond van een bodemonderzoek kan alleen worden afgegeven als de partij grond of baggerspecie in een vooronderzoek en vervolgens (vervolg)onderzoek (bodemonderzoek) is onderzocht en daarvoor rapporten zijn opgesteld overeenkomstig artikel 5.20, eerste lid, onderscheidenlijk 5.27, eerste lid (onderdelen a en b). Het is van belang dat de verklaring voldoende gegevens bevat om de partij waarop zij betrekking heeft, te kunnen identificeren als partij waarvoor het bodemonderzoek is verricht op grond waarvan het rapport is opgesteld. Omdat de verklaring op grond van een bodemonderzoek dus al voldoende informatie moet bevatten die het mogelijk maakt om de partij te identificeren, is voor een partij waarvoor een verklaring op grond van een bodemonderzoek is verleend, geen afleverbon nodig. Er mag geen verklaring op grond van een bodemonderzoek worden afgegeven voor een partij die door samenvoeging is ontstaan (onderdeel d). In dat geval moet de partij worden afgeleverd aan een persoon die afvalstoffen in ontvangst mag nemen en is gecertificeerd en erkend om grond en baggerspecie samen te voegen overeenkomstig BRL 9335 (grondbank).

De verklaring mag alleen worden afgegeven als de partij grond of baggerspecie waarop zij betrekking heeft, in een kwaliteitsklasse is ingedeeld, zowel voor toepassen op de landbodem als voor toepassen in een oppervlaktewaterlichaam (onderdeel e). Er moeten dus altijd 2 kwaliteitsklassen in de verklaring zijn vermeld. Als er andere verontreinigende stoffen dan in bijlage B vermeld, of andere relevante parameters in de partij voorkomen, moeten deze worden vermeld, alsmede hun concentraties, emissies, gehalten of waarden (onderdeel f). Ook het voorkomen van bodemvreemd materiaal moet worden vermeld, alsmede de aard en de hoeveelheid daarvan (onderdeel g). Deze informatie is van belang voor de toepasser die in het licht van de zorgplicht die is opgenomen in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving moet kunnen beoordelen in hoeverre hij de partij op de voorgenomen wijze mag toepassen.

Het tweede lid bevat een specifieke regeling voor baggerspecie die is ontgraven uit de territoriale zee en die is bestemd voor toepassing ten behoeve van suppleties langs de kustlijn. Er kan dan met het vooronderzoek worden volstaan wanneer de baggerspecie op grond van het vooronderzoek in de kwaliteitsklasse 'algemeen toepasbaar' kan worden ingedeeld (waarvoor een speciale regeling is getroffen in artikel 5.25, zevende lid). Een bodemonderzoek is dan dus niet nodig. De reden daarvan is dat de baggerspecie uit zee afkomstig is en in vergelijkbare omstandigheden weer wordt toegepast.

In dat geval voorziet het tweede lid er in dat de verklaring op grond van een bodemonderzoek mag worden afgegeven zonder dat een bodemonderzoek heeft plaatsgevonden. Hiermee worden onnodige lasten voorkomen, omdat baggerspecie die uit de zee afkomstig is doorgaans niet verontreinigd is en bodemonderzoek dus niet nodig. Het vooronderzoek is er op gericht om na te gaan of er geen bijzondere voorvallen hebben plaatsgevonden op de te ontgraven locatie, waardoor niet op voorhand kan worden aangenomen dat de baggerspecie die daaruit wordt ontgraven, niet verontreinigd is.

Het derde lid omvat een vergelijkbare bepaling als het tweede lid, maar dan voor baggerspecie die uit een watergang afkomstig is en die is bestemd om te worden verspreid op aangrenzende landerijen. Ook dan kan met een vooronderzoek worden volstaan (derde lid, onderdeel b) en hoeft geen bodemonderzoek te worden verricht. Dit laatste geldt alleen als geen sprake is van bijzondere omstandigheden als bedoeld in artikel 5.20, vierde lid, onder b, waardoor de bodem lokaal verontreinigd kan zijn geraakt (derde lid, onderdeel c). De verklaring op grond van een bodemonderzoek mag dan dus weer rechtstreeks op grond van het vooronderzoek worden afgegeven. De reden daarvan is ook weer dat de baggerspecie uit een watergang wordt toegepast onder vergelijkbare omstandigheden waaruit de baggerspecie afkomstig is, op landerijen waarvan afspoeling van grond naar de watergang heeft plaatsgevonden.

Artikel 5.29 (inhoud verklaring op grond van een bodemonderzoek)

Artikel 5.29 regelt welke informatie ten minste in een verklaring op grond van een bodemonderzoek moet worden opgenomen.

Omdat een verklaring op grond van een bodemonderzoek ook betrekking kan hebben op de kwaliteit van de ontvangende bodemlocatie waar partijen grond of baggerspecie worden toegepast (paragraaf 7.1), moet in de verklaring uitdrukkelijk worden aangegeven dat de verklaring in dit geval wordt afgegeven in het kader van paragraaf 5.2 en betrekking heeft op een uit de onderzochte bodemlocatie te ontgraven partij grond of baggerspecie (onderdeel a).

Ook is uiteraard van belang dat wordt vermeld wie het bodemonderzoek heeft verricht (onderdeel b) en wie op grond daarvan de verklaring heeft afgegeven (onderdeel c). Het bodemonderzoek moet zijn verricht door een bedrijf dat daarvoor gecertificeerd en erkend is.

Ook moet een verwijzing naar de rapporten van het vooronderzoek (artikel 5.20) (eerste lid, onderdeel e) en het vervolgonderzoek (het bodemonderzoek (artikel 5.27) worden opgenomen (eerste lid, onderdeel f), zodat kan worden gecontroleerd dat daadwerkelijk een bodemonderzoek is verricht en dat dit op de juiste wijze is gebeurd.

Er moeten ook gegevens worden opgenomen waarmee de onderzochte bodemlocatie en de daaruit te ontgraven partij kunnen worden geïdentificeerd en kan worden gecontroleerd of de verklaring betrekking heeft op dezelfde bodemlocatie en partij die in het bodemonderzoek zijn onderzocht (eerste lid, onderdeel d en onderdeel g, 1° en 2°). Ook de grootte van de partij moet, in tonnen, worden vermeld.

Een verklaring op grond van een bodemonderzoek mag alleen worden afgegeven als de partij in een kwaliteitsklasse voor toepassen op de landbodem, onderscheidenlijk toepassen in een oppervlaktewaterlichaam, is ingedeeld (eerste lid, onderdeel g, 3°). Dit gebeurt op grond van de concentraties, gehalten en waarden van stoffen en andere parameters die zijn vermeld in tabel 1 en tabel 2 van bijlage B. Het is niet nodig voor elke stof van bijlage B de vastgestelde emissie of concentratie ook in de verklaring te vermelden, omdat deze informatie alleen wordt gebruikt voor de indeling in een kwaliteitsklasse en de toepasser die informatie niet nodig heeft om te kunnen bepalen of hij de partij mag toepassen. Deze gegevens zijn al opgenomen in het rapport waarin van de partijkeuring verslag is gedaan en waarvan in de verklaring melding moet worden gemaakt. Stoffen van tabel 1 en tabel 2 van bijlage B zijn alleen relevant voor de indeling van een partij in een kwaliteitsklasse.

Naar keuze kan in de verklaring melding worden gemaakt van een specifieke kwaliteit die de partij grond of baggerspecie bezit en die is vereist voor een specifieke toepassing van de partij overeenkomstig paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving (eerste lid, onderdeel g, 4°). De specifieke kwaliteiten en specifieke toepassingen zijn weergegeven in artikel 1.1, tweede lid. Verder moet melding worden gemaakt van de eventuele aanwezigheid van andere verontreinigende stoffen dan in bijlage B vermeld, of andere parameters die in het licht van de zorgplicht in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving aan de toepassing van de partij in de weg kunnen staan (eerste lid, onderdeel g, 5°).

Ook het eventuele voorkomen en in dat geval de aard en hoeveelheid bodemvreemd materiaal moeten worden vermeld, met het oog op de toepassingsmogelijkheden in het licht van paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving (eerste lid, onderdeel g, 6°).

De verklaring moet van een uniek nummer zijn voorzien, omdat er voor elke partij slechts één milieuverklaring mag zijn afgegeven en een milieuverklaring omgekeerd ook maar op één partij betrekking kan hebben (eerste lid, onderdeel h). Dit helpt om de partij te identificeren als de partij waarop de verklaring betrekking heeft.

Tot slot moet de verklaring worden ondertekend door de natuurlijke persoon die de verklaring heeft afgegeven of een natuurlijke persoon die door degene die de verklaring heeft afgegeven, daartoe is geautoriseerd (eerste lid, onderdeel i). De informatie in de verklaring moet juist en volledig zijn, omdat de afnemer daarop afgaat wanneer hij de partij wil toepassen. Als de informatie in de verklaring onjuist of onvolledig is of de verklaring niet volgens de toepasselijke regels is afgegeven, kan de toepasser geen gebruik maken van de verklaring als bewijsmiddel dat de partij aan de toepasselijke kwaliteitseisen voldoet. Een partij grond of baggerspecie die van een verklaring is voorzien, krijgt financiële waarde doordat zij daarmee kan worden toegepast. Het is van belang dat degene die de partij van een verklaring voorziet, zich daarbij realiseert dat de milieuverklaring van doorslaggevende betekenis is voor de toepassingsmogelijkheden en dat de afnemer voornamelijk moet afgaan op de informatie die daarover in de milieuverklaring bodemkwaliteit is opgenomen. De afnemer/toepasser is ervoor verantwoordelijk dat hij alleen grond en baggerspecie toepast die aan de milieukwaliteitseisen voldoen, maar kan wanneer hij er terecht op wordt aangesproken dat dit

niet het geval is de daaruit voortvloeiende schade (herstelkosten) eventueel verhalen op degene die een onjuiste, onvolledige of niet actuele milieuverklaring bodemkwaliteit bij de partij heeft verstrekt.

De reden dat degene die de verklaring afgeeft, deze persoonlijk moet ondertekenen is dat hij zich moet realiseren dat de milieuverklaring bodemkwaliteit een sleutelfunctie vervult om de partij toe te mogen passen en dat hij er volgens artikel 1.2, tweede lid, persoonlijk voor moet instaan dat de informatie in de verklaring, voor zover dat redelijkerwijs van hem kan worden gevergd, juist, volledig en actueel is. In voorkomende gevallen, wanneer duidelijk met de informatie in de verklaring is geknoeid, kan degene die de verklaring heeft ondertekend of die daartoe opdracht heeft gegeven, nog afgezien van eventuele aansprakelijkheidstelling door de afnemer van de partij, ook strafrechtelijk worden vervolgd wegens valsheid in geschrifte.

Het tweede lid is afkomstig uit een noot in een van de bijlagen bij de eerdere Regeling bodemkwaliteit. Deze bepaling is nu opgenomen in de tekst van de regeling zelf, zodat zij beter opvalt. Voor sommige specifieke toepassingen van een grond en baggerspecie die niet aan de kwaliteitseisen voor algemene toepassing voldoen, kan toch een verklaring op grond van een bodemonderzoek worden afgegeven ten behoeve van een zodanige toepassing. Het gaat met name om toepassing in zoute of brakke wateren, in welk geval verhoogde, in bijlage B aangegeven, concentraties van chloride geen milieuproblemen opleveren. Het is dan uiteraard wel van belang dat de verklaring op grond van een bodemonderzoek er op heel duidelijke (in het oog springende) wijze melding van maakt dat de partij grond of baggerspecie niet geschikt is voor algemene toepassing, maar alleen voor toepassing in zoute of brakke wateren.

In het derde lid is een specifieke bepaling opgenomen voor grootschalige toepassing van partijen baggerspecie, die evenals het tweede lid afkomstig is uit een noot in een van de bijlagen bij de eerdere Regeling bodemkwaliteit. Een partij baggerspecie kan in de kwaliteitsklasse industrie worden ingedeeld als het oliegehalte is gelegen tussen de 500 en 2000 mg/kg, onder de randvoorwaarde dat de toepassing uitsluitend plaatsvindt in een grootschalige toepassing op de landbodem. Voor andere toepassingen is de normstelling voor de kwaliteitsklasse 'industrie' begrensd op 500 mg/kg droge stof (droge stof). Wanneer een partij baggerspecie met een gehalte minerale olie tussen 500 en 2000 mg/kg droge stof in de kwaliteitsklasse 'industrie' is ingedeeld, moet in de milieuverklaring bodemkwaliteit op in het oog springende wijze worden vermeld dat de partij uitsluitend geschikt is voor grootschalige toepassing op de landbodem en moet tevens worden vermeld dat de partij ongeschikt is voor andere toepassingen op de landbodem. Wanneer een partij baggerspecie in de klasse 'industrie' is ingedeeld op grond van een gehalte minerale olie van ten hoogste 500 mg/kg droge stof, dan mag de partij worden toegepast overeenkomstig het reguliere toepassingsregime van paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Er hoeft dan geen specifieke vermelding op de milieuverklaring te worden aangebracht.

Het vierde lid bevat ten slotte een specifieke bepaling voor het gehalte Tributyltin in baggerspecie. Ook deze bepaling is weer afkomstig uit een noot in een van de bijlagen bij de eerdere Regeling bodemkwaliteit. Bij een gehalte Tributyltin tussen 0,115 mg Sn/kg droge stof en 0,250 mg Sn/kg droge stof moet in de verklaring op in het oog springende wijze worden vermeld dat de partij uitsluitend geschikt is voor verspreiden in een zout oppervlaktewaterlichaam in de Waddenzee en de Zeeuwse delta en wordt tevens uitdrukkelijk vermeld dat de baggerspecie niet geschikt is voor verspreiden in andere zoute oppervlaktewaterlichamen. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij tabel 3c van bijlage B.

Het vijfde lid bevat een specifieke regeling voor baggerspecie die is ontgraven uit de territoriale zee en die is bestemd voor toepassing ten behoeve van suppleties langs de kustlijn. Deze regeling sluit aan op artikel 5.28. Er hoeft dan geen bodemonderzoek, maar alleen een vooronderzoek te worden verricht, als de baggerspecie op grond van het vooronderzoek in de kwaliteitsklasse 'algemeen toepasbaar' kan worden ingedeeld (waarvoor een speciale regeling is getroffen in artikel 5.25, zevende lid). In dat geval voorziet het vijfde lid er in dat in de verklaring op grond van een bodemonderzoek geen informatie hoeft te worden opgenomen over het bodemonderzoek, dat in dit geval immers niet hoefde plaats te vinden. Hiermee worden onnodige lasten voorkomen, omdat baggerspecie die uit de zee afkomstig is doorgaans niet verontreinigd is en bodemonderzoek dus niet nodig. Het vooronderzoek is er op gericht om na te gaan of er geen bijzondere voorvallen

hebben plaatsgevonden op de te ontgraven locatie, waardoor niet op voorhand kan worden aangenomen dat de baggerspecie die daaruit wordt ontgraven, niet verontreinigd is. Er moet dan in de verklaring op grond van een bodemonderzoek wel uitdrukkelijk worden vermeld dat sprake is van een partij baggerspecie die uitsluitend geschikt is voor toepassing in het kader van suppleties van baggerspecie langs de kustlijn als bedoeld in artikel 4.1269, tweede lid, onder g, van het Besluit activiteiten leefomgeving en niet geschikt is voor andere toepassingen op de landbodem of in een oppervlaktewaterlichaam. De reden daarvan is dat de baggerspecie uit zee afkomstig is en in vergelijkbare omstandigheden weer wordt toegepast. Zonder bodemonderzoek kan er echter niet van worden uitgegaan dat de baggerspecie ook geschikt is voor toepassingen onder verschillende omstandigheden.

Het zesde lid omvat een vergelijkbare bepaling als het vijfde lid, maar dan voor baggerspecie die uit een watergang afkomstig is en die is bestemd om te worden verspreid op aangrenzende landerijen. Ook dan kan met een vooronderzoek worden volstaan en hoeft geen bodemonderzoek te worden verricht. In de verklaring op grond van een bodemonderzoek moet weer uitdrukkelijk worden aangegeven dat de baggerspecie beperkte toepassingsmogelijkheden heeft. De reden daarvan is ook weer dat de baggerspecie uit een watergang wordt toegepast onder vergelijkbare omstandigheden, op landerijen waarvan afspoeling van grond naar de watergang heeft plaatsgevonden.

Artikel 5.30 (splitsing van een partij)

Dit artikel heeft betrekking op de splitsing van een partij grond of baggerspecie in verschillende partijen. Hiervoor is geen erkenning nodig. Wel is vereist dat de splitsing goed wordt gedocumenteerd, zodat altijd kan worden achterhaald of partijen zijn afgesplitst van een grotere partij en welke partij dat was.

Na de splitsing kan voor de afgesplitste partij nog steeds gebruik worden gemaakt van de verklaring op grond van een bodemonderzoek die bij de oorspronkelijke partij behoorde. Wel moet voor de afgesplitste partij dan een afleverbon worden afgegeven (eerste lid). In de afleverbon moet aanvullende informatie over de afgesplitste partij worden verstrekt, waarmee de geschiedenis van de partij, in het bijzonder de splitsing, wordt gedocumenteerd (eerste lid).

Er bestaan voldoende waarborgen dat de verklaring op grond van een bodemonderzoek die voor een partij is afgegeven ook betrouwbare informatie geeft over de kwaliteit van afgesplitste partijen. Via de regels van de milieubelastende activiteit graven uit het Besluit activiteiten leefomgeving is geborgd dat partijen van een verschillende kwaliteit apart van elkaar worden onderscheiden en ontgraven.

In het tweede lid is omschreven om welke aanvullende informatie het gaat. Deze heeft allereerst betrekking op degene die de partij heeft afgesplitst en de informatie in de afleverbon, heeft verstrekt (doorgaans dezelfde persoon; tweede lid, onderdelen a en b) en op de (eerste) afnemer van de afgesplitste partij (onderdeel c). Daarnaast moet informatie worden verstrekt over de afgesplitste partij, namelijk de grootte in tonnen (tweede lid, onderdeel d). Andere relevante informatie, bijvoorbeeld over de gesplitste partij, is al in de verklaring op grond van een bodemonderzoek opgenomen en hoeft daarom niet weer te worden verstrekt. Wel moet in de afleverbon het unieke nummer van de verklaring op grond van de bodemonderzoek worden opgenomen (tweede lid, onderdeel e). De afleverbon, onderscheidenlijk kopie van de afleverbon, moeten worden voorzien van een eigen uniek nummer, dat in het laatste geval niet hetzelfde mag zijn als het unieke nummer van de afleverbon zelf (tweede lid, onderdeel f). Verder moet worden verklaard dat de afgesplitste partij deel uitmaakte van de partij waarop de verklaring op grond van een bodemonderzoek waarvan voor de afgesplitste partij gebruik wordt gemaakt, oorspronkelijk betrekking had (tweede lid, onderdeel g).

Tot slot moet de kopie van de verklaring op grond van een bodemonderzoek, onderscheidenlijk de afleverbon, waarop de aanvullende informatie is vermeld, worden ondertekend door de natuurlijke persoon die de kopie heeft afgegeven of een natuurlijke persoon die door degene die de kopie heeft afgegeven, daartoe is geautoriseerd (tweede lid, onderdeel h). De reden daarvan is dat een natuurlijke persoon persoonlijk kan worden aangesproken op de juistheid en volledigheid van de informatie die in de kopie is opgenomen. Verwezen wordt naar de toelichting op artikel 5.29.

Paragraaf 5.3 Verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart

Artikel 5.31 (toepassingsgebied)

In deze bepaling is het toepassingsgebied van paragraaf 5.3 aangegeven. Deze bepaling is opgenomen om de toegankelijkheid en leesbaarheid van de regeling te vergroten, zodat de lezer meteen weet welke onderwerpen in deze paragraaf worden behandeld.

Hoofdonderwerp van paragraaf 5.3 is het afgeven van een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart met het oog op het toepassen van een partij grond en baggerspecie. Regels over het toepassen van een partij grond of baggerspecie zijn opgenomen in paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving (BAL). Voor het toepassen is onder meer als eis gesteld dat de toepasser beschikt over een milieuverklaring bodemkwaliteit waaruit blijkt dat de toe te passen partij grond of baggerspecie voldoet aan de kwaliteitseisen die voor het toepassen van de partij op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving gelden. Dit houdt allereerst in dat er een milieuverklaring bodemkwaliteit moet zijn waaruit de kwaliteit van de partij blijkt. Daarnaast moet er vaak ook een milieuverklaring zijn waaruit de kwaliteit van de ontvangende bodemlocatie blijkt. Op de ontvangende bodemlocatie mag geen grond of baggerspecie worden toegepast van een slechtere kwaliteit dan de kwaliteit van de bodem op de ontvangende bodemlocatie.

De verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart kan voor twee doeleinden worden gebruikt. In de eerste plaats kan een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart betrekking hebben op de bodemlocatie als zodanig. Hierop heeft paragraaf 7.2 betrekking.

In de tweede plaats kan een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart ook betrekking hebben op een partij grond of baggerspecie die uit een bodemlocatie binnen het toepasselijke kaartgebied is ontgraven. Dit is geregeld in paragraaf 5.3.

In beide situaties wordt van dezelfde bodemkwaliteitskaart gebruik gemaakt, maar voor de indeling van een partij grond of baggerspecie in een kwaliteitsklasse gelden deels andere regels dan voor de indeling van de bodem in een kwaliteitsklasse. Hierdoor is het mogelijk dat een partij grond of baggerspecie die uit een bodemlocatie in een kaartgebied wordt ontgraven, op grond van dezelfde meetresultaten in een andere kwaliteitsklasse wordt ingedeeld dan de bodem van de locatie zelf. Daarom kan dezelfde verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart niet zonder meer voor beide doeleinden worden gebruikt, en moet in de verklaring duidelijk worden aangegeven of zij betrekking heeft op een partij grond of baggerspecie dan wel de bodem van een locatie binnen het kaartgebied.

Artikel 5.32 (voorwaarden waaraan de bodemkwaliteitskaart moet voldoen)

Een bodemkwaliteitskaart wordt vastgesteld door de gemeenteraad (voor de landbodem van de gemeente) of door de waterbeheerder (voor de waterbodem van oppervlaktewaterlichamen die bij de waterbeheerder in beheer zijn). Dit is een feitelijk criterium. Dus ook een bodemkwaliteitskaart die voor de inwerkingtreding van deze regeling door de gemeenteraad of de waterbeheerder is vastgesteld, kan na inwerkingtreding als grondslag voor het afgeven van een milieuverklaring worden gebruikt.

Het afgeven van een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart vindt plaats ten behoeve van het toepassen van een partij grond of baggerspecie.

De bodemkwaliteitskaart geldt in eerste instantie alleen voor het toepassen van grond en baggerspecie in het op de kaart aangegeven gebied. Als het de landbodem betreft kan dit gebied zich niet uitstrekken buiten de gemeente, als het de waterbodem betreft niet buiten het beheergebied van de waterbeheerder. In het eerste geval kan grond die in het kaartgebied is ontgraven met een verklaring die op grond van de bodemkwaliteitskaart is afgegeven, alleen op de landbodem binnen het kaartgebied worden toegepast. In het tweede geval kan baggerspecie die in het kaartgebied is ontgraven met een verklaring die op grond van de bodemkwaliteitskaart is afgegeven, alleen in het oppervlaktewaterlichaam binnen het kaartgebied worden toegepast. Omdat een bodemkwaliteitskaart voor een groot gebied wordt vastgesteld, kan zij niet zo precies de kwaliteit van de bodem in beeld brengen als met een partijkeuring of gericht bodemonderzoek

voor een te ontgraven individuele partij mogelijk is. Daarom is de gelding van een bodemkwaliteitskaart in eerste instantie beperkt tot het gebied waarover het bestuursorgaan dat de kaart vaststelt wat te zeggen heeft. Doordat een op grond van de bodemkwaliteitskaart afgegeven verklaring niet buiten het kaartgebied kan worden gebruikt, kan het toepassen van grond of baggerspecie alleen binnen het kaartgebied weliswaar op lokaal niveau, maar niet op kaartniveau, tot verslechtering leiden als er onnauwkeurigheden in de kaart zijn geslopen. Dit is vergelijkbaar met gebiedsspecifiek beleid voor het toepassen van grond en baggerspecie in het kader van paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Eventuele onnauwkeurigheden in de bodemkwaliteitskaart zouden in beginsel echter aan het licht moeten komen in het vooronderzoek dat volgens artikel 5.33 moet worden uitgevoerd, dat tot doel heeft om te ontgraven partijen grond of baggerspecie die van slechtere kwaliteit zijn dan wat op de bodemkwaliteitskaart voor de bodemlocatie waaruit de partij wordt ontgraven, is aangegeven, te identificeren. In dat geval kan voor het afgeven van een milieuverklaring bodemkwaliteit voor de partij namelijk geen gebruik worden gemaakt van de bodemkwaliteitskaart maar moet een bodemonderzoek of partijkeuring worden verricht om een verklaring voor de partij te kunnen afgeven.

Een bestuursorgaan kan voor het afgeven van een milieuverklaring bodemkwaliteit ten behoeve van het toepassen van grond of baggerspecie binnen zijn grondgebied of beheergebied ook de bodemkwaliteitskaart aanvaarden die door een ander bestuursorgaan is vastgesteld.

Voor de vaststelling van een bodemkwaliteitskaart of het aanvaarden van een bodemkwaliteitskaart die door een ander bestuursorgaan is vastgesteld, is een besluit nodig, dat volgens de reguliere voorbereidingsprocedure van de Algemene wet bestuursrecht wordt genomen. Met een dergelijk besluit kan het bestuursorgaan de uit een door een ander bestuursorgaan vastgestelde bodemkwaliteitskaart voortvloeiende lastenverlichting en kostenbesparing bij het afgeven van een milieuverklaring bodemkwaliteit ten behoeve van het toepassen van partijen grond en baggerspecie ook binnen zijn eigen bestuursgebied of beheersgebied verzilveren.

Artikel 5.33 (uitvoering vooronderzoek)

Er moet een vooronderzoek worden verricht (eerste lid). Vooronderzoek is altijd verplicht om een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart te kunnen afgeven. Er is dus niet pas reden om een vooronderzoek te beginnen als er een vermoeden bestaat dat zich omstandigheden voordoen waardoor geen gebruik van de bodemkwaliteitskaart kan worden gemaakt voor de afgifte van een milieuverklaring bodemkwaliteit.

Het vooronderzoek ten behoeve van de afgifte van een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart wijkt af van het vooronderzoek dat voor het afgeven van de andere typen milieuverklaringen bodemkwaliteit moet worden verricht. Het vooronderzoek wordt namelijk niet gevolgd door het eigenlijke onderzoek van de kwaliteit van de bodem op een bepaalde locatie. Dat onderzoek heeft namelijk al plaatsgevonden ten behoeve van het opstellen van de bodemkwaliteitskaart. De bodemkwaliteitskaart geeft de resultaten van dat onderzoek weer.

Het vooronderzoek heeft vooral tot doel om te bepalen of zich op de bodemlocatie waarvoor de verklaring is bedoeld, mogelijk omstandigheden voordoen die maken dat de bodemkwaliteitskaart die op de bodemlocatie van toepassing is, geen getrouw en actueel beeld van de kwaliteit van de te ontgraven grond of baggerspecie uit die bodemlocatie geeft (tweede lid).

Dat is het geval als er redenen zijn om aan te nemen dat de bodem mogelijk een slechtere kwaliteit heeft dan op de bodemkwaliteitskaart voor de locatie is aangegeven (derde lid), waarvan met name verontreiniging uit een puntbron aanleiding kan zijn (vijfde lid, onder a) of ontwikkelingen die zich hebben voorgedaan nadat de kaart is vastgesteld (vijfde lid, onder b of c). Het gebied waarvoor een bodemkwaliteitskaart de kwaliteit aangeeft, moet zowel horizontaal als verticaal begrensd zijn. De diepere ondergrond heeft immers niet dezelfde kwaliteit als de bovenste bodemlaag. Als een partij wordt ontgraven uit een bodemlocatie die buiten de horizontale of verticale begrenzing van de kaart valt, kan de kaart uiteraard ook niet als grondslag voor het afgeven van een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart worden gebruikt. Dit kan ook het geval zijn als verontreinigende stoffen, andere voor het toepassen relevante parameters of bodemvreemd materiaal aanwezig kan zijn, waarover de bodemkwaliteitskaart geen informatie geeft. De milieuverklaring bodemkwaliteit moet daar informatie over bevatten en als de bodemkwaliteitskaart die niet geeft, kan de kaart ook niet dienen als grondslag voor het afgeven

van een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart. Die zou dan immers een onvolledig beeld geven van de kwaliteit van een partij grond of baggerspecie die uit de onderzochte bodemlocatie wordt ontgraven. Dit kan ertoe leiden dat het toepassen van die partij leidt tot verslechtering van de ontvangende bodem op de locatie van toepassing.

Als zich een situatie voordoet als bedoeld in het derde of vierde lid, kan voor de bodemlocatie geen gebruik worden gemaakt van de bodemkwaliteitskaart als grondslag voor het afgeven van een milieuverklaring bodemkwaliteit. Er moet dan voor een ander type milieuverklaring worden gekozen.

Het vooronderzoek moet worden verricht overeenkomstig NEN 5725, indien het betrekking heeft op grond, onderscheidenlijk NEN 5717, indien het betrekking heeft op baggerspecie. Dit is vastgelegd in het zesde lid.

Als uit het vooronderzoek blijkt dat zich een of meer situaties kunnen voordoen als bedoeld in het vierde lid, onder a, b of c, waarin de aanwezigheid van verontreinigende stoffen, andere parameters of bodemvreemd materiaal niet of de bodemkwaliteitskaart is aangegeven of afwijkt van wat daaromtrent op de bodemkwaliteitskaart is aangegeven, kan de opdrachtgever voor het vooronderzoek ook de concentraties, emissies, waarden en gehalten van die verontreinigende stoffen of andere parameters en de aard en hoeveelheid bodemvreemd materiaal laten onderzoeken. Dit is aangegeven in het zevende lid. Als hij besluit dit niet te laten doen, kan er geen verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart worden afgegeven omdat de kaart onvoldoende informatie bevat over de kwaliteit van uit het kaartgebied te ontgraven partijen grond en baggerspecie. Dit volgt uit artikel 5.35, tweede lid. Door het vooronderzoek op dit punt aan te vullen kan worden voorkomen dat voor het afgeven van een milieuverklaring bodemonderzoek een volledig bodemonderzoek of een partijkeuring moet worden gedaan.

Artikel 5.34 (vooronderzoek: rapportage)

De resultaten van het vooronderzoek moeten worden vastgelegd in een rapport (eerste lid).

De minimale inhoud van het rapport is weergegeven in het tweede lid en volgt logischerwijze uit het doel van het vooronderzoek, dat is beschreven in artikel 5.33.

Het rapport moet allereerst gegevens bevatten over het onderzoek zelf, met name gegevens over degene die het vooronderzoek heeft verricht (tweede lid, onderdeel a) en een beschrijving van de wijze waarop het vooronderzoek is uitgevoerd en de bronnen die zijn geraadpleegd (tweede lid, onderdeel b). Verder moet worden aangegeven welke bodemkwaliteitskaart op de bodemlocatie waarop de af te geven verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart van toepassing is, betrekking heeft (tweede lid, onderdeel c). Er kunnen verschillende kaarten in aanmerking komen. Dit kan een kaart zijn die is vastgesteld door het bestuursorgaan dat gaat over het gebied waarin de bodemlocatie is gelegen waarop een partij grond of baggerspecie wordt toegepast, als de partij binnen dat gebied wordt ontgraven. Het kan echter ook een kaart zijn die door een ander bestuursorgaan is vastgesteld, als die door het bestuursorgaan dat gaat over het gebied waarin de bodemlocatie is gelegen waarop een partij grond of baggerspecie wordt toegepast, de kaart van het andere bestuursorgaan heeft aanvaard als grondslag voor het afgeven van een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart bij het toepassen van de partij binnen zijn gebied.

Het rapport moet aangeven in hoeverre zich activiteiten en ontwikkelingen hebben voorgedaan waardoor de bodem op de onderzochte bodemlocatie ten opzichte van de aanduiding op de bodemkwaliteitskaart mogelijk een afwijkende kwaliteit heeft (tweede lid, onderdeel d). De activiteiten of ontwikkelingen hoeven zich niet per se op de te onderzochte bodemlocatie te hebben afgespeeld. Een lokale verontreinigingsbron kan ook in de omgeving daarvan hebben gelegen. In het rapport moet ook een conclusie worden opgenomen in hoeverre de bodemkwaliteitskaart als gevolg daarvan mogelijk geen getrouw en actueel beeld geeft van de kwaliteit van de bodem op de onderzochte bodemlocatie en daarmee ook van de te ontgraven grond of baggerspecie (tweede lid, onderdeel e).

Van een afwijkende kwaliteit kan sprake zijn als er reden is om aan te nemen dat er sprake is van lokale verontreiniging die kan hebben geleid tot een slechtere kwaliteit van de bodem op de onderzochte bodemlocatie dan op de bodemkwaliteitskaart voor de onderzochte bodemlocatie is aangegeven (tweede lid, onderdeel f), of als de informatie op de bodemkwaliteitskaart een

onvolledig beeld geeft van de kwaliteit van de bodem op de onderzochte bodemlocatie (tweede lid, onderdeel g).

Bij een bevestigende conclusie dat er reden is voor een afwijkende kwaliteit van de bodem op de onderzochte bodemlocatie kan voor de partij geen verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart worden afgegeven, maar moet een ander type milieuverklaring bodemkwaliteit worden opgesteld.

Als uit het vooronderzoek blijkt dat zich een of meer situaties kunnen voordoen als bedoeld in artikel 5.33, vierde lid, onder a, b of c, waarin de aanwezigheid van verontreinigende stoffen, andere parameters of bodemvreemd materiaal niet of de bodemkwaliteitskaart is aangegeven of afwijkt van wat daaromtrent op de bodemkwaliteitskaart is aangegeven, en daarnaar in het vooronderzoek overeenkomstig artikel 5.33, zevende lid, aanvullend onderzoek is gedaan, dan moet het rapport ook de informatie bevatten die dat aanvullende onderzoek heeft opgeleverd (derde lid).

Artikel 5.35 (voorwaarden voor het afgeven van een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart)

Een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart kan alleen worden afgegeven als voor de partij geen andere milieuverklaring is afgegeven (eerste lid, onderdeel a). Dit is vooral van belang als de bodemkwaliteitskaart mogelijk geen getrouw en er op grond van het vooronderzoek reden is om een bodemonderzoek te verrichten om de kwaliteit van de bodem vast te stellen. Op grond van het bodemonderzoek kan dan een milieuverklaring bodemkwaliteit worden afgegeven. Een partijkeuring of bodemonderzoek geeft een nauwkeuriger beeld van de kwaliteit van de bodem dan een bodemkwaliteitskaart. Het vooronderzoek dat moet worden verricht heeft tot doel in beeld te brengen of er redenen zijn om aan te nemen dat de kaart geen getrouw en actueel beeld geeft van de kwaliteit van de bodem op de onderzochte bodemlocatie. Wanneer dat het geval is, moet een bodemonderzoek worden verrichten om de kwaliteit van de bodem vast te stellen.

Als er een bodemkwaliteitskaart voor de desbetreffende bodemlocatie geldt en uit het vooronderzoek niet is gebleken dat die kaart voor die locatie niet bruikbaar is als grondslag voor het afgeven van een milieuverklaring bodemkwaliteit, dan kan degene die een milieuverklaring voor de grond of baggerspecie die wordt ontgraven uit die bodemlocatie wil afgeven, zelf kiezen of hij dat wil doen op grond van de bodemkwaliteitskaart dan wel een bodemonderzoek of partijkeuringen. De omstandigheid dat voor de desbetreffende bodemlocatie een bruikbare kaart geldt, betekent niet dat daarvan gebruik moet worden gemaakt. De kaart is slechts bedoeld om lastenverlichting te brengen door de noodzaak weg te nemen van het verrichten van een individueel bodemonderzoek of partijkeuring.

Uiteraard kan alleen een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart worden afgegeven als de bodemlocatie is gelegen in het gebied waarvoor een bodemkwaliteitskaart geldt. Dit gebied is vaak driedimensionaal begrensd en geeft dan bijvoorbeeld geen informatie over de kwaliteit van de diepere ondergrond. De bodemkwaliteitskaart waarop de verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart is gebaseerd, moet actueel zijn. Daarvoor is een termijn van vijf jaar gesteld (eerste lid, onderdeel b).

Er mag alleen verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart worden afgegeven als een rapport is opgesteld, waarin verslag is gedaan van het uitgevoerde vooronderzoek (eerste lid, onderdeel c). Het vooronderzoek moet namelijk uitsluitend geven of zich wellicht omstandigheden voordoen die verhinderen dat een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart wordt afgegeven, omdat de bodemkwaliteitskaart mogelijk geen getrouw en actueel beeld geeft van de kwaliteit van de bodem op de bodemlocatie waaruit de partij grond of baggerspecie waarop de verklaring betrekking heeft, wordt ontgraven (eerste lid, onderdeel d). Het mogelijk voorkomen van bodemvreemd materiaal is daarbij ook een aandachtspunt (eerste lid, onderdeel e). Dit aspect wordt eigenlijk al bestreken door onderdeel d van het eerste lid, maar wordt apart genoemd zodat het niet aan de aandacht ontsnapt.

Als uit het vooronderzoek blijkt dat zich een of meer situaties kunnen voordoen als bedoeld in artikel 5.33, vierde lid, onder a, b of c, waarin de aanwezigheid van verontreinigende stoffen, andere parameters of bodemvreemd materiaal niet op de bodemkwaliteitskaart is aangegeven, dan mag de bodemkwaliteitskaart niet worden gebruikt als grondslag voor het afgeven van een milieuverklaring bodemkwaliteit. De bodemkwaliteitskaart geeft dan immers geen getrouwe, volledige en actuele informatie over de kwaliteit van de bodem op de ontgravingslocatie. Als daarnaar in het vooronderzoek overeenkomstig artikel 5.33, zevende lid, aanvullend onderzoek is gedaan en het rapport de informatie bevat die dat aanvullende onderzoek heeft opgeleverd, kan voor partijen die uit de onderzochte bodemlocatie zijn ontgraven, wel een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart worden afgegeven. In dat geval kan namelijk in de verklaring wel alle voor het toepassen van de partij relevante informatie worden opgenomen die ook in andere typen van een milieuverklaring bodemkwaliteit moet worden opgenomen.

Artikel 5.36 (inhoud verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart)

Artikel 5.36 regelt welke gegevens ten minste in een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart moeten of kunnen worden opgenomen.

Omdat een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart ook betrekking kan hebben op de kwaliteit van de bodem een bodemlocatie (paragraaf 7.2), moet in de verklaring uitdrukkelijk worden aangegeven dat deze in het geval waarin zij wordt afgegeven in het kader van paragraaf 5.3, betrekking heeft op een partij die is ontgraven uit een bodemlocatie die is gelegen in het gebied waarop de kaart betrekking heeft (eerste lid, onderdeel a).

Ook moet in de verklaring uitdrukkelijk worden vermeld dat de partij grond of baggerspecie waarop de verklaring betrekking heeft, niet overal mag worden toegepast, maar alleen in een gebied waarin gebruik kan worden gemaakt van de bodemkwaliteitskaart als grondslag voor de afgifte van een milieuverklaring bodemkwaliteit voor een uit het kaartgebied ontgraven partij grond of baggerspecie (eerste lid, onderdeel b). Het kan gaan om het kaartgebied van een bodemkwaliteitskaart die door het bestuursorgaan voor het bestuursgebied (landbodem) of beheergebied (waterbodem) waarin de ontvangende bodemlocatie is gelegen, zelf is vastgesteld of een kaart die door dat bestuursorgaan is aanvaard en die door een ander bestuursorgaan is vastgesteld.

In de verklaring moet worden aangegeven wie de verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart heeft afgegeven (eerste lid, onderdeel c) en welke bodemkwaliteitskaart het betreft (onderdeel d).

Ook moet worden aangegeven uit welke bodemlocatie de ontgravingslocatie is gelegen (eerste lid, onderdeel e). De ontgravingslocatie moet zijn gelegen in een gebied waarvoor een bodemkwaliteitskaart geldt die is vastgesteld of aanvaard door het bestuursorgaan dat gaat over het bestuursgebied of beheergebied waarin de bodemlocatie is gelegen, waar de uit de ontgravingslocatie ontgraven partij wordt toegepast. De aanduiding of omschrijving van de ontgravingslocatie moet voldoende nauwkeurig zijn dat ook kan worden bepaald in welke kwaliteitsklasse de bodemlocatie is ingedeeld, omdat niet het gehele kaartgebied in dezelfde kwaliteitsklasse hoeft te zijn ingedeeld. In beginsel gaat het maar om één kwaliteitsklasse (tweede lid) omdat het bestuursorgaan dat de kaart vaststelt in relatie tot toepassen binnen het kaartgebied alleen een uitspraak kan doen over de kwaliteit van de landbodem (gemeente), onderscheidenlijk de waterbeheerder. Als het bestuursorgaan dat de kaart vaststelt, deze kaart eventueel ook bruikbaar wil maken voor een ander bestuursorgaan dat de kaart heeft aanvaard als grondslag voor de afgifte van een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart ten behoeve van het toepassen van grond of baggerspecie binnen het beheersgebied van dat andere bestuursorgaan, kan in een milieuverklaring bodemkwaliteit die op grond van die kaart wordt afgegeven, ook melding worden gemaakt van de tweede, nog ontbrekende, kwaliteitsklasse ten behoeve van het toepassen op de landbodem dan wel waterbodem (derde lid).

Voorts moet de verklaring informatie geven over het vooronderzoek dat is uitgevoerd om te controleren of zich op de ontgravingslocatie geen omstandigheden voordoen die aanleiding zijn voor twijfel of de bodemkwaliteitskaart een getrouw en actueel beeld geeft van de kwaliteit van de bodem (eerste lid, onderdelen f en g).

De verklaring moet specifieke informatie bevatten over de partij waarop zij betrekking heeft. Dat is allereerst de groot van de partij, uitgedrukt in tonnen.

Daarnaast moet van de bodemkwaliteitskaart de bodemkwaliteitsklasse worden overgenomen van de partij die uit de betreffende bodemlocatie wordt ontgraven.

Desgewenst kan, als de kaart daarover voor de bodemlocatie waaruit de partij is of wordt ontgraven, daarover informatie geeft, in de verklaring melding worden gemaakt van de specifieke kwaliteit die voor een specifieke toepassing van de partij is vereist. Dit maakt het bijvoorbeeld mogelijk, mits de betreffende gemeente de bodemkwaliteitskaart van het waterschap heeft aanvaard, om voor verspreiding op de landbodem geschikte baggerspecie met een milieuverklaring op basis van de waterbodemkwaliteitskaart te verspreiden. Dit kon voorheen niet omdat de bevoegdheid voor het aanvaarden van bodemkwaliteitskaarten was gekoppeld aan het gebiedsspecifieke toepassingskader van het Besluit bodemkwaliteit voor de toepassing en voor het verspreiden van baggerspecie op de landbodem stond dat gebiedsspecifieke kader niet open. In lijn met de wens van de waterschappen om de lasten op dit punt te verlichten, kan via de aanvaarding van de waterbodemkwaliteitskaart de gemeente het mogelijk maken dat de baggerspecie met een milieuverklaring bodemkwaliteit die op de waterbodemkwaliteitskaart is gebaseerd op de landbodem kan worden verspreid. Uiteraard moet dan op de waterbodemkwaliteitskaart wel zijn aangegeven dat de waterbodem de specifiek kwaliteit voor verspreiden op de landbodem geschikte baggerspecie bezit.

Ook moeten aard en hoeveelheid bodemvreemd materiaal worden vermeld, als de kaart daarover voor de bodemlocatie waaruit de partij is of wordt ontgraven, daarover informatie geeft.

De indeling van de bodem in een kwaliteitsklasse geschiedt op grond van dezelfde kwaliteitsinformatie als voor de indeling van een partij grond of baggerspecie die daaruit wordt ontgraven wordt gebruikt, maar niet op geheel dezelfde wijze. Voor de indeling van partijen, onderscheidenlijk de bodem, gelden verschillende regels (zie de toelichting bij de indeling van een partij, onderscheidenlijk de bodem, ten behoeve van de afgifte van een verklaring op grond van een bodemonderzoek volgens paragraaf 5.2, onderscheidenlijk 7.1). De bodemkwaliteitskaart bestaat uit kaartlagen. De bodemkwaliteitskaart omvat een ontgravingskaart (die zegt iets over de partij die vrijkomt) en een toepassingskaart (die zegt iets over de bodem waarop de partij wordt toegepast). Daarom kan het voorkomen dat de bodemlocatie dan in een andere kwaliteitsklasse moet worden ingedeeld dan de partij. Overigens brengt dit voor de toepasser geen extra werkzaamheden mee. De kwaliteitsklasse wordt overgenomen van de bodemkwaliteitskaart.

In de verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart die wordt afgegeven voor de bodem (paragraaf 7.2) wordt gerefereerd aan de kwaliteitsklasse die in de toepassingskaart is vastgelegd, in de verklaring die wordt afgegeven voor een partij (paragraaf 5.3), aan de kwaliteitsklasse volgens de ontgravingskaart.

Tot slot moet de verklaring worden ondertekend door de natuurlijke persoon die de verklaring heeft afgegeven of een natuurlijke persoon die door degene die de verklaring heeft afgegeven, daartoe is geautoriseerd (onderdeel i). De informatie in de verklaring moet juist en volledig zijn, omdat de verklaring het bewijsmiddel van de toepasser is dat hij een partij grond of baggerspecie op de bodem mag toepassen. Degene die de verklaring afgeeft, meestal de toepasser, moet deze persoonlijk ondertekenen omdat hij zich moet realiseren dat de milieuverklaring bodemkwaliteit een sleutelfunctie vervult bij het toepassen van grond of baggerspecie op de bodemlocatie waarop de verklaring betrekking heeft, waarop ook de toezichthouder in beginsel zal afgaan. Degene die een milieuverklaring bodemkwaliteit afgeeft, moet er volgens artikel 1.2, tweede lid, persoonlijk voor instaan dat de daarin opgenomen informatie, voor zover dat redelijkerwijs van hem kan worden gevergd, juist, volledig en actueel is. In voorkomende gevallen, wanneer duidelijk met de informatie in de verklaring is geknoeid, kan degene die de verklaring heeft ondertekend of die daartoe opdracht heeft gegeven, ook strafrechtelijk worden vervolgd wegens valsheid in geschrifte.

Het vierde lid regelt dat in een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart ook melding kan worden gemaakt over de specifieke kwaliteit die een uit het kaartgebied te ontgraven partij grond of baggerspecie bezit en die is vereist voor een specifieke toepassing in het kader van het Besluit activiteiten leefomgeving. Dit moet dan uiteraard wel op de bodemkwaliteitskaart zijn aangegeven.

Artikel 5.37 (splitsing van een partij)

Dit artikel heeft betrekking op de splitsing van een partij grond of baggerspecie in verschillende partijen. Hiervoor is geen erkenning nodig. Wel is vereist dat de splitsing goed wordt gedocumenteerd, zodat altijd kan worden achterhaald of partijen zijn afgesplitst van een grotere partij en welke partij dat was.

Na de splitsing kan voor de afgesplitste partij nog steeds gebruik worden gemaakt van de verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart die bij de oorspronkelijke partij behoorde, uiteraard wel onder dezelfde voorwaarden als voor het toepassen van de gesplitste partij golden. Dit laatste houdt met name in dat de verklaring alleen mag worden gebruikt in het gebied waarvoor de kaart is vastgesteld of aanvaard als grondslag voor het afgeven van een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart.

Bovendien moet voor de afgesplitste partij dan een afleverbon worden afgegeven (eerste lid). In de afleverbon moet aanvullende informatie over de afgesplitste partij worden verstrekt, waarmee de geschiedenis van de partij, in het bijzonder de splitsing, wordt gedocumenteerd (eerste lid).

Er bestaan voldoende waarborgen dat de verklaring op grond van een bodemonderzoek die voor een partij is afgegeven ook betrouwbare informatie geeft over de kwaliteit van afgesplitste partijen, onder meer omdat voor het opstellen van de bodemkwaliteitskaart bodemonderzoek heeft plaatsgevonden en ten behoeve van de afgifte van een verklaring op grond van die kaart vooronderzoek is verricht om te controleren dat er geen aanleiding bestond voor het vermoeden dat de kaart voor de onderzochte bodemlocatie geen getrouw en actueel beeld van de kwaliteit van de bodem aldaar geeft.

In het tweede lid is omschreven om welke aanvullende informatie het gaat. Deze heeft allereerst betrekking op degene die de partij heeft afgesplitst en de informatie in de afleverbon, heeft verstrekt (doorgaans dezelfde persoon; tweede lid, onderdelen a en b) en op de (eerste) afnemer van de afgesplitste partij (onderdeel c). Daarnaast moet informatie worden verstrekt over de afgesplitste partij, namelijk de grootte in tonnen (tweede lid, onderdeel d). Andere relevante informatie, bijvoorbeeld over de gesplitste partij, is al in de verklaring op grond van een bodemonderzoek opgenomen en hoeft daarom niet weer te worden verstrekt. Wel moet in de afleverbon het unieke nummer van de verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart worden opgenomen (tweede lid, onderdeel e). De afleverbon, onderscheidenlijk kopie van de afleverbon, moeten worden voorzien van een eigen uniek nummer, dat in het laatste geval niet hetzelfde mag zijn als het unieke nummer van de afleverbon zelf (tweede lid, onderdeel f). Verder moet worden verklaard dat de afgesplitste partij deel uitmaakte van de partij waarop de verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart waarvan voor de afgesplitste partij gebruik wordt gemaakt, oorspronkelijk betrekking had (tweede lid, onderdeel g).

Tot slot moet de kopie van de verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart, onderscheidenlijk de afleverbon, waarop de aanvullende informatie is vermeld, worden ondertekend door de natuurlijke persoon die de kopie heeft afgegeven of een natuurlijke persoon die door degene die de kopie heeft afgegeven, daartoe is geautoriseerd (tweede lid, onderdeel h). De reden daarvan is dat een natuurlijke persoon persoonlijk kan worden aangesproken op de juistheid en volledigheid van de informatie die in de kopie is opgenomen. Verwezen wordt naar de toelichting op artikel 5.36.

Paragraaf 5.4 Erkende kwaliteitsverklaring

Artikel 5.38 (toepassingsbereik)

Voor het toepassen van partijen grond en baggerspecie kan gebruik worden gemaakt van verschillende typen milieuverklaringen bodemkwaliteit. Naast de erkende kwaliteitsverklaring zijn dit de verklaring op grond van een partijkeuring, de verklaring op grond van een bodemonderzoek, de verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart en de fabrikant-eigenverklaring.

In het eerste lid is het toepassingsgebied van paragraaf 5.4 aangegeven. Deze bepaling is opgenomen om de toegankelijkheid en leesbaarheid van de regeling te vergroten, zodat de lezer meteen weet welke onderwerpen in deze paragraaf worden behandeld. Zij roept geen juridische verplichtingen in het leven.

Hoofdonderwerp van paragraaf 5.4 is het afgeven van een erkende kwaliteitsverklaring met het oog op het toepassen van grond of baggerspecie (eerste lid). Dit laatste is geregeld in paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving (BAL). Voor het toepassen is als eis gesteld dat de toepasser beschikt over een milieuverklaring bodemkwaliteit waaruit blijkt dat de toe te passen partij grond of baggerspecie voldoet aan de kwaliteitseisen waaraan de partij volgens het Besluit activiteiten leefomgeving moet voldoen. De kwaliteitseisen voor het afgeven van een milieuverklaring bodemkwaliteit voor een partij grond of baggerspecie zijn opgenomen in bijlage B bij deze regeling. Regels met betrekking tot het toepassen zijn opgenomen in paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Anders dan bij bouwstoffen, waarbij de erkende kwaliteitsverklaring de standaard is, kan hiervan bij grond of baggerspecie, vanwege de grote variabiliteit van de bodem waaruit de grond of baggerspecie wordt ontgraven, slechts in uitzonderlijke situaties gebruik worden gemaakt. Deze situaties zijn limitatief opgesomd in het tweede lid.

De opsomming in het tweede lid is limitatief. In andere gevallen dan in het tweede lid bedoeld, kan geen constante kwaliteit van de bodem worden verwacht. Ook tarragrond zou voor een erkende kwaliteitsverklaring in aanmerking kunnen komen, maar de producenten daarvan hebben een voorkeur om gebruik te maken van een fabrikant-eigenverklaring. Daarom is tarragrond niet in de opsomming opgenomen.

BRL 9313 en BRL 9321 (tweede lid, onderdelen b en c) hebben betrekking op 'zuiver' zand en grind, dat voornamelijk uit minerale bestanddelen bestaat en in het algemeen van constante kwaliteit is. Het meeste zand en grind wordt uit de bodem ontgraven, maar er kan ook sprake zijn van materiaal dat het resultaat is van een productieproces en een vergelijkbare samenstelling heeft als natuurlijk zand of grind.

BRL 9335 met bijbehorende protocol 9335-1 (tweede lid, onderdeel e) heeft betrekking op grondbanken, die partijen van verschillende herkomst samenvoegen en daarvoor gecertificeerd en erkend moeten zijn.

BRL 9335 met bijbehorende protocol 9335-2 (tweede lid, onderdeel f) heeft betrekking op onder meer partijen die zijn vervaardigd in procesmatige grondreinigingsinstallaties. Hierbij kan worden gedacht aan thermisch gereinigde grond.

BRL 9335 met bijbehorende protocol 9335-4 (tweede lid, onderdeel g) heeft betrekking op samengestelde grondproducten. Het gaat daarbij om producten als tuingrond en boomgrond, waarbij schoon zand wordt gemengd met compost die als meststof op grond van de Meststoffenwet is goedgekeurd.

In situaties waarop BRL 9335 en de protocollen 9335-1, 9335-2 en 9335-4 betrekking hebben, is er sprake van een proces van vervaardiging dat zo is ingericht dat controle op de kwaliteit van de producten mogelijk is en een constante kwaliteit van de vervaardigde partijen grond en baggerspecie kan worden gewaarborgd.

BRL 9335 met bijbehorend protocol 9335-2 heeft ook betrekking op partijen die vrijkomen bij grootschalige projecten. In het algemeen zijn partijen grond en baggerspecie variabel van kwaliteit, zodat een individuele partijkeuring nodig is. Dat komt door hun verschillende herkomst van locaties die ieder een andere bodemsamenstelling en -opbouw en geschiedenis hebben. Er kan dus doorgaans voor grond en baggerspecie niet worden voldaan aan de eisen om een erkende kwaliteitsverklaring te mogen afgeven. Bij grootschalige projecten komen er veel partijen van dezelfde locatie en is er een grotere kans dat de grond of baggerspecie die wordt ontgraven van constante kwaliteit is. In die situatie kan wel aan de eisen voor het mogen afgeven van een erkende kwaliteitsverklaring worden voldaan.

BRL5078 heeft betrekking op groutmengsels voor het afdichten van boorgaten, voor zover het grond betreft. Groutmengsels kunnen bestaan uit een mengsel van boorgatklei, zand en water, zonder hydraulisch bindmiddel, en worden dan in de BRL5078 als grond beschouwd. Bij deze groutmengsels is er sprake van een proces van vervaardiging dat zo is ingericht dat controle op de kwaliteit van de producten mogelijk is en een constante kwaliteit van de vervaardigde partijen grond kan worden gewaarborgd.

BRL 9326 heeft betrekking op het product schelpen. Schelpen worden gewonnen op schelpenbanken in de Noordzee, Westerschelde, de Waddenzee en de uitmonding van de

Oosterschelde. Door een schelpenzuiger worden de schelpen gericht opgezogen. In een was- en zeefinstallatie worden de schelpen vervolgens gespoeld en gesorteerd. Na het was- en uitsorteerproces kunnen de schelpen worden toegepast in kruipruimtes, in wegverhardingen en als drainagevoorziening. Schelpen vallen op grond van de begripsbepaling in het besluit bodemkwaliteit onder het begrip grond en hebben door de wijze van winning, spoelen en uitsorteren een constante en schone kwaliteit.

Ter voorkoming van een misverstand dat in de praktijk wel eens bestaat, wordt nog het volgende opgemerkt. Een erkende kwaliteitsverklaring is een type milieuverklaring bodemkwaliteit. Het productcertificaat is niet hetzelfde als de erkende kwaliteitsverklaring. Wel heeft het productcertificaat een relatie met de erkende kwaliteitsverklaring, omdat een productcertificaat een van de voorwaarden is om een erkende kwaliteitsverklaring te mogen verlenen. Op de relatie tussen de erkende kwaliteitsverklaring en het productcertificaat wordt uitgebreider ingegaan in de toelichting bij artikel 5.39.

Artikel 5.39 (voorwaarden voor het afgeven van een erkende kwaliteitsverklaring)

Een producent die een bepaald producttype grond of baggerspecie vervaardigt waarvoor hij een erkende kwaliteitsverklaring wil afgeven, moet aan een aantal vereisten voldoen. Deze vereisten moeten waarborgen dat de partijen grond of baggerspecie die hij vervaardigt, van constante kwaliteit zijn en dat elke door hem vervaardigde partij aan de kwaliteitseisen voldoet, zonder dat het nodig is dat elke partij aan een individuele partijkeuring wordt onderworpen die dat moet bevestigen.

Een eerste vereiste is dat de producent is gecertificeerd en erkend voor het vervaardigen van het producttype grond of baggerspecie waarvoor hij de erkende kwaliteitsverklaring wil gaan afgeven. Een tweede vereiste is dat ook het desbetreffende producttype grond of baggerspecie is gecertificeerd.

Hij heeft dus twee (privaatrechtelijke) certificaten nodig, een voor het vervaardigen van het desbetreffende producttype grond of baggerspecie (tweede lid) en een voor dat producttype zelf (derde lid). Deze certificaten hoeven niet door dezelfde certificerende instelling te zijn afgegeven, maar dit mag wel. Dit is zo geregeld in de hierop betrekking hebbende normdocumenten die bij certificatie worden gehanteerd, waarbij wordt aangesloten. Het normdocument voor het vervaardigen van een producttype grond of baggerspecie is aangewezen in categorie 10 van bijlage C bij de regeling en het normdocument voor het producttype grond of baggerspecie in categorie 2 van bijlage C.

Alleen voor het vervaardigen van het producttype grond of baggerspecie geldt het vereiste dat de producent, op grond van beide certificaten die hij bij de aanvraag van een erkenning bodemkwaliteit moet overleggen, ook een (publiekrechtelijke) erkenning bodemkwaliteit heeft verkregen. Voor de grond of baggerspecie als product kan geen erkenning worden verleend. In het kader van hoofdstuk 11a is er namelijk alleen sprake van erkende werkzaamheden, niet van erkende producten. Aan de erkenning bodemkwaliteit voor het vervaardigen van een producttype grond of baggerspecie is het recht gekoppeld om voor partijen van dat producttype een erkende kwaliteitsverklaring af te geven.

In het eerste lid is alleen het vereiste van erkenning bodemkwaliteit voor het vervaardigen van een producttype grond of baggerspecie gesteld. Alleen de erkenning bodemkwaliteit heeft namelijk een publiekrechtelijke status en kan onderwerp van een publiekrechtelijke regeling zijn. De erkenning bodemkwaliteit wordt verleend door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

Volgens artikel 11, vierde lid, Bbk moet een erkenning bodemkwaliteit die op grond van het besluit wordt verleend, zijn gebaseerd op een certificatie of accreditatie. Dit houdt in dat de certificatie of accreditatie voorafgaat aan de erkenning bodemkwaliteit. Certificering of accreditatie vindt plaats op grond van het toepasselijke (privaatrechtelijke) normdocument. De erkenning bodemkwaliteit die op een certificatie of accreditatie is gebaseerd, moet dus eveneens op dat normdocument zijn gebaseerd. In dit geval is een certificatie vereist.

Het vereiste van certificatie is als zodanig niet rechtstreeks in de regeling gesteld. Certificatie is namelijk een privaatrechtelijk instrument. Een certificaat wordt op vrijwillige aanvraag door de producent door een private certificerende instelling verstrekt, die hiervoor moet zijn geaccrediteerd door de Raad voor Accreditatie en vervolgens erkend door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. Certificatie geeft de producent het recht om door hem vervaardigde partijen grond of

baggerspecie met een certificaat op de markt te brengen. Het certificaat is dus een kwaliteitskenmerk, dat aangeeft dat het product of het bedrijf of de persoon die een bepaalde werkzaamheid verricht, aan bepaalde kwaliteits- en betrouwbaarheidsvereisten voldoet. Wil een producent een erkenning bodemkwaliteit verwerven, dan is certificatie of accreditatie niet langer een zaak van vrijwilligheid, maar een verplichting, omdat anders geen erkenning bodemkwaliteit kan worden verkregen en dus ook niet het recht om een erkende kwaliteitsverklaring af te geven. Het blijft wel de keuze van de producent om een erkenning bodemkwaliteit aan te vragen. Zo niet, dan staat het ontbreken daarvan niet in de weg aan het vervaardigen van de grond en baggerspecie als zodanig, maar kan de producent daarvoor alleen geen erkende kwaliteitsverklaring afgeven. Hij moet dan voor elke partij een afzonderlijke partijkeuring laten verrichten en voor elke partij afzonderlijk een verklaring op grond van een partijkeuring afgeven.

Artikel 5.40 (vereisten voor toelatingsonderzoek)

De producent moet om het recht te verkrijgen om voor door hem vervaardigde partijen van een bepaald producttype grond of baggerspecie een erkende kwaliteitsverklaring af te geven, zonder dat elke partij eerst nog aan een onderzoek moet worden onderworpen, eerst met goed gevolg een toelatingsonderzoek doorlopen en op grond daarvan worden gecertificeerd. Vervolgens moet de producent ook nog worden erkend door de Minister van I en W. Het vereiste van een erkenning bodemkwaliteit heeft betrekking op het vervaardigen van het producttype grond of baggerspecie waarvoor hij een erkende kwaliteitsverklaring wil gaan afgeven. Bij de aanvraag om een erkenning bodemkwaliteit moet de producent niet alleen een certificaat voor het vervaardigen van het desbetreffende producttype grond of baggerspecie overleggen, maar ook een certificaat voor het producttype grond of baggerspecie zelf. Dit is toegelicht onder artikel 5.38.

Het toelatingsonderzoek moet in opdracht van de producent worden verricht door een certificerende instelling die daarvoor door de Raad voor Accreditatie is geaccrediteerd en door de Minister van I en W is erkend. De certificerende instelling moet voldoen aan de vereisten die in het eerste lid zijn gesteld. Deze vereisten houden in dat de certificerende instelling zowel moet zijn geaccrediteerd en erkend op grond van:

- a. het normdocument voor het certificeren van producenten voor het vervaardigen van een producttype grond of baggerspecie (aangewezen bij categorie 6 van bijlage C voor de aangewezen werkzaamheid certificering van personen voor werkzaamheden die in de uitoefening van een bedrijf worden uitgevoerd); en
- b. het normdocument voor het certificeren van het desbetreffende producttype grond of baggerspecie (aangewezen bij categorie 2 van bijlage C voor de aangewezen werkzaamheid afgeven van kwaliteitsverklaringen op grond van een nationale BRL).

Het toelatingsonderzoek dat de producent moet laten verrichten door een (geaccrediteerde en erkende) certificerende instelling van zijn keuze, vindt plaats in het kader van de certificering voor het vervaardigen van het producttype grond of baggerspecie waarvoor hij een erkende kwaliteitsverklaring wil gaan afgeven. Dit toelatingsonderzoek hoeft niet te worden herhaald om een erkenning bodemkwaliteit te kunnen verkrijging. De erkenning bodemkwaliteit wordt namelijk gebaseerd op de afgegeven certificatie. Alleen voor het afgeven van de certificatie geldt de voorwaarde dat met goed gevolg een toelatingsonderzoek is afgelegd. Ten behoeve van de erkenning wordt alleen gecontroleerd of de certificatie op grond van een toelatingsonderzoek is verleend en of er eventueel aanwijzingen zijn dat het toelatingsonderzoek niet op de voorgeschreven wijze heeft plaatsgevonden. In artikel 5.40 is daarom alleen geregeld dat het bij de erkenning bodemkwaliteit overgelegde certificaat is gebaseerd op een toelatingsonderzoek en dat dit toelatingsonderzoek aan de daarvoor geldende eisen moet voldoen.

In het toelatingsonderzoek wordt onderzocht of er voldoende waarborgen zijn dat de partijen die van het type grond of baggerspecie worden vervaardigd, van een constante kwaliteit zijn en voldoen aan de kwaliteitseisen die in bijlage B zijn opgenomen voor de indeling van de grond of baggerspecie in de kwaliteitsklasse die de producent voornemens is in de erkende kwaliteitsverklaring te vermelden. Als het voornemen bestaat om in de erkende kwaliteitsverklaring ook te vermelden dat sprake is van een kwaliteit grond of baggerspecie die voldoet aan de

kwaliteitseisen die gelden voor specifieke kwaliteiten, zoals opgesomd in artikel 1.1, tweede lid, voor specifieke toepassingen van de grond of baggerspecie dan kan in het toelatingsonderzoek ook worden nagegaan of aan die kwaliteitseisen is voldaan.

Het komt er op neer dat de producent het productieproces zo 'in de vingers heeft' dat hij in staat is partijen grond of baggerspecie van een constante kwaliteit te vervaardigen die ruimschoots voldoen aan de toepasselijke kwaliteitseisen en van constante kwaliteit zijn. In het toelatingsonderzoek moet niet alleen worden bevestigd dat de te onderzoeken partijen van een producttype grond of baggerspecie aan de kwaliteitseisen voldoen, maar ook dat door de producent een intern kwaliteitssysteem wordt gehanteerd waarmee hij doorlopend kan waarborgen dat alle door hem vervaardigde en te vervaardigen partijen van het producttype grond of baggerspecie aan de kwaliteitseisen voldoen. Deze waarborgen komen er op neer dat de gebruikte grondstoffen, het toegepaste productieproces en de gehanteerde kwaliteitsbewaking dat de juiste grondstoffen worden gebruikt en de productie op de juiste wijze plaatsvindt, uitsluiten dat zodanige variaties in kwaliteit van de vervaardigde partijen grond of baggerspecie optreden dat er aanleiding is voor twijfel of door hem vervaardigde partijen van de grond en baggerspecie bij voortdurende aan alle kwaliteitseisen (blijven) voldoen.

De elementen waaruit het toelatingsonderzoek bestaat, zijn weergegeven in het tweede lid en worden in paragraaf 5.4 in hoofdlijnen uitgewerkt. Deze omvatten een productcontrole (onderdeel a; uitgewerkt in artikel 5.41) en een beoordeling van het systeem van kwaliteitsbewaking dat de producent hanteert (onderdeel b; uitgewerkt in artikel 5.42).

In onderdeel b is aangegeven aan welke vereisten het systeem van kwaliteitsbewaking moet voldoen. Dit systeem moet waarborgen dat de partijen grond of baggerspecie die worden vervaardigd, nog steeds overeenstemmen met de partijen grond of baggerspecie die in het kader van het toelatingsonderzoek aan een productcontrole zijn onderworpen en aan de toepasselijke kwaliteitseisen blijven voldoen. De kwaliteitseisen hebben betrekking op de stoffen die in bijlage B zijn vermeld en die relevant zijn voor de indeling in een kwaliteitsklasse, zowel met het oog op het toepassen op of in de landbodem als het toepassen in een oppervlaktewaterlichaam. Daarnaast moet de aanwezigheid worden onderzocht van andere verontreinigende stoffen dan in bijlage B vermeld, en van andere relevante parameters. Van deze aanwezigheid moet slechts melding worden gemaakt, aangezien hiervoor geen kwaliteitseisen zijn gesteld. Op grond van deze informatie over de aanwezigheid van dergelijke stoffen of andere parameters en de emissies, concentraties, gehalten of waarden daarvan kan de toepasser zich een oordeel vormen of de grond of baggerspecie in het licht van de zorgplicht, is opgenomen in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving, mogelijk ongeschikt is voor de voorgenomen toepassing.

Met het oog op de verificatiekeuringen die zijn vereist om de erkende kwaliteitsverklaring voor partijen grond of baggerspecie te mogen blijven afgeven, moet voor alle relevante stoffen en andere parameters ook de frequentie van de verificatiekeuringen worden bepaald. Deze hangt vooral af van de mate van variatie in kwaliteit tussen verschillende partijen uit hetzelfde productieproces en de afstand tot de toepasselijke kwaliteitseis. Bij grotere variatie of kleinere afstand moet er vaker een verificatiekeuring plaatsvinden. De frequentie wordt voor elke stof afzonderlijk bepaald overeenkomstig de artikelen 5.40 tot en met 5.42.

Onderdeel d van het tweede lid heeft alleen betrekking op partijen grond en baggerspecie die ontstaan door samenvoeging door een grondbank.

In dat geval moet, naast de eisen die in het tweede lid zijn gesteld, tevens worden onderzocht in hoeverre het systeem van kwaliteitsbewaking waarborgt dat de samenvoeging van partijen grond of baggerspecie heeft plaatsgevonden overeenkomstig artikel 4.1255 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

In het derde lid is aangegeven aan welke vereisten de partijen grond of baggerspecie die in het kader van de productcontrole of de kwaliteitsbewaking worden onderzocht, voldoen aan de kwaliteitseisen die in bijlage B zijn opgenomen voor de indeling van de grond of baggerspecie in de kwaliteitsklasse die op de erkende kwaliteitsverklaring is aangegeven. De kwaliteitseisen hebben betrekking op de stoffen die in tabel 1 of 2 van bijlage B zijn vermeld en zijn eveneens in die tabellen opgenomen (onderdeel a). Als het voornemen bestaat om in de erkende kwaliteitsverklaring een specifieke kwaliteit te vermelden met het oog op een specifieke toepassing

van de grond of baggerspecie, dan moet in het toelatingsonderzoek ook worden onderzocht of de grond of baggerspecie voldoet aan de daarvoor geldende kwaliteitseisen die zijn opgenomen in de tabellen 3a tot en met 3e van bijlage B.

In het vierde lid zijn niet alle specifieke toepassingen die in paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving worden onderscheiden, opgesomd, maar alleen de theoretisch mogelijke toepassingen. De typen grond of baggerspecie waarvoor een erkende kwaliteitsverklaring kan worden verleend, zijn niet toepasbaar voor het verspreiden, zodat de kwaliteiten 'voor verspreiden geschikte grond' en 'voor verspreiden geschikte baggerspecie' hier niet hoeven te worden genoemd. Niet alle mogelijke toepassingen die in het vierde lid zijn genoemd, zijn in de praktijk relevant. Het gaat vooral om partijen grond of baggerspecie die grootschalig worden toegepast en die daarvoor de kwaliteit emissiearm moeten hebben. Toepassen in een diepe plas is wat betreft de typen grond en baggerspecie waarvoor een erkende kwaliteitsklasse kan worden verleend, weinig waarschijnlijk.

Daarnaast houden de kwaliteitseisen voor andere stoffen dan in bijlage B zijn vermeld, en voor andere parameters in dat de aanwezigheid van die stoffen of parameters de grond of baggerspecie niet ongeschikt maken om te worden toegepast (onderdeel c). De eventuele ongeschiktheid moet worden bepaald aan de hand van de niet met concrete normen ingevulde zorgplicht, die voor het toepassen van grond of baggerspecie is opgenomen in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Ook moet het voorkomen van bodemvreemd materiaal worden onderzocht, omdat in paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving daaraan bij het toepassen eisen zijn gesteld.

Artikel 5.41 (toelatingsonderzoek: productcontrole)

De productcontrole in het kader van het toelatingsonderzoek moet, naar keuze van de producent, vijf of tien partijkeuringen omvatten. Deze partijkeuringen moeten een representatief beeld geven van de partijen grond of baggerspecie die worden vervaardigd (constante kwaliteit) en de kwaliteit daarvan (die vervolgens aan de kwaliteitseisen moet worden getoetst). De producent bepaalt of vijf dan wel tien partijkeuringen worden verricht. Als er tien partijkeuringen worden verricht en de resultaten van elke partijkeuring onderling weinig uiteenlopen, is de frequentie waarmee verificatiekeuringen moeten worden verricht, lager. Is de grond of baggerspecie van een zeer stabiele kwaliteit dan kan op basis van vijf partijkeuringen tot de conclusie worden gekomen dat er met een lage frequentie verificatiekeuringen mogen worden verricht.

De partijkeuringen in het kader van de productcontrole moeten worden verricht overeenkomstig paragraaf 5.1. Dit zijn normale partijkeuringen. De resultaten van elke partijkeuring moeten worden vastgelegd in een rapport, dat ook weer aan de normale vereisten moet voldoen (artikel 5.13, eerste lid). Dit is geregeld in het tweede lid.

Volgens het derde lid hoeft een grondbank die is erkend op grond van normdocument BRL 9335 en bijbehorend SIKB protocol 9335-1 voor partijen grond of baggerspecie die in ontvangst worden genomen en kleiner zijn dan 100 ton, geen vooronderzoek te verrichten. Dergelijke kleine partijen worden door de grondbank samengevoegd. De grondbank hanteert een acceptatieprotocol bij wijze van vooronderzoek van partijen die in ontvangst worden genomen en deelt de partijen vervolgens in een voorlopige kwaliteitsklasse in. Alleen partijen van dezelfde kwaliteitsklasse mogen worden samengevoegd. Vervolgens vindt (pas) een partijkeuring plaats van het aldus verkregen eindproduct.

Artikel 5.42 (toelatingsonderzoek: beoordeling systeem van kwaliteitsbewaking)

Deze bepaling heeft betrekking op de beoordeling van het systeem van kwaliteitsbewaking dat de producent van grond of baggerspecie toepast. Deze beoordeling is, naast de productcontrole, een belangrijk element van het toelatingsonderzoek dat wordt verricht. In het toelatingsonderzoek moet worden onderzocht of er voldoende garanties zijn dat het systeem van kwaliteitsbewaking als zodanig doeltreffend is om te waarborgen dat de grond en baggerspecie die worden vervaardigd van constante kwaliteit zijn en aan de kwaliteitseisen voldoen en dat er tevens voldoende garanties zijn dat het systeem ook daadwerkelijk en correct wordt toegepast.

In het tweede lid is omschreven welke onderdelen een systeem van kwaliteitsbewaking moet bevatten.

Hierin moeten om te beginnen alle stappen van het productieproces waarop het toelatingsonderzoek betrekking heeft, nauwkeurig en gedetailleerd worden vastgelegd (tweede lid, onderdeel a), vanaf het begin (de grondstoffen die worden gebruikt) tot en met het eind (de aflevering aan de afnemers). Informatie over de acceptatiecriteria is nodig om inzicht te krijgen hoe wordt gecontroleerd dat de hoedanigheid en kwaliteit van de grondstoffen die worden afgenomen, aan de verwachtingen voldoen. Informatie over de data van vervaardiging is nodig om in het kader van controle of toezicht te kunnen herleiden wanneer een partij is vervaardigd. Dit is met name van belang om te kunnen nagaan wat de reden van een eventuele afwijkende kwaliteit is. Informatie over de opslag is ook nodig, omdat de wijze van opslag invloed kan hebben op de kwaliteit van de grond of baggerspecie, die hierdoor kan veranderen.

De beschrijving van het productieproces is het referentiepunt voor het systeem van kwaliteitsbewaking, waarin wordt gecontroleerd of de grond of baggerspecie die wordt vervaardigd, overeenkomt met de grond of baggerspecie die in het toelatingsonderzoek is onderzocht en dezelfde kwaliteit heeft (tweede lid, onderdeel b). De grond of baggerspecie moet voldoen op grond van de kwaliteitseisen die zijn opgenomen in tabel 1 en tabel 2 van bijlage B voor de stoffen die behoren tot het standaardstoffenpakket en andere verontreinigende stoffen die zijn aangetroffen in een kwaliteitsklasse worden ingedeeld, zowel ten behoeve van de toepassing op of in de landbodem als in een oppervlaktewaterlichaam. Voor andere verontreinigende stoffen en voor andere parameters gelden geen kwaliteitseisen. Hiervoor geldt dat de emissies, concentraties, waarden en gehalten binnen de bandbreedte moeten blijven van de resultaten van de partijkeuringen die in het kader van de productcontrole zijn verricht. Een partij grond of baggerspecie heeft niet dezelfde kwaliteit als de partijen grond of baggerspecie die in het toelatingsonderzoek zijn onderzocht, wanneer een van de hoogste gemeten emissies, concentraties, waarden of gehalten wordt overschreden.

In de erkende kwaliteitsverklaring moeten van deze andere verontreinigende stoffen en andere relevante parameters alleen de hoogste gemeten emissies, concentraties, waarden of gehalten worden vermeld. Dit is namelijk de meest ongunstige situatie die in het toelatingsonderzoek is aangetroffen en die zich opnieuw kan voordoen. De toepasser van de grond of baggerspecie beschikt daarmee over de informatie die hij nodig heeft om te kunnen beoordelen of de aanwezigheid van deze stoffen of andere parameters in het licht van de zorgplicht (opgenomen in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving) die hij in acht moet nemen, aan toepassing van de grond of baggerspecie in de weg staan. In de milieuverklaring bodemkwaliteit hoeft hierover geen uitspraak te worden gedaan. Het is de verantwoordelijkheid van de toepasser om dit te beoordelen.

Om het goede functioneren van het systeem van kwaliteitsbewaking te kunnen garanderen moet de producent van de grond of baggerspecie een organisatie hebben en procedures hanteren die hem grip geven op de omstandigheden die bepalend zijn voor de constante kwaliteit van de grond of baggerspecie en die hem in staat stellen om tijdig in te grijpen wanneer de kwaliteitsbepalende omstandigheden in het geding komen. Kwaliteitsbewaking is dus wat anders dan al improviserend naar bevind van zaken handelen om zaken die verkeerd dreigen te gaan, bij te sturen. Deze randvoorwaarden voor het waarborgen van het goede functioneren van het systeem van kwaliteitsbewaking moeten zijn vastgelegd in een handboek waarin wordt aangegeven waarvoor de verschillende organisatieonderdelen aan de lat staan. Hierdoor moet de toepassing van de wezenlijke elementen van het systeem van kwaliteitsbewaking gestroomlijnd verlopen en een automatisme zijn. Een goed functionerend systeem van kwaliteitsbewaking komt derhalve niet uit de lucht gevallen. Dit is een veelomvattend samenstel van kritische succesfactoren, die hun weerslag moeten hebben in organisatie en procedures. Dit moet vooraf goed worden doordacht en uitgewerkt (tweede lid, onderdeel c).

De erkende kwaliteitsverklaring mag voor de vervaardigde partijen grond of baggerspecie worden afgegeven zonder dat het nodig is om die partijen in een partijkeuring afzonderlijk te onderzoeken. Er moeten daarom garanties zijn dat partijen van verschillende typen grond of baggerspecie of verschillende kwaliteiten niet kunnen worden verwisseld en van een verkeerde verklaring voorzien die geen getrouw beeld geeft van de hoedanigheid en kwaliteit van de desbetreffende partij

(tweede lid, onderdeel d). Een erkende kwaliteitsverklaring mag alleen worden afgegeven voor partijen die zijn geïdentificeerd als partijen die overeenkomen met de partijen die in het toelatingsonderzoek zijn onderzocht.

Er moet altijd rekening mee worden gehouden dat in het productieproces haperingen optreden. Er moet vooraf over worden nagedacht welke corrigerende maatregelen dan worden genomen om te verzekeren dat het bedrijf de grip op de gang van zaken terugkrijgt. Deze maatregelen moeten worden vastgelegd als onderdeel van het systeem van kwaliteitsbewaking, zodat zij tijdig uit de kast kunnen worden getrokken als zich ongewenste ontwikkelingen voordoen (tweede lid, onderdeel e).

Documentatie van de wijze van uitvoering van de beeldbepalende elementen van het systeem van kwaliteitsbewaking is een belangrijk sluitstuk van een goed functionerend systeem (tweede lid, onderdeel f). Dit is ook van belang voor controle en toezicht achteraf, waarbij het van belang is dat kan worden gereproduceerd wat er is voorgevallen.

Artikel 5.43 (toelatingsonderzoek: keuringsfrequentie)

Een onderdeel van het toelatingsonderzoek, dat al in artikel 5.34, tweede lid, onder c, werd genoemd en dat in dit artikel wordt uitgewerkt, is het bepalen van de keuringsfrequentie waarmee voor stoffen en andere parameters verificatiekeuringen (zie artikel 5.42) moeten worden verricht wanneer eenmaal het recht is verkregen om voor partijen van een bepaald type grond of baggerspecie een erkende kwaliteitsverklaring af te geven. Verificatiekeuringen moeten worden verricht om te controleren of grond of baggerspecie voor de eerder onderzochten stoffen en andere parameters nog steeds aan de toepasselijke kwaliteitseisen voldoen, of, als daarvoor geen kwaliteitseisen zijn gesteld, constante kwaliteit vertonen.

Bepalend voor de keuringsfrequentie zijn de spreiding van de meetresultaten van de concentraties of emissies van een stof die in de achtereenvolgende partijkeuringen is opgetreden, en de afstand van de gemeten kwaliteit tot de toepasselijke kwaliteitseis.

Als de spreiding van de keuringsresultaten beperkt is, vertonen de onderzochte partijen van de grond of baggerspecie een constante kwaliteit zodat met minder verificatiekeuringen kan worden volstaan om de kwaliteit van nieuwe vervaardigde partijen van de grond of baggerspecie te controleren. Bij een beperkte spreiding zijn uitschieters waarbij een partij niet aan de toepasselijke kwaliteitseis blijkt te voldoen, namelijk minder waarschijnlijk.

Hetzelfde geldt als de emissies of concentraties van een stof in de onderzochten partijen grond of baggerspecie ruim onder de toepasselijke kwaliteitseis zitten. Ook dan zijn uitschieters in een nieuw vervaardigde partij minder waarschijnlijk.

De producent kan in het toelatingsonderzoek en de latere verificatiekeuringen zelf kiezen welke methodiek hij wil toepassen om de keuringsfrequentie te bepalen. Hij kan kiezen tussen de zogenaamde k-waardetoets, de gammatoets en de verdelingsvrije toets. Hij kan daarbij voor de te onderzoeken stoffen voor verschillende methoden kiezen. De uitkomst kan zijn dat voor de ene stof vaker verificatiekeuringen moeten worden verricht dan voor de andere. Door niet alle stoffen aan de hoogste keuringsfrequentie voor de meest kritische stof te onderwerpen, worden de kosten voor de verificatiekeuringen tot het noodzakelijke beperkt.

De begrippen k-waardetoets, gammatoets en verdelingsvrije toets zijn omschreven in artikel 1. In de k-waardetoets gaat het om een combinatie van constantheid van de kwaliteit en afstand tot de kwaliteitseis.

In de gammatoets gaat het om de afstand tot de kwaliteitseis, die groter moet zijn dan in de k-waardetoets om alleen-bepalend te zijn voor de keuringsfrequentie.

In de verdelingsvrije toets gaat het juist om de grotere constantheid van de kwaliteit in een langere reeks van partijkeuringen, waarbij de onderzochte partijen voor een stof telkens aan de toepasselijke kwaliteitseis blijken te voldoen. De afstand van de gemeten kwaliteit tot de toepasselijke kwaliteitseis is voor de keuringsfrequentie dan geen bepalende factor meer omdat op grond van het grote aantal partijkeuringen waarbij telkens aan de kwaliteitseis werd voldaan, de verwachting gerechtvaardigd is dat nieuw vervaardigde partijen daar ook steeds aan voldoen.

De wijze waarop de k-waardetoets, gammatoets en verdelingsvrije toets moeten worden uitgevoerd is beschreven in de toepasselijke onderdelen van bijlage H (tweede lid). Het derde lid bevat een afwijkende keuringsfrequentie voor partijen grond en baggerspecie waarop normdocument BRL 9335 en het bijbehorende SIKB-protocol 9335-1 van toepassing zijn. In dat geval moet elke partij afzonderlijk worden onderzocht. Dit geldt voor alle te onderzoeken stoffen. Hoewel de grondbank dus voor samengestelde partijen grond of baggerspecie die het bedrijf verlaten, een individuele partijkeuring moeten verrichten, wordt hiervoor toch een erkende kwaliteitsverklaring verleend (waarvan het voordeel in algemene zin juist is dat geen individuele partijkeuringen hoeven te worden verricht). De reden dat grondbanken ervoor kiezen om toch een toelatingsonderzoek te doorlopen om een erkende kwaliteitsverklaring te mogen afgeven is dan ook niet dat er een voordeel bij de keuring van het vervaardigde product is, maar dat zij niet elke (kleine) partij grond of baggerspecie die zij in ontvangst nemen apart van een milieuverklaring bodemkwaliteit hoeven te voorzien. Dat voordeel maakt het ook mogelijk dat partijen bij de grondbank worden afgeleverd, omdat zij dan niet eerst aan een partijkeuring hoeven te worden onderworpen. Het eindresultaat van de samenvoeging van kleine partijen van vergelijkbare kwaliteit moet echter aan een partijkeuring worden onderworpen. De erkenning bodemkwaliteit voor het vervaardigen van grond en baggerspecie ten behoeve van het afgeven van een erkende kwaliteitsverklaring heeft ondanks het vereiste van een individuele partijkeuring voor de grondbank dus toch voldoende voordelen om hiervoor te opteren.

In het derde lid is ook een afwijkende keuringsfrequentie opgenomen voor partijen grond of baggerspecie waarop normdocument BRL 9335 en het bijbehorende SIKB-protocol 9335-4 van toepassing zijn. De regeling van de keuringsfrequentie is vanwege de beperkte omvang van de productie van samengestelde grondproducten afwijkend van de reguliere systematiek en specifiek opgenomen in SIKB-protocol 9335-4.

Volgens artikel 5.44 kan voor een stof van bijlage B een afwijkende keuringsfrequentie gelden in plaats van de keuringsfrequentie die uit toepassing van artikel 5.43 zou volgen (vierde lid).

Voor stoffen en andere parameters waarvoor geen kwaliteitseisen zijn gesteld, wordt de keuringfrequentie afgeleid van de keuringsfrequentie die voor stoffen van bijlage B is bepaald (zie artikel 5.45).

Voor asbest, andere stoffen dan in bijlage B vermeld en andere parameters wordt geen keuringsfrequentie berekend. Hiervoor is een bijzondere regeling voor het bepalen van de keuringsfrequentie opgenomen in artikel 5.44.

Artikel 5.44 (toelatingsonderzoek: bijzondere bepalingmethoden voor de keuringsfrequenties voor in bijlage B vermelde stoffen en andere parameters)

Dit artikel heeft, net als artikel 5.43, betrekking op het bepalen van de keuringsfrequenties voor het verrichten van verificatiekeuringen voor stoffen en andere parameters die in tabel 1 en tabel 2 van bijlage B zijn vermeld. Artikel 5.44 bevat afwijkende keuringsfrequenties die moeten worden gehanteerd in plaats van de keuringsfrequentie die met toepassing van artikel 5.44 zou zijn bepaald.

Als de emissies of concentraties van een stof van bijlage B in alle partijkeuringen die in het kader van het toelatingsonderzoek zijn verricht, zeer laag zijn, d.w.z. lager dan de bepalingsgrens die in bijlage L is opgenomen, kan worden volstaan met een verificatiekeuring die eens per 5 jaar wordt verricht (eerste lid). Er is dan immers nauwelijks sprake van een risico dat de grond of baggerspecie voor die stof niet aan de kwaliteitseis voldoet. Bij zo lage emissies of concentraties is de variabiliteit als mee te nemen aspect niet van belang.

Het tweede lid bepaalt dat in geval in de verrichte partijkeuringen asbest is aangetroffen, telkens wanneer voor een andere stof van bijlage B een verificatiekeuring moet worden uitgevoerd, eveneens een verificatiekeuring voor asbest moet worden uitgevoerd. Dit houdt verband met de risico's van deze stof. Als in de partijkeuringen geen asbest is aangetroffen, mag de laagste keuringsfrequentie die voor een andere stof is bepaald, ook voor asbest worden aangehouden. Het

riscio dat in een partij grond of baggerspecie dan toch asbest wordt aangetroffen is bij gelijkblijvende productieomstandigheden beperkt.

Artikel 5.45 (toelatingsonderzoek: keuringsfrequenties voor niet in bijlage B vermelde stoffen en andere parameters)

Dit artikel heeft betrekking op de keuringsfrequentie voor stoffen die niet in tabel 1 of tabel 2 van bijlage B zijn vermeld (waarop de artikelen 5.43 en 5.44 betrekking hebben), en voor andere parameters die relevant kunnen zijn voor de eventuele ongeschiktheid van een partij grond of baggerspecie voor toepassing in het licht van de zorgplicht in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Ook voor die stoffen en andere parameters moeten met enige regelmaat verificatiekeuringen worden uitgevoerd om te controleren of in de loop van de productie geen toename van concentraties, emissies, waarden of gehalten optreedt. Omdat hiervoor in de Regeling bodemkwaliteit geen kwaliteitseisen zijn opgenomen, kunnen de gebruikelijke methoden ter bepaling van de keuringsfrequentie niet worden toegepast. De keuringsfrequentie moet in dit geval dus op andere wijze worden vastgesteld. Het gaat hier om stoffen en andere parameters waarvan het voorkomen grond of baggerspecie ongeschikt kan maken voor toepassing. Daarom moet zij bij elke verificatiekeuring die volgens artikel 5.43 moet worden uitgevoerd, worden meegenomen. De keuringsfrequentie is dus gelijk aan de hoogste keuringsfrequentie die volgens artikel 5.43 moet worden gehanteerd.

Artikel 5.46 (toelatingsonderzoek: rapportage)

De wijze waarop het toelatingsonderzoek is verricht en de resultaten die het onderzoek heeft opgeleverd, moeten worden vastgelegd in een rapport (eerste lid). Het toelatingsonderzoek vormt namelijk de grondslag voor de certificering van de producent, waardoor de producent het recht verkrijgt om voor de door hem vervaardigde partijen grond of baggerspecie een certificaat af te geven op basis van verificatiekeuringen, waarbij het in beginsel niet meer nodig is om elke partij met een partijkeuring afzonderlijk te onderzoeken. Deze certificering vormt op haar beurt weer de grondslag voor de erkenning bodemkwaliteit die de producent het recht geeft om partijen grond of baggerspecie die hij heeft vervaardigd met een erkende kwaliteitsverklaring op de markt te brengen, zonder eerst voor elke partij afzonderlijk een partijkeuring te hoeven verrichten. Het is vanwege de centrale functie van het toelatingsonderzoek in dit geheel van belang dat verifieerbaar is dat een producent terecht gebruik maakt van het recht om voor de door hem vervaardigde grond of baggerspecie een erkende kwaliteitsverklaring af te geven. Het rapport bevat de daarvoor benodigde informatie.

Vanzelfsprekend moet de naam van de certificeringsinstelling die het toelatingsonderzoek heeft verricht, worden vermeld (tweede lid, onderdeel a) en moet het rapport met een uniek nummer kunnen worden geïdentificeerd in relatie tot de producent en het producttype grond of baggerspecie dat door hem wordt vervaardigd (tweede lid, onderdeel n).

De producent(en) en het producttype grond of baggerspecie moeten ook kunnen worden geïdentificeerd (tweede lid, onderdelen b en c).

Voorts moeten de unieke nummers van de rapporten die zijn opgemaakt van elke partijkeuring die in het kader van het toelatingsonderzoek is verricht, worden vermeld (tweede lid, onderdeel d).

Van alle verrichten partijkeuringen moeten de rapporten met overeenstemmende unieke nummers zijn bijgevoegd (derde lid). Deze informatie is weer nodig met het oog op controle en toezicht of later vervaardigde partijen grond of baggerspecie overeenkomen met de partijen grond of baggerspecie die in het toelatingsonderzoek zijn onderzocht.

Een belangrijke maatstaf om een erkende kwaliteitsverklaring te mogen afgeven is namelijk dat de grond en baggerspecie die zijn onderzocht, op dezelfde wijze en met dezelfde grondstoffen zijn vervaardigd. De partijen grond of baggerspecie die in de productcontrole zijn onderzocht, moeten daarom representatief zijn voor het in de erkende kwaliteitsverklaring te vermelden producttype grond of baggerspecie (tweede lid, onderdeel e).

Tot de belangrijkste informatie die in een erkende kwaliteitsverklaring moet worden vermeld, behoren de kwaliteitsklasse waarin een partij grond of baggerspecie is ingedeeld voor het toepassen op of in de landbodem of in een oppervlaktewaterlichaam. Daarom moet in het rapport van het toelatingsonderzoek ook worden vermeld in hoeverre de onderzochte partijen voldoen aan

de kwaliteitseisen die gelden voor de kwaliteitsklasse die in de erkende kwaliteitsverklaring wordt aangegeven (tweede lid, onderdeel f).

Daarnaast is het met het oog op de verplichting om in de erkende kwaliteitsverklaring melding te maken van andere verontreinigende stoffen en andere relevante parameters van belang dat in het rapport van het toelatingsonderzoek wordt aangegeven in hoeverre deze in de onderzochte partijen zijn aangetroffen (tweede lid, onderdeel g). Deze informatie heeft de toepasser die de partij afneemt, nodig om in het licht van de zorgplicht in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving te kunnen bepalen of de partij vanwege het voorkomen van die stoffen of andere parameters mogelijk ongeschikt is om (op de voorgenomen wijze) te worden toegepast.

Een vergelijkbare bepaling is opgenomen over het eventueel voorkomen van bodemvreemd materiaal (tweede lid, onder h). In paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving zijn bepaling opgenomen over aard en hoeveelheid bodemvreemd materiaal dat in een toe te passen partij grond of baggerspecie mag zitten.

Als het de bedoeling is om in de erkende kwaliteitsverklaring ook melding te maken dat partijen grond of baggerspecie de specifieke kwaliteit bezitten die is vereist voor een specifieke toepassing, en dit in het toelatingsonderzoek ook is onderzocht, moet in het rapport van het toelatingsonderzoek ook een conclusie worden opgenomen of de grond of baggerspecie aan de daarvoor geldende eisen voldoet (tweede lid, onderdeel i).

Ook wanneer een stof niet aan de toepasselijke kwaliteitseisen waarnaar onderzoek is gedaan, blijkt te voldoen, moet een rapport van het toelatingsonderzoek worden opgemaakt, omdat dit rapport dient ter documentatie van het onderzoek dat is verricht en de resultaten daarvan.

Als op grond van het toelatingsonderzoek een certificaat voor het vervaardigen van de grond of baggerspecie kan worden verleend en op grond daarvan ook een erkenning bodemkwaliteit is verkregen, moeten voor de relevante verontreinigende stoffen en andere parameters die in het toelatingsonderzoek zijn aangetroffen, regelmatig verificatiekeuringen worden verricht om te controleren of de vervaardigde grond of baggerspecie nog steeds aan de kwaliteitseisen voldoen. Met het oog op de te verrichten verificatiekeuringen moeten de voor die stoffen en andere parameters te hanteren keuringsfrequenties worden vermeld (tweede lid, onderdelen i en j). Hiervoor zijn specifieke bepalingen opgenomen in de artikelen 5.43 tot en met 5.45.

In het rapport van het toelatingsonderzoek moet ook een conclusie zijn opgenomen of het systeem van kwaliteitsbewaking voldoende waarborgen biedt dat de partijen grond of baggerspecie die de producent gaat vervaardigen, overeenkomen met de partijen grond of baggerspecie die in het toelatingsonderzoek zijn onderzocht en voldoen aan de eisen voor toepassing (tweede lid, onderdeel j) en dat het systeem van kwaliteitsbewaking ook daadwerkelijk zal worden gehanteerd en naar behoren zal functioneren (tweede lid, onderdeel m). Bij onderdeel j gaat het om het ontwerp en de geschiktheid van het systeem, bij onderdeel m om de omstandigheden die bepalend zijn voor een juiste toepassing daarvan in de praktijk.

In het derde lid is bepaald dat de rapporten van alle partijkeuringen die in het kader van het toelatingsonderzoek zijn verricht, bij het rapport van het toelatingsonderzoek moeten zijn bijgevoegd. Van elke partij die in het kader van het toelatingsonderzoek aan een partijkeuring is onderworpen, moet een keuringsrapport worden opgesteld. Als vijf partijen zijn onderzocht moeten dus vijf keuringsrapporten worden bijgevoegd.

Aan de hand van deze rapporten kan worden gecontroleerd wat de hoedanigheden waren van de partijen grond of baggerspecie die in het toelatingsonderzoek is onderzocht en wat de kwaliteit daarvan was. De situatie tijdens het toelatingsonderzoek is het referentiepunt voor het mogen afgeven van een erkende kwaliteitsverklaring voor nieuwe partijen grond of baggerspecie worden vervaardigd.

Artikel 5.47 (aanvraag van een erkenning bodemkwaliteit voor het vervaardigen van grond of baggerspecie)

Volgens artikel 11, derde lid, Bbk moet een erkenning bodemkwaliteit zijn gebaseerd op een accreditatie of certificatie. Daarom moet een producent die een erkenning bodemkwaliteit aanvraagt voor het vervaardigen van een producttype grond of baggerspecie, welke hem het recht geeft om voor door hem vervaardigde partijen grond of baggerspecie een erkende kwaliteitsverklaring af te geven, bij de aanvraag een certificaat voor die werkzaamheid verstrekken

(artikel 10, tweede lid, onder c). In gaat in dit geval om twee certificaten, omdat een certificaat voor het vervaardigen van grond of baggerspecie (certificaat, bedoeld in categorie 10 van bijlage C) alleen kan worden verstrekt als ook het producttype grond of baggerspecie als zodanig is gecertificeerd (certificaat, bedoeld in categorie 2 van bijlage C).

Het verstrekken van de certificaten is een belangrijke voorwaarde voor het verlenen van een erkenning bodemkwaliteit (onderdelen a en b).

De publiekrechtelijke erkenning bodemkwaliteit is volgend op de privaatrechtelijke certificatie. Het is niet de bedoeling om het toelatingsonderzoek dat ten behoeve van de certificatie al door de certificerende instelling is verricht, over te doen. Dit zou tot onnodige extra lasten leiden, omdat ervan moet worden uitgegaan dat de certificerende instelling zijn werk goed heeft gedaan. De erkenning bodemkwaliteit heeft vooral tot doel aanknopingspunten te bieden voor toezicht en handhaving om de naleving van de normdocumenten ook langs publiekrechtelijke weg te kunnen verzekeren.

Behalve de benodigde certificaten moet ook het in artikel 5.46, eerste lid, bedoelde rapport worden verstrekt, waarin het toelatingsonderzoek dat aan de certificatie is voorafgegaan is gedocumenteerd (onderdeel c). Dit rapport heeft alleen betrekking op het certificaat voor het vervaardigen van een producttype grond of baggerspecie, omdat alleen voor die werkzaamheid een erkenning bodemkwaliteit kan worden verleend. Weliswaar is om dat certificaat te verkrijgen ook een certificaat voor het producttype grond of baggerspecie vereist, maar omdat voor het producttype grond of baggerspecie als zodanig geen erkenning bodemkwaliteit kan worden afgegeven, is het niet nodig om ook het daarvoor opgemaakte rapport te verstrekken.

Artikel 5.48 (recht op afgifte van een erkende kwaliteitsverklaring)

Dit artikel bepaalt dat de producent die een erkenning bodemkwaliteit voor het vervaardigen van een producttype grond of baggerspecie heeft verkregen, daarmee het recht heeft verkregen om voor door hem vervaardigde partijen van het producttype grond of baggerspecie een erkende kwaliteitsverklaring af te geven. Hij hoeft dan niet meer elke partij grond of baggerspecie die hij vervaardigt, eerst individueel te laten keuren om daarvoor een verklaring op grond van een partijkeuring te mogen afgeven. Het vereiste van erkenning bodemkwaliteit is niet zozeer gericht op het vervaardigen van de grond of baggerspecie als zodanig, maar op het recht om voor de vervaardigde grond of baggerspecie van een bepaald producttype een erkende kwaliteitsverklaring te mogen afgeven. Ook zonder erkenning bodemkwaliteit mag de grond of baggerspecie worden vervaardigd, alleen moet er dan een individuele partijkeuring plaatsvinden van elke vervaardigde partij om daarvoor een verklaring op grond van een partijkeuring te kunnen afgeven. Voor de erkenning bodemkwaliteit geldt dat dezelfde aspecten in orde moeten zijn als vereist voor certificatie. Dat houdt in dat er tijdens het vervaardigen van partijen grond of baggerspecie een goed systeem van kwaliteitsbewaking moet zijn en ook daadwerkelijk naar behoren moet functioneren (eerste lid, onderdeel a) en dat er waarborgen moeten zijn dat de partijen grond of baggerspecie die wordt vervaardigd, niet afwijken van de partijen grond of baggerspecie die in de productcontrole in het kader van het toelatingsonderzoek zijn onderzocht (eerste lid, onderdeel b). Het gaat er hierbij dus vooral om dat is verzekerd dat de situatie die in het toelatingsonderzoek is onderzocht, wordt gecontinueerd bij de vervaardiging van nieuwe partijen grond of baggerspecie die worden toegepast. Als dat niet meer het geval blijkt te zijn, mag voor de partij geen erkende kwaliteitsverklaring worden afgegeven (vierde lid). Dit is bijvoorbeeld aan de orde als er andere grondstoffen worden gebruikt of het productieproces is aangepast. Het gaat er niet zozeer om dat een partij van de grond of baggerspecie voor een stof of andere parameter niet aan de toepasselijke kwaliteitseis voldoet. Het systeem van kwaliteitsbewaking zou dat moeten voorkomen. Het gaat er om dat meer fundamentele zaken veranderen en niet meer kan worden gesproken van grond of baggerspecie die met dezelfde grondstoffen van ten minste dezelfde kwaliteit en op dezelfde wijze is vervaardigd als de grond of baggerspecie is onderzocht in het toelatingsonderzoek.

Het toelatingsonderzoek is vooral een systeemcontrole, waarbij het er om gaat of er voldoende vertrouwen bestaat dat het niet nodig is om de kwaliteit van elke vervaardigde partij grond of baggerspecie afzonderlijk te controleren. De situatie die tijdens het toelatingsonderzoek wordt onderzocht, moet representatief zijn voor de latere vervaardigde partijen grond of baggerspecie.

Voor elke partij mag maar één type milieuverklaring bodemkwaliteit worden afgegeven, omdat anders onduidelijk is welke waarborgen dat de partij aan de kwaliteitseisen voldoet, er precies zijn. Is dat een individuele partijkeuring geweest, uitmondend in een verklaring op grond van een partijkeuring, of een algemeen onderzoek van grondstoffen, productieproces en kwaliteitsbewaking die een stroom grond of baggerspecie van constante goede kwaliteit genereert? Als een erkende kwaliteitsverklaring wordt afgegeven en tevens een verklaring op grond van een partijkeuring, wordt daarmee een onduidelijk signaal afgegeven over de betrouwbaarheid van de erkende kwaliteitsverklaring die wordt afgegeven in de context van een systeem waarbij afzonderlijke keuringen van individuele partijen juist niet nodig zijn. Op zichzelf is het zo dat een verklaring op grond van een partijkeuring die op een individuele partijkeuring is gebaseerd, een betrouwbaar bewijsmiddel is, maar in dit geval sluit ze niet aan bij de keuze die de producent heeft gemaakt om grond en baggerspecie met een erkende kwaliteitsverklaring te vervaardigen.

Het derde lid heeft het oog op de situatie dat individuele partijen grond of baggerspecie die worden vervaardigd, volgens bijlage H elk afzonderlijk moeten worden gekeurd. Er bestaan dan volgens de daarvoor gehanteerde onvoldoende waarborgen dat de partijen grond of baggerspecie die worden vervaardigd, voor de desbetreffende stof altijd aan de toepasselijke kwaliteitseis zullen voldoen. In dat geval moet voor de stof een afzonderlijke partijkeuring van elke individuele partij worden verricht overeenkomstig paragraaf 5.1. Er kan dan echter nog wel steeds een erkende kwaliteitsverklaring voor de partij worden afgegeven. Wanneer uit de verificatiekeuringen is gebleken dat de situatie is verbeterd kan weer van de individuele partijkeuring worden afgestapt.

Artikel 5.49 (inhoud erkende kwaliteitsverklaring)

In deze bepaling is weergegeven welke informatie een erkende kwaliteitsverklaring moet bevatten. Uiteraard moet de naam worden vermeld van de producent die is erkend voor het afgeven van een erkende kwaliteitsverklaring voor de partijen grond of baggerspecie die hij vervaardigt (eerste lid, onderdeel a).

Verder moet het unieke nummer van het rapport met de resultaten van het toelatingsonderzoek worden vermeld (eerste lid, onderdeel b). Dit is onder meer van belang voor het toezicht, bijvoorbeeld om nieuw vervaardigde partijen te kunnen vergelijken met de partijen grond of baggerspecie die in het toelatingsonderzoek zijn onderzocht.

De belangrijkste informatie die in het rapport over het toelatingsonderzoek is opgenomen, moet ook in de erkende kwaliteitsverklaring worden opgenomen, zowel ten behoeve van de afnemers partijen grond of baggerspecie als het toezicht (eerste lid, onderdeel c).

Er moet een nauwkeurige beschrijving van de grond of baggerspecie worden gegeven, zodat de grond of baggerspecie die is onderzocht, kan worden geïdentificeerd (1°). Ook moeten de kwaliteitsklasse worden vermeld waarin de grond of baggerspecie is ingedeeld met het oog op het toepassen op of in de bodem of in een oppervlaktewaterlichaam (2°). Van de aanwezigheid van andere verontreinigende stoffen en andere relevante parameters moet alleen melding worden gemaakt, omdat hiervoor geen kwaliteitseisen gelden waaraan de emissies, concentraties, gehalten en waarden kunnen worden getoetst. De concentraties, emissies, gehalten of waarden van de aangetroffen stoffen en andere parameters moeten eveneens worden vermeld (4°). Hetzelfde geldt voor bodemvreemd materiaal, waarvan aard en hoeveelheid moeten worden vermeld (5°). Deze informatie heeft de toepasser nodig om de toepassingsmogelijkheden van een partij te beoordelen in het licht van de zorgplicht die is opgenomen in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Desgewenst kan ook worden vermeld dat de grond of baggerspecie een specifieke kwaliteit bezit die voor een specifieke toepassing van de grond of baggerspecie is vereist, wanneer dat is onderzocht en gebleken is dat de grond of baggerspecie aan de daarvoor geldende kwaliteitseisen voldoet (3°).

Een uniek nummer identificeert de erkende kwaliteitsverklaring in relatie tot de partijen grond of baggerspecie waarvoor de verklaring telkens wordt afgegeven (eerste lid, onderdeel d).

Tot slot moet een erkende kwaliteitsverklaring worden ondertekend door de natuurlijke persoon die de verklaring heeft afgegeven of een natuurlijke persoon die door degene die de verklaring heeft afgegeven, is geautoriseerd om de verklaring te ondertekenen (eerste lid, onderdeel f). De informatie in de verklaring moet juist en volledig zijn, omdat de afnemer daarop afgaat wanneer hij de partij gaat toepassen. Als de informatie in de verklaring onjuist of onvolledig is of de verklaring

niet volgens de toepasselijke regels is afgegeven, kan hij geen gebruik maken van de verklaring als bewijsmiddel dat de partij aan de kwaliteitseisen voldoet. Als de partij feitelijk niet aan de toepasselijke kwaliteitseisen blijkt te voldoen, is de partij in strijd met het Besluit activiteiten leefomgeving toegepast en moet zij in beginsel worden verwijderd. De toepasser kan zich dan niet op de erkende kwaliteitsverklaring beroepen.

Het is van belang dat degene die de partij vervaardigt en op de markt brengt, zich daarbij realiseert dat de verklaring de partij financiële waarde geeft en daarnaast van doorslaggevende betekenis is omdat zij bepalend is voor de toepassingsmogelijkheden van de partij. De afnemer wil alleen voor een partij betalen in de veronderstelling dat hij voor de toepassingsmogelijkheden van de partij kan afgaan op de milieuverklaring bodemkwaliteit.

Degene die de verklaring afgeeft, moet zich realiseren dat de verklaring in het economisch verkeer een financiële waarde vertegenwoordigt en voor de toepassingsmogelijkheden van de partij een sleutelfunctie vervult. Daarom moet hij deze persoonlijk moet ondertekenen. De persoon die de verklaring heeft ondertekend, moet er volgens artikel 1.2, tweede lid, persoonlijk voor instaan dat de informatie in de verklaring, voor zover deze hem redelijkerwijs kan worden aangerekend, juist, volledig en actueel is. Als dit niet het geval is, kan de toepasser proberen om de door hem geleden schade, bijvoorbeeld de kosten van het verwijderen van de partij, op hem te verhalen. In voorkomende gevallen, wanneer duidelijk met de informatie in de verklaring is geknoeid, kan degene die de verklaring heeft ondertekend, bovendien strafrechtelijk worden vervolgd wegens valsheid in geschrifte.

Artikel 5.50 (afleverbon)

Artikel 5.50 heeft betrekking op de afleverbon. De afleverbon moet een partij grond of baggerspecie van het begin (de vervaardiging) tot het eind (de toepassing) begeleiden. De afleverbon moet de informatie bevatten die het mogelijk maakt de partij steeds te kunnen identificeren als dezelfde partij, waarop de erkende kwaliteitsverklaring betrekking heeft. Allereerst is dat informatie over de afgifte van de afleverbon in de fase van de vervaardiging wanneer de afleverbon wordt afgegeven (tweede lid, onderdelen a en b). Ook moet informatie worden opgenomen over de leverancier en afnemer (tweede lid, onderdelen d en e). Het gaat alleen om de eerste afnemer. De afleverbon hoeft niet steeds te worden aangevuld met informatie over opvolgende afnemers. Hoofdstuk 11a biedt hiervoor namelijk geen grondslag. Feitelijk moet elke opvolgende afnemer er echter wel voor zorgen dat hij een afleverbon vraagt en aan een opvolgende afnemer doorgeeft, omdat de uiteindelijke toepasser volgens het Besluit activiteiten leefomgeving over een afleverbon moet beschikken wanneer hij de partij toepast en deze dus aan hem zal moeten worden verstrekt wanneer hij de partij afneemt.

Met de afleverbon kan worden aangetoond dat de erkende kwaliteitsverklaring die een partij begeleidt, op de partij betrekking heeft. Dit is alleen mogelijk als het unieke nummer van de erkende kwaliteitsverklaring wordt vermeld (tweede lid, onderdeel e).

De partij grond of baggerspecie moet ook duidelijk worden omschreven. Dit houdt in dat de naam en de aard van de grond of baggerspecie moeten worden vermeld, evenals de grootte van de partij. Dit laatste is van belang om te kunnen nagaan dat de partij niet is samengevoegd met andere partijen of in verschillende partijen is gesplitst (tweede lid, onderdeel f).

De afleverbon moet zelf ook een uniek nummer hebben (tweede lid, onderdeel g).

Tot slot moet de afleverbon worden ondertekend door de natuurlijke persoon die de afleverbon heeft afgegeven of een natuurlijke persoon die door degene die de afleverbon heeft afgegeven, daartoe is geautoriseerd (tweede lid, onderdeel j). Verwezen wordt naar de toelichting op artikel 5.49. De natuurlijke persoon die de afleverbon heeft ondertekend, kan persoonlijk worden aangesproken op de juistheid en volledigheid van de informatie die in de afleverbon is opgenomen, voor zover die hem redelijkerwijs kan worden toegerekend. Wanneer de informatie niet op waarheid berust, kan deze persoon bovendien persoonlijk kan worden vervolgd op grond van valsheid in geschrifte.

Artikel 5.51 (splitsing van een partij)

Dit artikel heeft betrekking op de splitsing van een partij grond of baggerspecie in verschillende partijen.

Het afsplitsen van een partij grond die bestaat uit partijen die eerder zijn samengevoegd, brengt een zeker risico mee, omdat de grond door het samenvoegen van verschillende kleinere partijen minder homogeen is dan een partij die als geheel uit één ontgraving komt. Daarom zijn voor het afsplitsen van eerder samengevoegde partijen regels gesteld aan de minimale grootte van de afgesplitste delen zodat dit risico wordt ingedamd (eerste lid).

Voor splitsing van een partij is geen erkenning nodig. Wel is vereist dat de splitsing goed wordt gedocumenteerd, zodat altijd kan worden achterhaald of partijen zijn afgesplitst van een grotere partij en welke partij dat was. Dit moet blijken uit informatie, die wordt opgenomen in een kopie van de afleverbon.

Na de splitsing kan voor de afgesplitste partij nog steeds gebruik worden gemaakt van de erkende kwaliteitsverklaring en afleverbon die bij de oorspronkelijke partij behoorde (tweede lid). Het systeem van kwaliteitsbewaking biedt voldoende waarborgen dat partijen die worden afgesplitst van een partij waarvoor een erkende kwaliteitsverklaring is verleend, zelf ook weer aan alle toepasselijke kwaliteitseisen voldoen. Ook van de oorspronkelijke afleverbon kan nog steeds gebruik worden gemaakt, maar wel moet deze worden aangevuld met informatie waarmee de splitsing wordt gedocumenteerd (tweede lid). Deze aanvullende informatie moet worden aangevuld op een gewaarmerkte en gedateerde kopie van de afleverbon, omdat de afleverbon is bedoeld om de gesplitste en daarvan afgesplitste partijen te identificeren (derde lid). De vereiste informatie heeft betrekking op degene die de partij heeft afgesplitst en de informatie op de kopie van de afleverbon heeft opgenomen (doorgaans dezelfde persoon; derde lid, onderdelen a en b), alsmede op de afnemer van de afgesplitste partij (derde lid, onderdeel c). Daarnaast moet informatie worden verstrekt over de afgesplitste partij, namelijk de grootte (in tonnen; derde lid, onderdeel d). Informatie over de gesplitste partij is al in de oorspronkelijke afleverbon opgenomen. De kopie van de afleverbon moet worden voorzien van een eigen uniek nummer, dat niet hetzelfde is als dat van de afleverbon zelf (derde lid, onderdeel e). Tot slot moet worden verklaard dat de afgesplitste partij deel uitmaakte van de partij waarop de erkende kwaliteitsverklaring waarvan voor de afgesplitste partij gebruik wordt gemaakt, oorspronkelijk betrekking had (derde lid, onderdeel f). Tot slot moet de kopie van de afleverbon worden ondertekend door de natuurlijke persoon die de afleverbon heeft afgegeven of een natuurlijke persoon die door degene die de kopie van de afleverbon heeft afgegeven, daartoe is geautoriseerd (derde lid, onderdeel g). Verwezen wordt naar de toelichting op artikel 5. De natuurlijke persoon die de kopie van de afleverbon heeft ondertekend, kan persoonlijk worden aangesproken op de juistheid en volledigheid van de informatie die in de kopie van de afleverbon is opgenomen, voor zover die hem redelijkerwijs kan worden toegerekend. Wanneer de informatie niet op waarheid berust, kan deze persoon bovendien persoonlijk kan worden vervolgd op grond van valsheid in geschrifte.

Artikel 5.52 (bewaarplicht)

Deze bepaling verplicht de producent om het rapport van het toelatingsonderzoek (dat op grond van artikel 5.46, eerste lid, moet worden opgemaakt) te bewaren zo lang hij gebruik maakt van het recht om een erkende kwaliteitsverklaring af te geven voor de door hem vervaardigde partijen grond en baggerspecie. Hij moet het rapport bewaren tot vijf jaar nadat aan dit recht een eind is gekomen (onderdeel a). Dezelfde bewaarplicht geldt voor de documentatie over het functioneren van het systeem van kwaliteitsbewaking en de resultaten daarvan in de praktijk en het register dat in het kader van het systeem van kwaliteitsbewaking overeenkomstig artikel 5.42, eerste lid, onder f, wordt bijgehouden. Het recht om een erkende kwaliteitsverklaring af te geven, is gekoppeld aan de geldigheid van de erkenning bodemkwaliteit voor het vervaardigen van grond of baggerspecie die aan de producent is verleend. De extra periode van vijf jaar is aan de bewaartermijn toegevoegd met het oog op toezicht en handhaving die in die periode, als daartoe aanleiding bestaat, nog kunnen plaatsvinden. Na afloop van deze periode kan redelijkerwijs niet meer worden verwacht dat nog controle en toezicht zullen plaatsvinden waarvoor de informatie nog moet worden bewaard.

Het rapport van het toelatingsonderzoek geeft de referentiesituatie weer die in het toelatingsonderzoek is onderzocht. Door vergelijking met deze referentiesituatie kan worden gecontroleerd of de nieuwe partijen grond of baggerspecie nog steeds overeenkomen met de partijen grond of baggerspecie die in het toelatingsonderzoek zijn onderzocht. Wanneer in de

tussentijd veranderingen zijn opgetreden, kan het toelatingsonderzoek niet meer de garantie bieden dat de vervaardigde de grond of baggerspecie nog steeds aan de kwaliteitseisen voldoet. Het onderzoek had immers op een andere situatie betrekking, zodat de erkende kwaliteitsverklaring in een andere situatie niet als bewijsmiddel worden gebruikt dat een partij van de grond of baggerspecie aan de toepasselijke kwaliteitseisen voldoet. Er is dan dus geen grond meer voor het afgeven van een erkende kwaliteitsverklaring. De erkende kwaliteitsverklaring kan evenmin als bewijsmiddel worden gebruikt als het rapport van het toelatingsonderzoek niet voorhanden is. Er kan dan namelijk niet worden gecontroleerd of aan de eisen voor het afgeven van een erkende kwaliteitsverklaring is voldaan. Er moet in het kader van controle en toezicht altijd kunnen worden nagegaan of alle voorwaarden voor het (blijven) afgeven van een erkende kwaliteitsverklaring zijn vervuld.

Artikel 5.53 (verificatiekeuring)

Nadat een producent voor het vervaardigen van grond of baggerspecie is erkend zouden er in theorie voldoende waarborgen moeten bestaan dat de grond of baggerspecie die wordt vervaardigd, aan de toepasselijke kwaliteitseisen voldoet. Er moeten echter van tijd tot tijd nog wel verificatiekeuringen worden verricht om te controleren of dit nog steeds het geval is en of het systeem van kwaliteitsbewaking nog naar behoren functioneert (eerste lid). De essentie van het systeem van de erkende kwaliteitsverklaring is niet dat de vervaardigde partijen grond of baggerspecie aan de kwaliteitseisen voldoen, want deze verplichting geldt voor alle milieuverklaringen bodemkwaliteit, maar dat het geheel van toelatingsonderzoek, verificatiekeuringen en kwaliteitsbewaking voldoende waarborgen biedt dat het niet meer nodig is om alle vervaardigde partijen afzonderlijk te onderzoeken om te controleren of de vervaardigde partijen grond of baggerspecie aan de kwaliteitseisen voldoen.

Nadat een producent voor het vervaardigen van grond of baggerspecie is erkend zouden er in theorie voldoende waarborgen moeten bestaan dat de partijen grond of baggerspecie die worden vervaardigd aan de daarvoor geldende kwaliteitseisen voldoen.

In geval sprake is van een situatie waarop BRL 9335-1 van toepassing is, dan moet blijkens artikel 5.43, derde lid, onder a, elke partij worden onderzocht en wordt in dat kader ook opnieuw een keuringsfrequentie vastgesteld.

Als voor alle te onderzoeken stoffen en andere parameters zeer ruim en zonder schommelingen aan de kwaliteitseisen wordt voldaan, zijn er beperkte risico's op veranderingen en normoverschrijdingen en kan met een (zeer) lage keuringsfrequentie worden volstaan. Wanneer er meer variatie is of er stoffen of parameters zijn waarvan de concentraties, emissies, gehalten of waarden dicht bij de kwaliteitseis liggen, is er aanleiding om met een grotere frequentie verificatiekeuringen te verrichten.

De frequentie waarmee de verificatiekeuringen moeten worden verricht, verschilt daarom per stof of andere parameter, al naar gelang de mate van constantheid van de emissies of concentraties van de stof of andere parameter. Alle stoffen en andere parameters moeten echter van tijd tot tijd in een verificatiekeuring 'aan de beurt komen'.

De keuringsfrequentie van elke te onderzoeken stof of andere parameter wordt bepaald overeenkomstig de artikelen 5.40 tot en met 5.42 (tweede lid, onderdeel d). Die artikelen gingen over de bepaling van de keuringsfrequentie in het kader van het toelatingsonderzoek, maar dat is in feite alleen voor de eerste verificatiekeuringen, die pas na afronding van het toelatingsonderzoek, certificatie en erkenning bodemkwaliteit plaatsvinden en moeten worden voortgezet zo lang voor nieuwe partijen grond of baggerspecie een erkende kwaliteitsverklaring wordt verstrekt.

Een verificatiekeuring bestaat uit een normale partijkeuring ter bepaling van de emissies, concentraties, gehalten en waarden van de stoffen en andere parameters waarvoor een verificatiekeuring moet worden verricht (tweede lid, onderdeel a). Al naar gelang de voor elke stof te hanteren keuringsfrequentie moeten per verificatiekeuring verschillende stoffenpakketten worden onderzocht (derde lid, onderdeel b). Daarbij gaat het er om te controleren of de onderzochte partij voor de desbetreffende stof of andere parameter nog steeds aan de toepasselijke kwaliteitseisen voldoet en vast te stellen welke mate van constantheid de kwaliteit van de vervaardigde partijen van de grond of baggerspecie voor die stof of andere parameter

vertoont (tweede lid, onder c). Van het resultaat van de keuring wordt, met toepassing van de artikelen 5.40 tot en met 5.42, vervolgens de keuringsfrequentie voor de te verrichten volgende verificatiekeuringen afgeleid (tweede lid, onderdeel d).

Mocht onverhoopt blijken dat de onderzochte partij voor een stof of andere parameter niet aan de toepasselijke kwaliteitseis voldoet, dan moet via het systeem van kwaliteitsbewaking worden nagegaan wat de oorzaak daarvan is. Als voor de vervaardiging van de grond of baggerspecie nog steeds dezelfde grondstoffen van ten minste dezelfde kwaliteit worden gebruikt en de grond of baggerspecie ook nog op dezelfde wijze plaatsvindt, dan zou een overschrijding van de toepasselijke kwaliteitseis immers niet mogen voorkomen. Daarvan uitgaande is de verificatiekeuring vooral bedoeld om schommelingen van de kwaliteit in beeld te brengen, die bepalend zijn voor de mate van zekerheid waarmee mag worden aangenomen dat de vervaardigde partijen grond of baggerspecie voor de onderzochte stof of andere parameter aan de kwaliteitseis voldoen. Wanneer er sprake is van grotere schommelingen of een kleinere afstand tot de toepasselijke kwaliteitseis dan verwacht, is er aanleiding voor verhoging van de keuringsfrequentie.

De verificatiekeuring omvat een normale partijkeuring, die moet worden verricht overeenkomstig paragraaf 5.1 (derde lid). Daarbij gelden uit een oogpunt van lastenverlichting echter wel enkele vereenvoudigingen. Er hoeft namelijk maar één mengmonster te worden onderzocht, in plaats van twee, zoals in een normale partijkeuring, bijvoorbeeld in het kader van het toelatingsonderzoek.

Als volgens de artikelen 5.40 tot en met 5.42 vanwege schommelingen in de kwaliteit van de vervaardigde partijen voor elke partij een verificatiekeuring moet worden verricht, moeten er meer eisen aan de te verrichte partijkeuring worden gesteld, omdat de betrouwbaarheid van het systeem van afgifte van een erkende kwaliteitsverklaring dan meer te wensen overlaat. Er moeten overeenkomstig paragraaf 5.1 met twee mengmonsters uit 50 grepen worden gewerkt.

Na elke verificatiekeuring wordt de keuringsfrequentie voor de onderzochte stof(fen) of andere parameter(s) opnieuw vastgesteld (vierde lid). Dit gebeurt, als een k-waardetoets of gammatoets wordt gehanteerd, op grond van de voortschrijdende resultaten van de achtereenvolgens verrichte partijkeuringen, waarbij telkens het resultaat van de oudste keuring van de reeks vervalt en het nieuwste wordt toegevoegd. De keuringsfrequentie wordt op grond van de reeks vervolgens met toepassing van bijlage H bepaald. Daarbij kan de producent kiezen of hij gebruik wil maken van de k-waardetoets dan wel de gammatoets.

Uiteraard moet, met het oog op de verifieerbaarheid van de verificatiekeuring bij controle of toezicht, ook weer een rapport van de uitvoering en resultaten van de keuring worden opgemaakt. Omdat de verificatiekeuring bestaat uit een normale partijkeuring volgens paragraaf 5.1. moet ook het rapport aan de eisen van die paragraaf voldoen. Deze zijn weergegeven in artikel 5.13. Omdat de verificatiekeuring er vooral op is gericht de keuringsfrequentie van de onderzochte stoffen en andere parameters vast te stellen, is in het zesde lid uitdrukkelijk bepaald dat het rapport in elk geval deze informatie moet bevatten.

Artikel 5.54 (verificatiekeuring: bijzondere keuringsfrequenties)

In dit artikel zijn bijzondere keuringsfrequenties aangegeven in situaties waarin de keuringsfrequentie die volgens de standaardregeling in artikel 5.53 is berekend hoger is dan nodig om de vereiste waarborgen te geven dat aan de vereisten voor het afgeven van een erkende kwaliteitsverklaring is voldaan.

In het eerste lid gaat het om de situatie waarin alle verificatiekeuringen telkens tot de uitkomst hebben geleid dat de concentratie of emissie van een stof in de onderzochte partij grond of baggerspecie onder de bepalingsgrens lag. In dat geval is er nauwelijks sprake van een risico dat een partij grond of baggerspecie die is vervaardigd, niet aan de toepasselijke kwaliteitseis voldoet. Een lage keuringsfrequentie van eens in de vijf jaar volstaat dan.

Het tweede lid bevat een specifieke regeling bij het bepalen van de keuringsfrequentie volgens de gangbare methodiek van artikel 5.53, vijfde lid, waarbij steeds van de voortschrijdende resultaten van de achtereenvolgende partijkeuringen die zijn verricht, wordt uitgegaan. In enkele bijzondere situaties, die in het eerste lid zijn omschreven, zou een verandering die in beginsel als een

positieve ontwikkeling, moet worden aangemerkt, ertoe leiden dat de resultaten van achtereenvolgende keuringen een grotere spreiding gaan vertonen dan zonder die ontwikkeling het geval zou zijn geweest. Dat zou betekenen dat de positieve ontwikkeling wordt 'bestraft' met een hogere keuringsfrequentie.

Dit is in de eerste plaats aan de orde in geval van een structurele kwaliteitsverbetering van de grond of baggerspecie, die bijvoorbeeld kan optreden doordat van dezelfde grondstoffen een betere kwaliteit wordt gebruikt (tweede lid, onder a), In de tweede plaats is dit aan de orde wanneer een betere analysemethode wordt gehanteerd, wat ten opzichte van eerdere keuringen tot een verandering van de uitkomsten leidt, zonder dat er sprake is van een werkelijke verandering van de kwaliteit van de grond of baggerspecie (tweede lid, onder b).

Volgens het derde lid hoeft bij het vaststellen van de keuringsfrequentie tijdelijk geen rekening hoeft te worden gehouden met de grotere spreiding van de keuringsresultaten die tot de hogere keuringsfrequentie zou leiden, maar mag de oude keuringsfrequentie gehanteerd blijven worden.

Na verloop van tijd kan de gunstige ontwikkeling die zich heeft voorgedaan en die ook in de resultaten van de verificatiekeuringen tot uitdrukking is gekomen, aanleiding zijn om van de nieuwe spreiding van de resultaten van de verificatiekeuringen uit te gaan (vierde lid). De inmiddels verkregen resultaten moeten dan een representatief beeld geven van de spreiding. De producent kan de certificerende instelling dan om toestemming vragen om van de nieuwe keuringsfrequentie uit te gaan. Dit moet door de certificerende instelling zijn gecontroleerd en bevestigd. De keuringsfrequentie mag dan vervolgens worden berekend door van de nieuwe spreiding uit te gaan.

Bij een kwaliteitsverbetering van de grond of baggerspecie wordt de afstand van de gemeten kwaliteit tot de kwaliteitseis groter waardoor de keuringsfrequentie in het algemeen kan worden verlaagd, behalve als de spreiding van de meetresultaten een stuk groter wordt.

Artikel 5.55 (verificatiekeuring: wisseling van keuringsfrequentie)

Uit de voor een stof berekende k-waarde kan bij toetsing aan de tabel die is opgenomen in bijlage H volgen dat voor elke nieuwe partij van de grond of baggerspecie een partijkeuring moet plaatsvinden. In een dergelijke situatie moeten eerst een aantal nieuwe partijkeuringen worden verricht, voordat, al naar gelang de resultaten daarvan, op een lagere keuringsfrequentie mag worden overgestapt. De resultaten worden gebaseerd op ten minste 10 partijkeuringen, waartoe ook de eerder verrichte verificatiekeuringen kunnen behoren. Er moeten ten minste vijf opeenvolgend vervaardigde partijen individueel zijn gekeurd. Dat houdt in dat er ook vijf eerdere partijkeuringen mogen worden meegenomen die met een andere keuringsfrequentie dan een individuele partijkeuring zijn verricht. Als in de geschetste omstandigheden een verandering van de k-waarde optreedt die resulteert in een lagere keuringsfrequentie dan een partijkeuring van elke individuele partij, bestaat er voldoende vertrouwen dat het niet langer nodig is om elke partij individueel te keuren en mag de lagere keuringsfrequentie worden gehanteerd.

Artikel 5.56 (opschorting van het recht op afgifte van een erkende kwaliteitsverklaring)

Het recht om een erkende kwaliteitsverklaring af te geven wordt van rechtswege opgeschort zo lang de producent niet voldoet aan zijn verplichting om de vereiste verificatiekeuringen, volgens de juiste keuringsfrequentie, te verrichten. Een regelmatige controle van de goede werking van het productieproces en systeem van kwaliteitsbewaking is essentieel om voldoende vertrouwen te kunnen hebben dat nieuwe vervaardigde partijen grond en baggerspecie aan de toepasselijke kwaliteitseisen voldoen. Het recht op het verrichten van een kwaliteitsverklaring is geschorst vanaf het moment waarop een verificatiekeuring had moeten worden verricht en deze is overgeslagen. De producent kan de schorsing opheffen door de vereiste verificatiekeuring alsnog te verrichten.

Paragraaf 5.5 Fabrikant-eigenverklaring

Artikel 5.57 (toepassingsbereik)

Voor het toepassen van partijen tarragrond kan gebruik worden gemaakt van verschillende typen milieuverklaringen bodemkwaliteit. Naast de fabrikant-eigenverklaring zijn dit de verklaring op grond van een partijkeuring, de verklaring op grond van een bodemonderzoek, de verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart en de erkende kwaliteitsverklaring.

In het eerste lid is het toepassingsgebied van paragraaf 5.5 aangegeven. Deze bepaling is opgenomen om de toegankelijkheid en leesbaarheid van de regeling te vergroten, zodat de lezer meteen weet welke onderwerpen in deze paragraaf worden behandeld. Zij roept geen juridische verplichtingen in het leven.

Hoofdonderwerp van paragraaf 5.5 is het afgeven van een fabrikant-eigenverklaring met het oog op het toepassen van tarragrond (eerste lid). Dit laatste is geregeld in paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving (BAL). Voor het toepassen is als eis gesteld dat de toepasser beschikt over een milieuverklaring bodemkwaliteit waaruit blijkt dat de toe te passen partij tarragrond voldoet aan de kwaliteitseisen waaraan de partij volgens het Besluit activiteiten leefomgeving moet voldoen. De kwaliteitseisen voor het afgeven van een milieuverklaring bodemkwaliteit voor een partij tarragrond zijn opgenomen in bijlage B bij deze regeling.

De reden dat de fabrikant-eigenverklaring, net als de erkende kwaliteitsverklaring, voor tarragrond, anders dan voor bouwstoffen, beperkt is tot uitzonderingssituaties, hangt samen met de vereisten die aan een dergelijke verklaring worden gesteld. Het materiaal moet uit een gecontroleerd productieproces komen en dus een constante kwaliteit hebben en ook moeten er voldoende waarborgen zijn dat de vervaardigde producten aan de kwaliteitseisen blijven voldoen. Aan die voorwaarden kan voor tarragrond veel moeilijker worden voldaan dan voor bouwstoffen. Tarragrond worden meestal uit de bodem ontgraven. De bodem heeft door natuurlijke omstandigheden en menselijke activiteiten die hebben plaatsgevonden, veelal een wisselende kwaliteit, die in beginsel een onbeïnvloedbaar gegeven is. In enkele situaties kan de constante kwaliteit van grond worden gegarandeerd. Alleen die situaties komen eventueel in aanmerking voor een erkende kwaliteitsverklaring of fabrikant-eigenverklaring.

Een belangrijk verschil tussen een fabrikant-eigenverklaring en een erkende kwaliteitsverklaring is dat er rondom een fabrikant-eigenverklaring geen overheidsbemoeienis is. Voor het afgeven van een fabrikant-eigenverklaring is, anders dan bij een erkende kwaliteitsverklaring, niet vereist dat de producent gecertificeerd en erkend is voor het vervaardigen van grond of baggerspecie (categorie 10 van bijlage C) en ook is niet vereist dat de grond of baggerspecie gecertificeerd is (categorie 2 van bijlage C).

Er wordt volstaan met een eenmalig toelatingsonderzoek. Omdat certificering van de producent niet is vereist, heeft de certificerende instelling ook een andere rol. Anders dan bij de erkende kwaliteitsverklaring wordt het toelatingsonderzoek ter verkrijging van het recht om een fabrikant-eigenverklaring af te geven niet door de certificerende instelling verricht, maar door de producent zelf. Dit moet gebeuren onder toezicht van een certificerende instelling, die moet controleren of de producent het onderzoek op juiste wijze heeft verricht.

De eisen aan de constantheid van het productieproces en de kwaliteit van het materiaal liggen bij een fabrikant-eigenverklaring, met het oog op het ontbreken van verificatiekeuringen, nog hoger dan bij een erkende kwaliteitsverklaring. Zo moet bij een fabrikant eigen verklaring sprake zijn van tarragrond die is ingedeeld in de kwaliteitsklasse landbouw/natuur, terwijl voor de erkende kwaliteitsverklaring de tarragrond ook in minder schone kwaliteitsklassen kan zijn ingedeeld. Aan die eisen kunnen grond en baggerspecie slechts in uitzonderlijke omstandigheden voldoen, met name als sprake is van een gecontroleerd productieproces, waarbij het materiaal niet uit de bodem wordt ontgraven of afkomstig is uit diepere bodemlagen waar geen sprake is van beïnvloeding van de kwaliteit door menselijk handelen (zoals ingeval van zandwinning bijvoorbeeld). Tot nu toe is vrijwel uitsluitend voor tarragrond van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. Daarom is in het tweede lid aangegeven dat de mogelijkheid van een fabrikant-eigenverklaring voor tarragrond in beginsel tot tarragrond is beperkt, om de beperkte betekenis van paragraaf 5.5 voor de praktijk aan te geven. Omdat grond niet altijd hoeft te zijn ontgraven, maar volgens de begripsomschrijving materiaal is met een vergelijkbare samenstelling en structuur als materiaal dat van nature in de bodem wordt aangetroffen, kan grond ook uit een productieproces komen. Het is

daarom mogelijk dat behalve tarragrond incidenteel ook andere typen grond en baggerspecie in aanmerking komen voor een fabrikant-eigenverklaring. Op deze mogelijkheid ziet het derde lid. Hierbij kan met name worden gedacht aan typen grond waarvoor een erkende kwaliteitsverklaring kan worden afgegeven. Tot nu toe is voor die andere typen grond en baggerspecie dan tarragrond slechts sporadisch gebruik gemaakt van de mogelijkheid van een fabrikant-eigenverklaring. In deze artikelsgewijze toelichting wordt kortheidshalve alleen gesproken van tarragrond, maar dit betekent dus niet dat geen sprake kan zijn van andere typen grond of baggerspecie. Voor tarragrond is sprake van een constante kwaliteit, Het gaat om grond gaat die vrijkomt bij de verwerking van oogst die afkomstig is van diverse agrarische percelen waar de aardappelen, bieten of andere gewassen worden geteeld. De kwaliteit van de tarragrond is een gemiddelde van de kwaliteit op die percelen. De stroom tarragrond heeft een constante kwaliteit heeft en voldoet aan de kwaliteitseisen voor de kwaliteitsklasse landbouw/natuur. De producent van de tarragrond voegt namelijk zelf niet aan de grond toe en maakt afspraken over het beheer van de percelen waarop wordt geteeld, met de agrariërs die de oogst leveren aan de verwerkende bedrijven die de tarragrond produceren.

Het is de vrije keuze van de producent van de tarragrond of hij gebruik wil maken van de mogelijkheid om een erkende kwaliteitsverklaring af te geven dan wel een fabrikant-eigenverklaring, mits hij uiteraard voldoet aan de voorwaarden voor het afgeven van de desbetreffende verklaring.

Artikel 5.58 (verplichting om toelatingsonderzoek te verrichten)

Een producent die tarragrond vervaardigt waarvoor hij een fabrikant-eigenverklaring wil afgeven, moet een toelatingsonderzoek verrichten. Anders dan bij een erkende kwaliteitsverklaring het geval is, kan hij dat ook zelf doen en hoeft dit niet door een certificerende instelling te worden verricht. Wel moet hij het onderzoek door een certificerende instelling laten controleren. Het kenmerk van een fabrikant-eigenverklaring is dat de producent van tarragrond ervoor verantwoordelijk is dat hij tarragrond vervaardigt die gegarandeerd aan de toepasselijke kwaliteitseisen voldoet. Alvorens voor zijn product voor het eerst een fabrikant-eigenverklaring te kunnen afgeven, moet de producent dat in een toelatingsonderzoek eerst ten genoegen van een certificerende instelling aantonen. De producent hoeft niet te zijn gecertificeerd en erkend voor het vervaardigen van tarragrond en de tarragrond hoeft ook niet te zijn gecertificeerd. Na het toelatingsonderzoek vinden er ook geen verificatiekeuringen meer plaats om de kwaliteit van de vervaardigde tarragrond regelmatig te controleren. Daarom worden aan de constante hoge (milieu)kwaliteit van de tarragrond extra strenge eisen gesteld, zodat het risico dat partijen tarragrond toch de kwaliteitseisen overschrijden en daarvoor eigenlijk geen milieuverklaring bodemkwaliteit zou mogen worden afgegeven, tot een minimum wordt beperkt.

De producent moet voor het toezicht op het toelatingsonderzoek een certificerende instelling inschakelen die daarvoor is geaccrediteerd en erkend. De certificerende instelling moet voldoen aan de vereisten die in het tweede lid zijn gesteld. De vereisten houden in dat de certificerende instelling zowel is gecertificeerd en erkend op grond van het normdocument voor het certificeren van producenten voor het vervaardigen van grond of baggerspecie waarvoor een producent een fabrikant-eigenverklaring wil afgeven (aangewezen bij categorie 6 van bijlage C) als het normdocument voor het certificeren van grond of baggerspecie (aangewezen bij categorie 2 van bijlage C).

Voor tarragrond zijn in categorie 2 van bijlage C, naast de normdocumenten die in paragraaf 5.4 zijn genoemd, geen specifieke normdocumenten aangewezen. Omdat voor de fabrikant eigenverklaring een productcertificering niet aan de orde is, gaat het er in dit verband voornamelijk om dat de betrokken certificerende instelling een accreditatie en erkenning heeft voor het afgeven van een productcertificaat volgens een of meer in categorie 2 van bijlage C aangewezen normdocumenten. Er mag dan voldoende competentie worden verondersteld bij het beoordelen van het toelatingsonderzoek.

De elementen waaruit het toelatingsonderzoek bestaat, zijn weergegeven in het derde lid en worden in paragraaf 5.5 in hoofdlijnen uitgewerkt. Deze omvatten een productcontrole (onderdeel

a; uitgewerkt in artikel 5.59) en een beoordeling van het systeem van kwaliteitsbewaking dat de producent hanteert (onderdeel b; uitgewerkt in artikel 5.60).

In onderdeel b is aangegeven aan welke vereisten het systeem van kwaliteitsbewaking moet voldoen. Dit systeem moet waarborgen dat de partijen grond of baggerspecie die worden vervaardigd, nog steeds overeenstemmen met de partijen grond of baggerspecie die in het kader van het toelatingsonderzoek aan een productcontrole zijn onderwerpen en aan de toepasselijke kwaliteitseisen blijven voldoen.

De kwaliteitseisen hebben betrekking op de stoffen die in bijlage B zijn vermeld en die relevant zijn voor de indeling in de kwaliteitsklasse landbouw/natuur. Alleen de indeling in een kwaliteitsklasse met het oog op het toepassen op of in de landbodem is in beginsel van belang, omdat tarragrond niet in een oppervlaktewaterlichaam mag worden toegepast. Als het een ander producttype grond of baggerspecie betreft, waarvoor op grond van artikel 5.57, derde lid, eventueel ook een fabrikant-eigenverklaring kan worden afgegeven, dan moet in het toelatingsonderzoek ook worden nagegaan of wordt voldaan aan de kwaliteitsklasse 'niet verontreinigd', met het oog op het toepassen in een oppervlaktewaterlichaam (vijfde lid).

Daarnaast moet de aanwezigheid worden onderzocht van andere verontreinigende stoffen dan in bijlage B vermeld, en van andere relevante parameters. Van deze aanwezigheid moet slechts melding worden gemaakt, aangezien hiervoor geen kwaliteitseisen zijn gesteld. Op grond van deze informatie over de aanwezigheid van dergelijke stoffen of andere parameters en de emissies, concentraties, gehalten of waarden daarvan kan de toepasser zich een oordeel vormen of de grond of baggerspecie in het licht van de zorgplicht, is opgenomen in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving, mogelijk ongeschikt is voor de voorgenomen toepassing.

Ook de eventuele aanwezigheid van bodemvreemd materiaal moet worden onderzocht. Dit is voor tarragrond niet relevant, omdat dergelijk materiaal niet in tarragrond mag terechtkomen. Voor andere grond of baggerspecie kan dit echter wel relevant zijn.

In het vierde lid is aangegeven dat de partijen grond of baggerspecie die in het kader van de productcontrole of de kwaliteitsbewaking worden onderzocht, moeten voldoen aan de kwaliteitseisen die in tabel 1 van bijlage B zijn opgenomen voor de indeling in de kwaliteitsklasse landbouw/natuur (vierde lid, onderdeel a). Voor andere producttypen grond en baggerspecie is in het vijfde lid bepaald dat partijen daarvan ook moeten voldoen aan de kwaliteitseisen voor de indeling in de kwaliteitsklasse 'niet-verontreinigd' ten behoeve van het toepassen in een oppervlaktewaterlichaam. Voor tarragrond speelt dit niet omdat het niet in een oppervlaktewaterlichaam mag worden toegepast.

Daarnaast houden de kwaliteitseisen voor andere verontreinigende stoffen dan in bijlage B zijn vermeld, en voor andere relevante parameters in dat de aanwezigheid van die stoffen of parameters de tarragrond niet ongeschikt mag maken om te worden toegepast (vierde lid, onderdeel b). De eventuele ongeschiktheid moet worden bepaald aan de hand van de niet met concrete normen ingevulde zorgplicht, die voor het toepassen van tarragrond is opgenomen in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Ook moet het voorkomen van bodemvreemd materiaal worden onderzocht, omdat in paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving daaraan bij het toepassen eisen zijn gesteld (vierde lid, onderdeel c). In tarragrond komt normaal gesproken geen bodemvreemd materiaal voor, zodat dit alleen relevant is voor andere typen grond en baggerspecie.

Artikel 5.59 (toelatingsonderzoek: productcontrole)

De productcontrole in het kader van het toelatingsonderzoek moet ten minste 10 partijkeuringen omvatten. Dit levert dus even zovele rapporten op. Deze partijkeuringen moeten een representatief beeld geven van de partijen tarragrond die worden vervaardigd (constante kwaliteit) en de kwaliteit daarvan (die vervolgens aan de kwaliteitseisen moet worden getoetst).

Uit het voorgaande volgt dat niet direct bij aanvang van de productie al met een fabrikant-eigenverklaring kan worden gewerkt. Er moeten eerst een aantal partijen zijn vervaardigd waarvoor een verklaring op grond van een partijkeuring is afgegeven, dus na individuele partijkeuringen. Een fabrikant-eigenverklaring komt pas in beeld als de producent eerst een aantal partijen heeft vervaardigd en daaruit voldoende zekerheid heeft verkregen dat hij tarragrond van constante kwaliteit vervaardigt. Dat moet dan vervolgens in een toelatingsonderzoek, in het

bijzonder de productcontrole als onderdeel daarvan, met een aselechte keuze van te onderzoeken partijen worden aangetoond. Het is dus niet de bedoeling dat alleen de eerste 10 partijen die worden vervaardigd, als onderzoeksmateriaal dienen, tenzij die eerste 10 partijen representatief zijn voor de tarragrond die de producent vervaardigt.

Anders dan in het toelatingsonderzoek ten behoeve van de erkende kwaliteitsverklaring kan niet met vijf partijkeuringen worden volstaan, maar moeten altijd 10 partijkeuringen worden verricht. Als er 10 partijkeuringen worden verricht en de resultaten van elke partijkeuring onderling weinig uiteenlopen, zijn er meer waarborgen voor constante kwaliteit. Het grotere aantal partijkeuringen wordt gerechtvaardigd doordat voor een fabrikant-eigenverklaring geen verificatiekeuringen hoeven te worden verricht.

De partijkeuringen in het kader van de productcontrole moeten worden verricht overeenkomstig paragraaf 5.1. Dit zijn normale partijkeuringen. De resultaten van elke partijkeuring moeten worden vastgelegd in een rapport, dat ook weer aan de normale vereisten moet voldoen (artikel 5.13, eerste lid). Dit is geregeld in het tweede lid. Omdat er ten minste 10 partijkeuringen moeten worden verricht, moeten er ook 10 rapporten worden opgemaakt.

Volgens het derde lid moet elke partij die in het toelatingsonderzoek is onderzocht, in de klasse landbouw/natuur kunnen worden ingedeeld. Als dat voor een van de onderzochte partijen niet het geval is, moet de uitkomst van het toelatingsonderzoek zijn dat niet is voldaan aan de voorwaarden voor het mogen afgeven van een fabrikant-eigenverklaring. Deze strenge eis is gesteld omdat bij een fabrikant-eigenverklaring geen verificatiekeuringen worden verricht en er dus een grote veiligheidsmarge moet bestaan en een hoge mate van constante kwaliteit om te niet een te groot risico op overschrijding van de toepasselijke kwaliteitseisen te lopen. Als niet aan het derde lid wordt voldaan, kan de producent die niet voor elke door hem vervaardigde partij een individuele partijkeuring wil verrichten, nog altijd een toelatingsonderzoek ten behoeve van een certificering voor het vervaardigen van tarragrond laten doen en op grond daarvan een erkenning aanvragen om het recht te verkrijgen om een erkende kwaliteitsverklaring voor de door hem vervaardigde partijen grond of baggerspecie af te geven. Hij moet dan wel verificatiekeuringen verrichten om dat recht vervolgens ook te behouden.

Artikel 5.60 (toelatingsonderzoek: eerdere productcontrole)

In artikel 5.60 wordt toegestaan om voor het toelatingsonderzoek gebruik te maken van eerder verrichte partijkeuringen (eerste lid). In het toelatingsonderzoek worden aselekt gekozen partijen tarragrond onderzocht. In eerste instantie kan voor de vervaardigde partijen alleen een verklaring op grond van een partijkeuring worden verleend, die op een individuele partijkeuring is gebaseerd (zie ook de toelichting op artikel 5.59). Daarom is het dus mogelijk dat er sprake is van eerder verrichte partijkeuringen. Ook voor deze partij(keuring)en geldt dat ze, om voor representatief te kunnen doorgaan, alleen in het toelatingsonderzoek kunnen worden betrokken als ze aselekt zijn gekozen.

De essentie van een fabrikant-eigenverklaring is dat deze verklaring betrekking heeft op partijen tarragrond die op dezelfde wijze en met dezelfde grondstoffen zijn vervaardigd, omdat alleen dan sprake kan zijn van een gewaarborgde constantie kwaliteit van de partijen tarragrond. Die eis moet dus ook aan eerdere partijkeuringen worden gesteld (tweede lid). Omdat het alleen zinvol is in een toelatingsonderzoek te investeren als sprake is van een productielijn waar in beginsel telkens hetzelfde gebeurt, is het op zichzelf niet onwaarschijnlijk dat ook eerdere partijkeuringen al aan de gestelde vereisten voldeden.

Het derde lid staat uit een oogpunt van lastenbeperking toe dat verschillende producenten van hetzelfde type tarragrond in het kader van het toelatingsonderzoek gezamenlijk de partijkeuringen uitvoeren. Elke deelnemende producent moet zelf ten minste één partijkeuring uitvoeren die betrekking heeft op een partij tarragrond die hij zelf heeft vervaardigd (vierde lid). Daarnaast moet worden aangetoond dat is voldaan aan het algemene vereiste voor het afgeven van een fabrikant-eigenverklaring, dat de partijen tarragrond door alle deelnemende producenten op dezelfde wijze en met dezelfde grondstoffen worden vervaardigd (vierde lid). Als daarvan geen sprake is, dan rechtvaardigen de omstandigheden niet dat een fabrikant-eigenverklaring wordt afgegeven, omdat die dan geen verantwoorde kwaliteitswaarborgen kan bieden. De gemeenschappelijke partijkeuringen betekenen niet dat met één toelatingsonderzoek voor alle deelnemende

producenten kan worden volstaan. De partijkeuringen vinden plaats in het kader van de productcontrole. Daarnaast omvat het toelatingsonderzoek echter ook een systeem van interne kwaliteitsbewaking. Dit is specifiek voor iedere producent en moet dus telkens afzonderlijk worden onderzocht.

Artikel 5.61 (toelatingsonderzoek: beoordeling systeem van kwaliteitsbewaking)

Deze bepaling heeft betrekking op de beoordeling van het systeem van kwaliteitsbewaking dat de producent van tarragrond toepast. Deze beoordeling is, naast de productcontrole, een belangrijk element van het toelatingsonderzoek dat wordt verricht. In het toelatingsonderzoek moet worden onderzocht of er voldoende garanties zijn dat het systeem van kwaliteitsbewaking als zodanig doeltreffend is om te waarborgen dat de tarragrond die wordt vervaardigd van constante kwaliteit zijn en aan de kwaliteitseisen voldoen en dat er tevens voldoende garanties zijn dat het systeem ook daadwerkelijk en correct wordt toegepast.

In het tweede lid is omschreven welke onderdelen een systeem van kwaliteitsbewaking moet bevatten.

Hierin moeten om te beginnen alle stappen van het productieproces waarop het toelatingsonderzoek betrekking heeft, nauwkeurig en gedetailleerd worden vastgelegd (tweede lid, onderdeel a), vanaf het begin (de grondstoffen die worden gebruikt) tot en met het eind (de aflevering aan de afnemers). Informatie over de acceptatiecriteria is nodig om inzicht te krijgen hoe wordt gecontroleerd dat de hoedanigheid en kwaliteit van de grondstoffen die worden afgenomen, aan de verwachtingen voldoen. Informatie over de data van vervaardiging is nodig om in het kader van controle of toezicht te kunnen herleiden wanneer een partij is vervaardigd. Dit is met name van belang om te kunnen nagaan wat de reden van een eventuele afwijkende kwaliteit is. Informatie over de opslag is ook nodig, omdat de wijze van opslag invloed kan hebben op de kwaliteit van de tarragrond, die hierdoor kan veranderen.

De beschrijving van het productieproces is het referentiepunt voor het systeem van kwaliteitsbewaking, waarin wordt gecontroleerd of de partijen tarragrond die worden vervaardigd, overeenkomen met de partijen tarragrond die in het toelatingsonderzoek zijn onderzocht en dezelfde kwaliteit hebben (tweede lid, onderdeel b). De tarragrond moet voldoen op grond van de kwaliteitseisen die zijn opgenomen in tabel 1 en tabel 2 van bijlage B voor de stoffen die behoren tot het standaardstoffenpakket en andere in tabel 1 en tabel 2 van bijlage B vermelde verontreinigende stoffen, die zijn aangetroffen, in een kwaliteitsklasse worden ingedeeld. Voor tarragrond is dit alleen nodig ten behoeve van het toepassen op of in de landbodem, voor andere typen grond of baggerspecie ook voor het toepassen in een oppervlaktewaterlichaam. Voor andere verontreinigende stoffen dan in bijlage B vermeld en voor andere relevante parameters gelden geen kwaliteitseisen. Hiervoor geldt dat de emissies, concentraties, waarden en gehalten binnen de bandbreedte moeten blijven van de resultaten van de partijkeuringen die in het kader van de productcontrole zijn verricht. Een partij tarragrond heeft niet dezelfde kwaliteit als de partijen tarragrond die in het toelatingsonderzoek zijn onderzocht, wanneer een van de hoogste gemeten emissies, concentraties, waarden of gehalten wordt overschreden.

In de fabrikant-eigenverklaring moeten van deze andere verontreinigende stoffen en andere relevante parameters alleen de hoogste gemeten emissies, concentraties, waarden of gehalten worden vermeld. Dit is namelijk de meest ongunstige situatie die in het toelatingsonderzoek is aangetroffen en die zich opnieuw kan voordoen. De toepasser van de tarragrond beschikt daarmee over de informatie die hij nodig heeft om te kunnen beoordelen of de aanwezigheid van deze stoffen of andere parameters in het licht van de zorgplicht (opgenomen in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving) die hij in acht moet nemen, aan toepassing van de tarragrond in de weg staan. In de milieuverklaring bodemkwaliteit hoeft hierover geen uitspraak te worden gedaan. Het is de verantwoordelijkheid van de toepasser om dit te beoordelen.

Om het goede functioneren van het systeem van kwaliteitsbewaking te kunnen garanderen moet de producent van de tarragrond een organisatie hebben en procedures hanteren die hem grip geven op de omstandigheden die bepalend zijn voor de constante kwaliteit van de tarragrond en die hem in staat stellen om tijdig in te grijpen wanneer de kwaliteitsbepalende omstandigheden in het geding komen. Kwaliteitsbewaking is dus wat anders dan al improviserend naar bevind van zaken handelen om zaken die verkeerd dreigen te gaan, bij te sturen. Deze randvoorwaarden voor

het waarborgen van het goede functioneren van het systeem van kwaliteitsbewaking moeten zijn vastgelegd in een handboek waarin wordt aangegeven waarvoor de verschillende organisatieonderdelen aan de lat staan. Hierdoor moet de toepassing van de wezenlijke elementen van het systeem van kwaliteitsbewaking gestroomlijnd verlopen en een automatisme zijn. Een goed functionerend systeem van kwaliteitsbewaking komt derhalve niet uit de lucht gevallen. Dit is een veelomvattend samenstel van kritische succesfactoren, die hun weerslag moeten hebben in organisatie en procedures. Dit moet vooraf goed worden doordacht en uitgewerkt (tweede lid, onderdeel c).

De fabrikant-eigenverklaring mag voor de vervaardigde partijen tarragrond worden afgegeven zonder dat het nodig is om die partijen in een partijkeuring afzonderlijk te onderzoeken. Er moeten daarom garanties zijn dat partijen van verschillende typen tarragrond niet kunnen worden verwisseld en van een verkeerde verklaring voorzien die geen getrouw beeld geeft van de hoedanigheid en kwaliteit van de desbetreffende partij (tweede lid, onderdeel d). Een fabrikant-eigenverklaring mag alleen worden afgegeven voor partijen die zijn geïdentificeerd als partijen die overeenkomen met de partijen die in het toelatingsonderzoek zijn onderzocht.

Er moet altijd rekening mee worden gehouden dat in het productieproces haperingen optreden. Er moet vooraf over worden nagedacht welke corrigerende maatregelen dan worden genomen om te verzekeren dat het bedrijf de grip op de gang van zaken terugkrijgt. Deze maatregelen moeten worden vastgelegd als onderdeel van het systeem van kwaliteitsbewaking, zodat zij tijdig uit de kast kunnen worden getrokken als zich ongewenste ontwikkelingen voordoen (tweede lid, onderdeel e).

Documentatie van de wijze van uitvoering van de beeldbepalende elementen van het systeem van kwaliteitsbewaking is een belangrijk sluitstuk van een goed functionerend systeem (tweede lid, onderdeel f). Dit is ook van belang voor controle en toezicht achteraf, waarbij het van belang is dat kan worden gereproduceerd wat er is voorgevallen.

Artikel 5.62 (toelatingsonderzoek: rapportage)

De wijze waarop het toelatingsonderzoek is verricht en de resultaten die het onderzoek heeft opgeleverd, moeten worden vastgelegd in een rapport (eerste lid). Het toelatingsonderzoek vormt namelijk de grondslag voor de fabrikant-eigenverklaring die de producent het recht geeft om partijen tarragrond die hij heeft vervaardigd met een fabrikant-eigenverklaring op de markt te brengen, zonder eerst voor elke partij afzonderlijk een partijkeuring te hoeven verrichten. Het is vanwege de centrale functie van het toelatingsonderzoek in dit geheel van belang dat verifieerbaar is dat een producent terecht gebruik maakt van het recht om voor de door hem vervaardigde tarragrond een fabrikant-eigenverklaring af te geven. Het rapport bevat de daarvoor benodigde informatie.

Vanzelfsprekend moet de naam van de producent die het toelatingsonderzoek heeft verricht, worden vermeld (tweede lid, onderdeel a) en moet het rapport met een uniek nummer kunnen worden geïdentificeerd in relatie tot de producent en het producttype tarragrond dat door hem wordt vervaardigd (tweede lid, onderdeel k).

Het producttype tarragrond moet ook kunnen worden geïdentificeerd (tweede lid, onderdeel b). Ook moet informatie worden gegeven over de certificeringsinstelling die op het toelatingsonderzoek van de producent toezicht heeft gehouden (tweede lid, onderdeel c).

Voorts moeten de unieke nummers van de rapporten die zijn opgemaakt van elke partijkeuring die in het kader van het toelatingsonderzoek is verricht, worden vermeld, in totaal dus 10 nummers (tweede lid, onderdeel d). Van alle verrichte partijkeuringen moeten de rapporten met overeenstemmende unieke nummers zijn bijgevoegd (vierde lid). Deze informatie is weer nodig met het oog op controle en toezicht of later vervaardigde partijen tarragrond overeenkomen met de partijen tarragrond die in het toelatingsonderzoek zijn onderzocht.

Een belangrijke maatstaf om een fabrikant-eigenverklaring te mogen afgeven is namelijk dat de partijen tarragrond die zijn onderzocht, op dezelfde wijze en met dezelfde grondstoffen zijn vervaardigd. De partijen tarragrond die in de productcontrole zijn onderzocht, moeten daarom

representatief zijn voor het in de fabrikant-eigenverklaring te vermelden producttype tarragrond (tweede lid, onderdeel e).

In een fabrikant-eigenverklaring moet worden vermeld of alle onderzochte partijen voldoen aan de kwaliteitseisen voor de kwaliteitsklasse 'landbouw/natuur', die in de fabrikant-eigenverklaring moet worden aangegeven, en, als het andere producttypen grond of baggerspecie betreft, de kwaliteitsklasse 'niet verontreinigd' (tweede lid, onderdeel f).

Daarnaast is het met het oog op de verplichting om in de fabrikant-eigenverklaring melding te maken van andere verontreinigende stoffen en andere relevante parameters van belang dat in het rapport van het toelatingsonderzoek wordt aangegeven in hoeverre deze in de onderzochte partijen zijn aangetroffen. Hiervan moeten de hoogste in een partijkeuring gemeten concentraties, emissies, waarden of gehalten worden vermeld, omdat voor de toepasbaarheid van een partij in het licht van de zorgplicht in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving juist de slechtst aangetroffen situatie die zich kan voordoen van belang is (tweede lid, onderdeel h).

Een vergelijkbare bepaling is opgenomen over het eventueel voorkomen van bodemvreemd materiaal (tweede lid, onder i). Bij tarragrond zal hiervan geen sprake zijn, maar bij andere producttypen grond of baggerspecie die voor het afgeven van een fabrikant-eigenverklaring in aanmerking zouden komen, wel. In paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving zijn bepaling opgenomen over aard en hoeveelheid bodemvreemd materiaal dat in een toe te passen partij grond of baggerspecie mag zitten.

In het rapport van het toelatingsonderzoek moet ook een conclusie zijn opgenomen of het systeem van kwaliteitsbewaking voldoende waarborgen biedt dat de partijen tarragrond die de producent gaat vervaardigen, overeenkomen met de partijen tarragrond die in het toelatingsonderzoek zijn onderzocht en voldoen aan de eisen voor toepassing (en dat het systeem van kwaliteitsbewaking ook daadwerkelijk zal worden gehanteerd en naar behoren zal functioneren (tweede lid, onderdeel j)). Het gaat zowel om het ontwerp en de geschiktheid van het systeem, als om de omstandigheden die bepalend zijn voor een juiste toepassing daarvan in de praktijk.

Wanneer gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid dat verschillende producenten partijkeuringen ten behoeve van het toelatingsonderzoek doen, moet worden aangetoond dat deze betrekking hebben op partijen tarragrond die op dezelfde wijze en met dezelfde grondstoffen zijn vervaardigd. Dit moet zowel worden aangetoond voor de partijen tarragrond die de producent die een fabrikant-eigenverklaring wil verlenen, vervaardigt als de partijen tarragrond die in de partijkeuring in het kader van het toelatingsonderzoek zijn onderzocht en die door verschillende producenten zijn vervaardigd.

In het vierde lid is bepaald dat de rapporten van alle partijkeuringen die in het kader van het toelatingsonderzoek zijn verricht, bij het rapport van het toelatingsonderzoek moeten zijn bijgevoegd. Van elke partij die in het kader van het toelatingsonderzoek aan een partijkeuring is onderworpen, moet een keuringsrapport worden opgesteld. Omdat 10 partijen moeten worden onderzocht moeten dus 10 keuringsrapporten worden bijgevoegd.

Aan de hand van deze rapporten kan worden gecontroleerd wat de hoedanigheden waren van de partijen tarragrond die in het toelatingsonderzoek is onderzocht en wat de kwaliteit daarvan was. De situatie tijdens het toelatingsonderzoek is het referentiepunt voor het mogen afgeven van een fabrikant-eigenverklaring voor nieuwe partijen tarragrond die worden vervaardigd.

Artikel 5.63 (recht op afgifte van een fabrikant-eigenverklaring)

Een producent die het recht heeft om een fabrikant-eigenverklaring af te geven hoeft niet meer elke partij tarragrond die hij vervaardigt, eerst individueel te laten keuren, zoals voor het afgeven van een verklaring op grond van een partijkeuring is vereist. De producent moet dan aan vijf voorwaarden voldoen, die in het eerste lid worden weergegeven.

Allereerst moet de producent een toelatingsonderzoek hebben verricht waaruit blijkt dat aan de voorwaarden van artikel 5.58, derde en vierde lid, is voldaan (onderdeel a). Deze houden met name in dat is gewaarborgd dat te vervaardigen partijen tarragrond aan de toepasselijke kwaliteitseisen voldoen, namelijk dat ze zijn ingedeeld in de kwaliteitsklasse landbouw/natuur. Een certificeringsinstelling moet hebben bevestigd dat het toelatingsonderzoek juist is uitgevoerd en dat de producent op grond van het door hem uitgevoerde onderzoek terecht de conclusie heeft

getrokken dat hij aan de voorwaarden voldoet om voor de partijen tarragrond die hij vervaardigt een fabrikant-eigenverklaring te mogen afgeven (onderdeel b).

De fabrikant-eigenverklaring mag alleen worden afgegeven voor partijen die overeenkomen met partijen die in het toelatingsonderzoek zijn onderzocht (onderdeel c). Dit betekent dat zij op dezelfde wijze en met dezelfde grondstoffen moeten zijn vervaardigd.

Ook moet de producent het systeem van kwaliteitsbewaking dat hij in het toelatingsonderzoek met positief resultaat heeft onderzocht, op de locatie van vervaardiging op juiste wijze blijven toepassen (onderdeel d).

Tijdens het vervaardigen van partijen tarragrond moet er een goed systeem van kwaliteitsbewaking zijn dat naar behoren moet functioneren (eerste lid, onderdeel a) en er moeten waarborgen moeten dat de partijen tarragrond die wordt vervaardigd, niet afwijken van de partijen tarragrond die in de productcontrole in het kader van het toelatingsonderzoek zijn onderzocht (eerste lid, onderdeel b). Het gaat er vooral om dat de situatie die in het toelatingsonderzoek is onderzocht, wordt gecontinueerd tijdens de vervaardiging van partijen tarragrond die op de markt worden gebracht en toegepast. In het toelatingsonderzoek wordt onderzocht of daar voldoende waarborgen voor zijn. Het gaat dus niet zozeer om de situatie tijdens het toelatingsonderzoek, maar om de waarborgen dat de partijen tarragrond die in omloop worden gebracht, aan de kwaliteitseisen voldoen. Het toelatingsonderzoek is dus vooral een systeemcontrole, waarbij het er om gaat of er voldoende vertrouwen bestaat dat niet elke vervaardigde partij tarragrond afzonderlijk hoeft te worden gecontroleerd, omdat er sprake is van een zeer constante kwaliteit van een schoon product. De situatie die tijdens het toelatingsonderzoek wordt onderzocht, moet representatief zijn voor de latere vervaardigde partijen tarragrond. Wanneer partijen tarragrond niet overeenkomen met de partijen tarragrond die hij in het toelatingsonderzoek heeft onderzocht, mag de producent geen fabrikant-eigenverklaring afgeven (derde lid). Zo lang hij gebruik maakt van zijn recht op het afgeven van een fabrikant-eigenverklaring mag hij dergelijke partijen ook niet aan een partijkeuring onderwerpen en alsnog met een verklaring op grond van een partijkeuring op de markt brengen. Dit zou de waarborgen die de fabrikant-eigenverklaring beoogt te bieden ondergraven, omdat er kennelijk iets mis is in het productieproces of bij de uitvoering van het proces van kwaliteitsbewaking of verschillende producten die de producent vervaardigt, zijn verwisseld of door elkaar geraakt. Tenzij uit nader onderzoek blijkt dat incidenteel sprake was van een afwijkende partij en er waarborgen zijn dat een dergelijke situatie zich niet nog een keer kan voordoen, kan de producent voor nieuwe partijen tarragrond geen fabrikant-eigenverklaring meer afgeven, omdat hij niet aan de voorwaarden daarvoor voldoet dat alle partijen worden overeenkomen met de partijen die in het toelatingsonderzoek zijn onderzocht.

Tot slot moet de producent van het voornemen om een fabrikant-eigenverklaring af te geven, melding doen aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat (onderdeel e). Omdat de overheid er bij de fabrikant-eigenverklaring niet aan te pas komt (anders dan bij een erkende kwaliteitsverklaring waarvoor een erkenning bodemkwaliteit is vereist) maar de producent zelf het toelatingsonderzoek initieert en uitvoert, is de overheid er niet automatisch van op de hoogte dat een producent een fabrikant-eigenverklaring met publiekrechtelijke status afgeeft. Voor het toezicht op de naleving van de voorwaarden voor het afgeven van een fabrikant-eigenverklaring, is het van belang dat de overheid weet welke producenten voor tarragrond een fabrikant-eigenverklaring afgeven. Vanwege het belang dat de overheid op de hoogte is, is het melden een voorwaarde om van een fabrikant-eigenverklaring te mogen afgeven, en niet enkel een administratieve meldingsplicht. Voor het doen van een melding moet gebruik worden gemaakt van een modelverklaring, die is te vinden op de website van Bodemplus, een onderdeel van Rijkswaterstaat. Daarbij moet een bevestiging van de juiste en volledige uitvoering van het toelatingsonderzoek die is afgegeven door een certificeringsinstelling, worden meegestuurd (vierde lid). Met het oog op de vermelding van de naam van de producent op een website (vijfde lid), moet de producent tevens een verklaring van instemming met de vermelding meesturen. Dit houdt verband met de Europese verordening inzake de bescherming van persoonsgegevens¹². Dergelijke gegevens mogen openbaar worden gemaakt als betrokkene daarmee heeft ingestemd. De

¹² Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (PbEU 2016 L 119).

verordening vereist dat toestemming wordt gegeven door middel van een duidelijke actieve handeling, bijvoorbeeld een (elektronische) schriftelijke verklaring, waaruit blijkt dat de betrokkene instemt met deze wijze van verwerking van zijn persoonsgegevens (artikel 6, eerste lid, onder a; overweging 32). Zonder toestemming is de verwerking niet rechtmatig. Als geen toestemming wordt gegeven is de melding overeenkomstig het eerste lid, onder e, niet volledig en kan geen gebruik worden gemaakt van het recht om een erkende kwaliteitsverklaring af te geven.

De namen van de producenten en hun producten waarvoor zij een fabrikant-eigenverklaring afgeven, worden bekendgemaakt op een website (vijfde lid), zodat afnemers van partijen tarragrond kunnen controleren dat de producent tot het afgeven van een dergelijke verklaring gerechtigd is. De toepasser is op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving namelijk verantwoordelijk dat hij bij het toepassen van een partij over een rechtmatig afgegeven milieuverklaring bodemkwaliteit beschikt en dat de partij aan alle toepasselijke kwaliteitseisen voldoet.

Nieuw ten opzichte van de eerdere Regeling bodemkwaliteit is dat het recht om een fabrikant-eigenverklaring af te geven tot vijf jaar is beperkt (eerste lid). Dit recht is na een eenmalig toelatingsonderzoek dus niet meer 'eeuwigdurend'. Deze 5-jaarlijkse controle is bedoeld als extra waarborg. Na het toelatingsonderzoek hoeft namelijk niet door een certificerende instelling te worden gecontroleerd of de producent nog steeds aan alle voorwaarden voor het afgeven van een fabrikant-eigenverklaring voldoet, zoals met verificatiekeuringen voor het afgeven van een erkende kwaliteitsverklaring wel is voorgeschreven. De enige controle vindt plaats in het kader van het toezicht door de ILT. In de praktijk vindt er weinig toezicht plaats omdat het in beginsel schone partijen tarragrond van zeer constante kwaliteit betreft waar geen prioriteit voor toezicht ligt. Veel komt dus aan op een goed toelatingsonderzoek, maar dat kan niet voorkomen dat in de loop der tijd veranderingen in het productieproces kunnen optreden, in het gebruik van grondstoffen of in de werkwijze of in het systeem van kwaliteitsbewaking. Het is daarom verstandig om na vijf jaar opnieuw te kijken of het productieproces nog steeds hetzelfde functioneert en dezelfde uitkomsten heeft als tijdens het toelatingsonderzoek het geval was. Het recht om een fabrikant-eigenverklaring af te geven kan na 5 jaar worden verlengd wanneer uit een onderzoek blijkt dat nog steeds onder dezelfde omstandigheden partijen tarragrond worden vervaardigd. De producent kan dan weer gedurende een periode van 5 jaar een fabrikant-eigenverklaring voor zijn product afgeven. De extra lasten die met deze controle zijn gemoeid, zijn bij onveranderde omstandigheden beperkt. Als de omstandigheden wel veranderd zijn, moet opnieuw een toelatingsonderzoek plaatsvinden om een fabrikant-eigenverklaring te mogen afgeven. In het kader van het 5-jaarlijkse controleonderzoek kunnen partijkeuringen overeenkomstig paragraaf 5.1 worden verricht, zoals bij het toelatingsonderzoek, maar om lastenverzwaring te voorkomen is dit niet verplicht gesteld. De nadruk ligt namelijk op de omstandigheden waaronder partijen tarragrond worden vervaardigd, zoals het gebruik van grondstoffen en de kwaliteitscontrole tijdens het productieproces.

Voor elke partij mag maar één type milieuverklaring bodemkwaliteit worden afgegeven (tweede lid), omdat anders onduidelijk is welke precieze waarborgen dat de partij aan de kwaliteitseisen voldoet, worden geboden. Is dat een individuele partijkeuring geweest, uitmondend in een verklaring op grond van een partijkeuring, of een algemeen onderzoek van een productieproces en de organisatie, werkwijze en het personeel van de producent die een stroom tarragrond van constante kwaliteit genereert? Als een fabrikant-eigenverklaring wordt afgegeven en tevens een verklaring op grond van een partijkeuring, wordt een onduidelijk signaal afgegeven over de betrouwbaarheid van de fabrikant-eigenverklaring, die geen individuele partijkeuring nodig zou moeten hebben. Op zichzelf is het zo dat een verklaring op grond van een partijkeuring die op een individuele partijkeuring is gebaseerd, een betrouwbaar bewijsmiddel is, maar in dit geval sluit ze niet aan bij de keuze die de producent heeft gemaakt om tarragrond met een fabrikant-eigenverklaring te vervaardigen.

Artikel 5.64 (inhoud fabrikant-eigenverklaring)

In deze bepaling is weergegeven welke informatie een fabrikant-eigenverklaring moet bevatten. Uiteraard moet de naam worden vermeld van de producent die gerechtigd is tot het afgeven van

een fabrikant-eigenverklaring voor de partijen tarragrond die hij vervaardigt (eerste lid, onderdeel a).

Verder moet het unieke nummer van het rapport met de resultaten van het toelatingsonderzoek worden vermeld (eerste lid, onderdeel b). Dit is onder meer van belang voor het toezicht, bijvoorbeeld om nieuw vervaardigde partijen te kunnen vergelijken met de partijen tarragrond die in het toelatingsonderzoek zijn onderzocht.

De belangrijkste informatie die in het rapport over het toelatingsonderzoek is opgenomen, moet ook in fabrikant-eigenverklaring worden opgenomen, zowel ten behoeve van de afnemers partijen tarragrond als het toezicht (eerste lid, onderdeel c).

Er moet een nauwkeurige beschrijving van de tarragrond worden gegeven, zodat de tarragrond die is onderzocht, kan worden geïdentificeerd (1°). Ook moet de kwaliteitsklasse landbouw/natuur worden vermeld waarin de tarragrond is ingedeeld met het oog op het toepassen op of in de bodem (2°). Van de aanwezigheid van andere verontreinigende stoffen en andere relevante parameters moet alleen melding worden gemaakt, omdat hiervoor geen kwaliteitseisen gelden waaraan de emissies, concentraties, gehalten en waarden kunnen worden getoetst. De concentraties, emissies, gehalten of waarden van de aangetroffen stoffen en andere parameters moeten eveneens worden vermeld (3°). Hetzelfde geldt voor bodemvreemd materiaal, waarvan aard en hoeveelheid moeten worden vermeld (4°). Deze informatie heeft de toepasser nodig om de toepassingsmogelijkheden van een partij te beoordelen in het licht van de zorgplicht die is opgenomen in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Een uniek nummer identificeert de fabrikant-eigenverklaring in relatie tot de partijen tarragrond waarvoor de verklaring telkens wordt afgegeven (eerste lid, onderdeel d).

Tot slot moet een fabrikant-eigenverklaring worden ondertekend door de natuurlijke persoon die de verklaring heeft afgegeven of een natuurlijke persoon die door degene die de verklaring heeft afgegeven, is geautoriseerd om de verklaring te ondertekenen (eerste lid, onderdeel e). De informatie in de verklaring moet juist en volledig zijn, omdat de afnemer daarop afgaat wanneer hij de partij gaat toepassen. Als de informatie in de verklaring onjuist of onvolledig is of de verklaring niet volgens de toepasselijke regels is afgegeven, kan hij geen gebruik maken van de verklaring als bewijsmiddel dat de partij aan de toepasselijke kwaliteitseisen voldoet. Als de partij feitelijk niet aan de toepasselijke kwaliteitseisen blijkt te voldoen, is de partij in strijd met het Besluit activiteiten leefomgeving toegepast en moet zij in beginsel worden verwijderd. De toepasser kan zich dan niet op de fabrikant-eigenverklaring beroepen.

Degene die de verklaring afgeeft, moet zich realiseren dat de verklaring in het economisch verkeer een financiële waarde vertegenwoordigt en voor de toepassingsmogelijkheden van de partij een sleutelfunctie vervult. Daarom moet hij deze persoonlijk moet ondertekenen. De persoon die de verklaring heeft ondertekend, moet er volgens artikel 1.2, tweede lid, persoonlijk voor instaan dat de informatie in de verklaring, voor zover deze hem redelijkerwijs kan worden aangerekend, juist, volledig en actueel is. Als dit niet het geval is, kan de toepasser proberen om de door hem geleden schade, bijvoorbeeld de kosten van het verwijderen van de partij, op hem te verhalen. In voorkomende gevallen, wanneer duidelijk met de informatie in de verklaring is geknoeid, kan degene die de verklaring heeft ondertekend, bovendien strafrechtelijk worden vervolgd wegens valsheid in geschrifte.

Artikel 5.65 (afleverbon)

Artikel 5.65 heeft betrekking op de afleverbon. De afleverbon moet een partij tarragrond van het begin (de vervaardiging) tot het eind (de toepassing) begeleiden. De afleverbon moet de informatie bevatten die het mogelijk maakt de partij steeds te kunnen identificeren als dezelfde partij, waarop de fabrikant-eigenverklaring betrekking heeft. Allereerst is dat informatie over de afgifte van de afleverbon in de fase van de vervaardiging wanneer de afleverbon wordt afgegeven (tweede lid, onderdelen a en b). Ook moet informatie worden opgenomen over de leverancier en afnemer (tweede lid, onderdelen c en d). Het gaat alleen om de eerste afnemer. De afleverbon hoeft niet steeds te worden aangevuld met informatie over opvolgende afnemers. Hoofdstuk 11a biedt hiervoor namelijk geen grondslag. Feitelijk moet elke opvolgende afnemer er echter wel voor zorgen dat hij een afleverbon vraagt en aan een opvolgende afnemer doorgeeft, omdat de uiteindelijke toepasser volgens het Besluit activiteiten leefomgeving over een afleverbon moet

beschikken wanneer hij de partij toepast en deze dus aan hem zal moeten worden verstrekt wanneer hij de partij afneemt.

Met de afleverbon kan worden aangetoond dat de fabrikant-eigenverklaring die een partij begeleidt, op de partij betrekking heeft. Dit is alleen mogelijk als het unieke nummer van de fabrikant-eigenverklaring wordt vermeld (tweede lid, onderdeel e).

De partij tarragrond moet ook duidelijk worden omschreven (tweede lid, onderdeel f). Dit houdt in dat een beschrijving van de tarragrond moet worden gegeven die voldoende nauwkeurig is te kunnen bevestigen dat het om dezelfde tarragrond gaat, en ook de grootte van de partij moet worden vermeld. Dit laatste is van belang om te kunnen nagaan dat de partij niet is samengevoegd met andere partijen of in verschillende partijen is gesplitst.

De afleverbon moet zelf ook een uniek nummer hebben (tweede lid, onderdeel g).

Tot slot moet de afleverbon worden ondertekend door de natuurlijke persoon die de afleverbon heeft afgegeven of een natuurlijke persoon die door degene die de afleverbon heeft afgegeven, daartoe is geautoriseerd (tweede lid, onderdeel h). De natuurlijke persoon die de afleverbon heeft ondertekend, kan persoonlijk worden aangesproken op de juistheid en volledigheid van de informatie die in de afleverbon is opgenomen, voor zover die hem redelijkerwijs kan worden toegerekend. Wanneer de informatie niet op waarheid berust, kan deze persoon bovendien persoonlijk kan worden vervolgd op grond van valsheid in geschrifte.

Artikel 5.66 (splitsing van een partij)

Dit artikel heeft betrekking op de splitsing van een partij tarragrond in verschillende partijen. Hiervoor is geen erkenning nodig. Wel is vereist dat de splitsing goed wordt gedocumenteerd, zodat altijd kan worden achterhaald of partijen zijn afgesplitst van een grotere partij en welke partij dat was. Dit moet blijken uit informatie, die wordt opgenomen in een kopie van de afleverbon.

Na de splitsing kan voor de afgesplitste partij nog steeds gebruik worden gemaakt van de fabrikant-eigenverklaring en afleverbon die bij de oorspronkelijke partij behoorde (eerste lid). Het systeem van kwaliteitsbewaking biedt voldoende waarborgen dat partijen die worden afgesplitst van een partij waarvoor een fabrikant-eigenverklaring is verleend, zelf ook weer aan alle toepasselijke kwaliteitseisen voldoen. Ook van de oorspronkelijke afleverbon kan nog steeds gebruik worden gemaakt, maar wel moet deze worden aangevuld met informatie waarmee de splitsing wordt gedocumenteerd (eerste lid).

Deze aanvullende informatie moet worden aangevuld op een gewaarmerkte en gedateerde kopie van de afleverbon, omdat de afleverbon is bedoeld om de gesplitste en daarvan afgesplitste partijen te identificeren (tweede lid). De vereiste informatie heeft betrekking op degene die de partij heeft afgesplitst en de informatie op de kopie van de afleverbon heeft opgenomen (doorgaans dezelfde persoon; derde lid, onderdelen a en b), alsmede op de eerste afnemer van de afgesplitste partij (tweede lid, onderdeel c). Daarnaast moet informatie worden verstrekt over de afgesplitste partij, namelijk de grootte (in tonnen; tweede lid, onderdeel d). Informatie over de gesplitste partij is al in de oorspronkelijke afleverbon opgenomen. De kopie van de afleverbon moet worden voorzien van een eigen uniek nummer, dat niet hetzelfde is als dat van de afleverbon zelf (tweede lid, onderdeel e). Tot slot moet worden verklaard dat de afgesplitste partij deel uitmaakte van de partij waarop de fabrikant-eigenverklaring waarvan voor de afgesplitste partij gebruik wordt gemaakt, oorspronkelijk betrekking had (tweede lid, onderdeel f).

Tot slot moet de kopie van de afleverbon worden ondertekend door de natuurlijke persoon die de afleverbon heeft afgegeven of een natuurlijke persoon die door degene die de kopie van de afleverbon heeft afgegeven, daartoe is geautoriseerd (tweede lid, onderdeel g). De natuurlijke persoon die de kopie van de afleverbon heeft ondertekend, kan persoonlijk worden aangesproken op de juistheid en volledigheid van de informatie die in de kopie van de afleverbon is opgenomen, voor zover die hem redelijkerwijs kan worden toegerekend. Wanneer de informatie niet op waarheid berust, kan deze persoon bovendien persoonlijk kan worden vervolgd op grond van valsheid in geschrifte.

Artikel 5.67 (bewaarplicht)

Deze bepaling verplicht de producent om het rapport van het toelatingsonderzoek (dat op grond van artikel 5.62, eerste lid, moet worden opgemaakt) te bewaren zo lang hij gebruik maakt van

het recht om een fabrikant-eigenverklaring af te geven voor de door hem vervaardigde partijen tarragrond. Hij moet het rapport bewaren tot vijf jaar nadat aan dit recht een eind is gekomen (aanhef en onderdeel a). Dezelfde bewaarplicht geldt voor de documentatie over het functioneren van het systeem van kwaliteitsbewaking en de resultaten daarvan in de praktijk en het register dat in het kader van het systeem van kwaliteitsbewaking overeenkomstig artikel 5.61, eerste lid, onder f, wordt bijgehouden (aanhef en onderdeel b).

De extra periode van vijf jaar is aan de bewaartermijn toegevoegd met het oog op toezicht en handhaving die in die periode, als daartoe aanleiding bestaat, nog kunnen plaatsvinden. Na afloop van deze periode kan redelijkerwijs niet meer worden verwacht dat nog controle en toezicht zullen plaatsvinden waarvoor de informatie nog moet worden bewaard.

Het rapport van het toelatingsonderzoek geeft de referentiesituatie weer die in het toelatingsonderzoek is onderzocht. Door vergelijking met deze referentiesituatie kan worden gecontroleerd of de nieuwe partijen tarragrond nog steeds overeenkomen met de partijen tarragrond die in het toelatingsonderzoek zijn onderzocht. Wanneer in de tussentijd veranderingen zijn opgetreden, kan het toelatingsonderzoek niet meer de garantie bieden dat de vervaardigde tarragrond nog steeds aan de voorwaarden voor het afgeven van een fabrikant-eigenverklaring voldoet. Het onderzoek had immers op een andere situatie betrekking, zodat de fabrikant-eigenverklaring in een andere situatie niet als bewijsmiddel worden gebruikt dat een partij tarragrond aan de toepasselijke kwaliteitseisen voldoet. Er is dan dus geen grond meer voor het afgeven van een fabrikant-eigenverklaring. De fabrikant-eigenverklaring kan evenmin als bewijsmiddel worden gebruikt als het rapport van het toelatingsonderzoek niet voorhanden is. Er kan dan namelijk niet worden gecontroleerd of aan de eisen voor het afgeven van een fabrikant-eigenverklaring is voldaan. Er moet in het kader van controle en toezicht altijd kunnen worden nagegaan of alle voorwaarden voor het (blijven) afgeven van een fabrikant-eigenverklaring zijn vervuld.

Artikel 5.68 (verlenging)

Het recht om een fabrikant-eigenverklaring af te geven eindigt na vijf jaar. Er moet dan een controle plaatsvinden of nog steeds aan de voorwaarden voor het afgeven van een fabrikant-eigenverklaring wordt voldaan (eerste lid). Daarbij moet worden gecontroleerd of de partijen tarragrond nog steeds op dezelfde wijze worden geproduceerd als tijdens het toelatingsonderzoek dat vijf jaar eerder is verricht, bijvoorbeeld of dezelfde grondstoffen worden gebruikt, dezelfde productiemethode wordt gehanteerd en het systeem van kwaliteitsbewaking nog steeds naar behoren functioneert. Het volstaat dat wordt gecontroleerd of er in de omstandigheden die destijds zijn onderzocht geen verandering is gekomen. Er hoeft dus niet opnieuw een volledig toelatingsonderzoek te worden verricht. Dit houdt in dat niet opnieuw partijkeuringen hoeven plaats te vinden. De resultaten van het onderzoek worden gemotiveerd vastgelegd in een rapport. Ook moet weer door een certificeringsinstelling worden bevestigd dat de controle juist is uitgevoerd en dat de producent terecht de conclusie heeft getrokken dat hij aan de voorwaarden voldoet om voor de partijen tarragrond die hij vervaardigt, een fabrikant-eigenverklaring te mogen blijven afgeven.

Wanneer uit de controle is gebleken dat nog steeds aan de voorwaarden voor het afgeven van een fabrikant-eigenverklaring wordt voldaan, heeft de producent opnieuw voor een periode van vijf jaar het recht om een fabrikant-eigenverklaring af te geven wanneer hij aan de voorwaarden blijft voldoen. De verlengingsmogelijkheid is niet eenmalig maar blijft bestaan zo lang de producent van het recht om een fabrikant-eigenverklaring af te geven gebruik wil blijven maken.

De voorwaarden zijn weergegeven in het tweede lid. De voorwaarden komen overeen met die zijn aangegeven in artikel 5.58, derde en vierde lid, en zijn onder dat artikel toegelicht, waarnaar korthedshalve wordt verwezen. Van de verlenging moet ook weer een melding worden gedaan aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, waarvoor weer gebruik kan worden gemaakt van het modelformulier dat te vinden is op de website van Bodemplus en ook is weer een instemmingsverklaring van de producent nodig dat zijn naam op de website van Bodemplus mag worden vermeld (derde lid). Korthedshalve kan weer worden verwezen naar de toelichting onder artikel 5.58.

Artikel 5.69 (tussentijdse wijzigingen)

Een fabrikant-eigenverklaring kan alleen betrouwbare informatie over de kwaliteit van een partij tarragrond geven als geen wijzigingen optreden in het productieproces van de tarragrond, bijvoorbeeld in de wijze van vervaardiging van de tarragrond of de grondstoffen die worden gebruikt. Als sprake is van dergelijke wijzigingen, mag de producent geen fabrikant-eigenverklaring meer afgeven (derde lid).

Hij moet dit, met gebruikmaking van de website van Bodemplus (tweede lid), ook melden aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat (eerste lid), die vervolgens de naam van de producent van de website van Bodemplus verwijderd, zodat er geen verwarring kan ontstaan dat de producent geen recht meer heeft om voor door hem vervaardigde partijen tarragrond nog langer een fabrikant-eigenverklaring af te geven (vierde lid).

Hoofdstuk 6 Het afgeven van een milieuverklaring bodemkwaliteit voor partijen mijnsteen en vermengde mijnsteen ten behoeve van toepassing in de voormalige mijnbouwgebieden

HOOFDSTUK 6 Het afgeven van een milieuverklaring bodemkwaliteit voor partijen mijnsteen en vermengde mijnsteen ten behoeve van toepassing in de voormalige mijnbouwgebieden

Artikel 6.1

In artikel 6.1 is het toepassingsgebied van hoofdstuk 6 aangegeven. Deze bepaling is opgenomen om de toegankelijkheid en leesbaarheid van de regeling te vergroten, zodat de lezer meteen weet waarover dit hoofdstuk gaat (eerste lid). Hoofdstuk 6 heeft een zeer beperkte reikwijdte. Het is uitsluitend van toepassing het afgeven van een milieuverklaring bodemkwaliteit en het daarvoor benodigde voorbereidende onderzoek voor het toepassen van mijnsteen en vermengde mijnsteen overeenkomstig paragraaf 4.125 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Paragraaf 4.125 heeft een beperkte geografische reikwijdte. Zij gaat alleen over toepassen van mijnsteen en vermengde mijnsteen die afkomstig is uit bij ministeriële regeling aangewezen voormalige mijnbouwgebieden (herkomstgebieden) in de provincie Limburg en wordt toegepast in bij ministeriële regeling aangewezen gebieden, eveneens in de provincie Limburg (toepassingsgebieden).

Buiten de aangewezen toepassingsgebieden mag mijnsteen en vermengde mijnsteen alleen worden toegepast volgens de normale regels. Dat houdt in dat op het toepassen van mijnsteen paragraaf 4.123 van het Besluit activiteiten leefomgeving van toepassing is omdat mijnsteen als zodanig voldoet aan de omschrijving van het begrip bouwstof. Als de vermengde mijnsteen ten hoogste 20% grond of baggerspecie bevat, valt het ook onder die paragraaf. Dit volgt eveneens uit de omschrijving van het begrip bouwstof.

Als de vermengde mijnsteen voor ten hoogste 20% mijnsteen bevat en voor het overige uit grond of baggerspecie bestaat, wordt het, al naar gelang de herkomst uit de waterbodem dan wel de waterbodem, als grond of baggerspecie aangemerkt, dat minder dan 20% bodemvreemd materiaal, te weten mijnsteen, bevat. Dan valt het toepassen onder paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Voor mijnsteen en vermengde mijnsteen die niet uit de herkomstgebieden afkomstig zijn geldt hetzelfde. Ook deze mogen uitsluitend worden toegepast overeenkomstig paragraaf 4.123, onderscheidenlijk paragraaf 124, van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Paragraaf 4.125 van het Besluit activiteiten leefomgeving bevat een specifieke regeling voor het toepassen van mijnsteen en vermengde mijnsteen. Het uitgangspunt van paragraaf 4.125 van het Besluit activiteiten leefomgeving is dat mijnsteen en vermengde mijnsteen als gevolg van de wijze van niet terugneembaar toepassen in het verleden deel is gaan uitmaken van de bodem. Als daar mijnsteen of vermengde mijnsteen uit de bodem wordt ontgraven moet het daarom voor de voorwaarden waaronder het wordt toegepast, op dezelfde wijze worden behandeld als grond (als het uit de landbodem wordt ontgraven) of baggerspecie (als het uit de waterbodem wordt ontgraven). Dit betekent dat het niet terugneembaar hoeft te worden toegepast en dat in verband daarmee dezelfde kwaliteitseisen gelden die ook voor grond en baggerspecie gelden en die zijn opgenomen in bijlage B. De kwaliteitseisen van bijlage B houden er namelijk rekening mee dat het toegepaste materieel deel gaat uitmaken van de bodem, terwijl de kwaliteitseisen van bijlage A

voor bouwstoffen er van uitgaan dat bouwstoffen daarvan juist geen deel mogen gaan uitmaken. Bij het opstellen van de kwaliteitseisen van bijlage A, onderscheidenlijk bijlage B, zijn daarom verschillende uitgangspunten en methodieken toegepast.

Een en ander heeft tot gevolg dat mijnsteen en vermengde mijnsteen die afkomstig zijn uit een aanwezen herkomstgebieden in een aangewezen toepassingsgebied in beginsel nog steeds op dezelfde wijze mogen worden toegepast waarop dat in het verleden is gebeurd.

Met het oog op het voorgaande zijn in artikel 1.1 Bbk omschrijvingen opgenomen voor de begrippen mijnsteen en vermengde mijnsteen.

Onder mijnsteen wordt verstaan: 'bouwstof, in hoofdzaak bestaande uit gebroken schalie en zandsteen met bijmengingen van kolengruis, dat als nevangesteente is vrijgekomen bij de winning van steenkool'.

Onder vermengde mijnsteen wordt verstaan: 'bouwstof, bestaande uit mijnsteen die met ten hoogste 80 gewichtsprocent grond of baggerspecie is vermengd'.

Deze begrippen moeten dus worden gezien in relatie tot paragraaf 4.125 van het Besluit activiteiten leefomgeving omdat alleen daar die begrippen worden gebruikt. Het afgeven van een milieuverklaring bodemkwaliteit heeft alleen betekenis voor zover dat gebeurt ten behoeve van het toepassen van materiaal, te weten mijnsteen en vermengde mijnsteen, dat onder die paragraaf valt. Dit moet dan ook uitdrukkelijk in een milieuverklaring bodemkwaliteit die specifiek op mijnsteen of vermengde mijnsteen betrekking heeft, worden vermeld (tweede lid). In de verklaring moet ook worden aangegeven dat de verklaring niet bruikbaar is voor toepassen van mijnsteen of vermengde mijnsteen dat niet onder paragraaf 4.125 valt. Uit de milieuverklaring bodemkwaliteit moet dus duidelijk naar voren springen dat de verklaring maar beperkt gebruik kan worden gemaakt.

Het is dus niet de bedoeling dat uit de begripsomschrijving van mijnsteen en vermengde mijnsteen moet worden afgeleid dat wanneer materiaal voor meer dan 20% mijnsteen bevat, dit voor de toepassing van het hele Besluit activiteiten leefomgeving, dus niet alleen paragraaf 4.125, maar ook de paragrafen 4.123 en 4.124, als bouwstof moet worden aangemerkt en dat toepassen in het hele land onder paragraaf 4.123 zou vallen. Dat zou namelijk betekenen dat materiaal dat voornamelijk uit grond en baggerspecie bestaat maar een te hoog aandeel bodemvreemd materiaal bevat in de vorm van meer dan 20% mijnsteen, in het hele land zou mogen worden toegepast als bouwstof. Dat is juist niet de bedoeling. Het materiaal voldoet namelijk niet aan de eis dat bouwstoffen niet meer dan 20% grond en baggerspecie mogen bevatten. Om dit materiaal te mogen toepassen zal het dus nodig zijn om een deel van de mijnsteen uit het materiaal te halen, zodat de mijnsteen kan worden toegepast onder paragraaf 4.123 en de grond of baggerspecie, mits het aandeel mijnsteen tot onder de 20% is teruggebracht, onder paragraaf 4.124.

Ten behoeve van het toepassen van mijnsteen en vermengde mijnsteen kan gebruik worden gemaakt van de verklaring op grond van een partijkeuring, de verklaring op grond van een bodemonderzoek en de erkende kwaliteitsverklaring.

Vanwege de heterogeniteit van het materiaal komen een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart en een fabrikant-eigenverklaring voor mijnsteen en vermengde mijnsteen niet in aanmerking.

Artikel 6.2

Uit de toelichting bij artikel 6.1 volgt dat het de bedoeling is om mijnsteen en vermengde mijnsteen ten behoeve van toepassen overeenkomstig paragraaf 4.125 van het Besluit activiteiten leefomgeving te behandelen als grond of baggerspecie, ook al wordt het materiaal als bouwstof aangemerkt.

Ten behoeve van dat toepassen is een milieuverklaring bodemkwaliteit nodig, die moet worden afgegeven volgens de regels die gelden voor de afgifte van een milieuverklaring bodemkwaliteit voor partijen grond en baggerspecie.

Een van de milieuverklaringen bodemkwaliteit die kan worden afgegeven is de verklaring op grond van een partijkeuring. Artikel 6.2 bepaalt dat de afgifte moet geschieden overeenkomstig paragraaf 5.1, waarin dat voor grond en baggerspecie is geregeld.

Uit paragraaf 4.125 vloeit voort dat de enige specifieke toepassing die relevant is bij het toepassen van mijnsteen of vermengde mijnsteen de grootschalige toepassing is. Daarvoor moet de mijnsteen of vermengde mijnsteen voldoen aan de eisen voor emissiearme grond, onderscheidenlijk emissiearme baggerspecie. Omdat mijnsteen en vermengde mijnsteen niet in andere specifieke toepassingen mogen worden gebruikt, mag in de milieuverklaring bodemkwaliteit als specifieke kwaliteit alleen 'emissiearm' worden vermeld.

Artikel 6.3

Uit de toelichting bij artikel 6.1 volgt dat het de bedoeling is om mijnsteen en vermengde mijnsteen ten behoeve van toepassen overeenkomstig paragraaf 4.125 van het Besluit activiteiten leefomgeving te behandelen als grond of baggerspecie, ook al wordt het materiaal als bouwstof aangemerkt.

Ten behoeve van dat toepassen is een milieuverklaring bodemkwaliteit nodig, die moet worden afgegeven volgens de regels die gelden voor de afgifte van een milieuverklaring bodemkwaliteit voor partijen grond en baggerspecie.

Een van de milieuverklaringen bodemkwaliteit die kan worden afgegeven is de verklaring op grond van een bodemonderzoek. Artikel 6.2 bepaalt dat de afgifte moet geschieden overeenkomstig paragraaf 5.2, waarin dat voor grond en baggerspecie is geregeld.

Uit paragraaf 4.125 vloeit voort dat de enige specifieke toepassing die relevant is bij het toepassen van mijnsteen of vermengde mijnsteen de grootschalige toepassing is. Daarvoor moet de mijnsteen of vermengde mijnsteen voldoen aan de eisen voor emissiearme grond, onderscheidenlijk emissiearme baggerspecie. Omdat mijnsteen en vermengde mijnsteen niet in andere specifieke toepassingen mogen worden gebruikt, mag in de milieuverklaring bodemkwaliteit als specifieke kwaliteit alleen 'emissiearm' worden vermeld.

Artikel 6.4

Uit de toelichting bij artikel 6.1 volgt dat het de bedoeling is om mijnsteen en vermengde mijnsteen ten behoeve van toepassen overeenkomstig paragraaf 4.125 van het Besluit activiteiten leefomgeving te behandelen als grond of baggerspecie, ook al wordt het materiaal als bouwstof aangemerkt.

Ten behoeve van dat toepassen is een milieuverklaring bodemkwaliteit nodig, die moet worden afgegeven volgens de regels die gelden voor de afgifte van een milieuverklaring bodemkwaliteit voor partijen grond en baggerspecie.

Een van de milieuverklaringen bodemkwaliteit die kan worden afgegeven is de erkende kwaliteitsverklaring. Artikel 6.3 bepaalt dat de afgifte moet geschieden overeenkomstig paragraaf 5.4, waarin dat voor grond en baggerspecie is geregeld.

Uit paragraaf 4.125 vloeit voort dat de enige specifieke toepassing die relevant is bij het toepassen van mijnsteen of vermengde mijnsteen de grootschalige toepassing is. Daarvoor moet de mijnsteen of vermengde mijnsteen voldoen aan de eisen voor emissiearme grond, onderscheidenlijk emissiearme baggerspecie. Omdat mijnsteen en vermengde mijnsteen niet in andere specifieke toepassingen mogen worden gebruikt, mag in de milieuverklaring bodemkwaliteit als specifieke kwaliteit alleen 'emissiearm' worden vermeld.

Hoofdstuk 7 Het afgeven van een milieuverklaring bodemkwaliteit voor de bodem

Paragraaf 7.1 Verklaring op grond van een bodemonderzoek

Artikel 7.1 (toepassingsgebied)

In artikel 7.1 is het toepassingsgebied van paragraaf 7.1 aangegeven. Deze bepaling is opgenomen om de toegankelijkheid en leesbaarheid van de regeling te vergroten, zodat de lezer meteen weet dat paragraaf 7.1 gaat over het verrichten van een bodemonderzoek en het afgeven van een verklaring op grond van een bodemonderzoek. Zowel het bodemonderzoek als de verklaring heeft betrekking op de kwaliteit van de bodem van een bodemlocatie waarop grond of baggerspecie wordt toegepast, de zogenaamde ontvangende bodem. Deze paragraaf onderscheidt zich van paragraaf 5.2, die eveneens gaat over het verrichten van bodemonderzoek en het afgeven van een

verklaring op grond van een bodemonderzoek, maar die betrekking heeft op de kwaliteit van de toe te passen partij grond of baggerspecie die uit de onderzochte bodemlocatie worden ontgraven. Artikel 7.1 roept geen juridische verplichtingen in het leven.

Een verklaring op grond van een bodemonderzoek is nodig wanneer op een bodemlocatie een partij grond of baggerspecie wordt toegepast volgens paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Voor het toepassen is onder meer als eis gesteld dat de toepasser beschikt over de nodige milieuverklaringen bodemkwaliteit. Allereerst moet hij beschikken over een milieuverklaring bodemkwaliteit waaruit de kwaliteit van de partij zelf blijkt. Daarnaast moet hij beschikken over een milieuverklaring bodemkwaliteit waaruit de kwaliteit van de ontvangende bodem blijkt. Op de ontvangende bodemlocatie mag namelijk geen grond of baggerspecie worden toegepast van een slechtere kwaliteit dan de kwaliteit van de bodem op de locatie. Daarom moet zowel de kwaliteit van de toe te passen partij als van de ontvangende bodem bekend zijn om deze met elkaar te kunnen vergelijken.

Een milieuverklaring voor de bodemkwaliteit is niet altijd vereist, bijvoorbeeld niet bij verspreiden van baggerspecie of bij grootschalig toepassen van grond of baggerspecie. Soms hoeft alleen de eerste keer dat op een partij grond of baggerspecie op een bodemlocatie wordt toegepast, een milieuverklaring bodemkwaliteit te worden verstrekt. Dit is geregeld in paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Als het de landbodem betreft worden aan een bodemonderzoek ten behoeve van een verklaring op grond van een bodemonderzoek voor een te ontgraven partij grond, hogere nauwkeurigheidseisen gesteld dan aan het bodemonderzoek ten behoeve van een verklaring op grond van een bodemonderzoek voor de ontvangende bodem. De eisen voor bodemonderzoek zijn in het eerste geval vergelijkbaar met die voor een partijkeuring. Als de eisen voor een partij ook zouden worden gesteld voor de ontvangende bodem, dan zouden de kosten in verband met de veel grotere hoeveelheid materiaal die dan moet worden onderzocht, te hoog oplopen.

Als het de waterbodem betreft is er geen verschil in bodemonderzoek tussen een te ontgraven partij baggerspecie en de ontvangende bodem. De reden daarvan is dat tussen de verschillende locaties van de waterbodem in het algemeen minder grote kwaliteitsverschillen bestaan dan tussen verschillende locaties van de landbodem. Onder invloed van de beweging van het water verspreidt bagger zich en worden kwaliteitsverschillen verkleind. Op de landbodem laten activiteiten die op de bodem worden verricht lokaal meer sporen achter en kunnen tussen verschillende bodemlocaties grotere kwaliteitsverschillen bestaan.

Het bodemonderzoek moet worden verricht door een bedrijf dat is gecertificeerd en erkend voor het verrichten van veldwerk ten behoeve van monsterneming. Het analyseren van de onderzoeksresultaten mag alleen gebeuren door een geaccrediteerd en erkend laboratorium.

Artikel 7.2 (omschrijving bodemonderzoek)

Het bodemonderzoek heeft tot doel om te onderzoeken wat de kwaliteit van de bodem op een bodemlocatie is. Deze informatie is nodig bij het toepassen van een partij grond of baggerspecie op de bodem. Daarbij moet de kwaliteit van de toe te passen partij worden vergeleken met de kwaliteit van de ontvangende bodem. Er mag door het toepassen geen verslechtering van de kwaliteit van de bodem plaatsvinden. Paragraaf 7.1 heeft betrekking op de kwaliteit van de ontvangende bodem, paragraaf 5.2 op de kwaliteit van een toe te passen partij die uit de bodem wordt ontgraven.

Voor de landbodem heeft het bodemonderzoek betrekking op een bodemlocatie die zo is begrensd dat er op die locatie naar verwachting sprake is van één kwaliteitsklasse. Deze verwachting moet kunnen worden afgeleid uit het vooronderzoek dat moet worden verricht. Als er op de bodemlocatie later toch van verschillende kwaliteitsklassen sprake blijkt te zijn, heeft dat consequenties. De bodemlocatie zal dan opnieuw moeten worden begrensd. Het is daarom van belang dat het vooronderzoek zo goed mogelijk wordt uitgevoerd, om vertraging en extra kosten in een latere fase te voorkomen.

Er kunnen in het bodemonderzoek verschillende onderzoeksstrategieën worden gevolgd. Een aantal onderzoeksstrategieën vraagt om het nemen van monsters en maken van mengmonsters. Het aantal monsters en mengmonsters is afhankelijk van de omvang van de te onderzoeken bodemlocatie. Het is aan het bedrijf dat het onderzoek verricht, om te kiezen hoe de mengmonsters worden samengesteld. Het zal dan in de regel zo zijn dat hij op basis van de mengmonsters een gemiddelde kwaliteit van de hele locatie vaststelt en die indeelt in een kwaliteitsklasse, dus één kwaliteit. Het kan echter bij grotere locaties zo zijn dat het onderzoeksbedrijf de mengmonsters koppelt aan een deel van de locatie en op basis van de uitslag van die mengmonsters tot een indeling van de locatie komt in meer dan één kwaliteit. In dat geval moeten op basis van het onderzoek voor de onderscheiden deellocaties verschillende milieuverklaringen op grond van een bodemonderzoek worden opgesteld.

Voor de waterbodem vindt in het vooronderzoek nog geen onderzoek plaats in hoeverre op de te onderzoeken bodemlocatie sprake is van verschillende kwaliteitsklassen. De onderzoeksstrategie voor het te verrichten bodemonderzoek wordt daar aan de hand van andere relevante factoren bepaald. Zo kan een verdieping een plaats zijn waar de verontreiniging hoger is omdat daar materiaal bezinkt. Pas tijdens het bodemonderzoek blijkt dat in hoeverre op de onderzochte bodemlocatie eventueel sprake is van verschillende kwaliteiten van elk onderzochte bodemeenheid. Dergelijke verschillen tussen landbodem en waterbodem vloeien voort uit de normdocumenten die voor het verrichten van bodemonderzoek zijn aangewezen. Bij de waterbodem is vaak sprake van werkzaamheden over een grotere afstand, waardoor er behoefte is om het onderzoek naar de kwaliteit van de waterbodem in driedimensionale eenheden of vakken uit te voeren. Zo wordt bij lintvormige oppervlaktewateren per 500 meter lengte een mengmonster genomen. Op korte afstand van elkaar vertoont de waterbodem minder grote kwaliteitsverschillen dan de landbodem. In de landbodem blijven de effecten van een lokale verontreinigingsbron nog lang de kwaliteit bepalen, terwijl deze in de waterbodem na verloop van tijd door waterbewegingen uitvlakken.

Het bodemonderzoek is er op gericht dat de bodem op de onderzochte bodemlocatie in een kwaliteitsklasse wordt ingedeeld. De onderzoeksresultaten worden getoetst aan de kwaliteitseisen die zijn opgenomen in tabel 1 (voor de landbodem) en tabel 2 (voor de waterbodem) van bijlage B. Voor elke stof zijn verschillende kwaliteitseisen vermeld, die de onderscheiden kwaliteitsklassen begrenzen. Voor de indeling in een kwaliteitsklasse zijn allereerst van belang de stoffen die van het standaardonderzoekspakket deel uitmaken. Het standaardonderzoekspakket is opgenomen in bijlage J. Het gaat om stoffen waarvoor geldt dat er meer dan 5% kans is dat de stof wordt aangetroffen in een concentratie die boven de achtergrondwaarde ligt.

Daarnaast kunnen ook andere stoffen van tabel 1 of tabel 2 van bijlage B van belang zijn. Het vooronderzoek heeft tot doel om de mogelijke aanwezigheid van dergelijke stoffen te signaleren zodat daar in het eigenlijk bodemonderzoek verder onderzoek naar kan worden gedaan. Alleen verontreinigende stoffen die mogelijk voorkomen in een concentratie die ligt boven de bovengrens voor de kwaliteitsklasse landbouw/natuur (landbodem), onderscheidenlijk algemeen toepasbaar (waterbodem), zijn van belang. Daar beneden kunnen zij namelijk niet van invloed zijn op de klassenindeling van de bodem, die wordt bepaald door de slechtste kwaliteitsklasse waarin een van de onderzochte stoffen moet worden ingedeeld.

Andere verontreinigende stoffen dan in tabel 1 of tabel 2 van bijlage B vermeld, of andere parameters zijn voor de indeling van de bodem in een kwaliteitsklasse niet relevant. Voor het toepassen van partijen grond en baggerspecie is namelijk wat betreft de ontvangende bodem alleen informatie nodig over de indeling in een kwaliteitsklasse. Er is daarom geen reden om in het bodemonderzoek ook aandacht te besteden aan die andere verontreinigende stoffen of andere parameters, althans als het om de vaststelling van de kwaliteit van de ontvangende bodem gaat. De kwaliteitseis die voor een kwaliteitsklasse geldt, geef de bovengrens aan van een bandbreedte waarvan de ondergrens samenvalt met de bovengrens van de onderliggende, betere, kwaliteitsklasse.

Het standaardonderzoekspakket omvat ook enkele andere parameters dan stoffen, die een ondersteunende rol spelen bij de klassenindeling, omdat ze gebruikt worden voor de omrekening van gemeten concentraties naar gestandaardiseerde concentraties die getoetst kunnen worden aan de kwaliteitseisen (zie artikel 7.7). Zij spelen geen rol bij de klassenindeling.

De ontvangende bodemlocatie hoeft slechts in één kwaliteitsklasse te worden ingedeeld, al naar gelang sprake is van landbodem, onderscheidenlijk waterbodem. Een bodemlocatie kan namelijk

niet zowel landbodem als waterbodem zijn. Dit verschilt van de indeling van uit een onderzochte bodemlocatie te ontgraven partijen grond of baggerspecie. Partijen kunnen zowel op de landbodem als op de waterbodem moeten worden toegepast en moeten daarom altijd in twee kwaliteitsklassen worden ingedeeld.

Op grond van artikel 7.10, tweede lid, mag een bodemlocatie in een verklaring op grond van een bodemonderzoek maar in één kwaliteitsklasse worden ingedeeld. Als er verschillende kwaliteitsklassen op de onderzochte bodemlocatie voorkomen moeten er deellocaties worden onderscheiden, die zodanig worden begrensd dat elke deellocatie één kwaliteitsklasse omvat.

Artikel 7.3 (uitvoering vooronderzoek)

Er moet altijd eerst een vooronderzoek worden verricht (eerste lid) met het oog op het bepalen van de volgens artikel 7.5, eerste lid in het eigenlijke bodemonderzoek te volgen onderzoeksstrategie (tweede lid, onder c). Het betreft de onderzoeksstrategieën die worden onderscheiden in NEN 5740 (voor de landbodem) en NEN 5720 (voor de waterbodem). Het vooronderzoek moet worden verricht overeenkomstig NEN 5725 (als het de landbodem betreft), onderscheidenlijk NEN 5717 (als het de waterbodem betreft). Dit volgt uit het vierde lid.

Het vooronderzoek is onder meer gericht op het voorkomen van andere stoffen van tabel 1 of tabel 2 van bijlage B die geen deel uitmaken van het standaardonderzoekspakket (derde lid). Deze stoffen moeten in het bodemonderzoek worden meegenomen als zij aanwezig kunnen zijn in een concentratie die ligt boven de bovengrens van de kwaliteitsklasse landbouw/natuur (landbodem), onderscheidenlijk 'niet verontreinigd' (waterbodem). Als de concentraties beneden die grens liggen, hebben de desbetreffende stoffen geen invloed op de indeling van de bodemlocatie in een kwaliteitsklasse en heeft het geen zin om hen in het bodemonderzoek mee te nemen.

Voorts moet in het vooronderzoek worden onderzocht of op de te onderzoeken bodemlocatie mogelijk verschillende kwaliteitsklassen voorkomen. De informatie uit het vooronderzoek is bepalend voor de te volgen onderzoeksstrategie in het daaropvolgende bodemonderzoek. Een bodemlocatie moet namelijk zo worden begrensd dat zij in één kwaliteitsklasse kan worden ingedeeld (artikel 7.10, tweede lid).

Dit is met name relevant voor bodemonderzoek van de landbodem, waarin verschillende kwaliteitsklassen op korte afstand van elkaar kunnen worden aangetroffen. Het onderscheiden van verschillende deellocaties is in elk geval verplicht als er sprake is van verontreinigde deellocaties (artikel 6.5, derde lid, 4°). Als de deellocatie in de indeling van de totale locatie zou worden meegenomen zou dat er toe kunnen leiden dat ook de rest van de onderzochte bodemlocatie wordt ingedeeld in de slechtere bodemkwaliteitsklasse die op de verontreinigde deellocatie is aangetroffen. Dit zou kunnen betekenen dat op de hele bodemlocatie grond of baggerspecie van de klasse 'industrie' zou mogen worden toegepast terwijl de bodem eigenlijk grotendeels in een betere kwaliteitsklasse moet worden ingedeeld.

In het vooronderzoek van de waterbodem wordt nog niet gekeken in hoeverre op de te onderzoeken bodemlocatie verschillende kwaliteitsklassen kunnen worden verwacht, uitgezonderd afwijkingen als gevolg van lokale verontreinigingsbronnen, die wel moeten worden geïdentificeerd. Doorgaans ontstaat pas bij het uitvoeren van het bodemonderzoek een beeld in hoeverre in de waterbodem verschillende kwaliteitsklassen voorkomen. In het algemeen bestaan in de waterbodem op korte afstand weinig kwaliteitsverschillen. Als in de onderzochte waterbodem desondanks toch verschillende kwaliteitsklassen worden aangetroffen, moet de bodemlocatie alsnog zo worden begrensd dat de onderscheiden deellocaties elk slechts één kwaliteitsklasse omvatten.

Dit verschil tussen landbodem en waterbodem vloeit voort uit de achterliggende normdocumenten die zijn aangewezen. Bij de waterbodem is vaak sprake van werkzaamheden over een grotere afstand, waardoor er behoefte is om het onderzoek naar de kwaliteit van de waterbodem in driedimensionale eenheden of vakken uit te voeren. Zo wordt bij lintvormige oppervlaktewateren per 500 meter lengte een mengmonster genomen.

Aan de onderzoeksmethodiek voor een onderzoek van de kwaliteit van de bodem op een bodemlocatie worden niet dezelfde eisen van nauwkeurigheid gesteld als aan een onderzoek van de kwaliteit van uit de bodemlocatie te ontgraven partijen grond en baggerspecie en evenmin geldt een maximumomvang van de te onderzoeken bodemlocatie. Vanwege de omvang van de te onderzoeken hoeveelheid materiaal zou dit te omslachtig en kostbaar zijn.

Artikel 7.4 (vooronderzoek: rapportage)

De resultaten van het vooronderzoek moeten worden vastgelegd in een rapport (eerste lid).

De minimale inhoud van het rapport is weergegeven in het tweede lid en volgt logischerwijze uit het doel van het vooronderzoek, zoals beschreven in artikel 7.3.

Het rapport moet allereerst gegevens bevatten over het onderzoek zelf, met name gegevens over degene die het vooronderzoek heeft verricht (tweede lid, onderdeel a) en een beschrijving van de wijze waarop het vooronderzoek is uitgevoerd en de bronnen die zijn geraadpleegd (tweede lid, onderdeel b).

Uit de activiteiten die op de bodemlocatie hebben plaatsgevonden, volgt welke stoffen van tabel 1 en tabel 2 van bijlage B die deel uitmaken van het standaardonderzoekspakket, daar kunnen worden verwacht (tweede lid, onderdeel c). Deze informatie kan onder meer aanwijzingen geven in hoeverre verschillende kwaliteitsklassen op de bodemlocatie te verwachten zijn en een onderverdeling van de te onderzoeken bodemlocatie in deellocaties aangewezen is.

Verder moet worden vermeld of er aanleiding bestaat om de aanwezigheid te vermoeden van stoffen van tabel 1 of tabel 2 van bijlage B die geen deel uitmaken van het standaardonderzoekspakket. Als dergelijke stoffen mogelijk voorkomen in concentraties die bepalend kunnen zijn voor de indeling van de bodemlocatie in een kwaliteitsklasse moeten zij in het te verrichten bodemonderzoek worden meegenomen (tweede lid, onderdeel d). Het gaat dan om concentraties die zijn gelegen boven de bovengrens van de kwaliteitsklasse 'landbouw/natuur' (als de landbodem betreft), onderscheidenlijk de kwaliteitsklasse 'niet verontreinigd' (als de waterbodem betreft).

Met het oog op het bepalen van de in het bodemonderzoek te volgen onderzoeksstrategie van NEN 5740 moet ook worden vermeld of de te onderzoeken bodemlocatie mogelijk verschillende kwaliteitsklassen voorkomen (tweede lid, onderdeel e).

Het vooronderzoek heeft vooral tot doel om de in het bodemonderzoek te volgen onderzoeksstrategie te bepalen. Uiteraard moeten de conclusies daaromtrent ook in het rapport te worden opgenomen (tweede lid, onderdeel f). In NEN 5740 (voor de landbodem), onderscheidenlijk NEN 5720 (voor de waterbodem), worden verschillende onderzoeksstrategieën beschreven (zie artikel 7.5, eerste lid) en is aangegeven in welke situaties deze moeten worden gevolgd.

Artikel 7.5 (uitvoering bodemonderzoek)

Het eigenlijke bodemonderzoek, dat op het vooronderzoek volgt, moet worden verricht overeenkomstig NEN 5740 (tweede lid), als het de landbodem betreft, onderscheidenlijk NEN 5720 (vierde lid), als het de waterbodem betreft. Welke onderzoeksstrategie daarbij moet worden gevolgd, wordt bepaald op grond van de resultaten van het vooronderzoek (artikelen 7.3 en 7.4).

In normdocument NEN 5740 worden voor bodemonderzoek van de landbodem voor de verschillende situaties die zich kunnen voordoen, in totaal 12 onderzoeksstrategieën beschreven. Alleen de onderzoeksstrategieën die in het eerste lid zijn opgesomd zijn geschikt om een uitspraak te doen over de kwaliteit van een bodemlocatie van enige omvang.

De andere onderzoeksstrategieën zijn vooral geschikt als er sprake is van verontreiniging van de bodem. Er kunnen zich dan twee situaties voordoen. Uit het vooronderzoek kan zijn gebleken dat op de bodemlocatie maar één kwaliteitsklasse voorkomt en dat daarop een van de andere onderzoeksstrategieën van toepassing is, met name de vier onderzoeksstrategieën die in het derde lid worden genoemd. Uit het vooronderzoek kan ook zijn gebleken dat op de bodemlocatie verschillende kwaliteitsklassen voorkomen, en dat op een deel van de bodemlocatie een van de andere vier onderzoeksstrategieën van toepassing is. In dat geval is het van belang dat de verontreinigde locatie wordt begrensd en buiten beschouwing wordt gelaten en in elk geval niet van invloed is op de indeling van gehele bodemlocatie die wordt onderzocht (derde lid). De bodemlocatie zou anders vanwege het voorkomen van de verontreiniging als geheel in een

slechtere kwaliteitsklasse kunnen worden ingedeeld dan gerechtvaardigd is voor het niet verontreinigde deel, waardoor in het hele gebied grond of baggerspecie van de kwaliteitsklasse industrie zou mogen worden toegepast. Hierdoor zou de kwaliteit van het deel van de bodemlocatie dat in een betere kwaliteitsklasse kan worden ingedeeld, kunnen verslechteren.

Voor het toepassen van grond of baggerspecie is alleen de kwaliteit van de ontvangende bodem relevant. Bij een bodemonderzoek ten behoeve van een milieuverklaring bodemkwaliteit hoeft daarom het grondwater niet te worden onderzocht (vijfde lid). In de normstelling is uitgegaan van de situatie dat het grondwater door het toepassen niet extra wordt belast wanneer rekening wordt gehouden met de bestaande bodemkwaliteit.

Artikel 7.6 (bepaling aanwezigheid stoffen en andere parameters)

De concentraties van te onderzoeken stoffen in de bodem worden bepaald met toepassing van het normdocument AP 04 (voor monsters uit partijkeuringen) of normdocument AS 3000 (voor monsters uit overig milieuhygiënisch bodemonderzoek).

Werkzaamheden volgens dit normdocument mogen alleen worden verricht door geaccrediteerde en erkende laboratoria (Kwalibo).

Artikel 7.7 (omrekening voor lutum en organische stof)

De kwaliteitseisen voor de verontreinigende stoffen die bepalend zijn voor de indeling van de bodem in een kwaliteitsklasse, hebben betrekking op een standaardbodem. De 'standaard' is gerelateerd aan de gehalten lutum en organisch stof, in gewichtsprocenten van het totale drooggewicht. De standaard voor lutum is 25 % minerale bestanddelen met een diameter kleiner dan 2 µm, voor organisch stof 10 %.

De metingen van de concentraties van stoffen die overeenkomstig artikel 7.6 zijn uitgevoerd, hebben betrekking op een bodemlocatie die niet zonder meer overeenkomt met de standaardbodem. Om een uitspraak over de kwaliteit van de bodem te kunnen doen, moeten de gemeten concentraties van de onderzochte stoffen worden omgerekend naar de standaardbodem (eerste lid). In onderdeel II van bijlage G is aangegeven op welke wijze de omrekening moet worden uitgevoerd (tweede lid). Verwezen wordt naar de toelichting op die bijlage.

Artikel 7.8 (indeling van de bodemlocatie in een kwaliteitsklasse)

In artikel 7.8 is geregeld op welke wijze de onderzochte bodem in een kwaliteitsklasse moet worden ingedeeld. Dit is van belang om te bepalen welke kwaliteitsklasse grond of baggerspecie op de bodemlocatie mag worden toegepast.

Het eerste lid omvat de verplichting als zodanig om de onderzochte bodem in een kwaliteitsklasse in te delen. Tevens zijn in dit lid de onderscheiden kwaliteitsklassen weergegeven, waarbij verschil wordt gemaakt tussen de landbodem en de waterbodem.

De indeling van de bodem in een kwaliteitsklasse geschiedt voor elke onderzochte stof afzonderlijk, door vergelijking van de concentraties van de stof met de kwaliteitseis die voor de stof is vermeld in tabel 1 (voor de landbodem), onderscheidenlijk tabel 2 (voor de waterbodem) van bijlage B (tweede lid). Voor de onderscheiden kwaliteitsklassen zijn opletende concentratiewaarden opgenomen. Als te toetsen concentratie wordt het gemiddelde van de gemeten en vervolgens naar een standaardbodem omgerekende concentraties van de stof in de onderzochte mengmonsters genomen. Er moet worden uitgegaan van het rekenkundig gemiddelde van de resultaten van de monsters die zijn onderzocht (tweede lid).

De slechtste kwaliteitsklasse waarin de bodemlocatie voor een van de onderzochte stoffen moet worden ingedeeld, is bepalend voor de kwaliteitsklasse waarin de bodem van de bodemlocatie moet worden ingedeeld (derde lid).

Er hoeft niet te worden gekeken naar andere stoffen dan in tabel 1 of tabel 2 van bijlage B vermeld, omdat deze niet worden meegenomen bij de indeling van de bodem in een kwaliteitsklasse.

Er is wat betreft landbodem een verschil in indeling in de kwaliteitsklassen tussen een uit de onderzochte bodemlocatie te ontgraven partij grond en de ontvangende bodem. Als blijkt het vooronderzoek voor de hele bodemlocatie geldt dat een van de vier in artikel 7.5, derde lid, vermelde onderzoeksstrategieën moet worden gevolgd, hoeft helemaal geen bodemonderzoek meer plaats te vinden.

Als dat voor een deel van de bodemlocatie geldt, dan moet voor het niet verontreinigde deel van de locatie een van de onderzoeksstrategieën die worden genoemd in artikel 7,5, eerste lid, worden toegepast. Tevens moet het verontreinigde deel van de bodemlocatie worden begrensd en in het bodemonderzoek verder buiten beschouwing worden gelaten.

Met deze regeling worden onderzoekslasten bespaard. Het heeft weinig zin om in een bodemonderzoek te onderzoeken of een bodemlocatie moet worden ingedeeld in de kwaliteitsklasse 'matig verontreinigd' of 'sterk verontreinigd', omdat dit volgens paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving toch niet relevant is voor de toepassingsmogelijkheden van grond of baggerspecie op de bodemlocatie. Er mag op de landbodem namelijk geen slechtere kwaliteit grond of baggerspecie worden toegepast dan grond of baggerspecie van de kwaliteitsklasse 'industrie'.

Voor de waterbodem ligt dit anders. In het vooronderzoek voor de waterbodem wordt weliswaar ook de onderzoeksstrategie bepaald, maar deze is niet gebaseerd op de te verwachten kwaliteit(sverschillen) van de in het bodemonderzoek te onderzoeken bodemlocatie, behoudens als sprake is geweest van puntbronnen van verontreiniging. De eventuele aanwezigheid van verschillende kwaliteitsklassen blijkt pas uit de resultaten van het bodemonderzoek. Er kunnen daarom op grond van het vooronderzoek wat betreft de waterbodem geen situaties bij voorbaat van bodemonderzoek worden vrijgesteld. Uit het bodemonderzoek kan blijken dat de waterbodem in de klasse 'sterk verontreinigd' moet worden ingedeeld. In dat geval mag alleen baggerspecie van de kwaliteit 'matig verontreinigd' of grond van de klasse 'industrie' worden toegepast. Het is daarom voor het toepassen op zichzelf niet van belang te weten dat de waterbodem 'sterk verontreinigd' is, want dit leidt niet tot een verruiming van de toepassingsmogelijkheden. Door de verschillende onderzoeks aanpak kan hier echter geen bodemonderzoek worden uitgespaard. Omdat de werkelijke kwaliteitsklasse van de waterbodem daardoor toch al bekend is, moet de waterbodem dan in de kwaliteitsklasse 'sterk verontreinigd' worden ingedeeld, en niet in de hoogste kwaliteitsklasse 'matig verontreinigd' die daarop mag worden toegepast. Omdat er volgens NEN 5720 geen verschil is in de onderzoeks aanpak ter bepaling van de kwaliteit van de bodem op de onderzochte bodemlocatie en de partij baggerspecie die daaruit wordt ontgraven, kan het onderzoeksresultaat 'sterk verontreinigd' echter zonder verder onderzoek ook meteen worden gebruikt voor de kwaliteitsindeling van de partij. Zoals reeds is opgemerkt, is ook dit anders bij de landbodem, omdat voor het bepalen van de kwaliteit strengere eisen gelden voor een uit de bodemlocatie te ontgraven partij grond dan voor de bodem op de locatie als zodanig. Daardoor kunnen de resultaten van het bodemonderzoek naar de kwaliteit van de landbodem niet tevens worden gebruikt om een daaruit te ontgraven partij grond in een kwaliteitsklasse in te delen.

Het artikel bevat verder enkele bijzondere regels die afwijken van de algemene regeling voor de indeling van de bodem in een kwaliteitsklasse. De indeling van de bodem in de kwaliteitsklasse landbouw/natuur (landbodem), onderscheidenlijk algemeen toepasbaar (waterbodem), wordt namelijk niet zonder meer bepaald door de slechtst scorende stof. Afhankelijk van het aantal onderzochte stoffen mag een bepaald aantal stoffen, dat in het eerste lid is aangegeven, scoren in de kwaliteitsklasse 'wonen' (als het de landbodem betreft) dan wel 'matig verontreinigd' (als het de waterbodem betreft), terwijl de bodem toch in de kwaliteitsklasse 'landbouw/natuur' (als het de landbodem betreft), onderscheidenlijk in de kwaliteitsklasse 'niet verontreinigd' (als het de waterbodem betreft), wordt ingedeeld (vijfde lid). Als bijvoorbeeld 7 stoffen zijn onderzocht, mogen de 2 slechtst scorende stoffen de grens overschrijden van de kwaliteitsklasse 'landbouw natuur'/niet verontreinigd' waarin de partij moet worden ingedeeld op grond van de 5 best scorende stoffen (vijfde lid, onder a). Uit de verschillende onderdelen van het vijfde lid volgt dat er meer overschrijdingen van de kwaliteitsklasse waarin een partij moet worden ingedeeld zijn toegestaan, naarmate er meer stoffen zijn onderzocht.

Hierbij geldt echter de kanttekening dat de overschrijding van de kwaliteitswaarde die concentratie niet meer dan twee maal zo hoog mag zijn als de bovengrens voor de kwaliteitsklasse 'landbouw/natuur', onderscheidenlijk 'niet verontreinigd', en ook niet meer dan de bovengrens voor

de kwaliteitsklasse 'wonen' (zesde lid). Stel dat de grens voor een stof voor de kwaliteitsklasse 'landbouw/natuur' 4 is, dan mag de concentratie van de stof voor de indeling van de partij in de klasse 'landbouw/natuur' ten hoogste 8 bedragen (dus niet $4+8=12$). Als echter de bovengrens voor de klasse 'wonen' 7 is, dan mag de partij niet in de klasse 'landbouw/natuur' worden ingedeeld als de concentratie van de desbetreffende stof in de partij 8 is. De gemeten concentraties moeten dan worden getoetst aan het zevende en achtste lid. In de meeste gevallen zal dat leiden tot een indeling in de kwaliteitsklasse 'wonen'.

Het zevende lid en achtste lid bevatten een vergelijkbare regeling voor de indeling in de kwaliteitsklasse 'wonen', waarbij eveneens een aangegeven aantal overschrijdingen van de kwaliteitseis voor die klasse mag plaatsvinden zonder dat dit leidt tot een indeling in de kwaliteitsklasse 'industrie'.

Als sprake is van een geheel of ten dele verontreinigde bodemlocatie waarvoor blijkt het vooronderzoek een van de vier in artikel 7.5, derde lid, vermelde onderzoeksstrategieën moet worden gevolgd, dan moet de bodem op de onderzochte bodemlocatie of het verontreinigde deel daarvan worden ingedeeld in de klasse 'industrie' (negende lid).

Artikel 7.9 (rapportage bodemonderzoek)

Het is belangrijk dat de wijze waarop het bodemonderzoek is verricht, en de resultaten die het onderzoek heeft opgeleverd, verifieerbaar zijn. Daarom moeten zij worden vastgelegd in een rapport (eerste lid), zodat achteraf kan worden gecontroleerd op welke informatie de milieuverklaring op grond van een bodemonderzoek was gebaseerd. Het rapport moet ook een uniek nummer krijgen (tweede lid, onderdeel l).

In het tweede lid worden de minimale inhoudsvereisten voor het rapport opgesomd. Allereerst moet worden vermeld wie de monsterneming heeft uitgevoerd (tweede lid, onderdeel a) en wie de monsters heeft voorbehandeld en geanalyseerd (tweede lid, onderdeel b). De eerste werkzaamheid moet zijn uitgevoerd door een gecertificeerd en erkend bedrijf, de tweede werkzaamheid door een geaccrediteerd en erkend laboratorium. Daarnaast moet het nummer worden vermeld van het rapport van het vooronderzoek dat is verricht (artikel 7.4), zodat dit ten behoeve van het toezicht kan worden geïdentificeerd (tweede lid, onderdeel c).

In het rapport moeten verder de gegevens zijn opgenomen die het mogelijk maken om de bodemlocatie te identificeren waarop het onderzoek betrekking heeft gehad en waarvoor de verklaring op grond van een bodemonderzoek wordt afgegeven (tweede lid, onderdeel d). Voorts moeten in het rapport gegevens worden opgenomen die inzichtelijk maken op welke wijze het onderzoek is verricht (tweede lid, onderdelen e, f en g) en hetzelfde geldt voor de analyse van de monsters die in het kader van het onderzoek heeft plaatsgevonden (tweede lid, onderdeel h). Het analyserapport moet ook worden opgenomen of bijgevoegd (tweede lid, onderdeel i). Belangrijke informatie is uiteraard de kwaliteitsklasse waarin de bodemlocatie is ingedeeld (tweede lid, onderdeel j).

Als het een verontreinigde bodemlocatie betreft, moet worden aangegeven dat de bodemlocatie van rechtswege in de kwaliteitsklasse 'industrie' is ingedeeld (tweede lid, onderdeel k). Dit is van belang om te weten omdat het bevoegd gezag dan kan beoordelen of het nodig is eerst de verontreiniging te verwijderen voordat op de bodemlocatie grond of baggerspecie wordt toegepast, omdat de verontreiniging bijvoorbeeld in strijd met de zorgplicht is ontstaan. Een dergelijke locatie is niet daadwerkelijk onderzocht in de zin dat monsters van die locatie zijn genomen en onderzocht, maar voor het doel van de milieuverklaring bodemkwaliteit van de ontvangende bodem, namelijk begrenzen welke kwaliteitsklasse grond of baggerspecie op die bodem mag worden toegepast volstaat de indeling in de kwaliteitsklasse industrie.

Artikel 7.10 (voorwaarden voor het afgeven van een verklaring op grond van een bodemonderzoek)

Een verklaring op grond van een bodemonderzoek kan alleen worden afgegeven als voor de bodemlocatie niet al een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart is afgegeven (eerste

lid, aanhef). Dit zou verwarrend zijn omdat die verklaring niet op individueel bodemonderzoek is gebaseerd, maar op een door het bevoegd gezag opgestelde kaart en zij ook alleen mag worden gebruikt in gebieden waarvoor de bodemkwaliteitskaart als grondslag voor een milieuverklaring bodemkwaliteit mag worden gebruikt. Een dergelijke situatie zal in de praktijk naar verwachting echter niet voorkomen. Weliswaar zijn veel bodemkwaliteitskaarten door gemeenten en waterbeheerders opgesteld, maar een milieuverklaring bodemkwaliteit op basis van die bodemkwaliteitskaart wordt in de regel alleen opgesteld in het kader van het toepassen van grond of baggerspecie op een specifieke locatie door of in opdracht van de eigenaar van die locatie. Degene die een bodemonderzoek wil verrichten ten behoeve van het opstellen van een milieuverklaring voor de bodem zal dat doen in opdracht van de eigenaar van die bodemlocatie, net als het geval is bij het opstellen van de milieuverklaring voor die bodemlocatie gebaseerd op de bodemkwaliteitskaart. De eigenaar van de bodemlocatie zal dus een keuze maken tussen een van de twee mogelijke opties.

Er moeten zowel een vooronderzoek als een bodemonderzoek zijn verricht en in rapporten gedocumenteerd (eerste lid, onderdelen a en b).

Een verklaring moet ook vermelden in welke kwaliteitsklasse de bodem is ingedeeld (eerste lid, onderdeel c). Er mag niet meer dan één kwaliteitsklasse worden vermeld (tweede lid). Als de bodemlocatie verschillende kwaliteitsklassen omvat, moeten deellocaties worden onderscheiden waarvoor afzonderlijke verklaringen worden afgegeven, die ieder slechts één kwaliteitsklasse vermelden.

Artikel 7.11 (inhoud verklaring op grond van een bodemonderzoek)

Artikel 7.11 regelt welke gegevens ten minste in een verklaring op grond van een bodemonderzoek voor een bodemlocatie moeten worden opgenomen.

Omdat een verklaring op grond van een bodemonderzoek zowel betrekking kan hebben op de kwaliteit van de bodem op de onderzochte bodemlocatie als de kwaliteit van een daaruit te ontgraven partij grond of baggerspecie (paragraaf 5.2), moet in de verklaring uitdrukkelijk worden aangegeven waarop zij betrekking heeft (onderdeel a). De verklaring moet een uniek nummer krijgen (onderdeel j).

Ook is uiteraard van belang dat wordt vermeld wie het bodemonderzoek heeft verricht (onderdeel b) en wie op grond daarvan de verklaring heeft afgegeven (onderdeel c).

Omdat het bodemonderzoek betrekking heeft op een bodemlocatie, moeten bijzonderheden over de onderzochte bodemlocatie worden opgenomen zodat kan worden gecontroleerd of de verklaring betrekking heeft op dezelfde bodemlocatie die in het bodemonderzoek is onderzocht (onderdeel d). Ook moet een relatie kunnen worden gelegd met de rapporten waarin van het vooronderzoek en vervolgonderzoek (het bodemonderzoek) verslag is gedaan (onderdeel e, onderscheidenlijk f), zodat kan worden gecontroleerd dat daadwerkelijk een bodemonderzoek heeft plaatsgevonden, dat op de bodemlocatie betrekking had en dat op de juiste wijze is uitgevoerd.

Een verklaring op grond van een bodemonderzoek moet uiteraard ook melding maken van de kwaliteitsklasse waarin de bodem op de onderzochte bodemlocatie is ingedeeld, de belangrijkste informatie om de toepassingsmogelijkheden van grond of baggerspecie op die locatie te bepalen (onderdeel h).

Als het een verontreinigde bodemlocatie betreft, moet worden aangegeven dat de bodemlocatie van rechtswege in de kwaliteitsklasse 'industrie' is ingedeeld (onderdeel i). Dit is voor de toepasser van belang om te weten omdat hij dan kan beoordelen of het nodig is eerst de verontreiniging te verwijderen voordat op de bodemlocatie grond of baggerspecie wordt toegepast, bijvoorbeeld omdat de verontreiniging in strijd met de zorgplicht is ontstaan.

Tot slot moet de verklaring worden ondertekend door de natuurlijke persoon die de verklaring heeft afgegeven of een natuurlijke persoon die door degene die de verklaring heeft afgegeven, daartoe is geautoriseerd (eerste lid, onderdeel i). De informatie in de verklaring moet juist en volledig zijn, omdat de afnemer daarop afgaat wanneer hij een partij grond of baggerspecie wil toepassen. Als de informatie in de verklaring onjuist of onvolledig is of de verklaring niet volgens de toepasselijke regels is afgegeven, kan de toepasser geen gebruik maken van de verklaring als bewijsmiddel dat de partij die hij op de bodemlocatie toepast, inderdaad ook mag worden toegepast. De reden dat degene die de verklaring afgeeft, deze persoonlijk moet ondertekenen is dat hij zich moet realiseren dat de milieuverklaring bodemkwaliteit een sleutelfunctie vervult bij het toepassen van

grond of baggerspecie op de bodemlocatie waarop de verklaring betrekking heeft. De toepasser kan in het algemeen niet nagaan of de verklaring juiste, volledige en actuele informatie bevat, terwijl hij uiteindelijk wel wordt afgerekend op het naleven van de verplichtingen die voor hem voortvloeien uit het Besluit activiteiten leefomgeving, waaronder het in acht nemen van de toepasselijke kwaliteitseisen.

Degene die een milieuverklaring bodemkwaliteit afgeeft, moet er volgens artikel 1.2, tweede lid, persoonlijk voor instaan dat de daarin opgenomen informatie, voor zover dat redelijkerwijs van hem kan worden gevergd, juist, volledig en actueel is. In voorkomende gevallen, wanneer duidelijk met de informatie in de verklaring is geknoeid, kan degene die de verklaring heeft ondertekend of die daartoe opdracht heeft gegeven, ook strafrechtelijk worden vervolgd wegens valsheid in geschrifte.

Paragraaf 7.2 Verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart

Artikel 7.12 (toepassingsgebied)

In deze bepaling is het toepassingsgebied van paragraaf 7.2 aangegeven. Deze bepaling is opgenomen om de toegankelijkheid en leesbaarheid van de regeling te vergroten, zodat de lezer meteen weet welke onderwerpen in deze paragraaf worden behandeld.

Hoofdonderwerp van paragraaf 7.2 is het afgeven van een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart met het oog op het toepassen van een partij grond en baggerspecie op een bodemlocatie. Regels over het toepassen van een partij grond of baggerspecie zijn opgenomen in paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving (BAL). Voor het toepassen is onder meer als eis gesteld dat de toepasser beschikt over een milieuverklaring bodemkwaliteit waaruit blijkt dat de toe te passen partij grond of baggerspecie voldoet aan de kwaliteitseisen die voor het toepassen van de partij op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving gelden. Dit houdt allereerst in dat er een milieuverklaring bodemkwaliteit moet zijn waaruit de kwaliteit van de partij blijkt. Daarnaast moet er vaak ook een milieuverklaring zijn waaruit de kwaliteit van de ontvangende bodemlocatie blijkt. Op de ontvangende bodemlocatie mag geen grond of baggerspecie worden toegepast van een slechtere kwaliteit dan de kwaliteit van de bodem op de ontvangende bodemlocatie.

De verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart kan voor twee doeleinden worden gebruikt. In de eerste plaats kan een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart betrekking hebben op een partij grond of baggerspecie die uit een bodemlocatie binnen het toepasselijke kaartgebied is ontgraven. Dit is geregeld in paragraaf 5.3.

In de tweede plaats kan een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart ook betrekking hebben op de bodemlocatie als zodanig. Hierop heeft paragraaf 7.2 betrekking.

In beide situaties wordt van dezelfde bodemkwaliteitskaart gebruik gemaakt, maar voor de indeling van een partij grond of baggerspecie in een kwaliteitsklasse gelden deels andere regels dan voor de indeling van de bodem in een kwaliteitsklasse. Hierdoor is het mogelijk dat een partij grond of baggerspecie die uit een bodemlocatie in een kaartgebied wordt ontgraven, op grond van dezelfde meetresultaten in een andere kwaliteitsklasse wordt ingedeeld dan de bodem van de locatie zelf. Daarom kan dezelfde verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart niet zonder meer voor beide doeleinden worden gebruikt, en moet in de verklaring duidelijk worden aangegeven of zij betrekking heeft op een partij grond of baggerspecie dan wel de bodem van een locatie binnen het kaartgebied.

De indeling van zowel een partij grond of baggerspecie als de bodem moet op de bodemkwaliteitskaart worden aangegeven. De kaart omvat daarom verschillende kaartbladen.

Om een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart te mogen afgeven hoeft alleen een vooronderzoek te worden gedaan (zie artikel 7.14) maar niet een vervolgonderzoek. Dat is namelijk al gedaan door het bestuursorgaan in het kader van de voorbereiding van de vaststelling van de bodemkwaliteitskaart. Het is juist de belangrijkste reden van de vaststelling van een bodemkwaliteitskaart dat onderzoekslasten en administratieve lasten kunnen worden uitgespaard.

Artikel 7.13 (voorwaarden waaraan de bodemkwaliteitskaart moet voldoen)

Een bodemkwaliteitskaart wordt vastgesteld door de gemeenteraad (voor de landbodem van de gemeente) of door de waterbeheerder (voor de waterbodem van oppervlaktewaterlichamen die bij de waterbeheerder in beheer zijn). Het afgeven van een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart vindt plaats ten behoeve van het toepassen van een partij grond of baggerspecie op de ontvangende bodem. Dit is geregeld in het eerste lid.

Voor de vaststelling van een bodemkwaliteitskaart is een besluit nodig, dat volgens de reguliere voorbereidingsprocedure van de Algemene wet bestuursrecht wordt genomen.

Artikel 7.14 (uitvoering vooronderzoek)

Er moet een vooronderzoek worden verricht (eerste lid). Vooronderzoek is altijd verplicht om een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart te kunnen afgeven. Er is dus niet pas reden om een vooronderzoek te beginnen als er een vermoeden bestaat dat zich omstandigheden voordoen waardoor geen gebruik van de bodemkwaliteitskaart kan worden gemaakt voor de afgifte van een milieuverklaring bodemkwaliteit.

Het vooronderzoek ten behoeve van de afgifte van een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart wijkt af van het vooronderzoek dat voor het afgeven van de andere typen milieuverklaringen bodemkwaliteit moet worden verricht. Het vooronderzoek wordt namelijk niet gevolgd door het eigenlijke onderzoek van de kwaliteit van de bodem op een bepaalde locatie. Dat onderzoek heeft namelijk al plaatsgevonden ten behoeve van het opstellen van de bodemkwaliteitskaart. De bodemkwaliteitskaart geeft de resultaten van dat onderzoek weer.

Het vooronderzoek heeft vooral tot doel om te bepalen of zich op de bodemlocatie waarvoor de verklaring is bedoeld, mogelijk omstandigheden voordoen die maken dat de bodemkwaliteitskaart die op de bodemlocatie van toepassing is, geen getrouw en actueel beeld van de kwaliteit van de bodem op die locatie geeft (tweede lid).

Dat is het geval als er redenen zijn om aan te nemen dat de bodem een betere kwaliteit heeft dan op de bodemkwaliteitskaart voor de locatie is aangegeven (derde lid). Dit kan het geval zijn doordat een bodemsanering heeft plaatsgevonden of eerder schone grond of baggerspecie is toegepast, bijvoorbeeld in een ophoging. In dat geval zou de kwaliteit van de (opgehoogde) bodem verslechteren door toepassing van een partij grond of baggerspecie die elders in het kaartgebied wel kan worden toegepast. Als de kwaliteit van de ontvangende bodem blijkt het vooronderzoek slechter zou kunnen zijn dan wat op de bodemkwaliteitskaart is aangegeven, wordt uitgegaan van de bodemkwaliteitskaart, tenzij de toepasser besluit een bodemonderzoek te laten doen en een verklaring op grond van een bodemonderzoek voor de bodem op de toepassingslocatie af te geven. Het is keuze van de toepasser of het voor hem voordelen heeft een bodemonderzoek te laten doen, waarvan hij dan ook zelf de kosten moet dragen.

Als zich een situatie voordoet als bedoeld in het derde lid, kan voor de bodemlocatie geen gebruik worden gemaakt van de bodemkwaliteitskaart als grondslag voor het afgeven van een milieuverklaring bodemkwaliteit. Er moet dan een bodemonderzoek worden gedaan, die als grondslag kan dienen voor het afgeven van een verklaring op grond van een bodemonderzoek.

Het vooronderzoek moet worden verricht overeenkomstig NEN 5725, indien het betrekking heeft op de landbodem onderscheidenlijk NEN 5717, indien het betrekking heeft op de waterbodem. Dit is vastgelegd in het vierde lid.

Artikel 7.15 (vooronderzoek: rapportage)

De resultaten van het vooronderzoek moeten worden vastgelegd in een rapport (eerste lid).

De minimale inhoud van het rapport is weergegeven in het tweede lid en volgt logischerwijze uit het doel van het vooronderzoek, dat is beschreven in artikel 7.14.

Het rapport moet allereerst gegevens bevatten over het onderzoek zelf, met name gegevens over degene die het vooronderzoek heeft verricht (tweede lid, onderdeel a) en een beschrijving van de wijze waarop het vooronderzoek is uitgevoerd en de bronnen die zijn geraadpleegd (tweede lid, onderdeel b).

Verder moet worden aangegeven welke bodemkwaliteitskaart op de bodemlocatie waarop de af te geven verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart van toepassing is, betrekking heeft (tweede lid, onderdeel c). Dit kan alleen de kaart zijn die is vastgesteld door het bestuursorgaan voor het gebied waarin de bodemlocatie waarop grond of baggerspecie wordt toegepast, is gelegen.

Een afwijkende bodemkwaliteit op de bodemlocatie kan een gevolg zijn van de activiteiten en ontwikkelingen die zich op de bodemlocatie hebben voorgedaan en die tot bodemverontreiniging hebben geleid. Omdat het vooronderzoek is gericht op het vaststellen van een eventueel betere bodemkwaliteit hoeven dergelijke activiteiten in het rapport niet te worden omschreven. Het rapport moet een conclusie vermelden of er reden is om aan te nemen dat er op de onderzochte bodemlocatie sprake is van een afwijkende bodemkwaliteit ten opzichte van het algemene beeld van het kaartgebied dat op de bodemkwaliteitskaart is weergegeven (tweede lid, onderdeel d). Reden kan zijn dat een sanering heeft plaatsgevonden of eerder al schone grond of baggerspecie is toegepast. Alleen een eventueel betere kwaliteit dan aangegeven op de bodemkwaliteitskaart, is relevant (onderdeel e). In dat geval kan bij toepassing van enigszins verontreinigde grond of baggerspecie verslechtering van de bodemkwaliteit optreden. Als de bodem op de onderzochte bodemlocatie een slechtere kwaliteit heeft dan op de bodemkwaliteitskaart is aangegeven, is dat niet relevant omdat dan geen verslechtering kan plaatsvinden (er kan dan alleen een betere kwaliteit grond of baggerspecie worden toegepast). Bij een bevestigende conclusie kan voor de partij geen verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart worden afgegeven, maar moet een bodemonderzoek plaatsvinden dat als grondslag kan dienen voor het afgeven van een verklaring op grond van een bodemonderzoek. Een alternatief kan zijn dat de initiatiefnemer besluit om uitsluitend grond of baggerspecie van de kwaliteitsklasse landbouw/natuur ingeval van toepassen op de landbodem of niet verontreinigd in geval van toepassen op de waterbodem te gebruiken. In dergelijke gevallen is overeenkomstig het Besluit activiteiten leefomgeving geen verklaring van de kwaliteit van de ontvangende bodem noodzakelijk.

Artikel 7.16 (voorwaarden voor het afgeven van een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart)

Een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart kan alleen worden afgegeven als voor de onderzochte bodemlocatie geen verklaring op grond van een bodemonderzoek is afgegeven (onderdeel a). Een bodemonderzoek geeft een nauwkeuriger beeld van de kwaliteit van de bodem dan een bodemkwaliteitskaart. Het vooronderzoek dat moet worden verricht heeft tot doel in beeld te brengen of er redenen zijn om aan te nemen dat de kaart geen getrouw en actueel beeld geeft van de kwaliteit van de bodem op de onderzochte bodemlocatie. Wanneer dat het geval is, moet een bodemonderzoek worden verrichten om de kwaliteit van de bodem vast te stellen.

Als er een bodemkwaliteitskaart voor de desbetreffende bodemlocatie geldt en uit het vooronderzoek niet is gebleken dat die kaart voor die locatie niet bruikbaar is als grondslag voor het afgeven van een milieuverklaring bodemkwaliteit, dan kan degene die een milieuverklaring voor de bodem op die bodemlocatie wil afgeven, zelf kiezen of hij dat wil doen op grond van de bodemkwaliteitskaart dan wel een bodemonderzoek. De omstandigheid dat voor de desbetreffende bodemlocatie een bruikbare kaart geldt, betekent niet dat daarvan gebruik moet worden gemaakt. De kaart is slechts bedoeld om lastenverlichting te brengen door de noodzaak weg te nemen van het verrichten van een individueel bodemonderzoek.

Uiteraard kan alleen een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart worden afgegeven als de bodemlocatie is gelegen in het gebied waarvoor een bodemkwaliteitskaart geldt. Dit gebied is vaak driedimensionaal begrensd en geeft dan bijvoorbeeld geen informatie over de kwaliteit van de diepere ondergrond. Anders dan voor een partij die uit de bodemlocatie is ontgraven, is dit voor het afgeven van een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart die betrekking heeft op een bodemlocatie, niet relevant omdat het toepassen doorgaans niet op die diepte plaatsvindt. De bodemkwaliteitskaart waarop de verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart is gebaseerd, moet actueel zijn. Daarvoor is een termijn van vijf jaar gesteld (onderdeel b).

Er mag alleen verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart worden afgegeven als een rapport is opgesteld, waarin verslag is gedaan van het uitgevoerde vooronderzoek (onderdeel c). Het

vooronderzoek moet namelijk uitsluitend geven of zich wellicht omstandigheden voordoen die verhinderen dat een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart wordt afgegeven, omdat de bodemkwaliteitskaart mogelijk geen getrouw en actueel beeld geeft van de kwaliteit van de bodem op de bodemlocatie en de kwaliteit van de bodem mogelijk beter is (onderdeel d).

Artikel 7.17 (inhoud verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart)

Artikel 7.17 regelt welke gegevens ten minste in een verklaring op grond van een bodemonderzoek moeten of kunnen worden opgenomen.

Omdat een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart ook betrekking kan hebben op de kwaliteit van een partij die uit de bodemlocatie waarop de verklaring betrekking heeft, wordt ontgraven (paragraaf 5.3), moet in de verklaring uitdrukkelijk worden aangegeven dat deze in het geval waarin zij wordt afgegeven in het kader van paragraaf 7.2, betrekking heeft op de bodem op een bodemlocatie die is gelegen in het gebied waarop de kaart betrekking heeft (onderdeel a). In de verklaring moet worden aangegeven wie het vooronderzoek heeft verricht (onderdeel b) en wat het nummer van het rapport is dat daarvan is opgemaakt (onderdeel f), wie de verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart heeft afgegeven (onderdeel c) en welke bodemkwaliteitskaart het betreft (onderdeel d). Uiteraard is van belang dat een nauwkeurige aanduiding wordt gegeven van de bodemlocatie waarop de verklaring betrekking heeft (onderdeel e). Deze moet binnen het kaartgebied liggen. De aanduiding of omschrijving moet voldoende nauwkeurig zijn dat ook kan worden bepaald in welke kwaliteitsklasse de bodemlocatie is ingedeeld, omdat niet het gehele kaartgebied in dezelfde kwaliteitsklasse hoeft te zijn ingedeeld.

Een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart die voor de ontvangende bodem wordt afgegeven, is nodig om te bepalen of een partij grond of baggerspecie op die bodemlocatie kan worden toegepast. Daarvoor is nodig dat de ontvangende bodem is ingedeeld in een kwaliteitsklasse, dus die informatie moet in de verklaring worden vermeld (onderdeel g).

De indeling van de bodem in een kwaliteitsklasse geschiedt op grond van dezelfde kwaliteitsinformatie als voor de indeling van een partij grond of baggerspecie die daaruit wordt ontgraven wordt gebruikt, maar niet op geheel dezelfde wijze. Voor de indeling van partijen, onderscheidenlijk de bodem, gelden verschillende regels (zie de toelichting bij de indeling van een partij, onderscheidenlijk de bodem, ten behoeve van de afgifte van een verklaring op grond van een bodemonderzoek volgens paragraaf 5.2, onderscheidenlijk 7.1). De bodemkwaliteitskaart bestaat uit kaartlagen. De bodemkwaliteitskaart omvat een ontgravingskaart (die zegt iets over de partij die vrijkomt) en een toepassingskaart (die zegt iets over de bodem waarop de partij wordt toegepast). Daarom kan het voorkomen dat de bodemlocatie dan in een andere kwaliteitsklasse moet worden ingedeeld dan de partij. Overigens brengt dit voor de toepasser geen extra werkzaamheden mee. De kwaliteitsklasse wordt overgenomen van de bodemkwaliteitskaart.

In de verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart die wordt afgegeven voor de bodem (paragraaf 7.2) wordt gerefereerd aan de kwaliteitsklasse die in de toepassingskaart is vastgelegd, in de verklaring die wordt afgegeven voor een partij (paragraaf 5.3), aan de kwaliteitsklasse volgens de ontgravingskaart.

Tot slot moet de verklaring worden ondertekend door de natuurlijke persoon die de verklaring heeft afgegeven of een natuurlijke persoon die door degene die de verklaring heeft afgegeven, daartoe is geautoriseerd (onderdeel i). De informatie in de verklaring moet juist en volledig zijn, omdat de verklaring het bewijsmiddel van de toepasser is dat hij een partij grond of baggerspecie op de bodem mag toepassen. Degene die de verklaring afgeeft, meestal de toepasser, moet deze persoonlijk ondertekenen omdat hij zich moet realiseren dat de milieuverklaring bodemkwaliteit een sleutelfunctie vervult bij het toepassen van grond of baggerspecie op de bodemlocatie waarop de verklaring betrekking heeft, waarop ook de toezichthouder in beginsel zal afgaan.

Degene die een milieuverklaring bodemkwaliteit afgeeft, moet er volgens artikel 1.2, tweede lid, persoonlijk voor instaan dat de daarin opgenomen informatie, voor zover dat redelijkerwijs van hem kan worden gevergd, juist, volledig en actueel is. In voorkomende gevallen, wanneer duidelijk met de informatie in de verklaring is geknoeid, kan degene die de verklaring heeft ondertekend of die daartoe opdracht heeft gegeven, ook strafrechtelijk worden vervolgd wegens valsheid in geschrifte.

Hoofdstuk 8 Slotbepalingen

Artikel 8.1 (inwerkingtreding)

Deze regeling treedt tegelijkertijd in werking als de wijziging van het Besluit bodemkwaliteit waarin artikel VII van het Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet voorziet. De regeling is onontbeerlijk voor de toepassing van het besluit, waarin alleen de hoofdlijnen van de regelgeving zijn opgenomen. Het besluit zou zonder de uitwerking in deze uitvoeringsregeling niet toepasbaar zijn.

Artikel 8.2 (citeertitel)

Omdat de eerdere Regeling bodemkwaliteit volledig wordt herzien, wordt die regeling ingetrokken en vervangen door de onderhavige regeling. Ter onderscheiding van de eerdere regeling, waarin dezelfde onderwerpen werden geregeld, heeft de onderhavige regeling opnieuw dezelfde citeertitel gekregen, teneinde de continuïteit van de regelgeving te benadrukken. Wel is in de citeertitel het jaartal 2021 toegevoegd, waarin de regeling in de Staatscourant is bekendgemaakt.

Toelichting op de bijlagen bij de Regeling bodemkwaliteit 2021

Bijlage A bij de Regeling bodemkwaliteit, Kwaliteitseisen voor bouwstoffen

Functie van de bijlage

Bijlage A bevat de kwaliteitseisen voor bouwstoffen die zijn gesteld ingeval van

- a. het toepassen van bouwstoffen overeenkomstig paragraaf 4.123 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
- b. het vervaardigen, invoeren, voor toepassing in Nederland of voor handelsdoeleinden voor de Nederlandse markt voorhanden hebben, vervoeren of aan een ander ter beschikking stellen van bouwstoffen overeenkomstig artikel 25h Bbk.

Met een milieuverklaring bodemkwaliteit als bedoeld in hoofdstuk 3A Bbk kan worden aangetoond dat de bouwstof aan de kwaliteitseisen voor bouwstoffen voldoet.

De functie van de bijlage is daarmee dus driedelig, het geeft invulling aan de kwaliteitseisen die in het kader van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit bodemkwaliteit worden gesteld aan bouwstoffen en het vormt het toetsingskader voor het opstellen van de milieuverklaring bodemkwaliteit voor bouwstoffen waarin wordt aangegeven dat de bouwstof voldoet aan deze kwaliteitseisen.

De bijlage bestaat uit twee tabellen. In tabel 1 zijn de kwaliteitseisen opgenomen voor anorganische stoffen voor bouwstoffen met daarin een onderscheid naar vormgegeven en niet-vormgegeven bouwstoffen. Het onderscheid tussen vormgegeven bouwstoffen, zoals beton en bakstenen, en niet-vormgegeven bouwstoffen, zoals assen en granulaten wordt gemaakt omdat de wijze van uitloging tussen deze twee typen materialen verschillend is en daarom ook verschillend moet worden gemeten. In hoofdstuk 3 van deze regeling is opgenomen hoe kan worden vastgesteld of een bouwstof vormgegeven is of niet. Voor vormgegeven bouwstoffen waarvan de emissie is bepaald via diffusieproef volgens NEN 7375 gedurende 64 dagen gelden de kwaliteitseisen die in kolom 2 van tabel 1 zijn opgenomen. Voor niet-vormgegeven bouwstoffen en vormgegeven bouwstoffen waarvan de emissie is bepaald met de kolomproef of de beschikbaarheidsproef gelden de kwaliteitseisen die zijn opgenomen in kolom 3 van tabel 1. In tabel 2 zijn de kwaliteitseisen opgenomen voor organische stoffen die gelden voor zowel vormgegeven als niet-vormgegeven bouwstoffen. Voor organische stoffen bestaan geen gevalideerde testen voor de uitloging waardoor voor organische stoffen kwaliteitseisen in tabel 2 zijn opgenomen die zijn gebaseerd op de maximale concentratie van organische stoffen in de bouwstof.

Beleidsneutrale of beleidsrijke omzetting

De kwaliteitseisen die zijn opgenomen in bijlage A zijn beleidsneutraal, dat wil zeggen inhoudelijke onveranderd overgenomen uit bijlage A van de regeling bodemkwaliteit die voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze regeling van kracht was. Er zijn hierop twee uitzonderingen.

Ten eerste zijn in bijlage A geen kwaliteitseisen voor IBC bouwstoffen meer opgenomen. Dit is een rechtstreeks gevolg van het feit dat het toepassingskader voor het toepassen van IBC bouwstoffen zoals dat was opgenomen in het besluit bodemkwaliteit niet is opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving. Via de green deal 'verduurzaming nuttige toepassing AEC bodemas'¹³ is vanaf 2012 door de producenten van AVI bodemas, ook wel AEC bodemas genoemd, geïnvesteerd in het opwerken van de bodemmassen tot een bouwstof die voldoet aan de kwaliteitseisen voor vormgegeven en niet-vormgegeven bouwstoffen zodat deze niet meer onder het regime van IBC bouwstoffen moesten worden toegepast. Onderdeel van de green deal is dat de toepassing van IBC bouwstoffen zou worden uit gefaseerd. Voor een nadere toelichting van de achtergrond van het uitfaseren van IBC bouwstoffen wordt naar de toelichting op het Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet¹⁴ verwezen.

Ten tweede is een tijdelijke vrijstelling¹⁵ voor de kwaliteitseisen in tabel 2 van bijlage A voor de stoffen benzeen, ethylbenzeen, toluen en xylenen (som) in polymeerbeton, omgezet in een specifieke kwaliteitseis voor polymeerbeton zijnde een maximale concentratiewaarde van 20 mg/kg droge stof voor de stof ethylbenzeen en xylenen (som). Voor benzeen en toluen geldt voortaan de kwaliteitseis die voor alle bouwstoffen in tabel 2 van bijlage A is opgenomen. Met het vaststellen van deze kwaliteitseisen wordt voortaan geborgd dat de gehalten aan aromaten in polymeerbeton zijn begrensd.

Polymeerbeton is een beton waar met het oog op de specifieke toepassing van polymeerbeton in plaats van cement kunsthars (polymeer) als verbinding tussen de korrels wordt gebruikt. In polymeerbeton zijn aromaten in sterk wisselende gehalten aanwezig, afkomstig uit het hars dat wordt gebruikt voor de productie van het polymeerbeton. De vrijstelling voor de kwaliteitseisen voor deze aromaten was gebaseerd op twee uitgangspunten. Ten eerste dat het onwaarschijnlijk is dat de stoffen uit het polymeerbeton in het milieu terecht kunnen komen, omdat polymeerbeton niet waterdoorlatend is. Ten tweede het gegeven dat de sector beperkt invloed kan uitoefenen op de samenstelling van de kunsthars, omdat slechts een klein deel van de geproduceerde hars wordt gebruikt voor polymeerbeton.

De producenten van polymeerbeton hebben de afgelopen jaren inspanningen gedaan om middels gerichte inkoop van kunsthars een sterke verlaging van de gehalten aromaten in het product te bereiken. Uit dat onderzoek blijkt dat het niet mogelijk is om te voldoen aan de kwaliteitseisen die voor bouwstoffen zijn opgenomen in bijlage A voor de stoffen xylenen (som) en ethylbenzeen. De kwaliteitseis voor de stoffen xylenen (som) en ethylbenzeen is om die reden voor polymeerbeton specifiek gemaakt en begrensd op wat in de praktijk haalbaar is. De afweging om deze specifieke kwaliteitseis voor polymeerbeton op te nemen in bijlage A is gemaakt met dezelfde uitgangspunten die ten grondslag lagen aan de vrijstelling voor de kwaliteitseisen die aan de orde was in bijlage A van de regeling bodemkwaliteit die voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze regeling van kracht was.

Basis en achtergrond van de kwaliteitseisen

De kwaliteitseisen voor bouwstoffen zijn voor anorganische stoffen gericht op de maximale emissie van stoffen uit bouwstoffen en gericht op de maximale concentratie aan organische stoffen, bij gebrek aan een beschikbare uitloogtest voor organische stoffen.

Zoals aangegeven zijn de kwaliteitseisen beleidsneutraal overgenomen uit bijlage A van de regeling bodemkwaliteit die voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze regeling van kracht was. Voor een uitgebreide toelichting op de achtergronden van de kwaliteitseisen wordt verwezen naar paragraaf 3.3 van de toelichting op het Besluit bodemkwaliteit¹⁶ en de rapportage van het RIVM die daaraan ten grondslag ligt¹⁷.

In hoofdzaak komt het erop neer dat de kwaliteitseisen voor anorganische stoffen zijn gebaseerd op het uitgangspunt dat de uitloging van stoffen uit de bouwstof zodanig beperkt is dat een voldoende hoog ecologisch beschermingsniveau voor het bodemecosysteem wordt behaald. Dat

¹³ Green Deal Verduurzaming nuttige toepassing AEC-bodemas, Rijksoverheid, Vereniging Afvalbedrijven, 7 maart 2012

¹⁴ Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet, t.z.t. verwijzen naar publicatie in staatsblad

¹⁵ Zie Regeling bodemkwaliteit, Staatscourant 2007, 247, d.d. 21 december 2007

¹⁶ Besluit bodemkwaliteit, stb-2007-469

¹⁷ RIVM rapport 711701043/2006 Kritische emissiewaarden voor bouwstoffen Milieuhygiënische onderbouwing en consequenties voor bouwmaterialen, Verschoor et al, 2007

hoge niveau is gebaseerd op het uitgangspunt dat 95 % van het ecosysteem geen aanwijsbare negatieve effecten van de uitloging van stoffen uit de bouwstof mag ondervinden. Dit hoge beschermingsniveau is gebaseerd op het beschermen van de grondwaterkwaliteit. Datzelfde niveau is ook gekozen voor het beschermen van de oppervlaktewaterkwaliteit.

Voor organische stoffen zijn geen uitloogtesten beschikbaar en zijn de kwaliteitseisen gebaseerd op de aanwezigheid van organische stoffen in bouwstoffen in de praktijk en zoveel mogelijk afgestemd op de kwaliteitseisen voor organische stoffen voor de kwaliteitsklasse industrie voor grond en baggerspecie.

Beperkte reikwijdte van de milieuverklaring

In tabel 1 van bijlage A is een tweetal voetnoten opgenomen die aangeven dat een afwijkende kwaliteitseis kan worden gehanteerd in combinatie met het beperken van de reikwijdte van de bruikbaarheid van de milieuverklaring bodemkwaliteit. Dit kan aan de orde zijn ingeval het voornemen bestaat om de bouwstof toe te passen in een groot oppervlaktewater die volgens de waterbeheerder geen bijzondere bescherming behoeft of in geval het voornemen bestaat om de bouwstof toe te passen op plaatsen waar een direct contact (mogelijk) is met zeewater of brak water met een chloride-gehalte dat van nature meer dan 5.000 mg/l bedraagt. De voetnoten geven aan dat als voor de milieuverklaring bodemkwaliteit gebruik wordt gemaakt van deze afwijkende kwaliteitseisen dat dan op de milieuverklaring bodemkwaliteit moet worden aangegeven dat de bouwstof uitsluitend geschikt is voor toepassing in een groot oppervlaktewater die volgens de waterbeheerder geen bijzondere bescherming behoeft of uitsluitend geschikt is voor toepassing op plaatsen waar een direct contact (mogelijk) is met zeewater of brak water met een chloride-gehalte dat van nature meer dan 5.000 mg/l bedraagt.

De afwijkende kwaliteitseisen zijn net als de kwaliteitseisen in bijlage A beleidsneutraal overgenomen uit bijlage A van de regeling bodemkwaliteit die voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze regeling van kracht was.

In de Regeling bodemkwaliteit die voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze regeling van kracht was waren de grote oppervlaktewaterlichamen die volgens de waterbeheerder bijzondere bescherming behoeven in een bijlage opgenomen. Deze bijlage was ontleend aan bijlage 2 uit de activiteitenregeling milieubeheer waarin een lijst per beheerder met grote oppervlaktewaterlichamen, die met het oog op het lozen geen bijzondere bescherming behoeven, was opgenomen. In het stelsel van de Omgevingswet worden de grote oppervlaktewaterlichamen die geen bijzondere bescherming behoeven niet meer in een lijst opgenomen. Indien er met het oog op de bescherming van de waterkwaliteit regels worden gesteld aan het lozen waaronder mede verstaan het toepassen van bouwstoffen dan worden deze nadere regels voor individuele gevallen door de beheerder in een maatwerkvoorschrift opgenomen danwel als maatwerkregel in de omgevingsverordening opgenomen als het oppervlaktewater in beheer bij een waterschap betreft of in hoofdstuk 6 en 7 van het Besluit activiteiten leefomgeving als het Rijkswateren betreft.

Bijlage B bij de Regeling bodemkwaliteit, Kwaliteitseisen voor bodem, grond en baggerspecie

Functie van de bijlage

Bijlage B bevat de kwaliteitseisen voor grond en baggerspecie die van toepassing zijn ingeval van toepassen van grond en baggerspecie overeenkomstig paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Met een milieuverklaring bodemkwaliteit als bedoeld in hoofdstuk 3A Bbk kan worden aangetoond dat de grond en baggerspecie aan deze kwaliteitseisen voor grond en baggerspecie voldoet.

De functie van de bijlage is daarmee dus tweeledig, het geeft invulling aan de kwaliteitseisen die in het kader van het Besluit activiteiten leefomgeving worden gesteld aan het toepassen van grond en baggerspecie en het vormt het toetsingskader voor het opstellen van de milieuverklaring bodemkwaliteit voor grond en baggerspecie waarin wordt aangegeven dat de grond en baggerspecie voldoet aan deze kwaliteitseisen.

Voor mijnsteen en vermengde mijnsteen die wordt toegepast overeenkomstig paragraaf 4.125 van het Besluit activiteiten leefomgeving heeft bijlage B dezelfde functie als voor grond en baggerspecie. Het geeft invulling aan de kwaliteitseisen die in het kader van het Besluit activiteiten leefomgeving worden gesteld aan het toepassen van mijnsteen en vermengde mijnsteen in

paragraaf 4.125 van dat Besluit en het vormt het toetsingskader voor het opstellen van de milieuverklaring bodemkwaliteit voor mijnsteen en vermengde mijnsteen waarin wordt aangegeven dat de mijnsteen en vermengde mijnsteen voldoet aan deze kwaliteitseisen. In de navolgende toelichting op de tabellen kan telkens voor de reikwijdte van paragraaf 4.125 van het Besluit activiteiten leefomgeving mijnsteen en vermengde mijnsteen worden gelezen waar in de toelichting over grond en baggerspecie wordt gesproken voor zover het gaat om de kwaliteitseisen die in de tabellen 1, 2 en 3A zijn opgenomen voor grond en baggerspecie.

Mijnsteen die niet overeenkomstig paragraaf 4.125 van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt toegepast omdat deze afkomstig is van buiten een in de omgevingsregeling aangewezen gebied van herkomst in de provincie Limburg of wordt toegepast buiten een in de omgevingsregeling aangewezen toepassingsgebied in de provincie Limburg valt onder de reikwijdte van paragraaf 4.123 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Ingeval van toepasselijkheid van paragraaf 4.123 zijn de kwaliteitseisen voor mijnsteen opgenomen in bijlage A van deze regeling.

In bijlage B, tabel 1 en 2 zijn kwaliteitseisen opgenomen voor het indelen van de bodem, grond en baggerspecie in kwaliteitsklassen. Deze indeling van de bodem, grond en baggerspecie in kwaliteitsklassen is niet alleen relevant voor het toepassen van grond en baggerspecie en het opstellen van de milieuverklaring bodemkwaliteit maar is tevens relevant voor de milieubelastende activiteiten graven, saneren en opslaan waarvoor regels zijn gesteld in het Besluit activiteiten leefomgeving. Verwezen wordt naar de milieubelastende activiteiten die in paragraaf 4.119 t/m 4.122 van het Besluit activiteiten leefomgeving zijn opgenomen.

De bijlage bestaat uit acht tabellen:

- Tabel 1 heeft betrekking op de kwaliteitseisen voor het indelen van de landbodem, grond en baggerspecie in kwaliteitsklassen ten behoeve van de toepassing van grond en baggerspecie op de landbodem.
- Tabel 2 heeft betrekking op de kwaliteitseisen voor het indelen van de waterbodem, grond en baggerspecie in kwaliteitsklassen ten behoeve van de toepassing van grond en baggerspecie op de waterbodem
- Tabel 3a heeft betrekking op kwaliteitseisen voor de specifieke kwaliteit 'emissie arme grond' of 'emissie arme baggerspecie', 'emissiearme mijnsteen' of 'emissiearme vermengde mijnsteen'
- Tabel 3b heeft betrekking op kwaliteitseisen voor de specifieke kwaliteit 'voor verspreiden op de landbodem geschikte baggerspecie'
- Tabel 3c heeft betrekking op kwaliteitseisen voor de specifieke kwaliteit 'voor verspreiden in zoet oppervlaktewater geschikte baggerspecie' en 'voor verspreiden in zout oppervlaktewater geschikte baggerspecie'
- Tabel 3d heeft betrekking op kwaliteitseisen voor de specifieke kwaliteit 'voor toepassen in een diepe plas geschikte grond' en 'voor toepassen in een afdeklaag van een diepe plas geschikte grond'
- Tabel 3e heeft betrekking op kwaliteitseisen voor de specifieke kwaliteit 'voor toepassen in een diepe plas geschikte baggerspecie' en 'voor toepassen in een afdeklaag van een diepe plas geschikte baggerspecie'
- Tabel 4 heeft betrekking op Toxiciteits Equivalentie Factor (TEF) voor dioxines, dibenzofuranen en dioxine-achtige PCB's die in combinatie met de tabellen 1, 2 en 3b t/m e worden gebruikt voor het toetsen aan de kwaliteitseis die voor dioxines die in die tabellen is opgenomen.

De kwaliteitseisen voor de specifieke kwaliteiten waren in de regeling bodemkwaliteit die voorafgaand aan inwerkingtreding van deze regeling van kracht was vervlochten in tabel 1 en 2 en specifieke voetnoten die vaak de kwaliteitseisen voor bepaalde kwaliteitsklassen koppelden aan een specifieke kwaliteit. In deze regeling zijn de tabellen voor specifieke kwaliteiten grond of baggerspecie (tabel 3a t/m 3e) voor de duidelijkheid gescheiden van de tabellen voor de indeling van grond en baggerspecie in kwaliteitsklassen (tabel 1 en 2), zonder dat daarmee een inhoudelijke wijziging is beoogd. Deze structuurwijziging maakt dat mogelijke toekomstige aanpassingen aan kwaliteitseisen voor een kwaliteitsklasse als dat wenselijk mocht zijn niet automatisch doorwerken voor een specifieke kwaliteit grond of baggerspecie en omgekeerd.

In het navolgende worden de tabellen 1, 2, 3a, 3b, 3c, 3d, 3e en 4 toegelicht.

Tabel 1 en 2.

In bijlage B, tabel 1 en 2 zijn kwaliteitseisen opgenomen voor het indelen van de bodem, grond en baggerspecie in kwaliteitsklassen. Deze indeling van de bodem, grond en baggerspecie in kwaliteitsklassen is relevant met het oog op het toepassen van grond en baggerspecie

overeenkomstig paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving omdat in die paragraaf kwaliteitseisen voor het toepassen van grond en baggerspecie afhankelijk zijn van de kwaliteitsklasse waarin de ontvangende bodem is ingedeeld en de bodemfunctieklasse waarin de ontvangende landbodem is ingedeeld. De indeling van de bodem, grond en baggerspecie in kwaliteitsklassen is zoals aangegeven ook relevant in het kader van milieubelastende activiteiten die in paragraaf 4.119 t/m 4.122 van het Besluit activiteiten leefomgeving zijn opgenomen. In het bijzonder kan paragraaf 4.122, de milieubelastende activiteit opslaan van grond en baggerspecie worden genoemd waarin de regels voor het samenvoegen van grond en baggerspecie zijn opgenomen. Het samenvoegen van grond en baggerspecie is voorbehouden aan grond en baggerspecie die in dezelfde bodemkwaliteitsklasse zijn ingedeeld mits de samenvoeging wordt uitgevoerd door een daartoe erkende intermediair. De regels voor samenvoegen stonden in de regeling bodemkwaliteit die voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze regeling van kracht was.

Beleidsneutrale of beleidsrijke omzetting

De kwaliteitseisen die zijn opgenomen in tabel 1 en 2 zijn beleidsneutraal, dat wil zeggen inhoudelijke onveranderd overgenomen uit bijlage B, tabel 1 en 2 van de regeling bodemkwaliteit die voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze regeling van kracht was. Wel zijn in de kolomkoppen andere namen voor de kwaliteitsklassen gehanteerd. In onderstaande tabel is aangegeven welke naam eerder voor de kwaliteitsklassen werd aangehouden.

Kolom in tabel	Naam kwaliteitsklasse	Voorheen gehanteerde naam
Tabel 1, kolom 2	Landbouw/natuur	Achtergrondwaarden
Tabel 1, kolom 3	wonen	Wonen
Tabel 1, kolom 4	industrie	Industrie
Tabel 1, kolom 5	Matig verontreinigd	-
Tabel 1, kolom 6	Sterk verontreinigd	-
Tabel 2, kolom 2	Niet verontreinigd/algemeen toepasbaar	Achtergrondwaarden
Tabel 2, kolom 3	Licht verontreinigd	Klasse A
Tabel 2, kolom 4	Matig verontreinigd	Klasse B
Tabel 2, kolom 5	Sterk verontreinigd	-

Zoals uit de tabel blijkt zijn in tabel 1 twee kwaliteitsklassen ingevoegd die voorheen niet in bijlage B, tabel 1 stonden. Dat heeft te maken met het feit dat de interventiewaarden bodem, die voorheen waren opgenomen in de circulaire bodemsanering, ongewijzigd zijn opgenomen als grens tussen de kwaliteitsklassen matig en sterk verontreinigd. Grond en baggerspecie die is ingedeeld in de kwaliteitsklassen matig of sterk verontreinigde grond voldoen niet aan de kwaliteitseisen die zijn gesteld aan het toepassen overeenkomstig paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving, tenzij er sprake is van maatwerk dat door het bevoegd gezag voor de toepassing is vastgesteld. Datzelfde geldt voor grond en baggerspecie die is ingedeeld in de kwaliteitsklasse sterk verontreinigde baggerspecie. Voor het vaststellen van maatwerk ingeval het gaat om matig en sterk verontreinigde grond of sterk verontreinigde baggerspecie zijn in het Besluit activiteiten leefomgeving voorwaarden gesteld en instructies opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Om bij die voorwaarden te kunnen aansluiten is het van belang dat ook in de milieuverklaring bodemkwaliteit wordt vermeld of de grond en baggerspecie in die betreffende kwaliteitsklassen is ingedeeld. De getalswaarde in kolom 5 en 6 van tabel 1 en kolom 4 en 5 van tabel 2 zijn gelijk. Dat is gedaan om duidelijk te maken via de kolomkop welk onderscheid er is tussen de kwaliteitsklassen matig en sterk verontreinigd. De bodem, grond en baggerspecie worden in de kwaliteitsklasse sterk verontreinigd ingedeeld als de concentratie groter is dan de waarde die is opgenomen in kolom voor de kwaliteitsklasse sterk verontreinigd in tabel 1 en tabel 2.

De wijze waarop met behulp van de kwaliteitseisen voor de indeling in kwaliteitsklassen in bijlage B de bodem, grond en baggerspecie in kwaliteitsklassen wordt ingedeeld is opgenomen in de artikelen 5.11 en 5.25 voor zover het grond en baggerspecie betreft en artikel 7.8 voor zover het de bodem betreft. Ook deze wijze van indeling in kwaliteitsklassen is beleidsneutraal overgenomen uit de Regeling bodemkwaliteit die voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze regeling van kracht was. Voor een toelichting op de wijze van indeling in kwaliteitsklassen wordt verwezen naar de toelichting op de artikelen 5.11, 5.25 en 7.8.

In tabel 1 en 2 van bijlage B bij de regeling bodemkwaliteit die voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze regeling van kracht was voor enkele stoffen bij de achtergrondwaarden aangegeven dat deze achtergrondwaarde niet was gebaseerd op gemeten concentraties tijdens het onderzoek naar achtergrondwaarden en daarom een achtergrondwaarde op basis van de bepalingsgrens was opgenomen. Hoewel in de periode na 2008 de nauwkeurigheid waarmee stoffen over het algemeen kunnen worden gemeten sterk is verbeterd, is er vanwege het uitgangspunt van beleidsneutraal omzetten voor gekozen om de achtergrondwaarden ongewijzigd over te nemen als bovenste grens voor de kwaliteitsklassen landbouw/natuur in tabel 1 en algemeen toepasbaar/niet verontreinigd in tabel 2.

Werking van de indeling van de bodem, grond en baggerspecie in kwaliteitsklassen

De wijze van indelen in kwaliteitsklassen is opgenomen in de artikelen 5.11 en 5.25 voor het indelen van grond en baggerspecie in kwaliteitsklassen. Voor het indelen van de bodem in kwaliteitsklassen is dat artikel 7.8. Voor het indelen van een stof in een kwaliteitsklasse worden de door het laboratorium gerapporteerde gehalten van de stof met toepassing van bijlage G omgerekend naar gehalten die kunnen worden getoetst aan de kwaliteitseisen voor de indeling van de bodem en van grond en baggerspecie in kwaliteitsklassen in tabel 1 en 2 van bijlage B. De kwaliteitsklassen zijn begrensd door een onder- en bovengrens. De betreffende stof wordt ingedeeld in de kwaliteitsklasse waarvoor geldt dat de volgens bijlage G omgerekende concentratie van de stof valt binnen de begrenzing van die kwaliteitsklasse.

In de bodem, grond en baggerspecie worden meerdere stoffen gemeten. De wijze waarop de indeling van de bodem of de grond en baggerspecie ingedeeld wordt op basis van alle stoffen tezamen wordt verwezen naar de toelichting op de artikelen 5.11, 5.25 en 7.8.

Basis en achtergrond van de kwaliteitseisen

De achtergrond van de kwaliteitseisen die zijn opgenomen in tabel 1 en 2 is per kwaliteitsklasse verschillend. Bij de inwerkingtreding van de Regeling bodemkwaliteit in 2008 is de achtergrond van deze kwaliteitseisen in de toelichting opgenomen en tevens gedocumenteerd in een overzichtelijke rapportage die in opdracht van het toenmalige ministerie van VROM is opgesteld door de Grontmij¹⁸ en in een rapportage die door RWS/RIZA is opgesteld¹⁹. Voor verdiepende informatie wordt naar die rapportages verwezen.

In hoofdzaak komt het er op neer dat:

- de kwaliteitseisen voor de kwaliteitsklasse landbouw/natuur in tabel 1 en algemeen toepasbaar/niet verontreinigd in tabel 2 zijn gebaseerd op de achtergrondwaarden. De achtergrondwaarden zijn gebaseerd op metingen van de bodemkwaliteit op door Nederland verspreide landbodemplots die niet verdacht waren op verontreiniging als gevolg van het historisch gebruik.
- De kwaliteitseisen voor de kwaliteitsklasse wonen in tabel 1 zijn gebaseerd op de risico's voor de mens en de ecologie op locaties die als gebruiksbestemming wonen hebben, waarbij het meest kritische risico de hoogte van de norm bepaald. De risico's voor de mens zijn afgeleid door in de kwaliteitseis uit te gaan van maximaal toegestane toevoeging voordat de maximale blootstellingsdosis (MTR-humaan) is bereikt die is toegestaan voor de mens. Het gaat daarbij om de toevoeging aan de blootstelling van de mens aan een stof via de gehalten van die stof in de bodem. Daarnaast wordt de mens ook via andere bronnen blootgesteld aan stoffen. Hierbij is uitgegaan van een blootstellingsscenario van de mens via een hoge mate van ingestie van grond (hand mond gedrag) via contact met grond in de woonomgeving en huisstof en via een beperkte mate van gewasconsumptie uit de eigen tuin. Bij het eten van gewassen uit de tuin vindt blootstelling plaats via de niet afgespoelde grond die aan de oogst zit en via de stoffen die in de groenten en fruit zijn opgenomen via de bodem. Voor de ecologie wordt een gemiddeld beschermingsniveau gehanteerd. Een hoog ecologisch beschermingsniveau wordt behaald als de concentratie van een stof in de grond lager is dan de concentratie waarbij maximaal 5 % van de mogelijk aanwezige soorten planten en bodemdieren of natuurlijke processen in de landbodems is 'aangetast' door de concentratie van een stof in de bodem. Een matig ecologisch beschermingsniveau wordt behaald als de concentratie van een stof in de grond lager is dan de concentratie waarbij maximaal 50% van de mogelijk aanwezige soorten planten en bodemdieren of natuurlijke processen in de landbodems is 'aangetast' door concentratie van een stof in de bodem. Een gemiddeld ecologisch beschermingsniveau wordt gevormd door het middelen van de concentratie die hoort bij een hoog en matig ecologisch beschermingsniveau. De kwaliteitseisen per

¹⁸ Ken uw (water)bodemkwaliteit, de risico's inzichtelijk, Grontmij, Wezenbeek et al, 2007

¹⁹ Nieuwe normen Waterbodems (RWS-RIZA, 2007).

stof is telkens gebaseerd op een niveau waarbij zowel de mens als de ecologie afdoende zijn beschermd.

- De kwaliteitseisen voor de kwaliteitsklasse industrie in tabel 1 zijn gebaseerd op de risico's voor de mens en de ecologie op locaties die als gebruiksbestemming industrie hebben. De afleiding van de risico's voor de mens en ecologie zijn op dezelfde methode gebaseerd als beschreven bij de kwaliteitseis voor de kwaliteitsklasse wonen, alleen is bij de kwaliteitseis voor de kwaliteitsklasse industrie uitgegaan van een blootstellingsscenario voor de mens met een beperkte mate van ingestie van grond (hand mond gedrag) via contact met grond in de werkomgeving en geen gewasconsumptie uit die terreinen. Voor de ecologie is een matig beschermingsniveau aangehouden.

- De kwaliteitseisen voor de kwaliteitsklasse matig verontreinigd en sterk verontreinigd in tabel 1 zijn gebaseerd op de interventiewaarde bodem. De afleiding van de risico's voor de mens en ecologie zijn op dezelfde methode gebaseerd als beschreven bij de kwaliteitseis voor de kwaliteitsklasse wonen, alleen is bij de kwaliteitseis voor de kwaliteitsklasse matig verontreinigd (bovengrens) en sterk verontreinigd (ondergrens) uitgegaan van een blootstellingsscenario voor de mens met een hoge mate van ingestie van grond (hand mond gedrag) via contact met grond en een gemiddelde gewasconsumptie uit eigen tuin. Voor de ecologie is een matig beschermingsniveau aangehouden.

- De kwaliteitseis voor de kwaliteitsklasse licht verontreinigd in tabel 2 is gebaseerd op het herverontreinigingsniveau van de Rijntakken. Het herverontreinigingsniveau is gebaseerd op de kwaliteit van het zwevende stof dat via de rivieren ons land binnenkomt en de basis vormt voor de kwaliteit van nieuw gevormd sediment.

- De kwaliteitseis voor de kwaliteitsklasse matig verontreinigd (bovengrens) en sterk verontreinigd (ondergrens) in tabel 2 zijn gebaseerd op de interventiewaarde waterbodems die bij de inwerkingtreding van de regeling bodemkwaliteit in 2008 nog bestonden. Na de invoering van de waterwet in 2009 zijn deze interventiewaarden niet meer in de circulaire bodemsanering opgenomen. De interventiewaarde waterbodems is voor veel stoffen gelijk aan de interventiewaarde voor de landbodem.

Voetnoten bij tabel 1 en 2

De voetnoten bij tabel 1 en 2 behoeven geen nadere toelichting, met uitzondering van voetnoot 1 bij tabel 1 en 2 waarin is aangegeven hoe moet worden omgegaan met de situatie dat voor een stof voor een bepaalde kwaliteitsklasse geen kwaliteitseis is opgenomen in tabel 1 en 2.

Tabel 3a.

In tabel 3a zijn de kwaliteitseisen opgenomen voor de specifieke kwaliteit 'emissiearme grond', 'emissiearme baggerspecie', 'emissiearme mijnsteen' of 'emissiearme vermengde mijnsteen'. Het voldoen aan de specifieke kwaliteitseis is relevant met het oog op het toepassen van grond en baggerspecie overeenkomstig paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving omdat in die paragraaf in artikel 4.1274 de kwaliteitseisen voor het toepassen van grond en baggerspecie in een grootschalige toepassing mede afhankelijk zijn van het voldoen aan de kwaliteitseis voor de specifieke kwaliteit 'emissiearme grond' en 'emissiearme baggerspecie'. In paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving gelden voor grootschalig toepassen op grond van artikel 4.1274 daarnaast eisen aan de kwaliteitsklasse waarin de grond of baggerspecie is ingedeeld.

Het voldoen aan de specifieke kwaliteitseis is eveneens relevant met het oog op het toepassen van mijnsteen en vermengde mijnsteen overeenkomstig paragraaf 4.125 van het Besluit activiteiten leefomgeving omdat in die paragraaf in artikel 4.1289 kwaliteitseisen voor het toepassen van mijnsteen en vermengde mijnsteen in een grootschalige toepassing mede afhankelijk zijn van het voldoen aan de kwaliteitseis voor de specifieke kwaliteit 'emissiearme mijnsteen' of 'emissiearme vermengde mijnsteen'. In paragraaf 4.125 van het Besluit activiteiten leefomgeving gelden voor grootschalig toepassen op grond van artikel 4.1289 daarnaast eisen aan de kwaliteitsklasse waarin de mijnsteen of vermengde mijnsteen is ingedeeld.

Beleidsneutrale of beleidsrijke omzetting

De kwaliteitseisen die zijn opgenomen in tabel 3a zijn beleidsneutraal, dat wil zeggen inhoudelijk onveranderd overgenomen uit bijlage B, tabel 1 van de regeling bodemkwaliteit die voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze regeling van kracht was. De kwaliteitseisen waren in die regeling in de vorm van maximale emissiewaarden en emissietoetswaarden opgenomen.

De wijze waarop met behulp van de kwaliteitseisen voor de specifieke kwaliteit 'emissiearme grond', 'emissiearme baggerspecie', 'emissiearme mijnsteen' of 'emissiearme vermengde

mijnsteen' wordt bepaald of wordt voldaan aan deze kwaliteitseis is opgenomen in de artikelen 5.12 en 5.26 voor zover het grond en baggerspecie betreft en voor mijnsteen en vermengde mijnsteen zijn in de artikelen 6.2 en 6.3, de artikelen 5.12 en 5.26 van overeenkomstige toepassing verklaard. In artikel 5.12 en 5.26 wordt voor de wijze van toetsen aan de kwaliteitseisen voor de specifieke kwaliteit mede verwezen naar de regels die zijn opgenomen in tabel 3a. Dat is weergegeven in voetnoot 1 van tabel 3a. Ook deze wijze van bepaling of wordt voldaan aan de kwaliteitseis voor de specifieke kwaliteit 'emissiearme grond', 'emissiearme baggerspecie', 'emissiearme mijnsteen' of 'emissiearme vermengde mijnsteen' indeling in kwaliteitsklassen is beleidsneutraal overgenomen uit de Regeling bodemkwaliteit die voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze regeling van kracht was.

Werking van de toetsing aan de kwaliteitseis

In voetnoot 1 is aangegeven op welke wijze wordt getoetst of wordt voldaan aan de kwaliteitseis voor de specifieke kwaliteit 'emissiearme grond', 'emissiearme baggerspecie', 'emissiearme mijnsteen' of 'emissiearme vermengde mijnsteen'. Allereerst wordt getoetst of de volgens bijlage G omgerekende concentratie van de stof voldoet aan de kwaliteitseis die is opgenomen in kolom 2 van bijlage 3a. Als dat het geval is voldoet de stof aan de kwaliteitseis, ongeacht of de emissie is gemeten en ongeacht de omvang van de emissie. Alleen wanneer de volgens bijlage G omgerekende concentratie van de stof niet voldoet aan de kwaliteitseis die is opgenomen in kolom 2 van bijlage 3a wordt getoetst of de emissie van de stof voldoet aan de kwaliteitseis die is opgenomen in kolom 3 van bijlage 3a.

Tevens is in voetnoot 1 aangegeven hoe moet worden omgegaan met de situatie dat voor een stof voor geen kwaliteitseis is opgenomen in tabel 3a.

Basis en achtergrond van de kwaliteitseisen

De achtergrond van de kwaliteitseisen die zijn opgenomen in tabel 3a is bij de inwerkingtreding van de Regeling bodemkwaliteit in 2008 in de toelichting opgenomen en tevens gedocumenteerd in een overzichtelijke rapportage die in opdracht van het ministerie van I&W is opgesteld door de Grontmij²⁰ en in de RIVM rapportage van Verschoor e.a.²¹. Voor verdiepende informatie wordt naar die rapportages verwezen.

In hoofdzaak komt het er op neer dat de kwaliteitseisen die in kolom 3 van tabel 3a zijn weergegeven zijn gebaseerd op het uitgangspunt dat de uitloging van stoffen uit de grond, baggerspecie, mijnsteen of vermengde mijnsteen zodanig beperkt is dat een voldoende hoog ecologisch beschermingsniveau voor het bodemecosysteem wordt behaald. Dat hoge niveau is gebaseerd op het uitgangspunt dat 95 % van het ecosysteem geen aanwijsbare negatieve effecten van de uitloging van stoffen uit de grond, baggerspecie, mijnsteen of vermengde mijnsteen mag ondervinden. Dit hoge beschermingsniveau is gebaseerd op het beschermen van de grondwaterkwaliteit. Datzelfde niveau is ook gekozen voor het beschermen van de oppervlaktewaterkwaliteit.

De kwaliteitseisen uit kolom 2 van bijlage 3a zijn gebaseerd op eerder opgenomen t-waarden uit het 'Besluit met betrekking tot wijziging van het Bouwstoffenbesluit' van 24 november 2005 (Staatsblad 2005 610). Daar waar in dat besluit geen t-waarden zijn genoemd, zijn de kwaliteitseisen gebaseerd op het gemiddelde van de kwaliteitseis voor de kwaliteitsklasse landbouw/natuur en de kwaliteitsklasse sterk verontreinigd. Indien voor een stof in bijlage 3a de t-waarde van het Bouwstoffenbesluit hoger is dan de maximale waarde voor de kwaliteitsklasse industrie, is voor de kwaliteitseis in kolom 2 van tabel 3a voor die stof de kwaliteitseis voor de kwaliteitsklasse industrie aangehouden.

Als aan de kwaliteitseis in kolom 2 van bijlage 3a wordt voldaan blijven de gevolgen van uitloging van contaminanten beperkt. Om die reden wordt voor een stof niet getoetst aan de kwaliteitseis in kolom 3 van bijlage 3a wanneer het gehalte van deze stof beneden de kwaliteitseis in kolom 2 van bijlage 3a ligt.

Tabel 3b.

²⁰ Ken uw (water)bodemkwaliteit, de risico's inzichtelijk, Grontmij, Wezenbeek et al, 2007

²¹ RIVM rapport 711701043/2006 Kritische emissiewaarden voor bouwstoffen Milieuhygiënische onderbouwing en consequenties voor bouwmaterialen, Verschoor et al, 2007

In tabel 3b zijn de kwaliteitseisen opgenomen voor de specifieke kwaliteit 'voor verspreiden op de landbodem geschikte baggerspecie'. Het voldoen aan deze specifieke kwaliteitseis is relevant met het oog op het verspreiden van baggerspecie op de landbodem overeenkomstig paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving is in artikel 4.1278 bepaald dat voor het verspreiden van baggerspecie afwijkende kwaliteitseisen van toepassing zijn, ten opzichte van de kwaliteitseisen in artikel 4.1272 van het Besluit activiteiten leefomgeving, waarin de toets aan de kwaliteit van de ontvangen bodem een rol speelt. Voor het verspreiden van baggerspecie wordt niet getoetst aan de kwaliteit van de ontvangen bodem, maar aan de specifieke kwaliteitseis 'voor verspreiden geschikte baggerspecie', die is onderverdeeld in verspreiden op de landbodem (zie kwaliteitseisen in tabel 3b) en verspreiden in oppervlaktewater (zie kwaliteitseisen in tabel 3c).

Beleidsneutrale of beleidsrijke omzetting

De kwaliteitseisen in tabel 3b zijn niet beleidsneutraal overgenomen uit bijlage B, tabel 1 van de regeling bodemkwaliteit die voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze regeling van kracht was. In de onderstaande tabel is aangegeven welke aanpassing in de kwaliteitseisen is doorgevoerd voor 'voor verspreiden op de landbodem geschikte baggerspecie' ten opzichte van de kwaliteitseisen die in tabel 1 van de Regeling bodemkwaliteit die voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze regeling van kracht was.

Aanpassing aan kwaliteitseis voor 'voor verspreiden op de landbodem geschikte baggerspecie'

Stof	Kwaliteitseis voorafgaand aan inwerkingtreding regeling (was)	Kwaliteitseis na inwerkingtreding regeling (wordt)
Toxische druk mengsel van stoffen (msPAF)	Toxische druk <20% voor organische stoffen en < 50% voor zware metalen	Toxische druk <15 % voor organische stoffen en < 50% voor zware metalen
Cadmium	Stof is onderdeel van de toets aan toxische druk. Daarnaast een kwaliteitseis van 7,5 mg/kg droge stof	Stof is onderdeel van de toets aan toxische druk. Daarnaast een kwaliteitseis van 2,7 mg/kg droge stof
Molybdeen	Stof is onderdeel van de toets aan toxische druk. Daarnaast een kwaliteitseis die gelijk is aan de interventiewaarde bodem: 190 mg/kg droge stof	Stof is onderdeel van de toets aan toxische druk. Daarnaast een kwaliteitseis van 7 mg/kg droge stof
Nikkel	Stof is onderdeel van de toets aan toxische druk. Daarnaast een kwaliteitseis die gelijk is aan de interventiewaarde bodem: 100 mg/kg droge stof	Stof is onderdeel van de toets aan toxische druk. Daarnaast een kwaliteitseis van 58 mg/kg droge stof
Lood	Stof is onderdeel van de toets aan toxische druk. Daarnaast een kwaliteitseis die gelijk is aan de interventiewaarde bodem: 530 mg/kg droge stof	Stof is onderdeel van de toets aan toxische druk. Daarnaast een kwaliteitseis van 180 mg/kg droge stof
Kwik	Stof is onderdeel van de toets aan toxische druk. Daarnaast een kwaliteitseis die gelijk is aan de interventiewaarde bodem: 36 mg/kg droge stof	Stof is onderdeel van de toets aan toxische druk. Daarnaast een kwaliteitseis van 2,9 mg/kg droge stof
PCB (som 7)	Stoffen die behoren tot de somparameter zijn onderdeel van de toets aan toxische druk. Daarnaast een kwaliteitseis die gelijk is aan de interventiewaarde bodem voor de somparameter 1 mg/kg droge stof	Stoffen die behoren tot de somparameter zijn onderdeel van de toets aan toxische druk. Voor somparameter een kwaliteitseis van 0,240 mg/kg droge stof
Minerale olie	3000 mg/kg droge stof	1250 mg/kg droge stof

Voor het aanpassen van de kwaliteitseis voor 'voor verspreiden op de landbodem geschikte baggerspecie' zijn twee met elkaar samenhangende redenen:

- Verspreiden op de landbodem is gekoppeld aan het aan de watergang grenzende gronden/perceel. Bij verspreiden van baggerspecie ontstond in de uitvoeringspraktijk veel discussie over welke gronden tot aan de watergang grenzend moesten worden gerekend. Daarvoor is een handvat²² ontwikkeld, maar er bleef desondanks behoefte aan een duidelijkere begrenzing van waar baggerspecie die voldoet aan de kwaliteitseis voor 'voor verspreiden geschikte baggerspecie' kon worden verspreid. Om die reden is naast de mogelijkheid om baggerspecie op het aangrenzende perceel te verspreiden, de aanvullende mogelijkheid opgenomen om de baggerspecie tot 10 kilometer afstand van de plaats van baggeren toe te passen op landbouwgronden. Dat maakt dat de bepaling van het aan de watergang grenzende perceel minder relevant is als de baggerspecie wordt verspreid op gronden die als landbouwgrond in gebruik zijn.
- Verspreiden van baggerspecie op de landbodem vindt plaats zonder toets aan de kwaliteit van de ontvangende bodem, veelal op percelen met een landbouwkundig gebruik. Bij agrariërs is er in een aantal gevallen twijfel of de kwaliteit van de baggerspecie die wordt verspreid wel voldoende aansluit bij het gebruik van die gronden voor agrarische productie. Door de aanvullende mogelijkheid om baggerspecie ook te verspreiden op landbouwgronden gelegen op maximaal 10 kilometer afstand van de plaats van baggeren ontstond aanvullende behoefte om de kwaliteitseis voor 'voor verspreiden op de landbodem geschikte baggerspecie' nader af te stemmen op het landbouwkundig gebruik.

De aanpassing van de kwaliteitseis voor 'voor verspreiding op de landbodem geschikte baggerspecie' is derhalve doorgevoerd om de kwaliteit van de baggerspecie beter te laten aansluiten bij het landbouwkundig gebruik. De voorstellen voor aanpassing van de kwaliteitseisen zijn gebaseerd op een onderzoek door Alterra en Deltares²³.

Zoals uit bovenstaande tabel is af te lezen zijn de kwaliteitseisen aangescherpt. Dit betekent dat door deze aanscherping minder baggerspecie dan voorheen voldoet aan de kwaliteitseis voor 'voor verspreiden op de landbodem geschikte baggerspecie'. Deze vermindering bedraagt ongeveer 5 % van de voorheen voor verspreiding geschikte baggerspecie. Voor deze baggerspecie moeten de waterschappen een andere nuttige bestemming zoeken. Het voordeel van de ruimere mogelijkheden voor verspreiden van baggerspecie op landbouwgronden tot 10 kilometer afstand van de plaats van baggeren, het voorkomen van tijdrovende discussies over waar de grens ligt van aan de watergang grenzende gronden (discussies tussen het waterschap en de toezichthouders van gemeenten) en de betere aansluiting van de kwaliteit van de baggerspecie bij het landbouwkundig gebruik en daarmee de betere acceptatie door agrariërs weegt volgens de waterschappen voldoende op tegen het nadeel van het vinden van een andere bestemming voor een beperkt deel van de baggerspecie.

De wijze waarop met behulp van de kwaliteitseisen voor de specifieke kwaliteit voor 'voor verspreiden op de landbodem geschikte baggerspecie' wordt bepaald of wordt voldaan aan deze kwaliteitseis is opgenomen in de artikelen 5.12 en 5.26. In artikel 5.12 en 5.26 wordt voor de wijze van toetsen aan de kwaliteitseisen voor de specifieke kwaliteit mede verwezen naar de wijze die is opgenomen in tabel 3b. Dat is weergegeven in voetnoot 1 van tabel 3b. Deze wijze van bepaling of wordt voldaan aan de kwaliteitseis voor 'voor verspreiden op de landbodem geschikte baggerspecie' is beleidsneutraal overgenomen uit de Regeling bodemkwaliteit die voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze regeling van kracht was.

Werking van de toetsing aan de kwaliteitseis

In voetnoot 1 is aangegeven op welke wijze wordt getoetst of wordt voldaan aan de kwaliteitseis voor de specifieke kwaliteit voor 'voor verspreiden op de landbodem geschikte baggerspecie'. Voor de specifieke kwaliteit worden feitelijk twee toetsen uitgevoerd. Er is aan de kwaliteitseisen voldaan als de baggerspecie voldoet aan de kwaliteitseisen voor zowel de maximale concentraties van stoffen (kolom 2 van tabel 3b) als de maximale toxische druk op bodemorganismen (kolom 3 van tabel 3b).

Voor de toets aan de toxische druk worden de stoffen getoetst die in kolom 4 van tabel 3b zijn aangeduid met een 'ja' aan de kwaliteitseis die in kolom 3 van tabel 3b is opgenomen. Als een stof die in kolom 4 van tabel 3b is aangeduid met 'ja' niet is onderzocht wordt voor het berekenen van

²² Handvat implementatie Besluit bodemkwaliteit, verspreiden van baggerspecie. Implementatieteam Bbk, juni 2008.

²³ Normstelling verspreidbare baggerspecie, Alterra (WUR), Deltares, Harmsen et al., december 2014

de toxische druk gerekend met 0,7 maal de bepalingsgrens die in bijlage L voor die stof is opgenomen.

Voor de toets aan de maximale concentratie van stoffen zijn de kwaliteitseisen in kolom 2 van tabel 3b voor de stoffen die in kolom 4 van tabel 3b met een 'ja' zijn aangeduid en voor de stoffen PAK (som), minerale olie, PCB's (som), Drins (som) gebaseerd op de interventiewaarde tenzij er voor die stof een kwaliteitseis is opgenomen op grond van het landbouwkundig gebruik als hiervoor in de tabel aangegeven (dan is de kwaliteitseis daarop gebaseerd).

De kwaliteitseis voor de stoffen die in kolom 4 van tabel 3b met een 'nee' zijn aangeduid met uitzondering van de stoffen PAK (som), minerale olie, PCB's (som), Drins (som) zijn de kwaliteitseisen gebaseerd op de bovengrens voor de kwaliteitsklasse landbouw/natuur. Dat verklaart waarom de toetsingsregel voor de indeling in de kwaliteitsklasse landbouw/natuur zoals die is opgenomen in artikel 5.11 en 5.25 ook is opgenomen in voetnoot 1 van tabel 3b voor de stoffen waarvoor de kwaliteitseis in kolom 2 van tabel 3b is gebaseerd op indeling in de kwaliteitsklasse landbouw/natuur.

Tevens is in voetnoot 1 aangegeven hoe moet worden omgegaan met de situatie dat voor een stof voor geen kwaliteitseis is opgenomen in tabel 3b.

Basis en achtergrond van de kwaliteitseisen

De achtergrond van de kwaliteitseisen die zijn opgenomen in tabel 3b is bij de inwerkingtreding van de Regeling bodemkwaliteit in 2008 in de toelichting opgenomen en tevens gedocumenteerd in een overzichtelijke rapportage die in opdracht van het toenmalige ministerie van VROM is opgesteld door de Grontmij²⁴, een rapportage die door RWS/RIZA is opgesteld²⁵ en het aanvullende onderzoek van Alterra en Deltares²⁶. Tevens is voor de achtergrond van het rekenen aan de mengseltoxiciteit een rapportage van het RIVM²⁷ opgesteld. Voor verdiepende informatie wordt naar die rapportages verwezen.

In hoofdzaak komt het er op neer dat de kwaliteitseisen die in kolom 3 van tabel 3b zijn weergegeven zijn gebaseerd op het principe van mengseltoxiciteit, ofwel toxische druk. In plaats van te toetsen aan een kwaliteitseis per stof wordt de bijdrage van de concentratie van een stof meegewogen bij de nadelige effecten van die stof op de ecologie. Verschillende stoffen hebben in verschillende mate effect op de ecologie, wat normaliter tot uitdrukking wordt gebracht in kwaliteitseisen per stof. Organismen en planten kunnen voor bepaalde stoffen ongevoelig zijn, een bekend voorbeeld is het zinkviooltje dat juist goed gedijt bij hoge zinkgehalten in de bodem van het Geuldal. Diezelfde organismen en planten kunnen wel gevoelig zijn voor de aanwezigheid van een andere stof. Het principe van mengseltoxiciteit gaat uit van het mengsel van stoffen dat aanwezig is en het cumulatieve effect van dat mengsel op de ecologie.

De kwaliteitseisen die in kolom 2 van tabel 3b zijn opgenomen zijn gebaseerd op de kwaliteitseisen voor de kwaliteitsklasse landbouw/natuur (stoffen die in kolom 4 van tabel 3b met een 'nee' zijn aangeduid, met uitzondering van de stoffen PAK (som), minerale olie, PCB's (som), Drins (som)) of zijn gebaseerd op de kwaliteitseisen voor de kwaliteitsklasse matig verontreinigd (stoffen die in kolom 4 van tabel 3b met een 'ja' zijn aangeduid alsmede de stoffen PAK (som), minerale olie, PCB's (som), Drins (som)), tenzij anders aangegeven in de tabel in deze toelichting waarbij de aansluiting is gezocht bij het landbouwkundig gebruik. Voor de basis van de kwaliteitseisen voor de kwaliteitsklassen landbouw/natuur en matig verontreinigd wordt verwezen naar de toelichting bij tabel 1 en 2 van bijlage B.

De reden dat voor stoffen die ook op mengseltoxiciteit worden getoetst (de stoffen die met een 'ja' zijn aangeduid in kolom 4 van tabel 3b) tevens een kwaliteitseis is ingesteld op het niveau van de bovengrens van de kwaliteitsklasse matig verontreinigd, is gelegen in het feit dat het onwenselijk is om - maatwerk uitgezonderd - sterk verontreinigde baggerspecie op de landbodembodem toe te passen. De reden dat voor stoffen die niet op mengseltoxiciteit worden getoetst (de stoffen die met een 'nee' zijn aangeduid in kolom 4 van tabel 3b) een kwaliteitseis is ingesteld op het niveau van de

²⁴ Ken uw (water)bodemkwaliteit, de risico's inzichtelijk, Grontmij, Wezenbeek et al, 2007

²⁵ Nieuwe normen Waterbodems (RWS-RIZA, 2007).

²⁶ Normstelling verspreidbare baggerspecie, Alterra (WUR), Deltares, Harmsen et al., december 2014

²⁷ Toepassing van Toxische Druk in beoordelingsinstrumenten, RIVM briefrapport 607711016, A. Wintersen et. Al, 2014

bovengrens kwaliteitsklasse landbouw/natuur is gelegen in het feit dat de baggerspecie over het algemeen op landbouwgrond of natuurground worden verspreid.

Voetnoten bij tabel 3b

De voetnoten bij tabel 3b behoeven geen nadere toelichting, met uitzondering van voetnoot 1 die reeds is toegelicht bij de werking van de toetsing aan de kwaliteitseis.

Tabel 3c

In tabel 3c zijn de kwaliteitseisen opgenomen voor de specifieke kwaliteit 'voor verspreiden in zoet oppervlaktewater geschikte baggerspecie' en 'voor verspreiden in zout oppervlaktewater geschikte baggerspecie'. Het voldoen aan deze specifieke kwaliteitseis is relevant met het oog op het verspreiden van baggerspecie in oppervlaktewater overeenkomstig paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving is in artikel 4.1278 bepaald dat voor het verspreiden van baggerspecie afwijkende kwaliteitseisen van toepassing zijn, ten opzichte van de kwaliteitseisen in artikel 4.1272 van het Besluit activiteiten leefomgeving, waarin de toets aan de kwaliteit van de ontvangen de bodem een rol speelt. Voor het verspreiden van baggerspecie in oppervlaktewater wordt niet getoetst aan de kwaliteit van de ontvangen waterbodembodem, maar aan de specifieke kwaliteitseis 'voor verspreiden in oppervlaktewater geschikte baggerspecie', die is onderverdeeld in verspreiden in zoet en zout oppervlaktewater.

Beleidsneutrale of beleidsrijke omzetting

De kwaliteitseisen voor 'voor verspreiden in zoet oppervlaktewater geschikte baggerspecie' die zijn opgenomen in kolom 2 en 3 van tabel 3c zijn beleidsneutraal, dat wil zeggen inhoudelijke onveranderd overgenomen uit bijlage B, tabel 2 van de regeling bodemkwaliteit die voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze regeling van kracht was.

De kwaliteitseisen in kolom 3 van tabel 3c zijn gebaseerd op de bovengrens van de kwaliteitsklasse 'licht verontreinigde baggerspecie' die zijn aangegeven in kolom 3 van tabel 2, voorheen de kwaliteitseis voor de kwaliteitsklasse A. De kwaliteitseisen in kolom 2 van bijlage 3c zijn gebaseerd op de bovengrens van de kwaliteitsklasse 'algemeen toepasbare baggerspecie' die zijn aangegeven in kolom 2 van tabel 2, voorheen de kwaliteitsklasse Achtergrondwaarden. Dit is beleidsneutraal qua omzetting omdat voorheen bij gebrek aan een kwaliteitseis voor de kwaliteitsklasse A voor het verspreiden in zoet oppervlaktewaterlichaam de achtergrondwaarde als kwaliteitseis moest worden gehanteerd.

De kwaliteitseisen voor 'voor verspreiden in zout oppervlaktewater geschikte baggerspecie' die zijn opgenomen in kolom 4 en 5 van tabel 3c zijn beleidsneutraal, dat wil zeggen inhoudelijke onveranderd overgenomen uit bijlage B, tabel 2 van de regeling bodemkwaliteit die voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze regeling van kracht was.

De kwaliteitseisen in kolom 4 van bijlage 3c zijn overgenomen uit de voorheen in tabel 2 van bijlage B opgenomen kwaliteitseisen voor het verspreiden van baggerspecie in een zout oppervlaktewaterlichaam. De kwaliteitseisen in kolom 5 van bijlage 3c zijn gebaseerd op de bovengrens van de kwaliteitsklasse 'matig verontreinigde baggerspecie' die zijn aangegeven in kolom 5 van tabel 2, voorheen de interventiewaarden. Dit is beleidsneutraal omdat op grond van artikel 36 Bbk zoals dat luidde voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet het toepassen van sterk verontreinigde baggerspecie in oppervlaktewater – behoudens maatwerk – niet was toegestaan.

De wijze waarop met behulp van de kwaliteitseisen voor de specifieke kwaliteit voor 'voor verspreiden in zoet oppervlaktewater geschikte baggerspecie' of voor 'voor verspreiden in zout oppervlaktewater geschikte baggerspecie' wordt bepaald of wordt voldaan aan deze kwaliteitseis, is opgenomen in de artikelen 5.12 en 5.26. In artikel 5.12 en 5.26 wordt voor de wijze van toetsen aan de kwaliteitseisen voor de specifieke kwaliteit mede verwezen naar de wijze die is opgenomen in tabel 3c. Dat is weergegeven in voetnoot 1 en 2 van tabel 3c. Deze wijze van bepaling of wordt voldaan aan de kwaliteitseis voor 'voor verspreiden in zoet oppervlaktewater geschikte baggerspecie' of voor 'voor verspreiden in zout oppervlaktewater geschikte baggerspecie' is beleidsneutraal overgenomen uit de Regeling bodemkwaliteit die voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze regeling van kracht was.

Werkings van de toetsing aan de kwaliteitseis

In voetnoot 1 is aangegeven op welke wijze wordt getoetst of wordt voldaan aan de kwaliteitseis voor de specifieke kwaliteit voor 'voor verspreiden in zoet oppervlaktewater geschikte baggerspecie'. Hierbij wordt voor elke stof getoetst of wordt voldaan aan de kwaliteitseis in kolom 3 en de kwaliteitseis in kolom 2 van bijlage 3c. De kwaliteitseis in kolom 2 van tabel 3c is gebaseerd op de bovengrens voor de kwaliteitsklasse algemeen toepasbaar/niet verontreinigd. Dat verklaart waarom de toetsingsregel voor de indeling in de kwaliteitsklasse algemeen toepasbaar/niet verontreinigd zoals die is opgenomen in artikel 5.11 en 5.25 ook is opgenomen in voetnoot 1 van tabel 3c voor de stoffen waarvoor de kwaliteitseis in kolom 2 van tabel 3c is gebaseerd op indeling in de kwaliteitsklasse algemeen toepasbaar/niet verontreinigd.

Tevens is in voetnoot 1 aangegeven hoe moet worden omgegaan met de situatie dat voor een stof geen kwaliteitseis is opgenomen in de kolommen 2 en 3 van tabel 3c.

In voetnoot 2 is aangegeven op welke wijze wordt getoetst of wordt voldaan aan de kwaliteitseis voor de specifieke kwaliteit voor 'voor verspreiden in zout oppervlaktewater geschikte baggerspecie'. Hierbij wordt voor elke stof getoetst of wordt voldaan aan de kwaliteitseis in kolom 4 en de kwaliteitseis in kolom 5 van bijlage 3c.

De kwaliteitseis in kolom 4 van tabel 3c is in tegenstelling tot de andere kwaliteitseisen in bijlage B niet gebaseerd op naar standaardbodem omgerekende concentraties. Vandaar dat aan de kwaliteitseisen in kolom 4 van tabel 3c wordt getoetst met de niet omgerekende concentraties. Dat is ook zo vastgelegd in bijlage G, onderdeel II. Daarnaast geldt voor de kwaliteitseis in kolom 4 van tabel 3c dat voor ten hoogste twee niet-prioritaire KRW stoffen aan de kwaliteitseis is voldaan als wordt voldaan aan anderhalf maal de kwaliteitseis die voor die stof is opgenomen in kolom 4 van tabel 3c. Om die reden zijn de kwaliteitseisen voor niet-prioritaire KRW stoffen in kolom 4 van tabel 3c cursief weergegeven in de tabel

Tevens is in voetnoot 2 aangegeven hoe moet worden omgegaan met de situatie dat voor een stof geen kwaliteitseis is opgenomen in de kolommen 4 en 5 van tabel 3c.

Basis en achtergrond van de kwaliteitseisen

De achtergrond van de kwaliteitseisen die zijn opgenomen in tabel 3c is bij de inwerkingtreding van de Regeling bodemkwaliteit in 2008 in de toelichting opgenomen en tevens gedocumenteerd in een overzichtelijke rapportage die in opdracht van het ministerie van I&W is opgesteld door de Grontmij²⁸ en een rapportage die door RWS/RIZA is opgesteld²⁹.

Zoals hiervoor aangegeven zijn de kwaliteitseisen voor 'voor verspreiden in zoet oppervlaktewater geschikte baggerspecie' ontleend aan de kwaliteitseisen die zijn opgenomen in tabel 2 van bijlage B, voor de kwaliteitsklasse 'licht verontreinigde baggerspecie' (kolom 3 van tabel 3c) en voor de kwaliteitsklasse 'algemeen toepasbare baggerspecie' (kolom 2 van bijlage 3c). Verwezen wordt hier kortheidshalve naar de toelichting bij tabel 2.

De kwaliteitseisen voor 'voor verspreiding in zout oppervlaktewater geschikte baggerspecie' die zijn opgenomen in kolom 4 van tabel 3c zijn afkomstig van een toetsingsmethode die voorafgaand aan 2008 aan de orde was voor verspreiding van baggerspecie in zout oppervlaktewater via een vergunningstelsel. Hierbij werd qua kwaliteitseisen gebruik gemaakt van de Chemische Toxiciteit Toets (CTT) waarbij ook bio-assays gebruikt werden om de effecten van de kwaliteit van te verspreiden baggerspecie op organismen in het mariene milieu vast te stellen. Deze CTT toets is bij de introductie van het Besluit bodemkwaliteit vervangen door de Zoute Bagger Toets (ZBT) waarbij de bio-assays geen rol meer spelen. Hoewel de kwaliteitseisen in kolom 4 van tabel 3c een sterk pragmatische oorsprong hebben, blijken de waarden redelijk goed overeen te komen met het niveau waarbij significante risico's voor waterorganismen worden verwacht.

De kwaliteitseisen voor 'voor verspreiding in zout oppervlaktewater geschikte baggerspecie' die zijn opgenomen in kolom 5 van tabel 3c, zijn ontleend aan de kwaliteitseisen die zijn opgenomen in tabel 2 van bijlage B, voor de kwaliteitsklasse 'matig verontreinigde baggerspecie'. De reden daarvoor is het feit dat het onwenselijk is om - maatwerk uitgezonderd - sterk verontreinigde baggerspecie te verspreiden in zout oppervlaktewater. Verwezen wordt hier kortheidshalve naar de toelichting bij tabel 2.

²⁸ Ken uw (water)bodemkwaliteit, de risico's inzichtelijk, Grontmij, Wezenbeek et al, 2007

²⁹ Nieuwe normen Waterbodems (RWS-RIZA, 2007).

Voetnoten bij tabel 3c

De voetnoten bij tabel 3c behoeven geen nadere toelichting, met uitzondering van voetnoot 1 die reeds is toegelicht bij de werking van de toetsing aan de kwaliteitseis en voetnoot 6 voor de stof Tributyltin (TBT). Deze voetnoot voor TBT is beleidsneutraal, dat wil zeggen inhoudelijke onveranderd overgenomen uit bijlage B, tabel 2 van de regeling bodemkwaliteit die voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze regeling van kracht was. De reden voor onderscheid in de kwaliteitseis voor TBT voor 'voor verspreiden in zout oppervlaktewater geschikte baggerspecie' tussen verspreiden in de Waddenzee, Zeeuwse delta en de Noordzeekust is dat daarmee een trendbreuk in de te verspreiden hoeveelheden baggerspecie in het mariene milieu afdoende werd voorkomen. Deze kwaliteitseis van 250 µg Sn/kg droge stof sluit aan bij de TBT-gehalten in de Waddenzee en de Zeeuwse wateren en bij de in Duitsland gehanteerde TBT-norm. Voor de Noordzeekust volstaat een kwaliteitseis voor TBT van 115 µg Sn/kg droge stof ter voorkoming van een trendbreuk in de te verspreiden hoeveelheid baggerspecie in het marien milieu.

Tabel 3d

In tabel 3d zijn de kwaliteitseisen opgenomen voor de specifieke kwaliteit 'voor toepassen in een diepe plas geschikte grond' en 'voor toepassen in een afdeklaag van een diepe plas geschikte grond'. Het voldoen aan deze specifieke kwaliteitseis is relevant met het oog op het toepassen van grond in een diepe plas overeenkomstig paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving is in artikel 4.1276 bepaald dat voor toepassen van grond in een diepe plas afwijkende kwaliteitseisen van toepassing zijn, ten opzichte van de kwaliteitseisen in artikel 4.1272 van het Besluit activiteiten leefomgeving, waarin de toets aan de kwaliteit van de ontvangen de bodem een rol speelt. Voor het toepassen van grond in een diepe plas wordt niet getoetst aan de kwaliteit van de ontvangen waterbodembodem, maar aan de specifieke kwaliteitseis 'voor toepassen in een diepe plas geschikte grond' en 'voor toepassen in een afdeklaag van een diepe plas geschikte grond'.

Beleidsneutrale of beleidsrijke omzetting

Het Besluit activiteiten leefomgeving kent ten opzichte van het Besluit bodemkwaliteit specifieke eisen voor het toepassen van grond en baggerspecie in diepe plassen. Na de invoering van het Besluit bodemkwaliteit is gebleken dat de normstelling voor grootschalige toepassing van grond en baggerspecie onvoldoende borging gaf voor de kwaliteit van het grondwater en oppervlaktewater. Daarom is toen ter nadere invulling van de zorgplicht een circulaire³⁰ en handreiking³¹ voor het herinrichten van diepe plassen opgesteld. De kwaliteitseisen in tabel 3d zijn beleidsneutraal, dat wil zeggen inhoudelijke onveranderd overgenomen uit de generieke kwaliteitseisen die in de handreiking herinrichting diepe plassen zijn opgenomen. In die handreiking zijn naast de generieke kwaliteitseisen ook andere eisen opgenomen die het karakter hebben van maatwerkvoorschriften. Dit gaat over aspecten als het inrichtingsplan en nutriënten. Omdat het om maatwerkvoorschriften gaat zijn die andere eisen niet overgenomen in tabel 3d van bijlage B. Het is aan het de waterbeheerder te bepalen of in het kader van het toepassen van grond in een diepe plas maatwerkvoorschriften op zijn plaats zijn en of daarbij de circulaire en handreiking voor de herinrichting van diepe plassen als richtsnoer worden gebruikt.

Het voornemen bestaat om de kwaliteitseisen voor 'voor toepassen in een diepe plas geschikte grond' en 'voor toepassen in een afdeklaag van een diepe plas geschikte grond' nog verder toe te spitsen op het beschermen van de kwaliteit van het oppervlaktewater en grondwater. Daartoe is een nieuw Milieuhygiënisch toetsingskader (MHT) in ontwikkeling, waarbij voor een deel van de stoffen ook het laboratoriumonderzoek op een wijze zal plaatsvinden die beter aansluit op de omstandigheden die bij de toepassing in een diepe plas aan de orde zijn (zwakzuur extractie in plaats van sterkzuur extractie). De inbouw van dat nieuwe MHT ter vervanging van de kwaliteitseisen die in tabel 3d zijn opgenomen (die zijn gebaseerd op de handreiking herinrichting diepe plassen) is op een later moment voorzien en zal apart worden geconsulteerd.

De wijze waarop met behulp van de kwaliteitseisen voor de specifieke kwaliteit voor 'voor toepassen in een diepe plas geschikte grond' en 'voor toepassen in een afdeklaag van een diepe plas geschikte grond' wordt bepaald of wordt voldaan aan deze kwaliteitseis, is opgenomen in de

³⁰ Circulaire herinrichting van diepe plassen, overheid.nl, 24 december 2010

³¹ Handreiking voor het herinrichten van diepe plassen, implementatieteam Besluit bodemkwaliteit, december 2010

artikelen 5.12 en 5.26. In artikel 5.12 en 5.26 wordt voor de wijze van toetsen aan de kwaliteitseisen voor de specifieke kwaliteit mede verwezen naar de wijze die is opgenomen in tabel 3d. Dat is weergegeven in voetnoot 1, 2 en 3 van tabel 3d. Deze wijze van bepaling of wordt voldaan aan de kwaliteitseis voor 'voor toepassen in een diepe plas geschikte grond' en 'voor toepassen in een afdeklaag van een diepe plas geschikte grond' is beleidsneutraal overgenomen uit de handreiking voor het herinrichten van diepe plassen.

Werking van de toetsing aan de kwaliteitseis

In voetnoot 1 is aangegeven op welke wijze wordt getoetst of wordt voldaan aan de kwaliteitseis voor de specifieke kwaliteit voor 'voor toepassen in een diepe plas geschikte grond'. Dat behoeft geen nadere toelichting, met uitzondering van het onderdeel b van die toetsing. De kwaliteitseis in kolom 2 van tabel 3d is gebaseerd op de bovengrens voor de kwaliteitsklasse wonen zoals aangegeven in tabel 1 van bijlage B, behalve voor de stoffen hexachloorbutadien en organochloorhoudende bestrijdingsmiddelen (som landbodern), die zijn gebaseerd op de bovengrens voor de indeling in de kwaliteitsklasse landbouw/natuur. De reden daarvoor is dat als een kwaliteitseis voor indeling in de kwaliteitsklasse wonen ontbreekt, de grond ingeval de stoffen de kwaliteitseis voor de indeling in de kwaliteitsklasse landbouw/natuur overschrijden, niet in de kwaliteitsklasse wonen wordt ingedeeld (zie uitleg bij voetnoot 1 van tabel 1). Feitelijk geldt dan de kwaliteitseis voor de indeling in de kwaliteitsklasse landbouw/natuur als kwaliteitseis ook voor de kwaliteitsklasse wonen, waarbij ook rekening moet worden gehouden met de criteria voor indeling van een partij grond in de kwaliteitsklasse landbouw/natuur. Om die reden is voor de toetsing van de stoffen hexachloorbutadien en organochloorhoudende bestrijdingsmiddelen (som landbodern) bepaald in voetnoot 1 dat aan de kwaliteitseis voor 'voor toepassen in een diepe plas geschikte grond' is voldaan ingeval de grond is ingedeeld in de kwaliteitsklasse landbouw/natuur.

Tevens is in voetnoot 1 aangegeven hoe moet worden omgegaan met de situatie dat voor een stof geen kwaliteitseis is opgenomen in kolom 2 van tabel 3d.

In voetnoot 2 en 3 is aangegeven op welke wijze wordt getoetst of wordt voldaan aan de kwaliteitseis voor de specifieke kwaliteit voor 'voor toepassen in een afdeklaag van een diepe plas geschikte grond'.

De kwaliteitseisen in kolom 3 van tabel 3d zijn gebaseerd op de bovengrens voor de indeling in de kwaliteitsklasse landbouw/natuur. Dat verklaart waarom de toetsingsregel voor de indeling in de kwaliteitsklasse landbouw/natuur zoals die is opgenomen in artikel 5.11 en 5.25 ook is opgenomen in voetnoot 2 van tabel 3d voor de stoffen waarvoor de kwaliteitseis in kolom 3 van tabel 3d is gebaseerd op indeling in de kwaliteitsklasse landbouw/natuur.

Voetnoot 2 en 3 in relatie tot de toetsing aan de kwaliteitseisen in kolom 4 van tabel 3d behoeft geen nadere toelichting, met dien verstande dat de kwaliteitseisen die in kolom 4 van tabel 3d zijn opgenomen van toepassing zijn ingeval het grond betreft die uitsluitend geschikt is voor toepassing als afdeklaag in een *niet-vrijliggende* diepe plas en de wens bestaat om zodanige geschiktheid ten behoeve van een dergelijke toepassing in de milieuverklaring bodemkwaliteit te vermelden.

Tevens is in voetnoot 2 aangegeven hoe moet worden omgegaan met de situatie dat voor een stof geen kwaliteitseis is opgenomen in de kolommen 3 en 4 van tabel 3d. In voetnoot 3 is aangegeven wat onder een niet-vrijliggende diepe plas moet worden verstaan.

Basis en achtergrond van de kwaliteitseisen

De kwaliteitseisen die in kolom 2 van tabel 3d zijn opgenomen zijn gebaseerd op de bovengrens van de kwaliteitsklasse wonen die in tabel 1, kolom 3 is opgenomen.

De kwaliteitseisen die in kolom 3 van tabel 3d zijn opgenomen zijn gebaseerd op de bovengrens van de kwaliteitsklasse landbouw/natuur die in tabel 1, kolom 2 is opgenomen.

De kwaliteitseisen die in kolom 4 van tabel 3d zijn opgenomen zijn gebaseerd op de bovengrens van de kwaliteitsklasse licht verontreinigd die in tabel 2, kolom 3 is opgenomen.

Voor de basis en achtergrond van die kwaliteitseisen wordt verwezen naar de toelichting bij tabel 1 en 2.

Voetnoten bij tabel 3d

De voetnoten bij tabel 3d behoeven geen nadere toelichting, met uitzondering van voetnoot 1, 2 en 3 die reeds zijn toegelicht bij de werking van de toetsing aan de kwaliteitseis.

Tabel 3e

In tabel 3e zijn de kwaliteitseisen opgenomen voor de specifieke kwaliteit 'voor toepassen in een diepe plas geschikte baggerspecie' en 'voor toepassen in een afdeklaag van een diepe plas geschikte baggerspecie'. Het voldoen aan deze specifieke kwaliteitseis is relevant met het oog op het toepassen van baggerspecie in een diepe plas overeenkomstig paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving is in artikel 4.1276 bepaald dat voor toepassen van baggerspecie in een diepe plas afwijkende kwaliteitseisen van toepassing zijn, ten opzichte van de kwaliteitseisen in artikel 4.1272 van het Besluit activiteiten leefomgeving, waarin de toets aan de kwaliteit van de ontvangen de bodem een rol speelt. Voor het toepassen van baggerspecie in een diepe plas wordt niet getoetst aan de kwaliteit van de ontvangen waterbodem, maar aan de specifieke kwaliteitseis 'voor toepassen in een diepe plas geschikte baggerspecie' en 'voor toepassen in een afdeklaag van een diepe plas geschikte baggerspecie'.

Beleidsneutrale of beleidsrijke omzetting

Het Besluit activiteiten leefomgeving kent ten opzichte van het Besluit bodemkwaliteit specifieke eisen voor het toepassen van grond en baggerspecie in diepe plassen. Na de invoering van het Besluit bodemkwaliteit is gebleken dat de normstelling voor grootschalige toepassing van grond en baggerspecie onvoldoende borging gaf voor de kwaliteit van het grondwater en oppervlaktewater. Daarom is toen ter nadere invulling van de zorgplicht een circulaire³² en handreiking³³ voor het herinrichten van diepe plassen opgesteld. De kwaliteitseisen in tabel 3e zijn beleidsneutraal, dat wil zeggen inhoudelijke onveranderd overgenomen uit de generieke kwaliteitseisen die in de handreiking herinrichting diepe plassen zijn opgenomen. In die handreiking zijn naast de generieke kwaliteitseisen ook andere eisen opgenomen die het karakter hebben van maatwerkvoorschriften. Dit gaat over aspecten als het inrichtingsplan en nutriënten. Omdat het om maatwerkvoorschriften gaat zijn die andere eisen niet overgenomen in tabel 3e van bijlage B. Het is aan het de waterbeheerder te bepalen of in het kader van het toepassen van baggerspecie in een diepe plas maatwerkvoorschriften op zijn plaats zijn en of daarbij de circulaire en handreiking voor de herinrichting van diepe plassen als richtsnoer worden gebruikt.

Het voornemen bestaat om de kwaliteitseisen voor 'voor toepassen in een diepe plas geschikte baggerspecie' en 'voor toepassen in een afdeklaag van een diepe plas geschikte baggerspecie' nog verder toe te spitsen op het beschermen van de kwaliteit van het oppervlaktewater en grondwater. Daartoe is een nieuw Milieuhygiënisch toetsingskader (MHT) in ontwikkeling, waarbij voor een deel van de stoffen ook het laboratoriumonderzoek op een wijze zal plaatsvinden die beter aansluit op de omstandigheden die bij de toepassing in een diepe plas aan de orde zijn (zwakzuur extractie in plaats van sterkzuur extractie). De inbouw van dat nieuwe MHT ter vervanging van de kwaliteitseisen die in tabel 3e zijn opgenomen (die zijn gebaseerd op de handreiking herinrichting diepe plassen) is op een later moment voorzien en zal apart worden geconsulteerd.

De wijze waarop met behulp van de kwaliteitseisen voor de specifieke kwaliteit voor 'voor toepassen in een diepe plas geschikte baggerspecie' en 'voor toepassen in een afdeklaag van een diepe plas geschikte baggerspecie' wordt bepaald of wordt voldaan aan deze kwaliteitseis, is opgenomen in de artikelen 5.12 en 5.26. In artikel 5.12 en 5.26 wordt voor de wijze van toetsen aan de kwaliteitseisen voor de specifieke kwaliteit mede verwezen naar de wijze die is opgenomen in tabel 3e. Dat is weergegeven in voetnoot 1, 2 en 3 van tabel 3e. Deze wijze van bepaling of wordt voldaan aan de kwaliteitseis voor 'voor toepassen in een diepe plas geschikte baggerspecie' en 'voor toepassen in een afdeklaag van een diepe plas geschikte baggerspecie' is beleidsneutraal overgenomen uit de handreiking voor het herinrichten van diepe plassen.

Werking van de toetsing aan kwaliteitseisen

In voetnoot 1 is aangegeven op welke wijze wordt getoetst of wordt voldaan aan de kwaliteitseis voor de specifieke kwaliteit voor 'voor toepassen in een diepe plas geschikte baggerspecie'.

³² Circulaire herinrichting van diepe plassen, overheid.nl, 24 december 2010

³³ Handreiking voor het herinrichten van diepe plassen, implementatieteam Besluit bodemkwaliteit, december 2010

Er zijn daarbij een drietal mogelijke toetsen:

- de baggerspecie voldoet aan de kwaliteitseisen in kolom 2 van tabel 3e. De kwaliteitseisen in kolom 2 van tabel 3e zijn gebaseerd op de bovengrens voor de indeling in de kwaliteitsklasse algemeen toepasbaar. Dat verklaart waarom de toetsingsregel voor de indeling in de kwaliteitsklasse algemeen toepasbaar zoals die is opgenomen in artikel 5.11 en 5.25 ook is opgenomen in voetnoot 1 van tabel 3e voor de stoffen waarvoor de kwaliteitseis in kolom 2 van tabel 3e is gebaseerd op indeling in de kwaliteitsklasse algemeen toepasbaar; of
- de baggerspecie voldoet aan de kwaliteitseisen in kolom 3 van tabel 3e; of
- de gebiedseigen baggerspecie voldoet aan de kwaliteitseisen in kolom 4 van tabel 3e en is uitsluitend geschikt is voor toepassing in een *niet-vrijliggende diepe plas die geen invloed heeft op een kwetsbaar object* en de wens bestaat om zodanige geschiktheid ten behoeve van een dergelijke toepassing in de milieuverklaring bodemkwaliteit te vermelden.

Tevens is in voetnoot 1 aangegeven hoe moet worden omgegaan met de situatie dat voor een stof voor geen kwaliteitseis is opgenomen in kolom 2, 3 of van tabel 3e.

In voetnoot 3 is aangegeven wat onder een niet-vrijliggende diepe plas moet worden verstaan.

In voetnoot 2 en 3 is aangegeven op welke wijze wordt getoetst of wordt voldaan aan de kwaliteitseis voor de specifieke kwaliteit voor 'voor toepassen in een afdeklaag van een diepe plas geschikte baggerspecie'.

De kwaliteitseisen in kolom 5 van tabel 3e zijn gebaseerd op de bovengrens voor de indeling in de kwaliteitsklasse landbouw/natuur. Dat verklaart waarom de toetsingsregel voor de indeling in de kwaliteitsklasse landbouw/natuur zoals die is opgenomen in artikel 5.11 en 5.25 ook is opgenomen in voetnoot 2 van tabel 3e voor de stoffen waarvoor de kwaliteitseis in kolom 5 van tabel 3e is gebaseerd op indeling in de kwaliteitsklasse landbouw/natuur.

Voetnoot 2 en 3 in relatie tot de toetsing aan de kwaliteitseisen in kolom 6 van tabel 3e behoeft geen nadere toelichting, met dien verstande dat de kwaliteitseisen die in kolom 6 van tabel 3e zijn opgenomen, van toepassing zijn ingeval het baggerspecie betreft die uitsluitend geschikt is voor toepassing als afdeklaag in een *niet-vrijliggende diepe plas* en de wens bestaat om zodanige geschiktheid ten behoeve van een dergelijke toepassing in de milieuverklaring bodemkwaliteit te vermelden.

Tevens is in voetnoot 2 aangegeven hoe moet worden omgegaan met de situatie dat voor een stof voor geen kwaliteitseis is opgenomen in de kolommen 5 en 6 van tabel 3e.

Basis en achtergrond van de kwaliteitseisen

De kwaliteitseisen die in kolom 2 van tabel 3e zijn opgenomen zijn gebaseerd op de bovengrens van de kwaliteitsklasse landbouw/natuur die in tabel 1, kolom 2 is opgenomen

De kwaliteitseisen die in kolom 3 van tabel 3e zijn opgenomen zijn gebaseerd op de bovengrens van de kwaliteitsklasse licht verontreinigd die in tabel 2, kolom 3 is opgenomen.

De kwaliteitseisen die in kolom 4 van tabel 3e zijn opgenomen zijn gebaseerd op de bovengrens van de kwaliteitsklasse matig verontreinigd die in tabel 2, kolom 4 is opgenomen.

De kwaliteitseisen die in kolom 5 van tabel 3e zijn opgenomen zijn gebaseerd op de bovengrens van de kwaliteitsklasse landbouw/natuur die in tabel 1, kolom 2 is opgenomen.

De kwaliteitseisen die in kolom 6 van tabel 3e zijn opgenomen zijn gebaseerd op de bovengrens van de kwaliteitsklasse licht verontreinigd die in tabel 2, kolom 3 is opgenomen.

Voor de basis en achtergrond van die kwaliteitseisen wordt verwezen naar de toelichting bij tabel 1 en 2.

Voetnoten bij tabel 3e

De voetnoten bij tabel 3e behoeven geen nadere toelichting, met uitzondering van voetnoot 1, 2 en 3 die reeds zijn toegelicht bij de werking van de toetsing aan de kwaliteitseis.

Tabel 4

In tabel 4 zijn TEQ waarden aangegeven die gebruikt worden bij het berekenen van de som dioxines voor het toetsen aan kwaliteitseisen voor som dioxines. In de tabellen 1 t/m 3e wordt telkens in een voetnoot verwezen naar deze tabel met TEQ waarden.

Beleidsneutrale of beleidsrijke omzetting

Tabel 4 is beleidsneutraal, dat wil zeggen inhoudelijke onveranderd, overgenomen uit bijlage B van de regeling bodemkwaliteit die voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze regeling van kracht was.

Bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit, Aanwijzen werkzaamheden en normdocumenten

Bijlage C omvat op grond van artikel 2.1 van deze regeling de aanwijzing van de werkzaamheden die alleen mogen worden uitgevoerd door personen of instellingen die daarvoor beschikken over een erkenning bodemkwaliteit. Deze werkzaamheden zijn in kolom 2 van bijlage C aangewezen, onderverdeeld naar categorie 1 t/m 22.

Bijlage C omvat tevens op grond van artikel 2.1 van deze regeling de aanwijzing van de normdocumenten die moeten worden gehanteerd bij het uitvoeren van een aangewezen werkzaamheid. Deze normdocumenten zijn met bijbehorende onderdelen (protocollen) zijn in respectievelijk kolom 3 en 4 opgenomen in bijlage C, wederom onderverdeeld naar categorie 1 t/m 22. Op die manier is direct inzichtelijk voor welke werkzaamheid, welk normdocument is aangewezen.

Voor het inzichtelijke begrip van de vereisten op grond van de kwalibo regels is in tabel C tevens per werkzaamheid aangegeven, onderverdeeld naar categorie 1 t/m 22:

- In kolom 5 van bijlage C, gebaseerd op artikel 2.3 van deze regeling, of voor de aangewezen werkzaamheid een vereiste van een certificaat onderscheidenlijk accreditatie als grondslag voor een erkenning bodemkwaliteit geldt;
- In kolom 6 van bijlage C, gebaseerd op artikel 2.4 van deze regeling, of voor de werkzaamheid een vereiste van een erkenning bodemkwaliteit onderscheidenlijk erkenning bodemkwaliteit met persoonsregistratie geldt;
- In kolom 7 van bijlage C, gebaseerd op artikel 2.6 van deze regeling, of voor de werkzaamheid sprake is van de toepasselijkheid van art. 17, lid 1 onderscheidenlijk art. 17, lid 2 Bbk. Het gaat er hierbij om dat de werkzaamheden in onafhankelijkheid moeten worden verricht.

Deze aanwijzing van werkzaamheden en normdocumenten heeft een belangrijke relatie met hoofdstuk 2 Bbk. In dat hoofdstuk is onder andere in artikel 15 het verbod opgenomen om werkzaamheden uit te voeren zonder erkenning, uitgezonderd als die werkzaamheden worden uitgevoerd ter verkrijging van een certificaat of accreditatie. In artikel 18 van het Besluit is het verbod opgenomen om in strijd met het aangewezen normdocument een werkzaamheid uit te voeren.

Beleidsneutrale of beleidsrijke omzetting

Verscheidende werkzaamheden zijn ten opzichte van de regeling die voorafgaand aan inwerkingtreding van deze regeling gold qua omschrijving aangepast. In onderstaande is telkens per aangewezen werkzaamheid aangegeven wat de omschrijving van de werkzaamheden is in de huidige regeling (wordt) en in de regeling was die voorafgaand aan inwerkingtreding van de deze regeling van kracht was (was) en wat de reden voor aanpassing van de omschrijving is. Bij de wijziging van de omschrijving is telkens het uitgangspunt gehanteerd dat er materieel geen wijziging plaats vindt in werkzaamheden waarvoor een erkenning noodzakelijk is, in de zin dat niet vaker en niet minder vaak een erkenning bodemkwaliteit noodzakelijk is. Het gaat dus om een beleidsneutrale omzetting.

Categorie 1.

De omschrijving wordt:

Aanleg van bodembeschermende voorzieningen als bedoeld in artikel 4.509 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

De omschrijving was:

Aanleg van bodembeschermende voorzieningen.

In de Regeling bodemkwaliteit zoals die luidde voorafgaand aan inwerkingtreding van deze regeling was bepaald in artikel 2.1, dat de aanwijzing alleen aan de orde was indien het ging om situaties geduid in het tweede lid van artikel 2.1. De strekking van dat tweede lid is nu rechtstreeks verwoord in de aanwijzing van de werkzaamheid met de directe verwijzing naar het betreffende artikel 4.509 in het Besluit activiteiten leefomgeving. Dat komt de duidelijkheid van de reikwijdte van de aanwijzing van deze werkzaamheid ten goede.

Categorie 2.

De omschrijving wordt:

Certificeren van producten op grond van een nationale BRL.

De omschrijving was:

Afgeven van kwaliteitsverklaringen op grond van een nationale BRL.

Door in de omschrijving van de werkzaamheid de term certificeren van producten te hanteren wordt verduidelijkt dat dit een werkzaamheid is die wordt uitgevoerd door een certificerende instelling die een productcertificaat voor een type bouwstof, grond of baggerspecie verstrekt aan een producent van die bouwstof, grond of baggerspecie. Dat verduidelijkt dat deze werkzaamheid niet ziet op het afgeven van een milieuverklaring bodemkwaliteit voor een partij bouwstof, grond of baggerspecie. Die milieuverklaring voor een partij bouwstof, grond of baggerspecie wordt door de producent afgegeven ingeval de milieuverklaring is gebaseerd op een erkende kwaliteitsverklaring of fabrikant eigen verklaring en kan door een ieder worden afgegeven ingeval van een partijkeuring, bodemonderzoek of bodemkwaliteitskaart.

Categorie 3.

De omschrijving van de werkzaamheid is onveranderd.

Categorie 4.

De omschrijving wordt:

Analyse voor milieuhygiënisch bodemonderzoek, bij een verkennend onderzoek, een nader onderzoek of een vergelijkbaar onderzoek van de bodem, dan wel bij een onderzoek in het kader van een ingreep in de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam.

Deze werkzaamheid is niet aangewezen voor zover zij uitsluitend in de privésfeer wordt verricht, niet wordt verricht om direct of indirect aan een wettelijke verplichting te voldoen en bij het verrichten van de werkzaamheid ook geen andere publieke belangen in het geding zijn.

De omschrijving was:

Analyse voor milieuhygiënisch bodemonderzoek bij een verkennend onderzoek, een oriënterend onderzoek, een nader onderzoek of een saneringsonderzoek als bedoeld in artikel 1 van de Wet bodembescherming of een vergelijkbaar onderzoek van de bodem, dan wel bij een onderzoek in het kader van een ingreep in de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam

In de Regeling bodemkwaliteit zoals die luidde voorafgaand aan inwerkingtreding van deze regeling was bepaald in artikel 2.1, dat de aanwijzing alleen aan de orde was indien het ging om situaties geduid in het tweede lid van artikel 2.1. De strekking van dat tweede lid is nu verwoord in het tweede tekstblok van de omschrijving waarin is aangegeven wanneer de werkzaamheid niet is aangewezen. Dat komt de duidelijkheid van de reikwijdte van de aanwijzing van deze werkzaamheid ten goede.

Categorie 5.

De omschrijving wordt:

Bewerking, zijnde de procesmatige ex-situ reiniging en bewerking van grond die is ingedeeld in de kwaliteitsklasse matig of sterk verontreinigd of baggerspecie die is ingedeeld in de kwaliteitsklasse sterk verontreinigd.

De omschrijving was:

Bewerking van verontreinigde grond of baggerspecie, zijnde de procesmatige ex situ reiniging en bewerking daarvan, met uitzondering van het ontwateren van baggerspecie waarvoor op grond van de Wet milieubeheer geen vergunning is vereist

In de omschrijving van de werkzaamheid is verduidelijkt dat het gaat om het bewerken en reinigen van grond of baggerspecie die is ingedeeld in een kwaliteitsklasse die ervoor zorgt dat toepassen overeenkomstig het Besluit activiteiten leefomgeving, uitgezonderd maatwerk, niet mogelijk is. Tevens is als onderdeel van de opvolging van de evaluatie van het Besluit bodemkwaliteit geadviseerd om het ontwateren zelf niet als werkzaamheid te beschouwen. Als het ontwateren echter gepaard gaat met samenvoegen van partijen grond (zie werkzaamheid categorie 18) of bewerken van grond of baggerspecie met het oog op de kwaliteitsverbetering van die grond of baggerspecie (deze werkzaamheid in categorie 5), dan is er wel sprake van een erkenningsplicht (voor het samenvoegen en/of bewerken/reinigen) maar niet voor het ontwateren zelf.

Categorie 6.

De omschrijving van de werkzaamheid is onveranderd.

Categorie 7.

De omschrijving van de werkzaamheid is onveranderd.

Categorie 8. De omschrijving wordt:

Milieukundige begeleiding die bestaat uit:

-Processturing bij het uitvoeren van de milieubelastende activiteit graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit zoals bedoeld in artikel 4.1233 van het Besluit activiteiten leefomgeving

-Processturing en verificatie bij het uitvoeren van de milieubelastende activiteit saneren van de bodem als bedoeld in artikel 4.1244 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

-Processturing en verificatie bij het uitvoeren van een grondwatersanering geregeld bij of krachtens een omgevingsplan als bedoeld in artikel 2.4 van de Omgevingswet, Omgevingsverordening als bedoeld in artikel 2.6 van de Omgevingswet of een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.1 van de Omgevingswet

- Processturing bij het uitvoeren van een ingreep zijnde een baggerwerk of onderhoudswerk met een omvang van tenminste 1000 m³, in de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam die is ingedeeld in de bodemkwaliteitsklasse sterk verontreinigd

De omschrijving was:

Milieukundige begeleiding die bestaat uit verificatie en processturing bij een sanering van bodem of uit processturing bij een ingreep in de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam als bedoeld in artikel 1.1. van de Waterwet, waarbij meer dan 1000 m³ van die bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam de interventiewaarden, bedoeld in tabel 2 van bijlage B, overschrijdt

In de Regeling bodemkwaliteit zoals die luidde voorafgaand aan inwerkingtreding van deze regeling was bepaald in artikel 2.1, dat de aanwijzing alleen aan de orde was indien het ging om situaties geduid in het tweede lid van artikel 2.1. De strekking van dat tweede lid is nu rechtstreeks verwoord in de aanwijzing van de werkzaamheid met de directe verwijzing naar de betreffende artikelen in het Besluit activiteiten leefomgeving of naar een omgevingsplan, omgevingsverordening of omgevingsvergunning. De omschrijving 'overschrijding van de interventiewaarde' is omgezet naar 'is ingedeeld in de kwaliteitsklasse sterk verontreinigd' omdat dit aansluit bij wat er op de milieuverklaring voor de waterbodem staat vermeld. De aanpassingen komt de duidelijkheid van de reikwijdte van de aanwijzing van deze werkzaamheid ten goede.

Voorts is ter verduidelijking aangegeven bij een ingreep in de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam wat daaronder wordt verstaan, namelijk een baggerwerk of onderhoudswerk zonder daarmee inhoudelijk de reikwijdte van de werkzaamheid aan te passen.

Categorie 9.

De omschrijving van de werkzaamheid is onveranderd.

Categorie 10. De omschrijving wordt:

Produceren van bouwstoffen, grond of baggerspecie met toepassing van een systeem van kwaliteitsbewaking met het oog op het afgeven van erkende kwaliteitsverklaringen volgens de Regeling bodemkwaliteit.

De omschrijving was:

Produceren van bouwstoffen, grond of baggerspecie die is bestemd voor toepassing in Nederland en waarvoor een kwaliteitsverklaring is afgegeven die erkend is volgens de eisen van de desbetreffende bij categorie 10 in bijlage C aangewezen nationale BRL en de eisen in het document HCB/2009-200 van de Harmonisatie Commissie Bouw, dat is opgenomen in bijlage D

De omschrijving is inhoudelijk niet aangepast maar verduidelijkt. Het produceren van bouwstoffen, grond en baggerspecie is op zichzelf geen aangewezen werkzaamheid, maar alleen als het gaat om het produceren van een product waarvoor de producent een erkende kwaliteitsverklaring afgeeft. Het produceren van een bouwstof, grond of baggerspecie is geen aangewezen werkzaamheid als voor dat product geen erkende kwaliteitsverklaring wordt afgegeven, maar bijvoorbeeld een milieuverklaring bodemkwaliteit die is gebaseerd op een partijkeuring.

Ingeval het produceren een aangewezen werkzaamheid is, moet de producent beschikken over een certificering (privaat deel) en erkenning (publiek deel) voor het produceren van de bouwstof, grond of baggerspecie. Voor het verkrijgen van de erkenning voor het produceren is het beschikken over een productcertificaat (zie categorie 2) dat door een certificerende instantie is afgegeven een vereiste.

Het produceren moet in overeenstemming worden uitgevoerd met de beoordelingsrichtlijnen en protocollen die in categorie 10 zijn aangewezen. Dat zijn dezelfde beoordelingsrichtlijnen en protocollen die in categorie 2 zijn aangewezen voor het afgeven van het productcertificaat door de certificerende instelling.

De beoordelingsrichtlijnen die zijn aangewezen in categorie 2 en 10 moeten aan verschillende vereisten voldoen. Dat volgt uit artikel 25 Bbk. Een van de aspecten waaraan de normdocumenten worden getoetst was opgenomen in de aanwijzing van de werkzaamheid voor het produceren van bouwstoffen, grond en baggerspecie in de regeling die voorafgaand aan inwerkingtreding van deze regeling gold, namelijk dat de normdocumenten in categorie 2 en 10 moeten zijn aanvaard door de Harmonisatie Commissie Bouw. De vermelding van eisen aan normdocumenten in de aanwijzing van de werkzaamheid bevordert de duidelijkheid van de aanwijzing van de werkzaamheid niet en is daarom geschrapt. Volstaan kan worden met het aanwijzen van de werkzaamheid en het aanwijzen van normdocumenten die daarbij moeten worden gehanteerd. Uiteraard worden alleen normdocumenten aangewezen die voldoen aan de vereisten die in artikel 25 Bbk zijn opgenomen.

De normdocumenten die in categorie 2 en 10 zijn aangewezen betreffen nationale beoordelingsrichtlijnen (BRL) die gehanteerd worden door certificerende instellingen voor het afgeven van een productcertificaat voor een bepaalde bouwstof, grond of baggerspecie die onder die betreffende nationale BRL valt. Bij de totstandkoming van een nationale BRL speelt de Harmonisatie Commissie Bouw van de Stichting Bouwkwiteit een belangrijke rol. De Harmonisatie Commissie Bouw beoordeelt aan de hand van het document HCB/2009-200 of een beoordelingsrichtlijn inhoudelijk en procedureel op de juiste wijze tot stand is gekomen en als dat het geval is wordt de BRL door de Harmonisatie Commissie Bouw aanvaard. Bij de aanwijzing van normdocumenten in categorie 2 en 10 van bijlage C is deze aanvaarding een van de voorwaarden waaraan de normdocumenten op grond van artikel 25 Bbk moeten voldoen om in aanmerking te komen voor aanwijzing in bijlage C. Om die reden is het normdocument HCB/2009-200 opgenomen in bijlage D van deze regeling. Materieel verandert er niets in de rol van de Harmonisatie Commissie Bouw bij de aanwijzing van de normdocumenten in categorie 2 en 10 van bijlage C.

Categorie 11. De omschrijving wordt:

Het uitvoeren van de milieubelastende activiteit graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit zoals bedoeld in paragraaf 4.120 van het Besluit activiteiten leefomgeving;

Het uitvoeren van de milieubelastende activiteit saneren van de bodem als bedoeld in paragraaf 4.121 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Voor het uitvoeren van deze werkzaamheid is geen erkenning bodemkwaliteit vereist indien sprake is van een ongewoon voorval op of in de bodem of

in een oppervlaktewaterlichaam als bedoeld in afdeling 19.1 Omgevingswet en onverwijld handelen noodzakelijk is, gedurende de eerste 24 uur na ontstaan van het voorval;

Het uitvoeren van een grondwatersanering geregeld bij of krachtens een omgevingsplan als bedoeld in artikel 2.4 van de Omgevingswet, Omgevingsverordening als bedoeld in artikel 2.6 van de Omgevingswet of een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.1 van de Omgevingswet;

Het uitvoeren van een ingreep zijnde een baggerwerk of onderhoudswerk met een omvang van tenminste 1000 m³, in de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam die is ingedeeld in de bodemkwaliteitsklasse sterk verontreinigd

De omschrijving was:

Uitvoering van een sanering van de bodem, dan wel een ingreep in de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam waarbij meer dan 1000 m³ van die bodem of oever van dat oppervlaktewaterlichaam de interventiewaarden, bedoeld in tabel 2 van bijlage B, overschrijdt

In de Regeling bodemkwaliteit zoals die luidde voorafgaand aan inwerkingtreding van deze regeling was bepaald in artikel 2.1, dat de aanwijzing alleen aan de orde was indien het ging om situaties geduid in het tweede lid van artikel 2.1. De strekking van dat tweede lid is nu rechtstreeks verwoord in de aanwijzing van de werkzaamheid met de directe verwijzing naar de betreffende artikelen in het Besluit activiteiten leefomgeving of naar een omgevingsplan, omgevingsverordening of omgevingsvergunning. De omschrijving 'overschrijding van de interventiewaarde' is omgezet naar 'is ingedeeld in de kwaliteitsklasse sterk verontreinigd' omdat dit aansluit bij wat er op de milieuverklaring voor de waterbodem staat vermeld. De aanpassingen komen de duidelijkheid van de reikwijdte van de aanwijzing van deze werkzaamheid ten goede.

Voorts is ter verduidelijking aangegeven bij een ingreep in de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam wat daaronder wordt verstaan, namelijk een baggerwerk of onderhoudswerk zonder daarmee inhoudelijk de reikwijdte van de werkzaamheid aan te passen.

Categorie 12.

De omschrijving wordt:

Veldwerk dat bestaat uit het plaatsen van boringen en peilbuizen ten behoeve van het nemen van grond- en grondwatermonsters, het nemen van grond- en grondwatermonsters, locatie-inspectie of maaiveldinspectie en monsterneming van asbest in de bodem of het laten uitvoeren van vergelijkbare onderzoeken in de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam.

Deze werkzaamheid is niet aangewezen voor zover zij uitsluitend in de privésfeer wordt verricht, niet wordt verricht om direct of indirect aan een wettelijke verplichting te voldoen en bij het verrichten van de werkzaamheid ook geen andere publieke belangen in het geding zijn.

De omschrijving was:

Veldwerk, dat bestaat uit het plaatsen van boringen en peilbuizen ten behoeve van het nemen van grond- en grondwatermonsters, het nemen van grond- en grondwatermonsters, locatie-inspectie of maaiveldinspectie en monsterneming van asbest in de bodem of het uitvoeren van vergelijkbare onderzoeken in de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam

In de Regeling bodemkwaliteit zoals die luidde voorafgaand aan inwerkingtreding van deze regeling was bepaald in artikel 2.1, dat de aanwijzing alleen aan de orde was indien het ging om situaties geduid in het tweede lid van artikel 2.1. De strekking van dat tweede lid is nu verwoord in het tweede tekstblok van de omschrijving waarin is aangegeven wanneer de werkzaamheid niet is aangewezen. Dat komt de duidelijkheid van de reikwijdte van de aanwijzing van deze werkzaamheid ten goede.

Categorie 13.

De omschrijving van de werkzaamheid is onveranderd.

Categorie 14.

De omschrijving van de werkzaamheid is onveranderd.

Categorie 15.

De omschrijving wordt:

Inspecteren van de aanleg van een werk met isolerende voorzieningen als bedoeld in artikel 3.9.6, eerste lid regeling bodemkwaliteit zoals geldend op 31-12-2021.

De omschrijving was:

Het inspecteren van de aanleg van een werk met isolerende voorzieningen als bedoeld in artikel 3.9.6, eerste lid

Deze werkzaamheid heeft betrekking op het inspecteren van de isolerende voorzieningen die moeten worden aangelegd bij een werk met IBC-bouwstoffen. Dergelijke toepassingen zijn met de inwerkingtreding van de Omgevingswet uit gefaseerd, maar kunnen in het kader van overgangsrecht als opgenomen in artikel XVI van het Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet nog enige tijd volgens het Besluit bodemkwaliteit zoals dat gold voorafgaand aan inwerkingtreding worden uitgevoerd. De wijziging van de omschrijving van de werkzaamheid houdt daarmee verband.

Categorie 16. De omschrijving wordt:

Aanbrengen van isolerende voorzieningen als bedoeld in artikel 3.9.6, eerste lid regeling bodemkwaliteit zoals geldend op 31-12-2021

De omschrijving was:

Aanbrengen van isolerende voorzieningen als bedoeld in artikel 3.9.6, eerste lid

Deze werkzaamheid heeft betrekking op het aanbrengen van de isolerende voorzieningen die moeten worden aangelegd bij een werk met IBC-bouwstoffen. Dergelijke toepassingen zijn met de inwerkingtreding van de Omgevingswet uit gefaseerd, maar kunnen in het kader van overgangsrecht als opgenomen in artikel XVI van het Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet nog enige tijd volgens het Besluit bodemkwaliteit zoals dat gold voorafgaand aan inwerkingtreding worden uitgevoerd. De wijziging van de omschrijving van de werkzaamheid houdt daarmee verband.

Categorie 17. De omschrijving wordt:

Controle van de staat van een werk als bedoeld in artikel 3.9.8, eerste lid, onder c regeling bodemkwaliteit zoals geldend op 31-12-2021

De omschrijving was:

Controle van de staat van een werk, als bedoeld in artikel 3.9.8, eerste lid, onder c

Deze werkzaamheid heeft betrekking op het controleren van de staat van een werk met IBC-bouwstoffen. Dergelijke toepassingen zijn met de inwerkingtreding van de Omgevingswet uit gefaseerd, maar moeten in het kader van overgangsrecht als opgenomen in artikel XVI van het Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet nog periodiek volgens het Besluit bodemkwaliteit zoals dat gold voorafgaand aan inwerkingtreding worden uitgevoerd. De wijziging van de omschrijving van de werkzaamheid houdt daarmee verband.

Categorie 18. De omschrijving wordt:

Samenvoegen van verschillende partijen grond of baggerspecie in de zin van artikel 4.1255 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

De omschrijving was:

Samenvoegen van verschillende partijen grond of baggerspecie in de zin van artikel 4.3.2.

In de Regeling bodemkwaliteit zoals die luidde voorafgaand aan inwerkingtreding van deze regeling waren de regels voor het samenvoegen van partijen grond en baggerspecie opgenomen in artikel 4.3.2. Deze regels zijn overgezet in artikel 4.1255 van het besluit activiteiten leefomgeving.

Categorie 19.

De omschrijving van de werkzaamheid is onveranderd.

Categorie 20.

Deze werkzaamheid 'keuren van mestbassins en afdekkingen' is niet langer aangewezen. De verwijzing in bijlage C naar BRL 2344 voor het Kiwa procescertificaat voor het verlengen van de referentieperiode voor mestbassins en afdekkingen voor mestbassins is daarmee tevens komen te vervallen. De reden hiervoor is, dat de voorschriften die gelden voor mestbassins voortaan rechtsreeks uit artikel 4.858 Besluit activiteiten leefomgeving volgen. De eis uit de Activiteitenregeling, dat een mestbassin en een afdekking door een erkende persoon of instelling wordt beoordeeld en goedgekeurd is met de omzetting naar het Besluit Activiteiten Leefomgeving vervallen en daarmee ook de grondslag om het keuren van mestbassins en afdekkingen als werkzaamheid aan te wijzen. In artikel 4.858 van het Besluit activiteiten Leefomgeving zijn de bodembeschermende voorzieningen voor mestbassins geregeld, waaronder het voorkomen van verontreiniging van de bodem en het gebruik van gecertificeerde folies. Het is de verantwoordelijkheid van de ondernemer om ervoor te zorgen dat het mestbassin blijvend in goede staat is. De afdekking moet regelmatig worden beoordeeld en eventuele gebreken moeten direct worden verholpen. Denk hierbij aan controle op roestvorming, scheuren, krimp, beschadiging folie en dergelijke. Dit valt onder de specifieke zorgplicht van artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Zie voor meer informatie de artikelsgewijze toelichting bij artikel 4.858 Bal.

Categorie 21.

De omschrijving van de werkzaamheid is onveranderd.

Categorie 22.

De omschrijving van de werkzaamheid is onveranderd.

De regeling voor veldwerkers die is opgenomen in de noot onder de tabel is beleidsneutraal overgenomen uit bijlage C zoals die luidde voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze regeling

Verduidelijking van de relatie tussen werkzaamheden die aangewezen zijn in categorie 2, 6 en 10

Bij de aangewezen werkzaamheden is er een relatie tussen de werkzaamheden die in categorie 2 (certificeren van producten), categorie 6 (certificeren van personen) en categorie 10 (produceren met het oog op afgifte van erkende kwaliteitsverklaringen). De werkzaamheden zien op 2 verschillende actoren. De certificerende instelling (voor werkzaamheid in categorie 2 en 6) en de producent (voor werkzaamheid in categorie 10). De samenhang heeft te maken met het op de markt willen brengen van een type bouwstof, grond of baggerspecie met een erkende kwaliteitsverklaring. Daarvoor moet de producent allereerst een productcertificaat hebben dat is afgegeven door een certificerende instelling waaruit blijkt dat de betreffende bouwstof, grond of baggerspecie voldoet aan de kwaliteitseisen die op dat productcertificaat zijn aangeduid. Voor het verkrijgen van dat productcertificaat moet in de private sfeer met goed gevolg een toelatingsonderzoek zijn uitgevoerd door de certificerende instelling. Dat onderzoek wordt door de certificerende instelling uitgevoerd bij de producent van de bouwstof, grond of baggerspecie en uit dat onderzoek moet blijken dat de afgifte van het productcertificaat door de certificerende instelling gerechtvaardigd is. De certificerende instelling moet zijn geaccrediteerd en erkend voor het certificeren van het product waarvoor het een productcertificaat afgeeft. Dat betekent dat het voor dat product aangewezen normdocument in categorie 2 op de accreditatie en erkenning van de certificerende instelling moet zijn vermeld.

Naast het productcertificaat valt ook het produceren van de bouwstof, grond of baggerspecie met het oog op de afgifte van de erkende kwaliteitsverklaring onder de erkenningsregeling, door de aanwijzing van deze werkzaamheid in categorie 10. Daarvoor moet de producent van de bouwstof, grond of baggerspecie zijn gecertificeerd door een certificerende instelling en erkend. De certificerende instelling controleert in dat kader of de producent een systeem van kwaliteitsbewaking hanteert die garandeert dat de bouwstof, grond of baggerspecie die wordt geproduceerd overeenkomt met de specificaties die zijn opgenomen in het productcertificaat. De certificerende instelling die de producent certificeert voor het produceren moet daarvoor op grond van de aanwijzing van de werkzaamheid in categorie 6 (certificeren van personen) zijn geaccrediteerd en erkend. In de praktijk is er dus altijd een combinatie van de werkzaamheden die

zijn aangewezen in categorie 2, 6 en 10 aan de orde als er sprake is van de wens van een producent om een type bouwstof, grond of baggerspecie te produceren met het oog op de afgifte van een erkende kwaliteitsverklaring.

In verband met de verduidelijking die op dit punt is doorgevoerd in de aanwijzing van de werkzaamheden in de categorie 2, 6 en 10 is bij de aanwijzing van de normdocumenten bij de werkzaamheid in categorie 6 de uitsluiting van de normdocumenten in categorie 2 geschrapt. Deze leidde alleen maar tot onduidelijkheid omdat de normdocumenten die in categorie 2 en 10 zijn aangewezen logischerwijze exact hetzelfde zijn en de uitsluiting in categorie 2 materieel geen waarde heeft. Er is immers altijd sprake van een combinatie van certificering van het product (categorie 2) en certificering van de producent (categorie 10) en daarom is het altijd noodzakelijk om daarbij te werken overeenkomstig de in categorie 2 en 10 aangewezen normdocumenten. De uitsluiting in categorie 6 van de normdocumenten die in categorie 2 zijn aangewezen was destijds in de regeling zoals die luidde voorafgaand aan inwerkingtreding van deze regeling opgenomen om duidelijk te maken dat bij het productcertificaat geen producterkenning aan de orde is.

Aanwijzing van normdocumenten

In deze regeling zijn dezelfde normdocumenten aangewezen als aangewezen in bijlage C van de Regeling bodemkwaliteit zoals die luidde voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze regeling.

Het is voorzien dat na consultatie van deze regeling een wijziging van deze regeling wordt doorgevoerd waarin actuelere versies van de normdocumenten worden aangewezen. Deze wijziging van de aanwijzing van de normdocumenten zal apart worden geconsulteerd.

Bij de aanwijzing van de normdocumenten behorend bij de werkzaamheid in categorie 3, 4 en 6 geldt dat er een relatie is tussen de aanwijzing van de NEN 17065 of NEN 17025 als aangewezen normdocument waarvoor er een vereiste van accreditatie geldt en dat daarnaast telkens ook voor de betreffende specifieke verrichting een accreditatie voor de afzonderlijke normdocumenten noodzakelijk is. Dat is verduidelijkt in de aanwijzing van de normdocumenten in de categorie 3, 4 en 6 door de toevoeging van de tekst 'in combinatie met' na vermelding van de NEN 17065 of NEN 17025.

Bijlage D bij de Regeling bodemkwaliteit, Overzicht normdocumenten en onderzoeksprotocollen

In bijlage D zijn versie van normdocumenten opgenomen waarnaar in de Regeling bodemkwaliteit wordt verwezen voor zover deze niet in bijlage C zijn opgenomen. Daarmee is duidelijk welke versie van het normdocument wordt bedoeld en is sprake van een statische verwijzing naar deze normdocumenten. Het staat de beheerders van deze normdocumenten vrij een aanpassing aan de normdocumenten te doen, maar pas na opname van een aangepast normdocument in bijlage D heeft een dergelijke aanpassing betekenis in het kader van deze regeling.

Beleidsneutrale of beleidsrijke omzetting

In deze regeling zijn dezelfde versies van normdocumenten aangewezen als aangewezen in bijlage D van de regeling bodemkwaliteit zoals die luidde voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze regeling.

Het is voorzien dat na consultatie van deze regeling een wijziging van deze regeling wordt doorgevoerd waarin actuelere versies van de normdocumenten worden aangewezen. Deze wijziging van de aanwijzing van de normdocumenten zal apart worden geconsulteerd.

Een aantal normdocumenten die waren aangewezen in bijlage D van de regeling bodemkwaliteit zoals die luidde voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze regeling worden niet meer vermeld in deze regeling waardoor opname van die normdocumenten in bijlage D geen betekenis meer heeft. Het gaat hier om normdocumenten die gebruikt werden bij de aanleg van werken waarin IBC bouwstoffen werden toegepast.

Ook de richtlijn bodemkwaliteitskaarten is niet langer aangewezen als normdocument in bijlage D. Dat heeft twee redenen. Enerzijds wordt in deze regeling niet meer naar die richtlijn verwezen omdat de regeling geen regels bevat voor het opstellen van de bodemkwaliteitskaart zelf, maar uitsluitend voor het opstellen van een milieuverklaring bodemkwaliteit die is gebaseerd op een

bodemkwaliteitskaart. Anderzijds is in lijn met de uitgangspunten van de Omgevingswet terughoudend omgegaan met instructies aan gemeenten en waterbeheerders in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dat geldt ook voor instructies over het opstellen van een bodemkwaliteitskaart. Het is een keuze van de gemeente of waterbeheerder om een bodemkwaliteitskaart op te stellen met het oog op het gebruiken van die bodemkwaliteitskaart in het bodembeheer en geen verplichting. Als de gemeente of waterbeheerder er voor kiest een bodemkwaliteitskaart op te stellen heeft zij bij de vaststelling van die bodemkwaliteitskaart de kwaliteit en de reikwijdte van het gebruik van die bodemkwaliteitskaart voor het opstellen van een milieuverklaring bodemkwaliteit zelf in de hand. De kaart is immers overeenkomstig artikel 5.35 of artikel 7.13 van deze regeling uitsluitend bruikbaar als grondslag voor een milieuverklaring bodemkwaliteit als de kaart is vastgesteld of aanvaard door het bevoegd gezag (gemeenteraad of algemeen bestuur waterbeheerder). Het is aan het betreffende bevoegd gezag om te beoordelen of de betreffende bodemkwaliteitskaart van een voldoende kwaliteitsniveau is. De gemeenteraad of het algemeen bestuur van de waterbeheerder draagt zorg voor de bodemkwaliteit in het eigen beheergebied en heeft dus belang bij het vaststellen en aanvaarden van een bodemkwaliteitskaart die van een voldoende kwaliteit is. De richtlijn bodemkwaliteitskaarten blijft wel beschikbaar als aanbevolen werkwijze in dat verband.

Bijlage E bij de Regeling bodemkwaliteit, Omschrijving van de somparameters

Bijlage E definieert uit welke stoffen een somparameter bestaat. In bijlage A en B zijn voor zogenaamde somparameters, kwaliteitseisen opgenomen. Dat is ook aan de orde in bijlage IIA van het Besluit activiteiten leefomgeving en in de bijlagen VA, VB, VC en XIIIB van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Bijlage E is om die reden ook van toepassing in het kader van bijlage IIA van het Besluit activiteiten leefomgeving en de bijlagen VA, VB, VC en XIIIB van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Een somparameter is zelfstandig niet meetbaar. De concentratie van een somparameter wordt bepaald door de optelling van de concentratie van onder die somparameter vallende stoffen die wel zelfstandig zijn te meten. In bijlage E wordt aangegeven uit welke individuele stoffen een somparameter bestaat. In bijlage E is voorts aangegeven hoe je op basis van de concentratie van de stoffen die behoren tot de somparameter komt tot een concentratie voor de somparameter waarmee je kan toetsen aan de kwaliteitseisen in bijlage A en B en bijlage IIA van het Besluit activiteiten leefomgeving en bijlagen VA, VB, VC en XIIIB van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Voor de situatie dat er sprake is van stoffen die door het laboratorium als lager dan de rapportagegrens worden gerapporteerd zijn in bijlage G onderdeel I regels opgenomen.

Beleidsneutrale of beleidsrijke omzetting

De omschrijving van somparameters is niet gewijzigd ten opzichte van de regeling die van kracht was voorafgaand aan inwerkingtreding van deze regeling. De somparameters waren voorheen aangewezen in bijlage N en nu in bijlage E. De bijlage E die was opgenomen in de regeling die van kracht was voorafgaand aan inwerkingtreding van deze regeling gaf een toelichting op de ASTM-norm. In deze regeling is volstaan met het aanwijzen van die ASTM norm in bijlage D, waardoor bijlage N naar bijlage E kon worden vernummerd.

Bijlage F bij de Regeling bodemkwaliteit, De bepaling of een bouwstof kan worden aangemerkt als vormgegeven bouwstof, onderscheidenlijk duurzaam vormvaste bouwstof

In artikel 1.1. van de regeling bodemkwaliteit is het begrip vormgegeven bouwstof gedefinieerd. Bij dat begrip spelen het volume van de kleinste eenheid van een bouwstof en de duurzame vormvastheid van de bouwstof een rol. In bijlage A van deze regeling zijn voor vormgegeven bouwstoffen andere kwaliteitseisen opgenomen dan voor niet-vormgegeven bouwstoffen. Deze bijlage geeft in samenhang met paragraaf 3.1.2 van de regeling invulling aan de wijze waarop bepaald kan worden dat sprake is van een vormgegeven bouwstof. De bijlage bevat regels over de wijze waarop het volume van de kleinste eenheid en de duurzame vormvastheid van de bouwstof wordt bepaald.

Beleidsneutrale of beleidsrijke omzetting

De inhoud van bijlage F is beleidsneutraal, dat wil zeggen inhoudelijk ongewijzigd, omgezet ten opzichte van de regeling bodemkwaliteit zoals die luidde voorafgaand aan inwerkingtreding van deze regeling. Wel zijn enkele verduidelijkingen doorgevoerd die de wijze van toepassing van de bijlage verbeteren.

Bijlage G bij de Regeling bodemkwaliteit, Omrekenen van door het laboratorium gerapporteerde concentraties van stoffen ten behoeve van het toetsen aan kwaliteitseisen als opgenomen in bijlage A of B van deze regeling, bijlage IIA van het Besluit activiteiten leefomgeving en bijlage VC van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Voor het toetsen aan kwaliteitseisen moeten concentraties van stoffen worden omgerekend. Dat heeft enerzijds te maken met het feit dat laboratoria soms de concentratie van een stof rapporteren als zijnde kleiner dan een rapportagegrens en anderzijds met het feit dat de kwaliteitseisen in bijlage B zijn gesteld voor een standaardbodem en de concentratie wordt gemeten in een specifieke bodem of partij grond of baggerspecie. De door het laboratorium gerapporteerde concentraties moeten in beide gevallen worden omgerekend met behulp van bijlage G om te komen tot concentraties die aan de kwaliteitseisen die in bijlage A en B zijn opgenomen kunnen worden getoetst.

De wijze van omrekening van door het laboratorium gerapporteerde concentraties die in bijlage G is opgenomen, is ook van toepassing bij het omrekenen van door het laboratorium gerapporteerde concentraties ten behoeve van toetsing aan de interventiewaarde bodemkwaliteit die in bijlage IIA van het Besluit activiteiten leefomgeving en de signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering die in bijlage VC van het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn opgenomen.

Onderdeel I van bijlage G ziet op het omrekenen van door het laboratorium als kleiner dan de rapportagegrens gerapporteerde waarden. De rapportagegrenzen die in tabel 1 zijn opgenomen betreffen geen instructie aan het laboratorium voor welke grens zij moeten hanteren, maar geven aan dat in geval de door het laboratorium gehanteerde rapportagegrenzen boven de in tabel 1 opgenomen rapportagegrenzen liggen, de omrekening van de concentraties en daarmee ook de toetsing aan de kwaliteitseisen op een wijze verloopt, zoals is aangegeven in onderdeel I.

Uitsluitend ten behoeve van het toetsen aan de Signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering die is opgenomen in bijlage VC van het Besluit kwaliteit leefomgeving is in onderdeel I van bijlage G ook een rapportagegrens voor grondwater opgenomen.

Onderdeel II van bijlage G ziet op het omrekenen van door het laboratorium gerapporteerde concentraties van stoffen in grond en baggerspecie naar een concentratie in een standaardbodem.

Beleidsneutrale of beleidsrijke omzetting

De inhoud van bijlage G is beleidsneutraal, dat wil zeggen inhoudelijk ongewijzigd, omgezet ten opzichte van de regeling bodemkwaliteit zoals die luidde voorafgaand aan inwerkingtreding van deze regeling. Wel zijn enkele verduidelijkingen doorgevoerd die de wijze van toepassing van de bijlage verbeteren.

Bijlage H bij de Regeling bodemkwaliteit, Bepaling keuringsfrequentie waarmee ten behoeve van de afgifte van een erkende kwaliteitsverklaring voor partijen van een bouwstof, grond of baggerspecie verificatiekeuringen moeten worden verricht

Bijlage H heeft als functie regels te geven voor de wijze waarop de keuringsfrequentie wordt bepaald waarmee voor stoffen in partijen van een bouwstof, grond of baggerspecie waarvoor een erkende kwaliteitsverklaring wordt afgegeven, verificatiekeuringen moeten worden verricht.

In de artikelen 4.19 en 4.20 (voor bouwstoffen) en 5.43 en 5.44 (voor grond en baggerspecie) wordt voor het bepalen van de frequentie waarmee verificatiekeuringen moeten worden verricht verwezen naar deze bijlage. Zie ook de toelichting op de betreffende artikelen.

In bijlage H is een drietal methoden opgenomen die naar keuze van de producent kunnen worden gebruikt om de keuringsfrequentie mee te bepalen. De producent kan per stof een andere methode kiezen. Het betreft (1) de k-waarde toets, (2) de gammatoets of (3) de verdelingsvrije toets.

Deze methoden hebben met elkaar gemeen dat in de toets rekening wordt gehouden met de mate waarin voor een stof een constante kwaliteit in de bouwstof, grond en baggerspecie is vastgesteld

(variabiliteit van de kwaliteit) en hoe die kwaliteit zich verhoudt tot de kwaliteitseis (afstand van de kwaliteit tot de kwaliteitseis).

Beleidsneutrale of beleidsrijke omzetting

De 3 verschillende methoden voor het bepalen van de frequentie waarmee verificatiekeuringen moeten worden verricht zijn beleidsneutraal, dat wil zeggen inhoudelijk ongewijzigd ten opzicht van de regeling zoals die luidde voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze regeling.

Voor de duidelijkheid is het onderdeel uit bijlage H dat ging over het toelatingsvereiste voor een fabrikant eigen verklaring voor bouwstoffen in een aparte bijlage ondergebracht. De reden daarvoor is dat bij de fabrikant eigenverklaring geen sprake is van verificatiekeuringen, maar van een toelatingsvereiste dat alleen aan de orde is voor bouwstoffen. Om dat verschil goed te kunnen uitdrukken is dat onderdeel in een aparte bijlage I ondergebracht.

Bijlage I bij de Regeling bodemkwaliteit, Bepaling of wordt voldaan aan het criterium voor het verkrijgen van het recht op de afgifte van een fabrikant-eigenverklaring voor bouwstoffen

Bijlage I heeft als functie regels te geven voor de wijze waarop wordt getoetst of voor een stof is voldaan aan het criterium waarmee wordt bepaald of de kwaliteit van partijen van een bouwstof voldoende constant is en voldoet aan de kwaliteitseisen in bijlage A om daarvoor een fabrikant-eigenverklaring te mogen afgeven. In de artikelen 4.35 wordt daarvoor verwezen naar deze bijlage. Zie ook de toelichting op artikel 4.35.

In bijlage I is een tweetal methoden opgenomen die naar keuze van de producent kunnen worden gebruikt. De producent kan per stof een andere methode kiezen. Het betreft (1) de k-waarde toets of (2) de gammatoets of.

Deze methoden hebben met elkaar gemeen dat in de toets rekening wordt gehouden met de mate waarin voor een stof een constante kwaliteit in de bouwstof is vastgesteld (variabiliteit van de kwaliteit) en hoe die kwaliteit zich verhoudt tot de kwaliteitseis (afstand van de kwaliteit tot de kwaliteitseis).

Beleidsneutrale of beleidsrijke omzetting

De 2 verschillende methoden voor het bepalen of de kwaliteit van partijen van een bouwstof voldoende constant is en voldoet aan de kwaliteitseisen in bijlage A om daarvoor een fabrikant-eigenverklaring te mogen afgeven zijn beleidsneutraal, dat wil zeggen inhoudelijk ongewijzigd ten opzicht van de regeling zoals die luidde voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze regeling.

Voor de duidelijkheid is deze bijlage die voorheen onderdeel was van bijlage H in een aparte bijlage ondergebracht. De reden daarvoor is dat bij de fabrikant eigenverklaring geen sprake is van verificatiekeuringen, maar van een toelatingsvereiste dat alleen aan de orde is voor bouwstoffen.

Voor grond en baggerspecie is het toelatingscriterium geregeld in artikel 5.58, vierde lid van deze regeling. Deze bijlage heeft daarin geen betekenis en is dus uitsluitend aan de orde voor de fabrikant eigen verklaring bij bouwstoffen.

Bijlage J bij de Regeling bodemkwaliteit, Standaardonderzoekspakket

Bijlage J bevat het standaardonderzoek pakket. Het standaardonderzoek pakket omvat stoffen en enkele andere parameters, waarvan de aanwezigheid moet worden onderzocht in elk onderzoek dat wordt verricht ten behoeve van het afgeven van een milieuverklaring bodemkwaliteit voor een partij grond of baggerspecie of voor de bodem. Voor deze stoffen is het niet nodig dat uit het vooronderzoek naar voren is gekomen dat er aanleiding bestaat om naar de aanwezigheid van de stof of andere parameter onderzoek te doen, zoals geldt voor verontreinigende stoffen en andere relevante parameters die niet tot het standaardonderzoek pakket behoren.

Het standaardonderzoek pakket is behulpzaam om in combinatie met het vooronderzoek de administratieve lasten te drukken omdat op die wijze niet alle genormeerde stoffen die in bijlage B zijn opgenomen standaard onderzocht moeten worden, maar alleen de stoffen die in het

standaardonderzoek pakket zitten, aangevuld op grond van het vooronderzoek met stoffen en andere relevante parameters.

Er kan ook sprake zijn van een mogelijke aanwezigheid van niet-genormeerde stoffen die relevant zijn om te onderzoeken op basis van het vooronderzoek. Ook die stoffen moeten worden onderzocht volgens deze regeling.

Beleidsneutrale of beleidsrijke omzetting

Het standaardonderzoek pakket was zelf voorheen niet in de regeling bodemkwaliteit opgenomen, maar er was in de regeling zoals die gold voorafgaand aan inwerkingtreding van deze regeling een criterium gesteld voor het vermelden van stoffen op de milieuverklaring bodemkwaliteit. Dit betrof stoffen waarvan de kans op overschrijding van de achtergrondwaarden hoger was dan 5 %. Aan de hand van dit criterium zijn door de schemabeheerders NEN en SIKB standaardonderzoek pakketten opgenomen in de relevante normdocumenten die in bijlage C en D van deze regeling zijn aangewezen.

Het heeft de voorkeur uit een oogpunt van duidelijkheid en rechtszekerheid om niet langer een criterium in de regelgeving op te nemen maar het standaardonderzoek pakket als zelfstandige bijlage in de regeling op te nemen. Vandaar dat in bijlage J nu het standaardonderzoek pakket is opgenomen. De inhoud van het standaardonderzoek pakket is niet aangepast.

Er is wel een beperkte aanpassing gedaan omdat het toepassingsbereik van de standaardonderzoek pakketten zoals door NEN en SIKB geformuleerd niet goed aansluit op het karakter van de milieuverklaring. Bij sommige pakketten speelde de bestemming van de grond of baggerspecie een rol, terwijl het karakter van de milieuverklaring bodemkwaliteit is dat die aangeeft welke kwaliteit een partij grond of baggerspecie heeft en die kwaliteit, en daaraan gekoppeld de te onderzoeken stoffen, is niet afhankelijk van de plaats waar de grond of baggerspecie wordt toegepast. Bovendien is de bestemming van de grond en baggerspecie veelal nog niet in beeld als de milieuverklaring bodemkwaliteit wordt opgesteld. Om die reden zijn de verschillende pakketten die worden gehanteerd nu duidelijker afgestemd op 3 varianten (in de vorm van pakket A, C1 en C3) die aan de orde zijn. Daarbij is er een onderscheid tussen de materialen grond (pakket A), baggerspecie uit regionale wateren (pakket A), baggerspecie uit zoet rijkswater (pakket C1), baggerspecie uit zout Rijkswater (pakket C3), landbodem (pakket A), waterbodem in regionaal water (pakket A), waterbodem in zoet rijkswater (pakket C1) en waterbodem in zout Rijkswater (pakket C3). Voor de namen van de pakketten A, C1 en C3 is aangesloten bij de namen zoals die in de normdocumenten die in bijlage C en D zijn aangewezen worden gehanteerd.

Door de verandering van het toepassingsbereik van de pakketten is er 1 beperkt verschil doorgevoerd. Het gaat om baggerspecie die afkomstig is vanuit een zoet oppervlaktewater in beheer bij het Rijk en daar ook weer wordt toegepast. Voor die baggerspecie is gekozen voor indeling in pakket C1, terwijl in de uitwerking voor die baggerspecie in de NEN en SIKB documenten pakket C2 wordt gebruikt. Pakket C1 bevat ten opzicht van pakket C2 de stoffen barium en kobalt extra. Omdat onder deze regeling ervan uit wordt gegaan dat bij het opstellen van de milieuverklaring niet bekend is of de baggerspecie in hetzelfde zoete oppervlaktewater in beheer bij het Rijk wordt toegepast is besloten aan te sluiten bij het uitgebreidere pakket C1, zodat de betreffende baggerspecie altijd voor elke toepassing voldoende is onderzocht. Dit levert geen extra kosten op ten opzichte van de huidige situatie omdat de analysekosten tussen de genoemde standaardonderzoek pakketten niet noemenswaardig verschillen.

Bijlage K bij de Regeling bodemkwaliteit, Bepaling emissies van stoffen uit slecht doorlatende bouwstoffen, grond en baggerspecie

Bij het bepalen van de emissie van bouwstoffen, grond of baggerspecie kan het voorkomen dat bij het uitvoeren van de kolomproef het materiaal onvoldoende doorlatend blijkt te zijn waardoor er onvoldoende vloeistof langs het te onderzoeken materiaal door de kolom stroomt. Bijlage K geeft in die gevallen een methode om de emissies die worden bepaald in de vloeistof die wel door de kolom is gestroomd om te rekenen naar een emissie waarmee kan worden getoetst aan de kwaliteitseisen die in bijlage A en bijlage B, tabel 3a zijn opgenomen.

Beleidsneutrale of beleidsrijke omzetting

Bijlage K is beleidsneutraal, dat wil zeggen inhoudelijk ongewijzigd ten opzichte van de regeling zoals die luidde voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze regeling. Daar is 1 uitzondering op namelijk ingeval er sprake is van een zeer slechte doorlatendheid van het materiaal in de kolom en er minder dan 2 liter vloeistof per kilo materiaal door de kolom is gestroomd. In dat laatste geval wordt volgens bijlage K de emissie berekend als ware 2 liter per kilo materiaal door de kolom doorgestroomd. In het verleden werden dergelijke situaties niet getoetst. Om uit te sluiten dat zeer slecht doorlatende materialen die wel een bovenmatige emissie vertonen, toch worden toegepast vanwege de doorlatendheid van het materiaal is voor dergelijke zeer slecht doorlatende materialen dezelfde berekening aangehouden als voor materialen waarbij precies 2 liter per kilo materiaal door de kolom is gestroomd.

Voorts zijn redactionele aanpassingen doorgevoerd in bijlage K die het correcte gebruik en toepassing van die bijlage bevorderen.

Bijlage L bij de Regeling bodemkwaliteit, Bepalingsgrenzen voor bouwstoffen, bodem, grond en baggerspecie

Bijlage L heeft als functie aan te geven welke bepalingsgrens voor stoffen moet worden aangehouden om te beoordelen of alle metingen die voor die stof worden gebruikt om de keuringsfrequentie te bepalen onder de bepalingsgrens liggen. In de artikelen 4.20, 4.35 en 5.44, 5.54 wordt naar deze bijlage verwezen. Voor de volledigheid wordt naar de toelichting op deze artikelen verwezen.

Beleidsneutrale of beleidsrijke omzetting

Bijlage L is beleidsneutraal, dat wil zeggen inhoudelijk ongewijzigd ten opzichte van de regeling zoals die luidde voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze regeling. Uiteraard zijn de afgelopen jaren de mogelijkheden om stoffen te meten sterk verbeterd, waardoor in de praktijk de bepalingsgrenzen voor stoffen op een lager niveau kunnen liggen. Gekozen is vanwege de beleidsarme omzetting om geen wijzigingen door te voeren in bepalingsgrenzen om te voorkomen dat voor bouwstoffen, grond of baggerspecie daarmee de frequentie waarmee verificatiekeuringen zouden moeten worden verricht zou kunnen toenemen bij een gelijkblijvende kwaliteit van de materialen.

In de bijlage L zoals die luidde voorafgaand aan inwerkingtreding van deze regeling stonden kolommen, die geen regelgevende betekenis hadden, maar een beperkte functie hadden in de toelichting op normen die in bijlage B van die regeling waren opgenomen. Voor het betere begrip en toepassing van de bepalingsgrenzen in lijn met de artikelen 4.20, 4.35 en 5.44, 5.54 zijn in deze bijlage L alleen de bepalingsgrenzen opgenomen die regelgevende betekenis hebben.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,

Bijlage bij de toelichting
Transponeringstabel Regeling bodemkwaliteit 2021 – Regeling bodemkwaliteit

Regeling bodemkwaliteit nieuw	Regeling bodemkwaliteit oud
HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN	HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN
art. 1.1 (begripsomschrijvingen)	art. 1.1. Definitiebepalingen Enkele begrippen zijn nieuw opgenomen ter verduidelijking van de Regeling. Geen inhoudelijke gevolgen
art. 1.2 (verantwoordelijkheden van de normadressaten)	Nieuw artikel ter verduidelijking bestaande impliciete verplichtingen mede met het oog op de afsplitsing van de normadressant toepasser door onderbrenging deel Bbk in BAL/BKL; zie toelichting. Geen inhoudelijke gevolgen.
art. 1.3 (uitgaven normdocumenten)	Nieuw artikel ter verduidelijking en borging statische verwijzing naar normdocumenten. Deels gebaseerd op oude begripsomschrijving NEN. Vervangt o.a. veel afzonderlijke verwijzingen naar bijlage D. Geen inhoudelijke gevolgen
HOOFDSTUK 2 KWALITEIT VAN DE UITVOERING	HOOFDSTUK 2 KWALITEIT VAN DE UITVOERING
art. 2.1 (aanwijzing van werkzaamheden en normdocumenten)	art. 2.1 en art. 2.7
art. 2.2 (vereiste van een erkenning bodemkwaliteit)	art. 2.2 en art. 2.7
art. 2.3 (certificatie, accreditatie)	art. 2.2
art. 2.4 (persoonsregistratie)	art. 2.3
Artikel 2.5 (aanwijzing website voor lijsten met erkende personen en instellingen)	art. 2.4
art. 2.6 (werkzaamheden die in onafhankelijkheid moeten worden verricht)	art. 2.5
art. 2.7 (aanvraagformulieren)	art. 2.6
HOOFDSTUK 3 BEPALING VAN HET TYPE MATERIAAL	HOOFDSTUK 3 BOUWSTOFFEN EN HOOFDSTUK 4 GROND EN BAGGERSPECIE
AFDELING 3.1 BOUWSTOFFEN	
PARAGRAAF 3.1.1 BEPALING OF SPRAKE IS VAN EEN BOUWSTOF	PARAGRAAF 3.1. BEPALING BOUWSTOFKARAKTER MATERIAAL
art. 3.1 (bepaling van totaalgehalten aluminium, calcium en silicium)	art. 3.1.1
art. 3.2 (monsterneming en voorbehandeling)	art. 3.1.1
art. 3.3. (monsterneming en voorbehandeling: elementen en proefstukken)	art. 3.1.1
art. 3.4 (analyse)	art. 3.1.2
art. 3.5 (rapportage)	art. 3.1.2
PARAGRAAF 3.2.2 BEPALING OF EEN BOUWSTOF VORMGEGEVEN IS	PARAGRAAF 3.1. BEPALING BOUWSTOFKARAKTER MATERIAAL
art. 3.6 (criteria voor vormgegeven bouwstoffen)	art. 3.2.1, art. 3.2.2 en art. 3.2.3
art. 3.7 (bepaling volume kleinste eenheid op basis van afmetingen)	art. 3.2.1
art. 3.8 (bepaling volume kleinste eenheid op basis van zeefproef)	art. 3.2.2

Regeling bodemkwaliteit nieuw	Regeling bodemkwaliteit oud
art. 3.9 (bepaling duurzame vormvastheid)	art. 3.2.3.
art. 3.10 (rapportage)	nieuw. Verduidelijking bestaande verplichting om vast te leggen in de milieuverklaring dat sprake is van een bouwstof al dan niet duurzaam vormvast. Geen inhoudelijke gevolgen
PARAGRAAF 3.3 GROND EN BAGGERSPECIE	PARAGRAAF 4.1. BEPALING OF EEN MATERIAAL KAN WORDEN AANGEMERKT ALS GROND OF BAGGERSPECIE
art. 3.11 (bepaling of sprake is van grond of baggerspecie)	art 4.1.1
art. 3.12 (rapportage)	nieuw. Verduidelijking bestaande verplichting om vast te leggen in de milieuverklaring dat sprake is van grond. Geen inhoudelijke gevolgen
HOOFDSTUK 4 HET AFGEVEN VAN EEN MILIEUVERKLARING BODEMKWALITEIT VOOR PARTIJEN BOUWSTOFFEN	HOOFDSTUK 3 BOUWSTOFFEN
PARAGRAAF 4.1 VERKLARING OP GROND VAN EEN PARTIJKEURING	PARAGRAAF 3.4. PARTIJKEURINGEN
art. 4.1 (toepassingsgebied)	nieuw. Verduidelijking. Geen inhoudelijke gevolgen.
art. 4.2 (omschrijving partijkeuring)	nieuw. Verduidelijking bestaande verplichting die volgt uit rapportageverplichting partijkeuring die was opgenomen in art. 3.4.2. Geen inhoudelijke gevolgen
art. 4.3 (omvang van de partij)	nieuw. Inhoudelijke wijziging, zie toelichting
art. 4.4 (monsterneming en voorbehandeling)	art. 3.4.1
art. 4.5 (bepaling emissies)	art. 3.3.1, art. 3.3.2, bijlage F, normdocument AP04
art. 4.6 (bepaling emissies uit slecht doorlatende bouwstoffen)	art. 3.3.2
art. 4.7 (bepaling samenstelling)	art. 3.3.1
art. 4.8 (toetsing)	art. 3.3.3, Verduidelijking bestaande verplichting uit normdocument BRL SIKB 1000 en op basis van artikel 3.4.2 om variatie tussen meetwaarden te onderzoeken. Geen inhoudelijke gevolgen
art. 4.9 (rapportage partijkeuring)	art. 3.4.2
art. 4.10 (voorwaarden voor het afgeven van een verklaring op grond van een partijkeuring)	nieuw. Verduidelijking bestaande verplichting uit art. 28 Bbk, art. 3.3.3, art. 3.4.2, art. 3.7.1, art. 3.7.4. Geen inhoudelijke gevolgen.
art. 4.11 (inhoud verklaring op grond van een partijkeuring)	art. 3.4.2, Bijlage A, noot 2
art. 4.12 (afleverbon)	art. 28 Bbk, art. 3.7.2
art. 4.13 (splitsing van een partij)	art. 3.7.3
PARAGRAAF 4.2 ERKENDE KWALITEITSVERKLARING	PARAGRAAF 3.6. ERKENDE KWALITEITSVERKLARINGEN
art. 4.14 (toepassingsbereik)	nieuw. Verduidelijking. Geen inhoudelijke gevolgen.
art. 4.15 (voorwaarden voor het afgeven van een erkende kwaliteitsverklaring)	art. 3.6.1 en bijlage C
art. 4.16 (vereisten voor het toelatingsonderzoek)	art. 3.6.1 en bijlage C

Regeling bodemkwaliteit nieuw	Regeling bodemkwaliteit oud
art. 4.17 (toelatingsonderzoek: productcontrole)	art. 3.6.1 en art. 3.5.2
art. 4.18 (toelatingsonderzoek: beoordeling systeem van kwaliteitsbewaking)	art. 3.6.1 en gelijktrekking met beoordeling kwaliteitssysteem als opgenomen in art. 3.5.4 en de diverse aangewezen normdocumenten in bijlage C. Geen inhoudelijke gevolgen
art. 4.19 ((toelatingsonderzoek: keuringsfrequentie voor in bijlage A vermelde stoffen)	art. 3.6.2 en bijlage H
art. 4.20 (toelatingsonderzoek: bijzondere bepalingmethoden voor de keuringsfrequenties voor in bijlage A vermelde stoffen)	art. 3.6.2
art. 4.21 (toelatingsonderzoek: keuringsfrequenties voor niet in bijlage A vermelde stoffen en andere parameters)	Nieuw. Verduidelijking art. 3.6.2, geen inhoudelijke gevolgen
art. 4.22 (toelatingsonderzoek: rapportage)	art. 3.6.1
art. 4.23 (aanvraag van een erkenning bodemkwaliteit voor het vervaardigen van bouwstoffen)	Nieuw. Betreft verduidelijking van aanvraagvereisten over gegevens die reeds op grond van art. 10 Besluit bodemkwaliteit worden gevraagd bij een erkenningsaanvraag. Geen inhoudelijke gevolgen
art. 4.24 (recht op afgifte van een erkende kwaliteitsverklaring)	art. 3.6.1, art. 3.6.2, art. 3.6.3, art. 3.7.1, bijlage H
art. 4.25 (inhoud erkende kwaliteitsverklaring)	art. 3.6.1, art. 3.6.4, bijlage A, noot 2
art. 4.26 (afleverbon)	art. 28 Besluit bodemkwaliteit, art. 3.7.2
art. 4.27 (splitsing van een partij)	art. 3.7.3
art. 4.28 (bewaarplicht)	nieuw. Gelijktrekking met bewaartermijn in art. 3.5.4 en in diverse normdocumenten in bijlage C. Geen inhoudelijke gevolgen.
art. 4.29 (verificatiekeuring)	art. 3.6.2
art. 4.30 (verificatiekeuring: bijzondere keuringsfrequentie)	art. 3.6.2
art. 4.31 (verificatiekeuring: wisseling van keuringsfrequentie)	art. 3.6.2
art. 4.32 (opschorting van recht op afgifte van een erkende kwaliteitsverklaring)	Nieuw. Verduidelijking van impliciete verplichting ter verbetering handhaving van die verplichting. Geen inhoudelijke gevolgen
PARAGRAAF 4.3 FABRIKANT-EIGENVERKLARING	PARAGRAAF 3.5. FABRIKANT-EIGENVERKLARINGEN
art. 4.33 (toepassingsbereik)	nieuw. Verduidelijking. Geen inhoudelijke gevolgen.
art. 4.34 (verplichting om toelatingsonderzoek te verrichten)	art. 3.5.2
art. 4.35 (toelatingsonderzoek: productcontrole)	art. 3.5.1, art. 3.5.2, art. 3.5.3, bijlage H
art. 4.36 (toelatingsonderzoek: eerdere productcontrole)	art. 3.5.2
art. 4.37 (toelatingsonderzoek: beoordeling systeem van kwaliteitsbewaking)	art. 3.5.1, art. 3.5.2, art. 3.5.4
art. 4.38 (toelatingsonderzoek: rapportage)	art. 3.5.1, art. 3.5.2, art. 3.5.4
art. 4.39 (recht op afgifte van een fabrikant-eigenverklaring)	art. 3.5.1, art. 3.5.2, art. 3.5.4, art. 3.7.1. nieuw is beperking van het recht tot 5 jaar waarna toets moet plaats vinden door certificerende instelling
art. 4.40 (inhoud fabrikant-eigen verklaring)	art. 3.5.2, art. 3.5.5, art. 3.7.1, bijlage A, noot 2
art. 4.41 (afleverbon)	art. 3.7.2
art. 4.42 (splitsing van een partij)	art. 3.7.3
art. 4.43 (bewaarplicht)	art. 3.5.4.

Regeling bodemkwaliteit nieuw	Regeling bodemkwaliteit oud
art. 4.44 (verlenging)	Nieuw, zie toelichting. Beperkte administratieve gevolgen
art. 4.45 (tussentijdse wijzigingen)	art. 3.8.3. Deels nieuw, betreft concretisering van impliciete verplichting om af te zien van gebruik fabrikant eigen verklaring omdat niet meer wordt geproduceerd overeenkomstig het daarbij behorende kwaliteitssysteem. Geen inhoudelijke gevolgen
HOOFDSTUK 5 HET AFGEVEN VAN EEN MILIEUVERKLARING BODEMKWALITEIT VOOR PARTIJEN GROND EN BAGGERSPECIE	HOOFDSTUK 4 GROND EN BAGGERSPECIE
PARAGRAAF 5.1. VERKLARING OP GROND VAN EEN PARTIJKEURING	PARAGRAAF 4.3. MILIEUHYGIËNISCHE VERKLARINGEN
art. 5.1 (toepassingsgebied)	nieuw. Verduidelijking. Geen inhoudelijke gevolgen.
art. 5.2 (omschrijving partijkeuring)	nieuw. Verduidelijking bestaande verplichting die volgt uit rapportageverplichting partijkeuring die was opgenomen in art. 4.3.3. Geen inhoudelijke gevolgen
art. 5.3 (omvang van de partij)	art. 4.3.3
art. 5.4 (uitvoering vooronderzoek)	art. 4.3.3
art. 5.5 (rapportage vooronderzoek)	nieuw, Verduidelijking impliciete bestaande verplichting die voortvloeit uit artikel 4.3.3. Geen inhoudelijke gevolgen
art. 5.6 (uitvoering onderzoek)	art. 4.3.3
art. 5.7 (monsterneming en voorbehandeling)	art. 4.3.3
art. 5.8 (bepaling samenstelling)	art. 4.3.3
art. 5.9 (omrekening voor lutum en organische stof)	art. 4.2.1
art. 5.10 (bepaling emissies)	art. 4.3.3, art. 4.12.1
art. 5.11 (indeling in een kwaliteitsklasse)	art. 4.2.1, art. 4.2.2, art. 4.4.1
art. 5.12 (toetsing specifieke kwaliteit)	art. 4.2.1, art. 4.2.2, art. 4.11.1, art. 4.12.1, circulaire en handreiking diepe plassen
art. 5.13 (rapportage partijkeuring)	art. 4.3.3
art. 5.14 (voorwaarden voor het afgeven van een verklaring op grond van een partijkeuring)	art. 4.3.3
art. 5.15 (inhoud verklaring op grond van een partijkeuring)	art. 4.3.3
art. 5.16 (splitsing van een partij)	art. 4.3.1
PARAGRAAF 5.2 VERKLARING OP GROND VAN EEN BODEMONDERZOEK	PARAGRAAF 4.3. MILIEUHYGIËNISCHE VERKLARINGEN
art. 5.17 (toepassingsgebied)	nieuw. Verduidelijking. Geen inhoudelijke gevolgen.
art. 5.18 (omschrijving bodemonderzoek)	nieuw. Verduidelijking bestaande verplichting die volgt uit rapportageverplichting bodemonderzoek die was opgenomen in art. 4.3.4. Geen inhoudelijke gevolgen
art. 5.19 (uitvoering vooronderzoek)	art. 4.3.4
art. 5.20 (rapportage vooronderzoek)	nieuw, Verduidelijking impliciete bestaande verplichting die voortvloeit uit artikel 4.3.4. Geen inhoudelijke gevolgen
art. 5.21 (uitvoering bodemonderzoek)	art. 4.3.4
art. 5.22 (bepaling samenstelling)	art. 4.3.4, NEN 5720, NEN 5740
art. 5.23 (omrekening voor lutum en organisch stof)	art. 4.2.1
art. 5.24 (bepaling emissies)	art. 4.3.4 en art. 4.12.1

Regeling bodemkwaliteit nieuw	Regeling bodemkwaliteit oud
art. 5.25 (indeling van een partij grond of baggerspecie in een kwaliteitsklasse)	art. 4.2.1, art. 4.2.2, art. 4.4.1
art. 5.26 (toetsing specifieke kwaliteit)	art. 4.2.1, art. 4.2.2, art. 4.11.1, art. 4.12.1, circulaire en handreiking diepe plassen
art. 5.27 (rapportage bodemonderzoek)	Nieuw. Verduidelijking impliciete verplichting dat het bodemonderzoek moet zijn gerapporteerd om daar een milieuverklaring op te baseren. Geen inhoudelijke gevolgen
art. 5.28 (voorwaarden voor het afgeven van een verklaring op grond van een bodemonderzoek)	art. 4.3.4 en verduidelijking impliciete verplichtingen. Nieuw is de mogelijkheid om een verklaring af te geven op basis van een vooronderzoek voor baggerspecie voor kustsuppleties. Nieuwe bepaling zorgt voor vermindering administratieve lasten, voorts geen inhoudelijke gevolgen
art. 5.29 (inhoud verklaring op grond van een bodemonderzoek)	Nieuw. Verduidelijking impliciete verplichting die volgt uit meldplicht artikel 42 Bbk. Voetnoten bij bijlage B, tabel 1 en 2. Geen inhoudelijke gevolgen
art. 5.30 (splitsing van een partij)	art. 4.3.1
PARAGRAAF 5.3 VERKLARING OP GROND VAN EEN BODEMKWALITEITSKAART	PARAGRAAF 4.3. MILIEUHYGIËNISCHE VERKLARINGEN
art. 5.31 (toepassingsgebied)	nieuw. Verduidelijking. Geen inhoudelijke gevolgen.
art. 5.32 (voorwaarden waaraan de bodemkwaliteitskaart moet voldoen)	art. 4.3.5. Nieuw is de mogelijkheid voor maatwerk voor het verspreiden van baggerspecie op de landbodem die in het Besluit activiteiten leefomgeving is opgenomen. Daardoor kan ook de waterbodemkwaliteitskaart voor de vrijkomende baggerspecie na aanvaarding door de gemeente gebruikt worden als milieuverklaring bodemkwaliteit.
art. 5.33 (uitvoering vooronderzoek)	art. 4.3.5
art. 5.34 (rapportage vooronderzoek)	nieuw, Verduidelijking impliciete bestaande verplichting die voortvloeit uit artikel 4.3.5. Geen inhoudelijke gevolgen
art. 5.35 (voorwaarden voor het afgeven van een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart)	art. 4.3.5
art. 5.36 (inhoud verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart)	Nieuw. Verduidelijking impliciete verplichting die volgt uit meldplicht artikel 42 Bbk. Geen inhoudelijke gevolgen
art. 5.37 (splitsing van een partij)	art. 4.3.1
PARAGRAAF 5.4 ERKENDE KWALITEITSVERKLARING	PARAGRAAF 4.3. MILIEUHYGIËNISCHE VERKLARINGEN In artikel 4.3.6 werd de paragraaf voor de erkende kwaliteitsverklaring van bouwstoffen van overeenkomstige toepassing verklaard
art. 5.38 (toepassingsbereik)	Nieuw en bijlage C (genoemde normdocumenten). Verduidelijking. Geen inhoudelijke gevolgen.
art. 5.39 (voorwaarden voor het afgeven van een erkende kwaliteitsverklaring)	art. 4.3.6, art. 3.6.1 en bijlage C
art. 5.40 (vereisten voor toelatingsonderzoek)	art. 4.3.6, art. 3.6.1 en bijlage C
art. 5.41 (toelatingsonderzoek: productcontrole)	art. 4.3.6, art. 3.6.1 en art. 3.5.2

Regeling bodemkwaliteit nieuw	Regeling bodemkwaliteit oud
art. 5.42(toelatingsonderzoek: beoordeling systeem van kwaliteitsbewaking)	art. 4.3.6, art. 3.6.1 en gelijktrekking met beoordeling kwaliteitssysteem als opgenomen in art. 3.5.4 en de diverse aangewezen normdocumenten in bijlage C. Geen inhoudelijke gevolgen
art. 5.43 (toelatingsonderzoek: berekening keuringsfrequentie)	art 4.3.6, art. 3.6.2 en bijlage H
art. 5.44 (toelatingsonderzoek: bijzondere bepalingmethoden voor de keuringsfrequenties voor in bijlage B vermelde stoffen en andere parameters)	art. 4.3.6, art. 3.6.2
art. 5.45 (toelatingsonderzoek: keuringsfrequenties voor niet in bijlage B vermelde stoffen en andere parameters)	Nieuw. Verduidelijking art. 4.3.6, art. 3.6.2, geen inhoudelijke gevolgen
art. 5.46 (toelatingsonderzoek: rapportage)	art. 4.36, art. 3.6.1
art. 5.47 (aanvraag van een erkenning bodemkwaliteit voor het vervaardigen van grond of baggerspecie)	Nieuw. Betreft verduidelijking van aanvraagvereisten over gegevens die reeds op grond van art. 10 Besluit bodemkwaliteit worden gevraagd bij een erkenningsaanvraag. Geen inhoudelijke gevolgen
art. 5.48 (recht op afgifte van een erkende kwaliteitsverklaring)	art. 4.3.6, art. 3.6.1, art. 3.6.2, art. 3.6.3, art, 3.7.1, bijlage H
art. 5.49 (inhoud erkende kwaliteitsverklaring)	art. 4.3.6, art. 3.6.1, art. 3.6.4
art. 5.50 (afleverbon)	art. 4.3.6, art. 28 Besluit bodemkwaliteit, art. 3.7.2
art. 5.51 (splitsing van een partij)	art. 4.3.1
art. 5.52 (bewaarplicht)	nieuw. Gelijktrekking met bewaartermijn in art. 3.5.4 en in diverse normdocumenten in bijlage C. Geen inhoudelijke gevolgen.
art. 5.53 (verificatiekeuring)	art. 4.3.6, art. 3.6.2
art. 5.54 (verificatiekeuring: bijzondere keuringsfrequenties)	art. 4.3.6, art. 3.6.2
art. 5.55 (verificatiekeuring: wisseling van keuringsfrequentie)	art. 4.3.6, art. 3.6.2
art. 5.56 (opschorting van het recht op afgifte van een erkende kwaliteitsverklaring)	Nieuw. Verduidelijking van impliciete verplichting ter verbetering handhaving van die verplichting. Geen inhoudelijke gevolgen
PARAGRAAF 5.5. FABRIKANT-EIGENVERKLARING	PARAGRAAF 4.3. MILIEUHYGIËNISCHE VERKLARINGEN In artikel 4.3.7 werd de paragraaf voor de fabrikant eigen verklaring van bouwstoffen van overeenkomstige toepassing verklaard
art. 5.57 (toepassingsbereik)	nieuw. Verduidelijking. Geen inhoudelijke gevolgen.
art. 5.58 (verplichting om toelatingsonderzoek te verrichten)	art. 4.3.7, art. 3.5.2
art. 5.59 (toelatingsonderzoek: productcontrole)	art. 4.3.7, art. 3.5.1, art. 3.5.2, art. 3.5.3
art. 5.60 (toelatingsonderzoek: eerdere productcontrole)	art. 4.3.7, art. 3.5.2
art. 5.61 (toelatingsonderzoek: beoordeling systeem van kwaliteitsbewaking)	art. 4.3.7, art. 3.5.1, art. 3.5.2, art. 3.5.4
art. 5.62 (toelatingsonderzoek: rapportage)	art. 4.3.7, art. 3.5.1, art. 3.5.2, art. 3.5.4
art. 5.63 (recht op afgifte van een fabrikant-eigenverklaring)	art. 4.3.7, art. 3.5.1, art. 3.5.2, art. 3.5.4, art. 3.7.1. nieuw is beperking van het recht tot 5 jaar waarna toets moet plaats vinden door certificerende instelling
art. 5.64 (inhoud fabrikant-eigenverklaring)	art. 4.3.7, art. 3.5.2, art. 3.5.5, art. 3.7.1

Regeling bodemkwaliteit nieuw	Regeling bodemkwaliteit oud
art. 5.65 (afleverbon)	art. 4.3.7, art. 3.7.2
art. 5.66 (splitsing van een partij)	art. 4.3.7, art. 4.3.1
art. 5.67 (bewaarplicht)	art. 3.5.4 (via art. 4.3.7).
art. 5.68 (verlenging)	Nieuw, zie toelichting. Beperkte administratieve gevolgen
art. 5.69 (tussentijdse wijzigingen)	Art. 3.8.3. Deels nieuw, betreft concretisering van impliciete verplichting om af te zien van gebruik fabrikant eigen verklaring omdat niet meer wordt geproduceerd overeenkomstig het daarbij behorende kwaliteitssysteem. Geen inhoudelijke gevolgen
HOOFDSTUK 6 HET AFGEVEN VAN EEN MILIEUVERKLARING BODEMKWALITEIT VOOR PARTIJEN MIJNSTEENEN VERMENGDEMIJNSTEEN TEN BEHOEVE VAN TOEPASSING IN DE VOORMALIGE MIJNBOUWGEBIEDEN	HOOFDSTUK 3 BOUWSTOFFEN EN HOOFDSTUK 4 GROND EN BAGGERSPECIE
art. 6.1 (toepassingsgebied)	nieuw. Verduidelijking. Geen inhoudelijke gevolgen.
art. 6.2 (van overeenkomstige toepassing verklaring van paragraaf 5.1)	art. 3.11.2
art. 6.3 (van overeenkomstige toepassing verklaring van paragraaf 5.2)	art. 3.11.2
art. 6.4 (van overeenkomstige toepassing verklaring van paragraaf 5.4)	Nieuw. De wens bestaat om mijnsteen en vermengde mijnsteen ook te voorzien van een erkende kwaliteitsverklaring op grond van BRL 9335-1. Vanwege de heterogeniteit van mijnsteen komen de milieuverklaring op basis van de Fabrikant eigen verklaring en de bodemkwaliteitskaart niet in aanmerking
HOOFDSTUK 7 HET AFGEVEN VAN EEN MILIEUVERKLARING BODEMKWALITEIT VOOR DE BODEM	HOOFDSTUK 4 GROND EN BAGGERSPECIE
PARAGRAAF 7.1 VERKLARING OP GROND VAN EEN BODEMONDERZOEK	PARAGRAAF 4.3. MILIEUHYGIËNISCHE VERKLARINGEN
art. 7.1. (toepassingsgebied)	nieuw. Verduidelijking. Geen inhoudelijke gevolgen.
art. 7.2 (omschrijving bodemonderzoek)	nieuw. Verduidelijking. Geen inhoudelijke gevolgen.
art. 7.3 (uitvoering vooronderzoek)	art. 4.3.4
art. 7.4 (vooronderzoek: rapportage)	nieuw, Verduidelijking impliciete bestaande verplichting die voortvloeit uit artikel 4.3.4. Geen inhoudelijke gevolgen
art. 7.5 (uitvoering bodemonderzoek)	art. 4.3.4
art. 7.6 (bepaling aanwezigheid stoffen en andere parameters)	bijlage C
art. 7.7 (omrekening voor lutum en organisch stof)	art. 4.2.1
art. 7.8 (indeling van de bodemlocatie in een kwaliteitsklasse)	art. 4.10.1, art. 4.10.2
art. 7.9 (rapportage bodemonderzoek)	Nieuw. Verduidelijking impliciete verplichting dat het bodemonderzoek moet zijn gerapporteerd om daar een milieuverklaring op te baseren. Geen inhoudelijke gevolgen

Regeling bodemkwaliteit nieuw	Regeling bodemkwaliteit oud
art. 7.10 (voorwaarden voor het afgeven van een verklaring op grond van een bodemonderzoek)	art. 4.3.4 en normdocumenten NEN 5720 en NEN 5740
art. 7.11 (inhoud verklaring op grond van een bodemonderzoek)	Nieuw. Verduidelijking impliciete verplichting die volgt uit meldplicht artikel 42 Bbk. Geen inhoudelijke gevolgen
PARAGRAAF 7.2 VERKLARING OP GROND VAN EEN BODEMKWALITEITSKAART	PARAGRAAF 4.3. MILIEUHYGIËNISCHE VERKLARINGEN
art. 7.12 (toepassingsgebied)	nieuw. Verduidelijking. Geen inhoudelijke gevolgen.
art. 7.13 (voorwaarden waaraan de bodemkwaliteitskaart moet voldoen)	art. 4.3.5
art. 7.14 (uitvoering vooronderzoek)	art. 4.3.5
art. 7.15 (vooronderzoek: rapportage)	nieuw, Verduidelijking impliciete bestaande verplichting die voortvloeit uit artikel 4.3.5. Geen inhoudelijke gevolgen
art. 7.16 (voorwaarden voor het afgeven van een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart)	art. 4.3.5
art. 7.17 (inhoud verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart)	Nieuw. Verduidelijking impliciete verplichting die volgt uit meldplicht artikel 42 Bbk. Geen inhoudelijke gevolgen
HOOFDSTUK 7 OVERGANGSRECHT	(nu niet voorzien)
HOOFDSTUK 8 SLOTBEPALINGEN	
art. 8.1 (inwerkingtreding)	nieuw
art. 8.2 (citeertitel)	nieuw
BIJLAGEN	BIJLAGEN
Bijlage A	Bijlage A
Bijlage B – tabel 1	Bijlage B – tabel 1
Bijlage B – tabel 2	Bijlage B – tabel 2
Bijlage B – tabel 3a	Nieuw als tabel, inhoud afkomstig uit bijlage B tabel 1 en 2. Geen inhoudelijke gevolgen
Bijlage B – tabel 3b	Nieuw als tabel, inhoud afkomstig uit bijlage B tabel 1. Geen inhoudelijke gevolgen
Bijlage B – tabel 3c	Nieuw als tabel, inhoud afkomstig uit bijlage B tabel 2. Geen inhoudelijke gevolgen
Bijlage B – tabel 3d	Nieuw als tabel, inhoud afkomstig uit circulaire en handreiking diepe plassen. Geen inhoudelijke gevolgen
Bijlage B – tabel 3e	Nieuw als tabel, inhoud afkomstig uit circulaire en handreiking diepe plassen. Geen inhoudelijke gevolgen
Bijlage B – tabel 4	Nieuw als tabel, inhoud afkomstig uit Bijlage B tabel 1. Geen inhoudelijke gevolgen
Bijlage C – aanwijzing werkzaamheden	Artikel 2.1
Bijlage C – aanwijzing normdocumenten	Bijlage C
Bijlage D	Bijlage D
Bijlage E	Bijlage N
Bijlage F	Bijlage F
Bijlage G	Bijlage G

Bijlage H	Bijlage H onderdeel erkende kwaliteitsverklaring
Bijlage I	Bijlage H onderdeel fabrikant eigen verklaring
Bijlage J	Nieuw. Criterium voor stoffenpakket afkomstig uit artikel 4.5.1 Stoffenpakket overgenomen van uitwerking in SIKB en NEN documenten. Geen inhoudelijke gevolgen
Bijlage K	Bijlage K
Bijlage L	Bijlage L